

СРПСКА АКАДЕМИЈА НАУКА И УМЕТНОСТИ
И
ИНСТИТУТ ЗА СРПСКОХРВАТСКИ ЈЕЗИК

СРПСКИ
ДИЈАЛЕКТОЛОШКИ
ЗБОРНИК

XXXVI
РАСПРАВЕ И ГРАЂА

Уређивачки одбор
др Павле Ивић, др Асим Пецо, др Митар Пешикан
др Слободан Реметић и др Драго Ђупић

Главни уредник
ПАВЛЕ ИВИЋ

БЕОГРАД
1990

ДРАГОЉУБ ЗЛАТКОВИЋ

ФРАЗЕОЛОГИЈА ОМАЈОВАЖАВАЊА У ПИРОТСКОМ ГОВОРУ

**Супрузи Марији Златковић, у
знак захвалности за помоћ на
овом послу**

УВОД

Подручје пиротског говора се готово поклапа са подручјем општина Пирот и у говору се битно не разликује од говора суседних општина. Александар Белић га је сврстао у тимочко—лужнички дијалекат у свом чувеном делу “Дијалекти источне и јужне Србије”. Рођен сам у ближој околини Пирота (Војнеговац, 1937), пиротски говор је мој матерњи говор, и, ако се изузму године студија и служења војног рока, непрекидно живим и радим на том подручју. Већ 25 година непрекидно бележим све што сматрам значајном чињеницом у пиротском говору. Један од мотива, можда најјачи је и осећај завичајног дуга у време када, нарочито последњих година, традиционална култура заједно са свим својим вредностима ствараним у току миленијума брзо пропада и иде у заборав. Пирот има много сакупљача фолклора, а ја сам само један од њих.

Ослањајући се на забележене примере из народа, написао сам у постском облику и у дијалекту, и објавио: АЛЕ И НЕВЕДЕ (Пиротски зборник 11—12, 1984) и посебну књигу ШТА ИМА ДУМА (Слобода, Пирот, 1987). До сада сам обавио и следеће збирке фолклора: ПОСЛОВИЦЕ И ПОРЕЂЕЊА У ПИРОТСКОМ ГОВОРУ (СДЗб ХХХIV, Београд, 1988), ГОВОРНЕ ИГРЕ ИЗ ПИРОТСКОГ КРАЈА (Пиротски зборник 16, 1989.), ПОСЛОВИЦЕ — друга колекција (Развитак 3, Зајечар, 1989) и ФРАЗЕОЛОГИЈА СТРАХА И НАДЕ У ПИРОТСКОМ ГОВОРУ (СДЗб, ХХХV, Београд, 1989). До сада сам објавио и делом систематизовао и припремио за објављивање нешто више од једне трећине обима забележене грађе. У необјављеној грађи су фразеологије разних области говора, лексика, изреке, песме, приче анегдоте, бајке, легенде, белешке о обичајима и друге етнографске забелешке. Настављам и бележење, и систематизацију.

Примере омаловажавања до 1982. године бележио сам, узгред, уз остале примере којима сам до тада давао предности. Тада, почињући рад на речнику пиротског говора, уочио сам да ови примери поред других вредности имају и посебно занимљиву лексику, па сам се све више претварао у неупадљивог записивача вербалних сукоба и бележио примере увреда, оговарања, исмејавања, ироније, злобе, подстицања на сукоб, смирива-

ње сукоба или његово окретање на шалу, као и примере омаловажавања личности, припадности и сл. У шири круг ове фразеологије улазе клетве, претње, псовке, вулгаризми, "товарење", надимци и сл. Претње и клетве су већ објављене, њихов највећи део, а псовке, вулгаризме и надимке ћу објавити посебно. Збирка, дакле, не садржи све варијанте омаловажавања, већ само оне које су најтипичније, његово језгро.

Примере свађа било је тешко бележити јер су то каткада читави слапови речи, рађали брзо изговорених увреда, па сам бележио само битно. Систематизацијом забележених примера и уочавањем општих места и варијација, све увежбанији, бележио сам их све потпуније, чак без остатка. Остале групе примера из ове збирке било је лако бележити пошто се намерно изговарају кратко и разговетно како би пренели што више отрова на жртву. Избор, груписање, проверу и елиминисање појединих варијаната у току систематизације вршио сам по фазама у једном сложеном поступку и на сличан начин као и у досадашњим радовима. Сви примери добијају ознаку места где су забележени, а ако су забележени на два места онда се наводе оба места. Исто тако, оба места се наводе ако се ради о особи која се формирала у једној језичкој средини а потом дуго живи у другој. Предност сам давао архаичнијим, фреквентнијим, јаснијим и типичнијим варијантама, као и мање писменим и конзервативнијим особама, сточарима на рачун ратара, женама на рачун мушкараца, а и забаченијим и већим селима на рачун села која су ближа комуникацијама или су мања. Уз примере свих група ставио сам извештај број позитивних примера да бих преко контраста потпуније дао природу омаловажавања. Примере сам груписао у три групе: вређање, омаловажавање личности и омаловажавање припадности.

Свађе и вређања су најчешће врста естраде, јавни турнир у прљавој духовитости. И нису важне чињенице, сугестивна лаж је најважнија чињеница. Духовитост увреде, њен тон и контекст одузимају аргументе другој страни и важно је увредама, измишљотинама, деловима истине, и чак грубом истином у најгорем контексту, на сваки начин, ућуткати саговорника, уплашити га да може да чује, а и други о њему, и горе. Мржња, злоба, иронија, вулгарни изрази и гестови, рушилачко, све што одваја човека од човека, као освета за добијене батине, пољску или неку другу штету, оговарање, лош поглед, случајну несмотреност која је сујевјерно протумачена. Увреда на увреду, отров на отров, клетва на клетву, увлаче се у свађу чланови породица и родбина посвађаних, гомилају се радозналци, "говорници" се распаљују па не вређају само један другог већ миле и драге, чак и мртве. Говоре завист, страх, немоћ, лоше васпитање, ослобођени окамењене етике износе сву своју духовну беду догод се не заморе и не уоче сву бесмисленост пораза или победе овакве врсте. У овом менталитету вербални обрачун је начин да се потроши животна

горчина и замена је за тучу, а “лиценција поетика” је врло богата, па се чак и речи кују на лицу места, а за потребе тренутка мења се структура реченице и праве разноврсни вербални обрти. Самоистичање, иронија, злоба, цинизам у обланди уљудности прилазе противнику са друге стране и изазивају га да виче, вређа, да покаже сву своју духовну голотињу и да се брука пред другима. Оговарање полази од мана противника, али их увећава до карикатуре, а пошто се преноси посредно, преко других, оно на путу до противника трпи промене, много што му се додаје, или се чак све измишља, па је то најбољи начин да се наивни посвађају без стварног разлога. Мушкарци ређе вређају, а ређе и опраштају. Јетрве и комшике се лако свађају и мире. Између снахе и свекрве, или снахе и заове, увреде се лако памте и понављају а тешко праштају.

Омаловажавање личности је мање необјективно. Оно се мање заснива на љутњи а више на ставу према некоме, који је често идентичан са ставом широког круга људи. Омаловажавају се физичке и моралне наказе, али још више они који покушавају да се отргну од устаљених норми живота и рада. Од низова примера састављао сам поједине смисаоне целине и дао извесну типизацију негативних карактера, а уз њих и оне који су и добри и лоши, као и оне који су сасвим прихватљиви, узорни других, како бих сачинио, на основу контраста, што реалнију слику непожељних карактера. Ове фразе за карактерисање су у доброј мери окамењене, делови конфекције за умрле, живе и још нерођене карактере у овој култури. Као да, још од Теофраста, варирају вечни и окамењени карактери и ништа им не могу ни смрт, ни векови. Просто, као да свако од њих, између крајности најнепожељнијег и најпожељнијег, попуњава слободан простор понашања у коме се затекао, где није неко други.

Они други, то су они гори. То је логика омаловажавања према припадности другој породици, делу села или другим селу, другој класи, вери, раси, народу. Уместо поздрава, на путу или у другој прилици, групе сељака из различитих села размењују пецкања, па тако скидају бриге са свога срца јер је неко гори од њих, нашли су га, приписују му своје мане и тако их ослобађају. Ти други су сиромашнији, затуцанији, глупљи, смешнији, и гладнији, и само се њима копилад рађају, и њима је бог одабрао горе место за село. На изазове изазови, на претеривања претеривање, заједљивом се суседу одговара већом заједљивошћу. Кроз генерације пренаглашавају се и измишљају особине суседа и праве од њих карикатуре, понекад врло духовите. У томе има такмичарског, и духовног, и веселог, али много више заједљивог, себичног, омаловажавања и мржње. Нешто од родовског, племенског, преживелог. Човек се утапа у наслеђене љубави и мржње колектива коме припада по рођењу. Млади, пристигли, по истом шаблону аутоматски су укључени и сасвим замењују оне који су умрли. Најсиромашнија и најзабаченија села се највише исмејавају, свеједно да

ли то и заслужују. Примери Беле, Дојкинаца, Топлога Дола, Церев—дела, где су иначе гостопримство и топлина којим се дочеку је странац намерник најбољи, па и они који их највише исмејавају, комшије. У случају Брлога и Дојкинаца пецкања се примају као другарске шале, и пожељна су. Али највећи број села их прима као велику увреду па на њих одговара још већом увредом. Пецкања између села и града имају увек заједљив призив. Омаловажавање народа, вера, класа, раса, изоставио сам за ову прилику и то делом због малог броја примера али и због пресетљивости нашег поднебља на ову врсту проблема. Та осетљивост ће вероватно ускоро ослабити па ће се јавити потреба и за овим примерима.

Речник ове фразеологије има своје посебности. Међу непознатим речима налазе се кованице, речи којима се подражава противник, криво запамћене или искривљене туђе речи, дакле све оно што збуњује противника и утиче на "публику" да се определи за победника. Ако и немају када су свака посебно, али када су све заједно, као лексика свађа, ове речи вероватно заслужују пажњу науке. У овом простору језика има доста и других речим вероватно врло старих, које се не сусрећу у другим примерима, и значење речи је најчешће фигуративно, што треба имати у виду при читању.

Највећи број казивача не зна да сам од њих бележио. Код бележења и провере доста ми је помагала моја супруга, Марија Златковић, па јој у знак захвалности посвећујем ову књигу. Код провере тумачења појединих речи највише ми је помагао мој дугогодишњи сарадник Гојко Ранчић, учитељ, па му захваљујем.

Посебну захвалност дугујем академику Павлу Ивићу који ми је дао савете како да уобличим књигу и да ближе одредим њену структуру. Захваљујем и његовим блиским сарадницима, др Слободану Реметићу и др Недељку Богдановићу који су ми помогли при акцентовању и припреми књиге за објављивање.

Пирот, 10. 01. 1990. године

Драгољуб Златковић

НАСЕЉА У ПИРОТСКОЈ ОПШТИНИ – СПИСАК СКРАЋЕНИЦА

Бе	—Бела	МСв	—Мали Суводол
Бер	—Беровица	НМл	—Нова Мала (део Пирота)
Бла	—Блато	Нш	—Нишор
Брц	—Бериловац	Об	—Обреновац
Бс	—Басара	Ор	—Ореовица
Бч	—Барје Чифлик	Орљ	—Орља
Вј	—Велики Јовановац	Ос	—Осмаково
ВЛк	—Велика Лукања	Пет	—Петровац
Вој	—Војнеговац	Пир	—Пирот
Вр	—Враниште	Пк	—Паклештица
ВРж	—Височка Ржана	Пн	—Понор
ВС	—Велико Село	Пок	—Покровеник
ВСв	—Велики Суводол	ПРж	—Пољска Ржана
Гњ	—Гњилан	При	—Присјан
Гос	—Гостуша	Пс	—Пасјач
Гра	—Градашница	Рг	—Рагодеш
Грш	—Градиште	Рас	—Расница
ДД	—Добри До	Рос	—Росомач
Дој	—Дојкинци	Рс	—Рсовци
Држ	—Држина	Ру	—Рудиње
Зав	—Завој (стари)	СГл	—Сиња Глава
Зс	—Засковци	Соп	—Сопот
Изв	—Извор	Сук	—Суково
Јал	—Јалботина	Сре	—Срећковац
Јел	—Јеловица	Ста	—Станичење
Км	—Камик	ТД	—Топли До
Кп	—Копривштица	Тм	—Темска
Кр	—Крупац	Трњ	—Трњана
Кс	—Костур	ЦД	—Цервдел
Ку	—Куманово	Цр	—Црноклиште
МЈ	—Мали Јовановац	Црв	—Црвенчево
Мл	—Милојковац	Чин	—Чиниглавци
МЛк	—Мала Лукања	Ш	—Шугрин
Мр	—Мирковци		

ВРЕЂАЊЕ

- А, битанга, че рабџти! Нѣма више леб без рабџу! Сѧ че га зѳр накарѧ.
Ос.
- А, да ми је да дојде време јѧ да ти сѳдим, па да видиш како јѧ сѳдим.
Ор.
- А, да ѳч да ти се зберу децѧта да ти се ѳбаво отѣпају! Вој.
- А деѧа Бѳра сѧмо се крсти и сѧмо ћути. Не мѳж чѳсто да верује да се они
ѳију, и тѳв пред нѧрод. Држ.
- А ЈА—да пропаднемо од срѧм у дно ѳ—земи. Кс.
—замлѧтена, помагѧм у да не остане глѧдна. Гос.
- А ЈА И —ѳн че се поглеѧмо ѳчи нѧ—очи, па че видимо кој лѣже! Сук.
—ти нѣма квѳ повише да орати. Ни смо сѧ сас орату завршили. Рас.
- А ЈА —му реко како на кѳче: Марш тѧмо, помијѧру јѣдан! Кр.
—се скрѧјем, зад вратѧта, па слзѧ слзѧ прѣтица. Гњ.
- А ЈА СЕ —завутну па ћу питѧ за снауту и за унѳчето, и она се ѳдма
ѳћута. Трњ.
—како мѧлко запљесну да видим како че орати. Па ка она рѧзврза па
ми све ѳсказа, све, и квѳ је било и квѳ неје било. ВЈ.
—наду од јѧд. ти га помагѧш, а оно не знаје квѳ че ти кѧже. Изв.
- А ЈА—си знам јерѣмат, синко! Видим да ме нече огрѣје од твојуту страну,
а тѳлко смо се надѧли јѧ и баштѧ — ти да че ни помѳгнеш. ВЈ.
—умрѣ од срѧм, па пѳсле не смејѧ тѳлко време чѳчу да поглеѧм у ѳчи.
Км.
—че ѳѳј предѣм, а ѳѳј руће на дѳпе?! Нек се она сѧмо текѧ нѧѧа! Држ.
- А КА —му дѧде да га умири како да му дѧде да полудѣје, и пѧ карѧње,
и нѧкад крѧј. НМл.
—Нѧѧа ѳрипи у водѳту, у жѣшкѳту, гѧче крпене, крпка за крпку закѧчена,
крпка крпку држи. Неје тѣнка над рѣп, неје сирѳмѧ, него си текѧ ѳде,
нече се урѣди, Текѧ си ѳде и по кѳћу, и при докѳтура. Гра.
- А, кад те (јѧ) замѳлим, тегѧј че и вечераш! Тегѧј че и лѣгнеш при мѣн,
ка ти речѣм: Ајде! НМл.
- А како че пѳсле твојѧта децѧ рабѳте ка умрем?! Кѳј че ћи рѧни?! Цр.
- А лѳда, ѧ блѣсава, твоје се, чѣрко, не знаје нѧкад, Кп.
- А мѣн ка ми дојадне, па му ѳбаво наказѧ. Рѣко му: Ћути, ћути, ти ли си
за орату?! Мѳже и да си нѧјпамѣтан у сѣло, ама де поглеѧе на какоѳв
су пут чѳвѣци својѧ децѧ извѣли, а ти на какоѳв пут извѣде твојѧта децѧ.
Држ.
- А натѧм, па навѧм, па натѧм, па навѧм, па по цѣл дѣн сновѣм по кѳћуту
ко совѣљѧа, а нѧкој да ме види и да ме чѳје. Држ.

А њему, каква му је гадосија виснула прекó—уста, да га не поглéдаш.
Чин.

А овíја блесáвјат сáмо знáје да дрнка, две пáре не врéди. Пир.

А ОНÁ —глáву че си óтђине од њéга. а нéма две нéдеље какó су се узéли.
Чин.

—ка ђи је дéкла, селó рáзмири. Бој.

—кадá ђи спопáде, рáзмири малúту, а трéбе да се је чуло и до Вáшариште.
Пир.

—лисiца! Напрáј карáње, па измбкне дúпе нá—страну. Па онá добрá, друђи лоши, онá пáметна, друђи будáле. Изв.

—ми прáча абрóви да не íдем при њóња децá, да њóј не правим карáње сас децá. Опáда ме кудé стiгне и кудé срéгне. Изв.

А ОНÓ МЕ —јéде јéза, јéде, јéде, да ли да вој речéм или да си прећутiм.
Па не могó да истрпiм него вој рéко: А кóј ти је правiл првото унúче?
Мислиш ли да нáрод не знáје, ако ћутi?! И онá се сáмо óћута, посмеши
ђу, и óтиде си, побéже да вој више нiшта не казујем. Сук.

—мáлко како дојаднé, заштó да мi га бiш текá речé, и тóва пред свáуту.
Вој.

А ОНÓ СЕ —присмејаше ка вој тóва казá, и онá нáмаза, óтиде си. Држ.
— узнемирiло, па се тресé, па вiка, па кáже: Мáмо, ја теквé рéчи не
мóгу да поднесéм, а не мóгу ни да се кáрам! Гра.

А сá си почéла кúћу, сá у шејсé гóдине! А ка сам јá правiла тi си спáла!
Каквó си се уокáла? Карáла си се с нáрод, спáла си у ладóвину, па сá
нéмаш! Па не мóж ни да íмаш! И какó њóј тóва рéко сви се засмејаше
и онá си побéже. Гра.

А тéка де! Тука ти је мéсто млáда невéсто! Сá си се ватила у желéзо. ДД.

А ТИ —ли текá брáт ми? Сас жену ми у крéвет, текá ли знáјеш?! Чин.

—лисiце, испрáј се мáлко да ти вiдимó óчи. Цр.

А ШТÓ —си не пiташ снауту, ка тóлко мlогó знáјеш да питујеш и да
казујеш, заштó је најмáлчкото детé носила гóдину дбна? Да ли је
детéнцето чекáло баштú си да се врне из печáлбу па тбг да се рóди? Пк.
—ти је језикат д'лг ко лопáта, па метé ко метлá, па закáчи и усмрáди
свáкога, тóвá нiшта?! Вој.

Абр ми пратила, абр?! Нéка се онá пiта каквó је тóва, штó мéне да
питује преко нáрод?! Вој.

А бре, —сас волóве ли че се бориш?! Онi свитi теквi, големi, и баксузје,
ко волóве. НМл.

АЈ —да вiдимó! Добрó ме излбгáсте! Кадá се па и несмó лбгáли?! ВС.

—сá орáти ка íмаш уста да орáтиш! При.

АЈД БóљБЕ —да си ћутiм (Пок):— че си ћутiм, нéчу да ти прáјим орáту.

Вој.

АЈД —не јеџ триџе. Дој. (Оном ко омета разговор, или скаредно говори).

—нембј да једеџ триџе! Дбста ми је твоја оратá и твоје лбгање и опадáње.

Јал.

АЈДЕ —áјго! Вој. (Блага увреда спором, приглупом или заборавном).

—гúско, гúско, гúше кáрај! Гúше кáрај и ћути! Гњ. (Жени, пред другима, да би је ућуткао).

АЈДЕ ДА —се мањујемо. Карáмо се зáлуду да ни се свѣт смеје. Чин.

—с идемо дóма! Че ме брукају, а мбж ме и бију ко на áрну гóдину.

—Мбре, не плаши њим се! Тí њим се па млбго плашиш. —Па какб да њим кáжем штб сам се забавила ка не умѣјем да лбжем? Трњ.

АЈДЕ —дйсе се гадйно, дбста ти је спањѣ. МСв.

—дбста си оратйл! Áјде кратйл! Кр.

—егá се свѣсти, áјде егá му пáмет дбјде?! Ама, пá не знáм?! Вој.

—йди, испердáши! Реклá си каквб си сакáла да речѣш, и сá йди, Рс.

—ка си тблко запѣла, носй каквб ти трѣбе, па чијб је нѣка је. Нѣчу те бйјем. ДЦ.

—кажй квб си прајйл дбнбска, коју си рáботу завршил?! Сáмо сййташ и ржйш, и бчеш јá, женá, да рáботим за тебе, да тѣглим дбн и нбч какб коњ што тѣгли. Изв.

—Казуј! Áма нѣмаш уста, нѣмаш бчи да оратиш! Вој.

—колкб си, брѣ баксузин! ДЦ.

—мýле! Отрише! Вој. (Блага увреда детету или млађој особи).

—поглѣдај си твојуту престйлку, па ми пбсле орати. ДЦ.

—рђо, áјде кажй! Кажй нѣшта и тй, ако ймаш бчи!

—А штб па да ти казујем да си блѣсава? Кбј йма бчи и уши бн че вйди и чýје. Ббље че си попрегйнем. Сук.

Ајдуку, цѣло селб кýка на тебе! Брл.

Ајдукýльо, неје те срáм да краднеш тйкве! Помијáре! Кýрво! Мýжје тражиш по морузете, и тйкве збйраш! Држ.

Ајманисáл се нѣшта, па што нѣче да вáне товá нѣче. Пет.

АЈТО —áјгави! За нйкакву рáботу несй, па ти је ббље да се оћутиш! Гњ.

—áлгави! Штб си тебе не помбгнеш ка си тблко убаво мен помагáл?! Изв.

АКО! АКО! —Текá је добрб, бблка да те држй како сá, па сáмо да се умочујеш и усмрáцујеш, и говнáта да си једеџ. Пир.

—Текá! Отѣпе му се убаво! Каквб је тражйл, товá је и заслужйл. Рас.

Ако би се јá питáл не бй текá билб. Ама тѣ, тй се пйташ. И мбра мýку да мýчимо, будáлу да слýшамо. Рс.

АКО ГА ЈЕ —казáла! Онб је веч дошлб врѣме нѣкој и тѣб нѣшта да кáже!

Доста си ти казувала свакому какво бчеш! Држ.
—оластрила, текá је заслужи́л! При.

Ако га стиснем, има му дупето напорем. Дој.

Ако га текá казујеш, знамо и ни́, а убаво знајеш и ти́, да нејé ббш текá.
Чин.

АКО —га укра́дну твојé че укра́дну, не́че мојé. Брл.

—ђу прерéпчим, она́ че види. Пир.

—имаш сбвес, а ти́ се оћути! А нејé лоше и да оти́деш ма́лко по́далечко од нас да ни ми́рне глава́. ВС.

Ако ли ја тебе да кнѐм да не́маш дете́ и котé?! Нејé те (још) болéло, али мо́же и у твоју гла́ву грбм да удáри и стрелкá да те погбди у срце. Изв.

АКО МЕ —још лјутиш, ако си оти́дем срди́т, не́ма ти се ви́ше врнем. Ста.

—не ди́раш, не́ма те ни ја ди́рам, ама си ти́ прво заслужиш, па по́сле: лéлел! Рс.

—прину́диш да те наkáрам да ћути́ш, ти́ че ме по́сле убаво запáмтиш! Дој.

АКО МИ —јези́к зату́пи, тбг че престáнем. Мбра ти свé кáжем, и мбра да те наkáрам да цркнеш од јáд и мýку! Рс.

—лоше речéш, има ти лоше одговóрим. Ни́кој ни́коме не трéбе да ћути́. Не́че ти ни ја добрó речéм ако ти́ мѐн лоше речéш! Гра.

Ако не умремо по́скоро, че дојде вре́ме да се пи́тамо кóј је кому́ каквó злб учини́л, па да си опрбстимо. ВС.

АКО —нејé тебе дра́го да ми дадéш, нејé ни мѐне. Гра.

—не́маш добрé овце, барем имаш добрá пщéта. Бар има кóј да пла́ши курјаци́ти. Она́ те, пщéтата, прáје на добрóга овчарá. Дој.

—неси́ човéк, немóј се преказујеш. Орљ.

—не́чеш да ми орати́ш, не́чу ни ја тебе. има те сти́гнем и замíнем без: ПОМА́ГАЈ БОГ. Сук.

—њим је срéћа, њина си је! Ако се вáли, штó дрóгога убíва?! Пк.

—бч буди́ добар, ако не́ч, с двéте ру́ће че потпи́сујем да се мáнемо. Оно ми до—гушу дојде од твојé пи́јење. Гра. (Мужу)

АКО ОЧ ДА СЕ КÁРАШ — кажи́ си ту́ва при нас. Кажи́ одма. Наши смо човéци, че се збéремо да ти помóгнемо и за ту́ја рáботу. а и би́јење ако бчеш, и за то́ва ти се мо́же зачáс збéремо. Че ти помóгнемо, че ти учини́мо. Км. (Ирони́ја).

—тражи́ си дрóгога. Јá сам женá домаћи́ца, не́чу се бру́кам (и) селб да зби́рам окол моју́ кýћу на са́ир. Пет. (Комшики).

АКО —бчете мо́ж да се сви́ избéсите. Јá че текá напра́вим. Бла.

—бчеш да ти бу́де добрó и да те пошту́ју комши́је, а ти́ се оћути. Немóј се ви́ше то́лко кáраш. Изв.

—са имаш уста, а ти орати. При.

—сакаш да се осветиш човеку ка те брука и урнисује, ћути си. Тová сам од мајћу чула, и текá че те, чёрко, и ја научим. Мани рђу, ћути си, она сáмо тóва знаје — да лаје. Чин.

АКО САМ —отишбл сас твојата кола, несбм љи изел! Мálко га ли си се ти слушáл сас нашата кола? Сук.

—те убаво разбрáл, ти нémаш ништа прóтив што те сви смáтрају, па и ја, за голему рђу и голему будáлу. Км.

АКО СЕ ЈА ПОЧНЕМ КÁРАМ —не мóж ме нíкој пóсле умири и сврти дóма. МЈ.

—нéma мíран да бóдеш (Тм); —че си видиш ўћу (Изв).

Ако се пóчнемо кáрамо, ти че ме надорáтиш. Тí цел живóт сáмо тўја рáботу рабóтиш, и не умéјеш ни једну другу да рабóтиш. МЈ.

Ако се тóлко прáвиш пáметна, ти мíслиш да нáрод не вíди и не чује да си блéсава, и да си у блесáвете нáјблесава. Изв.

АКО СИ ЂУ ИСКАРАЉАИ КА —íма пóдлг језíк одí реп на крáву, нéка си дóма седи. Изв.

—је помијáр, нéка си дóма седи, па нeк си вóди нóњу домáшњу политíку, а не по—малé. Држ.

Ако си ми сíн, квú кóрис од тебе íмам?! Нíкакву кóрис од тебе нéмам. Држ.

АКО СИ —му далá твоје си му далá, моје му неси далá?! Гра.

—сакáла ја сам ти казáла. И сá отўв натам да се не кáрамо. Км.

АКО ТИ БОГ —даде пáмет, нéче вíше да смéјеш да ми се у двóр посéреш. Брц.

—неје акбл насипáл, ја ти га не мóгу насíпем. Вој.

Ако ти гá је казáла, не лóти вој се. Она не знаје каквó је казáла, не знаје каквó вој тóва знáчи. ВСв.

Ако дóјдем, тí че се оћутиш зачáс. Рг.

Ако кáже! Не тўрај, чёрко, нá срце. И не брани се, кажи и ти нóј. Срамотá, несрамотá, кажи и ти нóј. Чин.

Ако се кáраш, íди при Вáсу Цару из Пíрот. Бџ.

АКО ТРÉБА ДА СЕ —бíјемо, че се бíјемо. ВЛк.

—вáрдимо једбн од другога, тóва неје зáједница и не трéбе да буде зáједница. ДЦ.

—пáзимо на свáку реч кóј квó че кáже, тóва неје зáједница. Гра.

Ако! Ђдри га, отуши му! Одавна је он тóва бíјење зарадёл. Ор.

Ако чеш с мéне да другўјеш, íма да другўјеш какó трéбе. Кажí, да знáм! Пет.

АЈА —албсана (Држ/Вој); —ли је, вољ ли је?! (Пк).

—неразбрана! Угурсуз ни један! Под стар заман че се мучи. Пир.

—овсена! Нити знаје квó бче, нити је па некада знали Јал.

АЈА —њим је напредница у кућу. ВРж. (Иронично).

—сам му се отушил. Вој.

Алавужда си големá! Ти ништа не разб́ираш. Не умéјеш ни дрва да насе-
чéш, а во́диш сéлсче политíће. Грш.

Алавуждо! Баксузе баксуши! Че ми паднеш ти у рúће! Нéч да прб́деш
јáлово за овóва. Трњ.

АЛАПА́ЧА ЈÉДНА! И ОНА́ ЀМА УСТА ДА —орáти; —отвóри. Вој/Сук/
Држ.

Але и нéведе! Све изéдосте без мéн. Пир.

Али, Пéтар б́ил у цигларé, па зна́је и латíницу. Пир. (Неписменом).

Али се подонóду Дéса и Дáница, и направ́ише љу, и она́ б́стави Душка, и
б́тиде си. Пир.

Алнуло те у аќлат па не разб́ираш квó орáтиш пред нáрод. Грш.

АЈО —албсана (Вој); —áлтава (Тр њ); —залу́ава (Пет/Вој); — залу́ава (Пир);
—залу́ава (Пир).

—зашугавéла! Ти си па нашб́л не́кому пáмет да дáваш. Кр/Гра.

—изветрéла (ВРж/Вој); — јéдна (Дој/Вој); мрзосв́тна (Чин).

—некрстена! Пијáница! Вртоглавштина! Тáлно! Вртоглав си, па мóзак
немáш! Ти не разб́ираш ништа! Трњ.

—ненáсита (ИД); —небóдрана (Вој); —неразб́рана (Вој/Цук); — овсéна
(Вој); разóкава (ВС).

—разóкава и нерáботна! А́ла во́лем овај рéжим/тра́тор орé а ја лéжим!
Мáрш на рáботу! Гњ.

—самоглавна! Кудé нав́ијеш, тáмо идеш. Зав.

—смрдл́ва (ВЛк); —ћ́лава (Држ).

—укл́цана! Оно́ те бог укл́цáл па не мóж да глéдаш, а ти б́ч јóш и да се
расп́рављаш за убав́ило, и за поштéње, и за богатл́к, и здрав́је, и сре́ћу,
и нáјвише за ч́жда децá. Што си тво́јата не глéдаш?! БЈ.

—усмрдéла (ОБ); —чóљава (Гра); —шáмоглавна (Вој); —шугава (Гос).

—шунтава! Квó па т́и зна́јеш?! Квó бесн́јеш?! Бóље си ћ́ути, немóј ми
уста отвáраш! Кр.

Алтавштина áлтава, немáш и́ч од мóзак! Немáш јéдну дрску, заплесé! Трњ.

Алтав је он човéк, а од áлтавога човéка не мóж ништа да доб́ијеш. Пк.

АМА —бéше лепоти́ња! Па какв́а девојчéтија глéдаше! Ка га је узéла, нејé
билó пубаво и пóчисто момчé од нéга! А тé сá до дéка је ст́гали —
пијáница, не трзéни се, нéчис, зб́ира децáта и мујéте окол нéга. Гњ.

—брé, па т́и ништа неси́ имáл од мóзак. Далавéре ништа не разб́ираш.

Рс.

—видим ја, док те не избјјем једнушка, нема се отканиш од туја рабóту,
Сук.

АМА ГА ПА —зашити! Нек види како боли ка удари дете с кáмик по главу. А доста ћи је поударáл. Вој.

—опрзоли! Ёпа, онó му текá и трéбе ка оче млого да знáје. Изв.

—опрзолила! Ако! Сá па нéка дýса нос ако га нејé срамотá. Јал.

АМА ЂУ ПА —отпрати! Сá че си лбсно дóм отíде. Гњ.

—убаво прострé! Сá нéка пá трчи да се кáра! Вој.

АМА —запрíчује ме, оче да се саживи пáк сас мéне, ама јá нéчу. Јá па запíтујем друђе́те нéшто дру́го. Нéчу сас нý, Бóже, нíкакo! Изв.

—íстина ли је текá?! —Мóре, мáни ћу, пúшти ћу да се б'лска. Грш.

—каквó ви је неподéлено те се стáлно кáрате?! Км.

АМА КАКÓ —орáтиш, види се да си и на кúче крз дúпе прошлá. Бла.

—текá, доде Сéво! Сáмо што нејé мáлко текá! Вој. (Иронично).

АМА —крштéван ли си, бре?! Не мóж тóв текá! ПРж. —не мóже да си човéк! Ру.

АМА НЕ МÓЖЕ ТÓВ ТЕКÁ, КО ТИ — пáдне на пáмет, па текá да га речéш. (ВЈ); прдне на пáмет. (Рас).

АМА —немóј да ми отвáраш úста да не пóчнем јá да ти казујем. Цр:

—онá че (да) прáј сугребје, ама нéма да успéје. Вој.

АМА ОНÓ —брé, оратí, ама оратí, ама дрцнá, ама мíр ми не дáде. Вој.

—за свé íма лéк! Че се нáјде и за тéбе лек! Че се оћутíш! Полбка (сáмо).
Грш.

АМА ПА — девојнаа! Не мóж ћу нíкој сáпре! Не мóж ћу нíкој сáпре! Не мóж ћу нíкој надорáти! Нíкому се не сáмује, мурдáри, лбже, мáже, óка, прéти. По оратúту се види да че си још млого врéме бóдеш девојна.

Држ.

—лбжá! Теквú лбжу до сá још несбм чýла! Сук.

—нагазíла змијúту на рéп. Соп.

АМА ПÁ ТИ —íспрерипува Току, а нејé текá добрó. ВРж.

—си се, доде Рóсе, подмладíла! Вануше те зарíпују и младáта мом-чéтија. Вој.

АМА ПÁ —увенúло лицéто на Стáнка. Ја га јучéр видó. ПРж. (Оговара-ње).

—че се, дрта девојно, наслúшам блáгу оратú оди тéбе. Вој. (Иронично)

АМА —сá при нáс нéма оправíја, нéма дóговор. Затóв ни и не íде рáбота ВЛк.

—се пá нашлí! Ко да су се тражíли с пóраво магáре. Рс.

АМА СИ ПÁ —нашлá мáјсторá! Са нéма вíше да мрдаш! Тм.

—ти направи орату! А ја сам мислила да че си пооратимо ко комшиће.
ВЈ.

Ама те, и он че се јавља! И он има нешта да каже, ама не разбѝра да га каже. ВЈ.

АМА ТИ —га казујеш како неје било, па че мора да се карамо. Ста.

—не личиш више на девојћу! Зашто се још у девојћете брѝјиш?! Ти веч личиш на жену која је родила девет деца! Гра.

—се убаво цапаш! Ама, цабе се цапаш! Немѝј да се правиш на Тошу, знајеш убаво како је било. Пет.

—че се удариш у главу! Ама не знајеш када че! ВС.

Ама увати пондрека у дупе док вој не реко какво сам работила. Пир.

АМА ШТО —нече да мирне таја стока?! Душу ми изеде рђа проклета! Гос.

—си се толко накрвавил на мене? Бер/Вој.

Амалин си се родио, амалин че умреш! Цел живѝт си тегљио ко говедо, и још че тегљиш док не скапеш! Ја што ти кажем! Изв.

Анта дружи! Ко башту си и оно, саможивно! (Ко да су) само они на овѝја свет! Пир.

Арне си блесав, ама кѝј ти квѝ може. Ти си зрел човек, и не трѝбе никога да слушаш. Сук. (Иронија).

АРНЕ СИ ШАШАВ! —Ама че поминеш! има по свет и текви ко тебе, па си убаво помѝњују. Рс.

—Само што смо ти се научили, па си те трѝпимо. Рс.

Ашљак си бил, ашљак че си останеш, никада од тебе човек нема да буде. Брл.

Баба —Рајна се млого врља, ама не може тов тека! Рс.

Баба си това калпи зѝта, ама неје он све крѝв, нити па толко не врѝди. Гра.

Бадава се репчиш! Какѝ ја кажем, тека че буде! Рс.

Баћум да не лајем, ама не мож да ћутим! Кр. (Упаштање у сваћу).

БАЈЕ СИ —ама нек си баје на лудуту главу. Пушти ћу и гледај си рабѝту, доде Надо. Пет.

— на лудуту главу. Мани ћу там. Вој.

Баксуз! Таја че ни свѝти закопа, па и она че умре, ама на крај. НМл.

БАКСУЗЕ —бојѝ! Оно те бѝг неје забележил затова што си добар. Јал.

—Да идеш да живиш у планину, кудѝ ни врапци нема. Да нема кому зло да правиш. Сук.

—Ти трѝбе да живиш кудѝ пилишта не цврчу! Да идеш там да те курјаци развечу, расцепе! Ти никаквѝ домаћин неси! Ти никаквѝ уредник неси! Ти си се са само наленсил ко онаја у нову кошћу! Ало смѝкљава! Имаш

ли мѓзак, смѓкљо смѓкљави?! Поглѓде се како си прорѓсал, неси се од Велигден ни бричили! Поглѓде се како си се напарасили! Од тебе човек ни ореј ѓз руку да не узне, а кѓмо ли при тебе лѓб да јѓде. Без мѓјну и башту си поминјуем, та без тебе, вампире, да не мѓгу да поминем?! Ја се лѓцни од мене, молим те! Моја те душѓ нече! Претвѓраш ми се крѓ у очи. Пир.

БАКСУЗИНЕ! —Кудѓ си запѓл на туј страну? ДД.

—ти неси за дѓм! Сѓмо си за у гору кудѓ и тичичи не поју. Гра.

Банѓове бандоглѓви! Главурдо! рђо на свѓт! И ти ѓмаш образ нѓкому нѓшта да речѓш?! Брл.

Бар се испуца, те отури од срцѓто мѓку! А ка ме пѓ закѓчи, пѓ че текѓ прѓјде, пѓ че се текѓ спровѓде! Рс.

Бѓга од мене нѓшта, срди се. Не знам што. ВС.

БѓГЕ —отѓка ка ти кѓжем, не мѓгу те глѓдам. Сук.

—Не ви потѓпа свити ѓко останеш! Он нѓма мѓзак! ЦД.

БЕЗ —сѓвога се мѓже, па и без тебе се мѓже, али не мѓра да бѓде текѓ. При.

—тѓгу и мѓму мѓгу, та без тебе ли?! Пет.

Бѓјаше добри човекци док не поче карѓње. А сѓ се ѓбаво кѓрају, сѓло се тресѓ. Цѓло ѓи сѓло чѓје ка се бѓју и кѓрају. А што да ѓи слѓша цѓло сѓло и да ѓим се шегѓје! Ако бче да се дѓле, нѓка се договорѓ братчи, човѓчанчи. Гра.

Бѓлѓи (ти) је сѓвте?! Сѓ ли си се сетил да се срѓмујеш?! Вој.

Бѓлѓ си, па нѓма кѓде. ВРж. (та нѓма. Вој).

Бѓре чѓжди брчкѓли, не види си своји. Гра.

БЕРИЈУ —далѓ, окѓње кѓлко бчеш. Гра.

—надалѓ, окѓње кѓлко бчеш! Мѓра да су се пѓк степѓли. Сук.

Бѓсило ли че је, давѓло ли че је, морѓло ли че је — Јѓ си мѓра смрт стѓраам оди тебе. Чин.

Бѓсна кѓчко, што ме јѓдѓш?! Јѓц другѓга! Брц.

БѓШЕ ДОШЛО —зѓ гушу да се вѓчају. Км.

—при ѓи — гушу за шѓју. Бер.

БѓШЕ —ме јѓдампут издалѓ што сам вој реклѓ. И ја ѓѓј пѓсле рѓко: Немѓј ми више добдиш да ми не излѓзи из кѓћу свѓ што кѓжем. Пир.

—побѓгла чѓрка ѓу за жењѓнога, па се врну. И сѓ пѓк девојѓа. Девојѓа, ама у главѓту! Што тѓва не казѓје?! Брц.

—ѓвек дотѓрана. Али ѓу патѓѓ стѓже. И сѓ по чѓжди дѓмове живѓи, а не мѓж тѓм да бѓде ко дѓм. Е па, дѓста ни је потцѓњувѓла, сѓ нек види како је. Пир.

Бí што бí! Скарáмо се, степáмо се — за кајање ва́јда не́ма. Гра.

БÍЈЕ — ђи, па децáта пла́ши, па ђи искарúје. Чин.

—си шéгу с не́га. При.

БÍЛ —би пáметан, али ти чáвћете мóзакат искључáле. Пк.

—у н́ину вамíлицу Лóда не́кој, замлáтен, па трéбе да се је на не́га метнúл. Вој.

Бíли се па си глáве потрош́или. Па сам пóсле ја, свекрва, за све кр́ива, па по мéн пóсле бкају и с́инат и снаáта. Рс.

Битáнго, бицмане, блéсавштино! Што чéш у мојé ка те нејé н́икој окáл? Сук.

Блáзни свéт, блáзни, а м́исли бóг не в́иди. А бóг је свé видéл, па че ти врне. Брц.

Блéсáва, неблéсáва, теквá сам ти се, м́ужу, пáдла на дéл. Че мóра да ме трп́иш ако бчеш да ти је м́ирна глáвá. Пет.

Блéсавштино! Вртоглáвштино! Мúтавштино! Св́и че те пречúкају! Глúпав си т́и и не умéјеш да се погáцаш! áко сам жнá, што мéне не пúштиш ја да распрáвљам, дóм да процрвт́и! НМл.

БЛÉШЧО —кудé бдиш?! Ко кúче залúаво бдиш! Рс.

—ти! Блéшчо блéсави! Мóре, не́ма ти попуштам па тамб́н да цркнеш! Држ.

—што ни нечеш повезéш? Нéче ти се ч́ир привáне! Соп.

Бљувóтине, несм́ислена рáбота! Несм́ислена орáтá! Свáкакве бљувóтине дрнка по комшил́к и малú! Нéслане рéчи. Пир.

Бљувóч кавé ме нáпраји, н́икакво нејé! Онó не знáје н́ишта, па ни кавé не знáје да нáпраји. Гра.

Бóг га ишчеп́ил, а онó не в́иди. Рс.

БÓГ ДА ЖÁЛИ —лéбацат што сам ти давáла! Сре.

—што сам ти помагáл. Гос. (те. Вој).

БÓГ ТЕ —ишчанѓил, али си и заслуж́ила. Заслуж́ила си! Рс.

—убíл, што ти нејé добру пáмет насад́ил, па сá да íмам нешта од м́ужа, да íмам с когá да се договáрам! Гњ.

Бóж да не лáјем, ама че пролáјем! Брл. (Почетак свађе).

БÓЖЕ! —Бóже! Какó мóже не́које текá да се издр́игује, какó га нејé срамóтá?! Нит́и сам тóва реклá, ни дáј Бóже! Вој.

—свáка áла и н́ила да ти се потсмејé! Чин.

—шчúве од теквó! ЦД.

Болéло ме је, нејé ми билó прáво! Ама сам морáл да трп́им. Рос.

БОЛÍ —га петá (Јал); —ђу петá, не мóж да предé (Чин/Вој).

—ме, боли, ја сам га чувáла! Али тéбе да заболí, па да те н́икад не

пушти! Гра. (Клетва).

БОЛНА — па тражи лек из бревенџк, ама који она не крпи и не пѣре. Рс.
— сам, болна, али ми ти не верујеш. Ама ти да се разболиш, па да ми повѣрујеш. Ос.

Болни смо били, болни, ама позаздравѣмо. А вашата вамилија не болује, кажеш?! Па ви здрави мрѣте! Држ.

Болно, болно, па иструлело! И онó нашло некому да се на болку шегује! Изв.

БОЉЕ — би згодил с мѣрку него с тебе. Она би ме одеднуш удавила, а ти ме давиш сваћи дѣн. Рс.

— говно да једеш, него това да оратиш. При.

БОЉЕ ДА ЈЕ МАЈКА ТИ — змију родила, па да је змијата негде одлазила, него тебе што је родила, па ми се довлече у моју кућу да ме једеш. Сук. (Жена домазету).

— прну крпу турила кад те је родила. Брц.

БОЉЕ ДА САМ — клубе родила, него тебе. При.

— на прадѣр седеља, него да сам те узела. Сук.

БОЉЕ — да ти ја кажем него другому да се љутиш! Текá више да не прајиш, текá неје добро. Своју жену да си гледаш, и свој дѣм, и да не сѣнташ да ти се народ не смеје. Км.

— змију да сам родила па да је одлазила, него тебе што сам родила, кад немам никакву вајду од тебе. Гра. (Сину).

— је да затворим на народ уста него да оратим. Сас овуја алу не мѡж се накрај излѣзне. Гра.

— ми га не казуј да ме неје јад. Вој. (Оговарање).

БОЉЕ СИ — бегете од мене, ја сам малко замлатен. БЛк.

— седи на дупе. Км.

— ти ћути да ја не зинем! Ћути, болѣ че ти је! Цр.

БОЉЕ ТИ ЈЕ ДА — заппнеш дупе (па да си зарадиш), а не да чекаш да ти даду. Бла.

— ме не запитујеш! има да чујеш! Ја ти нема ћутиш! Пир.

— се оћутиш и оћуриш. Гра.

— си иди у бразду, како сви иду, како тебе, а не да идеш од кавену до кавену, и да се прајиш на алу. Брц.

Болѣ че је и за тебе и за мене да си ћутиш и да ти ништа не казујем. Ем нема да ти се смеју што си големá свиња, ем че ми је мирна глава. МЈ.

БОШЋЕ ГОСПОДИ! — На голему рћу налетѣмо, голему мѡку че мѡчимо. Тм.

— спашавај ме како знајеш од овуја алу! Изв. (Молитва). Брѣ — карамо се! Идѣ мѡка и невѡла! Брѣ бѣмо се! Чудо направѣмо. Јал.

—караше се, идé мýка и несóља, идé тепáње, збрáше цéло селó на сáйр.
Сук.

Брýчене óвце?! Тóв не мóже свáћи да очýва. А тé, тí си бíл голéм овчáр.
Несмó знáли, брé каквý úбаву стóку чýваш?! ДД. (Подсмех).

БРНСО — један, брнсави! Нájди си девојче спорéд сéбе, немóј се вртиш
окол нáшего. Соп.

—штó се не поглéдаш у оглéдало да си вíдиш úсницете каквé су ти
извíјене ко на Цíганина. Брц.

Брýка га, галáти га, ама óн се не разбíра. Не усéча каквó је срамотá а
каквó нéје. МЈ.

Брýће, клéтве, пцувáње, бíјење. У вáшу се кýћу сáмо теквé рабóте рабóте.
Сре.

БУДАЉО БЛÉСАВА! Нéма да бýде текá какó си запéли! Ако трéбе, íма се
и бíјемо, али ти јá вíше не попуштам. Ор.

—Нéч си ти вíше плáкниш úста с мéне! Сá че за тéбе селó да знáје! Сук.

Будáло шугава! Немóј да ми се сплítaш окол лóзјето да не прбјдеш како
кúче у гроздобéр. Нш.

Бýниш ме сáмо, да не умéјем да се опрáјим! Вој.

Бутáње голéмó íма. А и карá не íма. А íма и бíјење. Ста.

ББЧВО ТИ —незатóпена; —расушена. Вој. (Пијаници).

Бвш вáла! Кад се женé бíју, онó се не вíди како че удáри. Сáмо се цéпе
како што свíње цéпе брашнív цáк. Трњ.

Вáла ти на твојú слýшку! Сáмо сéди и одмáрај се. Сук. Свé је текá на
инáт, и пред нáрод, на свекрву си оратíла, и свекрвата умрé од мýку.

Валí ћу, валí, па пóсле ка обрну па ка почé да ћу кúди, па на крај рéче:
Ја теквé бáбичће какó ну нíкада несóм трпéла. Изв.

Вáну га за мíшће па га íсврли. Бер.

Вапíре, ти си ми крв испíли! Нéма ти вíше ћутíм, па тамбн да ме утéпаш
на мéсто! Сук.

Вапíруљо прóклетá! Немóј си ми вíше децá клéла! Че узнем кáмик главу
да ти стрóшим. Вој.

Вардí си својé мýје предí твојете óчи, а јá че си мáам предí мéне. Чин.

Вáрка да си га узне, че вој га измлзú! Сук. Текá смо се потсмивáле на
нéкоју којá дадé нéшто на зáјем, па си га пóсле óдма тражи.

Ватíле га самовíлћете, па сáмо беснéје, па сáмо óка ко да је лúд! При.

ВАТÍЛЮ ГА —бес; —беснíло; —бесочá; — бесочá, па сáмо óка. Вој.

—шашавлбкат, че ни потéпа. Вој/Држ.

Ватило те големá бóлка, па те не мануло! Идијóтиштино идијóтска! Летíш по женé како овбн раковсши. Дигал си главу ко шилéже вртоглаво. Пир.

Вáтим ли те јá, неч јáлов да остáнеш. Грш

Вáча га с белу! Теквá је онá! Трњ.

Вéрувал сам ти, и бíл сам спрémан рúку да дáвам за тебе да ми се сечé. Ама ти сá више не вéрујем. ВС.

Вéтар дúва и нóси, казуј каквó бчеш. Јá се нéчу препíрам. Ти си мојé детé, сас баштú смо ти другувáли. Ја ти теквé срамóтне рéчи не мóгу вртам. Гос.

Ветрúје! Ама че се умíри зачáс, само да вој дóјде мúжат! Вој.

Ветбрáт ти одмéл чорбúту, Мијáлко ти Недокóљин из Расницу? Држ

Вештегáру јéдан! Сá че чује и мúжат, и цéло селó, каквó јá знáм за тебе, каквó прáвиш по морúзиштата у Куси—дел. Држ.

ВИ —одабрáсте, а мéн дáвате шуклúк и боклúк. Пок.

—се играте сас чúждо детé, а онó си íма баштú и мáјну. Зав.

—си знáјете каквó сте правíли. Пр.

—сте на големú дíку сас тóга вáшегoга блесáвoгoга. Јал/Вој.

—тúва све ни упропáстíсте! Направíсте плéвњу, слíвeте ни упропáстíсте. —Áјде, áјде, да донесéм реhíјицу, па да пíнемо, па да се смíримо. ДЦГра.

ВÍДЕ —вој се голá месá. Срам нéма ни од децá, ни од мúжје, ни од родíтељи, ни од родú. Теквá áла! Вој.

—децáта нéправицу, ама нéма квó да њóј прáје, мáјна њим. Кс.

Видé ме на пíјац, па ка се уцкли у мéне. Теквó нéкакво, нéма голéм срám. Зав.

Видéла сам ти и кúћу и пред кúћу, и нéма квó да ми орáтиш! При.

ВÍДИ —да нејé текá, ама се не подáва. Сáка и онá нéшто да покáже да знáје, да је пóпаметна од дрúжи. Ама, будáла та будáла! Каквó че онá да мóже да покáже?! Кр.

—се да несí какó трéбе! Ама па онó и будáле трéбе да íма на овíја свет. Сук.

—сí се, блéсав сí си. Чин.

—ти тојáгу ú руће, па не смéје да ти прíде, стрá у да у не отéгнеш. Пок.

Вíдим ли те пáк да орáтиш са мúжа ми, че те свé искубéм. При.

Видó да че излэзне на големó, па се оћутá. Вој.

ВÍКА —на чúжда грбишгá, а свбјата си не знáје. Ста.

—па ми кáже: Млóго сам ти прегрешíла. Опростíла, неопростíла, јá ти казујем да сам ти големó зло направíла. Мислíла сам да си ми тí прáјила, а онó нé билó, него су ме жéне лбгáле. Вој. (Мирење).

Вило по гробиштата, својата си не види. Замлатено! Само заробило добра и убавога мужа. При.

ВИШЕ —њу нечу да видим. Могу само сас свечу да њу отидем. Ор.

—с тебе нечу да ортачим, нечу здраву главу да си врзујем. Сук.

—ти моја нога нема у кућу улезне. Ор.

—у кућу да ми не добдиш! Нечу више да те видим! ВЛк.

Воја Кбшкало мож да те изедџ какџв је — има, наследил, стекал, ама млого и рабџти. Затџва и има тџлко. НМл. (Оговарање).

Воле волџвши! Жената те води за нос какџ си бџе! Јал.

ВРЉА —дџпе (Вој); —кџч (ПРж);

—сџгребџе! Галати неџога! Она нџкад не може мџрна да бџде! Бри.

Врндџ са, одлати, ама нема квџ да прџви! Че прџкне од злџ! Вој.

ВРТИ —баџне котлаџхуту! Бз. (Подсмех онима који се туку).

—сџчи, па одрџе. Текџв си је бџл од крај. Сас текџв се не мџж погџдиш, неџе ти сигурна рабџта. Трџ.

ВРТОГЛАВШТИНО —једна! Немџ ми одврџаш водџту, да ти не добдим с матџкуту! Сук.

—ти једна! Само знаџш зло да прџвиш и дрџго не знаџш. ВЛк.

Врџни се, да ти дџн прџџе! ДД. (Подсмех).

Врџно! Што се врџкаш тџлко?! Зав.

Врџво тупа! И тџ неџоку да се потсмеџеш! Зав.

Вужда—вужда—вужда! Да добџџеш брџништџто! Ама га не дџби. Не даџоше ти га. Пет.

ВџШНО—једна! Ако ти дџџдем вџшџете че ти све искубџм.Пир.

—хути! —А тџ си па вџшџа, ако сам ја вџшна! Неџе те млого опрџла жената, несџ без вџшџе. Вој.

Гаџе! Чџвџк да ти орџј из— руџе не џзне! Ђџти, рџч да ти више несџм чула! ЦД.

Гаџино прџклета! Не саџам више да те видим! Сук.

Гаџино ти мџненка! Кудџ бџгаш?! Пок.

Гаднџтџја једна, гаднџтџска! Има ли погадан чџвџк оди тебе?! Несџ се омџл, несџ се обрџчил, облџкал си се у дрџнци! бџдиш ко муџ без главу. Пир.

ГАДУРИНА ЈЕДНА! —Гадурџна, сџ! ВСв.

—Не мџгу да џу глџдам! Гџ.

Гџдериџтата џу искарџје сваџи дџн. Па џи са наџџјала, и нема ни дџн да џи не искарџје. Пир.

Галати џу, галати, ама не помџга! Кџсџ пџле до вџк неџе кокџшка. Изв.

Главата како шиниче ми станула од нѣг. Неје њн млого цвѣће за мерисане.
Рс.

ГЛАВАТА —му обелѣ, а памет му не дојде. И он нашѣл, че ми нешта казује за памет! Пет.

—ти млого големá. Затова се, трѣбе, и млого паметан. Ама на нашето магáре поголемá, па је онó попаметно оди тебе. Рс.

ГЛАВО —букова! Главо непревијена ти! Јá ли че работим за тебе, а ти сáмо да лежиш и да ржиш?! Сук.

—чутурѣстал Ти си убав, никој друђи неје убав?! Марш там! Бѣге од—мѣн дá ми неси прѣд—очи, да те не гледам. Пет.

—пашава! Не видиш ли кудѣ те води тáја ораспија?! Твојá је, ама сáмо прѣди наро̀д! А чијá је, знају одáвна и пцѣтата! Држ.

Главу да му изедѣш што га удари! Зѣл си, па мóра или нѣкога сас рѣч да убодѣш, или куче да удариш, или пиле да утѣпаш кришóма, или да се бијѣш с нѣкога! Држ.

ГЛАВУ МИ —је размирила; —размири. Вој/Сук.

—разврѣ! од њу не мóгу да се смирим! Лопáта, па лопáта, па лопáта! Кој ти знаје кудѣ си љу девосáла?! Какó да ти љу врчам ка ми љу неси давáла?! Вој.

Главу му изѣл! Штó га дираш, штó ти смита кучето?! Вој. Кој удари куче које му не смита, текá му кажемо.

Главурáне, нечу ти далѣм ништа! — Ђути па ти, главурáнѣ! Рс.

Главуту че ти смистим како на змију! Нѣма вѣше да ти гледам крѣс—прсти што си жѣнско и што си помлада. Ка имаш текѣв погáн јези́к, че мóра да једѣш бијѣње. Сук.

Гле како си се убаво надурлил?! Мислиш ли да че викам ако се дурлиш?! Врж.

Гледај си твојето чудо, и пушти да живи кој како си умѣје! Гра.

Гледаш га, њн те крадне, прáви те на будáлу! Какó да ти жмиш и не видиш каквó прáви?! Кс.

ГЛЕДЕ —га колкава му је главурина?! ВС. (Оговарање).

—какó ми се кумица Лѣпа збрле радује?! Сук.

—кудѣ идѣш! Неси заћоравѣл?! Брл. (Пазй. Вој).

Глува пáтерице! Чујеш ли ме глува пáтерице?! Чујеш ли каквó ти јá казујем?! Чујеш ли ме, или ме не чујеш?! Пир.

Глувно глугá! Пет—пути ли бчеш да ти казујем?! Држ/ЦД.

Глупав си си! И рђа си си! И квó друго да ти казујем?! МЈ.

ГЛУПАВО СИ КО —стóвна; —сáјла. Гра.

Глупчо глупави! Штó се не жениш?! Штó не нáјдѣш нѣкоју да те води за

- нос да се не изгубиш?! (Глупшо). Вој.
- Гмјурчо гмјурави! Прво си цињћете обрјиши, па ми после казуј каквó бчеш да ми кажш. Вој.
- Гњидо! Каквó оч од мене?! Оно нече сáмо карáње, него мбра да рабтиш и да мислиш па да имаш. Гра.
- Говéда, ама оди дрúгога, несбм нџим ја баштá. Рас. Текá нџим рече ка пројдóше без: ПОМОСИ БОГ!
- Говéдо јéдно! Ти сáмо инáт знáјеш! ВСв.
- Говнó прегрџизал, каквб си! Вој. (Блага увреда, детету).
- Говнџива мóтка је за нџга. он без бџијење не трéбе да мџне, ако оч да ти више штéту не прáви. Брц.
- Говорџ ти и јучэра, и зáјучер, ама се не разбџраш. ДД.
- ГОЛЕМУ СИ РАБОТУ —започéла, свáо! Големá си гóвна зајéла, па нé—знам кадá че џи доједџ?! —Па тџ че ми помóгнеш свáте! Држ.
—рáботу развртéла! Голему си орату започéла! Големá си гóвна зајéла, па нé—знáм какó че џи доједџ?! Вој.
- Гóлка! Нéма кúче за квó дá џу увáти. Изв/ВС.
- ГОЛО —а големó! Оно теквé áле што нéмају, онé пóвише дџзају глáву оди нáс што имáмо. Нéмају си дрúгу рáботу, не мóж џу нáјду. ВЈ.
—ли је, големó ли је?! Текá сам, чýла од стáри човéци, и текá би могло нóј да се кáже. Кр.
- ГОЛОДУПО! ГОЛОДУПО! —Нéма за квó кúче да те вáне. Држ.
—Оћути се голодúпо! Че казујемо, голодúпо, каквó смо видéле ичэра! ВЈк.
- Голодúпне, сто крџће ти на дúпе! Зав.
- Голóга сам те родџла, гóл си џци! Текá си га мáјна си, сас тéја рéчи, џскара из кúћу сас жену и децá, Кр. (Оговарање).
- Гóни бџшкалбци тáја умргúљна! Че нџим напрáви да се подéле! Пет.
- Гóспођа, ама с двóје гáче! Бóлно, не видџш ли да дúшу нéма. Нé знам да ли че презџми овúја зџму. БЧ. (Оговарање).
- Готóво! Ти усра рáботу! ВС.
- Грбаво! Не видџш ли какó је грбџпугу издалó?! Теквó ли, брé, че узџмаш женá да ти је ?! ДД.
- Грé, нéгре, узéл ми је лéбат џз руће! За теквó, пиштољ па у челó! Кп.
- ГРОЗÁ МЕ ДА ТЕ ГЛÉДАМ —áло блéсава (Тм); —у поравото óко (ВЈк).
- ГРОЗÁ МЕ ДА ТЕ —поглéдам каквб си (Брл); —у бчи поглéдам (Рс).
- Гузџце усмрдéла, тџи! Нéма више тúва да мињујеш преско нáшту градџну. Јал/Вој.

ГУСКО —да би гуско. (Сук/Вој.) — једна! Ћути! Тм.

Гутураче! Од тебе ми је дошло да се селим из овија комшилџк. Пир.

Да бог даде ко мене да станеш, теква алтава, како што ми се смејеш. Па по тебе после да се смеју моја унучетија и преунучетија. Бри.

ДА ГА —бијеш, бијеш, док се магáрето не врене од—воду, док му се не врене памет. Ама ка му дојде, и туја че изгуби. Гра.

—пáк не ва̀ти то̀ва, шашави́лото. Сре.

—тужим, да га не тужим, па дíго рúће. Трн.

Да даде бог да те више не сречам у мој двор. А сречам ли те, нече се добро спроведеш. БЧ.

ДА ЋУ —не ожените без време, то̀ва би и уз трн и уз грм рáцало. А са му̀ж води рачу̀н оди ну̀, и бар че се зна̀је кој је ба̀шта на децáта. Држ.
—несте на време оженили, обзика̀ла би ћу још и старити и младити. НМл.

Да изедеш то̀ва што се не једé, па да се охутиш. Јá би ти то̀ва реклá, и не́ма квó више с тебе да орати́м. При.

ДА ЈЕ —било пе—шес године, па иди ми— дојди ми! А оно́ дрт човек, па текво да направи. Чин.

—мен добре, а за не́га ме бри́га неје. Рос.

—убаво, убаво је! Ама она́ка дојде како заблесáвено, како зашашáвено, како врзано у мбзакат. Пет.

ДА —кажем да сам добро, а како сам ја си зна́м! Видиш да не мо́гу да се отка́чим од ту́ја áлу, а сас ну̀ добар живо́т не мо̀ж се живи. Она́ по̀мори и децáта, разбегáше се које на кудé види. Држ.

—лежиш и да једéш, кудé то̀ва има?! Црв.

ДА ЛИ ЈА ПРИ́ЧАМ ИЛИ —ко́њ прди́?! Што́ ме не послушаш како́ ти при́чам?! Рс.

—му́ја брмчи́?! Слушаш ли ме, бре, како́ ти орати́м.Цр.

Да ли ме мо́ј син би́је, или не би́је, то̀ва тво́ја бри́га да не́је! А да бог даде тебе теква срéћа да стигне, па да ти се ја ма́лко порáдујем, и да ти то̀ва казу́јем пред наро́д како́ ти са мэн казу́јеш. При.

ДА ЛИ ПА ЧÉКАШ ДА ТЕ ЗОВЕМ САС —погáчу; —шу́ле ре́ију?! Вој.

ДА ЛИ —ра́ди, да ли смра́ди?! Вој. (О оном ко не завршава посао).

—се засе́ирило за не́шта?! Да ли је урабoти́ло не́шта?! Са́мо с́и́та по женé и по кавенé! Напушти си има́ње, до́м, жени́цу сас три децá ма́лечка на—ру́ће. Грш.

ДА ЛИ СИ —бóлна или че пребо́лиш?! Та́ја те бóлка са́мо лéте ва́ча, ка има ра́бота! Сук.

—то̀ва једну́ш напрајил те си се сетил да се срáмујеш?! ВСв.

Да ли че глѣдам или че жмѣм, то̀ва си је моја ра̀бота! А ти си твоју ра̀боту глѣдај! ВРж.

ДА ЛИ ЧЕКАШ ДА —те мо̀лим; —ти се прекл̀оним?! Вој.

ДА МИ ЈЕ ДА —зна̀м какв̀о бчеш?! Вој.

—ти док̀ажем! Че те кл̀нем, то̀ва што не зна̀јеш да те забол̀и, а он̀ова што зна̀јеш — нечу. Држ.

Да мо̀же, удавил̀ би ме у к̀апку во̀ду. Км.

ДА МУ —жл̀тице сѣреш па да те не погл̀еда с очи , каква̀ си ло̀ша. Држ.

—изед̀еш глав̀у. Вој/При. (Оном ко је ударио пса).

ДА НЕ —би смат̀рало да му па уз̀имам з̀орле, ббље нечу. Гњ.

—па̀дне, сѣмка да се не з̀атре! Бс. (Подсмех плашљивом).

ДА —несѝ то̀лко блѣсаво ко што си блѣсаво, па да се доп̀штујеш сас банту̀ и ма̀јну, сас бра̀јна и комшѝје, и роду̀ да си по̀штујеш, и жену̀ да си по̀штујеш, л̀бо би се сас тебе разбра̀ли. Ама он̀о неје тек̀а! Па нем̀ој да те чу̀ди што си по̀више ђутѣм ка б̀окаш. Не ђутѣм ја што си ми му̀ж, него што се нѝкој да са неје разбра̀л сас тебе, па зна̀м да се и ја л̀бо нема разбѣрем. А проб̀ала сам и то̀ва. Држ.

—Нече да се з̀атре сѣмка. (Та нече). Вој.

ДА ОЧ ДА —ђу истѣгнеш (сас мо̀ткуту) да во̀ј бчи изл̀езну ко ч̀ворови, ко на ма̀јмуну. Држ.

—ми се с бчи скл̀ениш, то̀ва би те мо̀лила?! Да те не глѣдам! ЦД.

—се не тр̀лаш окол м̀ене?! Бла.

ДА ОЧ ДА ТЕ —затв̀оре, да те ја накар̀ам да те затв̀оре, да крз решѣтете бар једну̀ш погл̀едаш, и да ти ка̀жем : Тука ти је м̀есто! —Ако, нек ме затв̀оре, да се одм̀орим од голему̀ ра̀боту. ТД. (Окретање сва̀ђе на шалу).

ДА —бче да те опр̀збли! Бри.

—покр̀ије њо̀ното говно̀, а чу̀ждото да смрдѝ. Изв.

—разб̀ираш, ти не би тек̀а орат̀ила, ама не разб̀ираш! Км.

ДА САМ —ја на њѝне ру̀ће, ако су ми сѝнове, ако сам ч̀етри очу̀вала, на Голѣми мо̀с би просѝла, од сва̀кога би пару̀ мо̀лила, за лѣб да ми дад̀е, лѣб да си к̀упим. Пир.

—те на гла̀ву нагаз̀ила ка сам те родѝла, ббље би бил̀о. ЦД.

Да са̀мо мо̀гу, да сам му̀шко, ја би те о̀хутала зачас. Изв.

ДА СЕ —арнѝшем од њѝ, да ми л̀бкне. Вој.

—в̀ардиш да те не прелету̀ штр̀ци! Пир. (Подсмех опрезном).

—на̀јде нѐкој да ти савѝје д̀упе с глав̀њу да видиш на̀—што ти моје д̀упе мерѣше. Гра.

—погл̀едаш ни т̀ помѝјак, па да видиш какв̀в си, како̀ те дру̀жи виде. Вој.

—урѝнемо, да ти и ја не бл̀азнимо свѣтат. Сре.

ДА СИ —блѣсав, несѝ! То̀в би сас б̀бете ру̀ће потписала̀! А да си наблѣс-

- ничав, тóв си и ти сáм знáјеш па не́чу ни да ти казу́јем. Кр.
 —говно, свиња би те изéла! Онó мáлко како позасмрцујеш, па нејé лóше да се поприпáзиш да те не изеду свињéте. Пир.
 —детé па да ти удáрим шáмар! А ти неси́ детé него си др́т, па не мóгу да ти одви́јем. ПРЖ.
 —дóбар, не бí ти зубíти ца́бе испáдли! Кр.
 —дóбрá не бí те мýж ману́л! Цер.
 —ду́шу задовáља, да те мýчи, тóва онá бче. Км.
 —је не́која, не бí га трпéла íч! Изв.
 —ме питáла, не бí мýку мучíла! Já би те научíла каквó да прáјиш. Ама ме неси́ питáла, па сá че пáтиш! Кр.
 —ми врнеш иглéте да ти бчи не искóпам. Кр.
 —нату́раш у цепове кáмене, да те вет́рат не однесé. Чин.
 —се наједé, да мóж д—íде да víка од жáл! Пир.(Подсмех удовици).
- ДА СИ ТИ —не́која дóбрá не бí тóва трпéла, ама си ти текá пóдобро. Изв.
 —ћути́ш, já да се распрáвља́м! МЈ.
- ДА СИ —узнеш црне нáочаре, па да не глéдаш ни́шта, да не видиш каквó ти женáта и чéрката рабóте. Пир.
 —чíс, неси́! Само ме је мрзејáло да ти тóва пред нáрод ý—очи кáжем. Сук.
 —чíста сас пáмет, неси́! Позаслу́шај се текá не́кад, па размисли́ да ли је пáметно тóва што рабóтиш! При.
- ДА —стíска под језíк, да се не кáра, нíкому лóшу реч да не речé. Гра.
 —су га увати́ли па да су га живóга дрáли. Ор.
- ДА ТЕ ЈЕ СРÁМ —да орати́ш, и да пушташ глáс, и да ме лýтиш. Гњ.
 —ти не бí текá работíло, ти би се улéвáло. Мáлко од лýђе, а мáлко и што нејé домаћинчи, ти тóва не би работíло. Гра.
- ДА ТЕ —не уврédим, ама магáре и зéт је, чíни ми се, једнó.МЈ. (Увред-љива шала).
 —неје Мíка узéл јóш се не бí ожени́ла! —Ама, да нејé твојат сíн, нежé-њена би билá? Стрáшан па Мíка! Имáла сам já и бóље прили́ће, ама тé, тóва се залетé, твојéга Мíку узé. Рс.
 —увáти не́кој, дедá Брáнко, па да те рашчéни. Пир.
- Дá — ти неси́м пут премину́ла?! Каквó бчеш од мéне?! Пет.
- ДА ТИ СЕ ПОСÉРЕМ У —нóвуту кáпу; — не́га. Држ.
- ДА —узнем неокрáстену матíну, па да ти све ўши смлáтим. Рс.
 —умреш íма цéл; Пíрот да се шегу́је, нéма у квó да те зако́пу. Пир.
 —цркнуш за трóшку лéб и кáпку вóду, не бí ти далá. Рс.
- Давáмо ти, давáмо, ама не врчаш! Е па, сá је дошлó врéме да ти загорчí.
 Кс.

ДАЈ —Бóже, дај Бóже, текá да бóде! И јá че бóдем срétна ако бóде!
Да се и јá нóј мáлко порáдујем! Дóста се је, тáја рђа, мен порáдувала.
Држ.

—му чурлáвину, да се умóча. Трњ.

Дáко знáје, ама му нéзгодно па се прáј на Тóшу. Брл. (прáј Тóша. Вој).

Далá ним мáлко парíце кóблико да и залб́же.При.(Оговарáне).

Двéте су си крíве.Онó се једнá женá не мóж сáма скáра.Сук.

ДЕ ДА — си кључéве прекúтамо, да и не нáјде тáја áла.ВЛк.

— ти још речém па да си íдем, а тí си пóсле оратí каквó сáкаш!И мóж пóсле ко бирóв да óкаш по мéне.Твоју ли су чéрку девóђу затичáли сас оже́ненога Сúковца, или су моју затичáли?!И каквó је сас нéга работíла у рóвинуту?!Да ли су у трњáкат на месéчину маниста збирáли?! Јал.

ДЕ —де Ђíто! Иди да се поглéдаш над вóду, па тегáј оратí.ТД.

—дóде, што обрчаш грб́ину?!Насб́м ти óчи извад́ила?! Чин.

— дóста си сиктáла ко змијá!Бóље че ти је да затвóриш устáта. Гњ.

ДЕ —ја несб́м црв́ива . Вој.

—каж́и коју си штéту нáмеран двн́с да напрáјаш, да знáмо?! Кр.

—казу́ј за квó си дош́вл, па си íди! Нéмам ја врéме за твоју орату́, íмам си рáботу.Трњ.

ДЕ, НЕ —бесн́ј, немóј те вáту лúтхете! Пир.

—бóј се! Нéма квó да украднем од тво́јуту сиротíњу.Цр.

—брзéта ме тóлко, ја тóлко несб́м лóша! Пир.

—дáвимо нíкога кој дóјде у нáс! Когá смо удав́или?! Ста.

—жалí се тóлко! Несí ти тóлко сиромá кóлко кúкаш! Бар тројíца че умру од глади преди тебе! Нéго, не дáва ти се, теквó срце íмаш, сéбично, самож́иво.Чин.

—óке!Че те мóлим, сáмо да не óкаш.Бла.

ДЕ —нејé ти мáјна ти ни тебе млóго добрó донéла! Пир

—нéма нíкој да је крáтак у језíкат?! Цер.

ДЕ, НЕМÓЈ —да си млóго зáпет! Онó, мóж ти јá па јутре потрéбем. Тóва се не знáје. Км.

—се íскаш, нéго се вáче на рáботу. Вој.

—си тóлко скокотл́ива, нéче ти нíшта бóде. Рас.

—цáбе да се кáрамо! Де, прво да се разб́еремо каквó кóј оче. Об.

ДЕ, НЕСÍ —млáда невéста у овúј кúћу па да не мóж да нáјдеш! Изв.

—ни тí светенá водíца. Км.

—приритáл (Вој); —се претргну́л од рáботу големú. Вс.

Де —несмó се овде збрáли сáмо вáс да слúшáмо какó се кáрате и б́јете
Грш.

—нéче да прокóпшаш ни тí! Сук.

—ни се овде несмо збрали да се бијемо и карамо, него да се договарамо.
ВС.

—оно је и у мѐн душа! Не мож све да згрнете за вас, срамота је и гротота!
Км.

ДЕ, ОНО НЕСИ НИ ТИ —цвѣће за мерисање (Сре); —шарена перашка.
ВЛк.

Де —па и ја нешто познавам, оно не знајеш па све ти! Не мож за све да си мајстор. ВЛк.

—Парасћево, ти излѣзни да се распрајиш. Ви, жѣне, по знајете теквѣ работе. Пет. (Нападнут у свађи, муж, тражи помоћ жене).

—потамаће, да ми не смиташ, а мож да си причаш каквѣ бчеш. Пет.

—прво да се поздравимо, па после пшј ако бч да ме пшјеш. БЧ. (Окретање свађе на шалу).

—прећути га! Ако те је он дрснул, не мора са ти нега да дрсаш. Трњ.

—са да искарамо свѣте бјје, па од Нову годину на там да смо чисти.
Пир. (Окретање свађе на шалу).

Де, укроти га малко да не беснеје толко. Рас

ДЕ ЧЕКЕ! —Де, стани малко, де прво да се разберемо ја и ти! Ор.

—Још рибата у рекуту! Де, прво ожени черкуту, па се после радуј на зѣта! Немѡј, се изваља некоја брука па после има да ћутиш док си жива!
ВЈ.

—Не беге! Чѣке да си чујеш манете, да ти искажем све по ред. Изв.

—прво да те пребркам. Км.

Дебѣла си од лѣнаво! Чуваш се да има квѡ да једу бробинцити, а оно и теб че изѣду ко и мѣн. Сук.

Деда ми велѣше на бабу ми ка се скарајоше: имаш ум, ама разум немаш, па не знајеш да не трѣбе тека, не мож ѡдма да се разбереш. Км.

Декли га, па се не мож одварди од њи. Сре.

Дѣсе, Дѣсе, каквѡ направи с кћуту?! Да те човек запали жива да изгориш, што си убаву кћу продаде! — Ајде! Ајде! Пали се бље ти сас твојете мѡће! Пир.

ДЕТЕ —де се оћути, бље че ти је! Кр.

—ја ти се одавна стѣсам да те бијем, ама са си ми падло на машку. Вој.

—бч ли да се оћутиш?! Немѡј ти додим. МЈ.

Дечица! Убавило дечица! Ама не умѣје да њим се радује, него све трчи негдева с некога да се кара. При.

Дигал главу, па по пијатат овива, овива. Нѣма си дрѡгу рабѡту усрѣд лѣто. Соп.

Дигла перја, отишла! Мајна пуста?! Дѣте на сѣсу оставила мѡж да га чува. Сѣтила се какѡ баксузлѣк да кара! Пир.

ДИСАЈ —руђе, мანი га, нек работи каквó бче, не расправљај се сас туја рђу! ТД.

—се, ша́шљо ша́шави, да видиш за кога́ ти че́рката иде. Зав.

Дисаш рње, па у трње! Че ти отпéрем ко́жуту. Држ.

ДИСЕ РУЋЕ —од будалу да се наро́д не зби́ра! Ста.

—срамота́ је поголема́ ако се иде на суд! ВЈ.

Д—им да ћу ма́зним по дупе! То́ва ли она́ бче?! Рас.

Дирнеш ли ме једну́шка, има да чу́јеш што ни́када неси́ чула! Гади́но ти једна! Гади́но про́клета! Јал.

ДИРНИ БУДАЛУ ПА —се измб́кни да видиш кво ти ми́сли! Ёпа, са́ сам имала́ квó и да чу́јем од тебе, а чу́ле су и дру́ђе. Вој.

ДО КАДА́ ЧЕ —ме са́мо ла́јеш, кучко про́клета?! Ор.

—се на дру́ђе жéне у ду́ше уви́раш?! Нејé ли те срамота́, наро́д ти се смеје?! Пир.

До са́ је билó какó си ти́ сака́ла, гузи́це! А од са на та́м нéма тека да б́уде! Са́ че б́уде како ни са́камо! Јал.

До ту́ка ли си га докара́л, да ме лб́жеш?! Пет.

ДОБАР —бéше. Поода́вна да бéше (умрél), да си одвр́жем ру́ђе од гóвна.

Држ. (Удовица, преудата, о претходном мужу).

—је бóг та те трпи́!

—овча́р, бвце му се бри́че. ДД. (Подсмех).

ДОБРА́ —је земља́ што те држи́! То́лко си до́бар! Рас.

—земља́ што те држи́, до́бар бо́гат што те трпи́! Гра.

Добре си га напéкал! Нéче да мо́же ви́ше да мрда́ какó до са́! Брл.

ДОБРО, А́Д —да ћу́тим! Ја мло́го зна́м, па да се не замéримо. Кс.

—кó си зна́јеш и умéјеш! Са́мо по́сле немóј да ка́жеш да сам ја́ кри́ва.

Ос.

Дóбро што се скара́ сас ну́. Искарала́ сам ћубре из ку́ћу, нéчу ви́ше да ми дооди. Пк.

Дóброто мло́го не зна́м, а теквó сам се наслуша́ла. Брц.

Дозволи́ла се, па са му́ка! Ако, нека́ ћу са́ óкају копила́рка! ИЗВ.

ДОЈДЕ́ —ама што́ не рече́ ни црно́ ни бело́. Са́мо ме баксу́ши погледа́, ко́пну два—три пу́ти, врљи мати́куту, и бти́це си. ВЈ.

—ли бесни́кат?! Мани, он јучéра лóм на́праји, па дојдо́ да ви́дим да ли се истрезни́л. Брл.

—на́шчува ми ма́тер! А ни́шта га несб́м дира́л, нити́ сам му па нéшта бил д́ужан. Брл.

ДОЈДЕ́, ПА —га на́праји (на) ни́где и ни́шта. Вој.

—ћи на́прави на ни́шта и ни́где. Рас.

Дбјде си нешто, бубуљачка ти пририпа, и мора (да) се караш. ЦД.

ДОЈДЕШ КАКО — залуав, ама мора да те трпимо. Држ.

— малко залуава, како малко треснута, како да те је ритнуло магаре у главу. А за друђе работе си исправна, па ти се затова селски мужје често радују. Трњ.

Дбјдеш малко (како) блесавшка, ама ја си те обичам па ти не замерљавам. Сре. (Увредљива шала).

Дојди чудо да видиши! Дојди да видиш какву ми је штету твоја стока направила. ДД.

Док — беше млада, свекрвата ми беше зла, а са ми снајете једу душу. Бри.
— даваш и помагаш, добар си. А кад манеш да даваш, или се излеташ па кажеш нешта, одма се преида све. И ко да му никада ништа неси учинил. Цр.

— је живила и мрдала, и док је могла да орати, све њој је оратила: Курво! Курво! Курво! Гњ.

— не падне крв, док некој не лбцне, ви се нема умирите. НМл.

— ти станеш домаћин, че обелјем. Ама и ка обелјем, па нема да станеш домаћин. Од тебе никад ништа не мож да буде. Соп.

— чекаш да ти некој суне какво трбе, док прбсиш и молиш, боље ти је да си зарадиш. Бла.

Добде ли ти комшиће? — Не добде, немам време за њи! — Немој се дружиш сас теја рђе! Она ми текá рече, а ја си помисли да вој кажем: А ти каква си?! Па си прећута, нечу сас сваку рђу да имаам работу. Гњ/Пир.

ДООДИ — ли ти черката да ти помага?! Нејј! Нејј! Добро што неје доодила! Млого би ми нешта превлѣкла! Пир.

— ми да га уватим, па да га ударим, па да пукне ко тиква! Да га распучим. Кс.

ДОСТА — је више, доста је било! Са се оћути. ДД.

— једе трице. Дој. (Блебеталу).

— јец говна! Че једѣм, квó ми можеш?! При.

— лаја! Никој те не слуша! Мож само да си лајеш дома! ВСв.

ДОСТА САМ — се смејала на народ, нек ми се са и мѣн потсмѣвају за черкуту сас копилѣто. Сад је дошло време нам да се потсмѣвају. Пир.

— ти повикала, ама са че ти од мѣн да викаш! Бер.

ДОСТА — се пењаѣи! Јел. (Слабом, кочоперном).

— седѣ! Дупе тмóлу че ти ване. Вој/Чин.

— слуша неслане рѣчи! ајд се оћути! Гос.

Доћисал си на народ. Соп.

Дочскал љу на рингишипи! Чудо напрајише! Збраше народ сеир да глѣда.

Трњ.

ДОШЛО МИ ЈЕ ДА СЕ - бѣсим од тебе! Оно, има лоше, има, ама ти си заминул и најлошето. Чин.

— вѣшнем љ—свет! (ПРЖ.); —обѣсим оди тебе. Ш.

— удáрам ó—земи! Дошло ми је да си турам јуже на гушу оди вас! Сук.

ДОШЛО МИ ЈЕ —до леле од њи. Брц. — дошло, па не—знам колико ми је дошло. Пир. (Гнев).

— свг, мѹжу, само до појање. Друга те жена са гледа, а ја те само перем и раним. Пир.

Дошл си, зете, на оседланог коња, па се са мѹж правиш гáзда! А ни само да рабѹтимо да има сас квѹ да си гáзда. Трњ.

Драмсузе, твоја се парá не турчи! Гњ.

Драмсѹзине! Ценабѣтине! Дој.

Дрво и камик да седи, ти да не седиш! Какво чекаш?! Очеши ли да рабѹтиш твојуту рабѹту?! Км.

Дрѣшкуту да немам, нечу се с родитељи скáрам! А ти ако си шáшав, ти се кáрај, Зав.

Дришљо! Дѣ малко подигни панталѹнете да ти се девојнете не смејѹ. Вој.

ДРЖУ —вѹду на кобилѹе, и ора́те си, и не умејѹ да престáну, и само потѹпчујѹ ко рањене свиње. А котлѹве — плини. Вој. (Оговарање).

— га самовилѹнете, па само ѹка, бије, трѹши што му дојде до—руку! Да му неси љ—сречу. Чин.

Дрмчиш ме! А бѹље че ти је да ме не дѹраш. Кр.

Дрнчиш ли ме, нема да ти је лѹко! Вој.

Дрѹнчо! Ни́какѹв мѹж неси! Алу сам узѣла, алу че водим цѣл живѹт! Слепцá сам узѣла., Пир.

ДРТ —коњу, тебе пáмет још не мѹже да дојде! ВРж.

— чѹвѹк па се занѹси! Тов му неје добрѹ. Кп.

ДРТА ДУПЕТИЈА —ти! Какво бчете, дѹста ви је?! Остáјте малко и за децáта! Јал. (Терање одраслијих да не поједу сву храну).

— све прокара́сте, све изѣдѹсте! Дѹста! Амбни! Гра.

ДРТА —кобилѹ! Ти си па нешлá с малѹчката децá да се играјеш. Вој. (Старијем женском детету).

— крáво! Садѣ блајиш ко овцá! Рс.

ДРТЉАКУ —кво па ти знајеш?! Ти си пак сасвѹм извѣтрѣл! Кр.

— пројде ти време, неси више за ништа. Цáбе се замлáчујеш по женѣ. Брл.

Дртљо, ти! Дѹста! Чин.

Дрто дупе! Све што је пѹблаго, ти да изѣдѣш?! Ко да немаш децá! Вој.

Дрчнѝку! Од тебе се па ништа не мож заврти! Све тураш у алџу! Вој.
Дунуло вој дџтџете, (па бче да—се кáра)! ЦД.

ДУПЕ —да те не лџже. Вој. (Упозорење).

— зграбнѝ, тѝ; -ти, детѝњо. Вој.

— ти мајно! Каквѝ бчеш јѝш од мене! Добѝл си и пѝвише, а сá ми се
губѝ прѝд—очи, да те не глѝдам. Сук.

Дупѝто ти ко товарѝја. —Ћџти си, рѝџо, онѝ и твѝјата товарѝја нејѝ мáлечка!
Трњ.

Дџшка, валá, валá, и јá се уплашѝ да ме не увлечѝ у нѝкакѝв клѝббук, па
пѝсле квѝ—чу. Пир. (Оговарање).

Дџшмање су цѝвѝтели кџћу да ѝм растџре. И растџрише џу. Гра.

Дџшу си ми отрџл, рѝџо пијана. Тм. (Мужу).

Дѝн из—дѝн, дѝн из—дѝн, и предумáше џу, преклепáше џу, и онá пристáде,
и појдѝ за тџја пијáницу. Девѝјче ми упропáстѝше! Пир.

Дѝнѝс ни не ѝде рáбота, млѝго се кáрамо. Зав.

Дѝнѝсѝе смо ишли у Градѝшницу да обикѝлимо. А онѝ џи разнѝсоше,
покрáдоше, нејѝ се знáло кѝј квѝ нѝси и кѝлко нѝси. Гра.

Ђѝро Брлѝшѝи! Мѝтко Пѝклешѝи! Убѝл те мáрен у зáплесáтога! Рс.

Ђѝкѝш—ђѝкѝш! Вој. Текá, какѝ бајáђѝм на шáлу, нѝкој нѝкога напрáј на
магáре или на коњá.

ЂџБРЕ ЈѝДНО —áло усмрдѝла! Јал. Ка је нѝкоја лѝша домаћѝнца па вој
текá у карáње кáжу.

— поквáрено ти! Мáрш отџва! Немѝј ми вѝше добѝши! Нѝчу те вѝше
вѝдим у мој двѝр! Вој.

— (ти) непрѝгорѝло! Сук. Текá кáжемо на лѝњáвога.

Ђџбросáло се, усмрдѝло се! У кџћуту ѝм ко у кѝчину, ко да свѝње живѝ.
Кс.

Ђџкѝш Бáцко! Кудѝ си се залетѝл ко овѝн?! Држ.

Е, бѝже, бѝже! И онѝ се нашлѝ нѝкому манџ да нáјде?! Сук.

Е, да ми је тѝг билá тáја пáмет не бѝ ми вѝше у кџћу улѝзло, а кáмоли
лѝб дá ми једѝ. Гњ.

Еѝ —жѝто ти се вáри, а тѝ си се тџва разлетѝла, Пир. (Клетѝва).

— Мијѝрѝине мџће нѝгде си џи нѝма! Шѝбка свѝкрáват сас снаџту. И
Мијѝрка тресѝ главџту док тѝва кáзџје. Пир.

Е, ка смо билѝ мláде, несмѝ разбирáле, на свѝкра смо нѝђе прáле. А сá
на младѝте мџжје пѝру нѝђе у крѝвет. НМл. (Оговарање снајá).

Е, колкѝ си чѝста?! Клиѝвуѝѝ ти висџ! Ка би једѝн отѝинџла, кџче би
утѝпáла с ѝѝга! Пир.

- Е, мѝжно, мѝжно! И тѝ ли нѝкому маану најдѝ?! Вој.
- Е, не мѝже текá да бѝде, дѝпе, тѝ, зграбнѝ! Сук/Вој.
- Е, нѝч, сѝне мáмин, не мѝж тѝв текá! МЈ. (Упозорење).
- Е, онá мѝсли бѝдма че наслѝди. Недељу дѝна какѝ је при нѝи, и че наслѝди.
Е, трѝбе да ѝим изнѝсиш говнáта и да ѝу брѝшеш, па пѝсле че наслѝдиш.
Брц.
- Е, онѝ каквá су ти децáта, не поштѝје те ни једнѝ — Ћѝти, бездѝтко, тѝ—си твѝјата децá исврљѝла на пѝт. Брц.
- Е, рѝцо гѝрило! Глѝ колкѝ си ѝбав?! Идѝ над рекѝту да се поглѝдаш! Рс.
- Е, сá га па рѝче! Срáм те бѝло, девѝјно, до тѝка ли си стѝгла?! Чин.
- Е, СÁ ТИ ЈЕ —дошлѝ срѝце на мѝсто! Будáло, тѝ се на моју мѝку рáдујеш?!
Пет.
— срѝце на мѝсто! Нам црѝкла свињá, а тѝб да мѝж—да црѝкну двѝ! Јел.
- Е, сѝнко, штѝ су те жѝне клѝле свѝ те стѝгло. Гра.
- Е, сопулáне, којá—ли че се навáти тѝбе да ѝзне?! Вој.
- Е, тѝја ли гáд штѝ знáје?! Он знáје сáмо лѝше да кáже чѝвеку да га скáра с нѝкога! Сре.
- Е, ѝурко, вѝдиш ли ѝуркуту тáмо?! Ако ѝу вѝдиш, врнѝ ѝу навáм. Пир.
- Е, шáшло! И ти ли си за орáту?! Поглѝдај се каквá си, па тегáј орáти.
Свѝ петлѝви да појѝ, ти да ѝутиш. Гра.
- Евѝ га, на ушѝти ми се закачѝло. Рс.
- ЕВѝ МИ ГА НА —ѝво, кудѝ сам га закачила; —уши. (уво/уо). Вој. (Оном ко је нештѝ затурио, неће да се потруди да га нађе, па му лакше да пита друге где је).
- ЕВѝ —па се насѝти сас мѝјето. (Цер.); —укачѝла сам ѝу нá уши. Бс.
- ЕЈ, БРѝ! —несѝм јá за тѝбе ЕЈ! Ако те плѝнем, ѝма да одлетѝш е чѝк там! Кр.
— ни му прѝчамо, савѝтујемо будáлу, па се и срáмујемо какѝ да му кáжемо да се мáне од курварлѝк, нáрод га у влáс изабрáл, срáмотá големá! Еј, а он се дѝчи, и ѝѝга нејѝ срáмотá, него пѝвише нáс срáмотá штѝ га ѝчимѝ, савѝтујемо. Пир.
— чѝјеш ли ме или се тѝв вѝшѝте кáшљу?! Пк.
- ЕЈ, ДÁ —бѝг да у шѝбу и копрѝву да отѝдеш, па лѝуди с кѝлци да те јѝре.
Цер.
— ми је да те удáрим, па да те распѝчим ко тѝкву. Пн.
- ЕЈ —посѝрем се у тѝја живѝт! Да бче земљá да се расклѝпи па да штѝкнем!
И тѝв нејѝ живѝт! Држ.
— Срѝбине, каквѝ прáвиш у лѝзјето?! Свѝрим се квѝ да пѝчнем и откудѝ

да почнем да рабџим!

— А куде су ти снајете, што нече да дојду да помагу?! — Еве ни! А куде су твојете снаје?! Што онџ нече теб да помагу?! И како му твоа рекомо, он си ђдма побџе. Вој.

ЕПА — голџм си радник! Требе да си од работуту тџлко отџкал?! Гос. (Иронично, дебелом лењивцу).

— дал си дупе под ћирију, па са че ћутиш?! Вој.

— за тебе је тја лџк! Ђх! ПРЖ.

— има женџ, па се све наврвиле на врцу?! Пир. (Мужу, иронично).

— ја ти не мџгу нџсим гузицуту! Сама си ћу тџлко голџму направила. Вој.

— како си зарадџла, тека ти се врча. Бри.

— нема, јаре и паре! Очеш и мираз и жену како трџбе! А онџ нема, па си нашџл те тја мрзџливу алу, теква ти је са на дџл. Држ.

ЕПА ОНџ — је са дошлџ време текви како тебе да сџде! И како ви речџте, ти и ђи, мџра тека да бџде. Сре.

— некој потрчал за тебе! Млџго си паметна и џбава?! ЦД.

— си и ти прав! Какве су будале научиле да пију та ти да не умџеш што си најголема будала у њи. Рас.

— че ти навре некој колач на шију?! Вој. (Оном ко чека да без труда нешто добије).

Епа са би волџла да цџцне, да дојде! Ама мац, нема! Изв.

ЕПА, ТИ — би бил паметан, али ти памет понџкад смџта па сићу не нџсиш сас тебе. Бс.

— имаш, а ја немам?! Ја се дџтерџјем на недељу па на недељу, а ти на сваћи Велигден, сваћи Велигден, сваћи Велигден. Гњ.

ЕПА, ТИ СИ — голџмо говно станул! Свиња те исрала. МЈ.

— пуна, па не мџжеш?! Вој.

— (се) зајмџла, черкана! И са че мџра да трпиши! Вој.

ЕПА, ТОВА СИ СИ КУПИЛА — без паре; — за паре. Сук/Вој.

ЕПА, ЧЕ — дојдем! Има нође да си прекршим! Гњ.

— има после с квџ да се валим! Од Пџру блџсавога сам научила! Сук.

— ти га даду за целивку! Чин.

Епа, черката ти је млџго добра — ћути ка сџре! Дој.

Е што ме тека бџдџш у очи?! ПР.

Жали се, пџдим ћу, јџрим ћу! Баксџз теквџ, свџ се на некога нешта жали! Гра.

ЖЕНАТА МУ — је страшан помијар. Изв.

— наљџе, наљџе, па после он ћути ко бџдљиво говџдо, а она си орати с нас ко да ништа неје ни билџ. При.

— сћита! Ама те, пѣре га још, и гóтови му, па си му ўбаво —би за ббље и не знаје. Гњ.

ЖЕНЕ ИМ —напрајиле да се кáрају. ВЈк.

— се кáрају, па и онí не мóж да се слáгају. ТД.

Жене се бíју ка се напи́ју, па од мили́не да и глѣдаш. Ичѣра глѣдамо таквó чýдо! Гос.

Жѣнска Пѣтка! Замлáчује се ко женá, умѣју и да плетѣ и да предѣ, а и гласат му жѣнщи. Онó, трѣбе, да си ти мýж у тýју кýћу, или па некој од—стрáну?! НМл. (На рачун мужа жене са којом се свађа).

Жѣшће клѣтве у вáшу кýћу сваћи двни! Че процвватите, та мáни! Бла.

Жíву би те турíла ў—земи, па би те закопáла. Пор.

Жíт си ко жлѣница! Скóро че нади тѣбе вíсне кáндилото! Брл.

Жлѣтице да сѣреш, пá не заслýжујеш да те нѣкој поштýје. Изв.

Жíтно! Жíтно! Не казýј се, жíтно! Тí ли се нáшла сас здравје да се сíлиш и на дрýжи да казýјеш да су бóлни и да че скóро да мру?! Поглѣде се па се оћути да се свѣт не смејѣ. Ја чу ти сáмо тóлико кáжем и че се оћутím. Вој.

Жмýкава гузице! Очíти ти отишлѣ у главýту, а сáмо нóсат остáли! Држ.

Жмýкљо, не вíдиш ли?! Тóлико ли си заћоравѣл?! Јал.

Жмýкна јѣдна! Онá че за мѣн прíча каквó се сѣти по селó?! Бóље че њој је да се поомíје, поопѣре и позакрпи. Вој.

Жмýкно, жмýкно, и тí ли си оратý?! Дóста је да си поглѣдаш пáтравете нóђе, па за вѣк да занемѣјеш. Држ.

Жóљо! Жóљо! Онó несí од дóбро исбл, па си ко мóтка. Гњ.

Жцапáмо се, па дојдóмо и до пчување, па још мáлко и до бíјење. Сук.

За бьлгбзуту си Јóрду из Дóђинци оратеше да је кадѣр цѣва у мешíну да скáра, а сá глѣдај кóлко си лижу дупетíјата. Дој Пир.

ЗА ДОБРО —јá сам добрá, ама ка ме нѣкој рчне, свѣ че му наkáжем. Јал.
—сам млóго дóбар, а за лóше нѣма пóлош човѣк од мѣне. ВЈ.

За какѣв си ми па тí матрáк?! Вој.

ЗА КАКѢВ ЧЕ СИ МИ —па ти ћáвол?! Не трѣбаш ми ни жíв ни мрѣв. Рс.
—ћулу'м?! Штó че си ми?! Нíкакву ми рáботу не вршиш! Вој.

ЗА КВО —да не оратíмо? Праг ти несбм претрљáла од доодѣње. Сук.

—је ишла при Тóшу, заштó се пожењувáла?! Лозјáта ли да му кóпа?! Брц.

ЗА —кѣв че си ми па тí ћулум?! Каквý че па кóрис íмам од тѣбе недбá—вога?! Нѣчу се вíше жѣним дѣца да си брýкам, а íма удовице и за теквíја. Пет.

—лóшег човѣка трѣба да ўзнеш неокрáстѣну грабвину, па да га бíјеш и

да му не кажеш за квó га бијеш, док се сам не сéти.Гра.

—мојí сiнове пóвише је једнá женá него сто мáјхе! Пир.

—никаквa гóвна несí! Нш.

—никаквè матрáк несí, не бива те за ништа.Гра.

—почéтак, мóра да се попревíје, да слóша. Не мóже тóв текá, нéчу ја и за нý да рабóтим! Вој.

—срám! Тóва ли онá знáје, да ме клевéти, да ме опáда?! Текá ли се онá добрá прáви при женé! Заборавíла је ка сам нóј ја требáла. ВЛк.

ЗА ТЭБЕ —вiше нéма мéста нá—земи, па (нéма) ни за у—земи! Кр/Гра.

—нéје тóва да се кáраш! Трáжи си пóдобро дрúство за кáрање. Несí за тóва. Јá погáне дúме не волим да слóшам и не волим да казујем. ДЦ/Гра.

ЗА ТЕКВÓ ТРЭБЕ ДА —га бијеш, и па да га бијеш, док не разбере квo је зло напрајил. Гра.

—узнеш волóвску жiлу, па га отéсаш, па да га отéсаш, па да вiди текá на мóже. Пк.

За теквó трéбе омáшљак. Теквó с добрú реч не мóж да опамéтиш. Гос.

Зáбави се! Идé ли при мáјху си сiсу да ти дáва, да се насiсаш мáлко млекцé? Пир. (Мужу по повратку из посете родитељима).

ЗÁБРА —ме још вратáта! Те тi си тóва реклá, те тi си овóва реклá, те тi си онóва реклá! Једвá се откачí од рђу. Трњ.

— úбра, зáбра—úбра, свé ми нáдума! Ја си нута, нестé се распрáвљам пред нáрод. Држ.

Зáвуте, зáвуте! Тi ли па мiслиш мéн пáмет да дáваш?! Јал.

Завúтњаку! Тóвá неје требáло да ми речéш. ВЈ.

Загуљóтино једнá! Тi си па нашлó нéкому да се потсмејéш?! Км.

Задóрице! Бóље ти је да се задíраш сас другóга, а нé сас мéне. Трњ.

Задрнчујеш се какó детé мáлечко. Пушти ме нá—мiра да се мáлко одмóрим од тéбе! Сáмо óкаш по мéне како сам ти додијáла! Па каквó бчеш од мéне?! Да ли те несбм опрáла, да ли ти несбм ручк спремíла?! Полбка, мужу, че дóјде нóч, че се помiримо. Женá је нóчна кукавица на мужа. Држ.

Зајéли се, зајéли, па се не мож глéдају, ко да несú брáјна. Тóвá ним све женéте прáје. А онi су добрi по дúшу, слагáли би се. Вој.

Закáраш се, па се кáраш, па не знáјеш ни квó че речéш, ни до кадá че се кáраш. А бóље ти је да се не јáвљаш, и да ми úста не отвáраш, да не чýјеш онóва што не сáкаш да чýјеш. Изв.

Закáчи га нá—земи, óд—земи не мóже да пáдне! Тóлко ли си па будáла да не мóж да се сéтиш на грм да га закáчиш?! ДД.

Залúваштино једнá! Тi ли че ме учиш квo че рабóтим?! Ја до тóка несбм

- стигла, од тебе памет да купујем. Трњ.
- Залуду ти све имање и богатство, све, ка немаш кому да се радујеш, па ти се чини ко да смо ти за све ни комшије криви. Чин.
- Замлато! ало замлатена! Мѐн ли најде памет да продаваш?! Ћути да те не треснем по туја твоју главу блесаву, да зајдеш. ВС.
- Замутили чорбуту! Млòго брашно сви турали. Изв.
- Запел си како вол у јерѐм, капа па капа! Па дòбро, че ти купимо и капу. Ама, да ли че ти бóде дòста капа?! При.
- Заседал, па си седи и не помѐра се! И нејѐ га срамота. МЈ.
- Затлицњаку! Најди некоју другу, поглупаву од мене, да те слуша! А ја си имам рабòту, и не обичам будале да слушам! Сук.
- Затòва му се пòсле и пòсра жената на грòбат! Затòва што ђу је сòде водио, и убаво ранио и облачио?! За срам! Пир.
- Зацрвил си врат ко бик! Това нејѐ од рабòту и гладување, нѐго од лежање, и од јѐдење и пијење. Рас.
- Заштò бѐш ја да бòдем трѐћа нога од сацак?! Бла.
- ЗАШТÒ ДА МЕ ПИЋУЈЕ И —брука пред нàрод?! Това ли сам заслужила?!
 Какò га нејѐ срам?! Мàлко ли сам га помагала?! Бч.
 —заштò да ми теквò грòње изнòси?! ДЦ.
- ЗАШТÒ ДА МУ —отвàрам уста па да ме пòсле глава боли?! Км.
 —ћутим ка несѐм мутава. Рс.
- ЗАШТÒ ДА —њòј кàжем? Нѐчу си прàјим карање. Чин.
 —ни свако знаје? Ћути си! Ако смо се скарали несмò си бчи повадили.
 Трњ.
 —одговàрам за куче! Он човѐк нејѐ! Гра.
- ЗАШТÒ ДА СЕ —карамо за мàлко?! Карањето донòси бòлес, узнемирење.
 Кр.
 — се сòдите? Пàметни сте човѐци, расправете се сàми, без адвокати.
 Сами си пресòдете. Ста.
- ЗАШТÒ —да тòв пропàдне текá? Нѐје младунка да се топѐрв жени. Пир.
 — ме лãгаш?! Каквò сам ти учинила?! Заштò ме пред нàрод срамотиш и изврчаш си устата наòпако?! Нејѐ ли те срам од нàрод и стрá од бòга?!
 Држ.
 — ми деца пронòсиш, чумо проклѐта! Каквò су ти зло учинила моја деца?! Нàрод ђи знаје каква су, а ти само сѐбе брукаш пачавро. При.
 — сас рђу, чѐрко, да имаш рабòту?! Бѐге у—свет (од ну). Грш. — све мòра рабòта да ти бóде црвива? Сук.
- ЗАШТÒ СИ МЕ —запопузела, жѐно?! Каквò сам ти злò учинила?! Заштò си устата изврчаш наòпако?! Вој.

- пбнћала при доду Сёву, а?! Мислиш ли да си без маану?! Вој.
Зашто стално пуцаш на мене? Работи, па имај и ти! Колко бч имај, мён не смита! ВС.
- ЗБОР ЛИ ЈЕ —прдња ли је?! Теква ви оратá не доликује. Гњ.
— срање ли је?! Де, кажи каквó бчеш да кажеш?! Имамо си рáботу, нéмамо млого врéме да те слóшамо. РС.
- Збрале се áле и будáле пред нинуту капију, па кóј мине по пúтат, онé му се потшегúју. Јал.
- Збутáмо се сас јетрвуту на вратáта, погледамо се, и ништа не рéкомо једна на дрúгу. Црв.
- Здрав човéк, па се прáј на блéсавога. Једно смо се договорили, а он са дрúго бче. Ама јá му више нéчу попуштам. Изв.
- Здрáво лúди! —Здрáво блéсави! Још ка те чéкамо да минеш и текá нéшто да кажеш. Млого ми је мило што и ти стíже. Још кá чéкамо нéкоја будáла да мине, да има с кога да се шегúјемо. РС.
- Зéвало! Дóста зéвá! Вој.
- Зинуло ко клён, асли је цеплénка! Изв.
- Злá?! Та кога сам дрснула! ? Да ли сам тéбе дрснула?! Јал.
- Злá си, кúчко! Јевтичава гузице. Изв.
- Зло, али се прáви на добрó! Јá у знам úбаво, немóј ми у ич казујеш. Пк.
- Знаје ћи тáја черкáна! Знаје она úбаво свáкому да накаже. ДЈ.
- ЗНАЈЕШ —каквó?! Свё си си болан, болан. Ама сас тúја твоју бóлку има да закопаш гоцá здрáви, ама мóж да умреш и довечер. Трњ.
—ли ти квó си рекъл? Пијán ли си бíл, трéзан ли си, че мóра да се трéзниш дóста врéме. Јá ти тóва нéма опрóстим. При.
- Зна́м ја нéшто што ти не знајеш, па је бóље óдма да се охутíш. Кс.
- Значи, теква рáбота?! Штó ја оратила, штó кúче лајáло! ВЛк.
- Зорка дрúга! Све она пáметна, све дрúћи не разбóрају. Вој.
- Зорле ми не мóжеш ништа узнеш! Којé сам наследила, којé сам стéкла, ни́кому несб́м укра́ла! Мојé је, твојé нејé! Пк.
- И владика да је, това ти не трéбе на врата! Што—чé ми нéписмено у кúћу?
А и тí школу несí завршил, нити си војску ослужил, сáмо че се збóрате на комáтат. Пир.
- И ДА —јаа, и да мáа, пá не мóж да се одбрани од тáја пцёта. Чин/Вој.
— си цркал, та квó?! Одáвна би те прежалила. Гра. (Мужу).
- И Душán умрé ко кучé. Карá се сас снајéте, карá, ама га на крај ни једна нејé гледáла. Сук.

- И ЈА —би текá лéгал, па да íма кóј (сáмо) да ми принóси. Об.
— сам окáла, и јá! А онó пак барјáкат нóси, онó пóстрашно и од мéне!
Рс.
- И једнóто лúдо, и другóто лúдо, па си наказáше квó се сетíше. Пет.
- И ка њóј тóва рéко, онá почé сáмо да прпчe и (да) врља кáмење од злó и јáд што не мóже више нíшта да ми кáже. Држ.
- И кудé њóј рéко тáм си и остáде! Завéјано теквó, нејé да нéче нéго зáборави, нејé се учíло на рéд. Бс/Пир.
- И мíслиш да мóра текá да је, сáмо текá какó ти кáжеш?! Е, нéч! Е, нéч! Че вíдиш?! Сук.
- И мртви да се дíгну, па нéче да íма дóста нáрод да дóјде. Свáдба без нáрод. Бер. (Злоба).
- И од нéг крв течé, и од мéн крв течé, и од свáнег. Ако óч да бíје и кóље мóж лóше да прбјде. Тм.
- И ÓН —ка дóјде, онá билá пред огњíште, варíла мáнцу. И он љу напáдне:
— Штó си доодíла ка те несбм окáл у грóзје?! И трéбе да љу је ударíл.
И онá какó нéшта држáла у—руће врљíла му пéпел сас тóва у óчи. Пир.
(Освета преварене жене).
— ме, копицлáк јéдан, учи какó да рабóтим и кáкво да рабóтим. МЈ.
— тиће слóжи глáву, и нéма више úста да ора́ти. Пет.
- И онé сас Стáну нéма да проорáте додéка су жíве. А и још какó девбóже несú си оратíле. Нш.
- И ТÍ ДА —не бúдеш дóлња, купúјеш си и кáкво ти трéбе и кáкво ти не трéбе. Км.
— се кáраш, и јá да се кáрам, нéма тóј да распрáви нíкој. Бла/Гра.
- И ТИ —ли си мúж ка не смéјеш на женú ни: Пóтам! да кáжеш?! Кр.
— несí млóго здрáв, ли си здрáвјето нóсиш у нóсат. Рг.
— њóј се увíраш у дупе! Áко! Тáм ти је нáјдобро, тáм ти úбаво мерíше. При.
- И ТÍ СИ —па, мóчљо, за оратéње! И тí че се оглáшаш, и тí да кáжеш нéшто! БЧ.
— све чéкаш да ти одбíвам на глúпос, на будáлство. Нéчу ти више прегíтујем. Вој.
- И тóва кúче дíгло реп! Доватíло се до плáтицу, жíви у грáд, купíло одéлце, и мáну да ни познáва. Ко да несмó зáједно у Дúдину дúпку óвце чувáли. ВЈк.
- И че ти прелетí текá живóт! Текá, на карáње сас мúжа! Патíка си теквá, баксúз. Изв.
- Игрáју се, бкају, пцúју! Каквé сáмо речи, да те је срáм да слúшаш. Чин.

Иде како поп од кућу на кућу. Тражи жену куде се заблајала, па њу
после дома води на ручк. Црв.

Идеш како бос преко трње! Де, размисли малко какво си рекъл, и да ли
би ти тека нешта рекъл да те несу теја рђе научиле текá да ми кажеш?!
Ста.

ИДИ —бестрага (Пе); — у бестрага (Вој); —брé, че узнем моткуту (Дој.)
— и немóј се врчаш! Не сакам више ни да те видим, ни да те чујем!
Сук.

ИДИ У —врага (Изв.); —свет (МСв); —ћбраву страну (Бер/Вој).

Из свѣтку да ми је излэзло, не волим што ми крадне унуката. Украла ми
најголемото клубе што сам га спрема́ла да си плетém чара́пци. Гњ.

Изазива ме преди њи, знаје да нема да отхутим. Кс.

Избездобразило се, па се изгубило, па ко да неје са това детé. Трњ.

Изби́колџ је таја твоја черка! Знају њу девéт сéла о́коло! ВРж.

Избрукá га, и онó се стукну, ођута се. Држ.

Извача ви пипката, готóво! Че ви свé опустéје! Сре.

Изветрела си како здувана тиква па не знајеш какво лóмотиш! Изветрела
коби́ло! ДЦ/Гра.

Изврáскам се, испу́цам се, ка се наљу́тим, па се после ни́кому не ср́дим
какво ми је рекъл, а и неје ме срамотá што сам ја рекла. ПРж.

Изгалатише женéте тамо по градинете, трéбе да су се скара́ле. Дој.

Изгубил си капу́ту по њивете, па њу тражи цéло лéто. Кс. (Потемех
нераднику).

Изува́л ти ветóрат дѳнѳска чорбу́ту, а неси њу млóго ни имáл, па се не
мóж разбéремо. Трњ.

ИЗДУМА́ЛА СЕ! —Ако, са не́ка се чéша кућé њу не сврби́! Об.
— па са че мóра да ћути. Чин.

Издупни́л му обпницити ўбаво! Нема се више сéти текá за дру́жи да орати.
Пет.

ИЗÉДЕ —га това куче проклéто, това куче злó! Бер.

— големó окање! Епа, заслужи́л (си) је! Пир.

— ме ко кóзју нóгу (ДЦ); — ми крс таја алá (Вој).

Изéле ти чáвѳете мóзакат, напи́л си се па ништа не разб́ираш. Свé ти
чáвѳете мóзакат испи́ле! Црњи те при́ш вати́л па те не пушти́л, ка си
то́лко заплес! Јези́к ти ко лопáта, рéчи не б́ираш квó че кажеш! Какó че
се јутре глéдамо, какó че јутре орати́мо?! Орати́м ти ја, ама ко куче
да ла́је! Цáбе крáвата дава млекó ка га раси́пе! Цáбе ме чу́ваш ка ми
на—нос излáзи чува́њето! Држ/Пир.

Изиде окање, изиде пцување! Ка малко после, чумо да га је Драга цџпнул сас матику по—главу. Вој.

Излџзли на пџтат, па се бију, па се кáру, па свáшта рабóте. ВС.

Излџте ми, па реко, па се после покаја. Ама доцкан! Трњ.

Изнџси каџилницуту отџва, из моју кџћу, и нџмој да ми џу више донџсиш. Грш. Текá кáжемо на нџкоје кад се упџшка.

Изорати си што има да се изоратиш, а ја че си работим квó си знам. Км. ИЛИ —нек ти бџг даде још пáмет, или нек ти џзне и тџја — да знамо кџв че будеш, с кога имамо рáботу. ВС.

— че те умџрим, или че те искáрам! Јá те више не мџгу трпим, свџрво! Пир.

ИМА ДА ГА УВАТИМ —и ко кџче да га пребијем! Áло нá—свет! Од теб нá—свет по áла нџма! Ако те бијем, има те бијем ко кáнту стрџшену! Сáмо ако те улџвим! Рс.

— ко кџче! Че ми пáдне на мáшку, че му направим клџпку. Пк.

ИМА ДА —дџјде тáја закáчената, па ка откáчи јџзикат, че ни помџри. НМл.

— издџлиши шџју, сáмо чеке да те увáтимо на рáботу. Трњ.

ИМА —две кокџше, а трáжи да ти се натриша. Трњ.

— џи које смáтру да сáмо онџ знају. Ти трџбе да си оди тџја. При.

— женџ, па џи срáм, па знају сас квó да се вáле а сас квó да се не вáле. А ти нџмаш срáм. Вáлиш се сас мџжа курварá ко да га на пáнауџр продаваш, како Цџгање што продаву кџњи. Гра.

— има, ама тџ га па дџкара до ИЛАЛА. (до крáј). Пир.

— једнá лапáча, мџго се кáра. Онá ти рџкне како се сџти, што је нáјгрознá рџч, да досáди. Бађим вој укрáли брџтву. Па кáже: Укрáла си ми брџтву, бритвáрђе! Тџј сам замотрџла од џу. Цџр.

— како да нџма, сáмо тџва нас не стџса! Тџбе áко! Цр.

— кџј да се сџџкује — мáјђа, снаá. Товá знају! Пир.

— ли га бџмбарат у вáс? — Има! — И јá би у вáс дошлá, ама онá че ме искáра. Пир.

— мџго пџвика на вáс. Ви, áко тџва кџћу правите, не мож се сас нáрод кáрате и бијџте. Гра.

— ли срáм? Нџма! Нáјде си крáј, па пџца на свáкога. Дрџгу рáботу нџма, сáмо опáда једнџга— дрџгога. Гра.

— нџкти големџ, мџже сас џи да орџ. А девџђа! Вој.

— бчи да се шџгџје, али не знаје како че онџ прџјде. ЦД.

— по свџт рџе свáкакве. Те, сá си се и тџ у џи умџшáла. Пет.

— свáкакве áле по свџт, свáкакво измџшџу. Гњ.

ИМА СИ —валџнку, нејџ без ич. Држ/Пир.

— Мáјђу покре џу. Затџва се тџлко шџба. Гњ.

— све ћивкате по њу ко палашчетија, она че си је испред вас. Држ.
— ћитку, паћу друћому дава. Пет.

Їма синатога да ти накарам у болницу, па ја че га после чувам и че си задовољам душу. Пир.

ЇМА ТЕ, БРЕ —вртим ко добош! Бла.
— сцѣпи како свиња на дронѣк. Кр. (Увреда обеју завађених страна).

ЇМА ТЕ —грунем у грбину, па има да полетиш надоле. Рас.
— изведѣм без лѣб, писнеш ли за това. БЧ.
— стигне откуде се не надаш и када се не надаш, па има да се чудиш одѣка си. Км.

ЇМА ТИ —после добди сваћи дѣн на врата, па има да се раскрѣчи у кућуту, па нема да мѣж да га искараш из њу. Пир.
— се рашѣри дупе од бијење. Јал.

ЇМА —цѣлу Држину да претраскују, и мора све да знају, и свакога да пресуде, и да знају у свако грне у село ква се манца вѣри. Држ.

Имѣл си је кукурѣк на капу, а и шумку на капу, па се затѣва оћутѣл. ВРж.
Имѣло —немѣло, онѣ си се напенћуши и накокѣши, а ни што имѣмо, залуду имѣмо ка немѣмо вѣреме ни да се одмѣримо, ни да се облѣчѣмо па да излѣзнемо у наѣрод. Гра.

ЇМАМ —гүсти зүби па не мѣгу да ти све рѣчѣм , а има да ти се каже и пѣвише. ВЛк.
— си златног чѣвѣка, а ти мѣж за њѣга да кажеш каквѣ си бѣчеш. Он че си па остѣне добѣар, а ти че си па бүдеш рђѣ. Гњ.

ЇМАШ —гузицу ко товарија. Несѣи ћу теквү од рѣботу и од шпарѣње направѣла. Црв.

— ли ти нешто од акѣл, или си без ич? Сре.
— сѣна разбѣјника, сѣ ти се из апсу врнул! И ја несѣм пѣдобѣар! Пир.
Тѣка, баћѣи, комшија у карѣње, у бржиње, погрѣшил, ама си прѣво рекѣл.
— убаво прѣстење на—рућѣ! Че ти исѣчѣм прѣстити, че ти ишчѣпим рућѣте, да ти ћи узнем! — Штѣ да ми рѣжеш прѣсти, евѣ ти ћи! Пир. (Завист).

Їмаше нѣкој Пѣтар шүнтави, па ми на њѣга млѣго личиш. Брц.

Инат—рѣбота! При тѣбе је свѣ инѣт— рѣбота! ВС (зајнат. Вој).

Искѣрували су му мѣсло сас голѣмити гвѣнт. Ако, а вѣди да и њѣга мѣже нѣкој да бије! Кр.

Испрѣчи се Добрѣсав па не даде да улѣзем. Он се сѣ осилил у түћу күћу.
Пир.

Истрѣбѣл си ми! Бѣш си ми млѣго истрѣбѣл! Јѣ сам те позвѣла, а ти ако бѣч дѣјди, а ако нечѣш бѣш па и не мѣра. Вој.

Ич несѣи одрѣчљивѣ. Трчү по тѣбе мѣжје ко по күчку. Пир.

Ишло цабалá, карање, кавга до небеса! Карали се, па се село трéсло. Пíтај
Мíрку, она́ че ти свé испрiча. Вој.

Ишчб́чкује! Зовé једну снау, зовé другу́ту, опада ме ! При.

ЈА —без твој лук мо́гу и да помíнем! Пир.

— бео свекрва. Че видим ти каква́ че си свекрва ка твојити сiнове
ожениш! Рс.

— видим: ула́зимо—изла́зимо, ула́зимо—изла́зимо! Ја се звéрим каквó—
је, а онó баба Џуна умрél. Ор. (Ругање малоумниковом опису сахране).

ЈА ГА —мрзим, не мо́гу да (га) глédам, а онó ми се у кúћу дотрéсло. Гњ.
(О свекрви).

— питу́јем, а онó поћуткује. Нéшта му се не орати с мене. Пк.

— реко, па са бi, што бi. ПРЖ. (што—бi, бi. Вој).

ЈА ДА —íдем у село, па на њíву, па на ра́боту топрва, тов м́ж нéче
да доживи. Ја íмам три м́жа у кúћу, па не мо́гу но́ђе да савíјем од
голему́ ра́боту у кúћу, и па да íдем у њíву — нéчу! Рс.

— увáтим моткуту, па је пóсле лóко! Јел.

Ја добрó—добрó—добрó! А онó: лóше—лóше—лóше! Па га пуштам нек íде
додека бче. Рс.

ЈА ДОК —те не смéстим кудé трéбе, нéма се оћутíш. Нш.

— човéка обiчам, ја га обiчам. Ама кá ми íз—срце излэзне, не сакам
да га видим. Чин.

ЈА —ћу глédам, а она́ побéже ко усрана. Пн.

— знам какó је на моју грбину. А ти се прáвиш залуав да не видиш
каквé муће мучím. Гњ.

ЈА И —бн смо ко брајна, ко да ни је једбн мајстор здавал. ДД.

— ти смо заврши́ли разговор, и ббље да се не срéтнемо више, и ббље да
се несмо срéтли до крај живóт.

ЈА —íмам срéћу у баксу́зје. Бóг ми баксу́за доделил да се цéл живóт с
њега пáтим. При.

— јáдујем, па се тресém, а онó сáмо шлóва, једé, ни абара нéма. Пир.

— једну, она́ двé! Ја једну она́ двé! И текá се скарамо. Нш.

— јесам будáла што сам това далá и по тiја пут пошла. А и бн је будáла
што је това напрајил. Цр.

ЈА КА —íмам зóр, ја те не мо́лим. Нéчу с тебе да си íмам расправíју.
ВС.

— ме кúче зала́је, ја—се врчам. Немóј—ме сас това тво́је лајање и ти од
пúт врнеш. Гњ.

— примéтим да је нéкоје, које óка по мéне, за нiшта, да је големá
будала, ја се оћутím. Нéчу да му прáјим вољу, а нéчу ни да му давам
прилику да излэзне пóпаметно преди нáрод. Чин.

— се скáрам с не́коју жену́, па по три—дни не спíм, све додéк се не срétнемо и не насмејемо једна́ на другу́. Гњ.

ЈА —кажем једно́, а ти друго! Оно́ се после окрéне, па се после мо́јето по́ ва́жи од тво́јето. Рс.

— како́ ма́лко почу́! Ама па́ реко́ — мо́ж и да неје́ истина. Пок.

— квó си íмам, ја си íмам! Ти квó си íмаш, ти си íмаш! Штó да се кáрамо?! При.

— ко́лко је гáдно! и лб́же, и ма́же, и свáшта óче да кáже, са́мо да ме уврéди. ДЦ.

— ли че па сва́ку áлу да гóстим, на сва́ку áлу на́—нође да стој́им. Изв.

— мисли́м човéк íде, оно́ билó Дéнко. Пир. (Уврeдљива шала).

— мину́ покрај њу, а она́ при жéне пр́ича, не в́иди ме! Кáже да сам штрóкава, челáта, да сам три—пути билá свекрвуту и да се ста́лно кáрам. Рс.

— мињу́јем низ решéто, а ти́ че допр́ва мињу́јеш и низ с́ито и низ решéто. Нш.

Ја мо́гу да прегл́нем, ама нéч да је текá добрó да ми казу́јеш. Ја сам стáр човéк и баштá мо́гу да ти б́удем. Пок.

ЈА МО́ГУ —мло́го да истрп́им, ама ка вр́чам — че в́идиш! При.

— сас човéка да ж́ивим две гóдине и ло́шу рéч да му не речéм, ама ка ме изб́зве, ја му трéснем да ми плáти док је ж́ив. ДЦ/Гра.

Ја му добрó и реко́! Чин.

ЈА МУ КÁЖЕМ —једно́, оно́ каже дру́го, и посва́димо се. Цер.

— немóј да га б́ијеш, оно́ га бóг утепáл. А, рђа, бре, б́и га да га утепа́ да га зáтре нáчисто. Рос.

Ја му úбаво натл́а нóс, па сá ако óче не́ка се ср́ди и не́ка не ора́ти! Бри́га ме! Пет.

ЈА НА КУ́РВЕ ВО́ДУ НЕСЪ́М НОСИ́ЛА — нити́ чу нóсим. А за теб не зна́м?! Ајд б́ље че си ћут́им. Сук.

— па́ре сам ти пачал́ила! Пн.

ЈА НЕ ЗНА́М —Дáро, каквá је то́ва рáбота? Óчемо да ж́ивимо сас лју́ђе, сас нáрод, а оно́ нéче, не íде. Тиће наједну́шка отсечу́. Дáвамо, ч́инимо, и тиће се наљу́те, не угóди њим се не́шта, и нéче да чу́ју за мéне. И мисли́м, мисли́м, и главá ме боли́, и не́—знам кудé сам греш́ила. И по́сле — ко да се не́смо дру́жили. И па́, íдемо, дáвамо, нóсимо, гóстимо, не п́итамо ко́лко ко́шта, и па отсечу́. Да ли не́шта кáжемо, óдма ни сечу, одједну́шка, и ви́ше се не вр́тају. Цр.

— што лудéјеш! Каквó сам ти па то́лко ло́ше реклá?! Тм.

ЈА НЕ —мо́гу да ту́рам ру́ће на́— очи, да не глéдам. Гос.

— мо́рам да тр́пим башт́у што зав́исим од њéга, те че тр́пим тебе. Цр.

— об́ичам да се кáрам. Поисп́ујем које́ ме закáчи, па се оћут́им. А

нек си онó прича каквó си óче. Сук. (Мушкарац).

— сакам т́ја за снау. Она́ је богáта, има мирáз, разáлена је, нéје ни рабóтна, па че те мóлим, сáнко, да ми ћу не довóдиш у ќћу. Гра.

— умéјем да се кáрам. Сáмо побéгнем и одв́икам. ВЛк.

ЈА НЕС́БМ —ќче да ми вр́лаш леб (пáре). ЦД.

— ни ћóрав, ни гл́ув, в́дим! Рс.

— пијáн, ја знáм каквó са реќл. ДД.

— сáмо коњ, или сáмо вóл, или б́вол, па сáмо ја т́рет да вл́чим. Брц.

ЈА́ —од тéбе не зав́сим па да ти се клáнам. Пет.

— пијем, тéбе вáча, па не знáјеш каквó шомл́таш. Пет.

— почé да ну орáтим, а она́ се почé умр́цује! И јá се оћутá, нéма кому́ да орáтим. Пир.

— почу́ и чéркуту да је науч́ила на т́ја рабóту. Рђа, че упропáсти убаво девојче. Зав.

— правим м́ир, а онó — разм́ир. МЈ.

— пројдó покрену́, она́ пóче да мурдáри. Јá се оћутá и отидó си. ВЈ.

— с н́кога нéмам расправ́ју. Од тóва се чу́вам ко од óгањ. Чин.

ЈА́ САМ —видéла мóјту срéћу, а ти че да в́диш твојту. А што сам јá видéла ти да не в́диш. Лéле, ка се сáмо сéтим! Клéла ме, нéклела, ја те нéчу клн́м! Кр.

— делил, ви сте бирáли, и затóва сте узéли нáјбољи ќпове, а мéн остав́или послéдњо, лóше. Пк.

— жéна домаћ́ица, ја се теквó нéчу издум́јем. Вој.

— за добрó добрá, ама сам млóго гáдна за злó. Зав.

— здрáва женá, вéсела, а т́и си болно и баксу́з, и н́кој те не об́ича. Гра.

— з́уби наостр́ил на нéга. Пс.

— изгуб́ил срáм и црвени́ло, сá се н́кому не срáмујем. Рс.

— ишв́л на грóбишта и реќл сам на башт́у ми да че те скóро прáтим там при нéга да лéгнеш. Пир. (Мајци удовици).

— мислејáл да су будáлете сáмо од јéдну сóрту, ама тé, сá в́дим да нéсу. Добрé што те срéто да се поразговóримо ко шáшавити. Сук.

— млóго преболéла па че пребол́им и тóва. Мóгу ли да састáвим јáбалку која је пресéчена?! Изв.

— нéзгодан, јá на рéч мóгу човéку свáшта да кáжем, а злó н́кому не м́слим и не ч́ним. Бс.

— н́им на свит́и рéкла гóвна да не једу́. Јал.

— притѓужљив, јá не мóгу крв да глéдам. Ѐдете па се тéпете на дрýго мéсто, па ако óчете и главéте се потрóшете. А и јед́н и дрýђи сте р́ђе големé. ПРж.

ЈА́ САМ—СЕ —мисл́ил гла́ву да му сцéпим, па рéко: Пушти будáлу, нéмој да те пóсле главá боли! Бла.

— нáјвише муч́ила, а т́ја трут н́какве мýће нејé видéл. ДД.

- од тебе теквó наслушала и доста че ми је за цел живót. Него, де речí нешто друго ко женá домаћица. А сá си веч свекрва, па и баба си станула. А несóу теквé речí за бабичку с белу главу. Кр.
- теквó твоје добрó наслушала и нагледала. Доста че ми је! При.
- трудíла, и работíла, и стéкла. А онó бче да ми га бтне, да ми—га узне на сíлу. При.
- ЈА САМ —сећíрчегó убаво наклепáл. Ништа! Сáмо да ти кáжем да си знајеш. БЧ.
- си мáлко прóстачка, а он неписмен, па се не трпíмо, стáлно се кáрамо. Гњ.
- таласбм, кáжеш? А ти кáква си?! Изв.
- ЈА САМ ТЕ —затéкла сас мóјетогó мýжа. Кажí ми, кúчко, íмаш ли мýжа или нéмаш?! —Мáрш! Мáрш! Мáрш! Пк. Текá у напáде једна же́на на пíјац, а овáја нејé знала каквó да њој одговóри, нејé имáла бчи, него у íзмаршира и побéже.
- јучéра, мáјћо, прежалила док сам íшла из Тíјабару. Пир.
- теквú алу узéл, скáпану. Па сá кóј ми је крív што нéмам бчи у свét сас женú да излэзем. Пир.
- Јá сам теквá! Кој гóд да мíне, знала га, не знала га, позовém га у кúћу, покáним с лéб и слéб! Текá ме је мáјћа ми учíла. А снаáта је дрúгаква. Онá све рáзјури, и роду ми рáзјури, а не ли да нарáни глáдногó којí нéма кúде да сврне. Пет/Држ.
- ЈА САМ ТИ —веч реклá и нечу ти га казујем сто пúти! А тí, ако íмаш глáву мислí сас њу, а ако нéмаш нéка те учи дрúђи како кúћу да си зáтреш. Чин.
- казáла да не казујеш на онуја каквó сам тí казала. А тí си тí, невољу си ми направíла. Пк.
- казувáла, ћóравог че те чувам, али сас свáку рђу нéма да—ме смéшиш. Пир. (Претња неверном мужу).
- све реклá што је требáло и што је íстина. Тí си сá мóж бкаш до јúтре ако те не мрзí, ако си нéмаш дрúгу рáботу. Цр.
- улéзла ў—око. Сáмо не мóгу да знам заштó?! Каквó сам ти злó учинíла?! Зав.
- Јá сам тóва текá разбрáл, а онó мóж и да нејé текá. Сук.
- Јá све знам —и квó сам работíла, и квó несбм работíла. Онá ли че ме уплáши ако ми кáже: Кúрво?! ДЦ/Гра.
- ЈА СЕ —понижáвам ко Цíганка — кумим, мóлим! А онó не знаје каквó бче. Кр.
- у мýжје не запáзујем нíкада — ни кóј какó је, ни кóј кудé је. ДД.
- ЈА СИ —за тóва ни две пáре не дáвам, нéма ни бко да ми мрдне. Соп.
- и бéјо лyтíта, ама бн ми са доклáде, и слэзе ми һíпнуше.

— њмам квó ми трéбе, него се позамíсли да ли и твојата женá њма каквó трéбе. Немóј и онá, како и тí, по пúтове да га тражи. Рс.

— мíрно седím, а онó ми у дúпе бéли лúк тлца. Јал. (Оговарање).

— не би дúпе заглављáла, девојченце. Ко́му че пóсле идеш на мíлос? Држ.

— сáм набдим манú. Што ми трéбá да се распрáвљам сас будáлу. Км/Пир.

— сáмо женúту познавам. —А по квó? —Млóго је зlá, úвек се негдé кáра по селó, и ка ми затрéбе, зачáс љу је нáјдем. Рос.

ЈА ТЕ —несбм докарáл до тúка. До тúка те је докарáла твојата шáшавата пáмет. При.

— сíнко, рáним и облáчим, и мéне мóра да слúшаш! Нéма више да слúшаш дрúђи. При.

— чéкам ко ловцáја зáјека на врвину. НМл.

Јá ти, изглéда ми, тúва слúжим за шегú. Кр.

ЈА ТИ —несбм сипувáла у úста, пá си пијáн. Гос.

— помáгам, прíтће прáвим, тúрам, мúку мúчим, а тí си још и нашла да се лúтиш на мéне. Цр.

ЈА —товá несбм реклá нíкому. И немóј ми тóва орáтиш, и немóј ми тóва тúраш у úста што орáтиш! Пир.

— црнó, ти белó, и не мóж се слóжимо! Бла.

ЈА ЧЕ —ви накáрам у ћошé, че вíдите. Кр.

— нéга за шíју, а он че вáс. Па, акó трéбе, че се дадемо и на сúд. Зс.

— њим дадем пó големú ценú! Ја че надидадем, па да ти пóсле глáву с кáмење стрóше! Јел.

— си íдем, да си не трóпаш цабе зúби, и да си не погáниш устáта, да си не премéташ по устáта каквó ти нејé за у úста. НМл.

— ти пáк потрéбем, ама нéма да бúде какó до сá —што је мојé да је и твојé. БРж.

ЈА ЧУ —да бúдем пачáвра ако трéбе, ама нéма да давам да ме човéк гáзи. ДД.

— ти дúпним опбнцити. Вој.

Ја глé брé! Какó ли па нејé ббш текá билó? Вој.

Јајчáре! Од тéбе не мóж нíшта да се скúта. Брл.

Једвá глéда да се отарóше од нú и сáмо—у опáда. Дој.

Једнó пíпне, дрúго чúшне; једнó пíпне, дрúго чúшне; навузгáла се па íч не вíди. Изв.

ЈЕДНУ —вечер тиће се дотрéсе. Поглéдá, он! Пресéде ми вечéрата! БЧ.

— клéтву да ти кáжем, дóста че ти је. ВРж.

ЈЕДНУШ —лóше човéче. Несбм видéла пóлоше човéче. Онó, њма лóше,

има, ама од овоба полоше несѣм видѣла. Јал.

— се млого забави. Телá сам да љу умлатим ко гр̀сницу да сам љу нашлá там куде́ је билá. И ожени́ алу, м̀ж да брине́ оди́ њу, мене́ нече́ да сл̀ша. Држ.

ЈЕДЪН —лази, а дру̀ђи га гáзи! Сá је текá при нас у нашу к̀ћу дошлó! Ама, нече́ се дозво́лимо, зéте, да си ти у к̀ћуту гáзда, а ни да те сл̀шамо ко мáлечка децá. Сук.

— текѣв б́стар како што си т́, питáл: Ама, тáте, тóлко ти је магáрето бóлно те га четвóрица преко мóсат пренóсе? Па и т́ како текá нéкако питу́јеш! Рс.

ЈЕЗЫК —ймам, па че те о́ратим. Вој.

— он кóсти нéма, па мóж да речéш квó си б́чеш! При.

Језикат ме млого не сл̀ша, ка се разорáтим, не умéјем да стáнем. Зав.

ЈЕЗИКАТ ЊОЈ ЈЕ ТÓЛКО ДЛГ ДА СИ — дупéто ли́же с нéга; — мóже дупéто докáча с нéга. МЈ.

ЈЕЗИЦИТИ ВИ —ли́жу по дупети́јата, а б́чете да ви нéкој смáтра за женé домаћице. Изв.

— ўбаво лáју, ама ру́ћете слáбо мр̀дају. Рс.

Језичáро, алапáчо, што се не б́жени ка млого знáјеш?! Ама те нече́ н́кој! Н́кој нејé луд текв́ р̀жу да си довóди, белу́ да си т́ра на ши́ју! Брц.

Јéло је сáмо надрбóен скрб́, гладувáло је, а сá н́кога не познáва. Јучéра ме срéте и ни рéч ми не рéче, ко говéдо асли́! Рас.

Јетр́ва ми, куде́ да ме в́ди у пóље, б́ка по мене́ кóлко љу глáс држи́: Кърво, че те б́ју! Кърво, че те б́ју! Бáта га нéма, а ти зб́раш м̀жје! Отидеш у лóзје, тáмо љи зб́раш, отидеш у град́ну, на појáту, у водени́цу, све по тéбе м̀жје, судé те онóду! Че те искáра бáта! —Па ако мене́ искáра, нек тéбе ўзне јетр́во, па че да ймаш два м̀жа! Трњ.

Јетр́вата се н́кад нéје карáла с мене́, н́кад ми н́шта нéје реклá, а, те, т́г ми рéче: Чист́ си, чист́ си, мéти си, нéчу да те д́рам. Сүд дóсуди на тво́јуту стрáну, испни́ ти се жéља и дóјде ти ср́це на мéсто. Пк/Пир.

Јетр́ве рогáте, кáру се, клну́ једнá дру́гу, че растуре́ убáв дом. Ста.

ЈЕЦ —(гóвна)! Км/Сук/Вој.

— Јец! Јец! На ч́ждо гóсе је млого б́лаго! На понéкоје, како т́ што си, оклáпина је пб́лага нéго дóма да си се наједé. Км.

— сво́ј леб, т́ђу бр́гу немóј да водиш. Гра.

Јóва га шц́је, а он пису́је. Ја мýслим че б́де карáње и б́јење, а онó се све б́рну на шáлу. Зав.

Јок! Шáла рáбота! Цр.

ЈОШ —једнó че ти кáжем па че се о́гутим: Т́ си баштá на блéсави, а ја несѣм. НМл.

- не могу да ватим крај да ли си блесава или се пражииш на блесава.
Јал.
- прѣдеда ви бил паметан у туја вашу вамилију, голему и глупаву, те тија што беше продал цел буљук чужде овце, па, те, са си ти излезал паметан. Бар текá кáжеш?! Чин.
- Јунé ти непотковано! Нема више да ти пада од—бога! Овám! На рáботу!
МЈ.
- Ка беше, синко, помалечѣк, ти беше попаметан! Ама, од како се ожени, трéбе да си се нешта помереметил у главуту па неси сас свúту (пáмет), па те са женá зá—нос води. Сук.
- КА БИ —могла, у гробиштата би га понела, тóлко њој се не дава на никога!
Понела би све што има, никому ништа да не остави! —Мбре, никој нејé однел, тамо се не мóж однесé. Пир.
- могло срцето би ти извадила, па би га наденула, исто како ти са мóјго. Пир.
- почела за това да га бијем, била би га, била, била, па би мálко станула да подбнем, па би га после па била, догод му гузица не помодреје. Пир.
- свакој текá прáжил, ка би свакој узимáл, ни лис не би остáло. Ор.
- КА —вáну да мóли, ка вáну да проклиња, па да се извињава, па да се превíва, мýка ме увати по њу. Соп.
- вој га реко, а она — жлтéје, модреје, зеленéје. Ама, да цркне! Какó она знаје да рича, а њој никој да не рече?! Епа, нек са види како боли!
— Ако си вој га реклá, нек црца! Нек се зáтре сémка погáна, свét да не блáзни! Јал.
- КА ГА —зáпуца, он сáмо стáну једноглед. И ћутí. Брл.
- погледам синатóга ти, он ми на тебе личи, па ми мрско да га глédам.
Пир. Текá рече на свекрву си пред нáрод.
- КА ГРÍНУШЕ —на мене свíти у— глас, ја се оћутá. Вој.
- у мене, да су мéчће, појеле би ме. Рс.
- завéзоше, па се заборавише квó орате. Сре.
- заорáти, онó што ми појде косá нá—главу. Зав.
- из лóзје сврнем при њу, она се скарá сас мене да си побрже отíдем, да ми кавé не прáжи. Гра.
- имáла, ка немáла, ја си знам! Сбмбам по селáта, сћítам, лúтам, пáре печáлим. Двнбс — јутре, двнбс — јутре, онó се збéре јад. Пир.
- КА ИМАШ —језик, онó че је текá, чéсто че те бију. Брц.
- теквé чэрће, че чуваш копилетíја. При.
- КА ЈЕ —момчé бил сирочé је бил, ама је бил чís и ўредан. А сá га направíла (на) штрбкавога, с нóж да му стúраш штрбку од шíју. БЧ.
- тбнко има да се отһíне, ка ти јá кáжем. НМл. (Оговарање).

- КА —купим трџста овце, че те окам да ми ћи чуваш, кучко проклѣта! Гра.
— луда, ка блѣсава, тѣква ни срѣћа стѣгла. Покорáвамо се, трпимó ћу, нѣчемо лудницу да правимо. Гњ.
- КА МЕ —изврза сас тојагу по дупе, ја излелечá. Ама, ка га после ја шепá, влачѣ га по камењете. ВЛк.
— је натѣсал, дупу че ми извади. Рас.
— наљути човек, не мѳж да најдеш у селóто пѳ злý, али сам за добрити добрá. Гра.
— наљутиш, у селó не мѳж да најдеш теквú лѳшу женú, а кá ме не дѣраш, не мѳж да најдеш пѳдобру. Гос.
- Ка ми видѣ парѣте у—руѣ, па ка ѣскоколи, па с ѳчи да ћи изедѣ. Тѳлко сѣбично. Трњ.
- КА МУ —бѣше зор, он се мáзнеше покре мѣне. А сá ме не зарѣзује, прáј се на Тѳшу. Дој.
— се тѳва кáже, он пошашавѣје. Нека ме пáк задѣрне, ја чу му га пáк речѣм. Рас.
— тѳва речѣм, рѣпа те тѳлко ѳд—земи. Рас/При.
- КА —њим је дáл зѳр, само се размѣњују, сáмо угрѣвају. Чин.
— њѳј дѳјде да се кáра, онá састáви брáду и нѳс, и у лицѣ се промѣни. Дој.
— ѳди, шѣри нѳђе, шѣри, ко да се усрáл. Ама не мѳж га мѣњаш, ућа ти је. Гњ.
— орáти једбн, правѳ је. Ка орáти друћѣјат, онѳ и њѣгѳвѳто правѳ. Сук.
— остарѣјеш нѣчу ти ни вѳду дадѣм. Ыма да мрѣш за вѳду. Сук.
— отвѳри нѳњата голѣмата уста, онá ћи пѳсле на затвáра. Јал.
— пѣну, па ка дѳби рѣч, па ка се рáздрна, па ми свáшта нáказа. Срáмове ме изѣдоше од њѣга пред тѳлко нáрод. Чин.
— поглѣдам, па чѳвѣка јáд! Штѳ да га уáра? Штѳ да га упропáсти?! Пк.
— поглѣдаш, њѳј се врнуло злѳ за злѳ што је дрýгому мислѣла. И њѳј сá нејѣ добрѳ, ѣма (и од) лѳше пѳлоше. НМл.
— пѳјду на пýт, па ка дѣгну глáве, пá сáмо што не полетý. Текá си ћи мáјђа учѣла, Дрѣна смѳкљáва. Пет.
- КА ПОЧЕ ДА —грýва вратáта, ка почѣ да се сѣли! Свѣти се разбегáмо кѳј на кудѣ вѣди. Рѣја голѣмá! ДД.
— ѳка, онѳ ме како дѳстрашнѣ од њý. Вој.
- КА —пýкне тѣква (при вáс), па ка се засмрдѣ! А сá (јѳш) прдѣте у једнý тѣкву. Изв.
— сáкаш млѳго да знáјеш, áко су те бѣли. Гос.
- КА СЕ —вѳшкá најѣдѣ, онá искѳчи на челѳ да ћу утѣпају. Теквá си и ти! А вѳшѣва си, вѳшѣ те нá—живо изѣдоше. Кр.
— женá уváне дѳле, за пустѣнѣту, па ка—се кáра с њѣкоју, тѳвá је за

- онуја другуту најголемá увреда. Пир.
 — најадóвим, пóсле се све извóшчим. Вој.
 — нацрвила, а кá—се расцрвила, убавило — црпње. Вој. (Ругање наш-минканој).
 — скáрају и стéпају, нéче да мóже да ћи раскрéтимо. Изв. (разбтнемо). Нш,Вој).
 — спомéне сýд, главу че си отћинем, Ти иди тáм, ти обичаш да се тóжиш и праничиш! При.
 — сýну по мéне ко змијá,њу да одбрани. Км.
 — умéшаш у говéдата не мóгу (да) те познајém. БЛк.
 — уцбкли у нéга, замáлко зá—гушу да га вáча. МЦв.
- КАА —смо спáли, добрá сам ти билá, а сá ка се разбóдимо, па ти не вáљам. ВС.
 — су се делили Сóколови, селó (се) је трéсло. Трњ.
- КА ТЕ —не бí сматрáл за големý будáлу, мéн би ме мlóго билó јáд за све тóва што ми рéче. Брц.
 — човéк глéда óд—страну, кој те не познава че речé да си пáметна, да си женá домаћница, да си карáктерна. Ама те овáмо сви познавамо, при нáс немóј да се продаваш. Гос.
- Ка теквá рђа како ну почне да те клинé и галáти, ћути си, ни реч не кажи! Или, ако не мóж да истрпиш, бéгај у—свет. Сас теквó ако се распрáвљаш, сáмо мóж да те је (пóсле) пóвише јáд. Сре.
- КА ТИ —се пóчне врча све кво си мéн и на дрóђе жéне прáјила, че ми лбкне. ВС.
 — синат óтиде у бóлницу, има да ти јáше снауту какó кобýлу. Држ.
- КА —улéзнеш, не знáјеш у квó прво да глédаш, све имају. Кúјна ли је кúјна, сóба ли је сóба, све синуло, блштí се, ко у цркву. А билí су сиротí-ња. Текá је ка се нéкоје дóвати до влáс па газдéје сас чóжду мýку. Цр. (Оговарање).
 — улéзомо онó ко да смо улéзли у осýло. Км.
 — умрем да ми ни ма сáрану не дóјдеш! Товá че те мóлим! Пир.
 — човéк сáка да ти нáјде маану, онó лбко. А немóј да мýслиш да си сáмо ти без маану! Чин.
- Кавгалиће, штó ме напáдаш?! Товá нејé истина, товá лбжеш! Лóша си, па се сáмо кáраш. Трњ.
- Кад би ти свé ишло óд—руку какó блéсава оратá (што ти иде), ти би у селó билá нáјгазда, на би јáдан и глáдан дрóнци носил и ка нá—госје пóјдеш, и не би живил у чéшћи стрáч какó да несí човéк. Вој.
- КАД ГА —бију пред мéне нејé ми криво, ама ми криво кад га бíју а не вíдим. Сре.
 — почé бíјем, знáм, а кад га ману бíјем — не знáм. ЦД. (Потсмех

ономе ко је извукао дебљи крај).

Кад иде негде сас жену, он иде напред, а она клиска по њега. Па прџде ли љбава девојна или жена, он си батали жену, па стигне туја што је пред њега. А жена, јадна, трчка по њега ко палаш и не може да га стигне. А манечка како шишарка, и добродушна. А он љу никако неје обичал, силома га оженили за њу. Гра.

КАД МЕ —набѣре јад све че ти кажем, ама се са не могу све сѣтим. Гра.
— некој најадѣви, сас све парцањѣти би га изѣла, сас све говната. Гњ.

КАД —ми некој не обрѣче што тражим онѣ ме неје ни јад. Ама, кад ми обрѣче како ти са, че се сѣнем од јад ако не одржи рѣч. Дој.

— млого знајеш, дѣм си сѣди. Немѣј да ме оговараш. Кад му дојдеш у дом, какѣ да ти кажем — после га ѣдма од народ чујем. Пир.

— њѣј дојде мѣжат, нема да беснеје, него че се смири, он че љу љбава смири. Рѣја жена! Бесник жена! На све беснеје, на све ржи, како кѣчка бачијарска. Трњ.

— отидеш на њиву, тачно че познајеш да ли су јетрѣте скарале или си живују. Кад си живују онѣ заједно копају, а кад се скарају једна копа на једн крај, а другата на друђијат крај на њиву. Сук.

— се обрнеш, моме, погледе си одозад ѣткату. ДД.

Кад смо били у Нишѣр, видѣмо једни, мѣжа и жену. Он висѣк и љбав, а она манечка и грѣзна, па уврзала бебѣ у љуљѣу. Он њѣј се све подсмѣва пред народ, па каже: Ја у моја Стѣвка! Манечка, па детѣто из љуљѣу бѣре цѣѣне и трѣѣне. Пк/Пир.

КАД ТЕ —видим, ѣдма видим да неје голѣма вајда од мѣзак. И ти си, видиш, живиш ко и тија што су паметни, па си се и зацрѣил. Сук.

— забѣрем, па че те бѣјем, па че те бѣјем, па че станем, и па че те бѣјем. Па че ме љбаво запамтиш! Рс.

КАД —тебе видим, обневидим. Не могу да те глѣдам, крѣв си ми љ—очи. Гњ.

— узимате, лѣко! Ама кад давате, трѣсу ви се рѣѣне. Рас.

— улѣзем, па кад њѣј кажем, ѣма од јад да излѣти из комѣнат. Км.

— љмреш ѣма да запојѣм, нема да завѣкам. Бѣлѣ ти да си умрѣло неѣго башта ти, што ме ѣстави сас тѣлко деца да се сама мѣчим. Кр.

КАДА —ли калаѣија стану, када ли си сагњѣицуту љ црни?! Када ли нѣс диже какѣ коњ кад се зајѣзди. МЈ.

— некуде појде бѣш праѣа краљѣца — висѣка, голѣма, па косу наклѣмувала. А он, сирѣма, те му се обрѣјау панталѣнѣте. Онѣ љѣпанѣ, умѣзанѣ, спѣпенѣ, ѣсти прѣшљак. Гра.

КАЖИ —му добру рѣч, дај му вољу на живѣт, а што га је бѣг текѣ дал, тоѣ му ти несѣ крѣв. Вој.

— ѣим да се не праје врѣглаѣи неѣго да добде ѣѣам. Кр.

— си мануту да ти љу на казују друђи. Гра.

Казује га, па дорим се тресе. Рас.

КАЗУЈЕ СИ —алиштата, мућете, брућете! Он се текá ва́ли. ЦД.

— чудото! Барем да ћути, да не знају сви, само он да си знаје. Рс.

Какава је безбчна, ко да нема деца. Ни сливу, што је слива, нече да њим даде уста да си расквасе. Бер.

КАКВА СИ —душу би ми на конџ извлékла. Ста.

— како вретено, ич те нема од човека! Цабе те рани мужат! Берл.

— кучка, како лајеш кучко, девет села око̀ло би могла да чуваш. ВЛк.

— кучко, сто брави овце би вардила! Каква си зла! Ор.

— можеш целу кућу да завадиш?! — А ти, ббља ли си, јетрво?! Ти можеш цело село да скараш. При.

— ти говна јела за мене?! Пет.

КАКВЕ —ми је речи думала, на куче човек нече да рече. Чин.

— речи знаје народ да каже, да те погоди у—рце да цркнеш. Гос.

— су си све будале поминуле заједно, те да ви не поминете! Сук.

Какви су?! Да рипну у исти вѝр да се удаве. Вој.

Какво ви је неподелено та се то̀лко карате?! Вој/ЦД.

КАКВО ДА —правим сас вас?! Да ли да узнем мотку да ви потепам?! ДД.

— те слушам ка знам да лбжеш. Црв.

— ти казујем за њи: једната неје добра, другата ич не ваља. Рос.

КАКВО —дрнкаш?! Какво си се то̀лко раздрдњала па не умејеш да престанеш?! Главу ми размири! Сук.

— забушујеш, што во́чће не збираш?! Ја ли че ти пак прекó—зиму давам да им какво да свариш на дечицата?! Гра.

— има, ја да ти га казујем одма, па, ако трéбе, има и да се скарамо. Км.

— имаш још да блајиш?! Што само вре́каш?! Рс.

КАКВО ЈЕ —било, како сте се карали, квó сте рабóтили, това си ви знајете.

Ја ви несбм скара́ла. Цр.

— правила, млого арно поминује. Држ.

КАКВО ЛИ —је, а какво најде — па́метно и добро момче. Рас.

— оно мисли када падне, када но́ђе изгуби, казна каква че буде?! Пир.

(О свекрви).

КАКВО МЕ —вртиш како сврдел на врбóву заглавку. ДД.

— то̀лко вадиш из па́мет?! Зс.

КАКВО —ми то́ва она́ мбж купи, а да си ја не мóгу купим?! Пир.

— млатиш како ћбрав ко̀лци покрај лбже! Гра.

— му све неје рекла?! Да се чудиш! Бс.

КАКВО ОЧЕ —нека праји! Нек си и дупе одере! Гос.

— Топрџ у грање да се качиш?! Ништа више не вреви ни добро ни лоше.
Што не кара децата?! Гра.

КАКВО —па тољко дџаш на нос?! Нити си паметан, нити си љубав! Мџ само сас големе уши да се повалиш! А само се јџш сас њи неси валџл.
Вој. (Девојка, момку хвалисавцу).

— работиш?! Само помрчкујеш и потрчкујеш! Какво се тува разлатиш у
чуж дџм?! Држ.

КАКВО СЕ —зацџпујеш, какво лџжеш?! Какво мџслиш да кажеш това?! ВС.

— тољко правиш силан ко да си на бџга брат?! ВС.

— утрџсаш како јаре на молџтву! ДД.

КАКВО СЕ ЧУДО —јучџра направи у вас?! Карџсте ли се, бџсте ли се?!
Онџ је сџло грмџло. ВЈ.

— у вашџат сокџк направи?! Какво плџска тџја залџавата?! Какво ти
све (не) надџма, а ти си џутџш?! Мџре, казџј њу и ти, неси мџтава! А
џма квџ да њџ се казџје! Заштџ џу трпџш да ти се нарџд шџџје. Вој.
(Распиривање свађе).

КАКВО СИ —је траџил, това си је и добџл. Брл.

— ми надџмал, на—главу да (си) га туриш. Гњ.

— мџслиш това си рџчи! Не обџкалај како глџва кџчка кобиљку! Гра.

— па надџла окџње, блџсно?! Штџ се чџпатиш по детџто?! Кр.

— работџл? Несџ ли бџле чџшал?! Јел. (Јџњивцу, подругљиво).

КАКВО СИ СЕ —зајмџла, свџкрџво, и бџгат ти текџ врџа. Брџ.

— тољко усукџл?! Чџ помџсли неџкој да си голџма будџла. Рос.

— уврџџла ко морџза на жџгу?! Јџџ, пџј, па работџ, нема лџтос времџ за
бџлку. Нш.

Какво си траџиш, онџ че га и најџдеш, нема те замџне. Рас.

КАКВО ТИ —одговџра, това чџјеш! Несџ ти мџлого глџпав, неџо си адџвџкат
голџм! Пир.

— џчџш?! Как'во ме дрџсаш?! Кџј ти је крџв што те женџта рџно избџла?!
Да си мџж како трџбе не бџ те бџла и јџдовиџла неџо би те милџвала!
Дрџ си чџвек па се замлџчџјеш. Пет.

— работџ женџта? — Квџ че работџ! Па џу ванџл баксузџбкат, па се
спрџма за мрџчку. Км.

КАКВО —това шџмџташ?! Каџа је това бџло?! Кудџ си видџла?! Немџј да
лџжеш! Ли смо светџ тџмо бџле и светџ смо глџџале?! Вој.

— тољко окџње идџ при вас? — Ама, Зџрка се распењџвила! Те това је
при нас окџње! Вој.

— че тџм работџш?! Чџ чџшаш мајмџне! Пир. (Нераџнику).

Каквџ главу нџсиш и каквџ нарав џмаш добрџ и џдиш, добрџ те нарџд јџш

трпи! Чин.

Какó га Гранка њекња зајела, падал на—земи, слошало му се . Гра.

КАКО ДА —вој је бог ујна, текá се голéми?! Море, úсра! Пир.

— га рéше?! Онó се све сабрали мóј до мојéга, и какó да га рéше?! Нíкакó га не мóж рéше! Рс.

— се слáгамо?! Снаáта ме сваћи дбн с гóвна рáни. Јал.

Какó дóјде у селó таја рђа, запали селóто, градине мануше пипёр да рацају.
Сук. (О лопову).

Какó замáши да те удáри па да те не удáри. Мóre, требáло је главúту да ти разбије, да се оћутíш, рђо! Гра.

КАКО ЛИ ЈЕ —па ббш текá какó си га ббш ти рекóли Вој. (Неверица).

— текá па билó? Де, се тí мáлко поприсéти! Немóј сáмо да измишљаваш и да си уста чéпиш! МЈ.

КАКО —ли си па тí млóго ишаран?! Вој. (Иронија).

— ми је онá надумала, срамотá ме да ви казујем. А јá сам ћу за чёрку сматрала. Сас нóњу смо мајћу билé другарице. Гос.

— мóже тóва текá да напрајиш?! Какó те нејé срамотá?! Бер.

— не видиш кóлко си грéшна?! Мислиш ли кудé че (да) идеш (ка умреш) и квó че да бóде (сас тебе там)?! Пир.

— несí стока?! Мáлко ли си пúти одíл на четри нóђе, стоко пијána?! Соп.

— ни стáлно брукáш, Натће, че да испáдне да смо свí ни будáле а да си сáмо ти пáметна?! Сук.

— ним таја рђа дóјде у кóћу, дигóше кóћу на рóгове. Сре.

КАКО ОРАТИШ —девóјно, види се за кудé си и за кудé несí! Изв.

— úбаво, за тíја дом несí! У моју кóћу нéма да улéнеш. МСв.

КАКО —па нејé ббш текá?! Вој. (Неверица).

— прáвиш текá ти се и врчá! Не мóж злó да прáвиш, а да ти се добрó врне! Бóг че ти, све товá што си ми реклá, наплáти. Пир.

— свáо, какó с чёрку ми, слáгате ли се, добрó ли је? — Па не знáм какó да ти казујем, сваћí—дбн ме с гóвна рáни. — Онá си је теквá, свáо, и дóма билá, и мён је ранíла. Нéго ћутí и гíте, па товá му је. Грш.

Какó се úбаво вáлиш, сá да си за женидбу, да несí тóлко дрт, сá би се полбко оженил. Не бí ишбл за Рóску скáпану тóлко далéко. Вој/Сук.

КАКО —си га улопáла, како да си се на нéга посрала. Изв.

— дошбл, текá че си и отíдеш! Ако ми текбв добдиш у кóћу, мóж óдма да си идеш! Км.

— моглá да ме издадеш?! Јá сам ти га казáла, а тí си ме издáла! Језíк ко лопáту íмаш! Заклни се да вој несí казáла! Текá сам ћу судíла што ме је издáла, а онá сáмо ситно трéпче и ћутí си. Трњ.

- помлад, трéбе да потрчиш, а не да одиш ко пребíјен ка те нéгде прáти чóвек да га услúшаш. ДД.
- КАКО СИ СЕ ЗАЈМЕЛА** —свакрво, добрó си и прошлá! Пир.
- текá че ти са врчу. Чин.
- КАКО СИ СЕ ЗАЈМИЛА** —свекрво, текá че са трпíш! Тагáј си тí билá сíлна, а сá сам јá станúла сíлна. Пир.
- текá че ти се врне! Па и мáлко пóвеше, да признáјеш! Рс.
- Какó си ти реклá ствáрно сам текá рекбл. Ама бíл сам млóго лúт а тí—ме тбга нáгази у амíнат. Пк.
- КАКО СУ ТЕ КРШТЕВАЛИ, ТЕКА ЧЕ ТЕ СА** — венчáју (Гра); — венчúју (МЈ/Вој).
- Какó старéјеш, све пóголемо говéдо станúјеш и нéма од тебé нíшта да испáдне. Цр. (Мужу).
- КАКО ТЕ** —па úзе мýжат таквú лёнаву!? Рс.
- цóцну, убде, да рíпнеш! Држ. (Подстицање свађе).
- Какó ти дóјде у нáшу кúћу, лóше пóјде, на рогáч! Манúмо (се) да чíстимо, да рабóтимо, да једéмо ко чóвечи! Ка бéјомо без тебé, бéше пóчисто, и рéд се нéкакбв знáјеше у кúћуту! Рс.
- КАКО ТИ СЕ** —убаво лéпе úста ка оратиш?! А каквé рéчи сам чула из тáјá твојá úста, не мóгу да повéрујем áко сам с úши слушáла. ВЛк.
- úста не усмрдú од тéјá смрдлйиве рéчи?! Пу, рђо, пú! ! Гњ.
- чíста невéстице, не усмрдú убáвата устáнца оди теквé погáне рéчи?! Кр.
- КАКБВ** —му је домазлбк, теквó је и човéче. Од баксúску сéмку! Товá ти мóгу за нeг речéм, úбаво га познáвам! Соп.
- рачún íмам да те лбжем?! Текá је билó, па ако и бчеш да се кáрамо, тúка сам! Јел.
- си, брe, дебeл, па си смéшан! Когá ти мóж да бíјеш?! ДД.
- КАКБВ СИ МИ** —ђáвол?! Нí си ме рацáла, нí си ме чувáла! Свекрва, стрáшно чúдо! Пир. (Свекрва).
- мýж?! Сáмо си ми на брóј мýж! Бе.
- КАКБВ СИ** —млóго си дóбар за јетрву. ПРж.
- па тí овчáр?! Добíл си јаришта од óвце. Рас. (Лошем овчару).
- Какбв че па јá вéк кáрам сас будáлу мýжá?! Вој.
- Кáмик голéм! Четвóрица мýжá несú мoгли од мéсто да га помéре! И тe, сá га нéма, одвeзла га нéкојá рђа! Вој.
- Кáпу ти мóгу кúпим, пáмет не мóгу! А какó ти млóго трéбе, нíкој нéче да мóже да ти кúпи! Јел.
- Каразлије се зовéмо! Шáлимо се текá, а не кáрамо се. Сук.

Карају се ко малечка деца, немају си другу рабóту. А немају си ни памет. При.

Карали се, били се, тепали се, обрукали се. Че си обере народ морузу, и чећу олупи, и у амбар че ћу наврља, и нема да осети да је завршил голему рабóту, они че помóгну сас њиното карање. Сас њи смо си и друће рабóте текá завршували. Вој.

Карам ли се, не карам ли се, али те ја раним, свекрво. Мэн лéb из—руку једеш и има да ћутиш па и да ти неје право. Пир.

Карáмо се јучера сас њу и свáшта си надумамо. Јá се јучера смеја, смеја, па после спá, па ка се разбудí ја се па смеја, и на сáм сам се смејала. Што ли смо биле блéсаве на народ ћев да правимо?! Пк/Пир.

Карање ми прави таја рђа проклета. Пир.

Караше се и бише на свét узверише. Вој.

Квэ су па теја селсче багатéле?! Мánете се, брe, од карање! Трњ.

КВÓ —је работила с мéне, мáни, мáни, да ти не казујем! Народ чује и види. Пк.

КВÓ —прерипујеш тóлко?! Вој.

— рабóте теја жéне? Гледу ли си деца или јóк? Цр.

КВÓ РАБÓТИШ? —Цел дбн се мáјеш?! áјде да се вачаш за рабóту, дóста си цáбе лéb јéл! БЧ.

— Што те брига кво рабóтим?! Рабóтим каквó очу! Тóва је мóја брига, а ти си глeде твоју бригу! Рс.

Квó се вртиш какó вртоглава óвца?! Не знајеш ли куде је њивата?! Соп.

КВÓ СЕ ПА —ти тачиш куде ти неје мéсто?! Вој.

— тóлко прáјиш (вáжан). Че те напрајим на плéскавицу и че те тóрим у цéп. Гра.

КВÓ СЕ —прчиш како мáче на цићер?! Сéди тука да попричамо! Гра.

— тебе тича?! Каквó очу, теквó че рабóтим! Пир.

КВÓ СИ —блскаш главу?! Мáни се од туја рабóту, несí ти за тóва! Чин.

— имаш да си имаш, ја ти га не сакам! Об.

— работил?! Пребил си на мáчку рéп! Те тóлко! Сук.

— работила?! Јáјца ли си држала?! Пир.

КВÓ ТИ —је тебе мýка да се чéшаш од мéне? Км.

— каже да (ти) каже, не туре нá—срце, ћути си, па тоvá ти је! Чин.

— па кучето смíта, да те пíta човéк?! Вој.

— смíтам?! Штó ме дíраш? Вој.

КВÓ ЧЕ —прајим тáм?! Тáм нéче да вачам мýје?! Вој. (Тáм ли че да. Сук).

— тáм рабóтиш? Та нéче да тресéш дрéнће? Рс.

Клэнзо један, клэнзави! Зав.

Клипшо клипави! Ти ли си најде да ми се потсмéјеш пред народ! Боље си погледај смбкнутете панталоне! Пир.

Клнэш мбјете ћерче да не доседу куде отиду, да немају срећу, да немају деца! ако, клни! Ја се прекрстим па речем: Какó бóg даде! Али и ти имаш черку, нембј бóга да дозовеш?! Пир.

Клпá, клцá, ништа не напраји! Тóлко си умејеш! Км.

Ко, бре, да несбм лута, сéстро мила?! Тóлће пáре врљил у ветар. Црв.

КО ДА —маглуту влачи преко планинуту?! Забави се нéшта, нéма га. Гра.

— му је уво провртено? Не чује! Зс.

— те ја обичам, ка нéма у тебе квó да обичам. Брц.

КО —ли па неје текá?! Вој. (Иронично, саговорнику).

— мајстор не вредиш (ни) рцáв јексёр . Пк.

— те неје срамотá да једеш тува лéб?! Нити да имаш осéћај?! Ко кáмик си! Пир. (Свекрви).

Кобиле једне! Не видите колће сте?! Оно је дошло врéме веч за срам да знáјете. Сук.

Кобило дрта! Штó си не глeдаш рáботу, девбјо, нéго си нашлá да се играш са малбчката децá. При.

Когá лбжеш?! Квó си напрајила?! Обрукáла си башту ми мртвóга?! Пир. (Преудатој мајци).

Кóжа је тупán издржáла, те јá да не издржим хотéк! Че те бíјем те че те на балабáнче напрајим! Рс. (претња јачем).

Кбј је и какбв је, и не трéбе да ми добди! Зав.

КÓЈ КВО СИ —је правил он че си и нáјде. Гра.

— трајил тóва си је и нашбл. Вл.

Кој когá зáкачи, бiше се, трошише си глáве! Ако, ка ћи ни не мож бiјемо, нéка се бар онi бiју! Чин. (У тучи).

КÓЈ ЛИ —ћу тóлко напумпа те је тóлко бéсна?! Рс.

— че ћу глeда ка изгуби нóђе?! Док је млада и (док) слуша, че ћу трпý пáјсторићињете, а пóсле ка лéгне че види каквó је мýка у чуј дóм. Пир. (Преудатој мајци).

КОЈ —од вас двојица пóвише лбже?! — Ти! — Ама, јá не пiтам за мéне, пiтам за вас, бчу да ме увéрите. ВС.

— бче да се кáра другарá си тражи. Ја мý за карáње не мóгу бóдем другáр. Гра.

КÓЈ СИ ЀМА —менђушку, она му се и без ветар клáти! Пир.

— ћитку, он ћу дрóгому дáва! Мóгу сáмо тóва да ти кáжем, и че ти кáжем да нéчу да се кáрам. Сук.

- КОЈ ТЕ** —бије по шију това да казујеш?! Кс.
 — је това научил, срам га било. Гос. (Детету).
 — надорати тија мџе да се повали! Ама, ти се па сас това дичиш! Км.
 — наказа?! Благословене да су му ручицете! Онé си дџта са народ дџу појел! Гра.
 — па тебе (за нешто) пита; — сматра. Вој.
 — пита: брџчи ли се владика! Дој.
 — унакази?! Кџј ти текá убаво стрџши нџсат?! Кр.
- КОЈ ТИ** —је крџв ка си жџмбав, па неси за у народ?! ВС. (што си. Вој).
 — мџ забрани да се лџтиш без пџтребу (и гџвна да једеш). Пир.
 — па нега сматра када нема од чџвџка ништа за какџ кџче да га увати а онџ се надџгло па отишло на вашир. Пир.
- КОЈ** —че па тебе глџда, текџу жџну?! Стрџшна па женá?! Мџжје па глџдају мџго у њу, па нема мир од њџ?! Да ли те глџдају, да ли бџчеш да те глџдају?! НМл.
 — што однџл, однџл! Кџј што повлџкал! А сá се помџрите, и да се више не бџјете. Бла.
- КОЈА** —си па ти? Не познавам те! Изв.
 — тов будáла од нас прáји две будáле, да се кáрамо?! Ја че си ћути́м, а ти мџж и да се кáраш, а мџж и да си ћути́ш, а мџж и да поразми́лиш, да се чџкнеш у—главу! Текá ти је и најдџбро! А ја да ти кáжем: Подвалили су ти, лџгали су те, бџче да се скáрамо ти и ја. ВЛк.
- КОЈЕ** —је спрám мене давам за нега свџ од сџбе, али ако ме бџдџ, нечу да чџјем за нега. Гра.
 — си сака́ла ја сам ти казáла! Сá мџгу мџрно да си спим! Сре.
- КОЈИ** —је помијáр, свакому че пристáне. Онџ се нам се смејџ, а не види си њу кáква је! Држ.
 — си па ти?! — Којџ ли сам ја, којá ли си па ти?! Сáмо да ћути́ш! За тебе цџло сџло знáје којá си и кáквá си! Рс.
- Кџзо, кџзо**, какџ се не мџж сџтиш?! Убаво те потсечá, ама ти си пá забовари́ла. Пир.
- Кџкá** нече текá?! Мáлко се поџдмџри, па поразми́ли, па се сџти какџ бџше. А ни сви што те слџшамо убаво знáмо какџ је билџ. Чин. (Лажџву, учтиво).
- КОКОЛА́НЕ!** —че искокџлиш јџш повџче ако те вџзнем сас овџва мџкро конџпче прекџ—главу! Јал.
 — што коколи́ш у мене ко блџсав?! Вој.
- Кокџлано! Кокџлано!** Ти ли па најдџ с убавџло да се ва́лиш. ВЈ.
- Кџкџшко!** Не види́ш ли да не́маш дџшу ни да бџдиш?! МСв.
- Кџлџро кџлџрска!** Сáмо сџџташ, дџм се не приби́раш! Рс.

КОЛКО —видим, главá ти неје врзана! Несу те много били, а требáло је. ТД.

— је баксуз, не мђж му набијеш церђву главњу у дупе! — Ма áјде, мáни ђу! Ватиле ђу лутћете! Пн.

— клопотáра íмаш, Тђзе, ти? — Три! — Мђра да су много ўбави, онђ ка дрнку онђ се не чује. ДД. (Потсмех овчару).

— се јá разбíрам у будáле, чíни ми се да си ти големá будáла. ТД.

КОЛКО СИ —кавалђр, брђ! Тројица те држу, а четврти ти у ђеп брка. Рс.
— ме увредíла, нђма да мђж тђва нíкако да отпереш! Нђче да мђгу тђва нíкад да ти опрђстим. При.

Кђло вђди Мíнчић! Мáмицу му кђј—му кђло сћíне! Км. Кá сам ишђл на Цђрман при тђтку на гђсје ко момчђ, а он вђди ђро, и сáмо ђн вђди, а остáли не мђж да дојду на рђд. И ђн тђка прђти. Текђв је бíл ка је бíл момче — штом ђн дојде ў—оро потђпају се момчетíјата, и ђдма црвенђ кошўље (од крђв).

Кђњ прди, вђтар нђси! Штђ ме брíга квђ ми казујеш?! Јал.

КОЊУ —дрти! (Одраслом детету, када се понаша као да је мало).

— кђнси, ти! Текá ли се рабђти у чујдо лђзје?! Штђ несí дошђл у копање?! Какђ те нејђ срáм од унучетíјата? Вој. (Лопову).

Коња́че ти јђдна! Гра. (Крави, али и жени).

Копилáрће, копилáрће! Кá че најдеш башту на децáта, слђпчу нђкојега, да íма кђј да ђи рáни. Пир.

Кђпиле мáнечко! Ако те увáтим, ўбаво че ти намђдрим дупђто. Вој.

Корíла ме је, испрекорева́ла ме је. А нејђ њђј билђ мђсто. Брц.

Коркáр ме је да те поглђдам каквá си грђзна! Гáди ми се и да те поглђдам. Ста.

Крáво јђдна! Штђ си твђјуту брíгу на брíниш него чујду?! Штђ си чђркуту не жђниш? Штђ те брíга за мојђ некђпано лђзје?! Кр.

КРАДНЕШ —краднеш! Ама да ти је сáмо таја маанá па чђвђк и да те трпí! При.

— ме, али пáк нђче да íмаш! Дáдено и крадено не трајí! А јá сáм рабђтим, па и да ме краднеш, јá че си пáк íмам. ВС.

— па од тђва живíм! Ама жíвиш ко кўче! Краднеш, а од крацу се не жíви, сáмо се залђгује, трђбе дупе да за́пнеш! А ти сáмо лежíш ко рђзан! НМл.

Крђв —ми је ў—очи; — сам му ў—очи! Вој/Гра/ВЛк.

Крстí се, крстí се, клђ ме! И пá се крстí, и па ме клђ! А ја си све ђутá, сáмо је њу нáрод слушáл. Па си накрај ђгиде. Онá мене (сакá) да обрўка па си њу ђбрука. ДД.

КУДЕ —га смóлоса? Зав.

— год да идеш, ако неје голём стúд, све збíраш мýжете. Онé се јáко збíрају на мéд, ама ка не мóжеју да нáјду мéд, онé много не пробíрају. Кр.

— íма тóва са да човéк човéку прећутује?! Билó, ама нéкад! Пк.

— нéма карáње човéк зачáс изорáти. Текá је у нáшу кúћу. Кóј је лýт нéшта, он изорáти и нíкој му нíшта не речé, сви си ћутý. Па пóсле као да неје нíшта ни билó. Зав.

— се сéти да теквó изрече, да ме тéка убодé. Зав.

КУДЕ СИ —до сá бил, да пíта човéк?! Вој. (Оном ко је закаснío).

— пошлá, да те пíта човéк?! Тéка ли се децá остáвљају насрéd пýт?! Мáјна си нíм, божномá. Пир.

— пошбл, блан! Брé, шáшав ли си, и блéсав?! Зав.

КУДЕ СИ ПОШБЛ, ЈА САМ — веч бíл тáм, и врнýл сам се. Сук.

— ишбл и врнýл сам се, и нéчу вíше да íдем! Рас.

КУДЕ ТИ —је мýжат? — Кудé је?! Óткара пáк пчелéте у пáшу. Тéка прај свáћи дбн, да се не погубе. Нéго, неје добрó што не кáра нáште нéго чýжде, па нéмамо мéд ни за обидбк. При. (Иронично, о лењивцу).

— шíјеш, ја прошíвам! Не мóж ти лбко на крáј сас мéн да искóчиш! Бóље че ти је пóмалко да ме лбжеш ка те нéшто питýјем. Ста.

КУДЕ —улéзну, лóм прáје тáја твојá домаћíнска децá! Нашлá си с квó да се валíш. ДД.

— штýче тóва кúче. Км.

КУРВА —проклéта! Тíчникат му у цвётат набíј, па пóсле нек íде по цéл свéт. При. (Вулгаризам).

— си! Да ти и чéрче сћíтају! Да не вíдиш својé, (нéго) онóј (сáмо) што је мојé! Цер. Тóј се кáже на женý којá óгне мýжа на дрýгу.

Курвáре, с коју кúрву вíше несí ишбл?! И тí си пак нéкакв домаћíн?! Нашбл си с квó да се повáлиш?! Гос.

КУРВО —Ако те увáтим, íма те рашчéпим! Пир.

— Донéла си ми кóпиле из Држину! Врајлéтино! Пир.

— јéдна! Збíраш ћи ко кúчка пцéта! Мíслиш да се твојé не знáје?! Пир.

— кúрво! Излазí из кúћуту! Сíна си ми зацрнíла! Ти íмаш још мýжје! А тí, тí, тí! Тí ми нéси сíн, кúрву си ми у кúћу довéл. Пир. Свé вој је текá свекр'вата орáтила до послéдњи чáс, док дúшу неје испуштíла, íч ћу неје подносíла.

— оди твојé поштéње селó грмí! Гра.

— ти растúраш кúће гáздинсће! Трéбе да се затóва тóлко издýзаш нá—прсти. Сук.

Кúћата ти лíчи на кóчину, а ти ўбаво знáјеш каквó жíви у кóчину. Вој.

КУЧЕ —враже, нешто да ми рече! А оно нече ништа да ми рече! Прв.
— ко куче, мрзи цел свет и цел свет лаје. Ја га закачи: Како си, што си?!
А њему се не орати, мрмља, мрмља, само што не сједи од јад. Пир.

КУЧЕ ТИ — недотепано (ВЈ); — подмукло, како те неје срам (Пк).

КУЧКО —бесна! Кучко бесна, ти! Пк.

— једна, само вртиш сас гузицу, и само се пременеђујеш! Оно некој заћоравел па не види кво рабџиш. Пир.

КУЧКО ТИ —бесна! Немој да ми једеш девојчето, оно то неје криво! Ако нече твојетога сина оно, он че си најде пубаво! Не видиш ли га какџв је, како се расцвџтел у лице ко бојур! У њега не гледају само девојжете него почеше и удовицете. ВЈ. (Иронично).

— побеснела! За мужа си побеснела — при мужа, мужа немаш! ВЈ.

Квга си па то знал кво рабџиш?! Рабџиш све наџпако, па се после чудиш зашто ти се смеју! Дој.

Лај ме, лај! Ко кучка цел живџт да лајеш! Пр.

Лајал, не лајал, по глас ти се познава да си куче! Изв.

ЛАЈЕШ —лајеш! Че ме гљнеш сас—све дрџе. Изв.

— ли ме лајеш?! Ја се не бојим од тебе. Мене су лајала и поголемџ кучишта. Рс.

Ламтиш се за дрџога, а немаш вајду! Ако, нека те теква срећа прџти цел живџт. Трњ. (Клетва).

ЛЕБ ТИ СЕ —огадили Бс.

— огадило, говно ти се ублажило. Пир.

Леџац ти се угорчал! Пир.

Левосал га је, трџбе?! Неје си чџс у рућете! Вој.

Лежи Ђиро, па че навакнеш ка се залади! ВЛк. (Дангуби, у току лета).

ЛЕЛЕ —леле, греотџ је! На, паре лежи, а мајџа њџ се гљадна сџита по путове! Пир.

— муко црна! Како од тебе, џлу голему, да се спџсим, да ме не брџкаш пред нароџ?! Пет.

ЛЕЛЋЕ —бџше, утепа ме тајџ ала (Држ); — наџше (Вој).

Лењави се ставџли сас женџту да си не наџде маанџ. Вој.

Лењаво си, па те дџпе боли оди лењаво. Гра/Рас.

ЛЕЦНИ СЕ ОТУВА —да те моје џчи на гледају, ка си толко помијџр и неџраџник. ДД/Пир.

— не моџу да (те) глеџам! ПРж.

Лџцни се таџм, да ми несџ прџд—очи. Вој.

Лџчи си главу како умџеш и како знајеш! Мене за това не питџј. Гра.

— Ли знајеш, кукавица кукá и прескáзује злб?! Онá кукá лете на нечија врата ка злб мисли на туја кúћу. Текá и онá на туја кúћу! Ама што је њим злб мислила, њбј је пресéдло. Пир.

ЛИ СИ —га тражи, че си га нáјде. Пн.

— девојћо, цívћете још сас рукав брiшеш, нéма кво да ти казујем, нек ти дрући казују! Нéчу си мрзнем. Сук.

Ли у твој цеп не бркам! Глéде си тi твоју рáботу, не глéде моју. Чин.

Лiле, овiја ми пбзнат, али га никад несбм видéла, а и iме му знáм. Рс.
(Потсмех лакој жени).

Лiло (луди), Мiтко (луди)! Пк.

Липцбтино! И ти си па некакбв мýж, прéтиш сас сећиру! Сећиру мбже да узне свáка будáла! Бéге у—свет, нáрод да те не глéда! Вој.

Лопбв! Лопбв! А iма ли поголém лопбв оди тéбе?! Тi и с дýпе крáднеш! Сук.

Лбш те глáс бiје, а тé, кáжеш, млбго си дббар, млбго те лýђе цéне?! БЧ.

Лбша, лбша, ама несбм од тéбе пблоша. Ос.

Лудо, полудо не мбж да буде! Дiсе рýће! Цéло селб закасалб од ну. Гра.

Лбжљб! Онб мiслиш да ти нéкој вéрује?! МЈ.

ЛбЖН'О —што не дојдé?! Пир.

— јéдна лбжбсана! Сáмо да лбжеш и по свéт ћбрава да бдиш, и за лéб да прбсиш! Пир.

Лbкшо лbгави! Гáдино! Бéге да ми нéси прéд очи! Пет.

ЛбУТА —бéсна па клнé, па бкa, па њбј плáмик из устáта излáзи. Км.

— па се једé, па доримкá мiцца оди јáд. Рс.

Лбутиш ли се на мéне што ти јучéра свáшта надумá?! — Ама, каквб да се лбутим?! Ја че си рáботим каквб сам си намислил, а тi че си пá орáтиш каквб ти пáдне на ум, какб су те учили б—дома. Цр.

Лбуцћи му орáтим, а онб ми дiже тојáгу над глáву! Срамотá големá! Какб га нејé срáм, пбстар сам и од баштý му! Чин.

Ма, не понижáвај се! Врни му, кáжи и ти њему! Зав.

МА Тi —ли што ћугиш?! á, срце те изéло! Гњ.

— умри, негб нембј крáва да ми липче. Кс. (Болесном).

Ма тбв да је човéк од желéзо, не бi издржáл! Тбв га нéма нигде, теквá мýка, теквб злб! Не дáва ми срце да вој опрбстим! Пет.

Магáре си ти големб! Женáта не знáје кблко да те натовáри, нéма мéру.

Умејáла да је те избéре за теквé рáботе. Рс. (Увредљива шала).

Мáзни га с перб по дýпе, ама не помáга! Вој.

Мајмуне, ти! Ти си се сетила за убаво да расправљаш! Орџ да ти човек из—руће не узне! МЈ.

Мајмуннице, мајмуннице! За Тошу Мајмунна си пошла! У Африку да идете, да ви моје очи више не виде! Пир.

МАЈГА —ли те чува, њурчо, цел живот?! Изв.

— ме је прежалила ка ме је дала у туја кућу! Ја живим како мртва у туја кућу! При.

— ми је, ама ка чу да се оженила, срце ми је однела! Са да умре, нема слзу да пуштим за њу. Пир.

— њој се у младо време бесувала ко кучка! А ко девојка за пример је била. А после у град отиде и поче да тражи работу и да моли да љу је не најде, и тека поче да се бесује. Држ.

— ти те је родила само овџа свет да блазниш. Бриц.

Мајхуту отруше, баштушу обесише, и тека направеше. Пир.

Малечко! Асли тупица, кикирџ! Па нараца путпудалће — кво че њим праји. Изв.

МАЈКО —патравшка и језична, ама добра му је. Оно, за будалу не може да је подобра. Чин.

— се поцпапали, ама си знају прескакалата па се неч скарају. Гра. (Скару. Вој).

Мама ти и да се отрује, не трѣбе да јадујете! Че се најде нећи и њу да прѣчука! Таја кућа, това је зној на башту ти! Млого је лоше што се това тека десило, што је туја глупос напрајила. Имаше она друство убаво. Како се изглупирала сас туја женидбу, како се само изглупирала?! Нашла друго друство, лоше, и тека љу је това друство научило, на зло љу навело, а она лѣка с памет. Пир.

Мале —мале! Оно ка се нађиздило, накокорило?! Само не знам ка се је купало?! Бри/Дој.

Мангупи двојницата, и он и жената! Мајху ми уморише, башту ми обесише, те какво напрајеше! И ништа пак не стѣкоше! Пир.

Манете љу! Немој да вој се језик разврже, па нема да знајете куде да се дѣнете (од њу). Кри.

Мани, бре, трѣбе да се скубу тува! Пушти говна, не прибѣрај! Соп.

МАНИ ГА! —беше свѣти оплашил! ДД.

— нек ме дрса! Оно че побеснеје! Че ме дрса па че побеснеје. Рс.

МАНИ ГА! ОД —кад је оно болешљиво, не може ни воду да си донесе. Сук.

— нега нема ништа — с трн љжу затвара! Това човек неје! Пк.

МАНИ! —Она је голема алапача! Од њу мож књигу да напишеш! Зе.

— после нема да мож да се отпереш однега. При.

МАНИ ЂУ —ка ти кажем! Немој да се правиш орату! Вој.

— не мож да се отарошеш од њу; —нек си лаје опашкуту. Вој.

МАНИ МИ СЕ —од—главу; — с милога боба, ако (боба) знајеш! Вој.

Мани, нек ме дрса! Само он заборавља да су се отрули који су ме дрсали.
Рс.

МАНИ, НЕМОЈ —вој кажеш, после се нема свртим одињу. Кр.

— ме потрисаш (Пир); — се пењавиш там (Јал).

— у дираш! Ако се сас њу закачиш не мож се после откочиш! Пк.

Мани се од Градбшницу, неси ти за Градбшницу! У село се само добре девојке жене. Гра.

МАНИ СЕ ТАМО! ОН —је са јадовит, че ни потепа. Вој.

— се јадовит родио, имала мајна му срећу?! Пет.

Мани! Че га утепаш! Немамо сол да га посолимо! ВЛк. (Потсмех ловцу).

Мањуј се, бре! Има те бијем док се магаре од-воду не врне! Км.

МАРО —Маро! Знајеш ли куде че ти душата иде на онија свет?! — Па уз—тебе че, да ти могу врчам, свекрво! Свеједно ми је за овија и за онија свет! Гра.

— немој да ме сефираваш! Брана може да ме сефирава, она нема деца!
А ти имаш деца, па може да ти се врне! Тека ми је свекрва говорила.
А оно ми се и врну: снау имам, не обича ме, отидем при сина, а оно неје како трбе. Пир.

МАРШ —гаде! Беге да те не гледам! ЦД.

— мочно једна! Ти ли че ми па памет даваш?! Рас.

— отува; — отука. Вој/Кр.

МАРШ ОТУКА! —Марш там, рђо једна! Сук.

— Нити си ме рацала, ни чувала, само бчеш некога да пресудиш! Цр.

МАРШ ТАМО! Оћути се, и да ге не видим више! Беге ка ти кажем, док си читав! МЈ.

— чумо једна! ДД.

МЕН—МЕ —је това јад! Исоцклил си у нас Чарлини, па душу бчеш да ми извадиш! Гра.

— неје много брига квó че ти речеш за мене. Сви те знају да си пачавра голема, а на текво никој не верује. Чин.

МЕН МИ ЈЕ ГЛАВА —заштурела од бригу, а оно бче да се карамо и да си казујемо да ни се народ смеје (Гра); — од њега утрнела (Пс).

МЕН МИ —је кожа дебела! Него квó че прaje теја сас тнћете коже?! Оно се лбо расреде. Пир.

— малко трбе да ме бцне, па после има да чује квó се не нада. Рос.

МЕН —се чини да неч тека да буде! Да видиш?! Соп.

— теква дума, ја текá оратим, немóј ми замéриши! Ја ништа лóше несбм сакал да ти кажем. ВЛк.

МÉНЕ —моји понижавају, али че бóдем жíва и че вíдим како (онí) че прóјду. Пир.

— нејé стрá од ништа, ја се од ништа не плашим! Ймам си свé! Ама како че вí да помíнете овúја зíму?! Чин.

— спањé не вáча од брíгу, а тебе, дéте, од игру. Троши си главу! Немóј да искáраш бíјење, па сто пúти да си гáздинско. Брц.

Менђушка му се без ветар клáти, йма си ману! Гра. (Оговарање).

Мислé дóm да ми зáтре, ама си ну зáтре. Пир. (О мужевљевој љубавници).

Мислí да ти кажем још тбг, да те прекóрим, па си прећутá. Ама ти са нéма прећутим, нéма ти попуштам. Ако ти се једé, а тí си испéствуј како друђе жéне. Км.

Мислíла је да че нóј се мíне по кóжу, ама нејé моглó! Бој.

МЙСЛИШ —да че јá трпíм, Бóже—ле! Пк.

— ли, свéкре, да че пáднеш на мојé рúће?! Гос.

Мíцав да поједеш и да те нéма, да се не врнеш. Брл. (Мижав. БР/Бој).

МЛÓГО —га тíја заубавíли Брц.

— јадúје на тúја реч! Затóва ву у и казúјем! ДД/Гра.

МЛÓГО ЈЕ —згрешíл, сá че на вíдело излéзне! Нече скóро да ўмре! Какó ћи бóг одједнуш двојíцата кáзни?! Цр/Пир.

— опóрит, сáмо с нéга да се не закáчаш. Гáдан је, гáдан! По жлтíцу да ми сéре, у кућу да ми не улáзи! Он мрзи свакога, и од нéга побпорит човéк у селó нéма. Гра.

МЛÓГО —ме брíга за Мíру! Нејé ми искочíла из —очи. Пир.

— нóј поврча снаáта, не знам каквó че испáдне. Сук.

— ну за мéне, млóго? Па не воли да ме вíди! Брц.

— пúти сам се сверíла како мóже текá да живи, по цéл дбн сас скрстене рúће да седí. Брц.

МЛÓГО САМ —се напíл оди теквíја којí остављу (да чáсте) за јутре!

Тí би да пíнеш ка друђи дáва, а не да дáваш! Пк.

— ти набрáла, мóра ти врчам! Тóв да си знајеш! Бла.

МЛÓГО СИ —баксуз! Ама ти мíслиш мéне си баксуз! Волат рíје, а онó му на шíју пáда. Држ.

— бíл йтар, брé! Тóлко си йтар, те на кучéто крз дúпе че прóјдеш! Гњ.

— гóвна појéла на овíја свéт, па че ћи једéш и на онíја свéт! На овíја свéт си јéла чужда, а на онíја свéт че си једéш свбјата. Пир.

— дóбар, дóбрá земљá те те држí?! И дóбар бóг што те чúва! Изв.

— ме увредíла, ама че ти врчам! Јá ти дúжна нéма остáнем, мен нíкој дужан не остáнује! ВЈ.

МЛОГО СИ МИ —истребал; — наћисал дѣнѣска; — устребал. Вој.

МЛОГО СИ (ПА) —голѣм пуравѣлик станул?! Очеш ли да ти се клањамо, нѣ, који једѣмо свѣј лѣб а нѣ државни?! Пир.

— паметан искочиљ?! Умѣјеш од какалѣшку саат да напрајиш?! Пир.

МЛОГО СИ СЕ —раздрднѣла, нѣма на добрѣ това да испадне. ВЈ.

— распењавил! Или че утѣпаш нѣкога, или че те нѣкој утѣпа?! Тѣ си дѣнѣс решиљ главу да тураш кудѣ не трѣбе! Дѣ се мѣлко послѣди, па после че орѣтимо. Вој.

МЛОГО —си тѣнокѣжеста! А ти умѣјеш љбаво да речѣш и сакаш да ти—се нѣкој не љути. ВЈ.

— ете на родућу, а нашта градѣнка мѣлечка, па се шушпа не заврѣта, тѣкве не врзују, а лѣкат се сѣм скубѣ? Јѣ че морам нѣкога да тѣпам! Сук.

— су се удубили, не знам кво че напраје. Пк.

— ти отѣнѣла кѣжата, па све врѣђаш и ка трѣбе и ка не трѣбе. Кр.

МЛОГО ЁБАВО —глѣдаш с бѣлото, дѣвојћо?! Че те обѣча свѣкрѣва. Сук. (Иронично).

— чува свѣкрѣтога, љбаво му зѣлци брѣји?! Сук. (Иронично)

Млснѣ ме љ—главу оди туј нѣјну орѣту! (Зѣболе ме). ЦД.

МОГУ —дѣе државе да завѣдим и да помѣрим, сѣмо ка си бчу! Па че ви је пѣдобро сас мѣне да се не закачате. Сре.

— те бѣјем до јутре, сѣмо си нѣчу. Нѣчу се распрѣвљам сас будѣлу. Кс.

Модрѣлѣне! Измодрѣил си ко текѣва! Да те чѣвѣк поглѣда предѣ ручѣк нѣма му се (пѣсле) лѣб пријѣдѣ. Вој.

МОЖ ДА —нѣмам пѣмет за прѣдаву, ама мѣгу да кѣпим, умѣјем да у кѣпим. Су—Б.

— су друђи аламѣње крали, а мѣж да си и ти, зѣте?! Држ.

— цѣкнеш ко лѣшник, тов се не знаје?! Гра.

МОЖ И ДА —ме назѣвате да сам лош, амѣ лош несѣм! ДД.

— да сам Цѣганка, ама сас туја Цѣганку лѣб јѣдѣш! ВС.

Мѣж ли да извѣдѣш јѣднѣ мѣко па да се оћутѣш! Км.

МОЖ МЕ МРѣЗИШ —и по мѣн да лѣзиш, ама ми нѣшта не мѣжеш! Вој.

— нѣшта ми не мѣжеш! Вој/Сре.

МОЖ МЕ —мрѣзиш, и по мѣн да брѣзиш! Соп.

— сѣмо мрѣзиш! Што си јѣ ѣмам, јѣ сам стѣкла сас овѣја десѣт прѣста, и сас мѣжа, сас слѣгу! Вој.

Мѣж сам и лѣша, ама по мѣне не ѣкају а по тѣбе стѣлно дѣсају берѣју! Држ.

МОЖЕ БИ —да не знам кѣлко си пѣметан, ама љбаво знам кѣлко си будѣла.

МЛК.

— и да си паметан, само ми това, ми глупавити, не мож това одма да приметимо. Гос.

Може ми каже какво бче, али нечу да се напијем да ми се народ смеје.
Не би текá никад напрајила каквó сестра ми. Држ.

Мозак ми се расхипе од твојé дробење и дрдáње, нáне! Бриц.

МОЈА —баба Суса твојег деду дрýса! Текá ли си саkáла да ми се повáлиш?!

Мáрш кúче, од моју капију пóдалеко! Немóј да те сáкнем сас пцетáта па нéма да знáјеш на кудé да бéгаш. Држ/НМл.

— брига, мој проблем! Каквó бчеш још од мéне! Пир.

— јапија, твоја капија! Изв.

— си је мýка моја, а ти си глéде твоју рáботу. Нш.

МОЈЕ —зло пројде твоје зло те чéка! Немóј ми се млóго рáдујеш, не знáје се кво се мóже и до теб јутре довáља! При.

— лáјно че ми суди?! Јал. (Сину).

МОЈЕТЕ РУЋЕ —нема круше да бéру, нéго че те млáте. И јá знáм да млáтим глођиће, па ти је бóље да ми не прéтиш нéго да се припáзиш од мéне. Трњ.

— се научиле на тýја рáботу, а твојете несú?! Ама су твојете рúће пóмладе и пóјаће, а и врéме је да се учé! Вој. (Прекор).

Мóјето и твојето се не мож слóже. Тéбе тéгли на једну страну, мéне на дрýгу, и текá, свáко —си íде на своју страну. Нш.

Мóјто сам чýдо видéло! Каквó ме сáмо úбаво дочекáсте ка се врну из бóлницу?! Пир. (Прекор).

МОМЕ —Каквó сте се укарáле íма сто брáви óвце да вáрдите! Гра.

— опéри си сáгницигу, че ти се усмрдí! Онó, ка прíде човéк до тéбе, онó га нéшто у нóс удáри па че од смрáд у нéсвес да пáдне. Изв.

Момчé ли је, жéњен ли је, те тíја, вáшјат рóднина! Бéше се напил ко свињá и бéше ужлтил гáчете! Па је добрó да ми га не спомíњаш, одма ме смрáд у нóс удáри! А девóјћу му тражéте там кудé га не знáју. Чин.

Мóра бар једну мýку да ти врнем. Рс.

МÓРА ДА —га кáжем, па каквó бóде! Да не пркнем! Гра.

— íде, бре, голó на голó! Нéма мрдáње! ПРж.

— је нéшто билó штóм нáрод прíча! Несí ти ббш тóлко чíста кад нáрод прíча! При.

— су га дóма наљутíле женéте, па са дошвл сас нáс да се кáра. НМл.

Мóра ти свé да знáјеш! Тí си ко женá! Пир.

Морáла сам јá стáра пóсле да л́жем за нóњо лúдило. Дрúћи пут нек си трóши глáву, нечу ћу брáним. Кр.

МÓРЕ, АКО —ја сáмо зíнем, тí че íма кво да чýјеш! Црв.

- ми ћипне, има те ударим да ти свитће из очити излету. Трњ.
 — бче, нек си дупе одере (од викање)! Толко ми чини! Вој.
- МОРЕ** — бес те увати! тебе одавна! Видим ја куде ти је лeкати. Пир.
 — види се да си ударен с Чорчин чарапок, нема каквo више да оратимо.
 Пир.
 — вртоглава кучко! Таја не знаје зашто се кара, ни каквo че ти каже.
 Брц.
 — да сввијеш језикат! Немoј млого да оратиш! Твојето чудо сви знају!
 Погледе се на огледало па да видиш на квo личиш! Личиш на сверку!
 Рс.
- МОРЕ, ДА ОЧ ДА СЕ** — беси, ја че конoпчето потргнем! Чин.
 — обесиш на туја нашу крушу, па да повисиш над мецуту, да ти се порадужемо. Јал.
- МОРЕ, ДЕ!** — ја сам полетела за тебе?! Прилику да не испуштим, момче убаво?! Чин. (Момку, иронично).
 — не плаши се! Неје тов толко страшно! Ти си тов одавна пробала! Пок.
 (Девојци).
 — онo неси и ти млого сбпета у језикат! Вој.
- МОРЕ** — допрва си почела! Па ка ћи ижениш има пoвише да грми. Пет.
 — добар си?! Добра земља што те држи! Гос.
 — за пaре ништа више не купујем, ни роду, ни пријатељи, па макар сама у четри зида седела. Пр.
 — згрчила би се сама, на једно мeсто. Не би јела, не би пила. Че се расправља сас чужда депа кад си има ноња?! Че да дочекује и да испрачује чужди?! Рс. (Оговарање оне која се преудала).
 — зима да не добди! Тува би си капосала, само да не идем при снауту да ме сваћи дбн брука и урнисује. Вој.
 — знамо си каква смо лажна! Ђути, да ти и ја не казујем! Чин.
- МОРЕ, ИДИ** — од мене, ђавол нек те носи! Иди там, и немoј ми се врчаш у кућу! Ти си ми живот загорчати! Рс. (Мужу).
 — си, иди си! Не трeбаш ми ни варена ни печена! Без тебе (че) си мoгу!
 Рс.
 — у мајчину! Ја сам лисица, а ти си поголемá лисица! Текá смо се разминули. Ја сам ишбá одозбoре, а ти одоздoле, а несмо се видели ка смо се срeгли. НМл.
- Море**, има да идеш па да појеш! Ос.
- МОРЕ, ЈА** — ако те декнем ти че се опрајиш! Сре.
 — би ти закачио кола да сeцаш! Пoбрже да обогатиш синатога, бабичће!
 Вој.
 — му не би ишла па да знам шарену перашку да че ми даде. Чин.
- МОРЕ, КА** — ме вате лутћете, нема да знам кво че кажем, и кво че прајим,

- и куде че идем! Пир.
 — умрем, она има свирће да узне. Јал.
- МОРЕ, КАД —га ванем за мишће, па кад га издигнем, па че га исврљим надвѳр да прсне. Рс.
 — се распиштољим, нема кој да ми докаже! Гра.
 — умре ни свечу нема да му запалим. Пр.
- МОРЕ —какѳв Мирко!? Ни се једва курталисамо од њега.Сре.
 — које текѳо знаје никада да не види добрѳо, да ти по кућу не бди, да ти у дѳм не улази! Све сас зло да си иде! Оно ти је само лоше и зло доносило у кућу, па да се њему врне текá какѳ је замислило у твојуту кућу да је! Вој.
 — љѳпшо ти један! С мѳн се не расправљај, гледај си женуту! И иди там у мајчину! Пир.
 — малко—га ли је окање, мракање и брукање! Посметома се веч и сас памет. Сук.
- МОРЕ, МАНИ ГА —главша ни један! Соп.
 — рђа! Не смеју му речу (ни) потам (стани). Пет.
 — само сурлаје. Соп.
- МОРЕ, МАНИ СЕ, ДИСЕ РУВЕ! Немѳј да ти грми глава! Трњ.
 — иди си! Немѳј глава да ти грми, немѳј народ да ти се смеје. ВС.
- МОРЕ —мани се ти од окањето, (за) окање знају и будале, него да се учи човек да будеш! Вој.
 — на једнѳ чуј, сѳстро мила, а на дрѳго пропуште. Чин!
 — најѳри га сас омашљак, па нече да се свртá дѳма. Гра.
 — наљутí га, па га не може кѳжа побере. Сук.
 — не видиш ли да си сас двете нѳђе у грѳбиштата?! —А ти, погледе каква си?! Ти ли си по здрава?! Че те испрачујем, и че ти палим свечу, па после че мрем! Грш.
- МОРЕ, НЕ МОЖЕШ МИ НИ НА —малијат прс; —малити прс; —тија прс.Вој/Сук.
- МОРЕ, НЕК —вика, па нек си дѳпе одере! Бс.
 — прича, нек прѳти, само да не бије. Гра.
 — си лаје опѳнциги! Гледе си раѳоту! Сук.
- МОРЕ —нека пасѳ говѳда, нека носи тежину! Нема цабе леб! Сре.
 — нема кој да те утѳпа, да не блáзних свет! Вој.
- МОРЕ, НЕСИ —ми ни на малијат прс! Цáбе се валиш те се брукаш ка ти никој не верује. Пет.
 — ти тѳлко замлатен колкѳ што се прајиш замлатен. ВЈ.
- МОРЕ —несѳм ти праг претрљала! Вој. (Прекор).
 — неч гузице! Неч да мѳж тува да пробíјеш! Пок.

МОРЕ, НЕЧ ДА —га преглџнеш, ја што ти казујем. Вој. (Гладном, а није заслужио да једе).

— пробџјеш при мѣне! —Море ли је, Дунав ли је, боље че ти је да се оћутџиш! Вој.

МОРЕ, НЕЧЕ —ни тџ да прокџпшеш, ако ме мѣне тољко страшно клинеш. При.

— ти ја дадем да јѣднеш! Вој.

Море, нечу више ни рѣп од свињу да видим. Онџ сам закасал од мџјете свиње, па ми јџште и ваште добде, и све ми прерѣше двѣр. МЈ.

МОРЕ, НЕЧУ ГА —више ни видим ни чујем. Ор.

— па тамбн да је златан. Пн.

МОРЕ, НЕЧУ МУ ДАДЕМ ТРН ДА СИ —извади џчи; — џчи извади. Вој/Чин.

МОРЕ, НЕЧУ МУ ТРПѢМ, ПА ТАМБН ДА МИ ЈЕ ИСПАДАЛ ИЗ — бревенѣк; — џчи. Држ/Вој/Сук.

МОРЕ, НЕЧУ —ни праг више да ти преступим! Сук/Вој. (Зарицање због увреде).

— ниџкад више да ти сврнем у кућу! Нечу се понижаваам! Гра.

МОРЕ, ОНО —ли је спуштџло трѣпћете и веѣте, и ниџога у џчи не глѣда, онџ неје било за у туј кућу. Од како га доведомо, видѣло не видѣмо. Од ко је дошло ко да ни је нешто све трѣсло. При.

— се теква слика ко тебе јџ неје родиѣла?! Мџж и да си убава на сѣлсџи мџжје, у мрак те глѣдају?! Ама, што се не питаш да ли си убава и на твојетога мџжа, и на твојуту и на његовуту роду?! У—земи од срѣм че пропадну од това твоје убавѣло проклѣто! Збѣраш мџжје ко кучка пцѣта! Држ.

МОРЕ —пџпраји се са! Са рабѣти па му џчи излѣзе! Гос.

— поскарамо се, поскарамо се и пџвише! Али, све сам му наказѣла — и за синове, и за чѣрће, и за све! Кад љи зајѣни, ч—ѣдем да кудим да љи ниџада не ојѣни! Рс.

— разбѣра ти чутурата! Какво тџ разбараш, ѣло јѣдна?! Вој.

— рђо ти јѣдна! Онџ ли те неџој тебе с крѣвуту шѣју не знаје?! Трњ.

— само да узне чѣвѣк мџтку па да га пребѣје! Кр.

— синовеѣте те не смѣтрају ни за црвѣву сливу. ВС.

МОРЕ, ТАЈА ЛИ РЂА —рђѣсана?! Она ми је, трѣбе, и това зло напрајѣла?! Трњ.

— шѣгобѣвљѣва?! Све она мѣра неџоку да се потшегѣје! Јал.

МОРЕ —тамбн се не грѣжим за тебе ѣч! Грш.

— твојата чѣрка је небѣјѣна вѣкала! Гра.

— теѣка да умѣраш, ѣма те глѣдам и нема ти помѣгнем. Изв.

- теквó ми не трéбе на врата, па да ми и (и) жлтйце сéре. Рс.
- МÓРЕ, ТИ** —не би шашавејал, сýнко, да те прибéрем свáһи дв'н да рабóтиш барабáр сас мéне. Кр.
- (оч) свé да знáјеш, говéдо јéдно! Соп.
- сáмо дýсаш прашйште, а нéма, какó и до са дру́ђе рабóте, ни тýја рабóту да завршиш. ВС.
- Мóре, тйја је брйч за њу!** Ббш ме мйлю што љу је стйгло! Онó мéне лóше мислйло, а стйгло њу. Брц.
- МÓРЕ, ТЙЈА ЛИ балавýр;** —дрвендéљ. Вој.
- МÓРЕ** —то су јáдове, то несý мéдни колáчи. (Тов/товá/то). Пк.
- úбава?! Мбж је мињувáла покре убáвете па ти се текá учинйло! Вој. (Иронично).
- МÓРЕ, ÚБАВО** —ви поизмрéсте. Амá да óче да кáра до крáј, па да ви опустéје и кýђа, и појáта, и воденица, и имáње. Ка умéјете дру́ђи да клнéте, бóље вáс да стйва. Сук.
- си ти сас тýја пáмет и до тýва стйгла! Онó нејé за тéбе ни Драгóмир грбави. Пир.
- МÓРЕ** —увáти, па úдри, па úдри, па úдри, па рашчéпи гáда насрéd пýт. При.
- увредйла ме је, па ми је, чйни ми се, душýту убйла. Ос.
- увредйло ме је, па ми је срце дóрим закачйло. Цер.
- úзни кá те кáним! Úзни да не пýшташ лййђе. Км.
- МÓРЕ ЧЕ** —дáвају и надидáвају сáмо да љу ожéне, рýће да си одвржy! Сук.
- дáваш ббга! Нéма сá да измрдаш! Кс.
- игрáјеш дрдлавку при нéга, и сйтан тáнац! Сук.
- лéгнеш ти, гузйце! Че лéгнеш, па йма да се усмрдйш! Завйсиш ти од мéне, не завйсим ја од тéбе! Нйшта ти нéма заборáвим. ВЛк. (Свекр-ви).
- попрдйте, попрдйте, пá—че прбјде све тóва, акó сте се сá тóлико надýли. Рас.
- рабóтиш, па че се опу́лиш! Дбста си лежáл по ладовйнете, а ни рабóтимо за тéбе! Сук.
- те чýшнем да не мбж да прескóчиш прáгат! ВС.
- ти дадéм трн бчи да си извáдиш! Км.
- узйма наш Тбла твбóјуту чёрку?! Нек си онá тражи спроти сéбе, јá не сáкам да ми улáзи шýгаво у кýћу! НМл.
- Мóчло јéдна!** Какó те нејé срамотá теквé рéчи да ми казýјеш, мбгу мáјђа да ти бýдем?! (Мбчно). Вој/Сук.
- Мóчльо! Мóчльо! Уа!** Мбча насрéd пýт! Вој. (Ругање оном, најчшће

- детету, ко мокри на отвореном простору).
- Мбчно једна, ти ли че ми кажеш квó да прáјим?! Дој.
- Мрáзе ме свíти, а нéма за квó да ме мрáзе. Вој.
- Мракá ме, бруká ме, нејé знáл каквó ми је наказáл. Вој.
- Мракá ме, ружí ме, опадá ме, и кудé ст'гне и кудé срétне! Не знáм кудé да се дéвам од тúја жену! А нíкакво вој зло несбм учинíла. Вој.
- Мúаш се ко муá бéз—главу по градинете, а у тéја градине нéмаш нíкакву мешу. Нејé ми јáсно каквó тражиш, да ли бíјење?! (Мúаш/мúваш). Вој.
- Мúж—немúж, брíга ћу! Свé му нáказа пред нáрод, па га и с гóвна нáрани, и на крај га нáтовари сас сестрéте. А он, јáдан, све прéтрпе, па и тóва што му тáја гáдина на крајат рече. Види да сас будáлу нéма распрáвíја, да не мóже на крај да излэзне. Јал.
- Мúжје знáју! Дíгну се, па накладу огањ, па кавé напрáје на жену, па ћу измилују, па ћу накóкре! А онó нíкакбв мúж нејé. Ста.
- Мúка ме једé! Да ли да вој речém или да си прећутím? Пр.
- Мúрдару! Срáмове ме изéдоше од тебе! Баштá мóж да ми будеш! Срáмотá големá! Пет.
- Мúчиш (се), влáчиш, сéцаш, све напрáвиш, децá очуваш, и па нéма добрó! Кадá да живиш? Свáко ишчепíло бчи, свáко рогáто, свáко нáпето, свáкому нејé тамбн! Кóлко глédаш да му згóдиш, не мóж да му згóдиш. Пк.
- МУШКА ЈАНА! —Злá кúчка! Да мóже, тáја кúчка би ме сас свé дрéје глíнула. Изв.
- онá се нíкад сас девојчетíјата не играје, нéго сáмо сас мúшката. Трњ.
- НА —главу да сам га нагазíла кадá сам га родíла! Бе.
- говнó се подголемíл! Пс. (Нема чиме да се поноси, а понаша се уображено).
- гóлку, само вој дáј да се наједé, и онá бдма че се оћутí. Вој.
- голáцити че пропáдне окáњето! Дој/ВЈ. (Подсмевáње сиротињи која тражи своје право на хлеб).
- једнó úво пуштам, а на другóто пропуштам. Напрáвим се да не чујем, и не мóгу да се наљутим. ТД.
- једв'н крај че прдне, на друћíјат че се чује! БЧ.
- колéна ме је молíл, ама не би пристáла да сам тóва знáла! Рс.
- крстáчу да му се насерем! Он ми је тúја невóљу направíл, па сá он умрél а јá да си врзујем глáву од брíће! НМл.
- мáлко је остáло да се не скáрамо. ВЛк.
- метлу те је мáјна ти напрáјíла. (На крпу; на начáвру). При. (Мужу).
- Нá! Насíти се, áло! НМл.
- НÁ —нос че ти излэзне тóва што те рáne! Сáмо полбка! Пóсле че се и нí

смејемо. Бриц.

— пар сте си двојичка! Ти блесавшк, она блесавшка, па че си поминете. МЈ.

— подор му све ората! Море, тија ли дупманин, он се само смеје ка некога зло стигне! Вој. (Оговарање).

— празно грне не грёбе заклопка! Што че ти капа?! —Ама, ја ймам главу, капа је за главу! А ти немој да заклапаш твојето грне затов што је празно! Пир. (Увредљива размена шала).

— пропас идете, на добро не идете. ВС.

— пут излезло, и ћитку заћитило, и у йжуту нема куде да ступнеш. Гра.

НА РЕЧ, НА ДВЕ, И —скараше се (ВЛк); — че се скарате (Ста).

НА —реч, на две, па че се скарате, и до бијење йма да дојдете. Нш.

— сва уста ме оговара па не могу више да ћу трпим! Пет.

— твоја уста каква су говна излазила смрдљива, добро те и слушам ка оратиш. Сук.

— уши си седим! Ка ти човек нешто орати, а ти га слушај! Бс. (Оном ко није добро чуо).

НАВРЧА —воду на чужду воденицу, а сас своји си мрзне. Оно и будалете су разне, йма ћи од сорте. НМл.

— си воду на своју воденицу. Тека му право, тека работи. Ни срам, ни бчи! Грш.

Нагазил си на добру мину, лошу си жену нашбл! Теква је ала за текву алу! Рс.

Нагазим змијуту на реп, па не попуштам. Тека ја змије тепам ка се мотају окол мене. Ор.

Нагледа се свашта за кратко време! А што се па наслуша?! Оно несу били човёци ни једн ни дрући, несу знали какво су си надумали пред народ! При.

Награбали се пारे па са ћуту. Све то на грбину на народ. Пир.

Нададу окање, нададу, па се после умйре. Тека је стало при њи. Никој њи неје крив што не умёју да се договорел! Ја њим това карање несб'м прајила! Км.

Надал берйју, че рече човек — дёру га. Чин.

Наденуше се, бре! Ај да једу ако њим се једё, ама она ћу све покршише, вислетйја за дома да си носе. ВЈ.

Наднело ми се, бре, над—главу, па немам мйрку. СГл.

Надрндйла дупе и дошла си, врнула се дома. па ме са срам народ у бчи да погледам! Сук. (Мајка о разведеној ћерки).

НАДРНДИЛО —дупе, па отишло (Рас); — се, па дошло чбк на појатуту (Вој).

Надул па гајде, па му ништа неје право. Трњ.

Надуло си нос ко питијел! Д—идем тамо?! Да ми се Мирка шугава после потсмјшка. Пир.

НАДУМА МИ КВО СЕ СЕТИ —ко да сам куче, ко да несбм човек. Вој.
— сказа ми триста и тријесе. Км.

Најголемо карање се прáj ка се умеша трéћи, адвокат, па само рчка. А штом се са страну рчка, неје добрб. Ти слушаш једног—другог, а они само додавају. Пк.

Најел си се, па са примбчујеш како куче трн. Држ.

Најело се, напило се, облéкло се, наспáло се. А на рабóту га несу ни учили. Сре. (Оговарање).

Најубаво има да згбдиш áко се усéреш, па да ти се (пóсле) сви смејемо. Рс.

НАКАЗА МУ СВЕ —кво се сéти (ЦД); — све—му струпá (Вој).
— триста и тријесе! Триста му надума, све му сказа. ВЈ.
— што се сéти и што њој дојде на језик. Кп.

Накрвил се па двнбска, па че бiје некого. Трњ.

Наљутил се, наљутил, па га не мбж ни кбжата побéре. ВС.

Наљутила ми се комшика, несбм јучéра изалéзла да ћу испрátим до капију. Ама, онб малко ли је нббно доодéње?! Не мбгу сваћи час да ћу испрáчујем, имам си јá и дрўђе рабóте. Пир. (Оговарање).

Намештали му па кошчинете! Áко, ка бче свакого да закáчи, свакого да удáри, на свакого мáтер да испцўје. ВС.

НАМОЧАМ —ви се у сўдницуту и у лудницуту! Од вас човек да поштурéје и пошашавéје. Пир.
— ти се у нéга! Што чé ми је? Км. (О позајмљеном предмету).

Нáне, товá млбго смрдíи! —Мбре, чéрко, тéб ти и дупéто смрдíи, пá си га нбсиш. Пир.

Набдиш свакому ману, тéбе си не видиш! Гос.

Напијé се, па се умбча, па цел дбн мбча по шкóлуту и дáва двбјхе и једíнице на најдобри ћáци. А ка је бдмор, онб лéгне па нiкога не види. А учи твојá и мојá децá. Пир. (Оговарање).

Напил се ко свињá па не види (ни) мáчку. Пир.

НАПИЛО СЕ —напило, па си прéд—нође не види. Кр.
— па се усрáло, па само глéда ко зашашавéло. Чин.

Напиљасује ми! Све ми нéшта трља нос! Км.

Напогрéбла ћи, па че си имају рабóту сас ну. А тóлко вој се радуваше ка ћу доведоше за снау. Вој.

Наподлипили се, па че ми бчи изваде. Вој.

НАПОЖДИПИШЕ —га, бре, па че му душу изваде. Вој.

— ме, бре, ко пцѣта, па се не моџ одвѣрдим од њѣ. Сук.

НАПОЧЕПИЛ —га, бре, па бч душуту да му узне, да му извади. Кр.

— љи Гбспод нѣшта, па сáмо ћуту и ништа не орате. Рс.

НАПРАВИ МЕ НА —ништа (Вој); — шѣбу (Км); — шѣбу и копрѣву (Гра).

Направи снаáта нѣшто блага за децá и нѣче да даде на свекрву да га обѣде.

А сас лóшу рѣч, тóва знáје. Гра.

Направи́л си га, па си му бчи избѣл. Грш.

Направиш карáње па си пóсле мѣрна, а јá се тресем! Епа, бóље ви је да се тресете, а ја да сам мѣрна! Нѣчу више да ви чўјем! Пк.

НАПРАЈИ МЕ НА —нигде и ништа! Рѣче ми све што се сѣти, и каквó трѣбе и каквó не трѣбе. ВРж.

— ништа, па пóсле пáк кáже: —Ајд тóв да заборáвимо! Рс.

Напрајил га на жвоѣк, урнисáл га до крај. Вој.

Напрајила кавѣ, нѣкакво нејѣ! Чáј нејѣ, светенá водá нејѣ! Трњ.

Напрајило га сáмо кóлко да му замáже бчи. Км.

Напрајише трѣста багатѣле! Текви ми помагачѣ не трѣбу, бóље да не добде.

Об.

Напрдѣше се, и прајише каквó сакáш! Па сá нѣма?! Па, нѣма! Пир.

Напрчѣли и мáлко, наплаши́ли и! Несу са више тóлко сигурни! ДД.

Напуљезгáла га женáта да се кáра. Вој.

Напурил се, па га кóжа не прибѣра. Сук. (побира. Вој).

Нарѣпује на бѣјење. Ама че ми пáдне на мáшку па че мáне пóсле да нарѣпује. МЈ.

НАРОД —без вѣзе! Ама јá че докáрам сви у рѣд! Селó је овдѣ без дома-
ћина, од свáко селó нáрод се досели́ло, каквó потражиш, тóв че нáјдеш.

Гра. Он је сá влас за водуту, он текá кáже и злоглѣдно глѣда.

— је тóва! Штóм те виде да мрдаш пóчну да ти зави́цају и да те опáдају.

ПРж.

— че прочудѣш, чѣрко! Дóста, ако бóга знáјеш! Че пóмремо оди срám оди тѣја твојѣ рѣчи нѣслане! Км.

Насвињил се, па нѣ разбра нѣ одбѣра. МЈ.

Насвиткáл се бѣше ўбаво јучѣра, водѣјоше га ко млáду невесту. Чин.

Насмејáл се црѣп на грне, кад поглѣдáло (бн) нѣма ни уáло ни поклапáло.

Пк.

Натѣска те човѣк од једну страну ти рѣпаш од дрўгу, не мóгу те надорáтим!

Бла.

Натрескал си се добре! Са само да има кој да ти отвори врата на кочинуту, па да се љубаво наспиш и истрезниш при свињете! ВРж.

Натресло крпено сукно и крпени чарапци, па асли чума. Вој. (забн. Сук).

НАВИСЛО МУ, ПА СЕ САМО КАРА —и не умеје да престане. ВРж.

— ко да сам му ја за све крива. Рс. Нашта појата је почиста од вашту кућу, а ти се моџ ваљаш колко си бчеш. Вл.

НАШТО —је у корен убијено мџу, још ка је почело! Пир.

— прасе па заглавило ногу! Рс. (Ругање оном ко стално виче).

Нашбл му мекото, па са само врти! ВЈ.

Нашбл си стару лисичу да превариш? При мѣн нема да прошијеш! Сук.

НЕ —бакари га за ништа, не цѣни га, не сматра га! Ама тамбн га не фѣрма за црвину сливу! А бче он њу да поштује?! Држ.

— би ме мџ ми прајил на будалу да са и ја имама пензију. Ама немам, а он има, па ме кара да га слушам ако сам постара оди њѣга. Пир.

— бива текá! Скоро че се замѣримо, свате! Вој.

— боли ме това што си ме крала, него това што ми ричаш теквѣ рѣчи погане. Јал.

НЕ ВАЉА —изблиза да се карате, че се упљујете! Брл. (Подсмех онима који се свађају).

— лоше! Ценабет! Дој.

НЕ —викај, моме, на чужда гробишта, него се обрни па си брини твојете брѣћу! Гра.

— врѣдиш ни две паре! Немој се само сѣлиш да ти се смејемо! Ор.

— глѣдај се млого, мџат те знаје каква си. Гос.

— глѣдаш си својето него грабаш чуждо?! Штó се не браниш од својете мџе?! Не брани друђи, штó ти је мџка за друђи?! Изв.

— грижи се за мѣн, тебе си глѣдај! Чин.

— дава више да се за њу каже ни добро ни лоше. Јá сам љу, каже, поштувал ко мајћу, а са да љу срѣтнем, нема њој рѣч рѣѣм. Пир.

НЕ ДАВА ДА —вој се рече: —Црнѣ, црнѣ, црно ти дупе! Пир. (Заједљиво).

— се издума! За това не дава рѣч да се каже! Чин.

НЕ ДАВА —ми да језичим (Вој); — му да шукне (ВРж/Вој).

— си силуту, не попушта. Пет.

— у, од око да му не мрда — ако је чужда женá. Пк.

НЕ —давам ти за право! Нејѣ текá —и готово! ВС.

— дозвоља да љу бију! Врча њим! Не дава се таја лбко! Гра.

— држу карáz! Не држу на—срце! А често се карају, нема—нема па изгрми! СТл.

- дрнкај, не загомíљај, не мóгу те слóшам! Рс.
- живóују, не живóују, па и ка се сажíве крátко врéме трајí. Свé навí—шије. Гра.
- завóтуј се, мóре! Че изведéш хотéк какв'в не пáмтиш! Сáмо цáбе орáтиш! Бла.
- задéвај ме (Вој); заíдај ме (Зав).
- зарéзује ме (ни) за црвíву слíву! Кр.
- зач'чкјуј с, да те не стíгне и кво несí сòвнувáл! Рас.

НЕ ЗНАЈЕШ КВО —шомíташ (Вој); —шмíташ (Гра).

НЕ ЗНАЈЕШ —кудé че те Бéлка одлáје, и тí При.

- од којé да се брáниш, и какó! Гос.
- па питóујеш а ја знáм па не питóујем! Тм.
- ти каквé íма жéне?! Настáло је двíнс стрáшно! На негóве óчи ћу дрпáше на свáдбу, и óн — нíшта! Понасмејé се, па нíшта! Кп.
- у нáрод лéб да једéш, и тí че па јóш нéкога да учíш! Км.

НЕ ЗНАМ КАКВÓ —ви је неподéлено, те се кáрате?! Бер.

- чóвам?! Чóвам кóче! Изв. (Мајка ћерки).

Не знáм квí че ти и јá, жéно, бóдемо! А друћí вíдимо па ћи оговáрамо. Ста.

НЕ ЗНАМ КВО —ви је неподéлено те се сáмо кáрате дбн—íз—дбн кó—да сте полудéле? При.

- ме бóг кáзни тéбе да узнем! Тí си божјá кáзна за мéне! При.
- нíм је неподéлено, сáмо се размíњују и кáрају?! ВЈ.

Не знáм сáмо кóј ти дáде тóлко децá?! Какó си бóг дóшу óгреси да се тóлко мóче при тéбе?! Нíти ћи óпра, нíти ћи шáрани, нíти—ћи зáкрпи, нíти ћи облéче! Сáмо си језíкат пуштíла по дупе да те лíже. НМл.

НЕ ÍДЕ —какó трéбе да íде! Којé у клíн, којé у плóчу! Од нáс не мóже нíшта да бóде! Пк.

- ми се тáм, трéбе да срéтнем јетрву ми. А не мóгу да ћу глéдам, а кáмо ли с нóу да орáтим.Цр.

НЕ —извлáчи ме за језíк да те не закáчим кудé те не србí! ВСв.

- интерéсује ме ни карáње ни валéње! Чóјем га сáмо док га слóшам, а ка мрднем нá—страну ја га óдма заборáвим. Гра.
- јéц гóвна! —Тí ли че ми забрáниш? Дóктору ми ћи нејé забрáнил, та тí ли чéш?! —Епа, тí ћи тегај јéц ка су ти тóлко блáга! —Штó да ћи јá једém?! Штó ме сас гóвна рáниш?! Јéц ћи тí, распíјо белосвéцка! Пир.

НЕ ЈÉЦ МЕ —ко кóче! Каквó сам тí ја крíва?! Каквó сам ти јá згрéшила?!

- кóчко! Не јéц ме, кóчко проклéта! Изв.

НЕ —кáжем ти да се тóва вáлиш?! Епа, са вíдим да смо од пáметнити

оста́ли са́мо још ја́ и ти! Рс. (Хвалисавцу).

— казу́ј ми то́ва да ми ја́дове не зада́ваш! БЧ.

— ка́рете се! Немо́ј да ви се на́род шегу́је! Чин.

— ли́чи вој у те́ја го́дине да се же́ни, да си́ понижа́ва и деца́, и унучети́ја, и роду́, а на́јвише њу да си понижа́ва! Ка по́јдеш у на́род, тре́бе да по́јдеш сас лице́! Пир.

— ло́ви ми га о́ко. Изгле́да до́бар, вѣсел, друга́р, ама ка тре́бе да се пла́ти, он—се измѣкне! Ка тре́бе да се рабо́ти, он се па́ измѣкне! Дој.

— ми му дупе́то сас слезе! Не ја́дови се! Не пра́ви си ја́д без ја́д! Дој.

— мла́ти пра́зну сла́му! Не́мам вре́ме да слу́шам сва́какве бљувотине. Или ме пр́во поса́чеке док на́раним пра́шчи́ната, па́ че по́сле до́јдем па да те слу́шам, мло́го ўбаво пра́чаш! НМл.

— мо́го да му истра́пим, па му отво́рено ре́ко да то́ва неје́ поштѣно што пра́ви сас деца́ сирочети́ја, и да неје́ ло́ше да се ма́лко и од бо́га пла́ши. Сук.

НЕ МО́ГУ —ви́ше да се бо́рим сас го́вна, сас гове́да! То рђа! Брц.

— да идем на́тамо, не мо́гу да ћу гле́дам, та ка́мо ли госја́нка да вој бу́дем. Пет.

НЕ МО́ГУ ДА ПРЕЈАДУ́ЖЕМ, ТО́ЛКО —ме је мло́го за—срце изле́ла. Км.

— ми је ло́ше ре́чи рекла́. Дој.

НЕ МО́ГУ —се отаро́шем од ту́ја рђу! Вој.

— си одбра́ним дево́јче од мангу́пи! Рђе големе́, не зна́ју какво́ че му речу́ куде́ га сти́гну и куде́ га сре́тну, а ни́ се سرا́мују од на́род ни да́ј бо́же! Пир.

— (ти) се начу́дим! Па́метан си, баја́ђи, а сас кучешку се па́мет служи́ши! Сук. (Ловцу).

Не мо́гу се сло́жим с тебе́! Неје́ тека́, и гото́во! Ти иди́ на једну́ страна́, ја́ че на дру́гу! ДЦ.

НЕ МО́ГУ ТЕ —трај́им (Чин/Об); — трпи́м (Вој).

НЕ МО́Ж ДА —прејаду́је, убо́ла га та́ја ў—срце! Не ви́ди си (она́) хо́павуту че́рку, не́го бр́ни ту́ђе бри́ђе. Држ. (бр́ине. При).

— си чо́век! Ала́—си и ала́—че бу́деш. Ка́мо твоји́ друга́ре да пи́ју и да лумпу́ју како́ ти?! Са́мо си се ти нашь́л да иде́ш и да лумпу́јеш по ка́венé! Неси́ гове́да рани́л, неси́ овце рани́л, дрва́ неси́ насе́кал, а оди́ш по село́ ко вртогла́во шилеже́, и не́маш од оде́ње вре́ме ни ле́б да једе́ш! Збе́рете се све текви́, а́ле, па́ се бѣзкате с једно́га—дру́гога, пцу́јете се и пи́јете! И ка дојдеш до́ма сви́ ти не ва́љу, само́ си ти́ до́бар. Држ/Пир.

НЕ МО́Ж —му ни́шта дока́жеш, он је, ка́же, од ста́ру козу́ ја́ре. Какво́ ја́ре, ја́рц?! Тека́ бар смрди́! Пк.

— са́мо они́ да се ва́ле с комши́лѣк. И ни́ си у комши́лѣк има́мо текву́ буда́лу. При.

НЕ МОЖ СЕ —искубу из дуг. Млбго широћи, не умеју да оскуде, да њим
остане. Изв.

— одвѣрдиш од теквѣ! Очи че ти ископа, брѣ! Амѣн! Вој.

— удрамѣни (Вој); удремѣни (Вој/Сук); удрамаи (Дој).

Не мѡж тѣ да знајеш пѡвише од мѣне. Тѣ си мојѣ говнѡ! Вој.

НЕ МОЖ ТОВ ТЕКА! —Ја те нѣма више пуштам јаловога! Тѡв да си знајеш!
Јал.

— Нѣч да успѣјеш како си намислила! Км.

НЕ —обрѣче ми, доде, грбину! Ако смо се скарале, несѣм ти бчи ископала.
Сук.

— ѡкају те цабе НЕСВЕСЛИЈА! Тѣ си свѣ нѣшта јадујеш, свѣ си нѣшта
нѣрасположан, а и друђи онерасположиш за час! Пир.

— пѡзи квѡ че каже, пѡ си на чѣрхете стално прај карање сас мѡжје!
Теквѡ, вртоглаво! Рг.

— питујеш ме за квѡ трѣбе, а питујеш ме за квѡ не трѣбе. Км.

— познаваш ме? Па ја (ли) сам љубре за вашту ливаду?! ВС.

НЕ ПРАВИ —карање на жену! Кажѣ како је било, како је истина! Ја текву
шалу не обичам! ВЈ.

— се стално луд! Ти несѣ бѣш па тѡлко луд да не знајеш да си луд! Држ.

НЕ —рани ме сас њу! У—зуби тѣ, кѡрво, пустињага пиштала. Држ.

— сакам да у видим а камо ли да у валим! И ка умрем, да се не
срѣтнемо. ДЦ/Гра.

— слѡгате ли рѡгове сас њѣга?! А од када?! Што—ви—би, убѡви сватѣна?!
Рс.

— смѡтра ме за црвѣву слѣву. КМ.

— смѡтрам те ни колко кѡче пред вѣрата! На к, че че врљим комѡт, тѣбе
нѣче! Рс.

— слѡгу се што су брајѣа! Тѣ зашто се не слѡгу?! ВЛк/ТД.

— смѣјеш ни да му се мѣшаш, нѣго како му бѡг даде. Не прѣма мој
савет. Рас. (О невенчаној ћерки).

— смѣм да се мѣшам у моја деца. Нѣчу да дозвѡлим да напрѡјим карање
сас децага како при друђи што је. Свекрѡва кудѣ пѡјде, клнѣ снау, а ја
тѡв нѣчу да дозвѡлим. Јал/Пир. (Мајка, о удатим ћеркама).

— стѣ да ми врне нѡжат па ко да ме ѡсакати, па се се слѡшам сас рѡаве
костуре! Вој.

НЕ ТРѢБЕ МИ —више она ни за век ни за лек, ако ми је мајѣа! Пн.

— никаква потпѡрка од тѣбе. Вој.

— твоја орѡта, мѡгу ја и без твоју орѡту. МЈ.

НЕ ТРѢБЕШ МИ НИ ВѢРЕН, НИ —пѣчен (Изв); —пѣчен, не трѣбеш ми
никакѡв (МЈ).

НЕ —умеје нос да си обрѣше, а онѡ (па) знаје нѣшто. Вој. (и онѡ. Сре).

- учи се да си свиња, снао, после се нема (мож) одучиш. При.
 Не чујеш ли? На—уши ли си седиш! Кр.
- Недодршко! Ти си ко дете малечко — све што знајеш мора на сви да кажеш!
 Че манемо да ти казујемо какво знамо! Км.
- Недбгавштина једна! За никакву работу неси! Сви друђи работе за тебе!
 ВЛк.
- НЕЈЕ —била нешћимна невеста па њу мужат искарал. Ко/Држ.
 — бш згодно што си блесав, ама па твоја срећа што неси луд. Тм.
 — вој драго што је дошла у туја кућу, ишла би у другу, бљу. Гра.
- НЕЈЕ ГА —никој бил по шију, оно си је само рекло! ЦД.
 — срамота од сединете! Стар човек, а текв речи! Рас.
- Неје дете да га ванеш за—руку па да га доведеш. Нече, нече и нече! Запело
 се како говедо! Грш.
- НЕЈЕ ДОБРО ШТО —су текá напрајиле. Че виде да неје текá добро, ама
 че буде доцкан, че се покају, ама че буде залуду. Грш.
 — текá прaviш! не знаје се како че ти се врне. Држ.
- НЕЈЕ —знала какво је на свџу надумала. Па вој после стигне пакџ преко
 пошту, и у њџа само — црн језик! Требе да њу је това, од некоје закљано
 бравче, свџата пратила, а може би и друга. Брц/Пир.
 — имало по мајстор од њџа, неје имало по поштен, и по вредан, и
 по писмен. А женá немарљива, небакарљива, само путџе. Надокљива,
 а он миран. Ђути, џути, де, де! Па си он зајма, леже и више се не
 подиже. Грш.
 — крив, бре, турају му белу! Вој.
 — лоша женá била. Њџо, ка се жџне скарају, онџ не знају којá какво на
 коју че каже. Кс.
 — ме чешал скоро, затџва толко и причам. Рос. (О мужу).
- НЕЈЕ МИ —јасно како се ви будалете и лџко, и џдма, најдете у толко
 народ, а никада се преди това несте видџли?! Пет.
 — што чекам, њџо што знам да нема да ме стигне, ако је обећал и
 молил џбавезно да га чекам! Вртоглаво, неје од рџч! ПРж.
- НЕЈЕ —он лош другџр, ама све сака друђи да му дава. ВСв.
 — перџ да га туриш у џџп, њџо рџч је. Па кудџ сам га рекла, оно си—је
 тамо и остало. Држ.
 — са прилика да се са износимо! При.
- НЕЈЕ СПџСОБНО ЗА —жену! Неје ни требало да се жџни! Убаву жену
 зарџбило, па џу само мџчи и пришива њџој какво неје било, брука џу
 пред родитељи. Пир.
 — мџжа, неје кадџр да га оперџе и да га закџпи. Вој.
- НЕЈЕ —те бџг подарил, што велџше мој свџкар, неси ти за гџспођу! Њџо

у селó да се врчаш, óвце да пасéш. Гњ/Пир.

— текá, ама нéчу се распрáвљам сас тебе, че дóјде до карáње. Бóље че си ћутим! Па ка мánеш да óкаш, ка пóчнеш с мéне ко човéк с човéка да оратиш, лéко че се распрáјимо. Изв.

— ти севтé, мóре дé?! За тебе нáрод одавна орати каквá си и каквó рабóтиш! Брц.

— тов текá! Де се замýсли мóж ли текá да оратиш, уста да си чéпиш?! Сук.

— тóва момчé за тýја девојћу, нити орати нити бóга назíва! А она сас свáкога заорáти, и сас свáкога че све подéли, и млóго је врédна. Брц.

— чíста ко женá, тáја другáта. Ѐде сцéпена, незакрпена, штрóкава, развлéчена, неочéшљана. А у кућути нí метé, нí чíсти, нити па знáје које кудé оставља. И не знáје, ка ти запрíча, квó че кáже. А првата му је билá чíста, врédна, домаћíца. Затóва он са овуја пó не трпí од првуту. Áко, теквá је за теквó будáлу, считнíцу, оставíл си и жену и децá?! Пир.

НÉК —и мýжат слóжи рóговети, па че се оћути и она. Пир.

— ргне, глáву да си стрóши! Вој.

НÉК СЕ —кáрају, па нéк си óчи повáде! Ор.

— понарúча и она, па нéк си глédа рáботу! Нéма заштó да се срди на будáлу. ДЦ.

НÉК СИ ЧÉПИ УСТА! —штó ме брíга! Ти знáјеш да нејé текá, а брíга те кóј кво че орати?! Вој.

— штó си Мíлка чéпи уста, нéма ли си дрýгу рáботу?! Пир.

Нéк сћита! Бар ти нéче невестицата бóде јáловá! Ар.

НÉКА —беснéје! Нéка јадýје! Нéка вртоглавéје! Нéка нóчу не спи од брíгу! Че му га кáжем па нéка беснéје ако óче! Кс/Пир.

— га узне, ама íма пóсле глédаво да сéре! Нéма му се пóсле кáчи на шáју. Дој.

— мáлко једнóничи да вíди какó је! ВС.

— ми кáже да је лýт, да знáм какв'в је па да му не кáжем: **ЗДРАВО—ЖИВО!** Км.

— му је на чáс! Мéне би билó срамотá да сам текá напрајíл. МЈ.

— подéле! Грм ли је, трн ли је, нéка си свé подéле. Па каквó су узéли, вáјду нéче да вíде! А јá сам чувáла стáрца.Км/Пет.

— сá вóди муж рачún оди ну! Сиромаштíја, пáре нéма, нéка си рабóте каквó си знáју! Држ/Пир. (О удатој ћерки).

НÉКА СИ —онí одéле брáшно за качемáк! Не мéшајте се! ВЛк. (О тучи).

— трóше глáву! Какó прáво, текá здравó! Дóста сам и за њи брíгу бринíла. Сук.

Нека тресе зүби зѝмус ка не слүша! Ос.

Некад се најадóвим, па преко кóч сáмо једно спање спѝм. ВЛк.

Некакве загуљóтине казује, и това негóво казување крај нема! Позаслүше га, па одма че видиш колко је пáметан! Сре.

Некоје си текá изгүби пáмет, па га тражи по селó од күћу на күћу, и не мóж га нáјде. Тѝ си оди тѝја! Гра.

Некому дáвају и сас шáку и сас кáпу, а некому — ништа! Грш.

Нема акбл, има пáучину! И те, текá, че полетѝ за тóга вапѝра! Казувá, савѝтува, претѝ, галатѝ, молиѝ, а нема, готóво, кандисáла веч. Држ/Пир. (О удаји ћерке).

НЕМА ВѝШЕ —Јелка лүда да сѝца и да рабóти! Мóре, не умејá да га мáнем па нигде мўж да се не види! —Мóре, на једно ўво чўј, сѝстро мѝла, а на другóто пропуште! Изв/Пир.

— кому да се пожáлиш! Нáрод се променил, неје како што бѝше! Зав.

Нема време сѝе да ми кáже, па — ПУПУ!ПУПУ! Држ (О сваћи).

Нема гледáње нá—страну, мóра од сá бчи да отвáраш! Тўв играње нема! ПРж.

НЕМА ДА —дадем да ме бѝју. За пету че гризѝм, ама нема да дадем. Брц.

— се скáдим пóсле од нѝ. Пн.

НЕМА —згацање на двнѝшањ нáрод, негó работѝ ко ти је згóдно. СГл. (О оговарању).

— кво вѝше да ми казујеш и да ги казујем. Ўбаво се знáмо којá каквá је, а и овѝја нáрод што ни слүша, и он тóва знáје. Сук.

— кво она мѝне да жáли! Нитѝ ме ранила нитѝ ме чувáла. Нек си чѝркуту жáли. Пир.

— лóше нáна умрѝ, тáта се спрѝма. Бла. (Подсмех).

— насáд! Че мóра да мињўјеш на тáја врáта! Чин.

НЕМА, НЕМА, ПА —изгрмѝ! Пе—шес кўће у једбн двóр па нѝкад мир немамо. Тм.

— ми кáже, вантáзија једна! Закáчено, не мóж му замѝриш! МЈ.

— се жцáркају! Пргáво и једно, пргáво и другóто! Рас/Пир.

НЕМА —ништа од тебе да бóде. Види се, познава се! Тм.

— од учѝне ништа! Кудѝ он, тáмо и она, кудѝ једбн тáм и дрући. Гра.

— онó се испуцáло у младѝте гóдине, и сá — бáба! Гра.

НЕМА ОЧИ ДА —дóјде; —орáти! Вој.

Нема пóтребс да се човѝк кáра, ама (понекад) изб'зве човѝка. Ор.

НЕМА С —кво да и покáни, сáмо од пўт на пўт, сáмо се уватѝло за клѝк! Нѝче сáмо тóва?! ДЦ/Гра.

— кога да оратиш, па ти је боље да си ћутиш и ништа да не питајеш.
Сук.

НЕМА —са више квó да ти оратим! До са што сам ти оратио, ако си ме разбрáл, доста је! А ако ме неси разбрáл, не вреди више ни да ти казујем! ВС.

— само да се бијемо, него и за—гушу че се ва́чамо! Кр.

— се бодете ако сте се карали?! Чин.

— ти спремáм, нема те перем, љутим се! —Абре, жéно, што си то́лко лóда?! Јá че се наједém скрб и качема́к, и пá че си идем у дрва, óчу да сам пóдалеко од тебе и не смита ми ни мýка, ни студени́ло. Држ.

— уста да орати! Вој.

Немај с гóвна ра́боту да ти ру́не не смрдý. Чин.

Немају си, онí па дрýгу ра́боту, па се само кáрају! Вој.

НЕМАМ —крпку да си закрпим вречу, те че закрпим на народ уста! Мбже ли текá?! И ти си станула голém помијáр! Онó, и ти причаш свáшта, а и често се кáраш сас жéне! Трњ.

— с кога да се кáрам! Сас óлош нечу да íмам ра́боту! Сас ћубре нечу да íмам ра́боту! Држ/Пир.

Немамо куде да улéземо да пренóчимо тáм, сéстро мила! Цр.

НЕМАШ —ич чорбу́ у—главу (Вој); — премéну ни за укóп (Чин/Сук).

— са кому да се качиш на ши́ју, па си мéне нашлá! Дој.

— што да кáжеш пá си устáта изврчаш, скапóтино! При.

НЕМОЈ —Бóро, текá! Што дíраш жену́?! Срáмно је! Зав.

— Вёрше слзу да пуштиш ка умре баба—Перса! Само се кáра, само лóш глас по ну́ иде! Жáл—ме за —ну́, ама баксуз — стíва ме, срéча ме, замíњује ме, ни реч нече да рече, ни “помáгај бог”! ни “дóбра срéча”! ни “дóбра стíжа”! Гра.

— ви оду́зем силуту, и тебе и нéму?! Млóго сте нéшта насилéли! Кс.

НЕМОЈ ВИШЕ ДА —беснéјеш и вртоглавéјеш! Óчи че ти ископам за тéје твоје погáне рéчи! Пир.

— те тýка видим! МЈ.

НЕМОЈ ГА —вúзгате (Вој); —вúскате. Пс.

— преврлýјеш на једно́га—дрýгога! Ти си си крив! Вој.

НЕМОЈ ДА —бијеш стокуту! Ако у мрзиш, а ти за улáр па води на пíјац! Нш.

— брбњеш! Дóста пóбогу! ВРж.

НЕМОЈ ДА ВИКАШ БЕЗ —бијeње; — потék. МЈ/Вој.

НЕМОЈ ДА —дрдњеш! Кадá сам тóва реклá?! Íмаш ли óчи! Вој.

— дрнкаш да те не стíгне квó се не нáдаш! Кр.

— дрбимш! Главá ми се рáспучи оди твоје дрдњање и дробéње. Вој.

- жванћаш! Немóј ти това жванћанье на—нос излэзне?! Рс/ВРж.
 — испадне оди две тóрбе дизáси һилави?! ДД.
- НЕМÓЈ ДА ЈЕДЕШ** —говéци бој (Вој); — лáјна (Бла); — трйчњаци (Гњ/Нш).
- НЕМÓЈ ДА** —кашљеш, да прдиш! Искóчи нáдвор, овáм йма нáрод! Изв.
 — лбжеш, лбжљо јéдан! Ску/Вој.
 — ме дйраш! Немóј да ти развржем циглáрше зајéбанције, па йма да се учúдиш одéка си! ДД.
 — мрмљеш, нéго на рáботу! И јá би мрмљáла ка би моглó! Вој.
 — прйчаш млóго, да не уплетéмо језицýти па пóсле нéма да мóже нйкој да ни одвáрди. Изв. (ћи расплетéмо. Пир).
- НЕМÓЈ ДА СЕ** —на мéне отрљyјеш (Сук); —чéшаш кудé те не србй (Бе).
- НЕМÓЈ ДА** —си чéпиш рашчéпената úста, да ти јá не добдим! Пет.
 — спйш на това úво! Вој.
- НЕМÓЈ ДА ТРÁНЋАШ** —Бóље че ти је да се оһутйш! Вој.
 — да си не збéреш зубйти у шáку! Сук/Вој.
- НЕМÓЈ ДА ТРÁНЋАШ, ЧЕ** —те мóлим! Вој. (Увреда у виду преклињања).
 — ти зубйти избйјем! Сук.
- НЕМÓЈ ДА** —увйваш, де! Сá че те саслúшамo! Сá че вйдиш какó ни саслúшијемo! МЈ.
 — уждйваш! —усмрцаш, још че—те бйјем; —цáк(òл)иш. Вој.
- НЕМÓЈ** —дúпе да те лбже?! Вој/ЦД.
 — һу потсéчаш вйше да ти пак дúшу не једé како што һу мéн једé. Трњ.
 — и тóлко одгáљате. (ћи). Чин.
 — комшиће текá! Дúшу погáну (немóј) да си грéпиш! Кс.
- НЕМÓЈ МЕ ВйШЕ ГЛÓЦЕШ** —подбóро че ти је: Сре.
 — и изазйваш, немóј те һáвол нóси (ВРж); —че те мóлим (Соп).
- НЕМÓЈ МЕ ВйШЕ** —дрсаш кúчко. ВЛк.
 — зовéш, а камо ли да ми добдиш! Несй заслужйла да те вйше вйдим овдé. Брц.
- Немóј ме дйрате, јá сам и без карáње твасáла! Трњ.
- НЕМÓЈ МЕ ДРСАШ** —кúчко (Гра); —кúчко, немóј те беснйло вáча (Држ).
- НЕМÓЈ МЕ** —изазйваш да ти на—нос не излэзне, како бóга те мóлим! Гњ.
 — мýнзаш натáм—навáм, че те мóлим! НМл.
 — мýчиш, немóј рáне да ми отвáраш! Трњ.
 — напáдаш(ЦД); супурдйсујеш(Вој).
 — подéваш, немóј да се игрáјеш с мéне! Ако се јá разбеснéјем сас крваву глáву че си отйдеш! Сук.
 — прáчаш с голему крóшњу у зеленó грóзје. Грш.

НЕМÓЈ МИ —бркаш у очи, че те молим! Немóј да пóчнем јá да (ти) казујем!

— више блáзних девојчето, че те запáлим да изгорíш ко врагче! ВЈ.

НЕМÓЈ МИ ВÍШЕ ДООДИШ —И немóј ми више ништа врчаш што сам ти далá! Ништа ми од тебе не трéбе, па ни това што сам ти далá! Сáмо да те не глéдам, това ми је жеља! При.

— Склáнај ми се од пúт да ти нóђе не пребíјем куде те видим! Пок.

НЕМÓЈ МИ —вртиш очи сас това (Трњ); — прачаш опрлена перја (Рс/Вој).

— с това вртиш очи. Вој.

Немóј ми се више довлáчиш! Нечу те видим, нек те ђавол нóси! Рас.

НЕМÓЈ МИ ТУРАШ —још брíгу на шију (Сре); —руку на уста (Рг/Тм).

НЕМÓЈ МЛÓГО ДА —знáјеш да ти това нá—нос не излэдне! При.

— тóраш нá—срце, глéде си рáботу. Грш.

НЕМÓЈ —му даваш чáшу литрењáчу, пáк че се напијe! Цр.

— на блéсаво да пристáњујеш, глéде си рáботу! Чин.

— нáрод да свéриш (Вој); — узвэриш (ВС).

— нéшто да усметeте, па да се скáрамо. Пок.

— ни прáвиш омрзлбци! Сук/Вој.

— пóсле нéшта да те боли главá! Пир.

— пред човéка да се кáрамо! Де, посачéке да си отíде, па пóсле! Гњ/Дој.

— прúтат да игрáје! Немóј! Чин.

— с гóвна рáботу да имаш да ти не смрду рúне! Рс.

— саир да прáјте! Слáгете се, децá сте убава начувáли! Сук.

— свет да блáзних! Дошлó ми је дó—гушу оди тебе, па тамбн сто пúти да си син нечу ти више трпíм! ВЈ.

НЕМÓЈ СЕ, БРÉ —издрíгујеш, да не пóчнем јá да ти казујем! Вој.

— казујеш да си човéк (Рас); — чивтóсујеш (Дој).

Немóј се вáчаш за свé што ти дó—руку дóјде, ко Цíганче на задúшницу!

Јá сáмо тóлко да ти кáжем, а пóсле че видимо какó че испáдне! Држ.

НЕМÓЈ СЕ ВÍШЕ —вртиш окол мýжа ми! Не знáм квó че направим ако те пá видим да се вртиш окол нéга?! Пир.

— издрíгујем да не пóчнем јá да ти казујем! Чин.

НЕМÓЈ СЕ —жéно, кáраш, да си га не нáјдеш! Рас.

— кáрате и бíјете, немóј нáрод да свéрите! Вој.

— кáраш! Ако јá пóчнем нéма ме смíри ни свети Пётар! Гра.

— млáтиш, такó ти бóга /Ску); — отрлужеш на мéне (Рс).

— прáвиш пáк на Тóшу! Онó нéкој будáла па че ти свé вéрује?!А Брл.

— рђо, млóго надéваш! Ти, жéно, ништа не разбíраш, тí си рђа големá! Изв.

— сáмо потíскујеш, свé за тебе нéма рáбота?! Де работí нéма и тí! Јал.

НЕМОЈ СЕ ТИ —равњаш с њега ка ти неје мѐсто. Мѐј муж је домаћин, а ти неси. Рс.

— упорѐцујеш с мѐне! Најди си ти с кога че се упорѐцујеш! Трњ.

НЕМОЈ СЕ —ћитиш како сврака сас сврачје перѐ! ДД.

— чѐрко, расправљаш сас але и будале. При.

НЕМОЈ СИ —бласкаш главу! Мани га, пушти га, нек си лаје ако си лаје! Км.

— више јела говна за мѐне, да не почнем ја да казујем твојето чудо каква си билала! Само нек питу свекрву ти, она че њим каже каква си билала! Пир.

— зајнат ко говедо! Оправљај се, мора да живиш сас народ! Не мѐж да тражиш сви да ти се покораву, мора се и ти негде покориш! Гњ.

— запѐл ко рак—на брзак! Дѐ стани, полка! Гра.

— кривиш уста! Народ те слуша, народ че ти се смеје! Грш.

— лајеш опашкуту! Дабе ти је све това што ми казујеш ка те не слушам. При.

— потибујеш мужатога, немѐј га брукаш! Немѐј те после бије! Сук.

— се запѐл како вол у јерѐм! Дѐ и ти малко попушти ако бчеш да се слагамо. Пок.

— уста плакниш с мѐне, па после че се чудиш одека си. Км.

— чегиш рашчѐпената уста! Ја сам се од тебе теквѐ бљувѐтине млого наслушала. При.

Немѐј, синко, да пражите чудила! Немѐј свѐт да ви се смеје! Вој.

НЕМОЈ ТЕ —дупе лѐже (Држ); —одлаје Белка (Вој/Држ); —одува ветѐрат (Бс);

— памет лѐже (Вој); —све згребаште (ПРж); —севетелишем (Вој); —тамо зоглазим (Грш).

НЕМОЈ ТИ —доѐдим, бѐље је, бѐље че ти је. Вој.

— друсном јѐдѐн шамар, па ће се оћутиш зачас. Бла.

— сунем јѐдну песницу, па че—се зачас оћутиш. Кр.

— млого—млого да знајеш, да ти не сунем јѐдну песницу, па че се учудиш одека си. Вој/Сук.

— па врљамо гуњу на—главу?! Бер.

НЕМОЈ —толко да се уидамо, дај да си живујемо! Зав.

— тука текá, че узвѐриш народ. Вој.

НЕСИ —билá, неси видѐла! А трѐбе да отидеш да видиш каквѐ се там раѐботи, па тѐг да оратиш. При.

— будала да украднеш, да се најѐдеш убаво, да се стѐпаш с некога, да се скáраш и да му накажеш! Само си у јѐдно будала, у главуту! А да ти неје главата и таја маана кудѐ би ти крај билѐ?! Сук.

— бѐш трѐбена пченица ни ти, ама тѐ, че те трѐпимо. Брц.

- жито да оглადниш народ, онó се и без тебе може! Сре/Гри.
- заслужи́л ни óтров да ти дадем да се отрујеш! ДД.
- ка́жеш, гла́дна! Па како́ че си гла́дна ка те цѐл Пíрот рани, сва́кому си на—госје отишла! Немаш óчи, па по цѐл гра́д сврчаш, цѐл гра́д те рани, слѐпно, неје́ те срамота! Пир.
- кум на свадбу те твоја́ (рѐч) да је последња. Гри. (Мужу).

НЕСИ́ МИ —врс! Не замлачуј се сас мене, пет године си постар! Е ти старѐте девојке, теја што су за текви́ ко тебе, теја што су застале како́ и ти! Чин.

— (млого) истреба́л! Вој/Сук.

НЕСИ́ —младунка! Пази́ кво че рабџиш! Ёбаво да отвори́ш óчи! Гра.

— па ти не́која хитка те да се сва́кому потсмејеш! Чин.

НЕСИ́ СЕ —вати́л у прстење? Зашто́ не мо́жеш?! А ка тебе́ теб да се помогне, сви мо́жеју?! Вој.

— увати́л у прстење та́мо?! Што то́ва не уре́диш?! Пир.

НЕСИ́ ТИ —влади́ка да не сме́је ни́кој да те ди́рне! ДД.

— па ни ти́ то́лко ло́ша како́ што си народ чѐпи уста?! Да си ло́ша не би́ се окол тебе́ врте́ли сѐлски му́жје! Видѐла сам ја́ и по́лоше и по́добро, позна́вам ко́је како́ је! ВЈ.

— то́лко шунтава и му́тава, са́мо ти је ко́жата дебѐла! Ћути́ш, па си рабџиш кво си науми́ла. Гњ.

Неси́ хитка да се за́йти човек сас тебе́?! Погле́де се каква́ си штрокавал Рос.

НЕСМО́ —ни луди́, ни пијани́! А за вас не зна́мо, ви́ си зна́јете какви́ сте! Изв.

— си óчи повади́ли те да се мрзимо! Гос.

— те ока́ли за ни́шта, ни за ду́шу! Па се љути́ ако си óчеш! ВРж.

НЕСТЕ́ —ни први́, ни послѐгњи́, не се́хиравај се! Ако је са́ това́ роди́ло без му́жа, бóg ћу мо́ж па благослóви још једно́ да рóди. Јал.

— се ури́не та́ја рђа, па да ћу ви́ше не глѐдам! При/Вој.

НЕСЪ́М —ја за ману́, не́го ти! Де, уди́ри се у—главу, проми́сли ма́лко, па че види́ш. Пок.

— коњ, са́мо ја́ да вла́чим, а ти́ да седи́ш?! Работи́ и ти́ не́шта у ку́ћу. Рс.

НЕСЪ́М ТИ —ни́шта укра́ла, несъ́м те ни́шта излѐгала, какво́ óчеш од мене́?! Све́ што има́м створи́ла са́м сас ови́ја десет—прста! И немо́ј ми бри́гу зада́ваш, че те мо́лим! Ор.

— пут преми́нула до са́! Несъ́м ти ни́шта ди́рала! Какво́ ме ди́раш?! Гра.

НЕЧ́ ГА —испрди́ш; —испу́аш. Вој.

НЕЧ ДА —доживиш да ти се ја молим! запамти што ти реко! НМл.

— измрдаш, неч ти се по кожу помине! Држ.

— једнеш! Црни отров че ти дадем да те отрúје! Вој.

НЕЧ —ми више присмрдиш у кућу! ВЛк.

— се више дозволим да ме простираш текá! И ја че казујем сви да слúшају твоју бруку. ЦД.

— това да пробíјеш, па да ти је мајћа Јана! Кр.

НЕЧЕ ГА —испуаш (Рос); —мајћи изамрдаш (Вој); —гузо како ти мислиш (ДД).

НЕЧЕ ДА ДИГНЕСИ БАШТУ СИ НА —манцалбк (Вој); —манцалбци (Гњ).

Нече да имају у квó да те закопају, до тóка си докарáла! А за кућу и за покућанство и да не оратимо! Држ.

НЕЧЕ МИ —се свáтове врну, áко ме кудиш! Рс.

— улéзнеш у кућу, помијарфе! Сви су ми казуváли да си помијарка и да те тóлко не слúшам и не уважавам! Са—и ја видó, ама доцкан! Пир.

НЕЧЕ —ни—да чује више за нега. Бе.

— снајке да улéзнеш у кућу! Че се ванеш прекó—срце! Че ти пробíјем врата на коју бчеш сббу! Че ти делим овáм! Пк/Пир. Текá њој казá свекрвата, па се вану доле, за пустињуту.

НЕЧЕ ТЕ —он пушти да му у кућу смрдиш! (присмрдиш. Вој).

— това осрéћи! Км/Бер/Пир.

НЕЧЕ ТИ —остáнем дужан! Че видиш! Км.

— суне зáлокот, иáко си га чувáл и гладувáл! Има се измотáва сас тебе, и това ти је! Гра.

Нечеш, нечеш?! Море, че —бчеш, че бчеш, сáмо ка ти дојдем! Пир.

НЕЧУ —више (ни) да чујем за ну! — Де, чеке, полбка! Ако ништа друго, родила те, дала ти живóт, мајћа ти је! Пир.

— га молим, те из—очи да ми испáда! Нечу да молим тóга угурсуза!

Од нега ми до—гушу дојде! Дојде ми да штóкнем одóвде! Држ.

— да зависим од једну чéпаву бáбичку! Од баксузлбк сам се дигла, áко сам бóлна! Онó глéда сáмо своју гузицу да нарáни! Изв.

НЕЧУ ДА ИДЕМ ТÁМ —нечу се потрíшам! ВЛк.

— па да ми се баштá ми из грóбиштата дигне! Пет.

НЕЧУ ДА ИМАМ —мешу с тебе; —с гóвна рáботу; —с тебе мешанију. Вој.

НЕЧУ ДА —ме врéћа, нечу да ме боли! Бóље че је да ћу моје бчи више не глéдају! ПРж.

— ми грми главá! Што тражи че дáвам! Рас.

— му држим страну! Он не знáје каквó бче! Сре.

— њој јадúјем јáдовете. Вој.

Нечу да сам ја свáчија палáшка, па (сáмо) кад њим затрéбем да ме зову,
а онака ме не познáву! НМл.

НÉЧУ ДА СЕ ТРТИМ —никому; —свáкому. Јал.

НÉЧУ ДА —си потрíшам децá, (нечу) на тúја áлу ћев да прáвим и да
јадúјем! При.

— ти улазим у кућу, јетрво! Ка ми једнуш човéк срце избíје ја се не
поврчам! Пк/Пир.

— чúјем за не́га па тамбн да ми је из—око испáдло! Трњ.

НÉЧУ —жéно, да бúдем лóш, да бúдем рђа! Мóже би бíл и лóш човéк, ама
су млóго две—рђе у кућу. Држ.

— женú да си искáрујем на мáјћу ћев да прáвим! Мáјћа је мáјћа, трпела
је свé, и íма јóш да трпí свé! ПРж.

— нóњи смрдољáци да гíтам! Пир. (О свекрви).

НÉЧУ С ТÉБЕ ДА —íмам мешú! Вој.

— да се бíјем с тебе, очу да се бíјем сас прéседника óпштине! —Мóре,
ћути áло пијána, лéгни не́где да те олижу пцетáта, свé си се убуљвáл!
ВС.

Нечу сá јóш да орáтим, али ка проорáтим ја че га орáтим (убаво)! Рос.

НÉЧУ СЕ —бíјем с будáле! Бла.

— више сећиравам! Јá че цркнем, óн че си остáне! Па сам реклá — нечу
се више сећиравам. Изв.

— потрíсам цáбе (Пк); —потрíшам, нечу се кáрам! (Вој).

— рáвњам с тебе. Пк.

НÉЧУ —тамбн ни лúд, ни пијán, ни мртвí! Бла.

— те брíчим?! Каквó си ти мислíл, текá ли да прóјдеш, јáлов?! Км.

НÉЧУ ТЕ ВÍДИМ —на мојá врáта више нíкад! Рáзбра ли ме добрó! Црв.

— пред мојá врáта! Дóста си ми гóс билá, не мóгу се од теб почéшам.
ВС.

НÉЧУ ТЕ —више вíдим ни у слику, ни у пúт! Изв.

— кажнéвам, нечу те глобéвљам! Бз. (глобљéвам/глобéвљам. Вој).

— трпíм, па не да си муж, не́го да си светбц! ВРж.

НÉЧУ ТИ —више помáгам па тамбн да си ми испáдал из очíти! Трњ.

— се—(нí)—од говнó дíгнем! Трњ.

Нéшто ћи óчепи, почéше се кáрају свáћи дбн. Á напрéда су се ўбаво
слагáли. Сук.

НÉШТО МЕ —бéше издíгло, па несбм знáла квó да прáвим. Билá сам
узнемíрена млóго. И она ме зáкачи, и јá вој свáшта наказá. БЈ.

— је пéкло и мéне што сам тúја глúпос напрáјила. Нејé ми билó лбко
ка се скарáмо. Ама, не знáм што ми бí те вој тóва рéко. Кп.

НЕШТО —ми ћисало изгледаш! Немóј да си намислил сас мене па да се караш! Ѐмам си млого рабóте. Глède да се карањето падне на недељу или на некој празник, и пред народ. Па док се ни карамо и љутимо, да има кој да ни се смеје и радује. Соп. (Окретање свађе на шалу).
— се удрванцила, нешто је јадовита на мене. Вој.

Ни га она смáтра за човека, нити у па он смáтра за жену. ДД.

НИ ДА МИ ДОÓДИШ, НИ —да те вицевљам (Изв); —чу ти добдим (Сук/Вој).

Ни дужна, ни крива, а опатила (сам)! Друђи—пут да пазииш каквó оратиш, а неје лóше прво да промислиш да ли је текá, па пóсле да га казујеш. НМл.

Ни —је текá, ни је текá па било! Ти мóж да си причаш кво си бчеш, а ја убаво знам каквó оратим. Пет/Држ. (Одупирање лагању).

НИ ЈЕДНО —за једно неје! Не ваљају ни једнóто ни другóто! Вој.
— ме неје за—срце уапáло текá! Сáмо тii! Сре.

Ни кад се будемо делили, че се чује чбк у Татáрско. Рс.

(НИ) ЛУКОВО ПЕРÓ —му несбм узел, а он не знаје кво орати за мене. ПРж.

— што је луково (перó) неје ми дала! Трњ/Гра.

НИ МЕ —рани, ни ме поји, ни ме облачи! Каквó она трéбе за мен да се брини. Сук.

— раниш, ни ме облачиш! Каквó бчеш од мене?! ВЛк/Гра.

НИ МИ ТРÉБЕШ, НИ —ти трéбем (ЦЦ); — чу ти добдим (Вој).

НИ НЕСМО —тóлко лóши, дé?! Тii ли се па смáтраш за голему гóспођу;! Изв.

— несмо стока, ако смо овчарé! Не мóж сáмо да ни карате да рабóтимо! Бс. Текá је, Кóка покóјни, кад му кажу да нешто урабóти, оратиш.

НИ —с прс га несбм пипнул, а онó ровé ко да га дéрем. Брц.

— се вóдиш, ни се караш! Ди́сај се попе ђак да седне! Гра.

— си живé, ни се карају. Рос. (живе/живују. Вој).

Ни смо и виде́ли, ни смо и узели! ДД. (О крађи).

Ни —срам, ни бчи, свáшта си наоратише, áко ћи цéл комшилбк слуша. Пир.

— чу те глéдам, ни чу те видим. Вој.

Ни́када видело да не видиш! Тóлко си лóша да не мóгу ни да те поглéдам! Изв.

Ни́кој се нече по теб расплетé! Де! Држ.

НИТИ —сам се ја карала, нити свéкар. Јá га несбм изазивáла. Цр.

— че ти више кажем нешто, нити че се познавамо више. Цр.

Нићи нече да ме зајебава више! Само нек ме закачи, па че види! Тм.

Ништа живо немате, само на гузиците мислите! Држ.

НИШТА МИ НЕ МОЖЕШ, САМО —мож да ме мразиш; —можеш да ме мрзиш. Вој.

НИШТА —не разбираш, ти си како једна гуска —Гуска ми каже па ме неје јад! —Само си подигао главу ко ћуран, па КЉОП! КЉОП! КЉОП! Кљопосал си ко ћуран, ћуране један! Пир.

— сас бијење не мож да направите, теква је она! Од бијење вој памет неје до са доддила, а нече ни од са. Пир.

— си немаш, и никога си немаш, и има си текá умреш. НМл/Пир.

Носиш дупе како товарија, па се само по теб обрчају и смеју! —Ћути си, рђо једна! Оно и твојата товарија неје малечка! Држ.

ЊУ —какв је зор накарало при толко деца да се топрв жени и да ћи брука?! Пир.

— сматра, теб не сматра! Тов боли! Гра.

ЊУРЧО —њурави! Што ћутиш, што не кажеш кој ми улази у лозјето! Ли си тува бил, што неси окал! Вој.

— Њурчо! Њурчо! Њурчо њурави! Жената те за—нос ватила па те води куде си оче, и работи си све што оче ка вој дојде на дупе ћев! Држ.

О, БОЖЕ, ДА—ЛИ—ЧЕ —да доживим да видим како (че) се мучиш?! А че се мучиш, само нема да има кој да те чује, и да те види, и да ти помогне. Рс.

— поживим, снајо?! Да станеш свекрва, да видим каква че си ти! Ја сам лоша, ти че си добра?! —Да бч да умреш, свекрво, док ја станем свекрва, да не казујеш каква сам била снаа! Гра.

О, Боже, моју ћитку сви видоше! А да—ли—че доживим да видим и ја твојуту ћитку?! Гра.

О, живили смо ко брајна! Ама, те, скарáмо се, жене ни карáње направеше. Цр.

О, идијоте ти један! Идијоте идијотсћи! Изв.

О, млого зли човѐци текá орате! Срамотá ме да слушам теквѐ рѐчи! ТД.

О, они се, са за—са, млого слагају, лижу си дупетијата, глава и дупе заједно. Ама че њим видимо после каквѐ че да напрáје. МЈ.

О, оно че потрчу свете по нега?! Че се збутају на вратата?! Сре.

О, побеснѐло куче! Не плашим се ако ме убијеш одједнуш, него ако ме осакáтиш! Дој.

О, страшно чудо! Купила си, та квѐ?! Ни си имамо и болѐ! Сук.

О, ТИ —ли па мислиш топрва да не мож да се заћитиш?! Гњ.

— ме па млого уплаши?! Од какѐ ми рѐче да че ме бијеш ја се све тресѐм.

МСв.

— си се поправи́л ко да че се ош—амут жéниш?! НМл. (Ругање у облику ласкања).

Облече се и одвлече се. Треба да је отишл при онуја кучку проклету што ми кућу опљачка и запали. Изв.

ОБРА МУ —ноћете; —рућете; —снагуту. Вој/Сук/Брл.

Обрале си милосат сас свекрвуту. Км. (Злоба).

Обриши вој челó с песни́цу, мóж се је мálко зазнојила, па че се зачас оћутí. Кр.

ОБРНИ СЕ —душманине! Кажí једну реч, че цркнем! Дој. Товá је баба Срб́бра рекла, она́ је мlо́го обичáла да се кáра.

— па си поглéде крпћете на дупéто, па тегáј орати. Гра.

Обрукáла ме, узнемири́ла ме, не знам кúде да поглéдам од срám. Нш.

Обу́ј си, бре, панталóнетe! Немóј да идеш како парасíна, растрéсен! Гњ.

Овáј пáмет да ми је билá, не бí те тóлко помагáл. Орљ.

ОВА́ЈА —гризе зýби на мéне! Сá че да пóчне да óка, сá че збéре маалúту! Сук.

— је мéне зацрнiла, а тí си па Нóку зацрнiла! Вој.

Овдéва се не зна́је ни кóј једе ни кóј пијé! Вој/Км.

Овáја (ко да) се дóми, овáја згрíба од све стране. Изв.

Овó је сáмо прóпушка, сáмо да си прóјдеш! А неси́ заслужи́л! Пет.

Овољiла мужатóга па му не дáва (нi) да зiне! Она́ све распрáвља! Ама да iма пáмет, па нéка и распрáвља, а она́ пáмет нéма! Цр.

Овртоглавéл си, па нéмаш iч од мóзак! Сук.

Óвцо! Óвцо! Од тéбе пóглупаво још несб́м видéла! Гос.

Оголи́ла башту́ си и ма́јху си! Све смб́кнyла што је моглá да смб́кне. ВРж.

ОД —акб́л си нéмаш ништа! При.

— бв́лу је рiпнула на вшкú, па се óдма подголеми́ла! Мојá јетрва, гóспођа?! Изв.

— врéме си си навiшија! И децáта су си навi ши́је на тéбе! Брц.

— дóбар сóј?! Сéва ли, сéва! Брл.

—ишчепл́к устáта ти отишлá на тiлат! Гра/Брц.

— како си тi дошлá, тóлће гóдине, несмó ни кољц побiли у—зemi! Не iдемо напред, а iдемо насáд. Сре.

— ко си тi за сiна ми дошлá, сáмо нéшта мурдáриш! Пир.

— когá че чýје добрó, те добрó да бóде, да се не кáра, злó да не прáви?! Да—ли́ од ма́јху си?! Трњ.

— лóше да ме нiкад не питу́јете! Јá си лóше iмам дóм! Зав.

— лóшега дужникá и кош плéва дóста?! И да се договóримо да се више

- не видимо, па да идем у ђавола ја, и да идеш у ђавола ти! Рос.
 — мене си седи на—мира, не дирај ме! Вој.
 — мuku је умрел, неје од добро умрел. Грш.
 — немајтекуде пристал, ама—му ич неје воља. Прво га били, па после пристал да—се жени. Вој.
- ОД —негову страну ме млого не греје, ако си је син! Нек је и сто—пути син, ама текá—је! Кр/Пир.
 — овуј младињу дѣнс не мож ништа да буде. Она ништа не препознава. Само гледа дѣн да у мине. Ја ли че рабѣтим, жено, за њи, а оне да седу?! (препознава / признава). Пк.
 — пијанога башту не мож да буде трезно! Два—пути му се живот делил, дете нема, никога нема, живот да му спаси. Пир. (Оговарање).
 — са натáм никад да те не срѣтнем, а камоли да те видим у моју кћу. Сре.
 — суде сам закасала! Сви руже, сви оку. Зав. (оку/окају. Вој.).
 — твојуту ме страну нема огреје, снао! Ја си видим срѣхуту још са! Чин.
- ОД ТЕБ —ме стрá вача и кад ћутиш, и ич не обичам ни да те срѣчам ни да те стѣсам! Рас.
 — ми је ладно срце! ВЛк.
- ОД ТЕБЕ МИ ЈЕ —дó—гушу дошло (Држ); — дошло да вачам по—свѣт (БЧ).
 — синко, дошло да вачам светá. Вој.
- ОД —тебе се ништа не надам нити па мислим да пружам! Изв.
 — текви, како што си ти, и бѣг—(је) дигал руже! ВС.
 — теквó се не мож отпереш! Мани ћу, бѣге у—свет од њу! Рас.
- ОД ТОВА —куче нема спас! Км.
 — не мож се отпереш па квó—да бчеш да правиш, па како год да се браниш и да бкаш. ВЈ.
- ОД —трн та на глог! Казувá ли ти ја да че погрѣшиш?! Епа, са трпи, са ти не може никој помогне! Пет.
 — туј жену немаш вáјду, она те упропасти! БЧ.
 — ћоравога свеца ми ништа не трѣбе! Км.
 — цело јутро несѣм подигла главу од рабóту, а ти си се са па нашѣл да ми закркујеш! А цел дѣн си лежал ко рѣзан! Вој.
- Одавна би ти, зѣте, зашугавѣл да ти ја не помагам! Цр.
- ОДАЛО СЕ НА ТОВА И — не мож га врнеш. Чин.
 — ништа друго и не глѣда (Сук); —па ништа друго не пипа (Кп).
- Одвлѣкал свечѣте! Били га па, па га растурѣли! ВРж.
- Одживи га ти убаво! Имáла си срѣху за будáлу да се ожениш и она да те слѣша! Онó текá билó пóдобро! Рос.
- Оди како ћувало нóчу. Пир.

ОДИ —твоје ме па добрo мѹка вача! Ка би могло да си помалко добра па да не бeгају од тебе деца ко од мeчкy, па(к) би си убаво живувале. При.

— те, теквија ко тебе дошло ми је да бeгам у—свет. Вој.

Одиш ко штурoглав по нѹивете, по пољето, а за рaботу се не вачаш! Нeмаш ништа у главу. Држ.

Одједнуш пресeчи како с ножи! Не мoж, мѹжу, више текa! Покажи нѹим да си порасал, да несѹ више дете, и да мoра малко да поразмисле кво рабoте сас нас. Цр.

Одма кажи чoвeку, не турaј нa—срце, не болуј, одбни малко, разби брѹгу. Зав.

Оженил се, те да—си види срећуту! Км.

Оженил се, отишла сaмо да—си неје дом! Цр.

Озверил се свет! Карали се, били се, збирали народ, а сa се и тужeвљу. Соп.

Ока—мрaкa, ока—мрaкa, на свaшта га нaпрји! Пaметан чoвeк, ама закасaл сас будалу, ни oче да бије, ни помaга да савeтује! Вој.

Ока там по цeлуту кѹну, па се кѹната тресe. Гос.

Окоњи се, бре, па нече ни да чује за рaботу! Држ.

Олењила дупe! Чeка ја стaра за ѹу да рабoтим! Јал.

ОМEРА ДА —га удари; —му кaже. Вој.

Омрзлѹци прaјe! Сaмо се кaрају, сaмо се мрзе! Гaдинe! Рс.

ОН —бајим не разбра, ама убаво ни користи! Малко по малко, неприметно, нашето богатство почe да пребди при ѹeга. Брц.

— би сeдал, ама му дупeто дава зoр па не смeје. А јeдвa глeда, и јeдвa влaчи ноћeте по пѹт. Јал.

ОН ДА —иде, да се лaндра, а ја да му прaјим бaницу?! Епа, нeма! Цр.
— се доване до мoјето имaње, ѹeму неје дрѹго! Сук.

ОН —дете, ама она неје дете. йoј се не мож опрoсти, а ѹeму мoже. Пир.
— дoјде малко како зашaшaвен! А и свѹти сте си текви. Сaмо ти несѹ, ти млого убаво лaјеш, како нашата шугавата кѹчка. Сук.

ОН ЪУ —не слѹша, она му бeре јадове. Чин.

— пчује, она га проклетѹсује, а брaт и сестрa! Да се крстиш сас oбете рѹхе. Брц.

ОН —зeпне дѹшу да му вaди. А овѹја и дупe че му даде, сaмо да га не дѹра. Држ.

— злу (реч), она по—злу! Ич му неје прeћутувала! Зав.

ОН И —ја, скaрамо се зачас! И пoсле ко да ништа неје ни билo. ПРж.

— она су те—текaјате, а она је па те— теквaјате! Пир.

- ОН ЀМА —стоку кóлко бчеш! Сáма се стока чува! А он висíи чás при једнога, чás при другога по селó! Орљ.
- ўши сáмо да му главúту крáсе, а нé да слúша овáм каквó му се орáти, каквó му се сипúје у кóвуту. При.
- ОН ЈЕ —глéтав за тýја рáботу, пóдобрó је да ўзнете нéкога пóвреднога да ви (мож) рáбота отрса. Мл.
- големá цеплéнка, јá ти кáжем. Тм.
- ђáвол, од стáру козу јáре, па че те превáри, че вíдиш! Гра.
- млóго бблан. А и сестрáта му се од— рáк оперисáла. Нејé се пазíла и на рáботу је умрéла. Затíрају се једнi по једнi, а бéше њим све мáлко. Све су тéли да пригрáбе, све у нýи да је. Пир.
- мóј гарезлíја, карáли смо се с нéга јучéра. Дој. (каразлíја. Вој). (Опроштај у виду шале као почетак помирења).
- нáзáјнат у свéте будáле, па му мíло. Кр.
- од стáру козу јáре! Пóдре ђу, па си пóсле ћутí, а онá беснéје и брúка се пред нáрод. Кр.
- па(к) иди—ми, дóјди—ми, и пá(к) мóж од нéга нéшта да одбéреш. Алí од голéмотога нéма нíшта да одбéреш, од нéга нéма нíшта да буде. Чин.
- под маанú! Пóдобрó је да се у нéга, чéрко, не заглéцујеш. МЈ.
- пóпаметан ка не орáти, па си пóвише ћутí. А сá што му би дá се јáвља, не знáм. ЦД.
- свíнско прáсе! Нејé ко другáта прашчíна прáсе, нéго је пóголемо прáсе! Кр. (Подсмех уобáженој будали).
- ОН —ме све прáви на вртоглавога и на лúдога, ама сá че му тóва нá—нос излэзне! Об.
- мíсли да му јá не знам прескакáлата! Не мóж он мéне да надíгра. Сре.
- мýти вóдуту! Тáја је рђа голéм баксуз! Трéбе да му се отéпамо свитíи зáједно, да се једнúш откáни од нáс. При.
- на íжуту нéма ни врáта како трéбе, па че пóчне скóро сас трн да и затвáра. Пк. (и грáди). (Подсмех).
- ОН НЕЈÉ —спóсобан волá у дýпе да убодé, а овáмо бче да вóди нáродне брíђе! Јá га прва нéчу бíрам, а ви друђи како бчетe! Гра.
- тóлко лóпав како што га ти опáдаш! Знáм човéка! Другóму мóжда прíчаш за нéга, мéне немóј! ВЈ.
- (ОН) НЕШТА ПУА НА —мéне; —нас. Вој.
- ОН —па дрдње ко будáла! Гњ.
- рóгове не нóси, што му се плáшиш?! Кажí и тí нéму, па нека се и он једé од јáд. Дој.
- сáмо глéда нас да оластри, да оћíма! Зав.

ОН СЕ —види будалес, а умéје свé да ти кáже, па ти је бóље да се не дираш сас нéга. ВЛк.

— ўока, ўпцува, побеснé нáчисто, а ни се разбегáмо кóј на кудé види! ВЈ.

— ўсре ў—мене, па ка ме нáпождипи! Бреее, не мóгу се одвáрдим! Кó од кúче! Вој.

ОН СИ ЈЕ —башгú утепáл сас Цíганина, па га на магáре носил, па га врљил у нéкакву рúпу. Па пóсле се све тóва открило. Текви су, пази се! Рс/Пир.

— бн, мí смо си мíи! Нек рабóти квó си знáје, штó ме брíга?! ВЛк.

ОН —ћутí, ја ћутíм! Да прснем од мýку! Ћутí ко мýтав! И кáже: Сít сам сáс сви, и сас родú, и сас брáјћа, и сáс женú! Идеш или не идеш?! Óчеш ли да ти добде и да њим добдиш?! Óчеш ли да се познáвамо или да се не познáвамо сас мојú родú?! Цр.

— умéје и на будáлу да се прáви! Сáмо си сá нéче, срамотá га, срám знáје млóго! Изв.

ОНÁ —би, чéрчица, тóва знáла?! Чин.

— вéверица, кáтерица! Да сабéре чúжда децá да рáни?! Пир.

— га је напулезгáла, па га је пратíла да се кáра. А бн је мíран човéк, бн не вóли карáње. Вој.

— да је акблна, не бí за теб пошла! Рас.

— зíнула ко крáва и не мóже ћу умíриш! Црв.

— знáје да напрáви на свíти нíтће. Пир. (Оговарање).

— иде по цркве, ну калúђерити онóду. Пир.

ОНÁ ЈЕ —големá лопатáра, пренóси од кúћу на кúћу. Па се са од нú одбíла и њоната децá, од мáјћу си, срамотá ћи. Пир.

— мислила кој знáје каквó че постíгне сас тóва! Ста.

— одродíла на врéме, још у детíнство, па сá не мóже да рáца! Епа, не мóже! Правíла си ћéв ка нејé требáло! ДД.

— речлíја! Да ти кáже лóшу реч, тóва ўбаво знáје, ако не умéје ни чарáпци да си исплетé! Трњ.

ОНÁ КА —би умејáла да вíди квó све íма у њíнуту íжу?! Кактв је нéред, íма се онесвéстиш! Држ.

— дојде, па ка сíкну! Разбегáмо се! Рас.

— ни сíкну, рáзјури ни! Побéгомо кóј на кудé вíди! Брл.

ОНÁ —кад ме почé сéре (у) брковe! Ја не мого да истрпíм, па ћу ударí. И сá íдем по сúдове, сá сам јá крív?! Кс.

— каквó је работíла с мéне, да знáје сíнат или бí ћу бíл или би ћу награди́л. Завíси од синатóга, да ли си вóли и поштује мáјћу ко мáјћу. Рс.

ОНÁ МЕ —íскара, ама нóј ја ўбаво и рéко: Тí ли че ме искáрујеш?! Акó

ме искарујеш нема ни ти да доседиш у туја кћу! И ти че се посћиташ како и ја! Тека ћу проклé, и она се малко поумири, поуплаши, па ми рече да се врнем. Пир.

— кад год отидем там при њи, све подвачује нешта да причам за јетр-
вете, да ми мђж после сваћу прáј. Вој.

— кърва, товáри сас сина! ДЦ/Гра.

— прво на́кара да се издума́м, па одма трчала да вој ка́же. Са ми криво што је текá испáдло. А мђра да га је и она увелич́ила ка њој га је казала. Па са Вѐрка нече сас мѐн да орати, све некако крзб—зуби! Сук.

Она́ ми рече: Штрђкно једна, мђжат те не поштује! А ја вој реко: Ћу-
ти, мђчно једна, ћути! Да те не ўзе Мђка јђш би се по Кѐј влач́ила с
једнога— дрђгога! Пир.

ОНА́ МЛђГО —зна́је! Сва́кому се потсмејала, сва́кога је оговарала! Кђј
ли че гледа њђната чђдишта?! Пир.

— пђца на мѐне, а не зна́м зашто и за каквђ. Пн.

ОНА́ —му отвáра ђчи, ама ђн ћи затвáра. Будáла! Изв.

— ђче, што—год да ми ка́же, а ја са́мо да ћутђм и да ћимкам с гла́ву.
Изв.

— пак, какђ дојде, ди́же кћу́ту на рђгове: МЈ.

— при мѐне жи́ви ко бубрђг у лђј, уживá! Ама, насáд њој дупѐто модрђ!
Рс.

— прђтрна, за сва́кога се сећира́ва. Не мђж га научиш, нема на коју
гла́ву да дока́жеш! Држ (прђтрна/прђтрена. Вој).

— прђгалати, прђгалати, па се ђћута, ђтиде си. А ни си сви ћута́мо.
Рас.

ОНА́ СЕ —извѐзла, извѐзла, извѐзла, па не зна́јеш ко́лко је дебѐла! Па њој
се дупѐто спушти́ло, па ђди како шђтка! Па прчаво, па га мрзђ да се
сведѐ, и да се опѐре, и да си изметѐ! А спи́ до срѐд плáнде! Гњ.

— па не мђже посѐре без њѐга! МЈ.

— са́мо отрљује од мѐне! А она́ си је крђва! Рас.

ОНА́ СИ —је гђвна зајѐла, па не́ка си ји и дојѐде! Зав.

— то́ва млђго увелич́ује! Пет.

ОНА́ —та́ја, свѐ се дру́жи сас ашљакђр, па ти је бђље да не идеш при њу
бђш то́лко чѐсто да те не научи на погáне рабђте! Бђље чѐти је да си
на дђпе седђиш! Пир.

— што је работђла лѐтоска с мѐне, Бђже, Бђже! Вој.

ОНѐ —ка́жу нешто, па си после ђмам орату́ сас мђжа. Тѐ зашто не излáзим
на сока́к на орату́. ДЦ/Гра.

— шђшкају, шушулђчу, па га после отврљѐ на дрђгога. Чѐпе си ўста. Зс.

Она́ мисле да че постану чо́кђје! А онђ сас си́лу и отимáње нече, не́ло
са́ка рабђта! Вој.

ОНИ СЕ —били, били, били, па си главе потрошили, па су и бџу досадили.
ВСв.

— прво бйше, па се тужйше, па квџ (све) не прајйше! Изв.

ОНИ СИ САМИ карање, праје, никој њим карање не праји! Не трпу се, не умеју да се договарају, па се само рчкају, само се карају! Км.

ОНИ СУ —йста лајна! Ни од једнога нема квџ да одбереш! ПРж.

— млого, ко пчеле, и с њи не мџ да излезнеш на крај! Пир.

ОНИ че ме две недеље мувају ко блесаву?! Е неч више да мџже текá! Че виде! БЧ.

ОНИЈА неќња ли ти га врљи?! Мани алу, више му га не давај да га (пџсле) не молиш ка ти потрџбе! ДЦ.

ОНО алавџда! Тџв што тй је обрекал, од тџва нема ништа! Неџо си џдма тражи на дрџго мџсто, ако ти трџбе! Држ.

ОНО БИ ТРЕБАЛО —ви будáлете да јáшите само поглџпава магáришта оди вас, да ви бџље слџшају! Видиш како те не слџша. Рс.

— да дџдем у твојуту кџћу да поочйстим и поопáјам. Ама че ми, пак, трџбе цџл месец, а јá си дџма ймам дрџђе раџоте. Брц.

— ви не мџжете да освџјите цџл свџт! Оно че се најде неџој и вас да сџпре! Зав.

ОНО ГА БОГ —склџал, па му не дава главу да дйгне! И оно нашлџ дрџ-
гому да се потемйва и дрџгога да клне. Вој.

— ударйли! А оно не види одџка га ударйло! Рс.

ОНО га не мџж поднесеш ни час кад стáне да премйра и да се превйва. Она неје раџотна билá (ни) млада, те че сá раџџти кад је веч нестáла.

Трњ. (О свекрви).

ОНО ДА —ћу уврџди, а неје вáжно да ли је йстина или неје, и да ли че си текá уврџди свџјетога мџжа, свџјата децá и свџјуту роду. Пир.

— ймаш акџл, не бй текá прајйла! Сук.

— му чџвџк не речџ? Неќ са њу боли главá, што мџне?! ЦЦ.

—неје завидлџк, добрџ би билџ. Ама нáрод завидџује, не џбйчна да си пџдобар од њџга, па те прџговáра, клевети, прајй ти штџту, раџује се ка те невоља притйсне. ВЈ.

—џче тџб тџв да стйгне?! Бџг че па слџша тџбе, будáлу, да ми дом затйра?! Јал.

—си блџсава, каже и мáјна ти! А како да њџј не верџјем, она је стáра женá, и знáје какоџ је очувáла, а и ка орати цџло селџ ћу слџша. Држ.

ОНО —дошлџ па не знáје ни какоџ че каже, и заштџ че каже, ни кому че каже, ни да ли је тџв што каже текá или неје текá! Лџдо! Чин.

—дрџго не мйсли! Неје замислйло за польскџ раџоту, неџо летй по кџрве! НМл.

- љу бђг ишчепи́л, а ишчепи́л, па љу наказáл! Унакази́л љу, па да је човѐка грозá у—очи да љу погледа! И она́ нашла девојче да ми куди?!
Пир.
- ОНО ЗАШТО —му рече дода Сѐва?! Нек чу́је, и њѐга да је јáд, а не само нáс! Вој.
- нáрод кáже: Сачувај ме, Бђже, од áлтаво и ишчепено! Неје те бђг ца́бе бележи́л, треба́ло је да се на време пázим оди́ тебе! ВС.
- ОНО И —кумовѐте на њу љути па се ћину! Срамотá ћи што њим је куми́ца, а децá си разјурила! Брц.
- срѐћа је што је текá! Да си ти́ без несво́љу, ти́ би свѐт јѐл! Брц.
- твојата пáмет има голему́ муку — мálечка, а мђра да слу́ша голему́ будáлу! Рс. (Увредљива шала).
- убáвете сѐру! Говнђто њим не пáда далѐко од петѐте! ЦД.
- чѐрката си је на мѐни! (Ни) нђкому не ћути́мо! Рас.
- ОНО —има окáње, ама има овђв твојѐ окáње је прекáрано! Вој.
- и́стина, с пáмет си како мálко намањ́к, ама ти ни́шта живо не фáли
- мѓж се и половина! ВЛк.
- јá не мђгу да се расћинем од рáботу! Помáгајте, ако бчете да једѐмо пáк зáједно. При/При. (Прекор своје деце).
- ОНО ЈЕ ДОШЛО —гѓша за ши́ју; —за гѓшу да се вáчамо. Вој/Јал.
- кђј над когá мђже! Грш.
- ОНО (ЈЕ) —млђго нáрод промени́ла овáја земљá, па че промени́ и вáс. НМл.
- на вáшту девојђу áрне позамину́ло време! Каквђ се па тђлко вáлите сас њу?! ВС.
- од њѐга големá закáсђтина. Вој.
- ОНО —је окáло по мѐне, па се рáстури! Мђре, нечу ви́ше да чу́јем за њу! Била ме је што сам вој улази́ла у стáнат, па сам га однѐла ко мáчка! Држ.
- једну́ш ли је па дá му опрђстиш, и да му прогледаш крђс—прсти?!
Трњ.
- ОНО КА —ме нáбра јáд, па њђј све реко у—очи! Па сá нека ми се љути кђлко бче! ВЈ.
- ми ћину, па ка почѐ и јá да ђкам. Сви́ти се разбегáше, а бн се ђхута.
Вој.
- човѐка избђзве, бн кво да прáви, мђра да нађди излаз. Па, ако трѐбе, и че се кáра, и че се бђје. Кп.
- ОНО КАД —бђи све турáла нá—срце, онђ би треба́ло да цркне, да се прекáра и она́. Гос.
- је рáт, онђ је за сви́! А овђ је, што ни селђто потáпају, сáмо за Лукáнци!
А држáва ни и не глѐда! ВЛк.

- ОНО —какв си проклет човек, че си (га) најдеш! Онíја одозгоре све гледа, че да врча, а има кво да ти врча. И дабогда ти све по—ред врне! Тóва што си мэн рекла, доста је! Доста че ти је за век ако ти само тóва врне.
Рас.
— малко шкнута! Улэзло у нашто па си бэре?! Што си не бэре у њиното?!
Гра.
- ОНО МИ ЈЕ —главата зашгурела од њéга, па не знам куде да се денем!
Сук.
— дошло до гушу од њéга! Само он знаје, друг не знаје! Кп.
— на по текви, омрзло целото село. Изв.
— накапало од њéга. Вој.
- ОНО МИ ЈЕ ОД ЊУ ДОШЛО —да отидем нéгде па да се никада не врнем!
Вл.
— смрт да си створим! Км.
- ОНО —од тебе ми дошло сама рупу да си копам и у њу да легам. Изв.
— ми некад дојде све да продадем, и да отидем нéгде, и да ме нема, све до остајим. Али, че кажу луд сам. При.
- ОНО МИ СЕ —дере двајесе године, ама оно дојде крај! Ја му нечу трпим више! Брц.
— душата, чини ми се, усмрде од њéга! МЈ.
— прймоче од ваше орате без везу! Кр.
— стужни оди тебе, дете! Колко си малечко, толко си баксуз! Вој.
— таја девојна још бдма неје млого допадла, све ниско гледа. Гра.
- ОНО —мисли како се сас својето игра, оно че текá може и сас чужда! Пк.
— мора некој да попушти, да пречука тóва што су стéкли! Да се пропије, прокоцка или прокурва! ПРж.
— насилело, мисли че полети! Рас.
- ОНО НЕ —вреди човек да отари (на буюву главу). ДД.
— знаје куде иде по мале, само лута ко треснуто! И све си њој равно днн и ноц! Само рули, рули, рули! Пир.
- ОНО НЕ УМЕЈЕ ДА —оди него се саплита, а некому нашло да казује за памет и за умејање. Јал.
— работи. Оно си одило на главуту. Онí га усвојили па му све чинили. И текво че ти у кућу улази, у дом, снаа да ти је?! Пк.
- Оно неје бебе па да га раниш сваћи час! СГл.
- ОНО НЕЈЕ БЪШ ТЕКА —како ги ти казујеш, ама те ја че се охутим, постара сам, требало би да ме је повише срамота да лбжем и да окам. А ти си окај и казуј и квó трéбе и квó не трéбе, и квó је било и квó неје било, тебе нема никој да замéри, знају те. И мајћу ти сви знају. Она те је школувала за теја работе, а и за онéја дружете работе, које је срамота да споминам пред народ. Оке си ти, ја че си хутим. И па си

ти при мѣн дојди јутре на ручѣк, или на вечеру, или на варене тѣкве или класове, или на булѣе, па че си ти ја леб дадем, и све че ти дадем што ни јѣдемо ка улѣзнеш. И мѡж па да зајмиш зајтин, па че ми после све врнеш на куп. Сук.

— ко што си народ изврча уста, ама квѡ да пражмо?! Пет.

ОНО НЕЈЕ —једнуш! Дѡсади ми! Кр.

— лоше да узнеш малко и чужде бчи па да поглѣдаш сас њи каквѡ рабѡтиш! Твојете су бчи, изглѣда ми, ѡрава! Изв.

— само твојата черка баштина и мајѣина, него је и мѡјата! И не мѡж да ни потрѣсате и брукате девојче пред народ за ништа! Ако трѣбе, има се и судимо за това, само ако га дирнете још једнуш! Гра.

ОНО —немаш бчи да дојдеш! Обрукала си се, па са че трпѣш ка ти нешта потребе! Нѣма више да буде како до са —све што ти притрѣбе при нас че најдеш! Пет.

— неси ти једѣн! На млого мѣста је това било —задује паметни човѣци будалу да за њи орати. ДД.

— несмо само ми, оно има по свет свакаква чудила! Једна текá вика при жену на пијац како се син јѣдинац оделил од њу. Цр.

ОНО НЕСЪМ НИ ЈА —завише (на—мајѣу) (Соп); —ѡдвѣше на башту и мајѣу, па на сваку будалу вољу да правим и здравје да губим. Рас.

ОНО —ни само прави на шашламѣ. ВЛк.

— њу са улѣзла бубуљачка у главу, и врти се, врти се, врти се. Ама ка престане (бубуљачката) да се врти, и ка види ква је направѣла, а она од муку че цркне. ПРж.

— од тебе се трѣбе вардимо како од куче, како од злу кучку. Изв.

ОНО —бче човѣк да му не каже! Сук/Вој.

— па не личи више на девојѣу! Мбле како сас црвѣво сѣрење! Изв.

— после млого лѣко! Направи га друѣи, а ти после ману да најдеш! Пн.

ОНО СА —да му је това први пут, па иде—ми, пѡјди—ми, да му се опрѡсти и поглѣда крѡс—прсти! Ама му неје први—пут, млого пути било! Ста.

— курвете суде! Ама, оно че се пак обрне! Пир.

ОНО САМ —и ја окала, кучка вртоглава! Нѡсим барјакат, заставу нѡсим!

А он си пак богаташи на влас дојдѡше, и њи смо си пак сиромá! Гра.

— ја за утѣпување! Што раним куче?! ЦД.

— си ја за утѣпување! Што раним алу белосвѣцку, и помагам! Рас.

Оно само дрѣнда, па ми је главу размирило, па не знам кудѣ од њѣга да бѣгам. Пир.

ОНО СВЕ —дѡбро (ѡвде), само да полетиш?! Трѣ. (Иронично).

— си иде на лоше, како да му кажем! Зав. (О снаји).

- ОНÓ СЕ —каже: Од хораво и алтаво беге млого далéко! Знала сам тóва ама се несбм (од теквó) упазила. Изв.
 — најголеме тикве на ђубре рацају. А и ви у село имате млого ђубре. Затóва си, трéбе, ти тóлко големá излэзла! Пир. (Иронија).
 — текви бíју, чбвесни нече да се бíју! Брц.
 — тикве на ђубре рацају! Трéбе затóва и да не метеш, да ти децáта големá порасту! Пир.
 — с теквóга текá разговáра —с мóтку, с песнiцу, сас шáмар, кадá какó устрéбе! Јел.
 — ти несí осватила сас свáта сáмо морузу да му кóпаш?! ПРЖ. (Потсмех, завист због слоге).
- ОНÓ СИ —га сáкаш да ти га кáжем! Км. (се кáже. Пир).
 — је за јáд! Нече вој тамбн ништа помóгне, а она́ има децá малечка нá—руће, и трiста рáботе, рáботе до ўши! Сук.
 — рáбóти каквó му сћуне, а јá не мóгу главу да дiгнем од рáботу! Онó ја несбм од чéлик! Чин.
 — сáмо окалáло обрáз! Кóј му је крiв штó се пожењувало?! Пн.
- Онó снаáта остарé пóвише од свекрвуту, од бабú Рóску. Свáта рáбота лéгла на њу, цéл дóм. Трњ.
- ОНÓ ТЕ —бог ишчанчiл, па изгрбавил, па че те још инчáнци и изгрбáви, па че ти се устáта укáче на тилат! Тóва те је свé бóг казнил!
 — Море, де! Нестé се ни ви у крцу врзали, може и вáс да ишчáнци! Бла.
 — сáмо тóлко помóгло да те (пóсле) мóже једе цéл живóт! БЧ.
- ОНÓ ТИ —брá, брá, па чé пукнем! Че мóра и јá да пóчнем да ти казујем! Изв.
 — мi све нáказа, свé што је требáло јá да ти кáжем. Ста.
- ОНÓ —товá ли је дóм кад се од комшију не мóже посéреш какó трéбе?! Што не зарáдиш, мўж си?! Глэде каквó рáботе друђи мўжје! НМл.
 — цéл живóт, сáмо јáдови! ПРЖ.
- ОНÓ ЧЕ —дóјде рéд и на друђи, и на вáс! Бóлката нече свé у нáс да будe! ДД. (Клетва).
 — му литну нóђе и њему, па нéма да је влáс до крáј! ВС.
 — се нáјде нéкој пóјак и оди тéбе, па че ти излэзне ўћа, па че мóра да се оћутiш! Км.
- Онó, чéрката си је на мéн! Ни нiкому не прећутујемо! Гра.
- ОНÓ ШТО СИ —млáти нек си млáти, не мóра да га слўша! БЧ.
 — си детé отрула, трéбе бóгу да плáтиш! Држ.
- Оп! Стáни мóмо! Не мóж тóв текá! ДД.
- Опá деее! Дóјдe тóва и при вáс! Вој. (Злурадост).

ОПАДА МЕ —кудѣ стигне и кудѣ срѣтне. Вој.

— при сваку жену сас коју се састај. Држ. (стај. Вој).

Опасно си змиче Кóј те не знаје че те признаје кад га убодеш! Гра.

Опрзали ђу убаво, те вој се исмејаше женете! Вој.

Ораспијо једна! Какó њмаш очи друтому да пришиваш това што ти рабó-тиш?! Да ли те, мислиш, не знају тија што те слушају?! Држ.

Орате сас брататого ама крзб—зуби. Тová су њим жене направиле. Ако, ка су будале да се карају?! Кс.

ОРАТИ —ако њмаш уста да оратиш! ВЛк.

— и—работи! На рабóту нема стојање и оратење! ВС.

— све што ти падне на језик! Нејѣ те срамотá да плáскаш и да лбжеш, и да се смејеш како блéсаво! Бóг да чува од теквó! При.

— си ако си немаш рабóту! Мéне ме ич нејѣ брига каквó че ми кáжеш! МЈ.

Оратила сам да си блéсава?! А кóј ти па това речѣ?! Која ти је реклá, áј да се сóчимо!? Пет.

Осрећила је тија у чију је кућу отишла, па сá не мóж да процвту! ВС.

Отворила те тóлкава уста, па сáмо сóли, сóли, сóли! Ама ђу па нíкој не слуша, научили вој се! Гра.

Отéса се, нече да рабóти! Да ли па чека јá да рабóтим и њонуту рабóту?! При.

Отéпа му се! Ако! И њéму да се најде нескóј њна! Мл.

ОТИДÉ —си мрштовит, па че бíје женицуту! Закасáло јáдно и онó при áлу! Гњ.

— у војску телé, врну се вóли! Пáмет ти ни тáм несó могли насипу! Гра.

Откршује га! Ама је бóље да га не откршује! Соп. (Ругање оном ко говори књижевним језиком).

Отришај тáм! Де, нејѣ ми млóго мýка за тéбе! ТД.

ОТУД—ОДОВУД, ОТУД—ОДОВУД, ПА СИ МУ — га рече, прэсрамува му се. Сук.

— рече у—очи. Вој.

Ошутáл се ко да чека крта. Ама ка (те) бн рчне сас реч, њма да искокóлиш! Грш.

Ошутáла се јетрва ми, па ни реч да продума. Ама, нек ђу занéми па уста да не отвóри, штó че ми је! Грш. (Клетва).

ОВУТИ СЕ —бóље че ти је (ВС); —женó, ошүти, усвери нáрод (Сук).

— једампүт! Ако ти дóјдем мóж пóвише да те кóшта! ТД.

— рђо! Ни те слуша́м, ни те па смáтрам за куче пред врáта! Гос.

ОЧ —да кажеш да ти клечим! Товá ли бч да кажеш?! Цр.

— ли да се скапошеш нá—мира једампút, дегé?! Дúшу ми изéде, дупéнце малечко! Кóлко си мáлечко тóлко си баксúз! Вој. (Унучету).

ОЧЕ ДА —пробíје, ама не мóже, па сáмо угрéва! Вој.

— úзне туђо здравје, и снагу, и рáдос, и срéћу! Нíшта не обíча да је при другога пóдобро. Ако си ми је рóднина, ама текúв је, изметну́л се. Сре.

Оче преко бíка телé! На ту́ја áлу незáситу колко гóд да дáваш, крив че си што му не дáваш пóвише! Јал.

Очепíло ви (нéшто), па не знáјете ни квó орáтите ни квó рабóтите! ПРж.

ОЧЕПÍЛО ТЕ БÓГ, ПА —не знáјеш квó орáтиш; —све очéпено орáтиш. Вој.

ОЧЕШ ДА —бúдеш нади свí, одозгóре, чучу́ља! Епа, нéма ти са дадемо да излэзнеш одозгóре, бчемо мáлко да те је јáд! Чин.

— вршéмо жíто, па да је за мéн слáма! С тéбе се вíше не ортáчим! Гра.

ОЧЕШ ЛИ ДА —ме увóштиш?! Е, нéчу ти се даде́м! НМл.

— те држím на длáн?! Ако си снаá, несí ббг! Изв.

ОЧЕШ —ли тí да полудéјем, па у Топóлницу да ме откáрају?! За тáмо ли ме спрémаш?! Језíк ти се отсéкал, дабóгда! Цр. (Клетва).

— нéшта на силу, а онó не мóже! Не мóже на силу нíшта! Цр.

ОЧУ ДА ГА —дíрам, да га лúтим, да попúшти. Млóго дебéл! Рс. (О мужу).

— мáлко дíрнем, да се мáлко сéба! Текá ми сá блáго! БЧ.

Ош, свињó! Немóј ме дрсаш! БЧ/Изв.

ПА ДА —је пáметан, он не бí текá работил. Соп.

— му човéк не речé? Онó свé да ти речé, а ти да си ћутíш?! Вој.

ПА —дé, орáтí , дé, да чу́јемо и тéбе! До сá несмó имáли прíлику нíшта пáметно да чу́јемо, ама тé сá мбж се и дéси и да чу́јемо?! ПРж.

— доодí тíја заљуштенијат! Пир.

— и он зáмлата ко башту́ му! Мíслиш ли дóбар домаћíн че испáдне?! Чин.

— íма ли од тéбе поголемá будáла, поголемá свињá?! Свињó тí свíнска, ти нíшта не разбíраш! Ћучíја си тí, тáлпа неодéљана! Држ.

— јá сам се, брé, у појáту родíл! Мéн ли че учíш какó се бвце чу́вају?! Глéде си ти твоју рáботу, а јá че си глéдам моју! Чин.

— је окáла, па је срáла, па је мочáла, па нејé знáла квó је реклá! На-прајíла Кóсово! Вој.

ПА КА ГА —дóвати за мíшће, па га íсврљи! Áко, да знáје какó се у нáрод орáти! Км.

— увáти, па га трéсну бд—земи! И он се тíће бћута, нéма вíше нí да писне, а кáмоли да прéти. При.

Па ка дојде, па ка се љути, па ка се љуцува, па каквѣ рѣчи срамѳтне, па да се чудиш! Па се ни женѣте разбегáмо којá на куде види. ВЈ.

ПА КА МЕ —дѣкоше још од вратáта! Не дáдoше ми ни да језитчим! Вој.
— дѣче! Па, ти си теквá, па ти си оваквá, па ти си онаквá! Па, мѹж ти је текбв, па ти је овакбв, па ти је онакбв! Па, од твојá децá нѣма пѳлоша! Мáни, јаѣдва се спаси, побѣго си, нѣчу сас рђу да се распрáвљам! Пет.

ПА —ка му се збрáше, па ка му се отепáше! Е га тáм, одмáра се од бѣјење, да одбне, да мѳж да се дѣгне нá—нође! МЈ.

— мѳра да се опрáвљаш, не мѳж да си дѳ—век алá! МСв. (Увредљив савет).

— нејѣ се бвш мáјна му млѳго подичѣла сас нѣга! Он мѳже да ти кáже свѣ што му прѣдне на пáмет. Сук.

— онѳ кој че ви помѳгне?! Че искѳпам мáјну ми из грѳбиштата?! ДД.

— прошлá лѹда Нáдa! Добѣла мѣсто, па вој реклá: Улѣзни си у кѹћу па се кáрај с мѹжа, немѳј нáрод на пѹт да збѣраш?! Држ.

— сѣ си тѣја, и с бѣли—лук да се трљаш! Несѣ ни за млѳго унапредѣл, а несѣ ни пѳпаметан станѹл! Дој.

— ѹзни и од мѳјту (погáчу), нејѣ црвѣва! Вој. (Уцењивање).

— чѣ—си вржеш глáву (од нѹ) сас два конѳпца! ДД.

Пазѣ, бре, че ргнеш глáву да си стрѳиш! Бла.

Па(к) текá! Па(к) текá! И—тѣ какѳ— га казѹјеш, па испáда текá! Забрáздѣл си, и трѣбе дá—се врнеш! Сук.

Пáметнога чѳвѣка је срамѳта оклáпину да чѣка, а теб нѣшта нејѣ срамѳтá! Бла.

Пáтро пáтрава! И тѣ нѣшто знајеш да кáжеш? Штѳ си не поглѣдаш у пáтравете нѳђе?! Сук.

ПАЧÁВРО —Дрѳљно! И тѣ ли си за орáтење?! Рс.

— И тѣ ли си за орáтѹ?! Каквѳ си грѳзно, да умѣјеш тѣ би се ѳдма ѳћутáла, и свѣ би си ћутáла! Држ.

— Ораспáјо! Катѣле! Каквѳ добрѳ ѣма при тебе?! Дѣ да кáжеш, нáрод да те чѹје! Јал/Пир.

Пѣрса, ка је билá жива, па нѳј орáтила: —Штѳ не орáтиш? Ни орáтимо, а тѣ не пѣскаш?! —А сá, онá си сáма кáже, не ћутѣм више, него не затвáрам помијáрникат! Пир.

Пѣтле! Пѣтлѣнко! Каквѳ ми мѳжеш?! Ако сам жѣнско, ама че бѣјем трѳјца теквѣ ко тебе! Сук.

Пѣтлѣчко! Сáмо подлáтиш на бѣјење! Ама, онѳ че ти нѣкој стрѳиш глáвѹту! При.

Пѣжљѳ! Поглѣде се колћѣ си, па се ѳћѹти, бѳље че ти је! Рс.

Пѣјандѹро! Баштѹ ти од срáм јѣвтѣка че вáти! Км.

Пиљо један! Вој.

Пину, па ка доби реч, па ка се раздрња, па се не може оћути толко време! Морали смо на славуту да слушамо само Мирка мутавога! Не били мутав ка пине! Сук.

Питува, ама не могло да ватим крај како је било. Пет. (Оговарање).

Пишно једна! Ђути, ја че са оратим! Гњ.

По Николу и Свети Никола ми је омрзал, и њу, славуту, че манем да славим! Гра.

Побеснел! Пошашавел! Усправља се с башту си да се бије! Км.

Побелелњаку један! Не видиш ли да си станул ала голем! Сук.

Поваливечеро! Ти се мора повалиш и ка ви једна од двете кокотше, што имате од сву стоку, снесе јајце! При.

Поваркал се да се ожени да му срѣната не побегне. Па са кука, ама не мож никој да му помогне, само понемој комшија кришома. Алу узел, алу че води! Сре.

Повише сам од јаблаћете дал на подарак. Али, теја сам најскупо продал, пријатељство сам стекал. А ти си нашла за това да ми се смејеш! Ти сас големити језик да ли подобре мињујеш?! Брл.

Погледа љу убаво! Па љу после жално одгледа. Ама си љу она однесе, нема срам што је чујдо! Гра.

Погледај си мајћу ти и бабу ти! Доста ћи је мајћа ти казала! Она беше језик пуштила до—земи, ама си и чула и видела како је прошла! Очеши ли и ти текá да пројдеш?! Пир.

Поголема ти пртка не трѣбе! Доста че ти је, ка ме закачиш пред народ, да ти споменем копилето! Пир.

Подбива си шегу сас мене! А оно за шегу та нема дека! Вој.

Поджвцнула га малко жената, па се са само кара сас брата си. Вој.

Поджвцнули га, па се само кара. А они се па смеју, како да не орати њим него на некоји друђи. Тová им задовољство. Пет.

Поджвцнумо ћи, па се, бре караше, па се караше, па село размирише! Км.

Потре га да се кара, а бжце га. А њему па малко трѣбе, лѣк на памет. ВРж.

Поздраво од мене, а спи?! Болно?! Пк.

Позинуло си како крава ка прежива, па си дигло главу како да си само ти жена на овја свет. Само блајш ко овца! Држ.

Познаваш ли онга човека? —Името му знам, ама не знам да—ли—је човек?! Рос.

ПОЈДЕ —големá ђурунтáја! Óстро на шиљаво ударило. Изв.

— крупна оратá! Не знам што њим бí! Брл.

— лелка, појде писак (Вој); —писка, почеше деца да рову (Сук).

Појди ти једнуш текá, па íма да видиш! Нéma да бдиш више! Пир.

Појдóмо сас мужатога у Јáлботину на гóсје. Па се карáмо, па се бíмо, па га јá гацам с кáмeње. Па ме он пóсле стíгне и увáти, па ме пребíје нá—мртво, умóдри ме. А ја побéгнем па га гацам, и текá до Јáлботину, до мојí на гóсје. Текá смо живíли с нéга, нéчу да му попуштам! Јал/Вој.

Помáзена женá, аздисáла! Онó теквe прáје теквó, помáзене, нерáботне! Пир.

Помалáраће! Поселáрће! Од кúћу на кúћу, од сокáк на сокáк, село пребдиш! Ни децá, ни мýжа не глeдаш! И тí че ми казујеш?! Сук.

Помалко сиренце, помалко лeбац, да се нарúчаш, бáбино малечко! Вој. (Ругање унучету шкрте баба).

ПОМÉРИ —отпáдлицете! Онó трéбе и јá да сeднем како што си и тí сeдла. Вој.

— рукúту, че те мóлим! Уздизá те, уздизá те, па погрéши! Млóго си голему слобóду дозвáљаш, заборáвљаш кóј си, и кудe си, и каквó све мóже да те стíгне! Пир.

ПОМÓЧКО! —Мáлечк си јóш, а задíраш се! Де послуш чíчу, па се оћúти док је врeме. ВЈ.

— Тí ли се за мýжа казујеш?! Пет.

Пооратíмо си пак сас даду Мíлку ко лúдити! Онá и јá си све текá ора-тимо, не умeјемо дрúгако. Јá си све ћутá, а ка се онá умори од окање и од беснејáње, ја текá рeко па се сви исмејáше, и онá си побeже дóма. Вој.

ПÓРАНО СÚ —се сáмо учени растављáли, а сá почеше да се растáвљу свí рeдома. Нeшта и у вáшти пошлó гúсто, текá нáрод прíча! ПРж.

— у кúћу билí по млóго, а са сáмо четвóрица—петíна, па че се појeдемо, дрсамо јeдн дрúгога. А пóрано се слагáли, áко су билí млóго. Гра.

Поселáрће! Кúрво! Пачáвро! Áло небпрана! Да си домаћíца, не бí текá оратíла. Сук.

Посéрем ти се на имáњето! Гáздерица си па големá?! Изв.

Пóслаб сам оди тeбе, ама че те бíјем с тојáгу, и тóв ка се напијeш, ка сам пóјак оди тeбе. СГл.

ПÓСЛЕ —га два дbна чекáмо да се трeзни! И сá, ко да нíшта нејe билó, вáли се, домаћíн?! Кр.

— сам тóлко бил лýт да несбм знáл кво рабóтим. Трњ.

— сe—(па) јeдва откачíмо од нéга. Дáде ббг те мíну Збра, те он бтиде с нéга. БЧ.

ПОТКРОВАВИЛИ —с бчи, не знам каквó чудо че направи дѣнѣска. При.

— сас бчи! Мбра да му је нѣкој казал за сирењѣто. Јал.

Потпáлзувал љи, па се онѝ карáли а бн користѝл. БЧ.

Потрѣсал ме! Али, трилетница да га тресѣ, какѣв је! Рс.

Потрѣсе ме! Али, нѣка се вѣне и тѣб да тресѣ текá! Пир.

Потсмејáл се црѣп на грне, та и тѝ менѝ Чин.

Почѣ се густѝ! Сá че бúde карáње и бијење! Изв.

ПОЧЕЛ ДА —га крши, а једнá му рѣкла: Изедѣмо ти корицете од гра-
мáтикуту, свињо ни једнá! Пир. (Оном ко говори књижевним језиком).

— се олѣњује. Дѣ да га мáлко постѣгнѣмо, да не рабѣтимо пѣсле и за
нѣга! ДД.

Почѣсте да се затѝрате, готѣви сте! Уклѣ ви нáрод, млѣго сте злѣ чинѝли.

Пир.

Пошашавѣл! Ђутете, па товá му је, док прѣђе ђблакат! Нѣга не држи
млѣго, ама док је шáшав да му не излázим прѣд—очи. НМл.

Пѣштује си баштý, рáни га сас мѣко! Знáје да баштá њѡј зýби нѣмá! ДД.

Пѣштујемо си се, ѝако несмѡ (ни) рѡд ни пѡрод. И нѝкој и не мѡж посвáди.

Цáбе ми ти тѡва орáтиш ка те јá не слýшам. Јá га знáм пѡдобре оди
тѣбе, и знам да бн тѡва нејѣ рекѣл. Брл.

Прáва си овчѝца! Јеслѝ си овчѝца! Ру.

Прáве си кутáшѣ ко децá мáлечка. Чáс се кáрају, чáс се срде, чáс се мѝре,
ко да несý веч у гѡдине, домаћѝни. Зав.

Прáво да си орáтимо, Дáнѣ, ти несѝ сас свýту. Вој.

ПРÁЈ —давѝју, (клевети ме, опáда ме пред нáрод). Вој/Сук.

— ме нѝшта да не знáм! Гос.

— (ни) мрзос, ама нѣмá да мѡж да успѣје. Км.

— мѝр, да се помѝне! Оно нѝгде, кудѣ оцáк ѝма, не мѡже без чýр. Сук.

— сýгребје, ама нѣмá да бúde какѡ је бн решѝл. Сук.

Прáји од нѝшта нѣшта, од влакнѡ рýно. И свѣ га обрча на карáње. Срс.

Прѣби га нáчисто! Увати га, па зби душу! Сви гледáмо и нѝкој несѣ да
га отѝма. Бс.

Прѣдузѣла те тáја с голѣмото дýпе! Док ѝмáш пáре, твоја че је, несѝ њѡј
пѣви. Држ.

Прѣз—уста љу пљѝсну. Сук. (пљѣсну/плѣсну. Вој).

Прѣкупѝше свѣ, голѣме пáре ѝмáју. А прѣшљáци бѣјоше до скѡро. ДД.

Прѣпрáча ми абрѡве тáја, не држи љу, тражи па карáње. Гњ.

Прѣсѣкѡ љу, па нѝшта не рѣче — ни А! ни Бѣ! Црв.

Пресіча ме ка оратим, све ме пресіча, све она да орати а ја да ћутім.
Сук.

Прети му, пшјује, налати да га бије, замашује. Цр.

Преишпé ми, па му реко свé по ред. Како да сам из књігу читáла. И за чёркуту, и за жену́ту, за свé му рекó. Ка си отіде дóма іма ћи потéпа.
Рас.

Пречука га! Ама па пóсле и он мéне пречука. И сá смо на равнó. Текá га напрајімо. Ста.

ПРИ —вас кóј се први дігне тіја суди! Двнбсће си се ті, изгледа, прва дігла?! ЦД.

— мéн не мóж да прошијеш. Бóље че ти је да ідеш на дрўго мéсто. Пет.
нй—свáћи двн (убаво) јéдење ко на прáзник. Пир. (Завист).

ПРИ —тéбе се свé измешáло, нá—уста— ти гóвна излáзе, а на дўпе оратá.
Држ.

— ћирицијете немóј вйше да се вáлиш! Онй ти и текá завйде на кўћуту!
Пир. (Мужу).

Придрж ми, мáмо, копилéто да се потсмејém на онўја копилáрку? Ти си се нашпá да распрáвљаш за девојачко поштéње?! Ћути! Трéбе од срам ў—земи да пропáднеш! Држ.

Прімоча ми се од вас, тóлко ўбаво оратите?! НМл. (Сваћалицама).

Присéдал си уз женéте ко женá без кудéљу. Какó те нејé срамотá?! Штó ми не донесéш водіцу, штó не нарáниш свињéте, него си сéдал уз мéне да не мóгу од тéб да се почéшам?! Брўка и срамотá! Држ.

Присланчили га текá, па си (ти) пóсле јец месá. Вој/Пет. (Мужу).

Причај, причај, нејé ме стрá! Че дóјдеш при мéне да ми се примóлиш за лéб и с лéб, за нéкоју дрéшку, за опбнци! Тй си, јáдна, нйшта нémаш, а нерáботна си, па те дўпе болй, па (че) мóра пó—свет да прóсиш! Стрá те од рáботу, дебéлото дўпе да не стóпиш! Пет.

Причете си квó си бчете! Оговáрете ме, чепéте си ўста! Ама да ни тўре на кантáр, пá че сам потéшка од свáку од вас. Км.

ПРОВРТÉ МИ ГЛÁВУ —од оратў; —сас оратў. .Вој.

Продáла си кўћу удовйца. Укaчили се сврáка у венбц, у стáмбену згрáду.
Дој.

ПРОПАЛИЦЕ —Áло пијáна! Штó ми плáшиш девојчето! Пипér че ти вр-љим ў—очи дéси ли ти се сáмо оп—еднўш! Сук.

— јéдна! Све живó продáде и прóпи, прóкара! Развртéло си гузицу ко товарйју, па сáмо нагњйташ у дупéто! Дрўго не знáјеш! Рс.

Пропрдéл панталóнете одосáд! Ама, мáјна му је вредна женá, она че га за Божйч закрпи! ДД.

Простакушо! Торокушо! Дбсади и на ббга и на нароц! Пир.

Прбтввно му што богатејемо, па ни мрзи. Те това! Пл.

Пу, рђо једна! Ако те неје срамота од народ да мурдариш насред пут?!
Куче, па и онб срам знаје, иде уз грм! МЈ.

ПУА НЕШТО НА—НОС! —Мбра да ме је некоја опадала при ну, да ме је
клеветила да сам нешта рекла! Вој.

— Само не знам зашто?! Неће да ми каже зашто! Км.

Пузљо! Пузљо! Ти ли си муж?! Ти никакв муж неси! Пир. (Мужу).

Пушта мотка! Да га стигне човек па да га рапчепи! Што си не бере у њи-
ното лбзје?! Долеко му?! А нашто му блиска?! Ја ако те па ватим, тебе
што се смејеш и што водиш малата деца, нема се мајћи здраво врнеш!
Вој.

ПУШТИ —(га), сице! Бог пуштил по—земи свашта, па бди! Гра.
— ме да сам на—мира! Чин.

Пуштила си, ете, толћи језик! Та квб напраји с тија језик?! Само те
намрзе народ. Изв.

Пбнћа ме, потклацује, бче да се скарамо сас брата ми. Соп.

Пбшна! Она че ми суди?! Нашла се она некому да суди?! ВС.

Работил, и стёкал, и трёбе да му честитамо, а не да га преговарамо. НМл.

Радувала сам му се ко на роднину, ко на брата. А он, те како ми се
бдужи?! А помагала сам га. Изв/Пир.

Разбеснеја се, па се трусну од—земи, па почё да ровё у—глас, па се збра
народ, па ни ббрука. Ама си ну поввише ббрука. (трўсну/трўтну). Вој.

Разбра ти чўтурата! Дё, пушти постарити да кажу како трёбе! Сре.

Разбирало му глава! Онб се тбг неје ни питувало момче, него му башта
најде девојћу. И, ете какву му је избрал! Зав.

Развардила ћи да се не бију! Па после па обојницата тели ну да бију што
њим се меша у бијење. Држ.

Разветрувал се та мани га там! Сук.

Развлёка устата од једно уво до другбто, па се само смйшка. А она је това
карање направила. Цр.

Разврзала језикат и не умеје да стане! Че мбрамо силома да њој затварамо
устата, сас песницу па по—зуби. МЈ.

Развртбтино! Ало шашава! Ти ли па бчеш снаа да ми будеш?! Држ се
поскраја од мбјетога сина, ббље че ти је! Вој.

Раздава влаше патће! Нема квб да чўјеш (од ну), глёде си твбјуту работу!
Км.

- Размазџино! Тí си гáздинска чѣрка, па јединица, мирашчи́ка! Не мѡже-
мо ни без тебе! И неси́ ни па млѡго истребáла! Брц.
- Разпѣло се, па га кѡжа не побíра! И не даде ми воду на нава́цујем, и
готѡво! Вој.
- Разб́пне се, брѣ, она́ја рђа, и не дава, и не дава, и не дава нíкако. И
дíгомо рúће. Вој/Сук.
- Рána децá, рáно зѣље! Сá се побрже рáцају. Пет. (Подсмех невести ко́ја
је родила одмах после венчања).
- Рáни га, појí га, али рђа си је рђа! Она́ сáмо лѡше врча, текá знáје! При.
Рáни кúче да те лáје. Убáво га и чува́, и одомí, и сá ме лáје пѡвише од
свáта пщѣта зáједно. ВС.
- Рáним те ко беслеме́ нѣкоје! Нѣчеш нíшта да рабѡтиш! Гра.
- Расвíњи се свинá, па по једну́ нѣдељу, а пѡчесто и пѡвише, не мѡж да
излѣзну на крáј сас ну́. Сá су снáје теквѣ. Сук.
- Расправлáмо се, па замáлко до бѡј да дѡјде. Пк.
- Распуцáло се, па тѡва су рѣчи некажљиве. Зав.
- Растáкује, па не умѣје да стáне. Етѣ зашто́ не обíчам да íдем при ну́,
бѡље ми да си дѡма предѣм сáма. Рс.
- РАСТУРИ — ви тáја свѣ? Мѣсто да се сас ну́ дíчите, вí се сáмо кáрате!
Каквѡ је лѡше од ну́?! Да-ли-ви ўвреди?! Рѣче ли ви нѣшто?! Не рабѡти
ли?! Свекрвата се сáмо дíгне, па до плáдне низ селѡ, па ка се врне,
лом напрáји! А она́ су ћути! Бáрем да је спѡсобно па да íма зашто́ да
му ћути и да га трпí, а онѡ смрљíво! Држ.
— се свáдба. И свѣ што́ су спремáли, мѣсо, пијалѡк, све поделише. Теквѡ
чúдо у нáше врѣме нејѣ билѡ. Млѡго су се отроши́ли. А преди свáд-
буту млѡго се валише — те девојче богáто, те че наслѣди големú кúћу,
поголему́ наго што́ је на комши́је. ВС. (Оговарање).
- Рацáло и на пѣтак и на сýботу, и сá не знáје кѡлко децá íма. Изв.
- Раширíл се ко шћембíл! И ко да је сá тáмо све негѡво! Трњ.
- Рашчепу́љо! Од ко си проодíла свѣ се сас мýжје вла́чиш! Брука и срамотá!
ВС.
- Ргни га прѣз—очи да проглѣда. Соп/Нш.
- Рђо да би рђо! Коркáр ме (и) да те поглѣдам! Вој.
- РѢО ЈЕДНА! —Немѡј гѡвна да једѣш! Црв.
— Срám те бíло! Нѣмаш ѡчи! Не мѡж се девојчетíјата окупу од тебе! А
мѡж да нíм б́деш дѣда! Трњ.
- РЂО! РЂО! —Рђа ми реклá па ме нејѣ јад! Пет.
— Че те искáра мýжат! —Па, ако ме искáра че ўзне твојуту жену́. А она́
одáвна вѡли пѡстари, ама и од младíте не одрíча! Пир.

ЋѢО — рѣосана! Нѣма ни куче за квѣ да те увати! Сѣмо дебѣле ладовине тражиш и глѣдаш да се нѣгде наједѣш! ВС.

— Ти ли си за орѣту! Тѣри шаће на бчи и ћути, и глѣде да те никој не види и не чѣје. Јал.

Рѣо рѣава! С теб нѣчу више да ѣмам никакву рѣботу! Брц.

Рекла си ми, та штѣ? Што мѣра да се плашим која будѣла каквѣ че ми речѣ?! Сук.

Рѣко му да га урабѣти, ама ништа. Ка се дѣго јутротѣ, ништа, не завршил рѣботу, и па си мѣне чѣка у свѣ рѣботе и таја рѣбота. Чин.

Рекѣл си њѣм, та квѣ? Че ти тѣре чѣлму на—главу?! Држ.

РѣЧ—ДВЕ, ПА —зѣ—гушу (Вој); —ѣд—земи (Соп).

— се степѣше. Степѣше се док трѣпнеш. А никој њѣм нејѣ давѣл зѣр да се бѣју. Чин.

Речѣ ми и грѣне, сѣмо немѣј да ме ритнеш (па) да ме стрѣшиш! Брига ме (млого) каквѣ си ми рѣкла! Рс.

Речѣ, речѣ, па пѣсле ко да ништа нејѣ ни билѣ. Држ.

Рѣцѣљѣ јѣдан! Пир.

Рѣшила, сѣнко, да ме умѣри, и гѣтѣво! Сук.

Рѣпну како попѣрена, ѣдјѣднуш! Ѣчи да ми извѣди! Рос.

Рѣавица голѣма! Ја заштѣ глѣдам с њѣ да се не закѣчам! Зс.

Рѣдѣла мѣјѣна ти цѣплѣнку, па ћу сѣмо потпѣљује, и онѣ тѣлајѣ! Рс.

Рѣска из Гѣстѣшу бѣше кавгаѣѣка голѣма, ама Кѣска из Пѣкѣлштицу излѣзе пѣмајстор ѣди њѣ. Ка ћу запуцѣла: Ћути скѣбно, и ти ли си грацѣнка?! Грацѣнка си, ама ти јѣште ѣвѣсат висѣи на дупѣто. А Ѣнтица ка се с Рѣску кѣраше, клнѣ и проклетѣсује, и грѣбѣште пѣ—земи како да прѣј сѣгребѣје. И у сѣбе си нѣшто орѣти. Пир.

Ружѣ га, ружѣ га, па не умѣја да стѣне. А момчѣнцѣто у—земи да пропѣдне, ни крѣиво ни дѣжно. Пет.

Рухѣте ти мѣшкѣве и гѣдне ко да си на куче у дѣпе брѣкал! Мѣже и да си брѣкал?! Пет.

Рѣо јѣдна! Поглѣдај се у оглѣдѣло, јѣ да ти ништа не казѣјем. Кс.

С КАКВѣ —ѣчи си сѣдѣла тѣва да јѣдѣш лѣб?! Да ли си се дѣнѣс ванѣла на нѣкакву рѣботу?! Км.

— си па ѣчи дошѣл да ме пѣташ?! Изв.

С мѣзак си поѣскратна, ама че помѣнеш! Онѣ пѣ—свет ѣма пѣстрашно ѣд тѣја тѣѣју голѣму бѣлку! Сук.

С нас кој ѣре с дѣпе че вѣлачи! Ни смо млого, па комѣ се зѣберемо нѣче да му је ѣвко! Рос.

- С њега више нечу да се расправљам! Зав.
- С опроштење, од њега не мож да прднемо. Само добди—отбди, улази—излази. Пир.
- С тебе више нечу ни на срање да идем! ВРж.
- СА —за—са је теквв, не разбѣра, асли дете малечко. А ка че дојде време да се свести, не знам. Вој.
- има срѣћу те побѣже, али ми нече останеш јалова, че видиш! Држ. (нече/нечеш. Вој).
- је теквв време, никој никоју не може на пут да стане! БЧ.
- ли че те ја лбжем? Ја ти казујем ко човек човеку, а ти мож да верујеш, а мож па и да не верујеш! Дој.
- мѣкката играје на моја врата, ама че заигра и на твојата, чичо! Км/Пир.
- ми он само врти очи, ко да сам ја крива што је текá испáдло. Црв.
- младе жене седну па само лоше ора́те оди свекрве — која је каквó рекла, која коју че бије, свáшта, да се чудиш! Онó је дошло крај—свет! Теквó чу́до у моје време неје билó! Гра.
- не мож да прејадуже! Ако! Да знаје да и ја умејем да речем, а не само она. Гра.
- она ка се утлáпи, па после че видиш. Гњ.
- СА ПА —бч ли да те водим на срање?! Оч ли да те издржим?! Пир.
- ч—им тамо да се утрисам?! Онѝ ме не мож гледају, ако сам ним чѣрка! ДЦ/Гра.
- СА —он паметан, онѝја окол њега свѣ луди?! Текá свáћи пúт! Цáбе га савѣтујемо! Орљ.
- си ми падал на машку, сá че видиш квó че буде! Км.
- СА ЧЕ —видимо чија мајна црну влну предѣ?! —Море, допреле су и мојата и твојата мајна! ДД. (Окретање свађе на шалу).
- видиш, дупе ти дебело, да не мож тóв текá. Вој.
- ћу искáрам, па че ћу докáрам какó трѣбе. Пк.
- зарáдиш крастѣне! Казувá ти ја да не работиш тóја рáботу сáм, ама ме ти, главо тврдоглава и непревијена, не послуша! ПРж.
- изедѣш Марјановата! Каквó че постигнеш сас тóва?! Само—ти сѣ мож нáрод смејѣ! Пир.
- те избодѣм с вилуту! Каквó тражиш у моје имање?! Изв.
- Сá чу њу да докáрам у рѣд, че ћу искáрам. Че ћу докáрам какó трѣбе. Тѣшка рѣч је пóтешка не́го кад те човек удáри. Гра.
- Сабѣн си вóл. Ти ли си нашѣл не́кому дá се потсмејеш?! Вој.
- Савѣди главу и бѣгај у—свет. Од теквó се само текá мож спáсиш. Гос.
- САД —се нацицáла будáла, па тражи какó не́ма прáво. (каквó). Ш.

— си ми, врајлѣтино, па́дла у—руће! Са́ че ви́диш каквó че бóде! Мр/Пир.

САМО —ако те стигнем, ка те увáтим, па ка те издигнем — че пúкнеш ко тѣква. Рс.

— вáтим ли га, че му стрóшим нóс. Ор.

— вóдиш сѣлсѣе политѣе, а у кúћу се не умѣјеш срѣдиш какó трѣбе. Рѣкла тáја, реклá онáја, у свáку мánцу мерудѣја да бóдеш. Држ.

— глѣтну мáлко, па си óтиде. Потпрл се уз бандѣру. Сваћи каквó му да-де, он пијѣ. Јебрѣк голѣми испѣл с грѣјану рећѣју, и мóдар му плáмик из-уста излáзи. Рѣја пијáна, усрана и умóчана! Пир.

САМО ДА —сте си жѣви и родѣтели, и децá, па какó је нѣка је, мóра се трпѣте! Карáње нејѣ добрó сас карáње се нѣшта не постѣса! Гра.

— те једнóш довáнем, ти би видѣла! Све бѣ те искóбла и гóре и дóле! Пир.

САМО —дѣрнеш ли ми девојчѣто још једнóш, очѣти че ти искóпам! При.

— једнóга—дрóгога подóкује. Трáжи си орату, нѣкакв рáбота вој се не рабóти. Пир.

— једнóшка да те удáри, че—ми лѣкне! Рас.

— кажѣ да си крѣв, и навѣ шѣју, и ћути си. Рос. (Савет, како да се избегне свађа).

— клоцáти децáта! Рѣја! А ѣма и унóће, веч девојће! Вој.

— лóше рѣчи од снау́ту чúјем — че ме утѣпа, че ме убѣје, че ми се (у) уста насѣре! Гра.

— ме лóпају по грбѣну док ме не измлзу! ВСв. (превáре. Пир).

— мѣлеш ко крѣтетáло, и нѣкад не престáњујеш. Сук.

— мѣслите да изедѣте, испѣјете, и да се облѣчѣте. Па пóсле — дрúћи ѣмају! Па ѣмају, черкáно, ама урабóте, ушпáрају, не сѣју лѣво—дѣсно. Гњ.

— нóј још тáја ћѣтка трѣбе! Пет. — пóдви бпаш, и óтиде си! Сре.

— óстре зóби једнó на дрóгога. Злó једнó, злó другóто —ко пцѣта. Сук.

— с окáње нѣма (да) ми надвѣјеш! Јá че óкам, и мóгу да óкам, пóјакó! ПРж.

САМО СЕ —забди од смѣј, и сáмо тóва знáје. И каквó пóвише бчеш да ти казúјем каквú су снау́ довѣли?! Грш.

— карáше свѣрвата, сáмо гóнеше унучѣтѣјата. Лóша женá, па те, бре, све бодљѣво, ко бодљѣво говѣдо, глѣда. Пк.

— лѣжете једнá дрóгу, и не вѣрујете си! Ама, тѣ, текá ви пóблаго, да држѣте кобилћете с пѣни котлóве на рáмо и да пѣнћате једнóга—дрóгога! Чин.

— одлѣгујете једнá на дрóгу, и нѣшта не рабóтите, нѣкакву рáботу не завршáвате. Рс.

— репѣри! Не дáва, па не дáва! Кс.

САМО СЕ ТИ —закачи с мѣн, че ти казујем све по рѣд! А народ че слуша и има ти се смејѣ! Вој.

— облѣчи убаво, и убаво јѣц, па си ћути. Иако че буде млого народ, никој нѣма да примѣти (ни) да си свиња голема, (ни) да си голема будала. Кр.

САМО СИ —ја млого на—срце не турам! А да турам —до са би цркла! Пир.

— једѣн дѣн бѣл од рѣч! Те колко си човек! Пк.

— ти делбедѣрин у сѣлѣто. Како те, брѣ, нејѣ срамота! Не видиш ли да че ти кѣхата падне на—главу?! Јел.

САМО СКРЦА —сас зѣби од јад; —сѣ зѣби кáмто мѣне. Вој.

САМО —смѣцѣња, сáмо једѣ. Мáлечко, мршаво, ама једѣ за тројѣца. Поглѣ колко кóмпѣра изѣде! Рáс.

— ти орати, па че се придружиш на тѣја што млого знају! БЧ. (Претња).

— трѣбе млого поштување. Нѣма ништа од кавгу, кавга не прáви добрѣ.

Ти мѣн рѣчѣш, ја тѣб. Ако неси рáзуман да кáжеш добрѣ, немѣј лоше.

Прекрсти се, па рѣчи: Бѣже, тѣја одозгѣре че ми надокнади. Гра.

— че те мѣлим да ми сá прáво кáжеш, и да ме пáк не излѣжеш. ВСв.

Сáмо шомлѣташ кво се сѣтиш! А неси спѣсобна ко женá домаћѣца да се заоратиш од домаћѣнше рáботѣ! Км.

САМО ШТО —неси видѣла, товá неси украла. Онѣ, мѣслиш, народ блѣсав, па не види! Ако, крадѣни, крадѣни! А пѣсле па че пѣчну друѣи од тѣбе да крадну. Км.

— сам узѣла једну слѣву, па колко је искоколила, бчи да ми извáди. Трѣ.

Саможивнику, áло сѣбична! Све твојѣ да је! Све крз твојѣ дѣпе да мѣне! Изв.

Сарлѣк ли че дѣлите те се тѣлко кáратѣ! Срамота! Пир.

САС —какѣу се пáмет слѣшаш убаво си и до тѣва стѣгла, до рицѣга и до грѣвога! Áма и за ѣга неси! Јал/Пир.

— коју се (гѣд) састáј све ме оговáра да сам нáјлоша. Рс.

— ѣга се и поштујемо, и цѣнѣмо, ко другарѣ. А баштѣ му не сáкам да видѣм! ВЛк.

— орати ме нѣч уплáшиш! Држ.

— рѣу се не распрáвљај, па какѣо бче нѣка ти кáже, ако бчеш да те је помáлко јад. Батáли га! Áјде с мѣне да ми нѣшта помѣгнеш! Чин.

— све се мѣж вáлиш колко бчеш, ама заштѣ се сас децáта не повáлиш? Соп.

— сви, па и сас кѣрве, мѣгу да се дружим, áма кѣрва не мѣгу да бѣдем.

А тѣб свáка чás, тѣ и товá мѣжеш! Држ.

— силу не мѣже. Ако утѣпаш чѣвѣка, отѣдеш на рѣбију, па кáжу за твојá

деца да су робијашка. Клонí се од карање и од бијење. Пк.

— теквó се ни најголемá рђа нече повáли, а ти си нашбл да се с теквó повáлиш! Ста.

— туја главу не знам до дèк че стíгнеш?! ВЛк.

СВА ПИЛИШТА ДА ПОЛУ, ТИ ДА —се оћутíш! Ти ли си за орату?! Потсмејало се кúка на криво дрво! Развлечóтино, ништа не разбíраш! Не разбíраш ráботу да си рабóтиш, а знајеш по путове да ломóтиш! Ни- каква неси домаћица, сáмо водиш селске политíше! Држ.

— ћутíш! А ти знајеш за квó! НМл.

Свако дело на видело, свака тајна че буде јавна! Бог бáви, не заборáви! Што мéне стíгло, тебе не заминúло! Рс. (Клетва).

Свакому че си дојде време, па и тебе! Тегáј че видимо кво че буде. А че има за кво бóг да ти суди. Рас.

Свао, дојде ли ти мужат из пашу? Рс. (Увредљива шала).

СВАВИ —јáши, зарíпује и онóде, па пóсле мéн да боли главá! (Вулгари- зам).

— нека повéрује Данђину мýку, моју мýку! Ама че повéрује када га стíгне! Пир.

— пут ка навадујем, виснеш ко тиква на плóт, па те сви чекамо! Гра.

Свè áле у кúфу, ни једно не разбíра. Пк.

СВÈ ГА —женáта однесе. Бí ћу, ўби дýшу. Бз.

— некако текá орати, како да смо њим свè нешта дужни и свè нешта крíви. Цр.

СВÈ —да је лóш, за једбн дбн че га претрпíш па и на грбíну да га нóсиш. ПРж.

— ћи је турáла пód—нође, нејè читáва. Мбра да ну је нешто направено. Гра.

— је текá како се вáлиш! Теквá будáла ко теб се рáца једнуш у стó године. МЈ.

— ме нешта набéцује, свè ме главá боли оди ну. Вој.

СВÈ МЕ СТРА —да је ббш текá како (га) тí кáжеш?! Пет.

— че заборáви нáшуту мýку, и че улéзне, и че обéре градинкуту. На пóље господáр не мóж да будеш. Гра.

СВÈ МИ —је јáсно, али ми нејè јáсно како те текв́в ўбав, пáметан и рáботан мýж ўзе, с каквó га зáслепа?! Изв.

— угаца, свè ми је добрó, самó још перцá да ми даде да полетíм! Пир. (Иронично).

Свè мóгу да ти заборáвим, али што си ми за черкуту реклá, тоvá ти не мóгу заборáвим, тоvá да си знајеш! Брц.

СВÈ МУ —наказа, свè, и што трéбе и што не трéбе. Сук.

- струпá одједнуш, па га најадови, па, брѐ, онија човѐк сáмо што не пуче од јáд. Држ.
- СВѐ —на подѐр орати, свѐ оче нѐкога да изѐзве, да наљути, да најадови! Теквѐ га очѐпено бѐг дáл! Вој.
- њим ижлáцити на потпѐрше, и они се казују да су домаћини. Пет.
- њино прáво, нáше нѐправо! Дој.
- орати на викњу! Да ли од бѐлку или од големиш?! Закасáл мѐжат, ама љу не мѐж искáра, сас децá му рѹше заврзане. Пет.
- пѐшћи ђди, а гáзда. Не смѐје да си купи кона́ да не буде нѐкој у његов дѐм попаметан од нѐга. Затѐва ни магáре не купује, нѐго сам вла́чи до појáту и од појáту на грб́ину. Пк. (Увредљива шала).
- пообара, потроши! Зѐт пусти, мѐра да ви́де да је сýла големá?! Об.
- причаш да си б́ил (нѐкога), а йма ли тѐбе да су били́ (нѐкоји)?!
- Мѐре, и јá сам носи́л б́ијење, али сам пѐвише б́ил дру́жи. Пок.
- рабѐте урабѐтила, па и х́итку заһит́ила, па на пѹт излѐзла. Пир. (Потсмех).
- рабѐтиш тѐва штѐ—ти нејѐ—за рабѐту, а не рабѐтиш тѐва што ти је за рабѐту! Км.
- се вáркаш да испáднеш пáметна, па кáжеш и тѐва што не би н́икада реклá да си пáметна. Срѐ.
- СВѐ СИ —ђу мáјна слѹша, а еј, девој́на големá! Гра. (Оговарање).
- знáјеш, свѐ си на пáмет науч́ила! Амá све ца́бе ка те свѐ цуцају и шѐгу си б́ију с тѐбе. ВСв.
- ишла́ ўзокол, ўзокол, ўзокол, ама си па дошла́ на (својѐ) мѐсто! Гра.
- СВѐ —сонѐцува стáрцити да му даду́ пла́цат. И нѐмаше кѹде, дáдоше му га, па се са скараше сас она́ја децá. Рђа безѐчна и самож́ива! Пир.
- су си реклѐ, свѐ што мѐже рђа на рђу да кáже. ВЛк.
- СВѐ ТИ —мѐгу опрѐстим, ама тѐје погáне рѐчи што си ми тѐг пред нáрод реклá, не мѐгу. Пир.
- умѐјеш! Умѐјеш да си пом́инеш и без поштѐње, и без пáмет, и без убав́ило! Држ.
- СВѐ —у чѹжде дрѐје идеш нá—госје. А овáмо се вáлиш да си гáзда и домаћ́ин. Пк.
- че ме боли́ главá догѐд те глѐдам прѐд — оч́и! Соп.
- СВѐ ШТО —ймаш прцáњ, свѐ йма да излет́и. Йма те искáрујем из кућу́ту, и триста сѹдове нѐма ти помѐгну. При.
- рѐчѐш, лѐше, лош глáс че те б́ије. Пѐдобро је да си попрѐхути́ш, да га обрнѐш на смѐј. Гра.
- трѐбе да си искáжемо, да си искáжемо сá, па до Нѐву гѐдину тѐва да не прáвимо. Нѐва гѐдина, нѐв касмѐт, нѐва оратá в(да буде). Ама па(к) којѐ си је науч́ило да си је лѐше онѐ че си и пѐсле буде лѐше. А т́и си,

чини ми се, оди теја! Гра.

Свекрва ме замлатила у младе године па са ништа не разбирам. Ор.

СВИ —су ме обичали, и друшће и другаре, и претичали су се сас мене кој—че да живује. —За момчетијата сам запамтила да су се претичала, ама не знам за какву работу беше?! Изв. (Вулгарна алузија).
— тичичи да поју, а ти Кострешко да ћутиш! Пк. Тека, ка се скарају па некому речу.

СВИЊА —жена! Текво се је брљиво од—крај. Ич ћу не обичам да ми дооди! Гњ.

— кад сере, она ћути, ама ко ти да ћутиш ка на устата сереш?! —Ама га па рече, глупчо један глупави! Како ли те трпим теквога блесавога што не знајеш какво шомлгаш?! Пир.

СВИЊО —свињска! —Свиња—ми рекла, па ме неје (ни) јади! Пир.

— Свињо! Свињо ти свињска! Тека ли се работи сас чуждо дете? Ја че кажем на башту ти да ти се убаво отепа! Сук.

— че ти распљескам њушкату зинеш ли још једнуш! БЧ.

Свраката иде од колџа на колџа, па се на крај надене. И тебе че стигне това! ЦД.

СВОЈ —леб једџе, чужду бригу води, никакву работу не врши, а и неје се уредило ко жена. Држ.

— родитељ, па да не деде? Што њмам, ббрим се и послегњо што је да му дадеми! Неје сваћи родитељ исто, неје све једно! Гра.

Своју си главу гледам, чужду бригу не бриним. Гледам да си ми деца буду жива и здрава, да ми несуду гола и гладна, и да ћи научим да буду човџи. А које си изврча устата нек си ћи изврча, оно не изврча мбјата уста него си изврча његовата. Вој.

Сџбично, неје се женило. Ка дојде дома, ни дете ни котџе. А остарџло, нема ни врата кој да вој отвори. Пир. (Оговарање).

Седамдесџе године бдим по свџт, (ама) ко вашту алу не срџто нијде. Како га ббг тека здаде наказано, и сџбично, и злб, и блесаво?! Пир.

Сџди си тука, и нембј ме само подббцкујеш! Брц.

Сџдла Мара на срџд сџло на срџмено јелечџе, па не знаје Мара свџкру, што че речџе. Пир.

Сџкни рџчи! Сџкни рџчи! Сџкни рџчи! Чужеш ли квб ти кажем! Сџкни рџчи или главу че ти отсџчџми! Соп.

Сџре—маже, сџре—маже, па ти накаже све што се сети. Па оно, на крај, најдобро?! Држ.

СџРЕМ —те домаћице! Држ.

— ти свџ твоји! —А ја ти сџрем и живи и мртви! Пир. Ка бџе девојћа,

још преди—ратат, текá се карáше, а и бíше се, две прђфесорће, па њим се је пђсле цел Пíрот смејáл.

СЕРЕМ ТИ СЕ —пђпе у браду (Пир); —у грђб (Бла); —у њђга (Трњ).

Сђри се у њђга! Купíл си га та си му избíл бчи! Вој.

Серсеме! Свђ ти мђра сас децá да се бíјеш! Че ти рашчђврка и тђб њђкој главýту! Вој.

Сестрáта ти угáсла, њђма нíшта оди њý. Што не íдеш да љу помђгнеш него се áкаш по сђло ко шáшава? Кс.

Сíла кокошíња, на дýпе му одбíшиња! Онђ се па нашлђ да прђти сас бíјђње и сас сíлу, а њђма дýшу ни по пýту да бди! При.

Сíне, сíне, да ми је да те довáтим, па да ти овакá устáта рашчђпим! Изв.

Сíтно прежвáкује њђшта! Не—знáм да ли је блан или је срдít? ВСв.

СКАЗÁ МИ —квђ се сђти; —трíста и трíјесе. Вој/Чин.

Скáпчђ скáпани! Дíвај се, íма рáбота! Зав.

Скарáле њим се женђте, па са мужђти бчи да си повáде, не мђж се глђду.

А онђ се пáк саживíле, и ка једнá прáј бáницу, бка другýту преко плђт да вој дадђ парчђ. Сук.

СКАРАЛИ СЕ, ПА ÍМА (ДА) —се жíви појђду (Вој); —си бчи повáде (ДЦ).

Скарáмо се за нíшта. Не знáм што—нí— би, а не мђж се сђтимо ни кђј је први запђчђл. Амá тђв мíну, помирíмо се. Брл.

Скарáше се, дíгоше кýћуту на рђгове. Нш.

СКАРАШЕ СЕ, ПА —дојдђ до вачáње зá— гушу. Пс.

— си надумáше кађ се сетíше. А јýтре — нíшта! Чин.

Скројíл си га без нђжици! Де избђке децáта, па га и њíм испрíчај, да íма кђј да ти повђрује. Сáмо и децá дђнђс несý тђлико глýпава свђ да вђрују. Км.

Скрђљђ! Ни гђсје не умђјеш да дочђкаш и да прђчђкаш! Íмаш сас квђ, ама ти се не дáва! Чин.

Скýпо че ми плáтиш ти за тђва! Че вíдиш! Ста.

Скђкче га њђшта да зарáдни хотђк?! (Чђчка га). Вој.

Слепíле се једнá за дрýгу, сáмо шђпчу и сáмо поглђцýју час овýја, час онýја. Сре. (О оговарачама).

Слепíно слепá! Слепá си до сá билá, слепá че си и остáнеш! БЧ.

Слепчђ слђп! Не вíдиш ли каквђ ти прáви женáта?! Бђље че ти је њу да си глђдаш, а њђ да се замлáчујеш по девојчђтíја! При.

Сликáла се сас свђкрву си на врђме, и живýју си сá?! ВСв. (Зајђдљива шала на рачун свђкрве и снаје).

СЛУНЧО —један! Случно проклето! Од мѐн се држ поскраја, да не кажем на мужатога па да си после имаш рабoту! Гра.

— нѐма те одавна! Куде си снитал? Рс. (Мужу).

— слунчави! Имаш си жену, па си ну гледај, а од мене се држ подалеко! СГл.

— Случно! Што ми дрва не докараш, него само пијеш и сниташ?! Гњ.

Слупаше рогови, сриташе коњити, скараше се, степаше се, готово! ДД.

Слуша љу како наопако орати, па ми иде скoмина, иде, иде! Ама се несте карам, отидо си! Пет.

СЛУШАМ —га, банта нешта, ама нечу да се карам и да га учим пред народ. Рс.

— те, жено, слушам те, па ми мило како сам се убаво оженил?! Рос. (Иронично, жени свађалици).

СМААНИСУЈЕ МЕ! —Не могу више да га трпим, па нека ми је још толко муж! Вој.

— Нѐмам мир од нега! Куде год да идемо, он ме све пред народ простира. Море, нигде да се не види текѐв муж! Сук/Вој.

СМАЛИ МАНГО! —Ако те још малко слушамо, че почнемо да ти верујемо. Кр. (Лажову).

— Ли се договоримо помалко да лбжеш?! Км.

Сматра ли некој куче пред врата, та и ја теб! Вој.

Смеј ми се! Ако, смеј ми се! Ама че даде—бог да ти се поскоро врене! Орљ.

Смири ли ти се срце, или још неје? Убаво ми наказа, и неје ми бѐш згодно што ми све това наказа пред народ, ако знам да неје истина. А и ти знајеш да неје текá. Рас.

СМРАДЕ ЈЕДАНИ —Ја те више не могу трпим! Тм.

— урини се отука да те не гледам и да ми не смрдиш! При.

СМРАДНО —једна! Када пројдеш покре мене, ти смрдиш! МЈ.

— Суртуку! Ти ли си домаћница! Ти неси никаква домаћница! Немој се казујеш! Пет. (Смрадно/Смрадно. Вој).

Смѐклáне! Какó па трѐви да најдеш туја смѐкну да се текá убаво спáрите?! МЈ.

Смѐкљо Смѐкљави! —Седло́то те удара у петѐте! Вој.

— Што ли се натрскујеш?! Боље си подигни панталóнете да ти не падну! МЈ.

Смѐкнута, смѐкнута, па рекло: Нѐма куде! Сук.

Соли, соли, соли! Наприча квó се сѐти! А ни си повише ћутамо. Вој.

Сопуљáне! Дѐ си обрѐши прво цѐвећете, па после че оратимо! МЈ.

- Спуштил вецѣте! Сá че па бѹде окáње, пцѹвање и кáрање. Кр.
- Срá—мочá, срá—мочá, сказá њим трíста и трíјесе, па ка ђи свíти с гóвна нáрани, онá си óтиде, лѹкнѹ њој. Сук.
- СРÁМ ДА —ђу је! Бáба?! Мóре, óчи вој испáдле, што ми детé сас прѹт јѹри?! Ја сáм њој га оставíла да га чѹва, а онá га сас прѹт јѹри. Пир.
(О свекрви).
— те је! Дој. (Свађалици, кад започиње свађу).
- Срáм си, изглéда ми, одáвна изгубíла! ВС.
- СРÁМ ТЕ БÍЛО —вóле јéдан (Вој); — дá—те (бíло) (Дој).
— дрта кобýло! Што подлѹгујеш мáлечката децá?! Сук.
- Срáм те, рђо јéдна, свађí—дѹн ми дужници дóбде! Тí се задѹжујеш, а ја се раздѹжујем?! Од децáта да отíмам, дѹгове дá ти плáчам! Зав. (Мужу пијаници).
- Срамóтно је да ти пáк трајим парéте да си ми врнеш! Што се сáм не сéтиш? Дóста сам те потсечáл! Ја несѹм погáзда од тебе, а и не мóгу децá да си оглáдим а твојата децá да рáним! Сук.
- Срдíт је, па га кóжата не побíра! Дој.
- Срдíљо, што не орáтиш?! Црв.
- Срétла ђу, па нејé знáла кво њој је реклá. Рс.
- Сритáли коњíти! Пѹче тíква и при њí, гóтово! Вој.
- Сритáше пáк коњíти! Áко, дóста су зáједно дрѹђи појéли, нека се сá сáми једѹ! При.
- СРЦЕ —ми пѹче од брíђе и сеђирације! Рас.
— че ми дóјде на мéсто ка ти однесém цигáре кудé трéбе, на грóбиштата! Пир. (Мужу, пушачу).
- СТÁЛНО —ми посѹткује! Ко да је онá мéн свекрвa, а не јá њóј. Гњ.
— сí под заклóп, нíгде се несí вéснула (у свét). Брл.
- Стáни, брé, жéно лѹда, чéкај! Не óкај! Не брѹкај ме! Десíло се! И тí си тѹва билá, што си и тí дозволила да се десí?! Нејé тóлко стрáшно! Дé да сéднемо да поразмíслимо, па че нáјдемо íзлаз из овѹја мѹку. ПРж.
- СТАНУЛО —какó тíче у главѹту оди јáд и смрáд. Пир.
— ми на вратáта какó мéчка, па на свé личи, а на човéка нíкако. Рс.
- Стáри човéци несѹ клéли, слагáли су се, живíли су си добрé. Пк.
- Ствáра смѹт! Не вéруј њој, онá рétко прáво казује. Рс.
- Ствóре јéдан баксѹсши! Дóста сам ти и трпéла! А сá си добíла кво си тражíла! Па ако се још кáраш, мóже још да добíјеш! Кп.
- Стíсам ли те, óчи че ти искóпам за тóва, рѹће че ти пребíјем, грбíну че ти прекрш́ачим! Нéче се вíше сѹнеш у мојé да кра́днеш! Нéче се вíше

сѣтиш да ми бѣреш градинкуту. МЈ.

Стоји му бѣрла како седло на магаре. Све си му личи. И крпенете панталоне, па му и онѣ личе. НМл.

СТОКО —ни једна (Вој); —покварена (Брл); —ти саможива (Чин).

СТРАШНА —па женá? Од говно да њóј се не дигне човек! Јал.

— си па женá?! Од говно да ти се човек не дигне! ЦД.

Сту воле! МЈ. (Обраћање неком као да је во).

ТА —бóље ли си ти бѣл?! (ЦД); —да ли па знајеш?! (Вој).

ТА ЈА НЕСЪМ —на мајћу пóвише, те да ме бѣјеш! (Вој).

— сáнце судѣ да огрѣјем! (сви да). Вој.

ТА —јоште—штó! Вој. (Изазивање).

— каквó?! Нѣче ми пáдне перчѣн! Вој.

— квó?! Мож сáмо да ми плѣнеш под опáшку! Сук. (Вулгарна двосми-слица).

— немóј да мѣслиш?! Вој. (Пркос, изазивање).

ТА НЕСИ МИ —из—очи испáдал; —испáдал из бревенѣк. (бревенѣци). Сук.

Та штó?! Вој. (Изазивање, пркос).

Тавралијо! Сáмо тавру глѣдаш! А имаш ли јóште нѣшто сас квó мóж да се повáлиш? Пир.

ТАЈА —ако је теквá цуцава, мóж да те уодѣ сас рѣч да ритнеш! Јал. бѣбетáрка! Онá се јóш играје сас лутѣ, сас бѣбетѣја! Вој. (Одраслијој девојчици).

— бѣздѣтка, па ка се распрвѣла! Па сá áка по нáднице?! А ка бѣше у селó, свѣ бѣше бóлна! Пк/Пир. (Свекрва о снаји).

— вапируља! Онá ми крв пѣје! Онá че ми дýшу извáди! Од ну че мрѣм! Вој.

— га је нагуљáла! Тáја све тóва прáви! Вој.

— глотница! Товá ти нѣма даде три óко да си извáдиш! Сук.

— гуза! Све што је блáго онá да изедѣ, свѣ што је ўбаво онá да облечѣ! Пир.

ТАЈА ЈЕ —бутнитри, а онáја њѣм је (снаá) пá(к) пóстрашна! Гра.

— сáмо за Мáту блѣсавога! Рос.

ТАЈА —клáсна! Спуштѣла сáгницуту дó—земи, а девојћа?! Вој.

— мангусѣја! Вој. (Злој жени, али и стоци, звери).

— ми с дýшу паму́к вáди! Пир. (Муж, о злој жени).

— мóже да скáра и црѣва у мешѣну! Соп.

— њѣговата, ка се растресѣ, не дáва му да шукне. Држ. (Оговарање).

— њуравица! Сáмо њури и злó прáви! Пир.

ТАЈА ПÁ(К) —алá, глáву ми прóврте сас њóњо сáкáне! Гњ.

— блесавата! Оно па нашло памет да ми дава?! ВЈ.

— загуљотина! Закаса од њу! Вој.

ТАЈА —пуна! Вој. (Одраслом размаженом, подругљиво).

— рогуша! Вој. (Поноситој, или уображеној).

— смрадна! Боље че њој је да се опере, окупе и очешља, него да смрди час уз село, час низ село! Км.

— смвкна, оно че нешто знаје?! А мужат, смвкља ли је, смвкна ли је, смвкљан ли је, и он ко њу, па си све бревенецити у—руће носи. Сук.

— ти говна никако из уста не излазе! Вој. (Оној која “мурдари”).

— че ти запали големуту свечу па че вика за тебе. Че изнесе големе-те тепсије, че ћу је срамота од народ. Па че каже: А, мамо, што не умре једну годин понапред?! Гра. (О лошој снаји, како ће жалити смрт свекрве).

Теква вој је мајћа била. То је са текво (направил), он је нас три жене затрл Цер.

ТАМ —брé, будало једна! Не видиш ли путат?! Не видиш ли куде народ иде?! Пн.

— будала иде! Кад си запело, никој те не моџ врне! Рс.

— трéбе сас сећирче да ћимнеш па да и умирим! Дој.

Тáмо куде си пошла, ја сам веч вил и врнул сам се! Вој.

ТАМБН —ми ич неје криво што ти неје право! Оно и мэн неје сваћи—пут било право, ама ти неси сакала да се обрнеш камто мéне! Сук.

— те не сматра ни за куче пред врата! ПРЖ.

Тапа—тупа, тапа—тупа, истепа га, искара му прашинштето! Са че се мисли да ли пак да не слуша! Км.

Татабице! Ти ли си па човек?! Брл. (Шкртици).

ТВОЈА —алишта сви знају! Вој.

— је жена тврдоглава, она све че плати! Нш.

ТВОЈЕ —је прошло, допрв да доводиш жену?! Ама па, моџе, моџе?! Мálко ли ћи има по селата! Ка неје он могъл да доведе, што има иље и миле, та ти ли че, злогледан, и што нема куче за квó да те увати, ти че па доведеш?! Пир. (Старом удовцу).

— ни се је знало, ни че се па знаје! Вој.

Тврдоглав си, брé, ка говéдо! Изв.

Тврдоглаво ко мазга. Не моџ га препрајим. Куде навíје там иде, па су закасали од нега. И ви бшш нега да бенједишете за зéта?! Пет.

ТÉ —га тíја блесавјат, па(к) иде! Од нега се човек не моџе скýта да изедé нешта, све мора и он да прбба! Сук.

— дошвл сам! Ја овде нема мéсто да однесам! Рос.

— куде су врата! Са сам ти ћи убаво показал. ДД.

- нешто се срчкамо! Ама нејé млого, че прбјде! Км.
- од овова че правим јербм, ама од тебе, синко, ништа не могло да направим, све некако наопако идеш! Текá ми рече башта ми, али сам си ја погазда него што је он некада бил. Трњ.
- оди туја ћелестуру се једва отараси! Свакакво вој надума и она си побеге. Рос.
- са је грмело! Караше се, па се кћната тресе! Зав.
- текá га напраји! А каквó ми је билó, не знам?! —Мóра да те је нешто закачило у цвѣтат штóм не мóж да разбереш, толиће године, каквó је добрó, а каквó нејé! Рас.
- теквѣј, те онаквѣј! Млого рѣчи замлатене си жéне накажу када се посваде. Цер.
- ти наша рабóта! Јá му помагам, а он ме прáј на будалу! Сук.
- ТЕ ТИЈА** —вашјат бѣлјат, он је това направил, видели га човѣци. Та несбм си (сам) говѣда у морузу пуштил?! Сре.
- малуган! Вој. (Погрдно, детету, али и човеку малога раста).
- ТЕ ТОВА** —дрнкало, њиното! Требе да је онó това дрнкало?! Онó, сиромá, не зна је ни квó орати ни квó рабóти. Вој.
- мајћинштето! Вој. (Лошој мајци, погрдно).
- Тѣ**, туј ти је мѣсто! Са нѣма да мóж да мрднеш и да бѣгаш! ДЦ.
- ТѢБ** —нешто усвиткаше бчи какó ћу видѣ. Штó си дóм не глѣдаш, него сáмо глѣдаш чужде жéне. Изв.
- ти пóзгодно да си куче, а не човѣк. Рс.
- ТѢБЕ** —ка слушам, њу би задавил. Њу ка слушам, тебе би задавил. Ор.
- овдѣ за убаво несó окнули. Тува се мóра рабóти, шáла нејé. Кп.
- ТѢЈА** —бесóуље (Вој); —кучће проклѣте (Пир. (О лошим женама, курвама)).
- бриће да не водиш! Него си оти́ди дóма, па си окупи дечицата, па њим напрáј вечѣру. И она да виде мајћу да имају, да несó сирочетија. Јал.
- су áле шашардисале! Чин.
- ТЕКА** —да црцаш за трбшку лѣб и за кáпку воду, да умираш у бблће, нѣма да ти помóгнем! До сá сам те помагáла и ка је требáло и ка нејé требáло, а сá те нѣма помагам ни у најголему мýку! Тóлко си ме зá—срце изѣла! Држ.
- ћи је чувáла, ко да су прашћина, ко да несó њóња деца! Пет.
- ТЕКА ЈЕ** —ка децá кýсају ћисалицу, а на старити (мóра да) иде скóмина, па се кáрају и мрзну си. Сук.
- кац се сиротиња подголѣми! Кп.
- ТЕКА** —ли рѣче?! Че га ббг убије! Сре.
- ми дојде на језик, па се издумá. Он је рђа, Рула је рђа! Па и да му кажеш! Гра.

— му је спремала! Неје му ни залок леб дала! Липцал је ко куче, неје умрел ко човек! Усирал се, умочувал се, никој га неје видел! Необричен, неуреден, неокупан, сас говна умазан, тека је умрел! Неје имал предисмрт кој да му даде залок леб и капку воду. А језикат му је до послегњи час по гузицуту лизал. Држ.

— се муж блазни! Пк.

— си ми дојде, да се карам па да се карам! И док не најдем некога све да му струпам, не могу да се умирим, не могу леб да једем! Пир.

ТЕКВА —ми пачавра не трбел! Гра.

— си си, и теква че си останеш, стрино Данћел! И нема се промениш! При.

Текве ко ну соле воче од млого знање. СГл. (Оговарање).

Текви тепани ама недотепани, има млого по село. Рс.

ТЕКВИЈА —ђи има млого, теквија ко тебе што не разбјру ништа! Об.

— ранаће, синко, че сабереш колко бчеш! Вој.

ТЕКВО —не закачај, да си после немаш работу! ДД.

— праве најгори луђе у село. Пр.

Текв ти бил мајсторат, и са се не мож преправиш! Чин.

ТЕШКО —са да мине без бијење. Одавна му се стесају да га бију. Ббога га нече пушти тека тиће. Нече да има разалњака и мангуа у кућу. Пир.

— си га тебе ако те уватим. Кр.

ТИ —ако си Голуб, нигде врана (да) нема! МЛк.

— бар знајеш квб те боли, али мбјата женá не знаје квб љу боли. Гњ.

— би га паметно работила да си паметна! Гра.

— брe, да се удавиш тамо куде жабете мочају, какв си глупав и гадан.

Трњ.

ТИ ДА —ме клпаш?! Мене ни башта ни мајна несу били! При.

— се оћутиш, и да ти се глас млого не чује! Да гледаш да ти се помине по кожу! Пет.

ТИ ДА СИ —влас, чудо би направил. Само ти не давамо сећирче у—руће. Рс.

— на дупе седиш, да се не сећираваш млого за мене! А ја че си живим како—си знам! Јал.

ТИ ДОЈДЕШ —како прбс, и дојдеш како замлатен, па нема квб млого сас тебе да се расправља! СГл.

— малко како блесав, ама ти никој ништа не смеје каже штóm си силан па бијеш. Па затова и не знајеш да си блесав него ти се чини да си паметан. МЈ.

ТИ —ђу задeваш, па мож да рипа. НМл.

— за мeн и за моју чељад не бригуј. Води си бригу за твоје черће на

коју страну че ћи даваш ! Км.

— знајеш каквó си работила! Че се сéтиш свé ка појдеш на онís ја свет! Душа́та че ти на дупе излáзи! Пир. (Призвук клетве).

— ка би работила ту́ја ра́боту за недељу дóна би ти закахили ко́жугу на клин да се суши. Бла.

— како дојде, óдма донесе окање и карање. Кр.

— ко да си видела?! Све знајеш унапред, и това што неје билó. ВСв. (Подсмех).

— кучкó вртоглава! Кóј па тебе слóша?! Кому је на па пóтребна твоја пáмет, и по квó се види да си пóпаметна од нáс?! Да ли си домаћица, или си добрá комши́ка?! Или се пак сас сéстре и сас брајна убаво слáгаш?! Ста.

— ли мислиш да че те трпим док ме не изедеш?! Гњ.

ТИ ЛИ СИ —јела гóвна при ону́ја за мéн?! Немóј више да си јела гóвна за мéн, очити че ти извртим?! (искóпам). Сук.

— ме ранила?! Кадá сам од тебе лéб узела?!

ТИ ЛИ ЧЕ МЕ —окаш текá?! Да ли си ме чувáла и појила?! Пир.

— па текóв нóсав бйјеш?! Де, приди мáлко пóблиска! Чин.

— учиш?! Ти, главо шуплá, ти си нашлá мéне да учиш! Нп.

ТИ ли че мéне сбпíњаш?! Кр.

ТИ ЛИ ЧЕ МИ —забраниш кóј че ми у кóћу добди?!

— кáжеш да сам штрóкна?! Тй ли си за оратéње?! У твоју се кóћу не мóже од смрáд улэзне! Брц.

— судиш?! Бóље че ти је да си глédаш твоју ра́боту! Чин.

ТИ ме мрáзиш! Вој.

ТИ МИ НЕСИ НИ —за малијат прс (Сук); — на малијат прс (Срс).

ТИ МОЖ —дрóгога да лбјеш, мéне не мóж да лбјеш! Срс.

— Твојетóга мўжа да прáчаш у решéто нá—воду, а дру́ђи не мóжеш! Друђи несу тóлко блéсави! ВЛк.

ТИ —мóј господáр неси! Каквó ми тóлко заповéдаш?! Кр.

— му лијеш дупéто, а онó нече ни да те чује! Пир.

ТИ МУ ОРАТИШ —а онó тврдоглаво па те не чује! Рс.

— онó шашавéје! Кс.

ТИ не бéри брйгу за мéне! Вој.

ТИ НЕ МÓЖ —да ме израниш, видиш ли каквó сам голéм, по два—лéба че ти на једнó једéње једéм. А лyтиш ли ме, нéма ни за лéбат да ти работим! Брл.

— човéку добрó да напрáјиш, а лóше мóжеш ка си бчеш. МСв.

ТИ НЕ —нóсиш рóгове да бодéш! Штó да ти се па плáшим?! (пак). Рс.

— оратиш с мéне, а не знајеш ко је билó. Знајеш сáмо ко ти је женáта

рекла. А оно је другако било. Ка мánеш да ћутиш че си поорáтимо, па че ти све опрýчам по рéд. Пир.

— разбýраш (ни) за две пáре! Рас.

ТИ НÉМАШ —íч од мóзак! Бс.

— јáд, а ја ровéм и једéм, и текá си жívим сас пијáнога и лúдога мýжа. Зав.

— чорбý у—главу! Мóже ли, бре, тóв текá?! Пýташ ли се ти каквó че пóсле испáдне или се не пýташ?! Чин.

ТИ —немóј млóго да орáтиш! Ђути! Јá че све да распрáвим, јá по умéјем тýја áлу да умíрим, знáјем вој бóлкуту! Рс.

— непрéвiјена глáво (ВРЖ); —ни очеш искарáш (Дој).

ТИ НЕСÍ —сас акблат какó трéбе! Вој.

— девојче, па сáмо да чéкаш да ти кáжу да си úбав! Кр.

— млóго чис у—руће! ВЛк. (Крадљивцу).

— сас свýту (пáмет)! При тéб се мóж и тóва дéси, нејé чýдо големó! Теквi ко тéбе óче с мáлко пáмет да су млóго пáметни па су у стáње свáшта да напрáве, свáкакво чýдо! Пл.

— пáрев син (та) да ти се срáмујем, и да све мóжеш! Пн.

— шутá козá, нéго си ствáрно рогáта! НМл.

ТИ —њи на свi нáказа квó си ти óчеш, те мéн да ми не кáжеш?! Држ.

— óчеш прво да ми извáдиш очи, па пóсле да те глéдам сас њi. При.

ТИ (ПА) —за нiкаква лáјна несi! Пет.

— знáјеш свáкога да пресúдиш, свáкому манý да нáјдеш, и свáкога да брáниш! Јал.

— несi не-знáм-кво?! Ако си тóлко úбава, какó сáма кáжеш, тóв не знáчи да си пóпаметна од нáс?! Кс.

— кудé óтиде?! Јá ти једнó казýјем, тi ме дрýго разбýраш! Црв.

— од човечáнство нiшта нéмаш, нiкаквв човéк несi! Јел.

— оди мóзак нiшта несi имáл! Какó мóжеш теквé рéчи безобрáзне преди нáс жéне, а íма и девојчетiја, текá да орáтиш?! Рас.

— не знáјеш да казýјеш квó је билó! А пóвише знáјеш да казýјеш како нiкада нејé билó?! Рос.

— усмрáди свýту рáботу! Вој.

ТИ —поживé úбаво: штó је јéло у мешiну, штó је лéпо на грбiну?! Ама нéч се у своју кýћу посéреш, че чучиш по чýжде кýће. Пир.

— рáботиш с бóлнога човéк, трéбе да водиш рачýн! Грш.

— сáкаш да седиш на две столице, ама че пáднеш оди двéте! Км.

— сви прáзници препрáзњува, а са рáботу не знáјеш! Кс. (Прекор).

ТИ СЕ —завутујеш како да несi сас свýту (пáмет), како да несi чiс? Држ.

— мáну од нáс, не добдиш више! Да ли се пóдголеми од какó се позá-газди?! Бла.

- мори, неси женила за мужа, него за моје имање! Цр.
 — насмуди, а ја че се накострешим! Пир.
 — па, да извиниш, усра од валџе! Гњ.
- ТЋ СИ —асли ко посирка. Бог да сачува! Дѣ се откани од мене и најди некоју другу жену да се караш сас ну! Брц.
 — асвз, а ја сам дасвз! Па че видимо кој че надвије?! Држ.
 — бесник! Бесник си и бесник че си останеш! Гњ.
 — блѣсав, ама не изгледаш толко блѣсав колко си блѣсав истинѣш! Бер.
 — блѣсава! — Да сам блѣсава, блѣсава сам! Ама ти си куде—куде по-блѣсава! Јал.
 — блѣсаво, вртоглаво! Чу мора да те тужим, голему ми штету правиш! Ста.
- ТЋ СИ ГА —до појане докарала? Баба на две копилетѣја! Пир.
 — рекъл овака, онѣ га казало онака, и направило ти главоблију! Вој.
- ТЋ СИ —голема говноједица, да прости лебацат! Што—ти—је требало тека да оратиш, да лѣжеш и да се брукаш, черко?! Ја и мајна ти смо биле другарице, и ја те волим ко своје чѣдо! Немѣј тека дружи пут! Тов те онѣја, але, Ббринете, навѣле да се издумаш! Сук/Пир.
 — дебел под рѣп, ти имаш! Затова се и сѣлиш! Бла.
 — дошла на осѣдланѣ коња, па си работиш кво си бчеш! Брц.
 — дрт човек, срамота је тека да оратиш! Черка могу да ти будем! Кр.
- ТЋ СИ ЗА —маану (Вој); —нега ситна риба, плѣускавица (Брц).
- ТЋ СИ —Загорѣ, на брата ми крв у— очи! Стану ми лоше у—срце, бега да те не закољем! Брл.
 — задомрчкана! Ти си полудѣла за мужје! ТД.
 — замлзени Голема си ти будала! Сук/Вој.
 — збрле човек! Од тебе је доста и толко — што ћутиш! ДД.
- ТЋ СИ ИЗЕЛА —гѣвна; —трице. Км.
- ТЋ СИ ИЛИ —голема будала па се не разбираш, иали си блѣсав ко неви — јено јунѣ — од таја двѣ једно! Трећо не мѣж да буде! Ама се па млого и не сеширавај — будале по свет има млого, а има и невијена јунѣја! МЈ.
 — за болницу, или за лудницу, и неси за у нашу кућу?! Изв.
- ТЋ СИ —једна глупарина голема! Бер.
 — курвица, шарена под кожу! Ш.
 — куче без рѣп! Куче! Пир.
 — Лѣно, ортачка жена! Ти си како ортачка воденица на коју се мѣље на рѣд! Ама при тебе ни текѣв рѣд нема! ДД/Пир.
 — лѣжѣц! —Очи на очи, па да видимо, па да видимо кој лѣже?! Вој.
 — маануту знајеш! Зашто да ти ћу ја казујем?! Пет/Држ.
 — Мара, вуњара голема! Убаво знајем како смо оратиле, а са га изврчаш!

набпако?! Рс.

ТЋ СИ МИ —га узел! —Ја?! Турил сам га у слатко, и у пекмез, и у цимент, и у плеву за говеда?! Пк. (Иронија).

— излезал из срце, не сакам више да те видим! Рс.

— улезал у—очи, и нема да ти буде лџко! Гос.

ТЋ СИ —на толко малко бсетан?! Човеку неје право право да је текá. Правете мир, ја толко могу да ви речем! Мр.

— навикал (да буде) како речеш, а онó све текá не мџ да буде! Мџ (само) понешто! ВС.

— направјила све това! Ударил га у—главу, па (му љу) све расцепил! БЧ.

— насметен! Нити си у блесавити блесав, нити си у паметнити паметан. МЈ.

— њим тамо само бил магаре које њим воду носил! Гњ.

ТЋ СИ ПА —бил дибидус без мџак! Јá сам помлада од твојуту најмладуту черку, а ти да се текá запљескујеш?! Рс.

— ко попат! Нема кџ да те слуша, ми си имамо рáботу! Гос.

ТЋ СИ ПÁМЕТАН ЗА —три коњá! И нема квџ да ти казујем и да те питујем! Млк.

— за тројица луди! Доста је да ћутиш и само да глџдаш, па да се види, а кáмоли ка оратиш?! Гра.

ТЋ СИ —просерисукало, а мџат ти је помјран! Нема кво од њџга лоше да кáжем! Брц.

— прџљак! Дрџнци се развисџли на тебе! Срамотá ме што си ми рџднина! Сук.

— прџљачка черка! У наш—дом нема да улџзнеш! Пир. Текá ми је свџрџа оратила и прачáла абрџве да несџм јá, сирџтинско девојче, за њџнога сина. Ама ни се пá узџмо, не глџдамо на това.

— решџла моју кућу да растураш, ти си ми крџв у—очи! Не могу да те глџдам . Гњ/Пир.

— с кџзе рáсал, ти—би могџл и да врџкаш! Пк.

— се срџит родил! Крџиво ти што ти је мáјџа жџмбава и баштá блџсав. Држ.

ТЋ СИ СИ —ти, ми смо си ми! Ако си имац, твоје си је! А јá се не срамујем што немам! Ама све што имамо несџмо украли ниџкому, сáми смо (си) га створили, а ви вáшето несџте створили сас поштџење! ВЛк.

— това направјила, и немџј га преврџљујеш на мене! Вој.

ТЋ СИ —срџадна! Ка прџдеш покре мене, смрџиш! А ти не сáмо да смрџиш него и бџздиш! Сук.

— това знајеш на по тебе! Вој. (Иронично).

— тупá ко васуџл! Каквџ јá има с тебе да се распрáвљам?! ДД.

ТЋ СИ У БУДАЈЕТЕ НАЈБИСТАР! —И сви това знамо, и затџва те толко

почитујемо! Мл.

— Само, куде да се најду будале да улезнеш у њи, па да те народ одма види и чује човек да си?! Пк.

ТИ —тута, а ја мута! Текá ли ти бчеш?! Е, муте, муте! Пир.

— у блесáвете неси најблесави! Ја знам још теквѐ áле! Гра.

— црвиво дупе! Ти дрчно дупе! Ти све мбра да прбаш! ВС.

ТИ ЧЕ —видиш може ли текá да се мињује преко домаћинску ливáду?!
— Де, што бкаш?! Ако сам прешбл, несбм у однел! Че ти дадем једно бреме сено за штету, áко је штета големá?! Јá не умејем да се кáрам без потребу, бóље да тргнем штету! Нш.

— дóпрва видиш твојуту мýку! Де чеке! Чин.

— једеш, блáго че се облизујеш, а ни че сáмо ринтамо?! При.

— ме запáлиш! Моли те, куми те, не помáга! А да се кáрам и бáјем, нечу се брукам! Кс.

— си отáдеш дóма с крваву глáву, текá ми изгледа?! Сук.

ТИЈА —áвгус, тáја рђа (Брц);— баксуз, сви че ни закóпа (Гра); — бесник (Вој); —бицман (При); — бицманин (Вој); —вепар (Бла); — дрвендѐл (Вој); —дрт бик (Пк); — жмукавјат (Сук).

ТИЈА —ка се роди́л ни́чћи је пáдал! Наследил, и са дру́жи рабóте за нѐг, а он се сáмо излѐжује по ладовинете, преврча се чás на једну чás на дру́гу страну. Трњ.

— коњ! С нѐга се не мóж разбѐреш! Он је дóбар сáмо кад га зовѐш на једене. Вој.

ТИЈА ЛИ —па зевзѐк, тáја ли помалáрка?! Од њу си човек не мóж у кýћу прдне! Пир.

— Стáнко, тáја ли рђа?! Не сáкам ни с óчи да га видим! ВС.

ТИЈА —ми дрб изѐде (Грш); —мýлча (Гос); —несрѐтник (Пн).

— нóси црвиве рýће! Не пуштај га да ти се млóго мýва по двóр! Дој.

— њура! Сáмо ћутí, сáмо њури! Рс.

— њурча њурави, свѐ ми житóто згазил! Пс.

— оввн! Онó глѐда баксу́щи, асли ко оввн! Држ.

ТИЈА ПА —замлáтнак (Сук); — рашчѐпљак (МЈ).

ТИЈА —Пѐра Прдла, вáшата рóднина, че излѐзне у сви најпаметан?! Пир.

— по не згóди кој дедѐ! Млóго алíмо, затóв лóше и пројдóмо! Пк.

— прáво казál, нејѐ излбгál —у понѐку кýћу сáмо калабалбци се ствáрају, и големí ненавидлбци! Пк.

— се лýди прекарáли, тíја што су умејали да ћуту и да трпу! Пк.

ТИЈА ЧЕ —какó Гóјка Бóтшинога, да скрѐне! Брл.

— те бáје! Јá га текá намерíсујем! Вој.

ТИЈА —шакламáни Вртоглава ала! Срс/Вој.

— што не разбѣра умѣје пѳвише дѳ те уврѣди нѳго тѳја што разбѣрају.
Ста.

Тѳкво недозрѣла, тѳ! Ти сѳмо јѳдно карѳње знѳјеш! Трњ/Чин.

ТИВѢ —дѳгоше ѳурунтѳју (ВС); — ѳспишта женѳта (Вој); — појдѳ крѳпна
орѳтѳ (Пк).

— се ѳврну у мѳн! Па: Тѳ си! па: Тѳ си! па: Тѳ си! Нѳбеди ме пред
тѳлко нѳрод да сам јѳ крѳв ѳко знѳје да несѳм, и јѳ си од срѳм побѳго,
не смејѳ вој нѳшта орѳтим. Сук.

Тѳца, тѳца, па све у глѳву тѳца! Гра.

ТѳЦНИ СЕ У ГЛѳВУ, ПА ЧЕ СЕ СѢТИШ КУДѢ —је, кудѳ си га оставил;
—си залутѳл, у каквѳ си се дрѳство лѳше нашѳл! Вој.

Тѳ ЈЕ —грѳбо, Јѳво, при тѳлко нѳрод да орѳтиш текѳ! Зав.

— домаѳин чѳвѳк којѳ чѳва брѳчене ѳвце и рѳтави волѳве?! ДД.

То нејѳ бѳба, то нејѳ чѳвѳк! Пир.

ТѳВ —да ѳзнеш чѳк и да га утѳпаш! Рос.

— пѳметан нѳче да замѳсли и да направѳл! СГл.

— твојѳ рѳбота нејѳ! Глѳде си твојуту рѳботу! Кр.

ТѳВ ШТО —ја ѳмам, онѳ нѳкада нѳма да ѳма! Трњ.

— је подѳлено, ли знѳјеш какѳ ѳде?! Све сас зѳр, све сас карѳње! Гра.

— си ми направѳла лѳше! Да ли че вѳдиш белѳ вѳдело што ми мѳжа у
бѳлницу нѳкара?! Че процѳвтиш ко дрѳња у дѳпе?! Пир.

ТѳВѳ —ѳлтавѳто; —бѳчѳско кѳче; — блѳсѳвѳто; —дѳпе ненѳситѳ! Јал/Вој.

— и без пѳре да ми дѳваш, нѳма ти га ѳзнем! Чин.

— ич дѳпе да те не лѳже! Вој.

ТѳВѳ ЈЕ БИЛѳ ЛѳМ И —грѳм (Вој); — трѳсак (Дој).

ТѳВѳ ЈЕ —брѳка, па резѳл, па зарезѳл, па желѳзо турѳл, па пожелѳзѳл,
па отишѳл! Држ. (Дѳо бѳјѳлицѳ?).

— голѳм срѳм! Чѳвѳку да потѳраш нѳшта, а он нејѳ крѳв?! НМл.

— срамѳтно! Немѳј теквѳ вѳше да те чѳјем! Брл.

— канѳр чѳвѳк! Не ѳди при нѳга ка ти кѳжем, ка те мѳлим! Гра.

ТѳВѳ ЛИ ЈЕ —мѳјат карѳзлѳја?! Де навѳм, де навѳм! Дѳ да ми сѳ кѳжеш
заштѳ ме текѳ нѳбрука пред нѳрод?! Вој.

— спѳнѳ, ка спѳм на стрѳ?! свѳ ме стра да ли че ме задѳви! Цр.

— Што се забѳло тѳм, штѳ нејѳ тѳка?! Гра.

ТѳВѳ —магѳрешка брѳга да нејѳ! Брл/Дој.

— ме онѳ нѳпраји да се скѳрам! НМл

ТѳВА МИ —не трѳбе! Нѳкога не слѳша, сас нѳкога се не слѳга! Сви кѳжу
да је рѳја, и да поголемѳ рѳја не мѳж да се замѳсли! При.

— се пак ѳвдѳ, на шѳју, укачилѳ! Ич га не мѳгу вишѳ трпѳм! ВЛк.

Това́ обичаш, зна́м! Това́ си ти је на́—срце! Чове́ка за́—срце да изедеш, па да си побегнеш да не мо́ж да ти одговори́! Пир.

ТОВА́ ПА —бла́јало (Пок); —Ми́рката, ни́какво неје́ (Вој).

— опáлно кара́ње! Двн из—двн, двн из—двн, не да́ва ми та́ја рђа да ми́рнем! Сук.

— шњу́вало! Од ку́ћу на ку́ћу, од сока́к на сока́к, са́мо да си неје́ до́ма! Вој.

ТОВА́ С —голе́мата уста́ (Бс); — разв́ртенуту гузи́цу (При).

ТОВА́ —са́м ти у ја́д рекла́, изговори́ла. Рекла́ сам, не пори́чам! Ама, са мло́го јаду́јем што́ сам то́ва рекла́. Та́ја сам жена́, па опр́ости ако б́чеш! Јал.

— те не́ма огре́је, и́ч се не на́дај! (Ста); —ти не доли́кује (Бер).

ТОВА́ ТИ ЈЕ ЗА —оно́ва што си ми (злó) напра́јила (Км); па́мет (Вој).

— па́мет! Па дру́жи—пут ка при́чаш сас же́не на пúт а ти гле́де да не бу́де све лб́жа што ка́жеш не́го понешта́ (да бу́де) и и́стина! Трњ.

ТОВА́ ТИ НЕЈЕ́ —за орату́! И по́добре че ти је да се о́ћутиш на вре́ме! Чин.

— треба́ло да ка́жеш, са́мо си б́твори орату́! Вој.

ТОВА́ —ти не́ма лб́ко опр́остим што си текá заљопáла пред на́род! Пет.

— че те ко́шта мло́го! (Ста); чичá Дри́шља ич (и) не помíшља (Рс).

— чу́до до са́ неје́ билó, с́н на башту́ рúку да дигне! При.

ТОВА́ ШТО —је до са́ билó да́ј да заборáвимо, кара́ње ми је досади́ло! Гсс.

— ми казу́јеш до́де како́ ма́лко приту́жљиво, како́ ма́лко и на лб́жу ли́чи! Пок.

ТОВА́ ШТО СИ —ми раскопа́ла б́дма да за́равниш, да те тук не за́копам. Држ.

— направíл, това́ је големо́ будáлство! Вој.

То́гова су прочудíли! Затóв је он стану́л вртогла́в, а не б́ше текб́в! Брл.

Тоја́гу, па забéри, па свé најури крзи прб́зор! Зав.

То́ј си је од како́ си је —уби́ло те чу́мата! Бо́ље неје́ ни билó! Гра.

ТО́ЛКО —ли је па б́ш за́пета ра́бота?! ВЈ.

— ми б́ше ћев да ти стрóшим но́гу, ама ми не па́де на ма́шку! Рас.

— па да си за́хоравéл! Што́ ћу не пита́ш, жена́ ти је, зашто́ се на дeлник обла́чи ко на Вели́гден?! ПРж. (Подстица́ње на сваћу).

ТО́ЛКО СИ —ме увреди́ла, те не мо́гу ни дв́ња́м ни но́чња́м да ти то́ва заборáвим! И док ти не врнем не́ма ми́р да има́м! Трњ.

— разби́ра! Она́ да разби́ра по́више не— б́и—ти то́ва рекла́. Брц.

— с́лна! Ту́в без тоја́гу не́ма приоде́ње. Км.

То́лко су те баште́ве пра́вили, а ти́ си, ете́, будáла испáдал. Рс. (Увредљива

шала).

Топове да пуцају, нема да ни раздвоје! Та ти ли че ни, ало рашчепена, раздвојиш?! Кóј че па теб верује?! Гњ.

ТРАЖИ —за квó да се скáра, ама јóш не мóже да га нáјде. И че пóчне да бка за нíжашта. Вој/Пир.

— си пóдобру ако тí ја несб́м доб́ра! Никој те нејé врзáл за мéне нíти те па сíлома карáл да ме узíмаш! Цр. (Мужу).

Трај, бре, о́ути се! Реклá си каквó си сакáла, са ћути! ВРж.

ТРЕБА́ЛО —би у тóп да ви т́рим па да ви исвр́лим на Басáру. Тóлко сте ми досадíли! МЈ/Трњ.

— је да се т́жимо, али áјде! Рачунаш, нече га у грбб нóси. Соп.

ТРЕ́БЕ —га уíкаш, убрúкаш, па да ти се више нíкад не јáви! ВЛк.

— гла́ву да му от́и́нем пр́во, па тегáј да пристáне! Брц.

ТРЕ́БЕ ДА —је мб́јата женá јéла свíнско?! Позаслу́ше ћу! Не чíни ли ти—се како да грд́и?! Пир. (Омаловажава́ње своје жене пред другима, како би се застидела и ућутала).

— нејé б́ш текá какó га тí казу́јеш штом га тóлко пúти казу́јеш! Брц/Гра.

— ме запáмтиш! И че ме запáмтиш, скóро че буде! ВС.

— процéниш (пр́во) којé мб́ж а којé не мб́ж, а не да се б́скаш! СГл. (Савет, уз увреду).

— узнем ч́к па да ви свí побíјем! Тм.

Требе ли (да) ви целíвујем свí у— руку, да напрáјите пачáвру од мéне. Бла.

ТРЕ́БЕ МЛÓГО ДА СЕ ЗАЛÁТИШ, ПА ДА —ме стíгнеш; — постíгнеш ко јá. ВСв.

Требе пóново да је отиш́л при ону́ја кúчку?! Гра. (О мужу невернику).

Трéви га б́ш кудé га боли! Ако, да не пíta тóлко, да не бодé! Држ.

Трénчо ли јéдан! Пир. (Трапавом, тромом).

Три децá íмаш, ни једнó не врéди! Тм.

ТРИ́СТА —му нáдума! Сказá му трíста и трíјесе! Па са нéка íде да мисли каквó сам му реклá! Нéка са и он бр́гу бригу́је, дóста сам му јá појадувáла! При.

— му́ће и сас нéга, а лабавш́к је и на рáботу. Држ. (Оговарање).

— чúдишта је направíли! Алá! Соп.

Трлáл, не трлáл, ја сам закасáл. Брíђе и невóље од лóши човеци че ме умóре! Кр.

Тројíца сте м́жу у кúћу, ама ни једнó за једнó нејé! Вој.

Трómчо јéдан! Мíслиш ли тí кој че ти завршáва рáботу?! Пир.

Трџпаш ко празна воденица, и само това знајеш! А за никакву рабџту несџ! Пир.

Трџпнул га пџ—главу! Памет да му дџде, да не џди више ко шашав! Кр.
(О тучи).

ТРОШЃ СИ ГЛАВУ —Дџста сам ти помагџл, и савџтувал, а дџста сам ти се и посећирџл! Сџ је дошло врџме сџм да си брџниш својџ брџџе! Вој.
— свџте, па и сто—пџти да си свџт! Текџ не мџже више — ја сџмо да давам, ти сџмо да узџмаш! Об.

Трубџла је на свџ уста! Вој.

Трубџ на чџжда грџбишта, а на свџјата се и не џбрџта! На свџјата и забџравџло! Држ.

Трџпе! Ти ли се за џратџе?! Тџ не трџбе нџ да се јџвљаш! За тџбе је нџкому да се не јџвљаш, а кџмоли да се кџраш! Пир.

Трупуљџсто, главурџсто, коколџсто, баксузџсто! Прилиќа, сџнко, та нџма квџ?! Текџ девџјћу нџ—џи препџручџла и на џнџга когџ нџјвише мрџзим, а кџмоли на сџна! Изв.

Ту! Ту! Ту! Ој! Тџ не знајеш! Тџ си јџбукџрка! Пс. (Жени).

ТУВА —џма да капџшеш! Нџч те ни поглџдам више! Пет.
— нџма нагџцање! Дџбе џчеш да погџдиш (какџ џче). А и џн не знајџ какџ џче.Рс.
— ти је мџсто, млада невџсто! Сџ ми је дошло срџце на мџсто! Вој.
(Лџковање, када џнај ко је зло чиниџ падне у клопку).

Тџја ти рџч не мџже ни кџче с мџсло изедџ! Гњ.

Тџка ти је мџсто млада невџсто! Дојдџ сџ ти мџн на мџшку! Рс. (Ругџе, лџковање).

Тџкни се нџгде, несџ владџка! Брл.

Тупџне мџлџчџк, тџ ли че ми сџдиш?! Вој. (Дџтегу, али и џдраслом џко је малџга растџ).

Тџра му соплџтку! Штџ га не помџгне, а за соплџтку лџко је?! Сук.

Турџли у чџрџту сол јџднџ, па дрџџи, па трџџи, па се сџ не мџж јџдџ.

Епџ, нејџ добрџ за јџдење?! Па нејџ, ка су сви солили а сџ не мџж да расџле! Изв.

Тџте! Тџте! Тџлко ли не умџеш да га напџрајш?! Сук.

Тџтка га женџта да се кџра сас брџта си.Км.

Тџшко! Тџшко! Мџцаш ко говџдо, ни џмето си не знајеш! Сук. (Муцавџ Душку).

Те изџка: —Бџлџе, Бџлџе! Па дџде у нас да си џратџмо џвџчер. Нџкада се несџмџ карџли, карџње добрџ не дџнџси. Њџна кџћа како да је нџша.

Чин.

Те речеш неје било?! а сви су видели и чули, и не мђж да одричаш! ТД.
ВЉВ —им (свѐ) да преправљају, ништа да не буде како друђи оче ВЛк.

— му да пине а нѐма снагу, не мђж да поднесѐ. Енѐ га како се скукуљило у калиштето, како свиња ка се купе. Пет.

Вилчо! И ти ли си па муж?! И ти ли имаш сас квѐ да се силиш?! У твоју кућу кокошка појѐ! А ако и запојѐ петѐл, налута из комшилѐк! Пир.

ВИМАЈ СИ —мује испред себѐ! За мѐн не води млого рачун! Гра/ДЦ.

— предѐ твојете очи, немђј предѐ мђјете! Дој. Текá кáжемо нѐкому кој води чужде бриђе.

Випи ми, ћипи ми, па клђбуци преврча! Не мђгу да га више трпим! НМл.

Висело винце, вѐсело срце! Дѐ си пини, дѐ си испи до крај! Поналђчи се, па áјде дђма да си деђа башту виде како áде на четри-нође! Рс. (Увредљива шала при нуђењу пићем).

Виткуту си носиш и навад и напред! Поглѐдај си ћиткуту одосад! Дђста си се на народе подмигувала! — Мђре, нек се смеј! Дђста сам њим се и јá смејала и подмигувала! Нѐка се сá и мѐн пошегују и подсмеј! Па кад миѐне мђјти смеј, пак че се смејѐм и шегујѐм, и никому дужна нѐма да останем! А тија смеј сá че пренесѐм, мђра (да) гá пренесѐм! Гра. Текá њој се онѐ смеју за черкуту, а она њим пак, гђрда гáздерица, текá одговáра.

Вђпшо ћђпави! Што ти бђг не ђдузе и другуту нђгу па пђ—земи да се влачиш, да не луташ по чужда лђзјá?! Сук.

Вђрава ти страна! Очеш свѐ јá да ти давам, и свѐ ја да ти попуштам, па да будемо родá и пријатељи?! Епá, нѐма више тђва! Вој.

ВђРНА ВђРАВА! —Прошла, и врвину направила! СГл.

— ћђрна ми реклá, па ме неје (ни) јáд! Рас.

ВђРЧО —ћђрав, кудѐ луташ?! По цел—дђн се не приђираш! Рс.

— ћђрави! Дђбрѐ је било да ти је бђг узѐл и онђва ђко, свѐт да не глѐдаш! Држ.

— што жмиш?! Не видиш ли да те тáја води зá—нос?! Вој. (Сину, против снаје).

ВђУТИ, БРЕ —комшијо! Немђј се ђдјутро замлáчујѐш да ти не наkáжем каквѐ не сáкаш да чујѐш! НМл.

— не мђгу да те слђшам! А ка ти отидѐш при овцѐте и (при) магáриш-тата, приђај њим каквѐ очеш и кђлко очеш! Цр.

— ти ли си за орату?! Да те не узѐ тија блесáвјат што ти помáга да се кáраш с мѐне, јђш би вардѐла Кѐјат да га пилишта нђчу не прелáте! Пир. (Еротска алузија).

ЋУТИ ГОЛЋЕ КА —нема квó да облечеш, у лјуђе да се вѣснеш, него све у чужде дрѣје! Нѣмаш премѣну ни за укóп! Нѣче да има у квó да те закопају! Држ.

— нѣмаш у квó у лјуђе да се вѣснеш! Вој.

ЋУТИ ГОЛЋЕ —Комшилѣк те облачи! Км.

— ти несѣ за орату ка се у чужде дрѣје пременејуш! ВЈ.

Ћути, да ти ја не пóчнем казујем, па че се узвѣриш одѣка си! Вој.

Ћути ко да сам вој нѣшта украла и чѣка да њој свѣзде од нѣбо стурам! Једнó смо причáli кад ја узѣла парѣте, а друго је сá напрајила! Товá је курвинсћи напрајила, и посрамила ме пред наро́д, па сам ко усрана од сра́м! Изв.

Ћути, не јављај се! Ти не знајеш каквó је ра́бота, ни каквó је му́ка! Цел живóт си лежала, друђи ти лѣб давали! Немóј се (са) дру́гому смејш! Гњ.

ЋУТИ, НЕМОЈ —да казујеш! Јá да ти не казујем, сви че ти се смеју! ЦД.

— се казујеш (Вој); —си казујем, си казујемо áловети (ТД).

ЋУТИ —ораспи́јо проклѣта, ти ли си за орату?! Тво́јата алишта сви знају. Јал.

— рђо! Ти ли че ми казујеш, ка нѣмаш с квó у—свет да се вѣснеш?! Сук/Вој.

ЋУТИ СИ —Глѣде си му́жа и деца́, а сваћи кој квó тражи че си најде! Пир.

— тѣ! И тѣ си ѣста шарка! ВСв.

— Товá те несú пита́ли! Тм.

ЋУТИ! ЋУТИ! —Де, да ти ја пóчнем казујем! Нѣмаш ни ложѣцу, ни паницу, ни чарáпок, ни кудѣљу! Чуждо нóсиш, чуждо једеш, па чужде куће работиш да се раниш! Пк.

— И у будáлече, па и там си послѣган! Држ. (Мужу).

— Ёсто си ко пачáвра! Гњ.

Рђо! Ти ли си за орату?! —Рђа ми рекла па ме нејѣ јад! Сук.

— Твојете чѣрхе нóсе барјáк по селó! Сук.

— Тија твојат блесáвјат слуша квó ти казујем и квó наро́д орати за тебе, ама нѣма пáмет да се свѣсти него ти све вѣрује! Сук.

Ћути усрана гузи́це! Ти ли си за орату?! Немáло кој, него тѣ?! Држ.

ЋУТИ УСПРО! —Ти ли си за орату?! Гра.

— Ћути! И ти си па нѣкаква?! Штом видиш му́жје пóчнеш да се протѣсаш! Ти на дрóгу ра́боту нѣкада несѣ ни мисли́ла! Пир.

Ћути, Цѣганко, ћути! Тебе је правѣл Дра́га Цѣганин! Ако ми не вѣрујеш, позаглѣде Дра́гу, па позаглѣде башту си, па че видиш на кога́ пóвише ли́чиш! Че видиш кој ти је истинсћи башта! Гос/Пир.

ЋУТИМ —само да буде мир у кућу! Бла.

— ћутим! Ћутим—ћутим! Па ми до гушу дојде, па му и ја понешто кажем! Држ.

У, БРЕ —дете, мანი се од мени! Без тебе се не могу (ни) помочам! (посерем). Бер.

— што си стиснута! А љубаво знајеш да се наједеш ка другому у кућу улезнеш! Љубаво си потражиш, па и по два—пути да се наједеш — и за јутре! Берц.

У главућу војник, а у дупето сметеник! Муж и половина?! НМл. (Иронично).

У главућу брига, само хипи! И само се ладим, и крпе врзујем! Најлаја ме таја кучка, па са мир немам! Мора да је бесна таја кучка проклета?! Пир. (После свађе).

У ГРОБ ТИ СЕ —намочам; —насерем; — посерем. Јал/Пир.

— посерем! —Де ти га па наплини! Куде чу легнем ка умрем?! Пир. (Шалив одговор на велику увреду).

У, изеде ме ко куче! Ама ти ја нема дужна останем!Изв.

У које си се панталоне венчал, у теја си и дивис! А ка те жената поопере и поокрпи, и свекар че будеш у њи! Тм.

У, куче куде суче! Дој. (Оном, најчешће детету, ко врши нужду где не ваља).

У мамо, што ћу толко бије?! Тија је без акбл, тија че ћу утепа! Он бије, а она се смеје?! Он удари, а она каже Јец! Он пак удари, а она пак каже Јец! И текá млого—пути и млого време! И он се умори, она се не умори, негб се пак смеје, подира га?! Каже му: Јец! Гризи! Куде си ударил тамо зуб углобил! А народ слуша, саири се! Пир.

У, марш мочно, ти ли че ми казујеш?! Пир.

У мој век теквó говедо ко тебе несбм сретал! Гос.

У моју кућу сви имају похвале и награде! И имамо све, и најгазде смо у селó! И има да купим не само нега него и целуту малу! Он че ми казује који је, ко да ја не знам?! Они су од крај твнћи, а и свити су замлатени! Кс.

У наше селó ка човек прдне на једбн крај, на друћујат крај одма се чује! Држ.

У ОЧИ —те измотава! Ама нема квб да правиш, че ћутиш, че трпиш (немаш). Гра.

— че те плунем! Бла.

У, рђо рђосана, ти ли се пак довлече?! Да бч да се уринеш да ми неси пред—очи, да те не гледам! Пир.

- У селó големí ненави́дљџи, с кúпове! Гра.
- У, СЛÉПЧО! ЗАСЛЕПÍЛА ТЕ ТАЈА ПА НЕ ВÍДИШ КУДЕ —бдиш; — те вóде! Сук.
- У СРЦЕ —га убóде таја рђа, па сá не мóже да се удрамéни (удремéни).Вој.
— си ме убóл, ко змијá! Бс.
- У ста́ње је тија мутавјат, мџат ми, децáта да полóжи, сáмо мајђу си да заштíти! Кр.
- У тóп че те тѳрим! Бс.
- У туја кѳћу нéма више ни једбн пáметан! А ти сас нí утóк прáвиш и ортáчиш се! Изгледа ми да си и тí ко нí! Сук.
- У, хóрчо хóрави! Што жмиш?! Не видиш ли кудé те таја одвéде?! Гра.
- У ШТÓ —ме тóлко изéде ка несбм крíва?! Штó ме једéш?! Држ.
— си алá! Поднóсиш се како Рѳжа Тáлина! Пир.
- УАПА МЕ ЗА—СРЦЕ! —Изéде ме таја рђа! Бер.
— Сá се не мóгу смíрим! МЈ.
- Уапá се за језик! Ама доцкáн, изрéко се! Чин.
- Уапáла га пчелá за језикат, и тóва усрéd кавену?! Трéбе да је затóва отéкал?!
Кр.
- Убаво знáјеш каквá су свé гóвна излазíла на таја твојá рашчéпена уста?!
Немóј да се прáвиш ко да ми нíшта несí реклá, ко да нíшта нејé ни билó! Изв.
- УБАВО МЕ —изгледа сас тéја нóње зле бчи! ДЦ/Гра.
— ти нáлаја! Ама од тóва нéма јá да побеснéјем, негó че ти да побеснéјеш! ПРж.
- Убаво напрајíше! Несí бил ни хóрав ни мутав кадá сво ишли при нí и кадá сам ђи питáла! Напрајíл си ме на нíгде и нíшта! Сас тóва нéма нíшта да постíгнеш! А јá сам горéла мецѳ два-огња за тебé, а ти тóва несí видéл! Цр. (Мужу).
- УБАВО ЊИМ —момчéто, ама чéсто ћевлíја! Какó попíвкѳје пóчесто, а нејé ни без дрѳѳе маанé! Нéго ајд бóље да си ћутíм, мóж се освáтите па да ме пóсле мрзите! При. (Оговарање).
— отсукá! Нéче се више сéте да ме закáче! Вој.
- Убаво сáм му наказáла, па сá ако бче нéк се оћутí, а ако га нејé срамотá, па и не мóра?! Чин.
- УБАВО СИ —наказáше! Не знáм да ли че смéју јѳтре да се погледају у—очи?! БС.
— вој ја рéко: Не мóж текá снајке, несбм га ја чувáла ти да га једéш! Гра. (Одбрана сина).
- УБАВО ТЕ —гледам, и па не мóгу да вíдим по каквó се разликаваш од

нашуту големуту свињу, рањеницу?! Сук.

— слушам како једеш говна најлаго! Па си се нешто питама: колко—ли—че још мораш да изедеш да се заситиш и (да се) оћутиш! МЈ.

Ћаву си капу нашл да туриш на— главу?! Са ти је спроти памамет! Кр.

Ћби га на правду бога, једва га отемо да га спасимо! Зав.

Убил га бог у алуту! Това се пак утвну, пак се усмрђује! Дој.

Убде ме у—срце! Нема да могу више никад да му опростим! Пс.

УВАЊЕМ ЛИ ТЕ ЈА, ЧЕ ТЕ УБАВО — изгњасам; —изгњабрам. Вој.

Увањем ли те ја, че ти се убаво одгњасам! Че ти се отепам до благо! НМл.

Увати ме јад, па му све и свашта наказач. Бла.

Увати бабичкуту па ћу убаво протреси, да ћу уплашиш. Само нембј, черко, да ћу бијеш, проклетја да те не стигне! Пир. (Њерки, како да поступа са свекрвом).

Ћвек ми је забивала заглавће! Не може да буде човек! Кр.

Ћвредила ме је за сина и не могу да у поднесем ни у живи ни у мртви.

Товари ме сас сина! ДЦ/Гра.

Удавил би га, само да може, капку воду! Вој.

УДАРА —ћу слнчаница, не рабти њој се! А само сћита од кћу на кћу, по три—пути при једну жену само! Држ.

— ми шилци Бде ме како сас вилу железну! Сре.

Ударен си малко, ама че поминеш! Башта ти беше малко повише ударен, ама да не беше прејел спржу, још би си бил жив?! Кр.

Удари га једн, те га расипа. Ама цабе, луда глава је луда! Сас бијење не мож да стане попаметна! Вој.

УДАРИ —њим по шамар, онј че се оћуту! Сук.

— се у главу, па се позамисли! Кад би ти ја това рекла пред народ, и још да лбжем, како би ти било?! ВРж.

Ударила сећира врвети! Да се помире, нема се помире! ВРж.

Ударили на веселбу младити, и ништа не рабте. Сваћи дн — празник?! Гра.

Ударило остро на шилваво! Готова њина слога, јучера село размирише! Пс.

Ударим ћу за това поникад през—нос! Вој.

ЋДРИ —кучку помијарку! Ћдри, позлатиле ти се (ручицете)! Пс.

— неје твојел! Ако не мож старити да избјеш што ти зло праве, ти њим бар децата истепаж?! Сук. (Кукавици, која туче туђе дете).

Ћжлнчи се предј три—дбна, дн из—дн, дн из—дн, и не могб се распрајим сас алу! НМл.

Ћжлнчила се у мене и бче дћу да ми извади, и мирку ми не дава! Држ.

УЗЕЈИ —га на зуб. Вој.

— ти бóg од ведрициу, па сáмо лáјеш! Гра.

УЗЕЛА —си ми тиче испод грло! (Зав); — у куче бчи (ВЛк).

УЗИМАЈ ОСТРУШКУ, ПА —га утáпај; —уби кучку. Трњ.

Ўзни и од мéне, несáм првйва! Вој. (Оном ко одбија понуђену храну).

Уидају се! А ја карáње не волим, ја си прећутим, претрпим, и понéкад одвикам ка ми нејé много прáво. Зав.

Ўјна че ти помóгне, сáмо ти још лáј (на нéга)?! Пир.

Ўкрстимо рéчи! Не мóж више текá како до сá! Дој.

Ўлав се прáви, не познáваш га ти! Ама скóро че га опознајеш! При.

Ўлэзал бéс у нéга, па сáмо беснéјеш! Вој.

Ўлэзле му бубульáче ў—главу па повртоглавэ одједнуш! ВЛк.

Ўлэзло му нéшта у мóзакат, у главúту, и не држи га да је миран, мóра да се кáра, да се бйје, нéкакво чúдо да ствáра. Сре.

Ўловило, али не искористило! Каквó му мóжеш ка је глúпаво?! ДД.

Ўлопа ме дибидуs! Пн.

Ўљутил ђи, уљутил, па че га згризу с зуби! Вој.

УМРГУЉВА! —По цéл—двн седи сас жéне и кóј како мйне или нéшта речé, (онá) сáмо кáра устáта на тйлат! Ўч ђу не обйчам! Вој.

— Свé онá нáјде нéкому да се потсмйва, да кáчи устáта на тйлат. Км.

УМРДУЉВО! —Мен ли нáјде да се шегујеш?! Рос.

— Тéб би ја реклá једнó: нејé добрó на нáрод да се шегујеш, не знáје се когá каквó мóже да стигне! ВРж.

УМРЕ —и свекрва ми, а мислила је ја да че ўмрем преди—њу! Пир.

— Цйганката што те вáлеше, па сá че мóра сáм да се вáлиш! Сук.

Ўмри баксуze! Без свáкога се мóже, па (че се мóже) и без тéбе! Ор.

Умвшкáла се ко да је билá у воловóдицу! Кудé нáјде тóлку штрóку, не знáм?! Пок.

Уперило се, па се сáмо кáра! Вој/Грш.

Упéрује се у мéне! Неје ђу срамотá што сам нóј свекрва и што је још млáда невéста?! При.

Упéгли се (па се кáра) с мéне! Не мóж да одмéri кудé му је мéсто! Пк.

Упйрчи се, па се сáмо кáра! Текá си му добрó, текá си ђу мáјна научила!
А девóјна?! И кóј че—га ўзне, кóј че си глáву сас теквó врзује?! Сук.

Упирчиш се, па кáра ли се, кáра. Аслиј је ко женá алапáча! Држ.

Ўплатка ме, ўплатка, ўплатка! Јóш се не мóгу сврнем! ВЈ.

Уплашила се затов што је згузна! Знаје си она манете, ако се прави да је чиста како сребро и злато! Пир.

Уплашило се, па трчало, па се уплауало, што не моџ—да стигне на време!
Ја ли сам вој това крива што не умеје на време да појде куде требе?!
Гњ.

Упропастил си сас работу убаву златку, па са че и мѣн упропастиш! Што—ми стално напиљасујеш, што га ти неси уработил ка си видел да сам у голему работу и да не могу да стигнем да га уработим?! А ти?! Какву си па ти работу имал?! ПРЖ/Вој. (Друга жена, мужу).

Упропастило се, и текá че буде док смо живи, (и) нема да ни буде добри!
А ја би обичал да је оно здраво, али с њи се не моџ разбереш! Држ.

УРИНИ СЕ —да те не гледам; —(отука) свет да не блазниш. Вој.

УРИНИ СЕ ТАМ —ценабѣтино једна (При); —церемотино једна (Гњ).

Урињуј се од мене! Бѣге док си читав! Зло големо че те стигне, ако те само доватим! Об.

Усмрадил работу, па си са ћути а ни муку мучимо. МЈ.

Усмрадише работу —гужише се, разродише се, брука голема! ПРЖ.

Усмрдела гузице! Ти чиста, ја нечиста?! Погледе си сагњицу, по њу че видиш колко је чиста! Држ.

Усмрдело се на—живо, а оно знаје да те оноде! Што си не погледа кћуту?!
Ни једн прѣзор неје обрисало! Пир.

Успалела гузице! Немѣј ми се вртиш окол мужа, бчи че ти ископам! Км.

УСРАЛ —работу! Убаво се наватил, ама после усрал работу! Рс.

— си се од стра па не умејеш ни рѣч да кажеш! Км.

Усро! Усро! Погледај си сагњицу па после орати! Јал.

УСТА —вој се пцѣта насрала! Какво има она да расправља за моја девојчѣтија?! ЦД. (У уста. Вој.).

— да имаш, језик да немаш! Те тов да знајеш, чѣрко, од сѣг! Пир.

УСТА ТИ СЕ —насерем и намѣчам (Сре); — серем (Соп).

Устребал си ми! Вој.

Усукал концити, готов је! А видиш какво зло прави?! Душата му у носат, а оно зло да направи?! ВРЖ.

Утеплаку, не видиш ли да душу немаш?! РС.

Утилил се ТОВА—ПА—ТОВА! па не попушта! Грш.

УТРНѢ МИ —глава од тебе! Че те молим да се охутиш! Немѣј ме молиш да— те бијем! МЈ.

— онаја од цућеле које не разбирају ништа! Пир.

УФ! Ббш ми је мило! Срце ми се наслади што те текá са стíже! Гњ.
(Злурадост).

Уцџклíла се, па че ми дýшу извáди! Тáја блесáвата, тáја с голéмијат нóс!
Рђа проклéта! Нади свéте кýрве онá је кýрва! Грш.

Учéсти чéрка ти с доодéње?! Нéма там да си доседí! Држ.

Учури́сал од бриђе! Пвмори ни тáја алá! Пок.

Уши да си изедéш, какбв си! МЈ.

Фáла бóгу, баштá и мајна ме родíли сáвеснога, а тí си тражí другога кој
че се кáра с тебе! ВС.

ЦЕЛ —дбн сас мéне, па пóсле ме опбнђује! Вој. (Оговарање).

— Пíрот íма да се рáдује, сáмо ти умри, чéкамо те! Пир. Цéло селó
је прелетéла кад сам нóј реклá. Ако, нéка знáје да с мéн не трéбе да
се закáча. Јá вој несбм прва реклá, греотá је од—бога, онá је пóстара
од мéне. Онá мíсли да нíкој пó оди нý нíшта не мóж да знáје. Сáмо
си тражí да му се кáже. Кажí му, па нéка му се једé циђерат, нéка му
дрóбат трулéје! Држ.

Цеплénка! Па пíје, па се кáрта, па се бíје, па злó ствáра! Тм.

Цеплénко једна! Цеплénка че си остáнеш, áко се тóлко дíваш на грóзје!
Пет.

Цепну га пó—главу! Сá че му је дóста землá, са нéма (више) нí да помíсли
да ми пребруже! Сре.

Цркни ми, пукни, дýшманче! Вој. (Изазивање).

Црн ми је циђер изéл! Товá нéма да мóгу нíкако да му заборáвим! Гос.

Црнголéјо! Ко да те је Цíганин прајíл, ко да нејé нáш?! Иди пíте мајнју
ти да ти кáже, ако знáје?! Онá ђи је дóста мењавáла! Изв.

Чáља мí—се! Чé ме накáра да прíдем да га вáнем зá—гушу! Пир. (Изазива
ме подражавањем).

ЧЕ —бéгам у—свет оди вáс; —вáчам светá (оди вáс). Вој.

ЧЕ БУДЕ —добрó док су још крстенили! А ка дóјду некртенили ко нéга,
како он што је, че бóде лоше! ВСв. (Сујеверје).

— од нéга мајстор, ама ако га смрт не претечé! Км. (Подсмех).

ЧЕ ВÍ —бíјем док се не умóчате (Гњ).

— потéпам свитí до једнóга (МЈ).

— видим чýдилото! Че дóјде и при вáс злó, нéче да се забáви, па че ви
пóсле врчам смејáњето! Држ.

— нанíжем како штрк жáбе, сáмо стíгнем ли ви! Гра.

— нарáним сас жлтí бробíнци! Држ.

ЧЕ —вídиш скóро да ли је íстина како што је кáжем?! А сá мóж да се
сíлиш и вáлиш кóлко бчеш! Рс.

— ви́каш за за́лок ле́б Пл.

— висíш пред врата́та, изгле́да ми! Че ти дрíкају зу́би! Сук.

ЧЕ ГА —би́јем ко кúче у морóзу, са́мо не́к се бн в́рне! Изв.

— дíгну синóвете на манцалб́к! Вој. (Подсмех, неверица).

— га нап́рај, па че му избíје о́чи! Вој. (Омаловажавање онога који нешто прави).

— ошúри! Че га би́ју, че му једе́ дúпе ба́ницу! Држ.

ЧЕ ГА ЧЕКА НЕ́КОЈ —да се нагб́зга (Сук); док се нагб́зга (Вој).

ЧЕ —галáти, галáти, па че прегалáти. Чин.

— да́вамо, па и цр́ном Цíганину да је! Кр/Вој.

— добíје маждра́к! Зав.

ЧЕ ДО́ЈДЕ МА́ЦА —за погáнца (Дој); —на вратáнца, па че ми се примó-
лиш и т́и. Пир.

Че—ђу бре, за́давим, па тамб́н да íде у т́риста за́твора. Ор.

ЧЕ —зажа́лиш ти то́ва, де́те! (Пир); — збркаш конци́ти, ала́лема (БЧ).

— íгра Боја́на (Сук); —игра́је прúтат (Кр/Чин).

ЧЕ ÍДЕМ —да ва́чам кра́ј како́ је билó. ВЈ.

— у свéт, не́чу да ме ти мучи́ш, да ми трóшиш грб́инуту! Óлоше један!
Ђубре ти непрегорéло! Са́мо ли си т́и мýж на овíја свéт?! Пир.

ЧЕ —испразни́ш опб́нци́ти скóро—скóро, са́мо ако те ја́ би́јем! Дој.

— јаду́је, јаду́је, па че прејаду́је! Она́ не мо́же цéл вéк инáт да ка́ра за
ни́жашта. Пир.

— једе́те, ама да íма ко́ј да ви даде́, а да сте зараде́ли, несте́ зараде́ли!
Рс.

— једе́ш т́рице! Што неси́ заработíл, па да ти се роди, па да си и т́и
íмаш, негó са́мо поса́кујеш ова́м—онáм?! Трњ.

— ле́гне једну́ш! Комши́ја мо́ж да улéзне или не улéзне једну́ш, а ако не́-
ма своје́ покре не́га, ка се умурда́ри кој че га гле́да, кој че му помóгне?!
Брц.

— луде́јеш, ако íмаш мýшко дете́нце! Че шашавéјеш! Де по́малко пíи,
неси́ здрав, немóј да не́ма по́сле унúчето де́ду! Пк.

ЧЕ МЕ —зако́љу си́нове, па че ми месá на ченђéље зака́че! Рос.

— одгле́даш у грб́ину, са́мо још једну́ реч́ ако рече́ш! Пн.

— р́чка онó?! Не́чу се даде́м! Окр́ндак?! Изв.

— тра́жиш сас свечу́, ама не́ма ме на́јдеш! Км.

ЧЕ МИ —једе́ш ко́мпире! Вој. (Вулгаризам).

— ова́јдиш ми́шће?! Бо́ље íди да се изле́гујеш не́где, мeн ми је по́љко
са́ма да се слу́шам, да ми је глава́ ми́рна! Вој. (Некорисном).

— се напíјеш на циба́нат! Не́ма му́вте! Зарабо́ти па да íмаш и т́и!
Малко—га́ ли ти сли́ве остадоше необране, пропа́доше, а ти бчеш дру́ђи

да беру и пѣчу за тебе! Нѣма! Нѣма и готово, па нек је грѣ по стѣ—пути! Јал. (Вулгарно).

— сѣднеш на моју?! Урини се отува да те не глѣдам, да ми не остављаш вѣшћете у двѣр! ЦД.

ЧЕ — мора још много мутна вода да протече док се ти избистриш! Рс.

— мораш њрне да попримљеш, па тѣг да помислимо да је моѣ текá и билó! Чин. (Неверица).

ЧЕ МУ — давам кво тражи, нечу да си имам орату! При.

— давате довечер конштраци за вечѣру, да га трѣзните! Сук.

— напáрим бáницу зачáс, сáмо ако бче! Сук. (Вулгаризам).

— плѣнете под опашку?! Не можете му бѣш ништа! Км. (под пѣндѣр. Дој.).

ЧЕ МУ ПУКНЕ ЖЛЧКА! — Млого се најадоса! Вој.

— од јáд! Тѣва је голѣм јáд! Гра.

ЧЕ МУ — се насѣрем у уста! Вој.

— скрѣј љуáвку (Пир/Брц); — тлѣцају црвѣни лѣк (ВРж).

ЧЕ — надрѣби нешта што се не моѣ кѣса! Боље се мáни, бѣгај у—свет! Влк.
— најдем крѣв на́д—главу, ама ка си на́д главу врѣжем конѣпче оди тебе! Пир.

— облáжиш нѣжат! Изглѣда ми да че те това стѣгне, нѣма—си дѣма жив отѣдеш?! Грш.

— бкам, та нечу (да) те брѣчим! Трѣ.

— пáриш вѣле! Че мѣчиш топѣрва мѣће големѣ! Че вѣдиш?! Бс.

— питѣје пѣсле кудѣ је Мѣка! Ама ме нѣма, текѣ будáлу која свáкому добрѣ прáви, на́дете! БЧ.

— попрдѣ, попрдѣ, па че дѣјду! Немѣј се сѣћираваш за това.Кп. — признáјеш мáјчино млекѣ! Че вѣдиш?! Тм.

— рѣди и нáшта врбá грѣзје! Че дѣјде вѣме и ти мен да се помѣлиш текá! Ама јá че ти тѣг дадѣм, нечу да сам рѣа како ти сá! Кр.

ЧЕ СЕ — извáљаш ко бѣре, ако те сáмо удáрим! Бла.

— закáчљам с онѣја гáдове, да се распрáвљам?! Што—ми—је зѣр?! Рс.

— изѣдѣ од јáд и од мѣку! Ако, бѣш ми је текá мѣло — и тѣја звѣрку зло да стѣгне! Сук.

— крѣтиш, али ти нѣма помѣгне! Кво че бѣде, онѣ че си бѣде! Не моѣ ти сас јѣзикат да стѣраш злѣ од твѣј дѣм и да га притѣраш на дрѣђи! Изв.

— лѣкнем да ти лѣкне! Брл.

— плáшиш пѣсле и од текѣ што налиkáву на мѣне! Об.

— поглѣда у предњáкат! Ор.

— покáје! Че дѣјде вѣме, че вѣка! И пá че дѣјде на моја вѣрата! ВСв.

— пѣсле шегѣју и пѣцѣтата! Сук.

- скáрамо, че си наkáжемо и кво је билó квó неје билó, и па че се сажíвимо како да нíшта неје ни билó.Км.
- смéју и шцетáга! Тóв íма да бóде шегá до небесá! Км.
- уáпеш за дýпе, ама чéкај! (Пет); — удáри с пéте по дýпе (Дој).
- удáриш пóсле ў—главу, ама нéма да ти помóгне! Вој.
- Че си бíјеш главúту пóсле, ама нéма да ти помóгне! Трњ.
- ЧЕ СИ ДАВАШ** —и калтú испод ноктíти, и пепелтú из огбñат, ама ти нéма помóгне да се отплатиш! Сре.
- мíло за дрáго ка те зóр наkáра, а ја те вíше нечу, како да сá, помáгам без рачúни! Вој.
- ЧЕ СИ** —изедé ўсницете од јáд! Че си изедé кво се не једé! Ама вој нéма помóгне! При.
- измéшају кáпете сватнíната, текá ми изглéда?! Сук. (Злоба).
- мóра вржем óчи, па текá по свéт да óдим оди срáм! Км.
- мрдeм, да ми несí прéд—очи! Јал.
- нóсиш кáпуту у рућéте, изглéда ми! Нéма да знáјеш кудé че се сбпреш, самó ако те јýрнем! Рас.
- поглéда у прегнáкати! Че си обори тíја голéм нóс што га је тóлко високó дíгал! Сук.
- пóсле изврне устáта, па че кáже, па че си íмамо рáботу! Држ.
- ЧЕ СПÍШ ПРИ** —кúтриштата, сáмо ако се óдма не óхутиш! Вој. (Благо упозорење детету).
- прашчíната, дéте! Íма начýс да се гúшкаш сас нý?! Вој. (Шалливо упозорење немирном детету).
- Че стáнеш на мéру, че вáнеш за вéру. До сá сам те ја помагáл, а сá си се сáм помáгај! Дој.
- ЧЕ ТЕ ЗАКОПАМ!** —Клéше га онá текá свáћи дбñ! А ја нóј кáжем: Немóј, жéно, немóј мýжа да си клнéш, једбñ без дрýгога тéшко се жíви! Вој.
- Че те закопам! Че те закопам! Ако ме закопаш, нéма да процвúтиш! Вој. Текá љу он клнéше, и текá му женицата одговáраше. И тé, закопа љу, ама че љу потражи.
- ЧЕ ТИ** —вíдим грбíну скóро—скóро! Пир.
- га кáжем и нáрод да чýје! Давáла сам ти свé, и помагáла сам те, и децá сам ти чувáла! А од тéбе нíкад нíкакву вáјду несбм видéла! И лóшу рéч ти несбм реклá! А ти сáмо шашавéјеш, сáмо за мојá децá по селó орáтиш! Свé што неје билó товá пронóсиш крз нáрод! Вој.
- ЧЕ ТИ ДÓЈДЕ ДÓ ГЛАВУ И ТÉБ, ПА ЧЕ** —се пíташ; —те пíтам дóбро ли је! Вој.
- ЧЕ ТИ** —дóјде Црñи тóрник! Нéче се млóго ни твојé зло забáви! Рс.
- кúпим кáпу, ама пáмет не мóгу. Вој. (амá не мóгу и пáмет. Сук.).
- нáјдем ја лéк! Пóсле се нéма сéтиш теквó да рáботиш! Соп.

ЧЕ —тражите ви деда—Владу, само га нема најдете! Пн.

— удараш?! Кво че удараш, нема од мене ништа?! Че бијеш, па че преболујем, та квó?! Зав.

— узнем, брe, да се утeпам! Доста ми је текóв лóш живóт сас теквe рђe! Кп.

— усeру краци, ако се само сiле! ВС.

— утeпам куче! Нeма óн за тóва лóко да прóјде! Ѐма ме запáмти који сам! Држ.

— цркну од завидлiк! Ако íмамо, стeкли смо, несмó укрáли?! Зав.

— шiшаш мајмуне там?! Вој.

Чeкај, брe, стáни мáлко! Бог дýшу причeка та тi да не причeкаш?! Кудe си запeл какó говeдо у зeље?! ВЈ.

Чeкаш да те човeк ргне прeз—очи, да проглeдаш! Нш.

ЧEКЕ —гузице! Сá че видиш како јá бијем! И нeка сви чýју каквó јá за тeбе знáм! Пк.

— Стáвријо, јá знам стó! —Ћути, бре, жeно, јá знáм стó и једнó! Него óчу да га чýјем да ми кáже кво мiсли! Ка је лóт, óн че ми кáже све квó ми не вáља! Км. (Жена долази у помоћ мужу који је увучен у свађу).

Чeкете прво да зáжмим, па пóсле правeте кво óчете! Вој. (Синовима, који се свађају око имања).

Чепeрко! Ѐма те пeд—од—земи, и тi си нашóл нeкому штeту да прáвиш, па још и да прeтиш! Сук.

ЧЕРКА —ми је, не смeјем вој кáжем (ни) скопчe! Да ми је снáа јá би ћу опрáјила! Гра.

— ти свáо пуштiла голeм језiк! МЈ. (Жалба, као увод у оговарање или свађу).

ЧЕРКО —ако ти нeкоје казује лоше, а ти га, черко, кiни добрó да га стiгне, да се мож оћутi! Бла.

— Мáро, јeц, пi па си прекрi колeно, све да се не кáже! Да не чýју тeја што седу двiвiнска и све вiде којá прóјде! ДД.

Чiбе куче, немóј ме дрсаш! При/Сре.

Чијó је, ако нејe твојe?! Јá ти га жeно несбм правiл! А ако óчеш да íмаш и пóпаметна децá од нeга, мóгу да ти помóгнем! Брл.

Чiка ми се да се кáрам с њи. А нeчу! ПРж.

ЧИМ —бркнеш, готóв си! Не смeјеш њим ни рeч рeчeш! Брл.

— дóјде деда—Младeн и вáти штáпат за друћијат крај, јá видó кво че бóуде! Рас.

— (је) мeне мeка мeшiна, и тeб че је! ДД.

— је тóлко пáметна, и взи се на чужду пáмет, и дрући слóша, нeка трпi, нiкој њóј нејe крив! Изв.

Чини ми се да неси́ то́лко добар ко́лко те она́ повали?! Чин.

Чи́ста си?! Зна́м ко́лко си чи́ста?! Црвици ти по ку́ћу ла́зе, а пога́нци че
ти у́ши изе́ду! Пир.

Чи́тај, ако си пи́смен! Оно́ за пи́смени све́ пису́је, ама за те́бе, изгле́да,
да не́је до́бро напи́сано?! Гос.

Чи́ча на́праји Ву́ку да на́рипи на та́ту! ТД.

Чу га поклони́м на дру́гога, ама га те́б, на зајна́т, не́ма даде́м! Вој.

Чу, ка́рају се, па дојдо́ да чу́јем не́што! Брц.

Чу́вам сто́ку, па има́м с кво чо́века да покани́м! А оно́ не́ма ни́шта, па те
не́ма ни с во́ду покани́! Це́л—двн се са́мо по пу́тиштата врти́, не́ма ни
гради́ну, ни сто́ку, ни́шта! Са́мо по пу́тиштата се́ди и гле́да кој—какво́
рабо́ти, ко́ј куде́ иде, ко́ј с кога́ иде, и ако се не́који ка́рају трчи́ да њим
пома́га! Не́је си ни ку́ћуту изме́ло, не мо́ж му чо́век улэ́зне у ку́ћуту!
ДД.

Чу́ваш ху́рће, да има́ш од кога́ да си по́паметна! ПРЖ.

Чу́дно ми чу́до: ти коња́ има́ш, а ни не́мамо! Епа те́, му́жат ти је по́јак
од коња́тога! Спарі́ ћи, па бри сас њи́! ВЈ.

Чу́је ли Мали́нка какво́ си рекла́ за њо́ното дево́јче, она́ че те у́баво гоште́вал
Сук. (Товаре́ње).

Чу́јем, мло́го си ме ва́лила?! Немо́ј те зава́лим да ти напла́тим текво́
вале́ње, да ме запамти́ш да ли сам му́шко или неср́м! Рс.

ЧУ́ЈЕШ ЛИ —бре, чу́јеш ли квó ти ка́жем?! Кр.

— ти квó ја вре́вим?! О́дма да си ми врну́ла да не бу́де кара́ње! Ш.

Чука́ли смо се с ча́шете, па несмо́ виде́ли ка су се би́ли! Јел. (Шаљив опис
туче на свадби).

ЧУ́МО —зажени́ли дево́јчето, па отидо́мо да честита́мо. А оно́ ка́же: Немо́ј
ми честита́ш! Ни смо се ману́ли, оно́ ме све́ удара́ преко́—нос! Пк.
(Подсмех неуспело́ј веридби).

— кара́ње, па дојдо́мо и ни́ да чу́јемо не́што! Рос.

Чб́кче га (све) не́што да се ка́ра! Ёста ма́јћа, ко да не́је му́шко! Вој. (Чб́чка
га. Сук/Вој).

ЦА́БЕ —се му́чиш? Најди́ не́кога ма́јстора да ти то́ва напра́ј. Ти си на
си́лу ма́јстор! Брл.

— си ти́ блеса́ва ка то́ва ни́кој не уме́је да це́ни! кр.

Цампи́че са́мо, тра́жи са́мо ко не́која Ци́ганка! О́че са́мо да му да́ваш?!
Вој.

Цангаза́ си ти, Бе́ко, и како́ лу́дачк си, ама си у́баво нагоди́л, текви́
поу́баво помину́ју. И како́ па́трав си, а и то́ва си у́баво нагоди́л. Текви́

у војску не иду, А и убавилото си угодил. Ја се погледе у носат, па да видиш има ли некој подлг, и покрив нос оди тебе! Пир.

Перемотино! Ђути, ћути, ћути! Не могу од срам да ти кажем какво тебе да ти кажем! Пир.

Шавла једна! Она пак че ми орати квó да прајим?! Мијзно погана да би погана! Пир/Гра.

Шантраво теквоја, а свакому знаје маану да најде! Штó се па(к) укоколи у мојето девојче?! Рас.

Шашљо, шашљо! Гледе си твојата деца! Штó да ћи развађујеш, па да те после и једн и друђи мрзе?! Ка су блесави, нека си главе потроше! Пет. Он притрча да ћи раздвоји да се не бију, а жената отуд, па га вану за рукав и текá му рече. Ама ћу он не послуша, раздвоји ћи.

Шејесето мани, него дај ми онóва што сам ти порано дал на зајем! Врче ми док не заборавиш ко̀лко је било и да ли сам ти давал! ПРЖ.

Шљапчо! Штó не постегнеш опбнцити?! Какво си, брe, момче?! Немóј ти се девојхете смеју?! Сук.

Шљипчо! Ти си големá ра̀бота за моју черку?! Тражи си спротí себе! (тебе). Вој.

Шмугно једна! Зла си ко куче! Цр.

Шњувало! Само се муваш по градинете! Штó си не насадиш како друђе што си саде?! Негó ти чуждото поблаго! Сук.

Шбврте! Немóј си више плакниш уста с мене да те не стигне какво се не надаш! Вој.

ШТО БЕСНЕЈЕШ?! Јá ти несбм крива што ти муж пије! Јá те несбм женила! Имáла си очи, па си гледала! При.

— Штó лудејеш?! Штó окаш по мене?! Јá те у бриђе несбм турила, негó—те турила твојата черка копиларка што лаје цел свет, а не види да је шугава! Пир.

ШТО ВЕТРУЈЕШ?! —Кво ти је неподелено?! Вој.

— Штó вртоглавејеш?! Имаш си мужа, имаш си свекрву, иди си дома па се тамо сас њí кара! Вој.

ШТÓ ГА —зароби када неси ти теква, рица и грозна, била за негá?! Гра.

— не наостри?! Мáлко ли сам га пути карала и молила?! Нóжат нече ни жабу (да—мóж—да) коље, а камо ли леб да сече! Несте га мужината наостри! Држ.

— ошашави (Вој); —преврљујеш на мене (НМл) ?!

Што гледаш у девојчето, (тов) неје добрó?! —А штó па ти гледаш у мене?! И това неје добрó?! Пк. (Сујеверни страх као повод за свађу).

Штó да лбжемо једн другога, штó не почнемо пра̀во да си казујемо?! Рос.

- ШТО ДА МЕ —вѳрта, мѳва, распрáчује?! Вој
 — пѳца?! Ја несѳм вртоглава, а несѳм ѳој ни вѳс! Сук
- Што да ми је мѳка за ѳѳга, кад бн мѳн зáреза, а не јá ѳѳга?! Цер.(О
 бившем мужу).
- ШТО ДА НЕ —мѳжеп?! Какѳв че матрáк дрѳиш?! Какѳв рáботу íмаш?!
 Трѳ.
 — купѳјем за своје пáре?! Гра.
- ШТО ДА СЕ —бíјемо, да се пѳѳјемо, да се кáрамо?! Товá неје за пáметни
 чѳвѳци, за домаћíни чѳвѳци! Трѳ.
 — посѳи́тује по чѳѳди дѳмове?! Мáлко ли ми се је мáјна текá посѳи́-
 тувала?! Онá мíсли лѳко че ѳој бѳде?! Бер/Пир. Текá ѳу снаáта бѳика,
 лѳду главу. (О свекрви, која се преудала).
- ШТО ДА ТЕ ЈÁ —кíпцáм, рѳће да си смрáдим?! Оно те бѳг укпáл па не
 мѳж главу да дíгнеш! Пир.
 — тѳпам, áло недотѳпана? Оно те бѳг сас свѳ утепáл, па нѳмаш дѳшу да
 бѳиш! Трѳ.
- ШТО ДА ТИ СЕ —лѳтим?! На овíја свет íма мѳсто и за мѳне и за тѳбе!
 Не мѳра да се стáвљамо! Дрѳ.
 — плáшим?! Несí мѳчка да се плáшим!Јал.
- ШТО —дрѳемеш како кѳњ за зѳб, што се не вáчаш на нѳкакву рáботу?! Дѳтѳ
 вíше несí, нѳма вíше ладѳвíна! Рс.
 — жмíш, слѳпчо?! Не вíдиш ли да те тáја вѳди зá—нос! Кр.
 — идеш стáлно по мѳне? Не мѳгу од тѳбе да се посѳерем?! МЈ.
 — Јá се несѳм кáрáла. И на децá ѳој се несѳм смејáла. Свí ѳој се
 смејáше, а јá несѳм. Пѳштујемо си се, окамо се и за свáдбу. Изв.
- ШТО ЈЕ —бíло, не порíчем! А да казу́јем ли јá твојáта áлишта?! Дрѳ
 — побеснѳла?! Да ли за мѳжа или за дрѳго?! ТД/Брц.
 — починíла сас мѳне, да се чѳдиш! Ама, морáла сам да трпíм, несѳм
 имáла кѳде! Пет.
 — пребáликала она је однѳла! Гра.
- Што кокѳлиш у мѳн?! Несí ли видѳла дрпáву стáру женѳ?! Км.
- ШТО ЛИ —вíкаш па тí на чѳѳда грѳбишта?!Км.
 — ми се мáјна рáдувала?! Бѳље да је родíла становбн кáмик да си
 свíње дѳпе чѳшају од ѳѳга! Заштѳ ли ме родíла?! Мѳж áлá, пијáница,
 пáре нѳма, а децá мѳго па ме ни јѳдно не слѳша! Пир. (Јадиковање).
- ШТО—ЛÍ—СЕ —надѳваш, да те пíта чѳвѳк?! Вој.
 — прáвиш на лѳдога?! Што се не вáчаш на рáботу?! Кс.
- ШТО —лí шашавѳјеш, да те пíта чѳвѳк?! Мíслиш ли сас тѳва да че нѳшта
 постíгнеш, сас сíлу?! При.
 — лудѳјеш?! Мíслиш ли да преврѳлиш крívипуту на нáс сас окáње?! Јал.

ШТО МЕ ГЛÉДАШ —говéдо јéдно (Дој); — како преко плóт (Зав).

— ко вóл?! Асли́ си овнé! Нíшта не разбíраш! Рс.

ШТО МЕ —за нíшта напáдаш?! Штó ме галáтиш?! Каквó íмаш, теквó си кли́маш! Мрш, гáде ни јéдан! Кр.

— задéваш ка те нíшта не задéвам?! Вој.

— мáндаш, а ја íмам тóлко рáботу?! Гос.

— мотљáвиш, штó ми не кáжеш отвóрено?! При.

— не помíриш сас онúја?! Тí си ме посвадíl, ти трéбе да ме помíриш! Цр.

— пítаш квó сам работíла?! На кúрве несéм вóду носíла! Казúј ми каквó óчеш, несí ббља од мéне! Рс.

— текá глéдаш какó да сам тí баштú утепáл?! Брц.

ШТО —мéнс брíга за чúжда децá, јá сам си својá одомíла?! Кс.

— ми бóг не дáде једнúшка јá да ти сúдим?! Држ.

ШТО МИ ОРÁТИШ КАД —нéмаш вáјду (ВЛк); — тóва не врзúје (Гра).

ШТО МИ —па смíташ?! Ја те нéчу нóсим на грбíну! Км.

— прáти онúј несрéћу?! Уби ме та ме рáстури?! Тм.

— пребóрујеш нíвуту кад вíдиш мецúту?! Вíдиш ли сећíрчето?! Че те срáвним сас зéмљу и тúва че те закопам у мецúту! Вој.

— растрíсаш по торбúту?! Штó си несí и тí понéла за јéдење, јá ли че те сваћí—двн рáним?! ВС.

— се несí јавíла, гáдино јéдна?! Км.

— стрóши пéнцеруту сас лопáтуту?! Штó несí пазíл?! Главу че ти стрóшим?! Држ.

ШТО —млáтиш слáму кад вáјда нéма! Бла.

— мóрам јá да грбáчим за цéлу кúћу?! Нéка се запáли! Штó ја мóрам све?! Пн.

— му, брé, ћутíш?! Вíдиш ли колкáв си?! Да га стíснеш че му душáта испáдне! Бóг ти је дáл снагу па не мóра да ћутíш нíкому! —Е, ама ми бóг дáл и пáмет, па нéчу с гóвна да íмам рáботу! ДД.

ШТО МУ ЈЕ —мúка, штó си не глéда рáботу?! Пн.

— па зóр да си мúти мóзак?! Штó си не жíви без брíгу?! Рс.

Штó навíкњујеш?! Кажí га отвóрено! Бла.

ШТО НЕ —кáжеш да му је теквá сéмка?! БЧ.

— мóжеш?! Пúна несí, несí мáлечкв?! Вој.

ШТО НЕ МРÉШ, СВЕКРВО? —Да мреш, да се спáсим оди тéбе! Појéде ме жíву! Рс.

— Не мóгу те вíше глéдам?! Пир.

ШТО—НЕ —бжени чéркуту у дрúго селó, овдé нáрод да не блáзни?! Држ.

— пítаш твóјетога мúлчу, што ћúти какó залúав, да ли је детéто што га

држи љ—руће, негово?! Изв.

— плетеш, него плетеш око́л згра́дугу?! Же́нско си, што́ си урабóтиш за тебе́ си је! Пир. (Прекор женском детету, које се нерадо прихвата плетива).

— узó крпóљ, па пó—главу да те удáрим?! Држ.

Штó неси́ гледáл?! Очи ти несу́ биле на грб́ину! ВРж.

ШТÓ НЕСИ́ СПА́Л?! КВÓ СИ РАБО́ТИЛ?! ДА НЕСИ́ —мáче дрáл;
—чешáл мајму́не?! Кр.

Што́ нóсиш ца́бе ту́ја ко́ву, а не мислиш сас ну́?! Рс.

ШТО О́КАШ —по мéне ко да сам ти ја крив́?! Пн.

— Побеснѐл ли си (Брл); —ти си побеснѐл (Трњ).

ШТÓ —орле́цаш по селó, што́ се не же́ниш?! А́јде, не че́кај да те ба́шта и ма́јна ра́не! Ту́ре се у човѐци! Кс.

— пла́шиш на́род?! Што́ се и ти же́днуш не облечѐш како дру́ги, него́ са́мо пренóсујеш чу́ждо, да се не вр́љи?! Држ/Пир.

— пóвише ла́јеш, пóвише че се кáјеш, пóвише че те би́јем! Ста.

— пу́аш на́—нос (Вој); —пу́ваш на нóс (Дој).

— речѐм, не поричáм. Све́ да је лóше, текá је ! Гра.

— сам ја́ при мојѐга Мóмира видѐла и појѐла, и испи́ла, ти́ при тво́јетога нѐма ни́ да видиш ни́ да же́днеш! Пир.

ШТÓ СЕ —добрó ча́пкаш, како́ тиче у праш́иште?! Гра. (Девојци, која се шминка).

— задѐваш?! Немóј се пóсле кáјеш?! МСв.

— занóсиш како́ крату́на низ брзáк?! Соп.

— заплѐскујеш кад ти не́је збр́?! Гра.

— кáрате! Каквó ви је неподѐлено?! Км/Вој.

ШТÓ СЕ КОЧОПѐРИШ —ко пет́л; —Пѐра Ва́шин? Пир.

ШТÓ СЕ —му́жу, тóлко забáви?! На́доји ли те ма́јна ти?! Држ.

— навáчаш ка не мóжеш? Штó си бл́скаш гла́ву?! Бер.

ШТÓ СЕ НЕ —довлáчи, него́ развлáчи маглу́ту по пољѐто?! Гра.

— отќлине од мéне?! Вој.

— пítаш на кудѐ си пош́л и до кудѐ че стíгнеш?! Пок.

— скáрате, како́ си нѐмате дру́гу ра́боту?! —О, не смó бли́жње, ни́ смо далѐчне! Рѐтко се вицѐвљамо, а и заштó да се кáрамо?! Кс.

Штó се óдалек брáниш с голему́ мóтку?! Прж.

ШТÓ СЕ ПА —вр́тим ко бл́сава?! Штó њим не кáжем љ—очи, па нѐка се пóсле онѐ лљ́те, а не ја́?! Грш/Пир.

— ти прáвиш светíца?! Мислиш ли да се тво́јата чу́дила не зна́ју?! При.

— цивкáвиш; —тóлко кокóрчиш?! Вој.

ШТÓ СЕ —пла́шиш?! Јá не уи́дам и не уáпујем! Зав.

- поти́скујеш, штó не рабóтиш?! Мéне ли чéкаш?! Вој.
- прозéваш какó јáлова лисíца?! Вáчај се за рáботу, не ладúј тúва! Држ. (протесаш како.Изв).
- репéрчиш, да те пíта човéк? (репéриш/репéрчиш/ропéриш). Вој.
- сáмо кáрате ко јетрвe?! Ста.
- смíшкаш?! Мислиш ли да си пóпаметна?! Пир.
- стáлно уср́таш у мéне?! Каквó сам ти јá злó учинíла?! Да ли сам те увредíла?! Да ли сам ти на децá пóтам реклá?! Пет.
- ти па стáлно јабстиш?! Вој/Чин. (Вулгарна двосмислица).
- тóлко рéгчеш?! Штó си тí кúћуту не продáде, нéго úчиш мéне да јá мóјуту продадém?!
— цáпаш тóлко?! Де полб́ка, да се мóж разбéремо! ВЈ.
- шúпиш ко магáре кад једé трње?! ВСв.

Штó си бар не ћутíш?! Трњ.

ШТÓ СИ, БРÉ —тóлко смéтен и необр́ичен?! ДД.

- тúва квéснуло?! Нémаш ли си дрúгу рáботу?! Рс.

ШТÓ СИ —жмáл?! Кудé су ти óчи билé, кудé си гледáл?! МЈ.

- лóшу дúшу пронóсиш?! Штó лóш глас дá ћи́ бије ка су добрá децá?! А тí ћи лóше пронóсиш! Пóдобро је да се оћутíш! Текá че бúде пóдобро и за тéбе и за мéне, ако умéјемо да се спорéдимо! Гра.

ШТÓ СИ МЕ —дéкла? Не мóгу се одбрáним од тéбе! Вој. Текá кáже нéкоја на нéкоју дрúгу којá ћу напáдне за ни́жашта.

- тóлко напожди́ила, ка ти јá несб́м крíва?! Држ.

Штó си, Мíлће, крíвиш úста, да те пíта човéк?! Чин.

ШТÓ СИ НЕ —глéдаш маанúту, нéго на свí живи маанú најдé?! Сук/Вој.

- живиш сас брáтатога?! Штом те ви́де пшúју те од врáта, и óдма те пшúју штó си дошб́л! —Нéчу ви́ше нíкој да ме пшúје, ја несб́м детé од три—гóдине. Пир.

- поглéдаш грб́инуту, па да ви́диш на чијó магáре лíчиш?! Кр.

- ћутíш, ка си знáјеш маанéте?! Пет.

Штó си тóлко ослабéл, несú те на ченђéл качíли?! Епá, не мóж и да пíјеш, и да пúшиш, и да лúташ по кавенé, и да лíчиш на човéка! ПРж.

ШТÓ СИ СЕ —бре, омусíл, ко да смо ти свí потепáли?! Рас.

- намурлíл тóлко?! Каквó си зло намислíл да прáвиш?! Кр.
- сложíла, па сáмо ћутíш?! Опрí се! ВРж. Текá си ћу мáјна учíла, па се сá само кáра сас свекр́вуту.
- распењавíл, па те кóжа не побíра?! Км.
- тúва скукульíла, штó не излэ́неш у нáрод?! Рас.
- уперíла сáмо на мéне, па ми не дáваш да мíрнем?! (у мéне). Вој.

ШТÓ СИ —смóљава какó Парасћéва?! Гра.

- чéпиш úста, додé Пёрће?! Сук.

ШТО —те повише гледам то́в ми се ч́ини да си повише будала. При.

— т́ија пи́јеше, (мáни)! А и сá си је текв́и Рос.

— то́ва работиш ка́дá неси́ ка́ји́и и не разб́ираш си работу́ту?! Гра.

— тр́тњеш стáлно?! Рáзмири ми глáву! Пир.

— трч́иш како ббс преко́ трње́?! Посаче́ке да кáжу пр́во дру́ђи кво мисле́!
Нш.

— ћу́тиш?! Каж́и што те питу́јем! Не́је ти крáва језикат изе́ла?! Пир.

ШТО—ЧЕ—МИ—ЈЕ? ДА МИ —вáрди стрá (Сук); —држ́и жéшко (ВЈ/Вој)?!

ШТО —че—ми је?! Стрá ли да ми вáрди?! Вој.

— чеш ми?! Жéшко ли да ми држ́иш?! Вој.

ШТО́м ба́на седе до мéне, и штóм ми д́иже нóђе, ја се сет́и кво че раб́ти!
Пир. (Вулгарна алузија упућена лакој жени).

ШТО́М ЈЕ ТЕКВ́А РА́БОТА —не́чу ти добдим, а и т́и да ми не добдиш,
доде—Руче́! Км.

— ни́ чу ти добдим, нимóј ми добдиш! Вој.

ШТО́М —рекоше то́ва је он́ија што й́ма у́баву жену́ а нéма мóзак, ја се одма
сет́и да за тебе́ ора́те. ВС. (Увредљива шала).

— смо се текá у́баво запричáле, ја че ти казу́јем све по ред! Сук. (Иро-
нично).

Штрóкља га с́ири, не́чу од вáс да купу́јем! Гњ/Пир.

ШТРО́КНО! ШТРО́КНО! —Ти смрд́иш! Рс.

— Увртéла си се у децá! Бóље да си оч́истиш децáта нéго што си отвор́ила
уста па се сáмо кáраш! Нéмаш кво да једéш, нéго на клани́цу саб́ираш
да се прерáниш! —Саб́ирам, саб́ирам! Ја нес́м имáла мáјху да се голá
пред Б́угари сту́ра, за злáто да й́гра! Ама, како́ су ти жлт́ицете дошлé
, текá че си и от́иду! Пир.

—Што—сé—не опéреш, штрóкно! Што—сé— не уљуд́иш штрóкно, како дру́ђе
жéне, нéго опáдаш једну́—дру́гу, и прáјиш њим да се кáрају?! Пет.

Шту́ра глáво! Áло штуроглáва, ти! Држ.

Шту́рно штурá! Заштурéла си, па не в́идиш по п́ут да б́диш! Гњ.

ШТУ́РЧО ШТУ́Р! —Не мóж тов текá! Нéма ти га в́ише давам! Ја му плачу́-
јем клепа́ње, а т́и га уз́имаш и квáриш! Ако си домаћ́ин, купи си?! Држ.
— т́и ли најде́ да ме уч́иш?! Ожени́ли те дру́ђи у тр́јесе године, па и
он́и једва! Онó се тéшко жéне текв́и ко тебе́! А дру́ђи ти и децá прáве! И
да се, то́ва грбáвото што стој́и до тебе́ и што ми јучéра у́тепа кокóшкуту,
не́је нават́ило да те ўзне, т́и би јóш момчé б́иш! А овáка си й́маш сá и
жени́цу, и деч́ица, све на куп́и! Сук.

Шћембáне! Т́и ли си наш́л да ми се потем́иваш?! Поглéде си меш́инуту,
шћембéго! Не в́идиш ли да си скóтан, и да че скóро да род́иш мéчку?!
Кр.

Шћембо! Доста једе! Остави малко и за нас! Не шалимо се —доста ти је!
Марш там! Трњ.

Шугљо! Само се чешаш! Само се драстиш! И само гледаш од некога да се
очешаш, да однесеш! Ти си једна рђа на—свет! Изв.

Шугно, ти ли си за орату?! Сви пиличи да поју, а ти да ћутиш! Гра.

Шунела! Ајде са кажи нешта ако смејеш?! Гра.

Шунтава главо! Шунтава главо! Ћути там, да ти се свет не смеје! Пк.

Шунто шунтава! И ти да зинеш нешта да кажеш?! Пир.

ШУШПО —једна, шушпо! Главата ти опразнела па си стањула шушпа! МЈ.
— шушпо! Како се па не мож толко сџиш! Сук. (Увредљива шала на
рачун расејаног).

ЅХЫ! ОНИ ЧЕ —са стану чокџе, па нема више да орате с нас сироти-
њу. Вој.

— си поритају, поритају, и па че дојду при мене, немају куде. Ја без—њи
могу, ама они без мене не може! Пир. (Мајка, о својој већ ожењеној и
удатој деци).

ОМАЛОВАЖАВАЊЕ ЛИЧНОСТИ

АЈДУК

А, това му иде од бревенџи! Вој.

Ако не украдне не мож да живи. ВЛк.

Баба Перка је крала. Па љу нашљ кум у крацу, па љу питаљ: Ама кумице,
какво рабџиш у нашто лџе?! А она му одговорила, ич му се неје сра-
мувала: Па, те, узџ пе—шџс грџзда у крџшње да си могу уста расквасим,
млого жџга дџнџс, кумџ! Брџ.

Бџјоше га ватиљи како млекџ крадне у задругуту, неје исипувал кантуту
до крај ка љу измџре, Па пџсле два мџсеца неје, од срам, излазил у сџлџ.
ВСв.

Брџара сџде рџдома, пиџпа и кудџ трџбе и кудџ не трџбе. Само истриџа
џошџтијата. Вој.

Да ти текџо неје покре дџма. ВС.

Док не поџра, нема стџнку. ПРж.

За това си га тџгли сџџе.Км.

Иде му с руџе чџждџ да приџира, а дџм си не умџје ни колџџ зашџљџ.ВЈ.

Има си црџиве руџс. Кр.

Јџднуџ—другџш, јџднуџ—другџш, па че се увџне (у клџпку). Пет.

Кади кудџ иде. Пет.

Краденото му поблаго. ВЈ.

Крадне! Под—земи да га скрѝјеш че га најде и че га украдне. Кс.

Краше, па кућу направѝше. Ама онó има бóг, па се нече млого осрѝше с това. Пир.

Мáни тог Тóму! Глѝда те, крадне те, и на будáлу те прáви.Гњ.

Млого је погáн! Бóље да ми у кућу не улáзи! Чин.

НЕ —мóже дбн да ств́вни ако нѝшта не украдне. Соп.

— сáди градíну, ама íде у рíбу, па што—лí—је пипѝр у негóву кућу, каквó више нејé донѝл?! НМл.

Нејé си му чíста рáбота. Вој.

Нѝма квó да обúје, ама ка дóјде пáнаѝур млого гóсје добде, па си он предí—млого врáта пробѝре ципѝле каквѝ бче и колкó бче, па си íма квó да обује до дру́ђи пáнаѝур. Пир.

Нече да вíди голѝм айр од не́га, научíло се да крадне. Кр.

Нитí је дóм рáдник, нитí је овдѝ рáдник — сáмо се разламáгује и глѝда нѝшто да украдне. Вој.

Нóси, крадне свѝ што му пáдне, свѝ што му дóјде у—руће. При.

ОБÍЧА ДА —повáчкyје. ВС.

— попíпкyје, да повáчкyје. Па га увáте, па му се отѝпају пóчесто. Сук.

ОД —какó сам му дáл, бчи му вíше несѝм вíдѝл. А и да му несѝм дáл, он би си сáм набрáл, мож и пóвише, ка га нíкој не вíди. Рс.

— ну је пíснуло цѝло(то) селó. А научíла и унúчетата да крадну. Вој.

Одвлѝкал свечѝте. ВЛк. (Украо, па га тукли).

Он нејé млого накáден. Вој.

Онá си је мáлко црвíва, обíча да украдне. Рас.

Онó га сáмата рáбота учí да крадне, кад је на теквó мѝсто кудѝ íма немѝрено.ВС.

Погáне руће íма, и погáн језíк. Ала погáн! Теквó да ти се у кућу не довлáчи! Сук.

Прво обѝре комшíјската лозјá, па пóсле бѝре негóвото. Трњ.

Прли кудѝ пробѝде. Трњ.

СВѝ ШТО —дaдѝш на Мíку, товá је бóгдапрости. Пок.

— се украдне, при Нáјдена се мóже нáјде. Тѝ заштó је Нáјден! Пир.

Сви краднѝмо, а пóсле сáмо мѝне бíју а ви дúпе нá—страну. Кр.

Тíја је голѝм ајдúк, и с дúпе крадне. Од не́га се не мóж нíшта завртí. Рс.

ТИЈА ЧЕ —измѝкне и детѝ из лúлy. ДД.

—му излѝзне у́нa! Он пóумеје да крадне! Сук.

Това му иде од бревенек, а ка кажеш “РАБОТА” љ—свет бѣга. Вој.

Трн да има, трн че носи. Изв.

Црђе однел од простор. Женá се прála па сушила. А он дојде ноцњам, све збере и однесé. И после га караше у суд и у затвор. ВЛк.

У Блашкову сливу само смѣцнљје. Орáли смо, па смо све видели. Она си носи бмајат, носи си смрадат куде иде. При.

Усунула се човеку у љжу и украла погачу испод вршник. Пет.

ЧЕ УКРАДНЕ И —тѣмњан из цркву. Гра.

— чивилѣк из љжу, и кандило из цркву. Пир.

Че чекам пцетáта да излáју! Она че га открију ка појде да гребе жито!

Па че га научим куде више не трѣбе да улáзи! ПРж.

Чуждото му пбблаго. Јал.

Штó му бчи виде, рука му не оставља. Ама се сас теквó не стíча, затов и неје ништа стéкал, а главá му веч обелела. Сук.

АЈМАНÁ

Ајманисáл се па, чíни ми се, једва глѣда. Дој.

Ајманисáло се, па ништа не рабóти. Вој.

Ако не стојим уз не́га, нече да рабóти. Вој.

АЛÁ МРЗОСВѢТНА! —Мрзй га да глѣда! Чин.

— само лежи, па че се усмрдй од лежáње. Сук.

Ама, што се нече ванс за ништа?! Јал.

Áљњаво, развлéчено, нерабóтно, Лулин човек. ПРж.

Бѣга од рабóту, па че си главу отђине. Рас.

Бог ме осудйл вѣше да ме једу! — текá оратеше Анта Ђијовши, ама нечеше ни да се отрѣби од вѣше. Вој.

Болна—болна, болна—болна! Ама ка сѣдне, убаво си једне. Чин.

Буди се за голѣми ручѣк. Сук.

ВАТЙЛА ГА —говѣца болес, рђосáл се на живóт. Држ.

— говѣдината (Вој); —дрѣмка, па се ожмáло (Трѣ).

Вѣше му лáзе по—главу, а онó се казљје да је човек. Изв.

Гачете му нечу ни сас вилу да отврљим. Дој.

ГЛѢДА ДА —мíне вѣк без рабóту (Сре); — му пáдне од—бога (Кр).

Глѣтав је, љч му се не рабóти. Вој.

Голѣм сенђар! Из ладовíнуту не искача. Сук.

Гузурљиво! Лѣњаво теквóа. Брл. (Гозурљиво. Дој).

- ДА ГА — боли ко што га мрзи, не би могъл да се дигне. Дој.
 — караш с остѣн (СГл); — померишеш, нос че ти отпадне (Вој).
 — ргнеш с остѣн, те да га разбудиш! Тува рѣч не помага. СГл.
- Дал се у барапштину, у неработу, у сѣитање. И дома си дооди само на
 једење и на спање. Чин.
- Дебѣла, па нечиста, па смрдѣ. Рс.
- Детински господар! Мáne си работу, па се по цел—дѣн играје с малечката
 деца. Вој.
- Добра само за празник, а за работу љу не бѣва. Соп.
- ДОК — дојде, година пројде. Гњ.
 — си носат ишчѣчка, дѣн пројде. Брл.
- Душа ми се усмрде од неѣа. Не че ни да се опере, ни да се окупе, толко
 га мрзи. Да ми је некој казувал, не би верувала. Сук.
- Живи ко стока, ама га препрај ако можеш! Бс.
- ЗА — ништа се не грижи. Грш.
 — тријесе године не је ватил ништа потешко оди тојагуту. (коматат). Вој.
- Загвездил се, па не че да се дигне. Км.
- Загњетѣ се понегде па га нема, па га не мож најду. При.
- Залитач уз нѣи, асли ко малечко детѣ. И све гледа да не запне, да се не
 озноји. Км.
- Затрл се тија од неработу. ВЛк/Гос.
- Згрчило се испод грм, па дрѣме, и не рабти му се. Сук.
- Зелена му јоште тиквата, а веч обелѣл. Он ли мисли текá да живи? ВЈ.
- Земља да гори, не сѣирава се. Најде се кој че урабти тоѣ што трѣбе бн
 да урабти, најде се будала. Јал.
- Зор си за работу не дава, па све да гори толко му чѣни. Гра/Вој.
- Игра се још сас кукле, куларка. Веч станула за женидбу а ни да помисли
 дар да спрема. Држ.
- Иде—добди, иде—добди, а нема кој стѣг да му дава, да га угѣти, да га
 научи работу да рабти. Сук.
- Измѣциња се од работу најмладата снаа. Размáзано, мирашчика, једно,
 мамино и татино, теквѣ не рабте. Че њим на—нос миразат излезне.
 Изв.
- Истѣпа се од работу. Сре/Вој. (Измѣциња се. ВРж).
- ЈЕДЕ — прди, и това му је свá работа. ВЛк.
 — сѣре, и иверке бѣре! Млого њој је вредна чѣрка. Кс.
- Једење никад не промáшује, а работу чѣсто. Кр.

- Ка седí, ка не седí, пуштíли га на вољу. Брл.
- КАКВА —да је рабóта, она си свé држи дупе на—страну. Вој.
— је штрóкава, с висуљће би куче утепáла. Рс.
- КАКО —да је у—гору рásал, па рабóту у—поље нíкад не је видéл. Кр.
— мáлко мешишáр је на рабóту. Вој.
- Катраница женá, масленица женá, нéма рúће да се опéре. Нш.
- Квó му туре у главуту, товá мисли. И глéда сáмо да се нéгде наједé, донесé во́ду па га приглéдају, сажáле се. ВРж.
- Ко мéчка је нерабóтан. Зав.
- Косáта вој нечéшљана, па асли гнéздáло.ВЈ.
- Куде га нéче најдеш, онó га и пцетáта познáву. Он си дóм јáко не седí, íма кóј да рабóти за нéга — женáта и децáта. Пк.
- Куде се једé и пијé, тамó је. Нéма од човéка нíшта. Баштá и мáјна га рáне, а за рабóту дíгли рúће од нéга. Гос.
- КУПÁЛ СЕ КА —га је мáјна си (у корíто) купáла (Сук); —је бил бeбé (Кр).
- Ладолéж голéм! Дру́ђе рабóте не знáје. Вој.
- Лéга си с кокóшћете, дíса се за голéми ручбк. Сук.
- Лежí, па сáмо ржí! Онó су нерабóтницити теквí, свé си му нéшта крив.
БЧ.
- Ленчúга је големá, рабóти на нéдељу па на нéдељу. А и тбгај тóлко млóго рабóти да не стíгне нí да се обрíчи, па се сáмо у понедéлник, сас пијáницете, брíчи. Пир.
- Лéњ, па га землá не држí. Гос.
- ЛÉЊАВ —али стóкату úбаво чúва, а зéтат му свé дру́ђе рабóте рабóти. Рос.
— мрзí га да жíви, дебелопрд. Чин.
- ЛÉЊАВ, ПА ГА —дупе боли (Вој); — мрзí во́ду да се напијé (Бс).
— обикáљамо да се не утénчи. ДД.
- ЛÉЊАВ —сáмо си големó богáтство, па мóже текá да жíви. ВС.
— те га дупе боли (Вој);
—тóлко млóго да га мрзí и очíти да отвáра ка трéбе да глéда човéка.
Бла.
- Лéњава му женáта — сéди гúзо дбн да мíне! Брц.
- Лúдо, па однéсено! Не мóж га умóле ни во́ду да нíм донесé, а кáмо ли да кóси барабáр сас нí. Сук.
- Лбка му паметá, не мóж да замíсли да га баштá и мáјна не мóж цéл живóт рáне. Вој.
- Ма кудé је слáба, мóже на коњá рéп да искубé. Сáмо си нéче! Км.

МЛОГО —је голѐм сенћар. Чин.

— ли се претрусѝла?! По цел дѐн клима нође на столицу. Пир.

Мбре, бблан?! Дупе му на—страну. Вој.

Мрзѝ га, болу га бчи. Км.

МРЗѝ ГА ДА —глѐда; —је жив. Вој.

МРЗѝ ГА ДА СЕ —вѝду напијѝ. Гос.

— омије, а девѝја голѐма. Не мѝже ти замерѝше на чѝсто. Сук.

— почѝша! Ама нејѝ лоше да се најде неѝкој да га (сас мѝтку) почѝша, да га опрѝј на рѝботу. При.

МРЗѝ ГА —па га дорѝм бчи болу (Км); — понадвѝр да излѝзне (Кр).

Муж двајѝсе гѝдине, а нече ни луково перѝ да подѝгне. Вој.

Мужје и половина! Да ѝи упрѝгнеш ѝма да бру, ама нерѝботни. Чин.

Мука му за рѝботу, мука му од рѝботу. Држ.

На—дѝн не зарѝди ни јѝдно, а изедѝ двѝ. ВСв.

НА ПУТ —ко звонѝц, а у кућу ко тенѝц. Нш.

— ѝтѝка, у кућу смрдѝљѝвка. Пк.

НА —чѝло масѝница, а у тѝлат плѝтѝца. Брѝ.

— чѝлоѝ злѝтка, а у тѝлат квѝчка.Ор.

Најде си текѝ рѝботу без рѝботу, па се сѝмо дебѝли. БЧ.

Најѝло се, напило се, па се задовољѝло, па му свѝ равнѝ. Штѝ да рѝботи ка у ништа не оскудѝва?! Рас.

Напѝни си сѝмо торѝбу и отѝде си! Узѝма си ко да је свѝ негѝво, ако нѝкад ништа не помѝга. БЧ.

Направила се на билмеза. Сѝмо јѝдѝ и лежѝ, и ништа не рѝботи. ВЈ.

НАТАМ—НАВАМ —дѝн да мѝне, друг да дѝјде, комѝт да га не замѝне.

ВРж.

— бѝди, дѝн да му пробѝди. Чин.

НЕ —бѝва га за ништа. Ни јѝдну рѝботу не дорѝботи. Јѝдно си нече, а другѝ пак не умѝје. Вој.

— свѝрта се дѝм, не вѝта се за рѝботу, а бче да ѝма. Епа, да мѝже текѝ, и другѝ би сѝитѝли! ВЛк.

— умѝје сѝм да си дадѝ зѝр, негѝ све чѝка да га другѝи кѝра на рѝботу. При.

НЕЈѝ —мукајѝт да рѝботи (Зав); —се знѝјав вѝду напил (БЧ).

НЕЈѝ СИ —мукајѝт, па какѝ че ѝма?! МЈ.

— мукајѝт да си попрѝви, да си пригрѝди, да си насѝди дрѝвце, да си стѝчицу чуѝва. Мрзѝ га за свѝ. Сук.

НЕМА —ни огѝѝште, а казује се домаѝѝн. Епа, не мѝж му сѝло кућуту

- прави, че мора он да си ћу прави ако оче да ћу има. Гра.
—у квó да се весне ў—свет. Вој.
- Нéч да рабóти, нéч дýшу да си мýчи. ДД.
- НÉЧЕ ДА ПРЕПНЕ ДА СИ —направи; —сам напрај. Вој.
- НÉЧЕ ДА РАБÓТИ ДА —гýби здравје. Онó мисли да се од лежање не мóж бóлка добíје. ВС.
— се не прекрши?! Млáдо, ама се рђосáло. Јал.
- НÉЧЕ ДА СЕ СЌНЕ —за рабóту, нéче ништа да с узнемирава. Соп.
— с прс да пíпне. Кс.
- Нéче да си прéпне. А мајна му вредна, ама залуду, не мóже женá сас десéт прста свíти сáма да рáни, и још да газдéју. Вој.
- НÍ —је отишла на њíву, нí у градину. Живíла је како бубрэг у лóј. Држ.
— пет—пáре си не дáва, за нíкакву се рабóту не сећирава. Чин.
- Нíкој га не почíта за нíшто. Какó да га почíта, ка нíшта не рабóти. Чин.
- НИТÍ —је потрчáло, нитí му је срце залупáло. Жíви како пашíтно говéдо. ДД.
— се је мíл, нитí се је прáл, нитí је прáл, нитí је јéл, нитí се потшíшувал, вбшће га изéле. Сук.
- Нíшта не рабóти, сáмо се набди на рабóту, сáмо њим смíта да се не мóж послушају од њéга. Вој.
- Нóрма га бíје по шíју па у фáбрикуту мóра да рабóти, ама дóма нéче (ни) да пíпне. Пир.
- Обрнóл на текá, и гóтово. Нéче и нéче, и нíкој га не мóж сас зóр наkáра да се вáти за рабóту, а безóчно па узíма тóва што су друђи стéкли, нејé га срамотá. Држ.
- ОД —вредночý не стíгне чарáпцити да си закрпи, а кáмоли да си друђи исплетé. Зав.
— залудно, па не знаје квó да прави. А мајна и баштá на орање, на жéтву, у дрва, кадá—какó. Сре.
- Од какó си је он си је текóв, неáлив, а текóв че си и остáне. Чин.
- Од мéн до тéб, прóјде му цéл—двн. Цр.
- ÓДИ —по селó ко пóпат. ПРж.
— си, óди! Ђíри, ћíри! Нéма си рабóту. Кп.
- Одлáти од рíд, а за рабóту се не вáча. При.
- ÓН —га знаје што га жíви. Сви жњу на жéгуту, а он у ладовíну. Вој.
— за спањéто умíра. По цéл—двн спí. Лéто, нелéто, он си спí. При.
— знаје штó га жíви. Нí што рабóтимо че испáднемо пóбудале. При.

- ОЊ ЈЕ —големá ала. Друђи рабóте, он сáмо прибíра, и од тóва жíви. Об.
— детíнски господáр, и пóлвко му с децáта да се игра́је, нéго рáботу да рабóти. Вој.
— ко стрóшено рáдијо. Подрíтнеш га, удáриш га, онó како пóчне да рабóти, а ка мáлко пóсле, пá не вáља. Трñ.
— од једнý стрáну добар, не кáра се, нéма лóшу дýшу, ама од другýту смрдí — за рáботу се нéче íч вáне. Рас.
- ОЊ ЈЕ ТEЖАК НА —одéње; —рáботу, нéма си срце, нéго свé како да спí.
Вој.
- ОЊ је тóлко лéнав, да не знáје кудé је крáј на селóто. Кр.
- ОЊ НЕ —би ни тóлко работíл, ама нéма каквó да сéре. Чин.
— вóли да слýша, али вóли да пíта свáкога каквó да рабóти и какó да га рабóти. Сук.
- ОЊ СЕ —не стáр па на млáд (мéсец) накáни да урабóти понéшто, ама и тóва што урабóти пак нејé какó трéбе. Рс.
— у јéдење и пíјење млóго разбíра, сáмо нéје за нíшта дрýго. ВС.
- ОЊ СИ —је све ўморан, áко не рабóти. ВСв.
— сáмо једнó знáје —да јéдне, да пíне, и да сñíta. Вој./Чин.
- ОЊ—у живóт ексёр нејé заковáл. Ајманá! Бла.
- ОНÁ ЈЕ —голém мeшишáр (Вој); —млóго рцáва женá (Грш).
— недотвасáла, ама нéма да мóже да дóтваше. Изв.
- Онá ка разврже, па дóк му нáјде крáјат —нóч мíне. Остáнемо без спањé.
Амá ни пак нéшта напредéмо, а онá нíшта. Пет.
- ОНÁ НЕЈÉ —улóгава, ама си нéче. Јал.
— цíглу дíгла, онá нéје припрајíла, дошла је на готóво. Бла.
- Оно га мрзí и гузíцуту да си послýша, те че слýша дрýгога. Чин.
- ОНО —једнó вртоглаво теквó, и разóкаво, и за нíкакву га рáботу не бíва.
Јéвтино, нејéвтино, заштó да плáчаш ленчýгу, онá че ти пóскупо излэзне.
ВЈ.
— (ни) лéте ни зíме не мрда, не рабóти. Нáјдобро си му уз огñиште.
ЦД.
— се дóма не скáцује, дóма се не заврча.Пн.
- Оспрéd мазнéж, озад гñидéж. Тм.
- ОЧЕ — козý да млзé, а да не вíди кудé (козáта) пасé (ТД); —на готóво (Цер).
- ПО ЦEЛ ДьН —затáкује и растáкује, и тóва му је свá рáбота. Брл.
— лúта, какó ћу нóђе не заболý?! Рс.
- Поáлено, па разáлено, па се за нíшта не вáча. Дој.

Повлечено суде. Суде расврља́ла дрџици, панице, опбнчџетине. Нџкаква
домаћница нејџ. Вој.

Пожитџела од неработу. Кс.

Познава му се по грбџинуту ко́лко је вредан. Не видиш ли га да од дебџло
јџдва џди. Цер/Пир.

Понџла ра́боту за—у—пут колко да у не џкају ЧИЧО! ДД.

Прекáрује бројанице, и ру́ће назáд, и текá иде од ку́ће до воденицу, и од
воденицу дџма. Трњ.

Прчаво ко Цџганче. Не стџса мајна си да га опере. Јал.

Пуштџил мџзак на џтаву па ништа не мџсли, и сáмо лута без ра́боту ко
пашџтно говџдо. Нш.

Работи од немајге—куде. Вој.

РА́БОТУ — не пи́па; —нече ни да пи́пне. Вој.

Развисџл се, а не работи му се. Јал.

Разнџла у џжуту, не ма́ри за ништа. Бер.

Рђосáло се на живџт. Сре/Вој.

Ру́ће вој несу сакáте да не знáје да ти угџтви. Зџте, мáлко џу попритџни.
Изв.

С това че се са залимáва, че се набџи на ра́боту. Пет.

СА́МО —гледа да јџде и пијџе, и за ништа не мџсли, и това́ му је живџт.
Сре.

— јџде, и сџре, и нџма дрђгу ра́боту. Рс.

СА́МО СЕ —потџскује, ништа џџ се не работи. Вој.

— растрчује и рашџтује, и ништа џџ се не работи. Вој.

— точе, по десџт—пути дџвнџска. Ко да ни нџмамо дрђгу ра́боту, нџго
свџ да си сас џџ орáтимо. Држ.

Свџ да горџ на џгањ, тџја се нече засећџра. Сук.

СВџ ДРЖџ ДУ́ПЕ —на—страну, дрђђи да зáпну а џн да се не оптерџти.
Сук.

— у крај, бџга од свáку ра́боту. Км/Држ.

СВџ —је ра́боте запџчџл, а ништа не работи. Брл.

— на купџно жџви, нече си ништа сáмо произведџ. Вој/Пир.

— се нџшто разнема́гује и ни́какву ра́боту не заврџи. Трњ.

— што му кáжеш ни́шта не одрџча, ама ни́шта и не заврџáва. ВС.

Сџри гузо дџн да мџне, дџн да мџне, дрђг да дојде, комáт да ме не
замџне. ВРж.

Смрдí, па се не трпí! Одавна се купала и прала, па свете мује збрала.
При.

Снела у ижуту. Кад год отидем онó си све текá. Вој.
Срамекљíва на рабóту, ама нејé и на једене. Дојде, па си потражи. Сук.

ТАЈА —калакóтра (Гос/Дој); —тешкодúпа (Сре).

Тата донóси, мама мéси, и нéма кво да брíни. ВС.

ТЕКА —и мајћу вој бéше смбкљава. Теквá си нíм сéмка. Вој.

— му понóси —да лежí, и да једé, а дру́жи да рабóте. Сук.

— (се) навíкло, и текá че скáпе. Грш.

— си íде. Ко да је јóш детé, и трéбе јóш дру́жи да га рáне. Вој.

Темерутин је голéм. Уинáти се и по цéл дóн лежí, текá му блáго. Кр.

ТÍЈА —је лбснорáнац, тíја óче без трóд да жíви. Гњ.

— нејé улéзал у кошáру лáјно да изрíне. ПРж.

— се нéче завáрка, па тамбн свéт да горí. Вој.

— сналáзи крајíшта, сáмо да се измбкне да не рабóти. Ор.

Товá ли је домаћíн?! Ексéр једбн нејé заковáл. Грш.

Тóлко врédна Ђита, голему нíву пожéла. Ка лéгла да се одмóри турíла
главóту на мецúту, а ноћéте нóј отишлé прéко другóту мецú у чужду
нíву. Држ.

ТРАЖИ РАБОТУ —а мóли бóга да ју не нáјде. ВЛк.

— ама мóли бóга да у не нáјде, без рабóту си му пóдóбро. Пк.

Турíло ћíтку на úво, па сáмо појé, а децáта нóј дрпава и небпрана. Пет.

У двáјес гóдине, а не знáје да свíје ни рúне, ни нóђе, ни грбíну. Држ.

Усмрдé ми се душá од нéга, нéчисто па бздí. Сре.

Цáлава мáлко. Íде од кúћу на кúћу, ама си својóу рабóту не глéда. Дој.

Цéл дóн крсти нóђе на пúт, нíшта не рабóти. Пк/Зав.

Црвенá, па дебелá, па нерáботна — а девојћа?! Зав.

Црвљосáла од нéчисто, а нéче се опéре, остáвља нéпранице на прóмају да
вису па ћи пак нóси. Вој.

Че га пíта стáрос кудé му је прошлá млáдос. Сук.

Чека од бóга мíлос, и не вáча се за рабóту. Рс.

Чеке да си поцéпи свете дрéје, па тбгај че си ћутí, и че мóра да си плýне
у шаће. Рс.

Човéк да га померíше нóс че му отпáдне. Нéче се опéре, а нéче си ни
дечíцата опéре. Рас.

АЛАМУЊА

Ако га не знајеш, скупо че га платиш. Трњ.

Ако ћу видиш текву мазну, она је једампут лоша. При.

Алавужда је он големá. На текво никад немој да верујеш. Сук.

Аламуња је това, пази се од њега. Тија једно казује, друго рабџти. И све (гледа) да климне камто њега. ПРж.

Али, он се снабди, он је итар, он је лопов голем. Рос.

Ао—леле! Ао—леле! Па цел леб изедé. БЧ.

Бије га глас да је добар, а ни убаво знамо какџв је. Гра.

Бре, рипá, рипá, рипá, па ка видé да не моџ да пробíје, она се умири, па обрну сас мазно, ко да неје она. При.

Види ли густо, он бега, и никога не гледа. Зав.

Видиш га, њури ко свиња, а кој знаје квó ти мисли. Сре.

ВѢКА —ама без слзе (Држ); —небíјен (Зс).

Воли да загњетé нос у свáчијо дупе, и да отклóпи свáчијо грне да види квó се гóтви. Таја свој леб једé, чуждо брíгу во́ди. А све мазна, мазна, умилъата. Изв.

Вртикајца је големá. При једну каже једно, при другу друго, при трећу трећо, па се после оне кáрају а она љи мíри. Сук.

Да га клцаш у чутуру, не моџ (да) га згóдиш. Вс.

Две главње у—руће носи, па с једну пали а с другу гáси. Км.

Дбјде ти сáмо ка му трéбеш. Рас.

Друго и да неје какó трéбе, ама, те, умéје да те задово́љи бáрем сас реч. Сук.

Ђавол је! Теквога не тражи низ—воду него уз—воду. Рос.

ЂАВОЛ ЈЕ, НЕ МОЖ ГА НИ У —муштíклу згóдиш (Брл); —чутуру згóдиш (Вој).

Ђаволи́та је, неје изгубена. Гра.

Ђубриштарка големá! Јá се од њу пázим ко од бгањ. Пир.

Загуљóтина големá! Сáмо се нешта увíва и превíва, и гледа какó да ти подвáli. Сук.

Иде све на прејéбушку. И пречúка те ка не осéтиш. Рос.

ИМА —ђи теквија и под пút и нади пút. ДД.

— то́лко ши́лав нос да мо́же зрно из шише да извáди. Рс.

ЈА —лбжем сáмо тога који пáмти, а који не пáмти јá га не лбжем! Текá он каже, текá и рабџти. Кр.

— (одма) видó ко́лко она пáре врéди. Држ.

ЈЕДНО —орати, а друго мисли (Сук); — ти мисли, а друго ти орати (Сре).

Ка је за другога, б'ш га б'рга. А ка је за њега, има да потули главу, и има да буде како је намислил и како њему трéбе. Об.

КА МУ —дójde зор, он би си и дупéто дáл. Рс.

— трéбеш че те кúми, че те мóли, мóра му помóгнеш. А ка трéбе он да ти помóгне —или нéма врéме, или нéма пáре, или си има рáботу. Изв.

Ка ти Вúка кáже ДОБРО—ЈУТРО! нејé лóше да поглéдаш у сáнце. (Да видиш, ако нéје зашлó)?! Гос.

Кáд му речéш ДОБРО—ЈУТРО! онó га óдма обрчá на ДОБРО—ВÉЧЕР! Сук.
Какó мáлко помрчкyје, пá му свé не мóж вéрујеш, не знáјеш га квó мисли.
Сук.

Квó да му кáжем, речку не зачúва. Ако му кáжем нéшта, свé че кáже на дру́жи, и дршку да му придадé. Тí га продúмаш, онó га кáже и дршку му придадé, па пóсле нејé текá нéго овакá. Држ.

Когá лéчи Срétко Вíршин, нíкој по њéга не крíви и не íде пóпав. БЧ.
Код дру́гога види слáмку, а код њéга си ни гредú не види. Или се текá прáји. Рас.

КОЈ ГА НЕ ЗНАЈЕ —скúпе пáре би за њéга дáл. Чин.

— скúпо че га плáти, и úбаво че га (пóсле) запáмти. ТД.

Кóј че се сéти на тéја њéгове далавэрије. (тéје). ВЛк.

Кóкри (стáрцити), и корíсти! Сáмо, онá умéје сас стáрцити, и онá че ометé свé, блáго и слáно. Зав.

Лúкав је! Пазí се од њéга да ти не изврви гáчникат. ВРж.

Мáзан у оратúту, ама мý не мóж вéрујеш. Сáмо глéда да те довáне. Сре.

Мáзна заглáвка! Че си íмаш рáботу сас нý. Трњ.

МАНИ ТÍЈА НИ —врзýје сас свíлени кóнци. Вој.

—тýра крпíе на—óчи. Брл.

Мéd му излáзи из устáта. А какбв је, јá га úбаво знáм. Бла.

МЛÓГО —ђаволýје! Уђаволíло се, па свé на пóдвалу рáботи. Изв.

— је дóбар тíја беснíк, (ама) сáмо ка улетí у теснíк. Пет.

— си чивијáр, не мóж ти човéк вéрује. ВРж.

— чéсто га обрчá, па не мóж да знáјеш каквó óче. Соп.

МÓРЕ —дóбар?! Да га дíрне човéк не мóж да се одвáрди, ако се текбв прáви мáзан. Брл.

— каквó је, и у чúтуру га не мóж згóдиш. Чин.

Мрда, па му ексér не мóж набíјеш у дупéто. Гра.

Мрцаво нéкакво на рáботу. Мрцаво, па увíва úста. И свé се нéкому нéшта потсмíва, и свé уз тéбе íде док је сас тéбе. Пир.

- НА ПУТ —свонџц, у кућу тенџц, обрча се куде (му) како трéбе. Кр.
 — игли́ца, у кућу змијџца (При); — сви́ли́ца, у кућу свињџца (ВРЖ).
- Намува́л се (тија) и блага́ и сла́но. Уме́је сас ма́зно. Кп.
- НЕ МОЖ —га увати́ш ни́ за гла́ву ни́ за ре́п. ЦД.
 — му се се́тиш, не мо́ж га оце́ниш како́ оче. Вој.
- НЕЈЕ́ —он мло́го од реч, во́ли да га обрне и текá, и текá. СГл.
 — си господáр од реч. Ста.
- НЕМА СИ —обршњину́ (При); обра́з (Вој); —човечáнство (Вој/Чин).
- Немб́ј од не́га па́ре да узима́ш че ти по́сле то́ва споми́ња до́к си жив.
 Сва́кому има́ да казу́је како́ те је мло́го помогну́л. ВС.
- Ни у чу́туру га не́ мож зго́диш, то́лко је мрда́ч голéм. Трњ.
- Нико́ла је поквáрен чове́к он—се поквáрен родил, поквáрен че ўмре. Кр /
 Пир.
- О, она́ је големá говно́једица. Брц.
- Обика́ља изокол, напи́пује, па по́сле орати́ како́—му одговáра. Пет.
- Обрча се и на текá, обрча се и на текá. (текá...ова́ка).Трњ.
- ОД —врата́ се залебеди́. Уме́је! При.
 — ста́ру ко́зу ја́ре је он. ПРЖ.
- ОН —зна́је на чију́ водени́цу ка́ трéбе да се навр́ча вода́. Бла.
 — и текá, и текá, иде. Он је и текá, и текá. Сук.
- ОН ИДЕ —и напред и наса́д (Јал); —и текá, и текá (Км).
- Он је ве́ш, он је и́тар, скра́ја од не́га. Вој.
- ОН ЈЕ ГОЛЕМА́ —врдалáма (Км); — врдалáма и големá заврзлáма (Пк /
 ВЛк).
 — мутлáвина, аламúња. Сук.
- ОН ЈЕ —дволи́чан тањир (Гњ); —једбн голéм мрда́ч (Јал).
- ОН ЈЕ ЈЕДБН ГОЛЕ́М —пв́шник (Кр); — смра́дља (Вој).
- ОН ЈЕ —ко пи́јавица, па уз тебе́ иде до́к ти крв не испи́је. (Ор); — кули́за
 (ГС—Б).
 — па послéгњо човéче —не́ма ни за како́ да га уванеш. Ни за реч! Км.
- ОН —не́ма пра́ву реч, не мо́гу да му ве́рујем.Тм.
 — работил на пругу́ту преди—ра́тат, и на сви́ је сведочи́л да су работили.
 Па на не́који и да су по́више работили. Сáмо речé: Нек држа́ва плати́
 на наро́д! Што́ да му не сведочи́м?! Де́, да га ја́ успра́јим уз кáсуту!
 Грш.
 — сáмо слу́ша и купу́је, и ни́шта не орати́. МСв.
 — се пра́ј ма́лко чауш, да измрда́. Све како́ погрешно разбрáл, или не́је
 ўбаво чу́л. Вој.

— седи на млого столице. Пој.
 — увек знаје како да лаје, кога да лаје, куде да лаје. Сас теквѣ але нема шале. Гра.

Она је вѣш, она умѣје сас свакога и против свакога, само да користи. Вој.

ОНА ЈЕ —големá смрадна (Соп); —пали— гаси (Вој).

— способна и црева у мешину да скáра. Соп.

ОНА —се претвара при тебе добра, а опћнѣје свакога. Вој.

— това потклацује (Вој); —чини, дружи крив (Кс).

Они несóу млого оратације, али знају лице пред народ да направе. Гњ.

ОНИ СУ —дупе и гáче, само се додумују на кога че да подвале (Сре);

—јекá—јек (Вој).

Одкуда знам кво мисли, у главу му несóм улази. Само знам да не мисли
 никому добро, и да мисли кога како да искористи. Чин.

Отранчило крс на—груди, а јучѣра бóга пцѣјеше. Трњ.

ОЧЕ ДА ЈЕ —на свако грне заклапало. Сук.

— у свако грне мерудија. Држ.

ОЧЕ —да седи с једно дупе на две столице, ама това никад не може. СГл.

— оклапину, затóва је он тóлко мазан. ПРж.

Очити би ти ископáл, а усмívка ти се (ка ти приóди) и како певуши (ка
 орати). Изв.

Паливатра! Никад несóмо имáли мiр од тóја рђу. Гра.

Подвiра њим се под јáјца. ПРж.

Познавам те по очити какбв си. Рос.

Политикаш голем је она. Соп.

Потура дупе само да буде мiран, главу да сачува. А гузицу?! Кóј мисли
 на гузицу?! Бла.

Прави се блесаво да помине. Пет.

ПРАЈ СЕ —залуав (ВОЈ); —на мѣдну бóбу, а говно је големо (Изв).

РОВЕ —на чужда грбшита (При); — небiјен (Пк).

С ЊЕГА ЈЕДЕ И ПИЈЕ —а овáм му зло мисли. Јал.

— а тóра му саплитку. (соплитку). Држ/Вој.

С теб једѣ и пијѣ, а там (ка отиде) зло ти чини. Трњ.

С чужде рѣхе жар из óгањ вáди, да се не изгóри. Јел.

Сá текá, сá овáка, текбв је он.БЧ.

САМО —ка ти је голем зóр, од њѣга пóмоћ да тражиш. Њѣгово помагáње
 се је свакому до сá скóпо уватило. ПРж.

— се повуцкује натáм—навáм, помѣра се, помрдује. Пир.

- СВЕ —бџна, бџна! али, кóлко мýжа зáкопа?! Изв.
 — га прáје на мýтавога и на глúпавога, ама он однéсе жлтицете. Гра.
 — глéда у ћошé, нéче да ме глéда ў— очи. Óдма сам познáл да трéбе да се пáзим од нéга. Км.
 — се нéшто жáли, све нéкога оговáра. Сáмо он дóбар?! Јал.
- Свѝ га познáвају ко шáрену перáшку. Кр. (познáву. Изв/Вој).
- Свóј лéб једé, чýжде брѝће вóди, и свé знáје, и свáкога умéје да искорѝсти. Сук.
- Смејé се под мустáк, и не знáјеш га да ли се тéб смејé или на онóга на когá се лúтиш. Сре.
- ТÁЈА —вáра два цáра (Гра); — мазнýљћа (Вој).
 — мóже селó да запáли, каквá је! Држ.
- Теквá је —и дáви, и милýје. ВРж
- Теквó да пúштиш првóгá прирѝта па да га пóсле помáгаш, да запáмти ка си га помегнýл. Тм/Пир.
- ТЃЈА —бѝје од обе стрáне. И нéма сáмо једнý маанý. Лóше човéче! Вој.
 — гáзи рекуту чáс там, чáс овам. Трњ. (Увек се придружује јачима).
 — два цáра вáра (ВЛк); —ѝде и напред и насáд (Вој).
- ТЃЈА ЈЕ —ѝтар, од тóга се припази. Дој.
 — у свáко грне мерудѝја, тѝја се мéша у свáчије рáботе, и све глéда да те искорѝсти. ВЈ.
- Тѝја —ли не знáје да затечé човéка (с реч) ѝздáлек, па да му пóсле речé?! Сук.
- ТОВÁ ЈЕ —једнýш гáд, гáд на свéт (При); —човéк без лицé (Црв).
- Тóлко мáзна, мáзна, с памýк те мáзни, свé док те не искорѝсти. Брц.
- Тýја не мóж у чýтуру да згóдиш, тóлко је чивијáр. Сук.
- У једнý рýку нóси бгањ, а у другýту вóду. Соп.
- У чаршѝју мушѝца, а у кýћу иглѝца. Изв/Пир.
- Шеврда мáлко! Пазѝ се, немóј свé да му верујеш и не дáвај му пáре на зáјем. Вој.
- Шцýшљав је он мáлко, нејé какó трéбе. ПРж.

АЛНУТО

- А да је сас свýту, нејé! Позаглéдај га, па ми кажѝ (нејé ли текá). Вој.
- АЛЃ —на свéт (Гос); —овсéна (Чин/Вој).
- АЛНУЛО ГА У —аквлат (Гра); —главýту и ноћéте (Об).
- Амá Пёрча! Ли га знáјеш, кó што си је?! Чин.

АСЛИЋ —бутни́три (ВРж); —за љсир (Пет).

Белоклѣпаво теквó, нѣкакво нејѣ. Бс/Вој.

Бѣстра ко мутна вода. Колкó да му казујеш, онó те пак пѣта КАКО ?! ДД.

Блázни свет таја алá! За теквó га Гóспод створи́л. Вој.

Блазнибула! Текá кажемо ка је па нѣкоје дибидус блѣсаво и глупаво. Гњ.

БОГ —вој како мálко оретѣл чорбу́ту, па си јáдна ништа не разбѣра. Сук.

— га надарѣл сас ону́ја рáботу. Онó је при будáлете она́ја рáбота пóго-
лема. Рс.

БОГ МУ —дал здравје, а узѣл пáмет. Држ.

— је оретѣл памету́, па нѣма с квó да мѣсли. Вој.

Болу́је од кусур—гросни́цу. НМл.

Бóље за мѣчку негó за жену́. Рс.

Бóшко вој млóго закоми́цкује, и док ти кáже, ѣма се изна́даш. ДД.

Божја́ грозоти́ја! Ама родѣтелъ, чѣдо му, мóра да га чу́ва и мóра да се
брѣни за нѣга. ВС.

Бра́ду ѣма, ама длáку нѣма. Мушко, а ѣсаво, па за љсир. МЈ.

Брзгаво орати, и не мóж ћу разбѣреш каквó ти казује! Једнó прѣз—друго,
једнó прѣз—друго, и не дáва ти да зѣнеш. Текá га бóг створи́л. Вој.

Бу́ав нѣкаквѣ. Теквá си му и ма́јна покóјна бѣше. Км.

БУДА́ЛА —големá! Женá га управља. Уцени́ла га за сѣлскога говедарá.
А ну́—па чу́вају сѣлски му́жје. Он и ка је у сѣлската говѣда, па нејѣ
најпаметен. Гос.

— на свѣт (СГл); —над будáле (Гос).

— Развалáл буре по овце, па и текá кáра на мѣзење. А онѣ бѣгају, главу́
че си отѣину. Па и пóсле једвá умири́мо. Пок.

Будалѣс мálко! Че помѣне! Км.

Вáлично! Теквó се роди́ло, текá га бóг благослови́л. Гњ.

Вану́л паучине у главу́ту. Пк.

Вóди га женáта сáмо колкó да си ѣма другарá. Бер.

Вóзи се на чужда кóла. Брц. (у чужда. Сук/Вој).

Врзан вој језѣк. Теквá си је од мálечко. Соп.

Гадосѣја ква је, да ти се згáди. (квó је). Држ.

Глава́ му големá, не мóж ћу три дѣна бумбар обикóли. Рс.

Глáвес нѣкаквѣ, па грóзан. ПРж.

ГЛА́ВУ Ы́МА —ама пáмет нѣма; мóзак нѣма. Вој.

Глѣ га! Мешѣната му у скут излѣзла. Изв.

Глѣда мѣсо, кóмпир ва́ди. Рс.

Глѣде каквó је! Да га поглѣдаш че ти се згáди. Гњ.

ГЛУПАВО —и тешкодупаво! Сáмо глѣда да оти́де нѣгде да се наједѣ. Пет.
— та рекло Нѣчу ви́ше! ВРж.

Глупари́је прáви ко мáлечко детѣ. ВРж.

Глупари́на големá, не знáје си ни íме. Чин.

ГОЛѢМ —је лутáч! Сáмо тóва разб́ира, и ни́шта дрúго не разб́ира. Гра.

— мáјстор: једнá бука за мýку, а две бýће за вретѣна. Рс.

— па висóк, па дебѣл, па се лýља ка óди, па (асл́и ко) мѣчка. Ста.

— тупáн, ама празб́н. Вој.

— човѣк, а јѣшан, па ка се посѣре на пýт не мóже кóла да м́ину. Гњ.

Големá грдоси́ја! Ама ца́бе кад од мóзак ни́шта нѣма. Трњ.

Големоглáвѣста! Добрá је за у рукáтку да бр́ка?! Пк.

Големý гла́ву íма, а пáмет нѣма. ВРж.

Грбаво, па лýгаво, па грóзно, па дрпаво, па се не омíло и не опрáло, па да га не поглѣдаш. Сре.

Грдí ка орáти! Исто какó да грдí Дој.

Грозотíја бóжја, нѣма каквó да ти пр́ичам, че га в́идиш и самá. Прж.

Гуску да мý не дадѣш у Нишáву да откáра, та óвце ли?! ВС.

ДА ГА —дýнеш, че пáдне, теквó—га бóг створíл. Бе.

— срѣтнеш у пýт, да бѣгаш ý—свет од нѣга. Ста.

ДА ГА СТ́ИСНЕШ ЗА НÓС, ДУШ́А ЧЕ МУ —излѣзне (Ста); —испáдне (Вој).

Да íма акб́л, íма! Ама ўзмалко. Вој.

ДА МУ —нејѣ нóсат трáву би пáсал (МЈ); —се не д́игнеш од говнó (ДЦ).

ДА —нѣма нóс, трáву би пáсал (ЦЦ); — те је гáд да га поглѣдаш (Грш).

Дáвају му, па му, ч́ини ми се, у дупѣто нагн́итају, ама не помáга му, запупáвѣло. При.

Дебѣла, ама шупл́а. Пет.

ДЕБѢЛО, П́А —га не мóж зб́еру дронц́ити. Пет.

— се надýло оди дебѣло. ВЛк.

Девојчѣто мáлко разóкаво, ама тѣ, Бошку се угодíло, нѣму нáјубаво. Кр.

Длгокóсо, краткóумо, оди дакó залýаво куче. Али, мóра да се трпí! Рс.

Дозѣмчес човѣк! Теквó па нíгде несб́м видѣла до сá Кр.

Дóјде какó грбав и замлáтен, она́ка је млóго ўбав и пáметан! Сук.

Дрѣзгаво орáти. Вој.

Еј, В́ита замлáтен! Вртогла́во, блѣсаво, сýд га не в́ата. Закасáмо од нѣга.

Пир.

Ем дри́сано, ем замл́атено. Км.

Жва́лав ма́лко! Че помíне, онó си текв́и поубаво помíњују. Км.

Сулу́пања голема! Са́мо зна́је да се наје́де и да се ле́њи. Вој.

ЗА —га́д да га гле́даш (Гра); —жив—жал да га гле́даш (Вој).

— једно́ врете́но бу́ку об́ара (Рос); стра́ да—га́ погле́даш (Цр).

Заву́тује се ко́је му не́је за ора́ту. Све си се заву́тује. Тре́бе то́лко да си разб́ира?! Вој.

Загњетé се понéгде па га не мо́ж на́јду, па се учу́де кудé је. Сук.

Зада́вља се, зада́вља, зада́вља! Са́ка и онó не́шта да ка́же, ама не уме́је.

Пет.

Зајéцкује ка ора́ти. Текв́ си од Гбспода. Км.

Закаса́ло сас а́лу и буда́лу. Това́ си во́ј башта́ и ма́јна напрај́или да ћу ога́зде. Сук.

Зака́чен. али си у́баво помíњује. Км.

Зака́чи га (са́мо), па има да чу́јеш! При.

ЗАКОКРДАВЕ́ЈЛО, ПА —огрбаве́ло (Сук); —се нагрб́ило (Трњ). (Закрдавéло. Вој).

Залб́мњек! Не мо́ж сас не́га да се распра́виш. Пир.

Залу́штен човéк! Уда́рен сас Чо́љин чара́пок. Гњ.

Залу́штено, занéсено, замл́атено! Уда́рено у ћуту́кат, у главу́ту. Изв.

Замл́зла га у б́клици́ту, па ни́шта не разб́ира. Гра.

Замл́цкује, замл́цкује, замл́цкује! Не мо́ж га разб́ереш какво́ бче да ти ка́же, и не мо́ж да оце́ниш па́метно ли је, буда́ла ли је. Ама, изгле́да да не́је мло́го па́метно. Држ.

Запа́дал сас све́. Текво́ си се роди́ло. Сук.

Затра́кан ма́лко. Грш.

Збо́г једну́ блу́, текв́и ко не́га, јорга́н па́ле. И он би пали́л, ама не́ма јорга́н, па је зато́ва по́паметан од њ́и. Пир.

Зе́ље гле́да, ме́со ва́ди. Сре.

И у блесавити он је најблесав! Па је и ту́ва преди сви́ искочи́л. Сук.

И у се́лската говéда ка се умéша, пак не́је он најпа́метан. Пок.

Изврндупи́л се оди дебéло, па се дор́им нака́зал. Вој.

Изгрб́ил се , па се сас зéмљу састави́л! А не́ма—не́ма, па се испра́ви. А висóк човéк. Сук.

Излетéло му једна́ треска́ из главу́ту. Пк.

ИМА —и бркове. Он́и му ва́рде шља́м ка пи́је во́ду. Сук.

— голему́ главу́, и големе́ но́ђе, и буда́ла је голема́, и рабóти кво бче.

- Увек си је он била шавав, никада неје била паметен. Тм.
 — груди ко сто луди. Кр.
 — много памет, само му глава та узмалечка. Км.
 — бчи чекрлијесте. Грозá ме да та погледам у—очи. Држ.
 — памет ко једна кокбшка, па ако неје и помалко. Вој.
 — рашчепене нође, можд да мине крз њи куче с погачу. Пет.
 — си мају, има си кјусур. Држ.
 — ум, нема разум. Те това је он, текбв се роди! Гос.
 — уста чорапеста, а уши клапесте. Наказал га бџг. При.
- Имаше једн Мика Врљонџа, добар човек ама наказан, па ка ђди, он нођете врља у—страну. Трњ.
- Искључали му тичичи мозакат, па нема јч оди мозак. Вој.
- Испиле му чавћете мозакат. Кр.
- Јч си паре не дава. Он су текви са срџни, а с памет човек не можд да буде срџтан. При/Ра..
- Ја сам мислел да нече ништа од њџа да испадне, ка онџ испадџ големá будáла. (големџ говџдо). Гњ.
- Јџдва крацити влачи, несу му по мџрку. Кр/ВС.
- ЈЕДНА —глава големá, па чутурџста. Сук.
 — му је двска узџта, па ни се можд најџдџ, ни се можд напијџ. Км.
- Једнџ оперџ, трџ засџре. Тм.
- Јендрџа на једну нџгу, закáчено мálко у лџвуту рџку, течу му лџиђе, а девџјна, гџдине стџгле, Мџре, да се човек прекрџсти теквџ бџг да му не дава. Сук.
- Ка бџше девџјна, све јџграју у—оро, она потпџраше тутџновџити дџвар. Гњ. (дудџновџити. Пир).
- КА БЛџСАВО, КА ВРТОГЛАВО —техá си га памет учи. ВС.
 — што си знáје, онџ си знáје, и тув нџкаква орáтá не помáга. При.
- КА ГА ГЛџДАШ, НЕМА —од њџга квџ да видџш. Рг.
 — попамџтан. Кá га слџшаш, нџгде неси чул побудалу. ВРж.
- КА —ђу видџм, не знáм да ли ђди или се вáља. Тџлко дебџло! Пир.
 — је билџ детџ цџвће се неје брисáло, па му се са текá на лицџ познáва. ДД.
 — ђди, соплџта се, па и по рáвно да је. Вој.
 — се премџни, па ка се начџшлџ, па ка дојде нá—госџе, па се сáмо смџш-ка. И нема да га примџтиш да—ли— је блџсаво, сáмо ћутџ. Ама кџј га позаглџда у очџти, ђдма га видџи кџлко пáре врџди. Чин.
- Кáбаво, áлтаво, чекрлијџсто! Ама тџ бџг му пáмет дáл. Пир.
- КАД —је главу трошџл, не можд да буде сџвџсан, родá си му теквá. ВЛк.

— њега видим, после по три—двa не могу леб да једем, а не смејем ни да заспим. Јал.

— орати, он малко преграбује. Пн.

Када блесаво, када наблесничаво, те, трпу га, квó да му праве. Сук.

Каквó да ване у—руће, здраво га не оставља. Какó че свекра слóша, учудили смо се. Држ.

КАКВÓ У —пелене, теквó у бременеци. Бог га óдма обележи каквó че буде. Км.

— сопуљ, теквó у седину. Никада нејé бил ни плош, ни подобар, не мена се. Сук.

Какó би се будале познавале, теквé ко њега, ако се текá не бi облачиле. Тм.

КАКÓ МУ —дуне ветар, текá работи. Не знаје си, не умéје си, тóлко пáметан. Трњ.

— свире, текá играје. Онó се сас мéтку текá и работи. Вој.

КАКЉ ЈЕ —грóзан, од говнó да му се не подигнеш. Км.

— на—гледу, теквв да је на—зобу?! Ама нејé! Вој. (зобу. Пир).

— неоклепан човек?! Трњ.

Каквв си је, каквá ала, ни у сби да га не сбујеш. ВС.

Капу мóгу да му купим, али ум не мóгу. Теквá си му сémка, шóждава. Чин.

Клэчкају се с њега. Зав.

Кóј нејé добар, че га плашимо сас Ыку. Кр.

Којá га лóуља залóуља, тáја че га и долóуља. Км.

Кóлко је лбко с мóзак, Бóже?! И "ДОБРÓТРО!" ка му кáжеш, нарипи да се бiје. Држ.

Коркар ме да га поглéдам. Јал/Вој.

Крља се ка óди, асли ко плóвка. Сре.

Крсти га ти кóлко бчеш, онó што си знаје онó си знаје. Држ.

КУДÉ —га не сéјеш, тáмо ница. Тóва знаје, (сáмо) да се шнóва. Вој.

— заврне, тáмо иде. Не знаје си, плитка му пáмет. Сук.

Липцују њој кокóшће, а она не умéје да се сéти да липцују оди тóва што мóча у брашнóто ка га забркује, па клнэ комшије ко да су онi криви. Држ.

Лбк је да се стéпа сас свáкога. ПРж.

МАЛЕЧКО —грбаво, мршаво, никакво неје. Пир.

— трупулэсто, грóзна женица. Ор.

Маломóзгав, па си све нéкога пшóје, или се нéкому шегóје, или подира

некога. И ка пројде крз град, свакога че закачи. А има још текви ко њега, они па њега закачују. Пир.

Маломозгаво! Мани га там, ћути си! Вој.

Маломозно, не мож се разбереш с њега. Пет/Вој.

Милћиница, текá га на шегу бкају! Ко да је он Милћи жена, а не она њему. Ѐде све по њу ко дете по мајћу. НМл.

МЛОГО ЈЕ —бйстар, сáмо једно знаје — од коју страну слнцето јутрám излази. Чин.

— лбка, не мож да верујеш ко́лко је лбка. Ка ветар дува не смеје да стáне на пут да љу не одува, да љу не однесе. Вој.

МЛОГО —се задáвља ка орати. Сук.

—су човéци напрајили куће с његовете пáре. А он, будáла, па љи свакому дáва да се слýша сас њи. А његовата кýћа ко кóчина. При.

Мож да се бйл сас овнџа ка је бйл мáлечк, па му челóто мáлко уáлено, а и паметá му мáлно кáкó нáкриво. Држ.

Мóже ли оди лóше, оди лóш домазлбк, да бóде добрó?! И у дупéто да му нагњиташ, тйја нéма да порастé, нéма ништа да направи. Закокрдáвело, и текá че си остáне. Км.

МОРЕ —не умéје ни лéб да се наједé, а онó бче човéк да је. ВРж.

— ни је знáло, ни че прознáје. Вој.

Мрждаво, никакво нејé, ни кúче га не бй дйгло на њу. ВСв.

Мрљав на јéдење, пробирција голéм. Сук.

МРШАВО —мршаво, па му се, чйни ми се, залепйла мешйната за грбйнуту. Грш.

— па никакво нејé! Утéпљак! Пет.

Мрцав на јéдење, па га нéма ништа од човéка. Не мож га попрáјиш, теквó си је. Кáкó га ни трпймо, че га трпйш и тй. Пир.

Мрштав на јéдење, а још пóмрштав на рáботу. Вој.

Муца ка орати, па га бкају Мбта. А и не разбйра си. Пир.

НА —једно óко недовйцује, а на другóто йч не вйди. Сас једну нóгу крйви, а другáта му стрóшена. Рас. (Из приче).

— пýт снагá ўбава, у йжу рýће кбљаве. Сук.

— пýти мож и да се разбереш с њега. Ама трéбе млого гóдине да мйну па да найде текбв дбн. Пир.

— прáг стáне па мóча. Плáши се да га ноцњáм мéчће не изедý. (да га мéчка не догрáби). Вој.

Навлáчљив, клашњáв, па га нйкоја нéче. А богáт — трйста óвце. Дој.

Наглýпњичаво, ама бче и онó нéшта да кáже Гњ.

Надóкњичав текбвја, текá сбздано. Пет.

Намѣтена са памет па љу на мѡж разбѣреш каквѡ ђче да кáже. Тм.

Напрајила товарíју, па—сá не—мѡж—да ђди. Пир.

НАПРАЈИЛО СЕ —асли свѣрка; ко свѣрка; на свѣрку. Вој.

Напрчíло бркови, и по брковити че речѣш чѡвѣк да је. Онакá нѣма ништа.Рс.

Насмејал се дѡ—уши, па му све рáвно. Онѡ си будáлете íмају пѡвише срѣћу, свѣ њим је дѡста и ништа њим не трѣбе. При.

Насмејало се до—уши, и сáмо блајí. ВЈ.

Насмѣл га бѡг. Сук.

Насмѣтено с памет, а насмѣтено и у снагúту, квѡ да му прáве. Пок.

Наснѡвано у петнáјесе. Високѡ, па се искривíло, па кѡ кобíлка. Вој.

Начучурило му се косá на челѡто, па га тѡва млѡго грѡзи. Влк.

НЕ БИВА ГА ЗА —ништа; —теквѣ рáботе. Вој/Сук.

НЕ —вíди пѡдалеко од нѡсат. Крáтко сас памет. Изв.

— вíдиш ли?! Онѡ га и бѡг уклцáл. Чин.

НЕ ЗНÁЈЕ НИ —да бѣкне (Јал); —ексѣр да заковѣ, тѡлко је тúпав (Гњ). (тúтав. Вој).

НЕ ЗНÁЈЕ (НИ) —да се опрáви, да си омѣси и угѡтви. Изв.

— на кúче у дúпе да бркне. Држ.

НЕ ЗНÁЈЕ —ништа, не знáје ни да цáвне. Пир.

— с прс нѡс да си ишчѣчка (БЧ); —си мѣрку (Км); —цíвће да си обрíше (Вој).

НЕ —мѡже да му се принесѣ ни на трескú. ВЛк.

— помáга му (па) да му чíтају трíста попá, и владíће, и патриће. НМл.

— умѣје здравѣ да си пáзи. ЦД.

НЕ УМѣЈЕ НИ —колѡц да зашíљи (Сук); —по пúт да ђди (Рс).

— шíло да зашíљи, ни опѡнак да си запрáј. Сук.

НЕЈѢ —будáла за мáлко, нѣго за млѡго. Км.

— га кúмат носíл у свáта ѡшетíја. Пет.

— кадѣр ни да úмре.Кр.

— ко светá (Вој); —кѡсветан, нѣма једнú дѡскú (При); —од чíвесан (СГл).

НЕЈѢ ОН —глúпав, будáла ни једна Кр.

— да нѣма памет. Íма си памет, сáмо што му лáбаво слúжи. Пир.

НЕЈѢ —сá побудалѣл ка је остарѣл, нѣго си је будáла оди детѣ. Јал.

— сас свúту (памет). Бер/Вој.

НЕЈѢ (СИ) —досисáл; —кѡсветан. Вој/Сук//Чин.

— лѡше ка си је нѣкоје будáла ко ти, па смѣје да се увáне у свáкакву

- работу, суде да се залетí, и па да му ништа неје. Вој.
 — чис! Ја га текá ценим. Вој. (Није при здравој памети).
- Некоје си пи́паво текво́ја, не уме́је да се услу́ша. Текá га ббг здáл. Чин.
- Нема́ ич (од) чорбу́ у—главу. Вој.
- НЕМА МО́ЗАК —за две—па́ре (Сук); —колко једна́ чáвка (ПРж).
- НЕМА НИ —áбара (Вој); —бра ни разбóра (Сре/Сук).
- НЕМА НИШТА ОДИ —чове́ка (Пк/Зс); — чорбу́ (у—главу) (Км).
- НЕМА НИШТА У —бкклипу́ту (Сук); ко́вуту (Пок); чу́туруту (Држ).
- НЕМА —па́мет да му дојде, па не да иде у Београд, него и зади Београд.
 Држ.
 — сас квó да ми́сли, па му згóдно. ДД.
 — си поношај како трéбе. Замлáтено, не мбж га ббље никој нау́чи. Пк.
- Неспособно теквó, ни гаву́ си не мбж донесе́. ВС.
- Несми́слен, нема каквó да га учи́ш. Са́мо си мбж пра́виш кара́ње. Вој.
- НЕЧУ́ љу узнем, она́ је залу́ава. Ако је она́ залу́ава, нечу и ја да испáднем залу́ав. Јал.
 — у војску, реклá једна́ будáла теквá ко не́га, имам да си зби́рам ли́с-ковнице. Сук.
- НИ́ —мрда, ни трéпче, ни ме слу́ша што му ора́тим, ни ме пак мбже разбéре. СГл.
 — одби́ра, ни разби́ра. Вој/ВС.
 — предење, ни плéтење, ни месéње. Све што рабóтеше неје билó за ништа. Сук.
 — разби́ра, ни одби́ра. Нема ни бра ни разбóра. Вој.
 — си Пёрка не да́вамо, он си је на́ша будáла. Он је будáла за девет сéла óколо, и за десéто, на́што селó. Свет не мбже ни бeз теквí. Ли, Пёрко?!
 Пир.
- НИКОЈ ГА НЕ —брéнује. Ото́ипано му од ведри́шуту. Брц.
 — смáтра (за чове́ка) (Чин); —та́чи за ништа (Дој/Вој).
- Никóдија не уме́је ни по пúт да óди, а он ма́јстор че је?! Кр.
- НИТÍ —је разбрáл, нити че (допр́ва разбéре). (допр́ва/топр́ва). Сук.
 — нешта разби́ра, нити је па не́када не́што разбирáло, нитí че па разбéре. Км.
- Нич! На све́ личи, а на чове́ка нич. СГл. (Ич.Вој/Дој).
- НИШТА —нема од чорбу́ у—главу (Вој); —од не́га, ни чéп за зéље (Рс).
 Носíл је ко амáлин тeрет на муштерíје, на трго́вци, од ду́хан до дóм. И оди то́ва је, јáдан, живíл. Пир.
- Не́му трéбе —клéпај, клéпај, клéпај! Па да му отвóриш ту́ка мáлко у

главѹту, па да му насипеш. Ама и това нѣма да му помогне, цабе све.
Гра.

Њуњаво! Не умеје ни да проорати сас човека. Рас.

Оболѣло, а нигде ништа нѣма. Ништа не стѣкло, немало памет, само друђи
служило. Бри.

Облѣкло се, па се на алу напрајило, па га не мѡж познајеш. Оно си је и
ала сас мѡзак. Да неје ала, народ би га поштувал, а и не би се текá
облачило. Изв.

Образи́ло се, брѣ, текá, па га не мѡж врнеш. Вој.

Овај Вáска асли́ бутни́трн. ПРЖ

ОД —време си је текѡв, а текѡв че си и остáне. Текѡв се памет не мѡж
промѣни. Сук.

— говѣдата га нѣ мож разли́чиш ако га убаво позагледаш (па) да видиш
(и) да иде на две—нође. Рс.

— њѣга нѣма вајда, од њѣга нѣма “БѢЖЕ ПОМО́ЗИ!” Цуцаво, глупаво,
сакáто и сас снагу и сас памет. Држ.

— памет нѣма ништа. А она́ка је Лѣнко све човек?! Нш.

Одбивај му на дáру, видиш сáм какѡв—је. А би неје крив што га текá бѡг
здáл. Км.

О́Н ЈЕ —луд за три сѣла, а будáла за триста. Рс.

— какѡ мáлко замлатен, асли́ траповѡн. Дој.

— кудѣ—кудѣ попаметан ка иде сас магáрето, нѣго да појде сáм у Видлич.
Магáрето бар пúтат знаје, па не мѡра да лúта. Рс.

О́Н ЈЕ МÁЛКО —áлтав у мѡзакат (БЧ); — залúпен (Сре); —заћитен (Км);

— шѡкнут (МЈ)

О́н је на тупáн брѣнсало. Залита́ч, сам се не смѣје навáти нѣшта да урабѡти,
све са́ка да га учиш. Пк.

О́Н ЈЕ (СÁМО) —на брѡј човек; —човек на брѡј. Вој.

О́Н—ЈЕ ЦЕПЛѢНКА —и тѡва бúкова. Сук.

— отсѣчена за држáље, а недељана. Бла.

Он мáлко дојде како зашашáвен. А и мáјна си—му бѣше текѡв, текѡв њѡј
сѣмка, би—се на ућѣвето мѣтнул.Сук.

О́Н НЕЈѢ —будáла. О́н је паметан за три ко́на и за једнѡ магáре. Рс.

— млѡго загубен. Ама сáмо за пцува́ње и за лѣнѣње. А у дру́го јѡш
несѡм видѣл да се разб́ира. Пет.

— сас свѹту. Вој/Јал/Сук.

О́Н НѢМА —и́ч оди мѡзак; —мѡзак; — ништа оди мѡзак. Држ/Вој.

ОН —па дибидус уклцан. Вој.

— све пада ка га срѣтнем, па га ја и не смејем срѣтам. Изв.

— се све утепује ко утепан зајек, Кратка му памет. Зав.

— си је слеп, та слеп. И док је жив нема да прогледа. Текво се блесаво родио и не мож га ништа научиш. ВС.

ОНА —каква је?! Да се скута па да љу нигде нема. ВЈ.

— не би била толко дебела кад би мислила, а она не умеје да мисли. ВРж.

— нема онва што се не купује и не продава, па вој залуду и паметан муж, и голем имот. Бла.

— си не почиња оратишту од крај него од среда. (средину). Вој.

ОНО —га бог убил, па му се име не знаје. Што да га ја убивам да га спасавам а мен да си заробљавам?! Грш. (заробљам. Вој).

— девојчетина дористрашна, па се савила ко кобилка, па некакво грбно у лице, а неје млого не паметно. ЦД.

— дрво та дрво. Како да га учиш, па не умеје. ВРж.

— има блесаво, има, ама овова замињуло сви. МЈ.

— још не умеје човеку да рече "ПОМАГАЈ БОГ!" Сук.

— му је отсипано од ведрипуту. Дој.

— не знаје ни цивхе да си обреше, а бче да се жени. На по годинете требало би да је паметан, ама му цабе и оне мињују. При.

— потешхе дрежете од њега, па љи не мож носи. Зав.

Орати полбк, само оно да си чује. А не разбира ни да га каже. Изв.

Оратим му ја, оратим, ама нема која глава да слуша. Кп.

Оратиш му, ко на дирек да оратиш! Па што дирекат нема уста да језичи, та и оно. Сук.

Осем свет си је била, осем свет че си остане. Само знаје по једне бвце да иде, па и њи не умеје саглам да напасе. Пет.

ОСТАРЕ —не дојде му памет (Сук); — обеле, а памет му не дојде (Трњ).

Осбт једе, а сто љила носи. И здраво ко магаре. И увек се понасмејало. Бла.

ОТСИПАНО МУ ОД —ведрипуту; — кобуту. ВРж.

Памет му добди, ама срећу нема. Кр.

Паметан, ама од сагнуто страну, и тов понадоле, камто средину. Гњ.

Паметну реч од њега још никој неје чул. Требе теја паметнете речи да збира у главуту да љу исплни, па ка љу исплни, че мож и од њега после нешта да се чује. Ама доста че почекамо, ако будемо живи?! МЈ.

Панталонете га обикаљају, дрешнете му виснуле, усукал се начисто. Сук.

Пет (бвце) откара, две докара. И па не знаје колко нема, и (не знаје) да

- ли су пóвише или пóмалко. Ста.
- Петлѐнко! Нејѐ кадѐр вóду да си донесѐ. Нити́ мóж да нóси, нити́ па знајѐ одкудѐ да нóси. Вој.
- Питáл једнóга: Имењáче, ко ти бѐше йме?! Нш.
- Питувáл баштý си да ли га брóј у пáметни или у будáле, а баштá му сáмо завртѐл с глáву. Рс.
- Плiтáчѝк, ама теквi си нáјубаво помiњују. МЈ.
- Плѝчаста му глáвата. Ор.
- По цѐл Пирот с пúшку да трáжиш теквóга, нѐма да нáјдеш. Пир.
- Поглѐдáл попáтога у брáду још кá се рóдил. Ама тѐ, јóш жив, заборави́л и бóг на нѐга. При.
- Подбiвају си шегу с нѐга, а он мiсли вáле га што је нáјпаметан. Чин.
- ПОДИГРАВАЈУ СЕ —сас нý момчетiјата; — с нѐга, на свинђу га кáрају. Вој.
- Позашмáла мáлко. Óдма се познајѐ сас квó ймаш рáботу. Км.
- Понѐкад, па че се распрáјиш сас нѐга. А понѐкад му се пáмет завезѐ па нiшта не разбiра. Тм.
- ПОТШБКУЈУ —га, а он како да је мáлечко детѐ, све вѐрује свáкому и у свáко се кóло вáча. Пет. (Подносе га, потiбују га. Вој.).
- Почúшкују се сас нý. (Потiбују се; потшбкују се). Вој.
- Прázна му кратúната дибидúс, па је ко детѐ мáлечко. И кудѐ му кáжу тáмо йде. И каквó му кáжу да рáботи, он тóва рáботи. Сук.
- Прежлтѐло теквó, нiкакво нејѐ. Сук.
- При́лична, ама вáлична. Држ/Пет.
- При́ча све нѐшта наблѐсњичаво, и (све кáже) “МЊА—МЊА—МЊА!” Гњ.
- Прочоврkáле му чáвше мбзак. ВРж.
- ПРШКА, ПРШКА —колкó да се и онó нáјде на рáботу. МЈ.
- рáботи нѐшто и онó (Сук); —те, и онó да рáботи нѐшта (Држ).
- Пúшти га, он замлáтен. Јá му дадѐм за прáво и óдма бѐгам од нѐга. БЧ.
- Пуштiло цiвѝе, облѐкло се у дрóнци, па да га не поглѐдаш. ДД.
- РАЗБIРА —му чтýратa (Чин); —се у дрéнóво клиње (Дој).
- Рицó, на дебелó, па нiкакво нејѐ. Вој.
- Рúѝе му ко тóп дебѐле. Зав.
- С нѐга се бóг поигрáл —пáмет му остави́л, ама му гóвор одузѐл и наказáл га. Изв.
- С теквѝ мбзак не знам до кудѐ че стiгнеш, а и акó стiгнеш јáви ми се óдма какó си. Држ.

С текву́ алу, че́рко, немóј да се распрáвљаш. Гледај па узни каквó је добрó.
Цáбе је убав ка је замлáтен. Км.

Сака́то у двéте но́ђе, па се вла́чи. Ор.

Сас пáмет је намањб́к, а дрúго му ни́шта живó нејé. Сук.

СВЕ ЀМА —мóзак нéма (Гра); —са́мо акв́л нéма (ВЛк).

Свé му модри́не околóчи. Нејé са́мо глúпаво и áлтаво, нéго и бóлно. Пет.

СВÉ СИ —куна́је (Вој); рабóти квó му нејé за рабóту (ВС).

Скљешт́ило се теквóја, това́ ли је женá?! НМл.

Слаботелéсан, и за ни́какву га рабóту не б́ва. Об.

Сли́ве како једé (убаво) како да и нејé видéл ни́када. Ка се стúри да се
уплáшиш, тóлко мршав. А каквá снагá — да се чу́диш. Ос.

Споту́ра се ка б́ди ко стáрц у сто гóдине. Вој.

Стану́л за узíр, изалтáво га. До са́ је б́л áлтав сас пáмет, а са́ че је
áлтав и сас сна́гу. Сук.

Стáнча Качу́нат жлт ко качу́н блéсав ко нерáњено телé, ну́рав ко сви́на.
Пир.

Стању́је на сва́ћи бел—ка́мик. Углéцује се. И са́мо се смејé. Рс.

Ствáрно си бил завéзан човéк. Јел.

Стл́цано теквóја, бóг га стл́цáл. Сук.

Сто́ка од стó б́ка, а од човéка нéма ни зр́нце. Кр.

Схúне му нéшто, и това́ че рабóти, и че рабóти, и че рабóти, и не мóж га
вр́неш. Јал.

Та́ја дебелáна! Нашлá она́ за убав́ило да орати?! МЈ.

Текá му се ули́ло у гла́ву, и не мóж га вр́неш. НМл/Држ.

ТЕКА́ СИ —га пáмет учи; — је од какó си је. Вој.

Текá скрóјено, текá се й́ма сх́ине. Бер.

ТЕКБ́В —му пóношај, теквá му сéмка. Чин.

— не мóже да се на́јде, па и с нóраво магáре да се тра́жи. Гра.

— (си) је (он) од врéме. Км.

Телé отишлó, вóл дошлó! А ви квó сте мисл́или да—че—се вр́не?! При.

Тýја више́ нéма да растé. Пу́пав че си остáне штóм до са нејé порáсал.
Км.

ТЀЈА ЈЕ —закáчен још у цвéтат (Изв); — маломозан МЈ/Вој).

— свúде приш́и—ђелд́и (Пир); — у сва́ко грне меруд́ија, ако не разб́ира
(Пет).

ТЀЈА —не зна́је ни колб́ц да заши́љи, нéма ни мóзак ни сна́гу ни за
најпрóсту рабóту. Бер.

- неје сас свѣту, текá га бѣг саздáл. Гос.
 — нѣма да се попрáви (у снагу), па и у дупѣто (јѣдење) да му нагњиташ.
 Држ.
 — не наѣпако родил. ТД.
- То шѣждав човѣк, то нѣма мѣзак. ПРж.
- Товá је будáла што се не рáца. Пок.
- Тѣлко је сплѣтен, сиромá, жáл ме доримá да га глѣдам. Вој.
- ТѢЛКО МУ — збѣира бѣклицата, па ти сипѣјеш, а онѣ прѣлѣва, излáзи. Држ.
 — сечѣ сећирата. Гос.
- ТѢЛКО — се удебѣлил, па не мѣже дá се обѣва него га женáта обѣва. БЧ.
 — си разбѣира. Км.
- Трѣбе да су га децá замѣчувала па је тѣлко голѣм порáсал, поголѣм од кочáн. Кр.
- Тулпузѣина мѣж. Гра.
- Тѣпаво, глѣпаво, за ништа га не бѣва. Држ.
- Тѣначка је у акблат, ама је дебѣлшкá у снагѣту, па че помѣне. Чин.
- Тѣпаво стáрчиште, а завѣтује се по девојчетѣја. Бѣг да те чѣва од áлтаво.
 Гра.
- У свáта децá он ми је нáзaпртак, ама нѣма каквѣ да прáвим. Држ.
- У сву гѣру за нѣг нѣма дрво за чѣтуру. Км. (нѣма за нѣг. ВРж).
- Ўбав се вѣди. Озгѣр ѣбав, а унѣтра здѣван. Држ.
- ЎБАВА — невѣста, ама трупѣлѣста. Сук.
 — ѣбáва, али глѣпáва. Аслѣи пиленце, ништа не разбѣира. Пир.
- Ўбавѣло при нѣ како и при мѣне. Ўбавѣло, ѣбавѣло, у цѣгу се увѣло. Вој.
- Ўбавшко, ама грѣбавшко. Држ.
- Ўдáрен сас сврлѣишѣи чорáпок, па се не мѣж човѣк разбѣре сас нѣга. Вој.
- ЎДЕБѣЛѣЛА СЕ, ПА СЕ ИЗÁЛТАВѣЛА, (ПА) — висѣи вој сáло, тѣлко се раздрѣпáла (Пир); — дорѣм кѣжата пѣца на нѣ (Кр).
- ЎЗѣЛ МУ БОГ — једнѣ трескѣ. ВРж.
 — памѣтѣ, па се ниѣкој не мѣж распрáј сас нѣга. Пет.
- Ўклáл се, па јѣдва просрѣта. ВРж.
- Ўлѣзне ко телѣ, нѣма пáмет да кáже човѣку ни “ПѢМѢСИ БѢГ”! Вој.
- Ўм ѣма, рáзум нѣма. А и снагу ѣма. Држ.
- Ўмѣје си да си је будáла. Кр.
- Ўтѣпан зáјек, па зáдран. Ўтѣпан мѣж да рѣшне, а зáдран не мѣже.
- Ўшѣти му голѣмѣ. Текѣв се родил и мѣра да ѣи нѣси. Рс.

Цуца, цуца, цуца, и ништа не урабџти. И за најпросту рабџу трѣбе памет, па да умѣјеш да се опрајиш да љу рабџтиш. Сук.

Че изровѣ магаре од њѣга. Соп.

Чѣсто му се тѣвни љ—главу, и најдобро—је да њѣје човѣк прекѣ њѣга ка му се тѣвни љ—главу. Јал.

Човѣк, (ама сáмо) на брџ. Сук.

Чужда срѣћа! Свѣ ђн нѣкога слуша, и свѣ друђи газдѣју, а ђн свѣ ништа нѣма. ВЈ.

Чује, ама не áје. Зáлуду му орати човѣк ка не мџ да га разбѣре. Кр.

Чурудисало, главáта му шупљá. Бџље га ништа не питуј, замíни си. СГл.

Шѣвнула мáлко сас пáмет, ама одавна, још ка се роди́ла. Сук.

Шáргавá! Какџ жуткава у лицѣ. ЦД.

Шáтри, шáтри, шáтри, ко да íма стџ гџдине. И ко да је бáба, ко да нејѣ момчѣ. (Пáтри). Вој.

Шѣсто, па мáлечко. Немáло од квџ да га напрáве, материјáл нестáло, па испáдло запртак. Пир.

Шџндраво мáлко. Км.

Шопѣљна, удáра како мáлко на језýк. Вој.

Штџ јá орати́л, штџ кучѣ лајáло, тџлко му чíни. Понасмејáло се, не мџ ни да разбѣре да га брукам. Сук.

Штџ мџже да бѣде гáдочá, товá је кри њѣга. Ама не разбѣра па си му добрџ. Бс.

ШТО МУ ЈЕ НА УМ —истрчí на друм, ништа не задржáва, ВСв.
— товá му је на друм. Нш.

Штџ не џкате (у вџјску) друђи којí нѣмају рабџу, ја íмам да си збíрам лисковнице. Сук. Текá јѣдђн наш рекџл ка му рекли да га трáже у вџјску.

Шуждав мáлко! И бџље че ти је íч да га не закáчаш. Вој.

АШЉÁК

А он ни áбетар нѣма. (ни áбара). Вој.

Áка, áка, па че доáка. Чин.

Алá ли је, човѣк ли је. Кс.

Алавужда! Такѣв ли че ти је другáр?! ПРж.

Али, мáјна си га млџго размазíла, попушта му, нагáца му, и затџва и нејѣ човѣк него сџитни́ца. Сре.

Ама не мђже, брѐ, текá да се жíви без пáмег! Глѐдај Чáлу, па немђј да си како—нѐга. Гос.

БѐШЕ —голѐм ашлáк, ама се сá, бајађим, упаметнѐл. Сук.

— на вољу, бѐше размáзан. На вољу је рáсал. Пк.

— се сáм запáлил, па се дрáл ко јáрц — не мђж да ўмре. Грш/Пир.

Бíје се сас свѐтове. Млáти се, лúта, сћíта, а за работу се не вáча. Изв.

Бíју га на зарѐду, ама не помáга. Соп.

Блáнтав, нíшта га не ентерѐсује. Сук.

Бђг че пáк ђди од теквѐ áле (пђ—земи). Рс.

Вáти си дрѐкнуту, па си ђди кудѐ ђче. Брл.

Вѐрка ли је, звѐрка ли је! Што зарáди онá изедѐ и испијѐ, па пђсле пáк у нáдницу. И сáмо нѐгде сћíта ко да си срѐћу трáжи. Држ.

Врља пáре у бунáр док га не наплíни. Збрáл окол нѐга теквѐ ко нѐга, па свѐ што íма дáва за њí да ђи нарáни и напђји. Гра.

Вртоглáва, па нѐма нíшта у главúту. Сре.

ВРТОГЛÁВО —и вртоглáво че си остáне (Км); — чђвѐче (Држ).

Вртоломá чђвѐк. ВЛк.

Госпђцђи жíви, селáчђи се влáда. СГл.

Грдне пáре сђсипа. Пок.

ДООДИ МУ НА —стíјове (Вој); — ђђове (Рос).

Допрва че се жѐни, убíло га ў—главу. Кђј знáје квђ че јúтре мíсли и кудѐ че одлúта?! Вој.

Ем шáшав, ем сиромá, ем си дђма не седí. Пир.

За дрúгога че си стúри и кошуљуту од грбíну, а децáта си свђјата не глѐда. При.

Зајѐбáнција и говорáнција од нѐга, дрúго нíшта. Грш.

Задлбíл се дђ—уши, и на пщѐтáта дужан. Км.

Замлáтено! Пошлђ по јѐдђн пут, па наставíло по дрúђи. Рас.

Зáпусти убáво имáње, воденицу, појáте, свѐ. Гра.

Затрѐл баштú си у кђрен. ВРж.

ЀДЕ —на прђпас (МЈ); — си на главúту (МЛк).

Изјуларíл га бђг па га по свѐт пуштíл. Вој.

Излудúје се, избеснѐје се, и ка потрђши парѐте, пá си дђма дђјде. ВСв.

ЈА —му врѐвим, врѐвим, а ђн не чúје, па сáмо кáже: Аха! А јá га пíтам: Каквђ рáзра?! А ђн кáже: Па нíшта! И пá си рабђти каквђ је научíло, и дђма се не свѐта. Јал.

- му малко пушти мује, поднесо га, и он се одма урече да не че иде с мене да ми помага. Држ.
- Јегá се свести, јегá му пáмет дóјде! ВСв.
- Још не знáје цívће да си обрiше, а бче да се жéни. Сáмо трчi по девој-четијата и ништа друго не глéда. Км.
- КАД —му пáмет добди срéћу нéма; — кад му срéћа добди, пáмет нéма —и текá помiњује. Чин.
- нéгде иде, он не глéда кудé су пúтове. Сре.
- Каквó мушко?! Поразил сáмо бревéнецити! Сhитница, нéрадник, ашлáк, од теквóга вáјда нéма. Чин.
- Какó га он замiшлáва тéка не мóж да бóде. А он га замiшлáва двнбс текá, јутре другако, никад не знáје каквó бче. Трњ.
- Каквбв је текбв је, пóдобар нéма да стáне. Трњ.
- Кóј ти га знáје кудé је отишбл и кадá че се врне?! Негóвото се не знáје. Јал.
- КУДÉ —га не сéју, тáмо ница. Ор.
- (му) кáжеш, тáм остáне. За дóм не мисли. Јел.
- свiрће свiре и кудé се бро iгра, он је тáмо први. Држ.
- Куче по комáт, детé по мiлос! Ама он нејé детé, а иде по комáт — кóј му пóвише дадé. Гра.
- ЛУД —за три сéла óколо, нeрáботан, ашлáк. Штó не помóгне дóма, нéго све нéгде сhита?! ВС.
- па живи! Нéму дóм (ко) дá не трéбе, ко дá че га друђи до крáј рáни, а он чé си сhита и чé се сплiта од кúћу до кúћу, од кавену до кавену. Пир.
- ЛУДО —за девéт сéла, и нéма му скóро пáмет дóјде. Пет.
- лúдо, па нéма дúшу да живи, и нигде нéма свртиште, не држи га. Јал.
- Лбк је. Поднесу га зачáс и он напрáви нéкакв пáкос, па си пóсле он трлá глáву, он глéда у земи, а онi му се смеју. Вој.
- Лбкачбк је на пáмет. Поднесé га нешi, и он заборáви каквó рáботи. Ос.
- Мáлко натргнут, нашáшњичав. Вој.
- Мáнда се по путiштата како залуáв. Соп.
- МЛÓГО —је лбкa, не мóж ну вéрујеш. Ка вéтар дúва не смéје да стане на пут да ћу не однесé. Вргоглáво, нéче да узне игле или вретéно, нéго од кúћу на кúћу, од сокáк на сокáк, па ахаха, ахаха! Сук.
- однэсено теквóа. Текá си се родило. Држ.
- МÓРЕ —онó за црн хáвол нејé. Чáс бче једнó, чáс бче друго, а сáмо не знáје каквó бче. Чин.
- поббиколи селó. Нéче га ни једнá. Убав, неубав, за ашлáка нéче. Пк.

Муж у панталоне. За једење га бива, ама га за ништа друго не бива. ВЈ.

НА —вољу га пуштили па си рабџти квџ си ђче. Км.

— јулџр је бџл, па се измџкнџл. Сук.

Наалџл га нџкој текџ, па се сџ не мџж одџчи. ДД.

Нџпраји си сам комџндију. Сви рабџте имџње, а ђн бомбџне че продџва?!
Сук.

НАШЉЛ —адвокат гџску, па џу сџмо скубџ. Пир.

— да тражи од слџпџџ ђчи. Рас.

НЕ —бива га! Нејџ си надџрен за гџја рабџту, а ђче да џу рабџти. Сваку рабџту ка почиња он текџ кџже, па мџсто нџга некџдарнога мџра све ни, надџренити, да рабџтимо. А ђн је надџрен сџмо за сџитџње. Чин.

— давџли му цџву за женидџбу, па текџ остџл, нежењен. Гра.

НЕ ЗНџЈЕ —да му пробџе гџдине. ВЛк.

— ни рџд ни порџдак. Текџ си му добрџ, да сџџта, да ашљџкџје. Вој.

— ништа оди теквџ рабџте. ђн се у теквџ рабџте не разџџра. Сре.

— од коју бџлес да мџре, па сџмо сџџта. ДД.

НЕ —мџж да га одџриш. Чин.

— обџча у нџднициу на џде. Нџче никој да џџј сџди, нџче на сваку будџлу да џути. И текџ пџмџтна, ама глџдна. Чека нџкој да џмре, или задџшница да дџјде, да се мџж најџдџ. ЦД.

Недодрџава му рабџта. Вој.

Недокрџтено, нејџ нџсено у свџта џошетџја. При.

НЕЈџ —га кџсвет. Ни брџка, ни срамџта, мџже си ђн и без рабџту. (кџсавџт). Км/Вој.

— да бџгаш оди нџу, нејџ да се обрџаш! Пир.

— сас свџту, нејџ чис, трџбе да је мџлко мџднул с пџмет. Он до сџ теквџ чџдо нејџ правџл. МЈ.

Нек џма кџлко ђче, ама ко нџма у главџту ништа му не врџди. При.

НЕЧЕ —(башџа му и мџјџа му) да виџе аџр од нџга. Тија се научџл на ашљџклџкат. ПРж.

— се сџне да џзне да јџдџ, све мџра да га кџџиш и мџлиш. Сре.

Нџ —да бџгаш, нџ да се обрџаш. Ёма се прилџпи уз тебџ и ђдма џма да ти тражи пџре на зџјем, или че сас тебџ да га дџма водџш на јџдење. Кр.

— ђн сџм не знџје каквџ ђче, та јџ ли да знџм?! БЧ.

— орџло ни копџло, сџмо продџва. Ста.

Нџкој га нџје тџџл за ништа. Дој.

Нџг сви познџву. Нџг и свџта пџџта познџву. ВЛк.

Њува се завалија, њува. Че се качи на асталат да поје. Само туја рабóту и знаје, бче да га чују да је човѣк. Пет.

Обрну́л : с́бвни, ст́бвни, од днѣс до јутре. ВЛк.

ОД —мáлко (њу) љду слзе. Рас.

— мло́го знање текá на́праји. Жену́ту си љскара, дóм рáстури, децá се разбегáше, а он се прóсчита. Рас.

— стрá љма бóлку да вáти. Злáто љма, па се плáши да љу нéкој не преч́исти. Вртоглаво! Пир.

Одпáти му мóзакат. Бриц.

О́Н ЈЕ —го́лем гáзда куде да бр́кне — парá. Продава њѣву по њѣву, продáде стóчишту, че га видимо кóј че га рáни ка му парéте нестáну. МСв.

— једнá али́ца големá. За нѣкакву се рáботу не вáча, и дóм га нѣкад не мóж нáјдеш, а у коју кúћу да улéзнеш, крз ко́ји сокáк да мѣнеш, нѣга че срéтнеш. При.

— ко пијáвица, пóсле се не мóж откáчиш. Цр.

О́Н ЈЕ МА́ЛКО —вртоглав (Рс); — вртоломá, па се затóв нѣгде не свр́та (Вој).

— замáјан, он слúша љáвола (Км); — наáлен (Кр); — тралалáј (Пир).

О́Н ЈЕ —од стáру козу јáре. Текá он кáже, ама јá мѣслим да је прече од стáрога јáрца. Сук/Трњ.

— пустосвáтица. Йде свé сас беспóслени, сас мангупáрију, пијáнице, кáртације, свáкому прáви дру́ство, а дóма си нѣје. Лúта без рáботу. Зав. — сá же́нен. Егá се свр́ти?! Сук.

— сиромá, ама љма богáту нáрав. Прво потрóши тóва што има, па га пóсле дру́ђи рáне. Пир.

О́Н —једно́ време бéше пошб́л по лóш пúт, ама дáде бóг те се вр́ну. Каквá бéше вртоломá нѣкој неје мoгб́л да вéрује да че од нѣга домаћѣн да постáне. Вој.

— кáже све, од кáга га зна́м, јутре че се же́ни. Нѣје дру́ђи—двн, него јутре. И тóлће гóдине минúше, стáрц стáну, а још неже́нен. Дој.

— неје ббш кáкó трéбе, ама неје тóлко блéсав кáко што по свét има. Понéкад си дóјде и дóм, понéкад се увáти и на рáботу. Изв.

— па (да ли) видѣ, он па (да ли че) глéда. Нѣга нѣшта не ентерéсује. БЧ.

— свé тóва из будáлство рабóти. ВСв.

О́Н СЕ —зóрле једну́ш бжени, а са сáка и по дру́ђи пúт. Пк.

— свáкому у дúпе загњ́ита, текб́в је човѣк. Óче човѣка и да услúша, ама бче и да преговáра, а и неје си кáкó трéбе — од кúћу на кúћу. Текá жѣви. НМл.

О́н че се сéти. Сáмо док се сéти, главá че му белá стáне. Км.

- ОНО —каквѣ бриџе има, онó па пошлó че помáга дрúгому. Јал.
 — па било на алѣте алá, а јá сам мислила човѣк че да буде. Пљáска, шлáми, снáта, се, и све дрúгому нá—госје. Сук.
- ОНÓ СЕ —прај мáлко чáуш, да помíне без бригу и обавезу. Сук.
 — сас чúжду пáмет слúша, а своју, јáдно, нѣма. Да нејѣ текá, не би га послушáло да си продадѣ убáву нáivu. Држ.
- Опразнѣла му тиквата, поашпљачíло се, дóма се не сврта. Јал.
- Отвóри сьндѣк, извáди клопотарѣ, свонци, па и по цѣл дьн зглашáва. ВЛк.
 Па ка је пóсле рúцнула, па онáја нѣња гласíна големá — селó рáзмири.
 Убркáло се, и човѣк не мóж да стáне.
- Панталóне на брич, а у глáву нѣма íч. И свѣ се нѣгде за гóсје спрѣма.
 Држ.
- Пѣрко ли?! Па товá је тíја сас лѣкуту пáмет. ВЛк.
- Поáлено, па оáлено, па нíкаква кóрис од нѣга. И онó не знáје кво рабóти, та јá ли?! Вој.
- Пóвише прдí него што орáти. Ћутí, и прдí, и смејѣ се. Нѣзгодно му сас úста да орáти, негó сас дúпе. НМл.
- Подватíл се сас децáта, тóлко си разбíра. Штó не íде у дрва, штó не íде на нѣкакву рабóту?! Држ.
- Подлипíл се сас нѣга, па налати на бíјење, лúта, снáта, крадне, каквó свѣ не рабóти. Глáву си од нѣга врзáли и баштá и мáјна. Тíја љи нѣма дочúва, текá ми се чíни. Вој.
- Подузѣл се сас децáта. И што му бí, дíже рúне од работúту? Пóлво му да лúња ко глувá кúчка! Дој.
- Пљúје па лíже, рѣч си не држí. Км.
- Прáј се лúд, нѣче ти љи дадѣ, са љи зáтвори у кошáру, лѣже те. Кр.
- ПРАЈ СЕ МАЛКО —залúав, текá му позгóдно да жíви без бригу. Км.
 — залúав, бче бе рабóту да мíне. Пóлво му да вáта рíбу у рскúту и да се кúпе сас децáта нѣго да íде на жѣтву. Пк.
- Прáј се Тóша да не íде у вóјску, ама му је одáвна минúло врѣме за вóјску, не мóже сáмо од родíтељску мúку да жíви. Гра.
- Пустобдац, нíкад се дóм не сврта. ВЛк.
- Пúштено на вóљу, па си íде кудѣ бче, ко беслемѣ. Кр.
- Рабóти каквó му прдне на пáмет. И увѣк дрúгому. И кáже: Кој мóже нѣка мóже, ја без дрúство не мóгу. При.
- Развѣјаншко мáлко. Јóш му зеленá главáта, а гóдине поизминúле. ВЛк.
- С једнó дúпе две лаѣе да кáра. Неумѣрено, не умѣје да замíсли. Ор.
- С ТЕКВÓ ДА СИ НѣМАШ —бслú (Нш); — закáчушку (ВРж).

Сака млого да знаје, а ништа не разбѝра. А године пробде, свстѝсау га помлади, жене се и дом стварау. ЦД.

СВЕ —држи дупе у крај, нече да запне. Изв.

— иде по мѝн, не могу да прднем од њѝга. При.

— је друг работѝл за њѝга. Он је јѝл, снебивал се по путѝштата, и дома се врчал само на спањѝ. Јел/Пир.

— почне, а не заврши (Бриц); работи кво му неје за работу (Км).

— че кличне, све че му дојде до главу. Оно нече да мѝже цел живѝт на нашу шију да бѝде. Изв.

Седи, нема работу, па си пушта бубуљачѝе. Пир.

СЛУША И ЈАНКА И —Пѝтка (Гњ/Вој); — Станка (Ор/Вој).

Слуша се с магарешку памет, а бче да га сматрамо за човѝка. Јал.

Спуштил га бѝг, а ни га дисамо, дисамо, дисамо, да постане човѝк. ВСв.

Стѝд, нестѝд, оно све иде гологлаво. Требе да му је това од стѝдат? МЯ.

Сѝуне му, па навѝје на јѝдну страну, па га не мѝж врнеш. Рос.

ТЕКА МУ — дѝнуло; — падло на памет; — прдло на памѝт, текá га направѝл.

Сук/Вој.

Тѝја чамиш?! На теквѝ немѝј да се лѝутиш, мѝж само да му се смејѝш. Вој.

ТОВА ЛИ ЈЕ ТАЈА ШТО СЕ БЛѝСКА —ко с облаци; — с облацити. ЦД.

Ђуне му ѝ—главу, па работи кво си бче. Пир.

Ђуноло му, отишѝл. Оставиѝл све и отишѝл. Текѝв је, не мѝж да знајѝш када кво че да работи. Гос.

УДАРЕН —с мѝкру чорапѝѝгину, па га затѝв не држи да је на јѝдно мѝсто (Вој); с нешта ѝ—главу, затѝв текá и работи (Об).

УДАРЕН САС —сврљѝшѝи чорапок (Вој); чорапѝну (Цер).

Улѝзла му вода у уши, па си све грешава. Чин. (грѝши. Км).

Чамиш теквѝ! Не знаје као работи. Вој. (Чамиш. Дој).

ЧЕ —зѝбра гѝсје! Че ѝи нарани, напоји, и ајде. Трѝ.

— му дојде некада и ѝѝму из дупе у главу. Ама када че?! Гњ.

Цáбе му што ѝма, ка нема ѝ—главу, ка не умѝје да чува и да стица. Тм.

Шашава памет! Тѝја нема лѝко да прѝјде сас тѝја главу. При.

Шашарма, теквѝ малко! Држ.

Шѝврт, теквѝ! Не држи га земљá на коју стоји. Пир.

БАКСУЗ

Ајлаз је това, неје човѝк. Км.

Ако се само с њѝга скáраш, нема те ни у слику поглѝда. Зав.

Арне говедо! Не мож га никако препрајиш. Сук.

Бабá Петрија! Она неје знала друго, само једн инат знајеше. Вој.

БАКСУЗ —това је голем, канџр. Пир.

— је ко́лко је тешка (Вој); — ко тенџ (Гњ).

— отето. Цел Топли Дол је знал какџв је баксуз била. Па ка је башта ми пођинул, она-му неје ни свечу запалила. Па је леб закључувала, а ја гладна. А морала сам да ћути́м. ТД.

— па се исушило од баксузлџк (Рс); — че цркне од баксузлџк, од зло (Пн).

Баксузџста, ама џбава, па ка ћу погледам, све ној опростим. Кр.

Баксуско створење! Ништа му неје поблаго оди баксузлџкат. Км.

Башта си му дава стџгу, бче да га препрај, да напрај човџка од њџга. Ама онџ некакво опорито, не преправља се, што нау́ми — това. Вој.

Била једна млого баксуз, па се удавила, па ћу тражили нагоре, уз водџту.

Текá џим мужат реџл да ћу траже. Чин.

Болес че ване, ама текá намислило и текá че га прави. При.

Вану́л коњскуту пáмет, арне позабразди́л. Пет.

Вџштица је била. Неје давала ни цвџће да погледам од пџт. Јурила ме је сас камене. ТД.

Ви́т, па не мож у чџтуру да га зџдиш. Сук.

Гајдарџија је мáлко. Све се нешто срди, и све си он нешта навџје на једну страну. Вој.

ГЛАВУ —дава, инат се не дава. Изв.

— че си даде, здравје че изџуби, смрт че си створи, че гладџје и че босотџје, ама си инатат не дава. Вој.

ГЛЕДА —крз веџете, па не знајеш кво ти мџсли (Рс); — с бџлото (Вој).

Говедо големо, баксуз. Сук.

Голем зајнат. ВЈ/Вој.

ДЕВЕЛОГЛАВ —мáлко (Јал); — непревијен некакџв (Км).

— Какџ навџје, текá рабџти. Об.

Дедá Јовáн Шајтин је бил зајнат ко говедо. Гос.

До пладне мрџи цел свџт, а од пладне сáмог си сџбе. Говедо му неје равно.

БЧ.

Дрвена глава, непревијена. Пет.

Дрџи нá—срце, зајнат теквџ. Зав.

Дџнул му северњакат, па га дрџи лудата пáмет. Брл.

Дурли́ капа. Све си он на неџога срце дрџи. Вој.

Живџт дава, инат си не дава. Пџдобро че ти је да га не мџлиш. Рас.

Забра́зден чо́век! По сва́ку реч ка́же: Разу́меш ти ме́не! Слу́шаш ли ме!
 Чу́јеш ли кво ти ја́ ка́жем! Ка ти ја́ ка́жем, текá је! Будáла, ко да је
 са́мо он на овíја свет, ко да дру́жи не́мају па́мет. Пир.

За́дрто чо́вече, зајна́т, за́пето, ло́ше. Пир.

Зајна́т —Ми́рко. Пир.

Зајна́тин је голéм. Забра́зди́л ли је, и не труди́ се да га вр́чаш. Сре.

За́пет чо́век, опóрит, му́ку има́мо с не́га. Бер.

Затвори́ла уста па са́мо ћути. Она́ не́ма каквó да казу́је, она́ је не́ма. Она́
 зна́је да отвáра та́ја уста, ама са́мо кад трéбе да убоде́ не́кога какó сас
 иглу́. Гра.

Заштó да је блан од лúду па́мет?! Заштó да ми пра́ви грóбишта без грó-
 бишта?! Смр́т оче да си ствáра, ама не́че да попу́шта, не́го оче да бúде
 са́мо како је он забра́зди́л?! Пет.

Зóрле будáла. Пир.

Изучи́л злата́н заная́т —зајна́т заная́т. ВЛк.

Ѐста Та́са. Ама по́добро је језикат да њóј је отсéкла негó главу́ту. У ста́ње
 је да не проора́ти цéл—двн, а сас чо́века да седи́ или да рабóти сас не́га.
 Тóлко па да је зајна́т ко њу?! Гњ.

ЈА —баксу́з, она́ по́баксуз. Цéл—двн смо ћута́ле, ни реч несмó проорати́ле.
 Нејé било лóко ни ме́н, ама нејé било лóко ни њóј. Пир.

— га óкам, а он бе́га и гла́ву че си отћíне од ме́не. Теквó, текá зда́дено.
 Држ.

— с не́га не би могóл ни во́ду да де́лим. Грш.

— сам си цéл живóт работи́л како ми је било згóдно, и несóм дозвоља́л
 ни́кому да ме препра́вља. Па́метно, непáметно, какó ја рéшим текá има
 да бúде. Км.

Једва раскла́па уста. Све че́ка ја да ћу пита́јем, ја да вој ора́тим, па по́сле
 се она́ оглаша́. Вој.

КА ЈЕ —блан, без мо́тку му се не приóди. При.

— добро — добро! Ама је рéтко добро при не́га. ДД.

КА —му купиш, заштó си му купи́л. Ка му не купиш, заштó му неси́ купи́л.
 Км.

— рече́, отсече́, и не мóж га препра́јиш. Кс.

Кад он не́шта рéши, не́ма си́ла на свéт која́ че га задржи́, па и да нејé
 текá, текá че бúде. Мл.

Кадá он не́шта на́мисли и ка́же, не́ка је и штéта, текá (че) је. Пн.

Какó на́мисли, текá рабóти, и ни́кога не пáта. Ста.

КАТИ́Л —та тóв ти је! Пир.

— чо́век над кати́л, баксу́з над баксу́за, баксу́з на баксу́зјети. Соп.

Кóлко је тврдоглав, јексѐр да му ч́укаш у главу́ту, јексѐрат че се искр́иви.

Дој.

Кудѐ је он пош́бл, не мóж га н́икој с́бпре. Сук.

Ма та́ја ли? Она́ че нап́раји свѐ квó је намисли́ла, па свѐ да је набпако.

При.

Ма́јна му га чѐсто галáти, ама онó си тврдоглаво, не препрáвља се. Ор.

Мáлечџк човѐк, голѐм баксу́з. Дој.

МА́НИ —га та́м! Ти́ја пуа на́—нос ко п́вавац. Брл.

— с њѐга се не мóж разбѐреш, он лóш. Сре.

— теквó, с теквó немáј рáботу. Немóј ни да ти нóси ни да ти донóси.

Гњ.

Млáдо, па се тѐшко преоб́рта, а кáмоли (кад стáне) пóстаро. ЦД.

МЛÓГО —бѐше зајнáт, трѐбе да је отишлó нагóре, уз реку́ту. Трњ. (Из приче).

— је забразди́ла. Штѐта што нејѐ говѐдо, моглá би ўбаво да бре. Кр.

— ўбаво сл́уша башт́у си, па мý се башт́а си све с мóтку рáдује. Рс.

МÓРЕ —канс́бр, и тóва голѐм канс́бр. Вој.

— та́ја А́нтичка, áко се теквó ви́ди, млóго је голѐм баксу́з. Она́ ми дево́јчето једѐ нáјвише. Гра.

— теквó си је од соп́уљ! — Мóре, билó си је баксу́з и пред́и да се рóди, ма́јна му реклá. Пир.

На теквó не знáјеш какó да згóдиш. Цр.

Нав́иглави́ца је! Какó нав́ије, текá прáви. Вој.

Нав́ил ш́ију, па га врн́и ако мóжеш. ВЈ.

НАВ́ИЛО Ш́ИЈУ —на њѐгову стрáну, па сá какó му је, нѐка му је. Чин.

— па си знáје што си знáје. Држ.

Наду́је се ко гáјде, па му свѐ нѐправо. Кво да му прáјиш, угоцба му н́икаква нѐма. Рс.

Нáјцрно злó је што се он не препрáвља. Соп.

Насвињ́ичаво теквó, не мóж га с́бпреш ка нѐшто намисли. Дој.

Натунт́ило се, па до плáдне мрзи сѐбе, а од плáдне цѐл свѐт. СГл.

НЕ МÓЖ —га с б́ивоље потѐглиш. Држ. (потр́гнеш. Вој).

— од њѐга да чу́јеш ни злу́ ни добру́, ћут́и си. Врев́и си ти кво бчеш, казу́ј му, галáти га, надума́ј му кво се сѐтиш, он си ћут́и. И каквó је намисли́л тóва има да рабóти и н́икој га не мóж врне. Пк.

НЕ —орáтеш с н́икога. Наполи́јон — реч. Пет.

— помáга му н́и тепáње, н́и орáтá. Постáло је тврдоглаво и непрев́ијено човѐче (Гра); —препрѐса сс. (Вој).

— разб́ира си! Ама нѐма ни да разбѐре. При.

- НЕЈЕ —се тија роди́л кој че му угоди. МЈ.
 — текѠв, ама га по́често насми́та време́то. Ка је ѡбаво, он лош. Грш.
- НЕМА —га да те погледа ко чо́век, не́го све гледа бо́дљиво. Сук.
 — ПОМО́СИ БОГ! Не́ма ни́шта, асли́ гове́до. Држ.
- Непреви́јена глава́! Ама че му́ љу превивају ка оти́де у војску, та́м га не́че мло́го мо́ле. ПД. (ши́ја; — гла́ва. Вој).
- Непрепра́вит чо́век! Сас не́га на кра́ј не мо́ж да излэ́неш. Соп.
- Ни́ сас злѡ не́че, ни́ сас добрѡ не́че. Како́ си навиве́, тека́ рабѡти. Пет.
- Ни́кој га не де́ли, он си се са́м де́ли. Об.
- Нити́ се во́ди, нити́ се ка́ра. Ама ка би га по́често кара́ли сас мо́тку, опраји́л би се. Трњ.
- НИ́ШТА —му́ се не уга́ца. Ко́жата, па му те́сна и она́. Пир.
 — не ду́ма ни вре́ви. Гњ.
- Огорсу́з се родило, огорсу́з че ѡмре. Гра.
- ОД —и́нат има бо́лку да ва́ти. ВЛк.
 — неро́ду пра́ви роду́. Текво́ блэсаво, деца́ си ману́ло, с дру́љи се дру́жи, а сас своји́ се инати́. Кс.
- Он је баксу́зина голема́. ДД.
- ОН ЈЕ ГОЛЕ́М —баксу́з, па и душа́та му смрди́ (Гњ); — кансѡ́р (Вој).
- ОН ЈЕ —голема́ загу́ботина (Кр); — ма́лко насви́њичав (Вој); — настí-њичав (Рс).
 — недока́жлив чо́век, бо́ље га ма́ни, не распра́вљај се. Јел.
- ОН ЈЕ ОД —голема́та гове́да. Ту́ва би́јење не пома́га. Сук.
 — ону́ја со́рту од будале на коју́ чо́век ни́кад не тре́бе да ка́же "НЕМОЈ"! Трњ.
- ОН ЈЕ —та́ма голема́. Пк/ДД/ВС.
 — те́жак за до́говор. Мо́же, ама са́мо како́ он ка́же. ДД.
- ОН —оче сва́кому да дока́же да је најпа́метан, а ви́ди да не́ма мо́зак па се затѡва баксу́зи. Брл.
 — па асли́ биче́тина (Кс); — са́вет не прима́ (Зав).
- ОН (СИ) —бе́ше од дете́ зајна́т, и јо́ш се не́је нашѡл ни́кој да му надви́је. НМл.
 — иде тека́ како́ де́ду си. Наљу́тиш га за ни́шта, а по́сле те мрзи док је жи́в. Кр.
- ОН СИ ЈЕ —све текѡ́в, све јадовит на не́кога. Тре́бе (још) са́мо да га наљу́тите, па по це́л дѡн по́сле, куде́ (год) да је, да му не́је пра́во. Јал.
 — текѡ́в од ма́јстора, и́ч се не препра́вља. СГл.
- ОН СИ —јо́ш унучето не́је вати́л за—руку. Сас синато́га се за голе́ми котѡл

скарал, и са љут и на дете. Изв.

— све повише знаје од свакога, и не мож га препрајиш никако. Кп.

Она га све обрча да испадне како друђи рабџе, да испадне све што је најубаво при њу. А како испадне (после) виде сви, па види и она, неје ђорава. Ама се не подава, и па га не рабџи како друђи рабџе. Оче да докаже на сви, и види да не може, па затџа мрзи цџл свџт. Вој.

ОНА ЈЕ —навџглавица, и све трађи за квџ да се наљути и с чџвека да не орати. Брц,

— у дџво расла, њџ си је дџвото најдџбро. Пет.

ОНА —може да пређине сас чџвека када си оче, џако нема заштџ, и оче да (њџ чџвџк) клџчи и да џу мџли. Текџ баксџз, баксџска раса. Цр.

— судџја и без шкџлу. Никакви се трџшкови не праве ка она судџ. А ка те пресудџ, ништа ти не каже, сџмо џути и не гледа те више. СГл.

Они, тџја малџчџити, они су џд—бога кџжњени, баксџзје су. Гра. (Уврџда, али и шала, на рачун оних који су малџга раста).

ОНО —начџпено, јџдџн баксџз. И не волим да џу видџм. Пк.

— сџмо вика, сџмо се баксџзи. Не мож ни да му помџгнеш, ни па да се откџни од тџбе. Па заминџла Стџну сас свџрџете, а заминџла и Тџлу Тџњину. Пир.

ОНО СЕ —на текџ не угаџа. Нш.

— од голџмџ добрџ неје спџкло и осушило. Рас.

ОНО СИ —је надџгнуто од крај, на своју руку, на џчџп џде. А мџжат вој бџше мџран чџвџк, ама закасџл. Пир.

— навџло шџју на јџдну стрџну и не мож га препрајиш. Пк.

Оно што си знаје, не попушта. Кп.

Орати му ти квџ џчџш, оно си знаје што си знаје. Дој.

Отеџо се од бџга, и од џџвола, и сви му се од пџт склањају. И тџва му је најдџбро. Изв.

Оче да докаже на сви, а оно не може. Вој.

Пџташ ме какџ рабџти чџрка ти дџма?! Баксузџбџци кџра, а ни рабџтџмо!
Те, тџва! Трџ.

Поџлена, па што каже тџв да бџде. Пир.

Позајнат оди говџдо. И у говџдата мож—да најдџш добрџ, а овџва и њџ заминџло. Сук.

Пџсле џи па затџори, па џи не отвџра, па њџ се усмрџу. Да бџг даде да се и она текџ усмрџи какџ што су њџ се устџта усмрџџла, што џи никако не раскџпа. Она ми је сас тџја уста дџшу извадџла. Срџце ми је изџла сас тџва њџџо џутање и умрџување. Пир.

При њу не мож да пробџјџш! Она је јџдампџт говџдо од чџвека. Пир.

Прибѝра хотѝк како говѝдо нѝкоје. Мájђа си га свѝ оскубе. Ама се не преправља, не попушта. ВС.

Проврло главу крз пѝнцер, па сáмо ровѝ. ВЈ.

РАБО́ТИ —све на һорлук (Вој); — си свѝ како си оче, и не мѝж да га сѝпреш (Сук).

С једну нѝгу веч у грѝб улѝзло, ама си баксузлѝкат не дава. Вој.

С нѝга нема рáсправа, текѝв је ѝн човѝк. Рос.

С пауново перѝ да га глáдиш, па че речѝ — натѝскаш га?! Изв.

С текву рђу се не мѝж разбереш. Ђутѝ—си, глѝда те, нѝшта ти нѝче кáже. И свѝ те глѝда како да сѝ му башту утепáл. Кс.

Сáмо глѝда како осѝбал коњ. Км.

Самовѝлно текѝ! Какѝ навѝје, текá рабѝти. Гра.

Сас нѝга нѝма рáсправѝја! Бар да ти кáже кво ти мѝсли, а онѝ те сáмо глѝда, и тѝв те бодљѝво глѝда. Сре.

СВѝ ИДЕ —на чепѝљушку (Пет/Сук); — нѝкако осѝм (Вој); — устршѝл (Вој/Пет).

СВѝ —му нејѝ прáво (какво гѝд да му кáжеш и како гѝд да му га кáжеш). ПРЖ.

— рабѝти на ѝчеш (Вој); — се нѝшто срѝди и свѝ си му нѝшто нејѝ прáво (Сук).

— че рабѝти, сáмо да је осѝм (свѝт). Трњ.

СВИ —баксузлѝци се при нју збрáли. Гра.

— нѝправи, онá прáва?! Каквá је тáја пáмет, не мѝгу да знáм. Км.

— рабѝте наѝпако, а он терсенѝ. Остарѝ, а пáмет му не дојдѝ. Ор.

Спѝкло се, па остарѝло од баксузлѝк. Брц.

Срѝт на цѝло селѝ. Брл.

Тáја је главá непрѝвѝјена, не препрѝса се. ВС.

ТАЈА САМО —премѝцкује, а кој знáје кво ти мѝсли. Рс.

— премѝцкује (Вој); — премѝцкује (Гњ).

Тврдоглава је! Нѝма да се доучује, допѝтује, нѝго како ѝој сђуне. Чин.

Тврдоглаво, па нѝ те чује, нѝ те сматра. ВЈ.

Тврдоглавштина је бѝл од како си је. Пир.

ТЕКА́ —му се у главуту улило (Вој); — научило, текá че мѝре (Цр).

— си је од како си је. Текá скрѝјено, текá че се сђине. Трњ.

ТѝКВО —баксуз! БЧ.

— говѝдо несѝм карáл, сас нѝга нечу да се ортáчим. Рс.

— куче ко нѝга до коску грѝзе. ВС.

- некакво алтаво, големоглавесто, трупљесто, баксузесто, па искоко-
лило, па све сас очити како да бодé. Гњ.
- Теквóга па баксуза несбм нигде видéла. Трњ.
- Текбв је! Ка нéшта намисли, не мóж га сбпреш. Јал.
- Темерутин голéм! Тврд, не мóж си с нéга договорити. За теквó при нас
кажу (да—је) темерутин. Дој.
- ТЋ ГА —бутах напред, оно иде назад. Чин.
- караш у рај, оно иде у варáј. Бри.
- обрчаш на айр, оно иде у бездír. Бри.
- óкаш на свáдбу, а оно óка: бóгдапрости! Све наóпако иде. МСв.
- Тй му оратиш, и мýваш га навáм, а оно иде натáм. Чин.
- ТЋЈА —бóтур ка поглéда стоку или човéка, óдма се нéшто дéси. Сук.
- је човéк млóго чалурéс. Км.
- Тó је очéпен човéк. ВЛк.
- Товá је говéдо голéм мујáр. Држ.
- Тóлко су баксузје, и сас слáму да ћи запáлиш нéма да горý. НМл.
- Тýва не помáга кумéње и молéње. Тáја је главá тврда, слепá и глувá.
Сре.
- Ћути њуравчина, нéма ни рéч да чýјеш од њý, па (и) с клéштéви да ћи
вáдиш. Кр.
- У, бре, голéм зајнáт! Нй се вóди, нй се кáра. Бер.
- У чýтуру да га тýриш не мóж да га потрéвиш, да га скíцаш. Тóлко је
зајнáт и душманљíв. Држ.
- Ћбава невéста, ама баксузéста. Пóдобро си му је билó да се нејé женил.
Об.
- Удáра му ћорлук! И нéче ни да чýје за договарáње. Км.
- Узéл једнý áлу, па нй се вóди, нй се кáра. Че си йма рáботу сас њý. Трњ.
- Умéје ўбаво да забрáзди, ама се пóсле тéшко врча. Кр.
- Човéк трéбе да га нарáни, па с колбц (пóсле) да га утéпа, да не ўмре
глáдан. ВЛк.
- Чйм нејé по нéгóво, он óдма нáпне гáјде. Пир.
- Чýждо чýва, а свóјето цитнуло и не мáри за нéга. Рас.
- ШТО —је појéла ћотéк нéма тóлко ни кóсу нá—главу. Бйли су ћу ко у
тупán (да удáрају), ама ћу несý преправйли. Сук.
- му више брáниш, оно више налáти! А ка би га молйл, не би стéло.
МЈ.
- ШТÓМ —глéда нйско, штóм њури, штóм му је стáлно нéправо, товá је
баксуз, мáни га! Трњ.

— се изгрбила, зла је, и баксуз је. Пир.
Шуми ли вљна у вречу, те и Душко да орати! Соп.

БЕЗОЧЊАК

А он, врт—мрт, врт—мрт, че дојде, па не дојде. Не можеш у њега никад да си сигуран. Киј—Б.

Безочно, па си сака, па га неје срамота, па се још и љути ако му не дадеш.

А да ти помогне, Боже сачувај! Вој.

Заседло, па га не мож искараш. Држ.

Заћисло, па се не помера, па си не иде дома, па не можемо да прднемо од њега. Сук.

Изјуларил га бог, па га по свет пуштил. Сук.

Ишчепчило очи, па само тражи. Држ.

КА —му дадеш паре на зајем, (после) мож само да идеш у цркву бгу да се молиш (ама ти бог нема помогне). Км.

— пину, па ка доби реч, па га не мож заустајимо. Сук.

КУДЕ СУ МУ —очи?! (Вој); — очити на тога безочњака (МЈ).

Локмаш! Он први вади месо из манцу. Вој.

Мани га, не зови ми га на—госје, после га не мож искараш. При.

Млого би добро било да неје асли свиња, да га је бар малко срамота. Држ.

НА —куче кажеш МАРИШ па се разбере. На овов ни МАРИШ не помага.

Пбстрашно оди стоку. Сук.

— лудога се прави пољко да помине, а ми да гладујемо и да сецамо за њега. Зав.

Нека је некој најдобар, он ако га куди, има да буде најгори. Нека је некој најлош, он има да га вади да је најдобар. ВЈ.

НЕМА —ни стра од бга, ни срам од љуђе. Соп.

— очи, па присакује. Брл.

НИ —га је стра, ни га је срамота. Пок.

— чује, ни аје, ни га је па срамота. Об.

Никакво добро не препознава. Гра.

ОД ЊЕГА СЕ ЧОВЕК НЕ МОЖЕ — постре (ЦД); — почеша (Чин).

Од све селске работе највише обича селско големо гбсје. НМл.

ОН —је малко недокрстен (Вој); — ми је свако јутро на врата (Об).

— никога не посматрава, он никога не почитује. Пет.

Онó, да га пуштиш, има и волá у кућу да ти уведé. Врж.

Опљештил се, гол човек, па га неје срам. Држ.

Оче да му падне оклапина. ВС.

Поцрвје је му грбина (често) од срам. Кр. (Иронично).

Прави прбшљаци! Само прбсе по селó, а неје ђи срамота. Пк.

Прво нече ништа, после оче све. Безбчно! Брц.

Само истриша по пошетијата. Вој.

Това је човек непрепознај добро. Гра.

Урекал се за кума, па заговари́л. Па дошла свадбата, дошла младожења сас свирције да га воде, кум да је, а не́га нема́ло у селó. Свирће свире крз селó, у ку́пу му дојдоше, а не́га не́ма. Селó је обрукáл. Сасукал то́лко човџи да га тра́же, и то́ва сас свирће. Будáла! Пир.

Цвџи, ама не врзу́је. Ка ти он не́шта обе́ћа, има да зна́јеш да то́ва не́ма да буде. Км.

БЕСНИК

А на једно́га, а на друго́га, са́мо гризе св—зуби. Вој.

А он одма ва́ча за—очи. Нш.

А по на́рав је ко на́шуту голџмуту свињу. Што—ли—се мџтну бш на—њу, ала́ проклџта, ка га неје она́ опраси́ла?! Сук.

А тепа́ње, а кара́ње, и текá поминју́је. Кр.

АКО —злó не учини не мџж дџн да стџвни. Сук.

— те текџв ва́ти за полу́, ре́жи полуту и бе́гај у—свет. Вој.

— ти ка́жем да башта́ му неје загу́лен, а ти га у́баво зна́јеш какџв је, че се сџтиш какџв му је синат спрóm не́га. Кр.

АСЛИ́ —је ко куче, са́мо рџи на једно́га—друго́га (При); — кансџр (Вој).

Бил би он и подо́бар, ама па не́че да има ко́ј у на́ше селó куче да буде, рџа да буде. Соп.

БИЛ ЈЕ —он не́када и човек, ама са́ је са́мо оста́ла мџстра од не́га. Пир.

— опасан, опасан, па кра́ј не́ма. Км.

Брат му је по́чџлат на би́јење, побстар, ама и овџја неје цвџе за мериса́ње. МЛк.

Вати́ло га бесочá, и мо́ра ста́лно злó да прави. ВЈ.

Ве́ку пак вати́ло шашавџло. ВЛк.

Видó га мрштџт још од вратáта. Ка дојде, не једе, не пи́, зна́ла сам да че па́к текá испáдне, да че ми ва́ди бчи пред на́род. Држ. (мрштџт; — мрштџвџт. Вој).

Во́ли да ти (прво) срце изва́ди, па после да си живџјеш с не́га. Пет.

Гле́да душманџто. Трџ.

ГОЛЕМ —зајнат! Магаре на лед има да накараш, а нег не мож. А ка се пак разока, ка се разбеснеје, има да видиш. Рс.

— зачџкџ је он, задџрица, цеџидџака. Вој.

ДА —га гáзиш има да ћути, нема ни реч да рече, а квџ ти мџсли по очџти му мож видиш. Грш.

— је куче, па да ћимнеш да га утџпаш, да те не лáје, да те не дрса. А овџва чџвџк! Сук.

ДА МУ НЕСЪМ Ё—СРЕЧУ — и ё—смечу (Сук); — ка се разбеснеје (Гра).

Да се пáзиш од нега! Он ка неџога бџје, нá—мртво че га убџје. Држ.

Деца, сá смо остáли сáми, сá че прáјимо пáкос! Текá кáже, поднесе децáта, а пџсле кáже: Бџте ме! Бџте ме! Ако ме пџвише боли, пџвише пáкос че правим! И мáну га, пџште áлу, да џим кућуту не запáли. Држ.

Доврлáта му женáта, лџша. Ш.

ДОЈДЕ —ми текá да ћу бџдем, да вџдим колкџ че (мож да) истрџи. Пир.

— па ћути, и не рече ни БУ ни БА. Изв.

Дојде тџка, па ка се разока, па кá сврлџи шамџјуту, па џка ли, џка. Землá се тресе од нџњџ окáње. Теквá си је кáда гџд да дџјде. Држ.

Дошлџ је до “ЛЕЛЕ” од нега. ВЈ.

Загрмџл је од мáлечкога до големџга, до сá. Рђа си је од крáј. Гра.

Задџрица је големá, зачџкџ. Све мџра неџога да закáча. Трњ.

Зајџдница! Свáкога да наљџти, свáкога зá— срце да изеде. Вој.

Заљџљáло га текá лџљџна на злџ, и текá че га лџљá, и не мож га врнеш. Пет.

Запењáвил уста од бџсно, па пџшта пџну и клџбуци на уста. Кс.

Зашашáвило га беснџлото па не знáје каквџ рабџти. Јал.

Злињџје, а не знáје за квџ и за штџ. Пет/Вој.

ЗЛО —али се прави да је добрџ. Пк.

— је, злџ, па да му нá—очи не излáзиш ка га неџџ наљџти. Км.

— па би се од злџ опáшкџту грџзло. Км.

Зџл, па се обрча, па си рџпат лáје. СГл.

И ајвáн је, лџш је, Зав.

И пред џкону да га заклџњаш, нема да ти помџгне. МЈ/Трњ.

Ўди си, душá да ми одџне од тебе. Кáда гџд си дошџл, сáмо си злџ правџл. Вој.

Ўдем да га вџдим какџв је, мџчка ли је, чџвек ли је! Штџ се од нега тџлко плáше?! ВРж.

Из теквџ искочџло, из карáње, и текá си му правџ. Пир.

Избечџл џчи, па сáмо глџда злџ да прави. Пк.

Изровчи́л очи, па се ти́не уср́не у понéкога. Вој.

Ја ка се сéтим каквó је билó, пак љу трпíм. Ама ка се пóвише посасéтим какó је билó, ич не мóгу да љу трпíм. Млóго је лóше с мéн прáвила. При.

Ја какíв сам челáт, несб́м мисли́л ни тóлко да че остáнем при вáс. Јел. Јелка, злó, па исб́ло од злó, па се скљештíло, па сáмо једб́н нóс и једнé очи. И једнá уста големá. И злó глéда, и сас очíти како да бодé. Изв.

Још једнóга добрóга би ви (сас нéга) дáл, сáмо да ми овóга лéкнете. Дој.

КА —га увáти силíната у спањé, у ста́ње је сáм сéбе да изедé. Држ.

— се поту́ли по нéкога мóра да га стíгне, па колкó (гб́д) да је брз тíја што бéга. И мóра да га избíје, па имáло заштó или немáло. Брл.

— ти прíде па ка те вáти за рáмо, стуре дрéјуту, па бéге у—свет да те не стíгне. Млóго је големá рђа. Сук.

Каквó сáка, теквó прáји, дýшу си задовáља. вој.

Какó ме је бíл, добрé сам и жíва. Когá бн бíје, тéшко здравéје. Пет.

Какó на кáмик да орати́ш! Ама па од кáмик и од желéзо мóжеш да отрóпиш, а од теквó тврдогла́во и бéсно не мóжеш. Цер.

Кáра се, óка, бíје, не рабóти, не знáје колкó че изедé. Онó се нéје здáло за добрó. Пир.

Кóлко ме пýти срéтне тóлко ме пýти испу́је, а нéма за штó и за каквó. Брц.

Кучето си пóдобро чу́ва негó жену́ту. Мрзи љу што му децá нејé родíла. Бла.

Лéле, белá од тóга човéка! Изéде ме за тýј крáву, препродáл љу. Штéту сам големý повлéкал, ама кáжем ли му сáмо рéч, че ме пребíје, че ми обéре здравјето. Ста.

ЛОШЕ СЕЧИ́ВО —дујовíт! Свé си бн нéшто лýт и свé си бн íма заштó је лýт. Сук.

— лóш човéк! Од теквó мáлко скрáја. Вој.

МАНИ́И —Вáну се успрáвља уз баштý си да се бíје. Чýдо големó! Вој.

— га. Нек íде да рабóти нéшто по полéто. Ако остáне дóма че ни покóље. Трњ.

МЛО́ГО —је дóбар?! Да га померíнеш, нóс че ти отпáдне. Јóш те нејé бíл па га затóва вáлиш. Кр.

— рíта, и тóва с чíзму, и тóва б́ш тáмо кудé нáјболí. Трњ.

Млчí, а бучí. И сáмо злó знáје. Брц.

Мóж да бíје тројíца, сáмо ка се сб́зли. Ако је мáлечко! ДД.

Мојá је мáјна билá сиротíнски другáр. Онá велéше: У коју кýћу íма извивáње и карáње, у тýја кýћу не мóж добрó да б́де! Че растýри тíја

бесник убав дом! Чин.

МОРЕ —ка умрем, он има свирће да узне. Теква му душа! Јал.

— лош је, лош, па нема деца. Вој/Рс.

— оно се успирчи, па не мож човек да га отргне да се не кара и не биде,
не мож га смири. Пир.

— покварен је, па му је душата покварена. Соп.

Мршава, па високó, па се оди зло прекљундило, па асли плашило. Пир.

НА —виле му све това што има! Цабе богатство, цабе све. Ни с једнога
комшију, а ни с једну роднину, не живује. При.

— кокóшће пипер у дупе турала, на комшику да се освети. Гра.

— силу човек! Теквв је. Ор.

Накаден сас црни тмњан. (на црни). Вој.

Накостршило се како јез, па само злињује. (Накостршило се). Вој/Сук.

Налати на бидење, па му се отепају понемој пут. Још некадарно, а бесно.
Вој.

Напуца се, па че полудеје?! Оче да се биде, да игра, још да пије, да се
весели. И ако му неч пристанеш, тешко си га тебе. ВЈ.

Нарипује на бидење, па това га срце тегљи. МЈ. (за това; — на това. Вој).

Насилицу све оч. Ама квó је постигал сас насилицу?! Гра.

Натлапа на бидење. Оно зашто му је крн носат?! ВЈ.

Натлапица! Све иде там куде има бидење, све да се биде. Брл.

Натурица на бидење. Пет/Вој.

Натурљива млого. Ја се од њу скраја држим, а и дрући текá. При.

НЕ —ваља, ценабет (Бр./Дој); — могу да мирнем од њега (Км).

НЕ МОЖ —да се каже колко је лош (Гос); — се укалдишеш од њега (Рас).

НЕ —насмива се, зуби му се не виде никакo. Брл.

— обичам да га видим ни у слику. И од сликуту му се плашим, толко
имам на стра од њега. Км.

— смејем да му кажем ни да стане потам, одма че се разбеснеје. (по-
натам). Вој.

Невел, невел, па невелит. Брл.

НЕЈЕ —упрсан, па побеснел. Ама ка га упрегну, че се смири. Грш.

— човек, него рашчовечњак. Км.

Нема бога ни душу. Кажеш ли му само једну реч, писнеш ли, кажеш ли да
неје текá како је њему ћев, готóв си, нема ни да те чека да се прекрстиш.
ВРЖ.

НЕМА МУ НИКАКВА —угоца (Брл); — угоцба (Вој).

Нема си човечанство, не знаје си ред. Вој.

НИ —дума, ни орати (Вој); — се вари, ни се пече (Зав.).

НИ СЕ ВОДИ, НИ СЕ —јаша (Дој); — јаша, а забраздило, и на силу бче (Рос).

Никој за њега ништа добро неје чул. ВРж.

Нити је лужје човек, нити је у стоку стока. Сас зло и сас силу све бче, ама ништа не постыса. Бије и он, ама и његовата глава неје без ране прошла. МЈ.

ЊЕГА —са најбрзу (Пир); — че мора да препраје у белу кобилу (Бла).

О, това је много лош човек, не може потешко да се роди. Рос.

ОБИЧА —да удара сучку. Рс.

— стоку да чува, али пргаво, болно, бесно, па бије стокуту, гони, удара. Брц.

Обрнул на окање и (на) пшубање, и никој му неје добар. Сук.

Оградисал, трбе да је нешта нагазил, затова је он теквв. А вампија му је добра. Дој.

ОД —добро се неје спекал (Ор); — какви је, добар је (Чин).

— какву је сорту, и куче да не узнеш, а камоли човека. Пет.

— њег се маалата јсвери. Вој.

ОД ЊЕГА МИ ЈЕ ДОШЛО ДА ТУРАМ ЈУЖЕ НА —гушу; — шију. Вој / Сук / Чин.

Одвила сас зло, па мора њој ћутимо. Км.

ОКА —а не знаје за какво и зашто. Текво си, бесно, бесочата га држи. Срс.

— пшје, ока—пшје, само злињује за нијашта. Вој.

Оложила се, па ћути и трпи, а тија бесник ћу само бије, не дава њој да уздбне. Вој.

ОН ЈЕ —душманит човек, он обича зло да прави. Ич га не обичам. Сук.

ОН ЈЕ И КУЧЕ И ЧОВЕК, АМА СИ —му полбко да буде куче. ДД.

— је пак почесто куче. ВС.

ОН ЈЕ —и куче и човек, и једе и дава. Трњ.

— и паметан, и карактеран, и вредан, и све може да буде од њега како што ти рече. Ама да кажем и ја нешто: Од њега човек не може да буде, бесник је голем. Пир.

— једна алица што ћу наблица нема. Како бш теквв да се падне у нашто село да живи, народ да једе. Јал.

ОН ЈЕ КО —љут пишер. Јел.

— окрњен и очепен, и с њега на крај не мож да излезнеш. Зав.

— подмукал, он је бесан, он може човека да запали да изгори жив. Сук.

— слабувал сас памет, и са ка рипне живого човека че изедје. Зав.

— текввја, бесник, бесно куче. Соп.

- углен који је вати́л пепел, позага́сал. Ама́ дунеш ли ма́лко у њега мож бгањ да потпа́ли. Бла.
- О́Н —ка бeше помлад, дру́ге маанé имаше, а те са какв́в је, да не сме́јеш по́там да му речéш. ВС.
- ли че се изгуби, ло́ша парá (че се изгуби) те и он?! Км.
- ми́ је крв исисáл. Нш.
- можé, али нестé. Пу́шти ме да се мучим и па́тим, срце да си сла́ди. Гра.
- њим до́мат растури, текá му бла́го. Пет.
- се с ђаво́латога најубаво договáра, и са́мо злó зна́је да прáви. Гос.
- си је отцéпен од врéме. Já сас њега не обичам мло́го да ортáчим. Кр.
- ти́ја, ако се текв́в види, он је големá рђа. ЦД.
- О́НА —је нéколко пу́ти цепила гла́ву на башту́ си. Сук.
- се не бче б́је, каквá је. Рас.
- Они́ су тепáли и кога́ трéбе и кога́ не трéбе. Сémката си њим бeсна, сémка про́клета. Чин.
- Оно́ је па најлоше од свити́, оно́ му тури́ло кáпу одозгóre. Гра.
- ОНО́ СИ —га бог текá кáра, на злó. Јал.
- је у њега свáта маанá. Он њим ту́ја нево́љу прáви. Сре.
- ша́шаво, а дру́ги му (све) крив. Држ.
- Осветољубиво теквó. Не зна́је за добрó, са́мо зна́је злó да прáви. Товá му бла́го. Чин.
- ОСУШИ́ЛО СЕ —ко коњóштиц, а злó ко куче. Гра.
- па се дорим прегрб́ило ко кобилка, од злó. ДД/Гра.
- Отуд—одовуд, отуд—одовуд, па нари́пује на б́јење. Вој.
- О́ЧЕ ДА —је на свако грне заклапáло. И свé глeда човéка да згáзи, да оно́ бeде одозгóre. Сук.
- набéре мeд и мáсло, па залáма, чу́ждо оти́ма. Вој.
- Пази́ се од теквóа. Ако видиш каквó је, бeге од њега, не срéче га, áко ти је рóднина. Чeре, ако ти се зададе́ у—сречу, бeгај у—страну. Од теквó човeк че пропáдне у—земи од срáм. Пир.
- По свeрчина од њeга нејé билó. Брл.
- Пош́л по ђавола, па кудé че стигне —не зна́м. Брц.
- Прáви се карање, текá си му добрó нá—душу. Рас.
- При њeга тојáга најпомага. Сас теквó се са́мо текá на крај излáзи. Км.
- Рóден у Злокучје, затóва је з́л ко куче. Кс/Рс.
- С дру́ги добар, ама у ку́ћу да не улазиш с њeга. ВРж.
- С кáмене тлчé тра́кторат. Љуто, па бeсно, крив му тра́ктора. Пк/Пир.
- С квó је почéл, с товá че заврши. Чин.

Са, ка су му нође у гроб виснуле, он оче да је добар. Сук.
 Само гризе сб зуби од јад и од злo. Вој.
 Све орати на подор. Вој.
 Сви пишту црвачи од нега. Вој.
 Сена из Рагодеш бијеше млого, ама га брат сас пушку ўби. Рг/Пир.
 Скубе се од њу. Главу че си отћине од њу. Ћине си полу од њу. За—срце
 љу изеде таја рђа. Јал.
 Сбзли се понекад, па че ни поједе од бес. Сук.
 Таја знаје и маџије. Оно си това мисли, злo да прави. ВРж.
 Те, текá ни заједe, па (по) цел дбн мучимо муку с нега. Зав.
 ТЕКВА СИ —је она, научила да иде на суд. Вој.
 — му душата, да убодe човека. ЦД.
 ТЕКВО —куче се с глогóв колбц утепује. Сре.
 — малко очепено, очепљак. Бесник! Гњ.
 Текбв је он! Човекá зачас напрáј на лажно. ВС.
 Ти од нега има млого да чујеш, али ни једну добру реч. Или, да повали
 некого?! Сук.
 Тија је душóвадник (Дој); — карамán (Сук).
 Тија се роди́л свакому маану да најде. Вој.
 То те од врата забере, све си му нешта дужан, нешта крив. Цр.
 Тóв је рђа женá, тóв је куче од човека. Држ.
 ТОВА ЈЕ —змија под камик (Зав); једно млого лоше човече (Вој).
 — лош човек, па се по зајнат не мoж (нигде) најде. ВС.
 ТОВА —ли мушно говедo! Само оно да те не довати. Брц.
 — неје човек, това је ала. ВРж.
 Тóлко је безобразан, тóлко је мурдаран, да пушта козете куде мoж најго-
 лему штету да направе. Цр.
 Трендавилко је текбв. Увек намрштено, па не мoж да знајеш да ли се
 спрема некого да бије, или су га тамбн избили па се још неје одморил.
 Кр/Пир.
 У, кóлко је добар, да те не сретне?! Нш.
 У њу је кључат! Она одврта, она заврта. Соп.
 Умеје да се пáзи. Умеје да ти га каже љу никој не чује, само ти. Па да
 цркнеш ка ти га каже. Пир.
 Уострил се, па само бодe. Сук.
 Утрнела ми је глава од нега, ама нема куде да бегам. Сре.
 Ушилйил се, па само бодe (ко да је говедo). Бла.

Цел дѣн се повира по сѹдове, па је омршавѣл, урасал, нагрбѣл се, не мѡж га познајѣш. Пс.

ЦРНО и ѹбаво, ама нѣма пѡлоша женá у селѡ. Она́ је пѡлоша и од снаѹ ми. ПРж.

— ЛЕЈЕ од нѣга! Тѣше да запáли све. Зав.

ЧЕ —дáвам пѣјење, пѣле пѣчено, вечѣру че дáвам, сáмо да се отсѣли отѹка. Цр.

— се убљѹје, па че се упрдѣ, па че напáви трѣста пáкоса. Не дѣрај љу ка ти се мѡлим. При.

Чѣсто му пáмет намѣштају, ама бѣсно си је бѣсно — не помáга. Грш.

Човѣк, ама зѡрле! Текá се кáже за теквѡ. Км.

Цангазá је мáлко. Они́ су си свитѣ цангазá. Брл.

Шпиртосáл се оди злѡ. Вој.

Штѡ—ли на љутук оратиш, штѡ—ли нѣму?! Тѣја ти нѣма напáј добрѡ па да те вѣди да че цркнеш пред нѣгѡве очи. СГ.

Штѡ—мѣ—се свѣти на стѡкуту, ако мѣне мрзи?! Рс.

БЛÁНТАЛО

А нѡј па дѣка што се кáра с учѣтельѹту. И кáже да нѣче сас свáку ни да се кáра. Држ.

А она́ ѣма ѡстрог мѹжа, нѣма лáбаво при нѣга. Ама теквѡ, језѣчно, и не мѡже да се не кáра. Гра.

А, тáја се нѣкад не посмѣшује, њу срáм не вáча. Рас.

Ако ти се теквá алá вáти за полѹ, ѡдма љу ѣни и бѣгај док не пѡчне да се кáра с тѣбе. Бс.

Бáнта кво се сѣти! Мáни љу тáм! (Блáнта). Вој.

Блáта кво се сѣти. Текá научѣло, текá че жѣви. Вој.

Бѡље у шипѣк да рѣпнеш негѡ с нѣга да се закáчиш. ВЛк.

Брљѣво, и нѣма си пѡношај. БЧ.

Ватѣло љу пáк лудѡчáта, па сáмо беснѣје. Вој.

Вѣрка! Онѡ си ѣмето надѣгнуто. (сáмото ѣме). Пк.

Вѡли да кáже, али љу болѣ ка вој се кáже. Држ.

Голѣм је адвокатин. Знáје свáкога да пресѹди, ама сѣбе си не умѣје да пресѹди. Гњ.

Да је кѹче, она́ би девѣт бачѣје вардѣла. Лајáњето нѡј се зá—срце прилепѣло. Вој.

ДА ЈЕ КУЧКА, ДЕВЕТ —бачије би бранила (Сук); — сѣла би бранила (СГл).

Да разбѣра, онó би се савило, па би се сакрѣло нѣгде, па би ћутало глас да му се не чује. А онó не разбѣра. Гра.

Дечица! Убавило дечица! Ама не умѣје да њим се радује, нѣго све трчи нѣгде с нѣкога да се кара. Пр.

Дѣвају га ћурлијете, сустига га времето. ВРж. (времето. Дој).

Док га не чује, че вати првје у дупе. А ка га чује, трчи свакому да га каже, ама неје како га је чуло, него како нѣје, увеличи га. Пир.

Дрндара, дрндара, па пљас! Тóлко си разбѣра. При.

ЕМ —га раниш, ем га облачаш, ем те лаје. Брц.

— шóто, ем бодѣ! Ама бар бијење влочи. Гра.

Жванћало! Сви лóши, сви маанѣ имају, сáмо она добра. Вој.

Закáра се прáво староврѣмши, па вика, па клинѣ. Гра.

ЗАКАРАЈ СЕ САС ЊУ, ПА ЧЕ —видиш каквó знаје. Свашта че ти накаже, че си пишиш уши од њу. Држ.

— ти свашта скáже, че си пишиш уши оди њу. Вој.

Залóпује се! И сáмо лóше рѣчи мóжеш да чујеш од њу. СГл.

Затича све мужатóга, свѣ га заступá, свѣ она бче прва да каже. Јал.

Знаје да лаје, дрóго не знаје. При.

ЗНАЈЕ И ДА СЕ УСѢРЕ И —да се отпѣре (Вој); — опѣре (Шк).

И он је, ко башту си, мáлко назóрљив, зачáс се скáра. Пок.

Или је бѣсна, или је бóлна, од таја двѣ — једнó. Пет.

Илáдо судије да су, она че ћи пресуди. Не мóж ћу надорáтиш. Држ.

ИМА ЈЕЗЫК —длг, па си дупѣто лиже (Грш); — лиже му по дупе (Кс).

Има си ћитку, ал ћу не види, а дрóгому казује. Држ.

Ја несóм сѣлска óпашка па да ме једбн—дрóђи обрча на једну или дрóгу страну. Пир.

ЈА САМ АЛАПАЧА —големá, ја сам шашава у језикат. Гра.

— па не мóгу да задржим реч, али че си тóраш катáнац нá—уста па че ћутим. Гра.

ЈЕДѢ —гóвна, сáмо дрнка, срам не знаје. Пир.

— лежи и ржи. А ржи на свакога. Изв.

— што му се не једе, сáмо лбже и клевети. Рас.

Једна главá, стó језика. Ама од пáмет ништа, лаје ко кучка. При.

Језик како лопáту пуштило па вој по гузицуту лиже. Гра.

ЈЕЗИКАТ ВОЈ —какó метлá, па сáмо метѣ (Ста); — по дупе лиже (ШЦ).

Јело од куче ногу, па не мџ да прећутí, мџ да лаје. ВРж.

КА — је отвори́ла једна́ уста па љи не затвара. Јал.

- орати́, све претича у орату́, па не мџ да се разбѣреш сас не́га. Кр.
- по́чне да се ка́ра, па се до́рим љу́ља, па се тресе́ од бе́с. Од гла́ву ша́шаву блку си ствара. Сук.
- развр́же орату́, па си не мџ оти́демо це́лу но́ч. ВСв. (мо́ж; — мо́же; — мо́жемо. Вој).

КА СЕ — она́ ка́ра, це́лата се малá тресе́. ВЈ.

- умџри од куде́ње, же́на ми по́чне да ме ва́ли. Кр.

КАД — га поведе́ш не́где, не мџ од не́га до рѣч да до́јдеш. Чин.

- љу ва́не ша́шави́љкат, па ка́д по́чне да се тресе́, да неси́ на́близа. Трњ.

Када́ се разбесне́је, оно́ село́ размíри. Пк.

Ка́же ти га́ у—час. И по́сле ни́ било ни да бу́де. Гра.

Каква́ је убава и мизеста дево́јћа! Са́мо та́ја пу́ста уста да не отвара. Пет.

Какво́ зна́је?! Зна́је са́мо да ла́је. Брц.

Како куче ла́је та́ја кучка! Како́ куче зло́! Гос.

- моја́ ба́ба о́ка, до са́ би билá капетáн. При.
- попривр́љачка, ама трпíмо љу. ВРж.
- скрѣнула. Ама па не́је мло́го, мџ се врне с мо́тку. Сре.

Ка́ра љу не́што да се ка́ра. Ѐма си и она́ не́какву му́ку у главу́ту. При.

Кво́ на ум, то́в на дру́м. Теква́ је Зо́рка, на́ша комши́ка. Пир.

Ко бутни́трн, и одбегáвају же́не од ну́. Оно́ све орати́ од снау́ту и синато́га, а не мџ по́лоше да орати́. И не обича́ју љу же́не затџва. Јал.

Кџтата но́ј дебѣла па не осѣча. Какво́ да но́ј ка́жеш, не осѣча! Рс.

Козинáвку цр́гу на па́тос тури́ло, и ни́шта не́је прикупи́ло, и са́мо: Та́ја рекла́ то́ва, она́ја рекла́ онџва. Држ.

Кџ од квџ си болу́је. Те, она́ болу́је оди ту́ја блку, обича́ да се ка́ра. ВЛк.

КУДЕ́ — год да га ви́дим и да га чу́јем, све оно́ не́кому казу́је да је нај-паметно, ама да то́ва наро́д не уме́је да ви́ди. ВРж.

- по́јде, су́де засѣре. Сви ло́ши, она добра́. ВЈ.
- се чу́је негџв гла́с, доџди на вла́с сви́нска вла́с. Пир.

Ла́бава у устáта. Чин.

Ла́је ко кучка! То́лћи јези́к рма. Пк.

Ла́пав мло́го, а му́шко. ВРж.

Лѣпо, Лѣпо! За сви си Лѣпа, за ме́не рч неси́ лѣпа. Јá од тебе́ по́грозну неси́м ни чу́л ни ви́дел. При.

Љџпа, щџпа, без вѣсе. И не́је љу срамотá. Држ.

Ма́ле, каква́ је оратацíка, це́ло село́ че надорáти. Гра.

МАЛКО —је алапачеста. ВС.

— му трéбе, ко ветрушка је. Оно дојде, и прне, и све дигне. После се смири, ама цабе, направи цумбуш. Вој.

Мáni љу туја — једна глава, сто језика. Сук.

Млого лаје. Да је кучка девет бачије би бранила. Гос.

Мож да је оно за друго лоше, али за това, за карањето, бива љу. Јал.

МОРЕ —блантаво теквоа! Пет.

— текво си је! С пауново перо да га гледиш, оно има да рече натискаш га. Изв.

Надвор свилица, у кућу свињица. Км.

Насмете га, саплете га, тлпце га у—главу с маљицу, и испадне после да неје оно криво, него—он. БЧ.

Најумеје по пут да бди, и другога да саветује, и друђи да преговара. Кр.

Научило се говна да једе, и не мож га одучиш, и не мож му забраниш. Сук.

НЕ —држи га на—мира, кара се. Вој.

— знаје кво шомлта. Вој.

НЕ МОЖ ДА —мирује, ко да има црвје у дупето. И у устата! (глисте). Нш.

— проорати ни две—речи, а да не каже лоше за трећога. Држ.

НЕ МОЖ ДА СЕ —одбраниш од њу (па) и да јааш и да мааш. Чин/Вој.

— отрљаш с пепел оди теквоја. ЦД.

— отпереш од њега; — укалдишеш од теквоа. Вој.

НЕ —сакам тија рогач да ми добди, да ме не узнемирава. ВРж.

— смејемо да оратимо! Оно те намаршира, оно ти накаже. Држ.

— умеје волá у дупе да убодé, а сас језикат бодé како гóд женá. Брц.

Неје ујета у језикат. СГл.

НЕМА —да дојде, па да ме пита **КАКО СИ, ШТО СИ**, него се одма кара. При.

— душу да бди, а кво знаје да лаје?! ДД.

— си ич у ковуту. Само једно карање, једне речи срамотне, това знаје. Вој.

Нигде не иде, нигде не сита, а све знаје кво је билó, а свакому по град знаје. А од капију нигде не иде. Себично, саможивно, зло. И само тражи карање. НМл.

Нити имаш кво да видиш, нити имаш кво да чујеш, а све некому прича како је убава и паметна. Држ.

Њоне па свађе што сам се наслушала, тој га па нигде нема. Цр.

ОД —влакно прáви рúно, и сáмо трчи нéгде кудé йма карáње, да помáга. Ама, че љу нéкој изгрбáви нéгде, нéче текá да прбóјде. Сук.

— две рéчи плáне. Теквó пргáво, пá ме свé стрá ка га нéшто пítам да га не уврédим. Зав.

— нéга йма кво да чýјеш. Ама сáмо лóше, ко оди свáку рђу. ДД.

ОД НЎ —не мбж да добíјеш рéч ка се разорáти. Сук.

— че бéгамо у—свет. Не мбж нíкој сас њу на крај да излэзне. Вој.

ОКА, А НЕ ЗНАЈЕ —за квó и за штó, и по когá (Чин); — ни (за) каквó ни зашто (Сук).

Ока, а нéма заштó да óка. ЦД.

ОНА ЈЕ —зáвидна, затóва све тóва рабóти. Држ.

— закáчена, а језíкат вој откáчен, пá сáмо ломóти кудé љу вíдиш, срéт-неш или стíгнеш. Држ.

— млбго пуштíла језíкат. А не бéше теквá ка бéше помлáда. вој.

— рђа големá! Оди њу три—дбна с авијóн да бéгаш. Сá се сáмо кáра. Држ.

ОНА —бче и да залáје на човéка. ВЛк.

— претíла да че стрбши вратáта сас сећíру. На пút окáла и претíла на мужатóга. Брц.

— сáмо вíка и орáти од једнóга до дрúгога, и нíкад нéје мíрна. А и нí несмó мíрни оди њу. Изв.

Он је ко плéкана вуруна —брже се угрéје, брже се оладí. Пс.

ОНО —је из карáње искочíло и нíшта му нејé пбблагó од карáње. Вој.

— једнá уста големá, пá какó лáје, ко навíјено. При.

— ка се закáра, не умéје да стáне. При.

— нéма сéтку. И на дрúђи мíр не дáва, сáмо ббцка сас језíкат. Изв.

— од њу ббг да сачува, главá да ти прсне, у—свет да бéгаш. Јал.

— сáмо нештó трáнђа, а не знáје каквó бче. Вој.

— се па од нéга човéк не мбж почéша, а да га онó не вíди и нé чýје, и да га бдма не раскáже на цéло селó. МЈ.

Отвóри ли тáја уста, пóсле љи не затвáра. Теквá је. Држ.

Очéпљак, очéпено теквóа, само једнó карáње знáје. Сук.

Пипкаво и цуцаво, ама мáлко ако га закáчиш онó се укрéка. Држ.

ПЉАНКА, ПЉАНКА —не знáје кво орáти; — орáти кво се сéти. Вој.

— прíча кво се сéти, да не заборáви занáјат којí је од мáјђу си научíло. Јал.

Посéре се, па се нејé (онó) посрáло, нејé њóњо говнóто нéго чýждо! Пир.

Прáј карáње! Товá вој задовблство големó. Вој.

Прилíчна, ама језíчна. Изв.

- Прича си кво си му прдне на—памет. Мбра да ломоти, текá навикло. ЦД.
- Пуштил језик дористрашан, а момче за женидбу. Чин.
- ПУШТИЛА —језикат, че си има рабóту свекрвата (сас њу). ВЈ.
- млого језикат, че њóј трóши мўжат кошчинћете. Рас.
- Распуцáло се од беснило, па побелело, па помодрело, преличило се. Текá је сваћи пўт ка љу увати бесочáта. Км.
- Растáкује, па не умéје да стáне. Рс.
- С језикат би моглá кошаре и кóчине да чисти, и од тóва да се рáни. НМл.
- Сáма си онá мўти, сáма си рамутује. Пн.
- САМО —блáнта, не мóж му се сéтиш каквó оче. А трéбе и онó да знáје каквó оче. Вој.
- дива глáву ко бесно куче. Гра.
- с теквó да си човéк нéма закáчущку (МЈ); — се закáрује (НМл).
- слўша кóј кво че кáже, и не мóж да прднеш а да га онó не чўје. Брц.
- СВЕ —оче да знáје каквó је билó, кадá је бíло и кудé је билó. Зав.
- се нéшто распрáвља и кáра. Па и ка љу нíкој не дíра, онó стáне па се кáра. Изв.
- си нéшто óка, а не знáје за штó и за каквó. (за квó и за штó). Вој.
- СВИ —кáжу: Лéпа! Лéпа! Ама ка се тáја Лéпа залéпи уз човéка, ка пóчне да га сўди и да га мурдари, не мóж се отпéре, не мóж се откáчи. ВЈ.
- лóши, онá добрá. И вéрује да је текá. Њóј текá прáво. При.
- Свиње, íако знáју да је за њи тóва у котлéто, ама га чўшкају с дўлицу, чўшкају, и на крај га расíпу, и пóсле нéма квó да једý. Текбв је и онí Бла.
- СÉЛСКА —дóда; — палаврéтина; — реклá— кáзала. Гњ/Пир.
- Серсém пустиња! Ни знáје каквó дўма, ни (знáје) каквó рабóти. Сэмката му теквáја. Пир.
- Серсемóсано теквóја! Цáбе му оратиш, цáбе му пáмет дáваш, ка не помáга. Научило се на карáње, на погáне рéчи, на изазивáње, на мурдарлбк, и тўва ни бóг више нéма да помóгне. Вој.
- Смўт прáј, текá навикло! И нáјмило му ка разбўди половин селó рáно сабáле. Нш.
- Срá, мочá, срá—мочá, све мў нáказа, па на крај рéче: Са ми је лбкнуло. Сук.
- ТАЈА —ич нíкому не прећутује. ВРж.
- је големá радознáлица, знáје у свако грне у селó када се каквó вáри. И тóва бдма на сви раскáже, па мáлко и посбли тóва што се вáри. ВС.
- Теквá ни сóртата, сéстро! Нí смо недодршковци. Рас.
- Тí си лáбава у устáта, тéб не смéјем нíшта да кáзујем. Дој.

- Тија текѠвја, онија онакѠвја, и само си това знаје. Вој.
- Това је једѠн текѠв гад, једна текѠа битанга, једѠн текѠв тутмак, да се с њега не мѠж ни разбереш ни распрајиш. Рос.
- ТОВА ПА —блантало, не знаје кому какво че каже. Вој.
— плѠскало! Што ме једуш не пушти на—мира?! Вој.
- Толко је зла, да плуѠне на змију у уста че ѡу отрује. Ка се она разѠка, ја Ѡдма бѠгам. Бс.
- Транѡало! Све си оно Ѡшто транѡа. Вој.
- Ћути Љубице! Де, и Драгољуб да мѠж да прича. Пир. (Брбљивој жени, од које муж не може да дође до речи).
- У свата пѠѠта Ѡн најубаво лаје. Рс.
- ЎБАВО ЗА —гледѠње, грѠзно за слушање. БЧ. (зѠбање. Чин).
— Ѡчи, грѠзно за уши, ама ка га мѠжат трпи и ни че га трпиѠмо. Рс.
- Упирчи се, па се само кара. Това му благо, текѠа си га доѠа научила мајѡа. Чин.
- ЧѠпаво детѡште! Че си ѡма раѠоту свеѠвата сас њега. ТД.
- ЧѠша се све куде га не срѠи. Ама требѠло би и друѡи да га почѠшају. (прочѠшљају). МЈ.
- ШѠшава женѠ! Она ич Ѡма акѠл! Једни—пути кад ѡу подѡгне ѡѠвол она не знаје квѠ прѠви и квѠ че речѠ. Кп.
- Шашарма! Какво му мѠжеш! Па ти је поѠдобро да си ѡутиш и да трпиш, Ѡего пред сѠло сас Ѡлу мурдарну да се расправљаш и да се браниш. Сук.
- Што—му на ѡм, тоѠ—му на друѠм. ТекѠа—си ѡде, срам Ѡма. Бс.

ГОЛОЎГРА

- А у ѡѠнѡу кѡћу Ѡма сас квѠ по кѡћу да ѡѡма. Сук.
- АКО —кѡсају, Ѡма да квѠсе; ако квѠсе, Ѡма да кѡсају. Дој.
— се сви бѡју, и они че се бѡју. Ако се сви карају, и они че се карају.
А раѠоту и доѠ си не глеѡају. Зав.
- Ѐљтово, и рљтово че си бѡде, и рљтово че си Ѡстане. Пир.
- Бѡр гѠдина, бѡр каѡа зѠље, бѡр детѠ. Држ/Кп.
- Вѡшѡе, бре, вѡшѡе, Ѡмају ништа—с—ништа. Това ли је домаѡин?! Вој.
- Граѡа че ѡмре Ѡд—глади при—Ѡвце. Не умѠје да и млѠѠ. Пк.
- ДА —га Ѡкнеш на чѡжду раѠоту ѡма да цркне од раѠоту, а на своје не мѠж да се сѠти да трѠбе да раѠѠти. Своје не пиѡа. Држ.
— је раѠѠило у млади дни, Ѡко си је Ѡмање големо, оно би се Ѡлебило.
Ама Ѡеје раѠѠило Ѡего се на Ѡмање жалило и по лаѡѡинете лежѠло.

Гра.

— ми је да знам ко и ббг текá стáви. СГл.

Двојицата на једну пáмет! Кад има, има, а кад нéма — йду нá—госјс.
ВРж.

Дебелá жичка, дебел дóм, пéнциере дó—земи; кад се улази онó се лáзи.

С трн да влачиш нéма каквó да заkáчиш. ВЛк.

Дебелó предé, богáт дóм, пéнциере дó—земи; с трн да влачиш нéма каквó да заkáчиш. МЛк.

Доводи нéколико жéне, ама ни једнá не зáседе, па мáну да се жéни. ВСв.

Доселил се (у грáд) без дрéју на грбину. Текá се доселил, текбв остáл.
Пир.

Држáљето га убíва па му се не рабóти. Немóј да чека јá дрва да му бéрем,
жену да му грéјем?! Гра.

Друшће нóј нóсе црвíлће и пудрíлће, а онá врце и опбнци. Изв.

Дбн комáт, дбн комáт, и па дбн комáт! Текá си му добрó, па и да оскуди,
ама да не рабóти. Брц.

Женáта му се укачила нá—главу. Онá какó кáже, текá. Ама ни онá не
разбíра какó ни он, и, тé, до кудé је стíгал нýн дóм. Сук.

Живи од селó на селó, слуга. Деца да прерáни. А нýвете, убáве нýвице,
прду прáзне. Јал.

Закáчи торбу на шију, па си свé по печáлбе йде. вој.

Збркал концíти, па не умéје нí да се опрáј. При.

И најéло се, и напило се, и прошлó, и отишлó, ама нíшта не стéкло, нéма
главу кудé да сбврс. Км/Држ.

Йжа убава, кад улазиш да се пáзиш, кад излáзиш да лáзиш. Гос.

ЙМА —да једé колкó дупе да му не зарастé! Вој.

— имáње. Нéче да рабóти, а бче да има. Гњ.

— три бвце, и онé шугаве. ВСв.

Ишлó бд—руће дó—руће, бд—руће дó—руће, не јéло, не спáло, сéбло, гла-
дувáло. Нéје имáло кој да га научи, па са нíкакбв рéд не знáје. Држ.

Једнó (детé) зá—руку, дрýго нá—руку, па (по) цéл дбн рýли од кýћу на
кýћу, дóм (си) не седí. ПРж.

Ка нéче да учи, нéка бýа. Ка нéма пáмет нéка бýа дóма, па товá му је.
Амá, онó се ни дóм не мóже држí без пáмет и без рабóту. Држ.

Кáд седí, мóж да летí. А кад је нá—нође, не мóж да мрдне, бблно. Епа,
какó мóж да има ко нáс којí ни чás не седíмо, све си рабóту ймамо?
Гра.

КАКВУ —жену има, добро и неје побеснел. Пир.

— он муку има, добро (и) знаје куде ђди. Вој.

Какво дѣнѣс текво начѣс, у исте дрѣје. Цр.

Кравата мујар, гáздата сенћар. Тув нѣма орање, нѣма рабóта. Сук.

Куде најде, куде не најде, ка јело, ка не јело, дóm си не седи, пáре не мѓж да заради и заврти, а све по нагњице иде. Зав.

Кућа њим големá та мáни га! Да се за́пнеш има да ћу прескóчиш. Бла.

Кућата сас трс покрíјена, и сас трње подбíјена, а пѣнцири — дó—земи. Бла.

Лѣнав, па га мрзи да дíза ноћете. Кр.

Лѣнаво, нерабóтно, па и неумејáтно. Нѣче си ништа припрáј да се мѓж вíди да је домаћíн. Трњ.

Млатí, млатí, па и сáстави бѓг. Ама им бѓг не мѓж и кућуту постѣгне, и дрва да им бѣре, и стѓку да им чўва. Пк.

Млати, млати, празну шўму. Све што рабѓти кѓрис нѣма. Пк.

Не притѣса си, а једѣ му се и нѣму, и остѣл би, ко дрући, све да има. Вој.

Неје мрднул од нѓс до браду, неје ништа унапредíл. ПРж.

НЕЈЕ СИ —му пѓзната работáта, и какѓ че напреди (Грш); — мукајѣт (Вој).

НѢМА —да прѣгне да си нѣшта направи нѣго лежи ко рѣзан, а женáта за њѣга рабѓти. И какѓ че има?! Држ.

— сас квѓ да се вѣсне (у свѣт), па у чўжде дрѣје на—госје иде. Вој.

— у туј кућу бирíбиље, и у туј вамíлију. Ѐду на зáтру. А те онíја, комшијети, воздíгоше се. Зав.

Нѣмају си ништа—с—ништа. А какѓ че и да имају ка не рабѓте. Сук.

Нерабѓтни су, затѓва су и нѣмотни. ЦД.

Нерабѓтно, а сáмо једѣ. Отеснѣше му веч дрѣјете. Об.

Нѣче да рабѓти, нѣче дўшу да си мўчи. Пет.

Нíкакѣв домаћíн неје. Сви се прибíрају из пѓље за вечѣру, а он топрва покарáл говѣда воду да пѓји. Кад не трѣбе, на—воду и кáра! Пк.

ОД —њí прíча цѣло селѓ. Товá нíкакѣв дѓм неје. Пет.

— сви мáјстори он највише трѣше прáј, а ти кáжеш да не вáља?! Чин.

ОН —ћи млѓго цвѣли. Пíје, трѓши, па бíје, па једѣ немѣрено и сáмо најѓлаго, и ништа не рабѓти у кућу. А ѓн трѣбе да је домаћíн, на товá је мѣсто, а не женáта. Сук.

— и отвѓри, и затвѓри задругуту. По цѣл дѓн је тáм. И какѓ да има. БЧ.

— има стѓку колкѓ ѓчеш! Сáме се ѓвце рáне, сáме се пѓје, а понѣкад и кўрјаци прíчувају. Орљ.

— са да умре, има да отиђе у гроб и без гаче. Држ.
— се нече дигне, (па) бог да слази по—земи, а не што нема брашно у кућу. Зав.

— си је лежач голем од време, и како може да има?! ВЛк.

— шунтав, она шунтава, па си поминују поубаво него паметни и богати. Не кару се, не бију се, здрави, пррави, деца млого нарацали, и не смита њим това што су сиротиња голема. Да је некоје паметно онб би се од муку изело. НМл.

Она је спала, спала. Млого је обичала да спи, па је састављала дџи и ноћ. Крпена, некрпена, гладна, негладна, това њој неје смитало. Изв.

Они су штурá кућа. Никаква њим работа од—руће не иде, и све насáд иду. ПРж.

ОНО —давају му, давају, па једнуш мора и да га загребу. Не мож све да гледају што је сиротиња, нек работи па нек има. Рос.

— је једна голоигра (ни) јáгне нема у двóрат. Ка је (јáгне) за празник заклал?! Соп.

— при њи кóј како науми текá командује. Ста.

— си је у њега свáта маанá, неје ни у женути ни у децáта. Не умеје—си опрáвља домáшње рáботе. Сук.

ОСПРЕД —гледбџ, осáд гњидбџ (ВЛк); — право, осáд гњидó. Тм.

Па, бре, кá сáсука говедáта, па да љи помóри. Пет.

По цéло лéто рмба, и пá нема ништа. Трњ.

Поáлено, па оáлено, па не умеје ни васуљ да си свáри. И како че љу брóјиш у домаћице?! Пет.

Прво он свúту рáботу опрáви, па пóсле њему тојáга у дупе, пóсле она све тóв створила?! МСв.

ПРИ —њи кóј се први дигне тíја суди, па њим затóва текá и напредица иде?! Бла.

— њега да не сэднеш лéб да једеш, небрiчен, нешишан, дрпав, небран. Ама тé, кому óвце чува, чува љи како дóма да си је. А дóма си љи не умеје чува. Изв.

Продáл си рáлник од плúт једáмпúт на кóцку, изгубил га. Етé какв је домаћин. ПРж.

Прóјде дџи, зарáди комáт — колкó да неје глáдан. При.

С друђи дóбар, ама у кућу да не улáзиш с њега. Пир.

С трн по кућу да влачиш, нема каквó да закáчиш. Пс.

Са нек дочéкује чужди, а нас неје умејáла да дочéка. Рáзјури ни свíти од дóмат. Пир.

САМО ЙДЕ —од вѣр на вѣр, купује сѣно, бче стоку да йма. А свѣ (му) мршаво, и јѣганци не мѡж да очува. Гос.

— на загубу, на затру, не умѣје се опрај, и никој га не умѣје опрај, никога он не слуша. Вој.

СВѢ —йма, сѣмо пѣмет нѣма. Че затре имѣницето, па пѡсле че свѣри у—прсти. ВЛк.

— му бѡг дал, сѣмо му пѣмет нејѣ дал. Орљ.

— на штѣту йде, свѣ у прѡпас йде. ДЦ.

— њим она рабѡти. Сѣмо она у њину кућу нѣшто разбѣра и умѣје. МЈ.

Свугде губи, нигде не напрецује. Трњ.

Синове башту кѣче на коѣа, али и стѡрају од коѣа. Нѣга су синове стурѣили. Об.

Сиромѣ је, али пѡвише сас пѣмет нѣго сас пѣре. Пет.

Стѡру крпѣну гуњу носи. Товѣ му је и за носѣње, и простѣрка, и завѣвка. Трњ.

Тѣја глотница, сѣмо нѣшта присѣкује, сѣмо се нѣшта жѣли на немѣње. Штѡ не запне ко што сам ја запѣла, па че йма како и јѣ?! Тѣ нѣште ли су њѣве поголеме или пѡдобре?! Вој.

Те, на по тѡва че га познајѣш кѡлко је пѣметан?! Штѡ не запне, па нек йма и онѡ?! Држ.

Тѣка научѣло, тѣка живѣло, тѣка че мрѣ. Не трѣбе му млѡго ни јѣдење, ни пијење, ни дрѣја на грбину, ни кућа ко за чѡвѣка. Сре.

Тѣкѡв је! Оче свѣкому да учѣни, а њѣговѣта си децѣ не глѣда. Вој.

Тѡлѣе гѡдине, ништа у дѡм нејѣ напредѣл. При.

У туја кућу кѡј се прв дѣгне тѣја сѡди. А домаћѣнат се пѡслѣдњи дѣва. ВРж.

Убаво м навѣраш колѣч на шију, а онѡ не умѣје. Па ка не разбѣра, нѣка се мѡчи, нѣка сѣбне, нѣка гладује. Сре.

Умѣје и да (си) нѣма. Дој.

Умрсѣл концѣти, насмѣл, а не дѣва никој да му помѡгне да ѣи размрсѣ. Јал.

Умѣшка се за сто—динѣра, урабѡти за бѣнку. И како че унапрѣди. НМл.

Уседѣло (се,па) аздисѣло. Штѡм чује свѣрѣе, трчи да йгра, ка нѣкој умре трчи да се најѣдѣ, и тѣка си му добрѡ, на тѡва се научѣло. Држ.

Цѣла њим кућа болкѡк, ѣубре. Пет.

Штѡ је најништа, лѣб, па и тѡва нѣма. Гра.

ИМА НАРОД РАЗАН

Ако га ви правите на лудога, он неје луд. Он си оправи децата, изведе ђи на пут, а ви вашата не умејасте. Вој.

Бог му рекъл да че си сам роди дете па нече да се жени, буца још. Пир.

ВАСА — Ва́та снитал млого по жене, па му се на оновајте нешто дигло, и почело, тамо њему, да смрди и да трулеје. Затова неје носи́л панталоне, него нешто ко вутарку — оспред крпа, осад крпа. А сви његови су се одрекли од њега, па се је сам ранил до смрт. Носил је од дунање до муштерије какво кој купи, влачил је у старе године ко магаре. Пир.

— Ђоса из Брлог беше млого брз, итар. Ка се дигне ујутро, он каже на жену си: Ајде Костадине, мешај качемакат, ја идем зачас до Белу! Брл.

Висок човек, а штап носи. Улезне у џжу, па сас штапат крз комин. И штапат излезне горе из оцак. Км/Пир.

Воја се млого ва́ли! Али и рабџти, и чџис је. ВСв.

Вуча?! Ништа не знаје, само (знаје) да шџује и да лаје. Това знаје, и това млого џбаво знаје. Пок.

Вучко?! Јурено. Ёкано. Неје васпитано домаћинши. Пок.

Га́ра Мечкаров је бил кртар. Он си све по кртове идеше. Врж.

Глу́паво, џлевно, неумејатно, дрпаво, а ду́шу има добру́ ко дете. Зав.

Гми́чка му вода у опџници. Навачало му се иње на—груди, бркове му се налепили. Из Завој дрва ка́ра у Пирот да заради бар за сол. Тека сам га запамти́л још у детинство. ВРж/Пир.

Да га газиш има да ћути, реч не́ма да каже. Увек је гледал да се сас наро́д не замера, а свако́му је помагали, само потражи ли га. Текџв беше деда—Зора, побожан човек, добар, а те и он умре. Вој.

Давид, то́в је диво́ човече! У село́ га не́ма видиш по пет—године, све си је не појату у Селиште. ДЦ.

Девџчето убавило, ама му џавол не дава да се жени. Сук.

Детинши је, шалџија је, свата се деца радују кад год га виде. НМл.

Динча у село́, а ру́ће беле, а јези́к остар, а глава́ тупа. Гос/Пир.

Дџдце како́ суваџк у лице́. Онака́ је како и сви дру́жи, не мо́ж га по дру́го различити. Вој.

Дџктор, шко́ле изучи́л, ама ца́бе! Лџже, при́ча, запени́л џста, текџв си је од како га је ма́јна плџнула. Грш.

Забџл главџту у работџту, па ништа дру́го и не гледа. Сук.

Загледал се у убаву Раду, па по це́л дџн не мо́же очи да одвоји. Рас.

Замѣта на језик. Товá му је маанá, и дру́гу маану́ нема. Вој.

Замисли, лош човек! Не мо́ж се по́лоше рóди! Не ка́жем да не́је добар мајстор, и да је глупав, и да си во́ди ред од ку́ћу, и да је вредан, и да је песнопóјац, и да бче да помóгне, ама све ца́бе, све залуду, ка не зна́јеш ка че му ћу́не да те набру́ка и осрамóти пред на́род. ВС.

Збса си је Збса! А овóј другóто што ва́не с ру́ће, све урабóти, текá надáрено. Пир.

И—да га утѣпаш, и да га живóга дѣреш, тíја се нема промѣни. Вíди си и он маанѣте, ама се не мо́ж промѣни. Кр.

И он би мисли́л, ама нема с квó, па чíсто и њѣму крíво. Ама нема квó да пра́ј, па пра́ј дру́ћи на будáле. ДД.

Избушена му кóжата (тóлко млóго) па ни ђавол гáјде не мо́ж од њу да напра́ви. Пк. (О шáливцији).

Йма си чíсту белу́ кóсу још оди дѣте. Пир.

ЙМАШЕ —на главóту белу́ кóсу, па с га, како коњá, ока́ли Цвѣтко. А он се не́је лутíл, одзивáл се је. Пир.

—некој деда—Нака све у белѣ дрѣје, а шубара, па и она́, белá. Вáри васу́љ, дру́гому не да́ва да га вáри. Па избóка: Драгóтине, Драгóтине! Зна́јеш ли ону́ја плóчу при мирóсаното дрво, и на њу квáчка с пилетíја нацртана, и поди плóчуту зláто, а кóј ћу пíпне че га утрчи?! МСв.

Ја ако не мрднем на нíгде, че цркнем. Текбв сам човек. Брц.

Једбн из Трња́ну, бóље йме да му не казу́јем, на óпкладу јел шáшеје, на óпкладу ишбл пѣшћи до Сóфију и врну́л се, а кáжу да је на óпкладу изѣл чуждо говно́. Свакакве áле по свѣт йма. ВС.

Јóва, он си је текбв од ко се родíл — шалци́ја. Ама га за дру́ђе рабóте не бíва млóго. Сук.

КА —заспи, тупање да тупу не мо́ж га разбóде, а јá се рíпнем зачáс. Брл.
—орáти не мо́ж га разбѣреш, ко да си орáти на јајцáта. Рс.

Кад би он имáл текбó љбаво имáње, он би полудѣл од рабóту. Он сáмо за рабóту зна́је. Кс.

Кадивѣ јелечѣ, па кáпу тóреше на ўво. Текá сам га запамтíла. ВЛк.

Какó крзб—свн да ћу глѣдам: големá, високá, белá, љбава женá бѣше. Па бóлно, па ћу усправљу да сѣдне. Текá сам запамтíла стрину́ Пѣку. Вој.

Какó се удружа тíја човек! Тóлко изѣде, тóлко йспи, тóлко йзигра, тóлко йспоја?! Вој.

Кáмен си је кáмен, тврд ко кáмик, тврдоглав ко мазгá, шáшав ко навíјено ју́не. Км/Пир.

Кáра клену́, клѣнзи се, клѣнóсје се. Кудѣ је он, свí се збѣру окол њѣга, па йде смѣј, йде, йде. Соп.

Климака се с чашуту. По целу ноћ љу држи и српка помалко, и не мож си човек заспи од њега. Пир.

Кож знаје код вој је рекъл, и каквó вој је рекъл, и зашто вој је рекъл. И да ли вој је реквл. Све она чула, све она знаје. Вој.

КУДЕ —види да пију и причају два човека, одма њим приоди да он буде трећи. Пир.

— има две жене, он че је трећи. Оне си га веч и брòје за другарицу. Држ.

Ливрес у очити. Све види и све знаје, и нико му ништа не казује квó је чул и видел. Тре.

Знаје да лаје друго ништа не знаје. Не знаје ни да се покаје, па га бију. Това је Ли́ча. Дој.

Људ на рабóту. Он си само това и знаје. Цер.

Љутачка је, ама је вредна, и бистра, и може да излбже око. Држ.

Мáјна ли је това?! Сол у—очи да нòј се врљи кóлко је добра. Пет.

МА́ЛКО —ни је куће у село поделил, малко ли је рамирише напрајил, таја ала сакáта, тија рашчовечњак што се не трезни. Гра.

— претрчкује сас орату, ама нејé млòго лòше. Гра.

Мáла Вуждало из Блáто ишбл је у Ниш на пијац за дбн, а врчал се дома у исти—дбн. Бла.

Мíран некакв, заплáшен. Све се у нáрод скрáја држи, и ћутí си. ВС.

МЛÓГО —беше однесено ка беше детишњар. А сá се малко посвести, са че га буде. Пок.

— вòлеше шáлу да извóди. Ал—Б.

— знаје, и млòго рабóти?! По цел дбн врáпци брòј, и пá га не мрзи, па љи и јутредбн брòј, и нíкакò брòј да њим увáне, да знаје кóлко се збíрају окол негòвуту плевњу. Сук.

— рабóтна?! Мáјна њу и она, ткале, наткале, млòго су сработíле, чудо дár. Моглé би и двéте сас тíја дár да се ожене. Ама је Пёрса какò малко стáрачка, а и нече љу стáрцат пушти, трéбе си му бáба. Сук/Пир.

Мòж да је и она за друго лòша, али за това нејé. Óче да помòгне човеку у свáко дòбо, и да не жáли штó га је помòгла. Км.

МÓЈ —кум Слáвко, етé тóлачк човек! А не знаје ни кóлко че изедé, ни кóлко че испи́је. Кудé му све това ставује, не знам. Рас.

— мұж трòши, пи́је и би́је. И друго не знаје. Нејé ни знал. Пир.

Мojá Дока асли стока, магаре стока, она стока, онò зајнат, она зајнат, ама онò реп има, а она — језик. Пир.

Мòре, каквá мáза, на пару йгра! Нејé она теквá какò ви кáжете. Сас њу да ви видим на жéтву или на копáње да се избарабарите, или у дрва

да идете, па тбг да ћу кудите?! Ср.

НА —гледу неје (девојчето) лоше. А онака каквó је, не знам. Кп.

— силу човек, това је Ратко. А да умеје да се премени, да се убаво наједé и да поје, за това несбм рекла да је лош. Кр.

Набило нос у књићете, и нити нешто разбире, нити нешто одбира, само си књићете знаје. Пир.

Натлапа на работу! Тија че цркне од работу, не мож се малко поумери. Вој.

Не мије се, не бричи се, пијан, урасал, руће м мбшкаве па се разлипиле и рашугавиле, па да те је грозá да га погледаш. Рџосал се начисто. Зав. Некадаран, ама се натрскује. Подносé га момчетијата да трчи барабар сас њи, да работи, да дива, па му се само смеју. Трџ.

Нема ништа од човéка. Ни има снагу, ни има здравје, нити па умеје нешта да си уработи. А неје толко глупав како што по—свет има. Ср.

Никóла је покварен човек. Јá сам Никóлу млого поштувал, и помагали смо се, и замешували смо, и он ме је помагáл, не могу да речем да неје, ама цабе му памет ка је покварен, ка глéда да климне повише на неговуту страну. Кр.

Ни кошуљу на грбину, ни капу на—главу, ни опбнак на—ногу, њиве има, ама се нече њиве саме работе, њиве траже да се загне. Вој.

Никој ме не шаће не држи, па и ја нечу никога. Никој ме у љуљуху не носи да би му се клањала. Јал.

Нóвча је текбв! Какó му речеш, текá верује. ВЛк.

Њéга сви познавајоше —и висок, и дебел, и гајдарџија, и ловџија, и ора—таџија. Ама умрe и он. Чин.

Однесен бeше млого. Сá по неје толко, сá че га буде. ВРж.

Окрéтљива женá! У једну руку бгањ носи, у другуту воду носи, сáма да пáли, сáма да гáси. А това текá не може, нече вој текá дадемо. СГл.

Óмалечбк човек, ама што он може да уработи, што он може да помогне човéку, голéмити му не мож ни приду. Вој.

Он бeше и куче и човек, па понешто и за мен остáј. А сá само пцéта остáла окол мéне, и за мýлос не знају. ПРж.

ÓН ЈЕ —голeм мршљакáр. Обича месиште проклéто, и има да иде чбк у Влáси ако чује да је негде некој нешта заклáл. А онака је и паметан, и умерен у друго. Вој.

— текá одил још ка је проодил, па и сá си текá бди. Њим си је сэмка теквá, воле да сћи́тају, не држи ћи да су на једно мeсто. Гра.

ОН СÁМО —прича, тропало! А плаши се, бзнут. Трака само ко воденица. Пир.

— рабџти. Кво мџеш од њџга да чујеш?! ПРЖ.

Он се не сеџирава па кућа да горџ. Све рабџти полџка, и пџвише му одмџтне рабџота њџго на тџја што се мџлого вџркају. Пет.

Онџ, мршаво, мршаво, мршаво, па њџма за квџ ни бџлка да се увџти за њџга. Па здравџо како дрџн, и нитџ се замџра, нитџ старџје, нитџ му смџтају стџд или жџга, њџкаква му мџка не смџта. Рас.

Ѓпасна женџтина! Да му не џзнеш орџј џз—руџе, њџчисто! Ама, награџдено сас пџмет. Рс.

Пџрка је јџдна штџдљџва женџ, јџдна домаћџнца женџ, сџмо што се џтне на дџдџ Тџдора, свџкра њџј, на бабу—Марџју, свџкрџу њџј, товџ врџа на пџцџтата. НМл.

Понагрџџл се, па си вџлачи јџрџмат. И њџкому се не лџти. Мџсли да му је текџ од бџга пџсано. Јал.

Потџли се Јџла Пџрин, па и пџтина да га гаџају, џн си џде сџмо напрџд. И кога џн гџни, тџја мџра да бџга. А бџше њџмалеџџк. Брл.

Пџшџл по џџвола, па кудџ че стџгне не знам? Дџло се у курвџршџтину, у коџџку, у пџјење, у расишџџк. Кџ да њџје тџја чџвџк. А какџв бџше домаћџн, врџдан, пџштен, рџзуман?! Мџра да је џџвол улџзал у њџга. Чула сам од бабу да џџвол текџ мџж да улџзне у чџвџка. Брц.

Прекџљунџџила се, сџтна бџбџчка, а не вџди. Пџшла да помџга на младџти, на њџву, кџже (да) џмају мџлого рабџоту. Зав/Пир.

Прџменила се: вџњени чџрапџци, гџмени опџнџци, пџцана марџма — прџва сџљџнка. ЦД/Пир.

Рабџти какџ женџ (у кућу), бџва га сџде. И да плџте, и да ткџје, и да мџси, и да се замлџчује какџ женџ ка орџти. Вој.

Рџчлџја, и бојлџја, и њџшта не рабџти. Јал.

Родџл се шџсти по рџд, прџво жџво детџ, па реклџ баба му: Да је у пџјџнице, њџјголема пџјџница, у кџртаџије, њџјголем кџртаџија, у курвџрџ, њџјголем курвџр, сџмо да је жџв. А свџ је товџ бџл башџа ми. Бла.

Сџва—текџв је какџв је, њџкакџв њџје. Кр/НМл.

СџМО —вџлачи. Рабџти и мџшку рабџоту. Напрајџила се на мушкарџџу. Држ.

— џка по дџцџта, узнемиравџа џи. Каквџ њџјде товџ јџдџ, за товџ ми не досџца, ама њџшта у кућу не принџси, не стџвџра. Пир.

— прџј рџшџм по сџло. Друџе рабџоте мџлого не рабџти. Цр.

Саможџвник! Сџмо глџда да јџдџ и да пџјџ, и да жџви на рџат. Држ.

Сас јџзџк њџдарџно, а у глаџу удџрџно. Ѓче и да те помџгне, ама џче и да те њџлџје, и да те прџговџра. Трџ.

Свѝти текá рабóте, не сáмо óн. Рѝпају, рѝпају, па пóсле клéкну. Теквá њѝм сѝмка. Изв.

Сланопáцав човѝк! Кад га поглéдаш како да га је сланá попарѝла. Брл.

ТѝЈА —Рѝста знáје трѝста! Све обрча на шáлу, па и ка нѝшто запричујеш домаћѝнши. Дóјде мáлко како недозрѝл. Об.

— Шѝља, он млóго знáје! Ама знáје ўбаво и да се напијѝ, па да му се и смејѝ, да га ишегáвају. ВС/Изв.

Тѝка! Товá је тѝја с голéмуту глáву. Км.

Трутуњѝс човѝк, теквóга га мáјћа родѝла. Ама нејѝ лош човѝк. Држ.

У Гарѝње идемо да бѝремо дрва, па јá, јáк и млáд, влáчим по пет—дрвја. А óн, аловѝт, по двáјесе, и нѝшта му нѝје. А ка товáри кóла, óн се обрне с грбѝну да вѝди кóлко је тѝшко, да ли мóж волóвете да љи влáче, и товáри догóд мóже колáта с грбѝну да подѝза. Чѝм не мóже, престáњује да товáри. Текв́в је бѝл Лáза из Тѝловац. Пн.

Ќуцаво, ама ўбав лѝб мѝси, товá сватѝло. И јá поубáв лѝб нѝгде несѝм јѝла нѝго при њѝ. Вој.

Ќвѝтѝ Цветáн, цвѝтѝ, ама не врзѝје. Рс.

Човѝк ко свáђи, и он. ДД.

Чѝпесто девóјче бѝше. По товá сам у запазѝла. СГл.

КАРАКТЕРНИ ЧОВЕЦИ

Ако ѝма пáре, онá је добрá душá, че помóгне и онá нѝшта. И до сá је помагáла. Гра.

Аран и ѝшаран, текв́в је бѝл. Вој.

Бајћá Пѝтар бѝше млóго дóбар. Кá—се задáдеше камто нáс, óн се насмејáл како слнце да је огрејáло. Дој.

Гáзда је, ама на сиротѝњуту пáзи, и с двѝте рѝће дáва. Пет.

Гласовѝт (је, млóго) ўбав глáс ѝма. И вóлеше нáрод да весѝли. Брл.

Грáнка је бѝстра билá, али је билá сирочѝ, па нејѝ имáло кóј да љу шкóлује. Гњ/Шир.

Деда—Пѝра из Завóј бѝл је овчáр какв́в се нѝгде не мóж нáјде. Ка га погóдѝмо, он ми рече: Гáздо, сá су овцѝте мојѝ, несѝ твојѝ догóд и чѝвам. А ка дослѝжим, па че су твојѝ. И ако óчеш да и продáваш, или кóљеш, ѝма да ме пѝташ, јá за њѝ одговáрам. А нѝма да смејѝ нѝкој, па ни тѝ, да и јѝри, гóни, ни децá, нѝкој! И пѝшти овцѝте, излѝзе пред њѝ, и онѝ óдма по нѝга, и уз нѝга, ко децá мáлечка. ПРж.

ДОБАР — Да мине низ бробињало нема ни бробињка да згази. Јал.

— је (до—са) бил, и за век добар да си остане. Рас.

— Тија ти нема ни пут замине. ПРЖ.

Добра је, брва је. И дрēju од грбину че си стјури за дрүгога. Држ.

Дјушу би дала за човека. Сук.

Е, каквó оно превлече преко—главу, добрó му је и лицето издржало. Пир.

Закачила га мјка и њега од крај. Мучено, па умеје свакога да сажали и да помóгне. Км.

И дрēju од грбину тија че си стјури за дрүгога. Вој.

И на шију да му навираш, тија нече да ўзне. Трњ.

ИМА — кој оче да ушпáра. Он динар по динар, пару по пару, шпáра на—
двн. И ўреди си кућу. Текá је мој брат правил, текá сá ја правим. Тија
што не рабóте и расврљују на све стране, несу млого а и наро̀д ћи не
цени. ПРЖ.

— пару, има све. Ама рабóти, стича, знаје се ред у његову кућу. НМл.

Искрена, поштена, разумна, вредна. Орљ.

Јá сам дрүгаква, а он је дрүгакв. Не замёрљава на речи. Каже: Не трбе
човека свака реч да увреди. ВЛк.

ЈЕДНА — враг жена, манечко, бистро, шејесе и три гóдине. Сук.

— манечка женица, ўбава, и млого добра по дјушу. Пир.

Једнуш га каже, ама—га каже. Надарено, отворено, мóж се споразумиш с
њега. Км.

Јóцићеви из Пирот све бистри све трговци. Мájња ми је од њи. Пир.

Још од вратата се с очи насмејеше ка њој дојдемо на—госје. Туја сам тетку
најобичала. Сук.

Какó мóже мájња тóлко паметно, добрó и ўбаво да га роди?! Чин.

Квó види с óко, с рўне га урабóти. Рос.

Ко ши́ло је ши́лав, и бистар. Он види у ћисело млекó белó влакнó. Изв.

Мáјстор! Од ништа нешта умеје да направи. Км.

Млáд, полетан, од њега домаћин мóже да бóде. И паметан. МСв.

Млого прикажљив, па куде ме види: Тетко! Тетко! Сре.

МОРЕ — бíва га! Домаћин човек, и иде му напредица. Гра.

— теквó се чéдо не раца! Све је (зло, све невóље) пребродила у једну
гóдину, и пá је на—ноће, и пá се мóж насмеје човеку, и па знаје квó че
рабóти двнџс, а квó јутре. Кр.

НА — Вóју не мóж вóду да донесе ни једн од вас. Не мóж му (ни) приде.
Јал.

— време стéкал, залебил се, деца му одрасла, умејал. Брц.

— празно не прича. Прича само оди будућнос, и само се сас млади дружи. Оди старци и оди вршњаци бѣга. И ништа не прича што је некада било. Пк.

— тога се душата вије покре овцете, и текá че умре. ДД.

Најтрпљив је и најмиран од свѣти. Чин.

Начисто строшено —шали се, смејје се, млого знаје. Поваљамо се од смеј.
ПРж.

Наша маѣи неје писмена била, али је све напамет знала. Страбта нешто!
Пир.

НЕ —обича у надницу да иде. Нече никој да вој суди, на сваку будалу да ћути. Гњ.

— пуши, не сѣита; работно, уредно; домаћница ми је снаата, како трбе.
Изв.

НЕЈЕ —груба невестицата, добра му је! Вредно је, и поштено је, а и из домаћинску кућу. Ос.

— мувало, неје сувало, жена на место. Пир.

— цеврљата, не барабује, неје одношљива како што има некоје. Ор.

Некоје, текá, нешколовано, ама да ли га мѣка накáра, има да чујеш од њега и убаво, и разбрано. А некоје школовано, а бѣва како мутна вода.
Изв.

Нема да у је грозá, áко смо сељáци а она из град. Ру.

Несмо имáли појакога, и повреднога, и подоброга, у село. На сви је помагáл. При.

Никола, он је добар. Све ме је учиѣл на добрó. ВЛк.

О, он неје лош! Крáсно момче! Зав.

Од нерод прај рóд, широко срце има. Прикљта ћи ко да су му своји. Рас.

ОН ЈЕ —бил једна начитана глава, и њега смо у целуту маалу на—уста носили. Чин.

— голем домишљáр, и увек најде нешта човѣка да развесели. А бче и да помóгне. Вој.

— знаворан човѣк. ВЛк/Гос.

— ливрес у очити. Он óдма примѣти квó си сакал да му кажеш. Њега не мóж никој да превáри и да излѣже. Трњ.

— лоша рѣч, ама добра душá. Никој му се и не лѣути ка му нешто у јáд кáже. Рас.

— ништа човѣк, али му из—руће излáзи млого. ВСв.

— све самоуќ. И како самоуќ за све је млого добар мајстор. Чин.

— старо појатарско кѣче. Тија се нема даде да га никој превáри, али нече ни он никоју лоше да учини. Дој.

— текáвја, сас свакога је добар. И несбм никада чула да се од њега

ожале човѣци. Гра.

— у стање до—гушу да загази у калиште само да заврши рабóту, или да помóгне човѣка у невољу. ПРж.

ОН —ми је бил и мајна и башта. Теква се душа не раца. Пир.

— рабóти за двојца, и мло́го не гледа да ли се рабóти његово или помáга не́коме. БЧ.

— се не ламти́ мло́го. ВЈ.

— си зна́је маану́ту, ама му то́ва не смита да је добар и вредан. Ако је грбав, та што?! Вој.

— ћути́, ћути́, не орати́ с никога. Ама ка́ се поздружиш с њѣга, кад почне да орати́, не мóж да верујеш да је ти́ја човѣк, да мóже теквѣ му́дре рѣчи да ти ка́же. Пн.

ОНА́ ЈЕ —и на му́шку и на жѣнску рабóту у ти́ја до́м, и ка улѣзнеш у ку́ћу, ка погледаш авли́ју, или ка погледаш њиве и лóзје, не мóж да познајеш да је без домаћина то́лће го́дине. Км.

— је ка́мик, и она́ ка́же: Ја човѣка трпим до једну́ мѣру, а ка прѣде ту́ја мѣру је прѣћнем и нечу́ више да чу́јем за њѣга. А злò му не чиним нити́ га па преговарáм. Цр.

— све то́ва зна́ла, ама не́че се иска́зује. Пир.

Онò је крз сва́какво зло прошлò, онò је прегорѣло, испати́ло се. И са од њѣга има квò да чу́јеш. Трњ.

Отврѣли́ штрòкату, че се оправља, че га бóде. А сиромá је били́ до нечу́. Вој.

Оче и да даде́, оче и да помóгне, добра́ је он душа́. Сук.

Пе́ка, билá је на цену́ девојна. И убаво, и растови́то, и вредно, и рабóтно, и пáметно. Прегичáла су се момчети́јата за њу́. Држ.

Плѣла, вѣзла, спрема́ла си дáр. Девојче без ману́, нѣма грѣшка. Што га је навѣзло, наплѣло, да се чу́диш! Изв.

Плн, првѣн, па вѣсел, па мили́на да га гледаш. Пир.

Пòдлитан, вредан, воли да си рабóти. А и на чу́жду рабóту је теквѣ. При.

Понавѣл гла́ву, па си ћути́. Каквò да му речѣш, он се на тебе нѣма наљути́, прѣћути си. МЈ.

Пòштѣн —је, пáметан је, па ни лу́ково перò човѣку нѣма да узне. Вој.

— пáметан, при́вредан, умесан, башта́ му. Гос.

— човѣк, при њѣга нѣма илбина. Он мло́го јаду́је кад му не́кој подвáli, али се не кáра. Брл.

Прећутљива је! Бива ћу за ва́ш дом. Км.

Прика́жљив бѣше. Не́че да зами́не а да не ка́же човѣку добру́ рѣч. При.

Проживѣла је како́ је стѣла. Кудѣ је стѣла та́м је отишла́. Очува́ла се, и све јòш рабóти са́ма, слу́ша се, áко је остарѣла. Јал.

Пробл човѣк гóдине, домаћин поста́л, са има квó да чујеш од њѣга. ВЛк.
Работно, уметно, теквó да ни улéзне у дóм, дóм да ни процвѣти. Држ.

РАДАН —је, и врѣдан је. ВЛк.

— разуман, има, зна́је квó бче, домаћин. Сук.

Радетан човѣк је бн. Пок.

Разговоран човѣк. Њѣга ка срѣтнем, па си поорátимо, онó ми на дýшу лóкне. Чин.

Са —злато се мѣри. Теквó се не раца. Срѣтна је таја мај́на која теквó очува. Чин.

Са́мо, а сви протíв њѣга! Ама онó избрало добар пра́вац и пробíва се крз мрак, и не глѣда млóго лѣво и дѣсно, зна́је по којí пýт трѣбе да иде. Гњ.

САМО —бн од учитељити има машну на ши́ју и мати́ку на бици́клу, па иде из шкóлу пра́во на копáње. ВЈ.

— рабóте, и не зна́ју да стáну, и све има́ју, несóу нíкому нíшта отѣли. А сва́кога бче да помóгну, и сва́кога да пречѣкају, па и на́мерника. ВЈ.

Сас ша́лу је живíл. И нѣје бил освѣтљив човек. Пригрну́л њи, остáла сирочетíја, па њí подíгал. И сас њí је живíл, ако му несóу роцѣни нѣго брата́нчетија. Вој.

СВЕ —зна́је, ама нѣма срѣ́шу од мати́ку. Све зна́је и да напра́ви, и да облечѣ, и да угóтви. Ама с једну́ плату не мóже, па мóра да ко́па на наро́д. Гра.

— има, са́мо још од петла́ уво (да има). Цр.

— мóже да урабóти — што вој бчи вíде ру́ће вој не остављу. Сре.

Сѣрт на рабóту, па стѣкло, па свѣ има. При.

Сóкол Радóжин из на́ше селó бил је млóго брз на одѣње, и здрав човѣк, а веч стáрци. Једампýт, рáно, вíди га нѣкој пóзнаник у град, и пíта га: С кога́ дојде тóлко рáно, Сóколе? — Па с младíти! — Па какó?! — Па онí вáркају а јá крóтим, и дојдó. У седамдесѣ гóдине је тбгај бíл. Км.

Сóњу из Бáрје, њѣга куче не лáје. Кој нѣма злó срце, њѣга куче не лáје. БЧ.

Стáложан, мíран, човѣк какó трѣбе. Вој.

Теква́ је женá билá, нíкому нејѣ пýт прешлá. Рас.

Теквó си бѣше оди детѣ, теквó си добрó и сá. Сук.

ТЕКВ́В —је бн! Че си и кошу́луту од грбíну даде́ за дрýгога. Вој/Сук.

— човѣк нíгде нѣма. Нíкој му нејѣ на пáр. ВС.

ТÍЈА —ако је текв́в, ако нíско глѣда, он нíско глѣда а високó вíди. Јал.

— зна́је да несмејѣ цѣло селó, да развесѣли наро́д. Држ.

— има дб́! Пир.

- ТЀЈА ЈЕ —врцкав, млого је добар за слушање. Свакога че услуша, свакому че момогне, па и дете да је. Трњ.
- плин и с пारे, и с мбзак, и не плаши се од ништа. Има си силу и за лоше и за добро. Сук.
- уметан, работан, човек и половина. Км.
- ТЀЈА ЈЕ ЧОВЕК —саглам, човек и—пол. Дој.
- часан и поштен. Тја је добар, илбину не знаје. Вој.
- ТЀЈА —мед лиже, средил животат. Гњ/ВЛк.
- не воли крацу, карање, преговарање. Ако бчеш, ка си у невољу, да те некој посаветује и помогне, иди пре њега. Пир.
- неје ни на мрава пут пресретао. Кс.
- нече ни мрава да згази (Вој); —(ни) краси селото (Брл).
- ТО —га коњ не стиса, све трчи куде иде. И не умара се. И све стигне да уработи преди сви. Држ.
- је мучена душа. Млого се мучила, па је ноњу патњу све запамтила. Неје ној лбоко. Гра.
- ТОВА —је од душу душа. Једнуш је добра. Гос.
- силан човек беше. ВЛк.
- Толко је добар, да би се кожуту стурил за другога ка би могло. Вој.
- Толхе године је ринтала и одила ко прошљак, и са је почела на човека да личи. Гра.
- Ударан човек! А бче и да ти учини. Чин.
- Улеван је, нече с човека да се скара. Гра.
- Умејатан је бил, све си је това он сам изнапрајил. Сре.
- Умесна је, расправна је. Али неје сас снагу, нема нође. Км.
- Цел дбн лежи Миљор како мрк вол и вбздан измишља квб че каже. А ка дојде у село и у народ, и ка почне да прича — јела ђаволе, чуди се. Рос.
- Чува си, прикуткује, дом доми. Кр.
- Чувателан, али неје скрчав. Вој.
- Чувателна жена, и ударна. Не видиш ли квб је све постигла сас десет—прста?! Трњ.
- Чујен човек! Тја је човек чујен и паметан, и доста је да кажеш “ДЕДА СЛАВА” па да се одма знаје и који је, и из којје је село. Вој/Гњ.
- Шалција, веселјак, бче да се шали, бче да су сви весели окол њега. Пир.
- Штом некој “ГА” она одма “НА”. Теква је она, помага свакога. Вој.

ЛБЖЛБА

Дрнкало! Само лбже, само се вапи, а друго не знаје. Вој.

Затрљује! Очи да се не примéти да је лбгáла. Сук.

Зна́је и да излб́же, а умéје и да услу́жи. Ама, ако има́ жéне, нéка и лб́же, мéн не мóже да лб́же. Рг.

КА —Љуба ора́ти, а ти се пообрни да видиш да ли је слнце. Пир.

— он нéшто ка́же, (онó) скóро је текá, сáмо што нејé текá. ВЈ.

Лб́ЖЕ —али и сáм не веру́је. А има и текви́ који ка лб́жу и они́ веру́ју у то́в што лб́жу. Зав.

— млóго. Лопóв у ђáвола. Рас.

Мóре, каквé сéстре?! Заједно лб́жу, тé по то́ва су сéстре. СГл.

Од влакнó руно прáј, и љути се ако му не веру́јеш. При.

ОН —је лб́жóвчина големá! Гњ/Дој.

— ка ми́ пóчне казу́је не мóгу да му веру́јем. Он пóчне да се вáли, па се вáли, па се издáса, па мисли да му веру́јем свé што ми ка́же. И не мóгу да добíјем реч да му ка́жем: Ајд, па да се видимо, вáркам сел НМл.

— прáвога куди, лóшега вáли, текá му блáго, и не мóж му нíшта веру́јеш. ВЈ.

— све нá—прсти зна́је, сáмо кóј да му свé то́ва веру́је. Гњ.

Она́ се одлб́гје на нéга. Вој.

Онó, има, има, човéк поизлб́же, па ако види да му не веру́ју, па мáне да лб́же. А при тéбе крај нéма. ПРж.

Очи му отéкоше лб́жéјечи. Сук/Вој.

Поприлб́скује, ама ка́же понéшта и íстина. (Поприлб́шкује). Вој.

Прво га скрóј, па га пóсле излб́же. Км.

Раска́зује му за Мáркови конáци. Све нéшта óколо, и нíшта прáво не ка́же. Пк.

Сáмо нéшта раска́зује, и квó је билó, и квó нејé билó! И не мóж да зна́јеш каквó је íстина, а каквó је лб́жá. Теквó си је од детíњство. Сук.

ТíЈА —без лб́жу не мóж да жíви (Рс); — че те излб́же, и да не трéпне (Трњ).

То́ва је брáт ми лб́жља. Јá му не веру́јем, а ви квó си очéте. Рс.

У стó једну́ не мóж да му повéрујеш. Гра.

УМÉЈЕ ДА —излб́же, ама не умéје да удéси да му веру́ју. Чин.

— лб́же, милíна да га слу́шаш. Рос.

Чáс лб́же, чáс поприлб́скује, чáс се вáли, чáс се издáса. Стáр човéк, и види да му не веру́јемо, ама текá навíкло и то́ва за нéга нејé срамóта. Сук.

Че те излѣже, па нѣма да трѣпне. Чин.

НАПНИВЪШКА

А она свѣ оче, ко овицирши коњ, да је напред. Бла.

Ако му идеш по колетијата, че буде добрѣ. Вој.

Бије се сас свѣтове, млати се, мисли да се до—са толко паметан човек неје раџал. Тм.

Бркове обрнул нагоре, да влачи сас њи напер. Да га примѣте! Дој.

Вали се, вали, па се усра од валѣње. При.

ВАЛИ СЕ —на сва уста (Брл); — с мртвѣ магаре (ВЛк).

Важно њој је како она намисли, па и наопако да је. Сви мора да (ћу) трпимо и да ћу слушамо. Рс.

Воли да се потсмѣва. Рс/Вој.

Вртѣ—сукá, вртѣ—сукá, кво не прáји, и бѣше му — напраји како је сакáл. Сук.

ГАЗДА —од пенџос. Пк/Брц.

— Црни опѣнци од коња, црне врце од козу, па му се не прибди. Бс.

Глѣдамо, пројде преди нас! Мора да глѣдамо, излѣзе преди нас сви. Гњ.

Големá сила! Ка се усѣре, свѣте мýје зѣре. Вој.

Големѣц је, ама слѣпѣц је. Чин.

Голотиња га сапиња. Пн.

Гордо, па не знаје на коју ногу да ступне. ПРж.

ДА СЕ ПОГЛѢДА НАД —котѣл вѣду (Рас); — помијак (Вој).

Десѣт ѓвце чува, а премењује се и за у дрва. Пет.

Дѣли —акѣлија! Свакому она памет да подѣли! Кр.

Дѣгал главу, па никога не посматрава. Вој.

Дѣлија! Желѣзан штап, убаво се облѣкал, иде кудѣ има текви ко њѣга, или кудѣ има да се једѣ у туђу кýћу. Још зѣмус поорáл и дожѣл, па се сá за нѣгде не вáрка. Бла.

ДИСА —главу, дѣса, ама кá удари гѣрњијат прáг на види дѣлњијат — че обѣри главу, че отвѣри ѓчи. А сѣг још не види гѣрњијат прáг. Сук.

Дѣка му је да је влáс, да једѣ нáрод. Сук.

Дѣбар за кмѣта, ама нѣма сѣлѣ за њѣга. Кр.

Е, ѓн је големá рáбота! Гн је нѣгде—и—ништа, ама áјде да не казујем. Бла.

Зализано му челѣ, па сáмо дѣса главýту. ВРж.

Замита ка орати, како тамо при њи што се орати. И нече се препрај, това му дика. Пет.

Затре по једно предузеће, направити по једну кућу. Па иде у друго, треће, четврто, и она се затирају, сиромаштеју, а он си куће прави и газдеје. Пир.

И њива, и ливада, и воденица при нас, и па несмо газде. А он једну кравицу чува, и стално се ваљи како је газда. Сук.

Заучен, ама недоучен. Затова му се и чини да све знаје и да је попаметан оди сви. Гра.

И Турчин би били, и вес би носио, само влас да је. ВС.

Игра се он сас нас како си оче. Са му је влас у—руће. Бер.

Иде, па се лебеди, па се ниша ка бди. Пк.

Испрчи се текá испред народ да га виде који је. А оно ме срамота да га гледам, родá смо. ДД.

Јело само надробен скрбб, гладувало је, а са никога не познава. Гос.

Још једно (јајце) неје снел, а почел веч да носи двајесе. Сук.

ЈУНАК —голем?! Ка се усере свете мује збере. А оне се повише збирају на големо говно. Пир.

— на качемак! Порасал, па му мило, па дигал главу у небеса. Чин.

КА —се разбуди, све буди. Све мора да се тресе од нега од стра. Он је, бре, газда, влас у кућу, ако га на раду не мож често видиш. Нш.

— си је љут на себе си, он ока по друђи. Он не може никада крив даје?! Гњ.

КАКО —блаји, текá не доји! Гос.

— га замисли, оче текá да буде. А оно увек б'ш текá не може. Ама, власан је, мора га слушамо, мора си ћутимо. Сре.

— се кокоши таја кокоња, а нема на какво да се кокоши. Гра.

Качемак крка, с белило се трка. Пир.

КВО —је сакал текво је работил. Вољу си је правил сас народ. Кр.

— че му прáјиш, мора да диваш руће. Влас му у—руће. БЧ.

Кóј га гледа и кóј га слуша?! Ако се он смáтра за големога, това си је негово. Текви је увек имáло. Чин.

Која је таја која мене нече — рече јучера Јóвча залуави. Ама текá од страну (ка се гледа) не изгледа (млого пáметно). Пир.

Кућа њим мálечка. Да прднеш (у ну) че се распршти. И он каже: газде?! Кр.

Куче да вржеш при њи да живи, мора да цркне. А сас квó се тóлко напињају, неје ми јасно? Држ.

- Лизнуло на тањир, па се загосподило, па никога не познава. Вој.
 Луд, паметан, он је један, и најпремењен, Тоша у селу. Изв.
 Марш там! Ч—им при њега?! Мѣн ми је дошло да си главу отђинем од
 њега. Не видиш ли га да не ступа ка бди, толко се на високо држи. Пет.
 Мисли, че собри брегат па с рогове рије, рије. При.
 Млого се издија, вали се, па се усира од валѣне. Држ.
 Мбда љу напиња, голоча љу сапија, а и с памет неје за големо издијање.
 БЧ.
 На колѣна сам га молила, а он ко да ме више не познава. Гос.
 Напело се, брѣ, ко вшкѣ, па му не мож придеш ни с говњаиву мотку.
 Трњ.
 Нашло това куче бачију без пцѣта, па врти горе како си бче. Сук.
 НЕ — боли га срце за децѣта. За њега да има, он да се најде и облече, а
 ако некој писне он (га) одма бије. Он—је башта, влас у—кућу. Сук.
 — знаје да се умери. Не види кој је и куде је. Вој.
 — може га чушну (још) од столицу, ама нече да се ни това забави.
 Јал.
 — смеје да каже “ОВБС”, не смеје да цѣвне пред њега! Дѣ—земи му се
 клања. Трњ.
 Неје имал лѣб да једе, а са не мож (да) га познајеш. ВС.
 НЕМА — више ни ората сас њега! Кр.
 — куче за квѣ да га увати, а он се кочопѣри. ВЛк.
 ЊЕГОВОТО — јајце све по двојчно, а мѣјето све не ваља. Соп/Брл.
 — је јајце сас две жлѣче. При/Вој.
 Облѣкло се, нађиздило се, па дигло главу, па не гледа куде ступа од
 напетѣ. Трњ.
 Образил се, па никога не гледа. Вој.
 ОД — гоца знање, па ништа не знаје. Трњ. (знање/знање. Вој).
 — шкѣлуту навам познава Држинчање, а у град љи не познава. Држ.
 ОДВИЛ САС — зло и избил испред сви, и са (је) влас. Пет.
 — зѣр, сас окање, сас сѣлу, и накарал народ да—га слѣша. ВС.
 Одвила сас зло, и сви мѣра да вој љуту у кућу, а млада невеста. Трњ.
 Он ведри, он облачи, теквѣ време дошло. И само дија главу како коњ.
 Срѣ.
 ОН ЈЕ ГОЛЕМА РАБОТА! — Ка се усѣре свѣте мѣје зѣре! Кр.
 — Крупно говно, коњско. Рс.
 ОН ЈЕ — и куче и човек. Ама си је почесто куче. Неје текво за влас. Ор.
 — на поповскуту капу на пупунѣту пупуњѣкат. Кр.

- уочљив, он свакому казује *у*—очи, па и ка не трбе. Ама на това мѣсто, па мѣже. Гра.
- ОН —нема дѹшу да орати, а бче народ да води. НМл.
— сечѣ, он бче свѣ по конѣц да иде, и никој да не смѣје да писне ка он нешто каже. Соп.
- ОНА —кокѡна, сѡмо седи и умргује се. Она мисли да је нади свѣ, не види си вршѣте. Држ.
— ли је за премѣну?! Дѡм да је, дѡм да си седи, па да љу сѣнце не види. Гра.
- ОНО —неје за голему валњу! Ама те, да га повѡлимо, да га још мѡлко дѣгнемо бд—земи. Вој.
— сѣлно, и то што нема. А кад би имѡло, не би га никој сапрл. Пк.
— су свѣ мирашчиѣне ѣсте, у ѣсто љи грне мѡж турѣш светѣ. Држ.
- Ослободи се, дојдѣ на влас, па почѣ да ни замѡчује. Бла.
- Отврљи штрѡкуту тѣја Дрѡпља, па са никога не познава. Вој.
- ОЧЕ —да је ко дете на голѣмо гѡсје, свѣ да глѣдају у њѣга. Грш.
— на говно гѡрња корѡ да бѹде, да је све она изнад друђи. Држ.
- Поваливечера! Свѣ што је при њѣга, свѣ је најдобро. Вој.
- Подголемѣла се, па од големо не види кудѣ стѹпа. ПРж.
- Прави се важан, а ништа не разбѣра. Држ.
- Право кажеш, ѹметан си?! И кудѣ би ти крај било да неси будѡла и да неси забрѡден! Сук.
- Прво заплѡши, па пѡсле му лѣко да влада. Јел.
- ПРИ —њѣ је свако јајцѣ сас две—жлѣѣ. Чин.
— њу свѣ (ко) бѡмба да пѹкне, све да се нешта крупно чѹје за њу. Пир.
- САМО СЕ —кокѡрчи (Вој); — чепрка (Држ).
- Свакому се потсмѣва, а оно бѣш свѣ за смѣј! Изв.
- СВЕ —оно знаје пѡвише оди свѣ, најбоље. Алѡ! Гра.
— бче да је одозгѡре, све мѡра да је она на говното гѡрњата корѡ. На гѡрњуту кѡру се дивѡло. Држ.
- Сирѡтиња! Дѣва главу, ама нема на каквѡ. Трњ.
- СЛАМУ ЈЕДЕ —кѹраж држи (КР); — чивтѣ врља (ВРж).
- Сѣсѣпује ме таја алѡ. Сѣсѣпује ми здравје. Мѹж, влас у кѹћу, ама нема ни дѹшу ни мѡзак. Вој.
- ТАЈА ПА —кокѡна (Вој); — свѣ да је она на површѣну, на чучѹл да излѣзне (Чин).
- Тѡм да је прѡва, овѡм да је прѡва, па се раскрилила на свѣ стране. Вој.
- Текѡв је он: сѡмо се напиња и сѡмо урнисује друђи. Пир.

ТИЈА — беше ђорав, па прогледал, па са далéко види. Брл.

— је на говнóто гóрњата корá. ВРж.

Тóва куче дошлó на влас, погосподило се, и óдма одвртéло óпаш. Дој.

Тојáгата му се ўлбшта (од носéње), снау тражи ама ћу нéма најде у тóлко девојће. Не знáје за кудé је, па иде там кудé му нејé мéсто. Јал.

У нáше селó се све текá деси да су будáле на влас. Км—Б.

Узимáло од нáрод, узимáло, па заборавило. Кс.

Ујашила сви, распрáвља, мýжа тéра да у слýша. ЦД.

Улэла му водá у ўши, затóв је главýту тóлко дигал. Рос.

Уржáл се, па с дрво при нéга не мóж да прйдеш. Км.

Че мý дóјде из дýпе ў—главу, нéче још млóго да дýва носат. ВС.

Чýјена мирашчика! Нејé смејáла муá да—ћу погледа, муá од вид. Држ.

Шегобáвљиви! Све óн мисли да је нáјпаметан. Сук.

ПРОТУРЊАК

Ала сам се најéла ко крнó говéдо. Пк.

Бóсе нóће под астáл, прáсе на астáл. Рс.

Брбáра сýде рéдома, брка и кудé трéбе и кудé не трéбе (ујéдење). Вој.

Голéм трóшлија! Трéбе млóго пáре и млóго јéдење и пијéње па да му затисне дупéто. МЈ.

Детé на рáботу, ама мýж на јéдење. Вој.

Дупéто му пóшироко од кошýљуту. Дој.

Иде на врр на грóбиштата, сáмо за ложицу пилáв. Пир.

Изéл, испил, исрáл, измочáл, па са нéма ни кудé, ни каквó да једé. Вој.

Једé, ама се никад не наситује. Цер.

Јéде, јéде, јéде, па се напé, па се извури, па сáмо што не прсе. Сук.

КА —зине, áлу че изедé. Грш/Вој.

— нéмамо, нéмамо, ка имамо — шибамо. Текви смó си ни. Гњ.

— се разједé коњá че изедé. Ср. (Вóла.Кр).

— седне да једé че изедé и бóга и бокчетијата. Вој.

Каквó је остéл, тоvá је испил и изéл. Чин.

Локмáш! Кудé чýје да има јéдење, да су свињу клáли, тáм трчи. Сук.

Мáлко су му два вурњáка. Изв.

Мáни га, тоvá је големá ала! По једбн вурњáк на једнó јéдење, и пá му мáлко. Држ.

- НЕ — знаје што је глад, не знаје што нема, само тражи да једé. Кп.
— наида се! Алу би изéл. ВРж.
- НЕМА — ништа од човéка, само једно једeње и пијење знаје. Пир.
— си кантáр, нема си никакву мeрку. Брл.
- Нí (мý) лeб дóста, нí му мánца прескáча. ДЦ.
- Óмаа (по) цeл лeб на једно једeње, и пá му мáлко. ДЦ.
- ÓН — ако не умéје да се умeри, ни му несмó крíви. Рс.
— си мeру не знаје, нeма си кантáр. Гњ.
- Онá парý не држи. Бонбóне че си кúпи ако не мóже дрýго, сáмо да тýра у алýту. ВЛк.
- ОНÓ — протýрњак. Свe онó да изедé, свe да испијe, свe да прокáра крз гузицу. Пет.
— се човeк не мóже од нeга (ни) скýта. Ка једeм нeшта, пóд—земи дá сам че ме нáјде. Грш.
- Пáре му—сe—не заврчáју. Трњ.
- Парý не заврчá, све прокáра што зарáди. Сук.
- По цeл вурнáк дeдá Ђýра је јeл на једно једeње, а нeма ништа од човeкa. ЦД.
- Пóјде Дóка на косидбу и понесe голeмý косу. И даду му лeб и с--лeб за ручбк. И он, штом стíгне, сeдне, и прво лeбат изедé, па забeре óткос од двá скрóча ко алá. ВС.
- Протýрњак! Тíја че волá изедé. Км.
- Рeћни му прeсти, па му ништа, ни парá, не достýса. Вој.
- Тáја нејe знала за нeма. Ста.
- ТÍСА — је лeвák обрнут. Дој. (Тóј је. Гос).
— кá се разјeде, áлу че изедé, свe ометe што му принесeш. Км.
— кá сeдне, волá че изедé, балóн винó че испијe. Сук.
- ТÍЈА СЕ ЈЕ НАЈEЛ И БЛÁГО И СЛÁНО, НЕЈE — за ништа жeљувáл (Вој)
— му остáло жeља за ништа. При.
- Тíја (слýга) че зáтре гáздуту у кóрен. ВРж.
- Трáжи сáмо да ге нeкој пóји и рáни. Гњ.
- Црвíво дýпе, па узíма све што му дó—руку дóјде, и што мóже да се једe. Сре.
- Широчбк си јe! Нíшта му од плáтуту не остáнује, све прокáра. Пир.

РАСТУРИКУЋА

Ако сакаш да си душманин на себе си, а ти још пи! —Ама све това знам, ама проклѣта капка, не могу без њу. Че пијем, па додѣка бче. Чин.

АМА —засѣдал узастопци, па по цел дѣн пијѣ. Нш.

— па голѣмо гѣсје?! Налокало се, па ништа не види. ДД.

Без ич по мѣже, а с малко не мѣже ка почне да пијѣ. Сук.

Гледај у њѣга, па за другога не питај. Огледало ти је пред бчи. Изв.

Деда Лѣка утепа бабу—Мику, она само труби. Дошл момчѣ на четри деца, па се игра сас њу како си бче. И стално пијан. Вој.

Дошла жената му да га одвоји од пијаниците, па му рекла: Чале, свињата рањеницата много блна, ајде дома да љу лечимо! А он, пијан, сас влашу у—руће, рекл вој: Нека цркне! Ови овде што смо, че дојдемо да у изедемо мртву. ДД.

Е, не мож жабу у воду да накараш, та и њѣга да пијѣ?! БЧ.

Закрвавил с бчи, па све иде нашевѣљ— недевѣљ. ВЛк.

Засѣдал узастопци, па само пијѣ. Нш.

Зорле се налевчује, ама бче све да га испије. Без мѣру пијѣ. Ала! Трњ.

И луд од пијаного бѣга. Како отвори капију, свити се разбѣрају, никој нече да му је у—речу. НМл.

Иди рано при њѣга док се још неје напил. ВС.

Испил си делат, и више не пије. Ама да је престал порано и са би бил здрав и убав ко што бѣше некада. А не—би—си ни њивете распродал. ВС.

ЈА —га текá намерисујем, попивкује малко. Пет.

— сам најгазда у сокакат! Ја сам у овѣја сокак гáзда! — А и ја ка се напијем, ја сам па погазда и оди тебе. Негѣ, де—се не прави на алу него се трезни и вацај се на некоју рабѣту. Гра.

Једно пине, друго чушне, једно пине, друго чушне, навузгала се, па ич не види. Изв.

Још не умеје да бди, а пуши. Че затре дом. СГл.

КА —дојдоше, па ка засѣдоше, па траже једење, па траже пијење, па њим неје доста. Па почеше да пцују, и да шибају, и да се замлачују. Девојчетијата се разбегаше од срам. А бѣше дошло и ни, старити домаћини, да бѣгамо од текви безѣчни и пијани гѣсје. Гра.

— једѣ и пијѣ, он малко пѣвише заграби понѣкад. Јел.

— пивне, па ка добије рѣч, па га не мож устајити. Јал.

— улази у авлију, бдма тражи да му сипују вино или рећију. Јел.

КАД —пине, па кад добије малкачко силу и крила, че му се одврже мб-закаг, и нече да знаје кво че да каже. Гра.

— се напијје, дбн и нбч га нма дма. Об.

Какó умрe, он ману тóлко да се напива. Са пијe на задúшницу, па на задúшницу. Кр.

Крка пáк! А једнó врeме не пијеше, бeше се поманул. ВО—Д.

Кудe лóче, тáм и лáје! Кво мбж да одбeреш од пијáницу?! ПРж.

Лóка и пијe, а пóсле прáви свáшга. ДД.

Лóш је у пијáнку —бiје, пцúје, бка, прáј нeред. Кп.

Мáну си женú, пропи се, зáгуби се нáчисто. Црв.

Мерiше на бчву сваñи дбн. Све си је бн ðорñутук пијáн. Сук.

Мбре, не кáни га да пијe. Он је и без реñију блeсав. Јел.

Морúзница у торбú, реñија у зáдругу. Те товá је Дббра Дрда. Дој.

Налокáло се, па си ни iмето не знаје. Сре.

Нáлевчiло се, нашлòкáло се, па на човeка не личи. Трљ.

Нáпи се, па све пóтроши. Пет.

Напијe се, па не знаје кво раббти. Пок.

Напило се јóш вечертú. Ка се разбудило úјутро, магáре му одврзано. Трeбе да га пијáн нејe ни врзувáл. А бн батáли бвце, батáли све, узне вилу, затвóри се у појáту и чeка тóга што му је одврзáл магáрето да га убодe. Те каквó пијáнка напрáви од пáметнога човeка. Пок.

НАПИЛО СЕ, ПА НЕ —мбж да стоји нá—ноñе. Од нeг нма нишга од човeка. Дој.

— разбiра по којi свeт оди. Рас.

НАПИЛО СЕ, ПА СЕ —на áлу напрáвило, па да га не поглeдаш. Сук.

— отруло од пијáнку. Зс.

— умóчало, па текá стоји у нáрод, на свáдбу. Навалило се на ðошe, па му се текá цeди низ брeвенeцити. — Iма једбн текбв и при нáс у Пбклешицу, Тбма, текá ко вáшега Лббу. ДД/Пк.

— усрáло. А децáта се малбчката збрáла окол нeга, па се сáмо ðикóте: ðи—ñи! Ви—ñи! Вој.

Не дáва му да пијe, бн је и без пијeњето шáшав. Соп.

НЕ ДРЖИ —га, не мбж да мирúје, пáк че пијe, и пáк че се бiје, и пáк че се кáра, и пáк че си дма отiде сас крваву глáву. Пет.

— парú, бдма трчi да се напијe. ВЛк.

НЕ ЗНАЈE —кво пијe. Пијe винó, пијe реñију, па и гáс да му принесeш, и нeга че (чiни ми се) испијe. Пир.

— си границу кóлко че пијe. Чин.

Никада си дома пијан не иде, увек га воде. ВЛк.

ЊЕМУ —буре при главу. Држ.

— се смеју и децата. Направи се на алу, па се ваља по путиштата ко свиња. Км.

Обикаља да пије рећију, ама жената љу закључила. Држ.

Обича да обрича. А после, ка се истрезни, сви му траже да даде квó је обрекал, па и онија на који ништа неје обрекал. Зав.

ОН —знаје кад работи: ујутро, кад се збирају пијаниците, и по ручџк, кад се врчу од работу. Трџ.

— је добар, добар, млого је добар ка је трезан. И по једну недељу не пије. А у другуту недељу се—не трезни, и тџг у—свет да бегаш од њега. НМл.

— млого пијеше, па се беше извезал, па излезал из дрџете. ВС.

— нема млого памет, ама тџв што има, има. Ама само док не пине, а често пине. Рос.

ОН СЕ —и не трезни (Зс); — не прибира дома трезан (Ста).

Он не пије сви—дни, ама ка пине да неси близа. Не знаје ни квó, не знаје ни штó. Вој.

ОНÓ —не пуши само ка спи и (ка) жваче. Изв.

— сви пијемо, али он си не знаје мѐру. А синат му се па и не трезни. Бла.

— се напило, па тражи паре за леб. Дадѐ му башта ми паре, ама га убаво начегари. Зав.

Пару не заврџа. (заврџа). Зав.

Пиј, сине, пиј, ама колко ти је благо! — Онó си ми, нане, све благо! ПРж.

Пијан легне, пијан се дигне. Пн.

ПИЈАНА АЛА! —Беше се напило, па смо га ко мрџавца купали. ПРж.

— Бљује, па се понѐкад и усѐре. Збира децата и мујете. Идѐ смејање по њега ко по мѐчку. Чин.

Пијаница је бил, амá неје продал ни бразду. За дом си је па водил рачун. ВЈ.

Пије ли, пијел! Буре без дно! ТД.

Пину малко, па после ка разврза орату, једва се откачимо од њега. Рас.

По једну недељу не пије, и тџг је млого добар. Ама другуту (недељу) се не трезни, само пцује, кара се, набди маану. Ка је пијан, свѐ му једно ко на ђоравога дџн и нџч, а кад не пије онџ се растресе, и пџчне да ме искарује. Пир.

Поглѐде га! Лоше оди, напило се. Че ме бије, че мора да бегам па у нашти. Пет.

Прво сврне при “Два голуба”, па се нацврца, па си тегáј дóm дооди.
ПРЖ/Пир.

Работи, али кад пине држ си ђавола. Па ка добије реч, па уби бóже! Зав.
Работил, не работил, ни му тóчимо да пије. Ама, он се па и покани да
работи, а има друђи који пију, а не рабóте. БЧ.

Расипидом! У кућу трéбе највише једбн да пије. Пију ли двојца, готóв
је дóm, пропáда. Брл.

Сá је текв како што је на тебе дрéјата, црн, па подбул. Пропи се, свé
затбр. Рос.

САМО —гáс и мáз не пијé! Пир.

— пије, и једно си знáје, и не мóж да замисли да ти нéшто трéбе у кућу.
Зав.

— рабóте, једу и пију. И свé што стечу, све изеду и испију. Ама млóго
рабóте па њим стíва. Трњ.

Саплита се, óка пцјује, изгуби се ко да нејé тíја човéк. Грш.

Свáкоме наздрáвља, сас свáкога пије по чáшу, па се он највише напијé,
па му се пóсле свí смеју. БЧ.

Селó њој се смејé! Женá, па пијаница?! Држ.

Тáта иде пијán, бéгете на тáван. Тм.

Тé, пинул је сá мáлко, па че му је дóста до пáнацур. БЧ.

ТИ СИ —алáлема мињувáл при буре́то?! Чин.

— злáтан ка си пијán. А мóјти чудо ствáра, па се узрта, па се свí
разбéгамо. Јал.

Тíја је дужан и на пцетáта, задужил се до ушíти. Задужила га рећíјата.
Сре.

Тóв је несрétник човéк! Напи́ва се. Пок.

Товá је прекáрано! Товá сáмо мóже алá да напáрај, тóлко да испијé, и пóсле
тóлку штéту да напáрај. ВЈ.

У ббчву да улéзне, сýв че да излéзне. Пир.

У главуту му пау́чина, а пүши туту́н па му дорíм на дүпе излáзи. Сук.

Узé ми дéл, и сá је све смочáл. Км.

Узне цигáруту, па ћу засíра, па ћу заглéцује, тóлко му во́ља за тíја
проклéти óтров. Држ.

Умрé Јóва, ама нејé жéдан умрéл, не мóж си чéпимо ўста. Испíл ћило
рећíју одједнуш наштé срце, па пóсле умрéл. Пк.

Ўтлапи се, па бíје. Сédне, па јédне, па пíне, па се утлáпи за нéшто, па
се сéти каквó му је мáјха си причáла за жену́ту, па пóчне да ћу бíје,
па селó збéру. Пет.

ЧЕ —га поје пак сас расол, пак че га трезне, пак че ветера конштраци.
Сук.

— престане да пије, ама кад умре. Ш.

Чича ми се удави у вино, у бичву. На црево улезал у њу и удавил се. Рас.
Чорнул малко, па ка се расмејал, па ка се распојал, не можемо да заспимо
од њега. Сре.

Што искара он изеде, испије, потроши, и па нема ништа. БЧ.

Штом се напије, одма се тепа. Бер/Пир.

РАШЧОВЕЧЊАК

А он па воли младата пилишта. Тека, па само љи оближе. Брц.

Ако је работа, све ја да уработим. А ној, дбн—ноч, дбн—ноч, све си ној
исто — спи—сћита, спи—сћита, у сјнце и не гледа. Држ.

Беше се поднела сас старца, кучка, мбж черка да му буде. Гњ.

Блазни свет, а родá у—земи да пропадне. Гра.

Болје да си је главњачу церову у дупе набил, него што се оженил за туја
ораспију. Пс.

Вануло ашљакљкат, и текá си му најдобрó. ВЈ.

Верка је оди те толачко заргала сас мужје. ДЦ/Гра.

Влачило је речће! Које како си је. У моју вамилију това неје имало. Гос.
Врже манистата тува, и тури хитку. И одма у познају који теквe траже.
Зав.

Вртунка је она од крај време. Рос.

Ганка си је Ганка! Прво си је хев правила сас Јанка, после си је хев
правила сас Станка, а са си прави хев сас сви редома. Д.

Димат си све по тебе иде. Куде идеш, све по тебе иде. Рос.

Дованула се сас момчетија, па само орлеца. Вој.

Дрнкаше ној кантуту. Тм.

Дрт човек, па се замлачује (сас девојђе, па и сас девојчетија). Сук.

Задржна жена! Затича га, и иде куде си бче, и прави саир. Сре.

Замлзла га, памет му узела. Сук.

Знају ној алиштата, нема да дозволе да њим се у кућу дотресe. Пк.

Зорле по—зем оди, а по жене оди. Тм.

И она је прекарала триста ђаволије. Добро је и жива. Јел.

И таја што си од њега отишла бези дбн, и она неје добро прошла. И толко
жене после промени, доводи искарува, доводи—искарува, само он добар?
Цр/Пир.

Изгустирало се у младити дни, па се неје за нигде. Брц.

Їмају си онї шумш, ама се не одавају. СГл.

Какó че га је срамота ка је узел срамат у куче, и баш га брига. Све му равниште да—ли—је дн, да—ли—је нч. Гра.

Мáјна ми је големá курва! Затóва млóго мрзим курве. ПРж.

Наалил се на помíјете. Тíја нéма дóм да збéре. Брл.

НЕ —знáје ни срам ни стрá (ВЈ); — мóж се откáни (Вој).

— умéје две слáмће да прекрсти, а резил убаво знáје. Кр.

НЕЈÉ —имáло стрá, неје имáло баштá, па се влачíло по путíштата с мўжје, па је и уз трн и уз грм рацáло. Пир.

— козарíца негó курварíца. Дој.

НÉМА —мóзак колкó једнá чáвка тáја Лéна (ВС); ни стíд, ни срам (Рас).

Нí је распуштеница, нí—је удовíца, а сíна íма. Пир.

Нитí знáје кудé је, ни кудé је пошлá, ни кудé че стíгне, ко кучка лúта. Кр.

Нóј па нéв што сам љу затéкал с Јóву на кўп. ВС.

Оди све рáботе, у курварлбк и у мурдарлбк се нáјразбира. Сук.

Оженила се колкó да íма кóј да нóј је на децáта баштá. При.

ОН ЈЕ —голém мрснíк. Кр.

— лáпавина! Што зарáди све испијé, прокóцка и на женéтíне потрóши. Соп.

— узел у куче óчи, (неје га срамотá). Соп.

Он ме је убаво да благосíвља женéте, ама не умéје да рáботи. Изв.

ОНÁ —мислíла да че га промóча, измóча, ама оно нéче, че мóра да се рáца. Зав.

— му је господáр. Рáботи си кво нóј прдне нá—памет. Їде брúка по нў ко по кучку. ВЈ.

— не бíра ни Циганина, ни Бугарна, свáкому дáва, па и детé да је, па и старц у стó гóдине. ВС.

— неје млóго одрóчљива. Вој.

— нéче да си кáља обрáз, а он снíта по селáта, и кудé íма две жéне, он трéћи. Рос.

ОНЇ —се отрéсоше оди нў, оженише гóвна, па сá нéка му дру́жи мíсли. ВЛк.

— су на једнú пáмет с мужатóга. Трњ.

ОНÓ -да íма акбл у—главу не бí текá реботíло. Јал.

—на све íма крај, и на јéдење, и на пíјење, и на рáботу, и на све íма крај. Сáмо на онóва, на курварлбкат нóан — нéма. Гра.

—сáмо (још) пцетáта љу не јáше. Прж

Опљаштила голу гузицу па се само вртка пред мужјети. Трњ.
 Паре, пијење, коцка, трговија, и чужде жене. Па понекад и девојче, кад
 му падне. Текв је он. Кр.
 Питај бога кво је све работила кад је била млада?!
 Повел га ђавол на зло, па не знам кво че напраји. Че си растури домаг,
 това че напраји?! Изв.
 Пробило се това на свá врата. Али без мужатога, да њој не смита. Нш.
 Пчешка му работа. Оно се сас това дичи. При.
 Са да ћу тражи и с брину, ама ћу нема дом. Са му подобра, поубава
 оди друђе, ама умрла. ВЛк.
 САМО —клоцати депата. Вој.
 — се забди, и шита по мужје, и другу работу не знаје. Трњ.
 — шеста с очи. Држ.
 Сас женуту се нашли. Не знајеш кој је од њи полош. Пет.
 Све је испрода. Неје лбо кој се на това даде, на курварлбк. Вој.
 Шита, па повлекла бесовицу по њу. Држ.
 Теја што се мажу сас цвилку и пудрилку за панацур, асли су ко веште-
 гарће. Прашиште њим се налепило на лице, па ко да су се с коњску
 мочку спрале. Убавило за пијац и за бунште. Држ.
 Теква си је од девојћу. Дечица му родила, па мора да ћу трпи. Пир.
 Ти си, значи, теква била, а овам се пражип на девојћу! Бла.
 ТИЈА —знаје која какве гаче у село носи. Грш.
 — је ко куче, тија је изгубил срам. Сук.
 Таврогуза и мрдогуза! Пошавеше свити по њу. Гњ.
 Толко је чесна, само још на башту си што неје дала. Соп.
 Узела у куче очи, па си иде редома, сас свакога, не пробира. ВЛк.
 Првиво дупе! Не мож дом да си седне, не мирује, мужје тражи. Сук.
 Чокал њим кантуту, народ да знаје. Тм.
 Често се закача сас младете, па че му серу у бркове! Зашто да му не серу?!
 Гњ.
 Шоврт жена! Од њу ми немој казујеш, де нешто друго да си оратимо! Вој.
 Шокица узвери народ сас курварлбк. Сас свакога поче да иде. Пир.
 ШТО —искара, укара, што искара, укара, и како да има?! Кс.
 — ишчука, начука, и за кућу не мисли. Пир.
 Штом си не добди дома на спање, това је мангуп. Пир.
 Штукла је од сабале, и јоште не добди. Брп.

САМОЖИВЊАК

Ака и онó, не знаје да се одмóри. Óче да стечé зачáс, а онó не мóже. БЧ.
Ако ћермида пúшти мáсло, а комарбц лóј, а пóп сáзу, та и óн га чáсти.
Кр.

Баштá му је стíснут ко две—пáре у ћесу. Не мóж му иглú сас варију у дúпе набíју. И тóва сас чúк од пет—ћíла. А и óн ко баштú си. Рас.

Богáто сас пáре, и сас децá, и сас стóку, и сас зéмљу, а циција. Вéгар ти текбв газдинлбк?! Км.

Видиш ли (га) какбв је незаситњак?! Грш.

Вика за тéтку, а пíпа ћилимат. С једно—óко вика за нý, а сас другóто глeда каквó че дрпне. Пир.

Гáзда, ама за нíкога нéма ни пáре ни срце. Брц.

Глáдан за пáре, а нејé за рáботу. Пир.

Голéм заламáч, óче све у нéга да је, свóто пóље да кúпи. Сук.

Гоцá сéца, гоцá рáботи. Амáлини! Óче свé да гíне, при нéга да је, да се засíти. При.

Да несбм ни вóл ни кóњ у тíја човéци. ДЦ.

Дáваш му и сас кáпу, и сас шáку, и пá му мáлко. Изв.

Дóјде мáлко како заблесáвен сас тúја нeгóву големú рáботу. Км.

За цицију кáжу: Двојíца га држú, а трéћити му чúка јексér у дúпе да не мóже да зáспи. Кр.

Збíра, збíра, а за когá тóлко збíра, децá нéма?! Чe лéгне и óн једбн дбн ко лéшник. Вој.

Зграбнó дúпе! ВРж/Вој.

ЗÍНУЛО МУ —алáта (НМл/Дој); — алáта, па се не мóж наједé (Гњ).

И кóш че му плетém за пáре, свé че рáботим сáмо да збéрем пóвише пáре.
Дра—Б.

И он текбв, циција, стíснут, ко да га је Мíка Папáлика родíл, ко да му нејé зéт. ВЈ.

И с нóђе, и с рúће је копáло, сáмо да дóјде до тóва, да је у нeгóве рúће.
Км.

И што исéре, и тóва би изéл. ВС.

Иáко је тóлко стáро, и мóж јúтре да гáвне, ама ни једнó гóсје не пропúшта.
Не пúшта младíти да íду. Цр.

ÍМА ПОПÓВСКУ РÚКУ —не дáва, а узíма (Чин/Кр); — сáмо узíма (Гњ).

ЈА —бијем тупанат, а он зби́ра бакши́шат. Пк.

— више ценим паре него здравје! Текá све оратеше, бече голѐм сребро-
љубац. Па и он умре, и претече млого од његов врс. Трњ.

Јајца крз рупу пушта. Па која не пројду, за њега, а која пројду — предава.
Влк.

Ка се усили (на ра́боту), не уме́је по́сле да ста́не. И не тре́бе му нагњи́чар,
не тре́бе му ни́кој?! ПРж.

Кад год мо́жеш, и кад год има, узимај! Текá си учи́л децáта, и те са, она́
пóстрашна од њега, цѐл свѐт бче да згрну, да је у њине ру́ће. Бри.

Ка́же (да) мѐсо не во́ли, а ка оти́де на—госје изеде́ по́више од мѐне. Жа́л
га за пару́ту да си сам купи. Рс.

Какѐв је скр́чав, да мо́же у грóбиштата би свѐ однѐл. (понѐл). При.

Когá он оши́ша ти́ја по́сле не мо́же да урасте́ (ни́) за десѐт го́дине. Кр.

Кóлко има, он глѐда још то́лко да има. Ако му дадѐш, да зна́јеш кому́
да́ваш, кому́ од голу́ ду́шу дво́јиш?! Држ.

Ла́комо за паре, ла́комо за пи́јење, ла́комо за једе́ње, па умре́ и онó. И
то́ва пред нас, без вре́ме. Бла.

ЛАМТИ́ СЕ ЗА —једе́ње, за имóт, за паре, за чу́ждо (Јал); — чу́ждо (Вој).

Лóши су млого. И од бóсog опѐнци че собу́ју. Км.

Мика му је брáт, али (је) једѐн зáвидан човѐк, зáвидан човѐк та мáни—га.
Свѐ он да има. Гра.

Мóрс, ти́ја ли скр́чља?! Ти́ја си не́че даде́ ни грозни́цуту. Вој.

Намура́ло се и блáго и слáно па са бче и од мо́јту сироти́њу да закáчи,
још да има, не́је му дóста. Сук.

Натисáл на ра́боту па смр́т че си ствóри сáмо да ста́не најгазда у селó.
Пк.

НЕЈЕ́ —му за работу́ту, него за парѐте. Гра.

— она́ млого дáшна. Нѐма ти даде́ трн óко да си извáдиш. Пир.

Не́ка има и и́ље и ми́ље, бри́га ме. За њу́ си има, за мѐне не́је. Вој.

НЕМА —днó, ко попóвска торбá. Вој/Чин.

— ду́шу другóму да даде́, да помóгне, а свѐ има. Сук.

Ни́ пи́је, ни да́ва. Чу́ва свѐ за они́ја свѐт. Рос.

Ни́шта му из—ру́ће не излáзи. Рс.

Њего́ва се парá не турчи. Бер/Пир.

Њѐму све тре́бе, и сáмо п́лни цѐпове, и на дру́жи не глѐда. Км.

О стра́шно чу́до?! Па, ако је га́зда он рóгове не нóси. Пет.

- ОД ЊЕГА —да не отóди, а кам њега мóже. Дој.
 — не отóди, млóго је скрчав, и ништа дрóгому не дава. Рс.
- ОЊ ЈЕ —и сéбичан, и зáвидан (Сук); — млóго скрáпа (Дој).
 — текvá душá, он за пáре мóже и брáта да убíје. БЧ.
- ОЊ ЈЕ ТЕЖАК НА —давáње; — парý. ЦД.
- ОЊ —све óче да је у његове рúће. Пир.
 — си све наврчá вóду на своју воденицу, и нејé га брíга да ли трéбе и онéја воденице да мéљу. Рас.
- ОНÁ —íма сáмо једнó превó, ко кúрјак, па се не мóж наједé. Пк.
 — не дозвáља влакнó да њóј пропáдне. Сук.
- ОНÓ —је увек отвóрено — нíкад му дóста нејé, нíкад да му претечé. Ако íма једнó, а онó увек тражи дрóго. Пир.
 — нéма сéтку! Óче све сáмо да урабóти, дрóгому пáре да не дадé. Брц.
 — њóј се умалејáло у очíти па сáмо сéца, сáмо купúје. Цр.
 — óче да је свé у њéга. Сéбично, челáто, саможívо, ко да нејé крстено, ко да нéма дúшу. Зав.
- Отишбл је у једнí драмлијe. А и онó теквó, па се стíснуло, па не дава трúnчица да му пáдне íз—руће. Сук.
- ÓЧЕ —и да стíсне, и да прдне, а онó не мóже текá, нити је нéкад моглó.
 ЦД.
 — цéл свéт да је његов, пá му све мáлко. Кп.
- Пáзи се да га бблá не убéцка. Брл/Дој.
- Помијáрка женá, грабљíва женá, саможívо нéкакво. Гра.
- При њéга нéма празник, нéма нéдеља, он стáлно рабóти, óче да је најбóгат, ама у плáнину се богатлбк лбко стíча, лбко се богáт не стањује.
 ВРж.
- Присíпује на млекóто вóду свé док се белéје, па га тбг продава. ЦД.
- Рачунцíја голém, ја се не ортáчим сас теквóга. Кр.
- С ЈЕДНУ РУКУ ДÁВА —а с двéте узíма (Соп); — с пéт узíма (ВРж).
- СÁМО —врндí! Свé си рабóти ко да нéје остарéло. Óче богáт да умре.
 Ор.
 — глéда, и сáмо се мршти. Па ка спушти онéја вéце, онéја трéпће, па ка се умргне, да ћу не гледаш. И све њóј се малí, и свé би удавила у кáпку вóду. Саможívо, сéбично, рíжа големá. НМл.
 — залáма! Мáлко му његовото, па сáка чуждо. Вој.
 — летí за пáре, не глéда ни лéво ни дéсно, ни да ли је срамотá или нéје. Лáкомо, за пáре че цркне! Соп.
 — прибíра, а ништа нíкому не дава. ВС.
- Саможívно теквó, без дúшу. Рас.

СВЕ —га стра да че умре гладан. Бла.

— гледа, ка се с некога ортачи, да претегли на његовату страну. Текву душу има. Км.

СВЕ МУ СЕ —мали у очити (Км); — рука тресе ка требе да дава (ДЦ).

Сѣбичан, па работи, па кѹћу плни, па пारे на куп трупа, па купат расте. Оно че га тѣја куп и закопа на—крај. Гњ.

Стално ме обира, од њега не могу пару да завртѣм. Пет.

Стисал се ко пет пारे у ћеску. Кр.

ТАЈА —ли татабица че ти даде нешто?! Вој.

— па рђа?! Оче све у њега да је, другому ништа не дава. Држ.

— чека оклапину, чека да њој нешта падне чуждо, да га не заработи сас зној како ни што га заработимо. Држ.

Текв је он човек —све гледа да климне на његовату страну. Сук.

Тѣја гѣзи преко живи! Рас.

ТѣЈА ЈЕ —малозѣман; — малозѣмник. Соп.

— не дава ни тиче да—му прелетѣ преко—ѣмање. Гра.

ТѣЈА —се не брка у цѣп, тѣја има змиче у цѣп. Големѣ је цицѣја. ВЛк.

— ти нема даде ни лѹково перо. Вој.

Тражи да купи, ама да не плати. Епа, не могу јѣ цабе стоку да чувам, а он да се гѣзди. ПРж.

У стање је ложицуту да си провртѣ, зрнѣта да збере, чорбѹту да исцѣди. Км.

Што је узимало, оно неје видѣло. А што је њојно давало, оно све запамтѣло. Нѣчу више сас њу уток да правим. Че си живѹјем, али уток више нѣчу да правим. Вој.

Шушпу из туршију узне, и једѣ, и па вој остане. Вој.

ОМАЛОВАЖАВАЊЕ ПРИПАДНОСТИ

БАЗОВИК

Базовичање, ровичање, печу сто овна, једу — ..., ајд нѣчу да га кажем! (говна). Ста.

БАРЈЕ ЧИФЛИК

Жабѣри су Чивличање. Рас.

Синко, нембј само у Катран—малу, у Чивлик, да се сѣлиш! СГл.

Чивличање жабáри! Чивличање жабáри! Текá су ни деца из другáта сéла у шкóлу подíрала. БЧ.

БАСÁРА

БАСÁРЦИ —ко Басáрци, ко у крушу, тáмо се извéли, тáм си н́йм добрó. Једнá се оди н́и у—груди ударáла: за вáс Басáра, за мéн Тíја Бáра, па и поубаво. Изв.

— магáрци, а Чивличање кмéтове! Текá карáли једу мláду невесту, ка пошлá за Голéми Чíвлик, сватн́ината да орати. Онá се возíла на крлéшку и текá окáла. ВС.

Водíли невесту до Басáру, и све ишли́ узбрдо. А невестата питáла: Ѐма ли нéгде рáвно, мáлко да сéднемо да се одмóримо? А онí вој одговорíли: Још мáлко! Још мáлко! Сáмо да излéземо на Рáвни—пут! Ишли́, ишли́, све уз—брдо, а онá ћи чáс пó—чáс питувáла: Кудé је Рáвни—пут?! И на једнó мéсто вој рекли: Е, сá је тóва Рáвни—пут, тува че одмóримо! Онá погледáла, нејé рáвно, па реклá: Сéрем ви се и—у Рáвни—пут, и у селó! Ако је овóва рáван пýт, каквó ви је селóто?! ВС.

Гнилчанка се оженила у Басáру, па у питáле другарице: Ама штó у Басáру?! А онá н́йм реклá: Ако је за вáс Басáра, за мéн је Тíја Бáра! Пк.

ЗАНÓСИ СЕ КО БАСÁРСВИ —влачéг; — колесáр. Кр.

Кáмик не мóж да остáје, óдма се свáља, и онí нашли да се вáле сас селó?! Изв.

Невесту водíли из Крупíц у Басáру, па стíгли на Рáвни—пут, па сéдли да се одмóре. А онá, јáдна, дýшу изгýбила, уморила се. И ка посврнóла дýшу, питáла ћи: Којé је овóва мéсто?! А онí вој рекли да је тóва Рáвни—пут. А онá н́йм пóсле реклá: Ако је—свé при вáс рáвно ко Рáвни—пут, да се врчам?! Кр.

СÉРЕМ —ви се у Рáвни—пут! Једбн бýта, а двојíца држý?! ВС.

— те Рáвни—пут! Двојíца држý, једбн вóди! Изв.

БÉЛА

Ахóк—ахó! Ахóк—ахó! Ахóк—ахó! Дам—ћí! Дам—ћí! Дам—ћí! Црна Жецооо—оо! Текá Бéлци мáме óвце. Брл.

Бéла и Гостýша, дивлáци, а Рóсомач —Албáнци. Дој.

БÉЛА ЈЕ —запáдло селó. Пк.

— селó невелó, али́ је Јéлћи понéло! Текá је појáла Лéпа Крívћина ка óтиде Јéлка, н́она рóднина, у Бéлу. Пк.

Бела, малечко селó. Там сáмо магаришта пасу и има две—три кúће. ДЦ.
БÉЛАЦ —ка те срéтне, или ти дојде у кúћу, одма ти каже **ПОМОСИБОГ**,
 и **ЗДРАВО—ЖИВО**, и **ЗБОГОМ**, све ти каже заједно, на куп, да после
 не заборáви. Па по това си остáне при тебе кóлко си оче, прича млого
 или ћути, који каквн је, или нешта рабóти. И на крај се сáмо изгуби,
 отиде си без **ЗБОГОМ**, па не знајеш да—ли—је отишóл понадвóр, или си
 је отишóл. Пк.

— се валил: У Гологузу грдна моруза, седамдесé и пет клáса (и свíти)
 у кáпу стáну. ВЛк.

Бéлка реклá: Кад би мéчката ргнула низ Сиропáтницу, Гóга Мíцин би
 у сас два—зуба појел. ДЦ.

БÉЛЦИ —Бéлци, изгорéли ко тéлци; — изгорéлци. ВЛк.

— изгорéлци, изгорéло телé имáли, а онó њим се посрáло у тигáњ. ВЛк.

— надíгли кóлци да бíју Добродóлци / Добродóлци билí јáһи, па њим
 га накáрали ма́һи. Гра.

— су срнарé, нéсмо ми П́клекшање. Нас текá не трéбе да óкате. Пк.
 (Лукањцу).

— траже невéсту, побéгла њим ноцту ка ћу довéли, побéгла на младожé-
 њуту из крéвет. Младожéња се разбúди, нéма ћу, рíпне се из крéвст, óкне
 брáта си и пóјду да ћу траже, једнн на једну страну, дру́ђи на дру́гу.
 Младожéњата у реку́ту ка бíл, а брáтат на брдо, па óкнул брáтатога:
 Бáте, најде ли у?! — Најдó, најдо! Најдó у диру! — А каквá је дíра?!
 — Еве, исрáла се! Говнó! — Турí прс да вíдиш да ли је жéшкооо—оо! —
 Жéшкооо—оо! Жéшкооо—оо! — Пуши ли сесе—есе! — Пушиии, пушиии—ии!
 — А на по ну́, а на по ну́уу—уу! Дој.

Бéлчанка се валила úбаву морузу набрáла, седамдесé клáса и кáпу стануло.
 ВЛк.

Гологуза, грдна моруза, седамдесé и пет клáсе, у кáпу. Па пóшла мéчка
 низ Гологузу, па свé скрши́ла бéлску морузу. ВЛк. (трíјес пет клáса.
 Пк).

Добродóлци надíгли кóлци да бíју Бéлци, што су глúпави ко тéлци. ВЛк.

Еј —Бéлци, и ви ли сте лúди: Еј Бéло, и тí ли си селó; сéдам кúће,
 дванáјес сокáка. Дој. Текá су појáли Доћíнсђи свирци́је преди рáтат,
 по селáта на свáдбе.

— имамо у Дúлу њíву добру́, кагá добро рóди, по седамдесé клáса у
 кáпу стању́ју. Брл/Дој.

ИМА —десетíна Бéлће у П́ккешпицу. И има који и ишегáвају што су
 Бéлће. Пк.

— кому́ је Бéла невéла. На Бéлци је Бéла Бéла Палáнка. Бе/Пир.

Кад ргне мéчката од Јóнчину крúшу, па у морузу́ту. Какó јéла, текá се

просрала. Гра.

Мој деда—Риста из Гостушу била је гајдарџија, па је ишћл с тупанџије по свадбе. Једампџт свирџли у Бѣлу. Ама Бѣлчане нѣмају куде да играју, па играли у малечку граџину. А усрѣд граџинуту бил малечџк виџр, за прскане с воџду, за пољеване. Деџа ми свирџл, и како свѣџи гајдарџија глеџал џ—страну и глеџал високо. Приметџл одјѣднуш да се свирџџети смејџу: џи—џи—џи! Ти—џи—џи! Ка поглеџа, онџ јѣдџн како џгра излази из рџпугу, а на по џѣга улази друџџи, па трѣџи. И текџа, јѣдџн по јѣдџн, џас у рџпу, џас из рџпу, свѣ си укаџали нџвете дрѣје. Па ка примѣте Бѣлџи да им се свирџџети смејџу, онџ наџзну колџи и појџуре и, и свирџџије јѣдџа побѣгну. Онџ там у Бѣлу нѣма ни куде џро да се играје. Гос/Пир.

ОЈ БЕЉО, БЕЉО, И ТИ ЛИ СЕ СЕЉО, ДЕВЕТ КУЋЕ, ДВАНАЈЕС СОКАКА —А са при кога че џдемо (на гџсје)?! Дој.

— Блѣсава је џџра свѣка која Бѣлџа сака. (Будџала је). Пк.

— Нѣма (ни) свѣрака куде да се покѣка. Гра.

ОЈ БЕЉО, БЕЉО, И ТИ ЛИ СИ СЕЉО! —Изгорѣло тѣле, кој—че—га коље? Нѣка га коље Борко касџпин. Изгорѣло тѣле, кој че га дрѣре? Нѣка га дрѣре Љџба сас два зуџа. Изгорѣло тѣле, кој че га печѣ? Нѣка га печѣ... Изгорѣло тѣле, кој че га јѣдѣ? Нѣма кој да га јѣде, нѣма никој зуџи. Гра.

— Јџуда џџра свѣка која Бѣлџа сака. ВЛк.

— Осам куће, дванајес сокака Будџала је свѣка која Бѣлџа сака. ВЛк.

ОЈ БЕЉО, БЕЉО, И ТИ—ЛИ СИ СЕЉО, СЕДАМ КУЋЕ, ДВАНАЈЕС —плевџџара. За живџт у Бѣлу не ваља. Пк.

— сокака. Девет бѣбе јѣдну краву млџле. У чибџк су млекџ сабирѣле, и у лулу млекџ избџкале. Брл/Дој.

Окал Бѣлаџ брата си од јѣдно брџо, а брат му бџл на појџату, на друго брџо: Еееј, Батѣе—ее! Доџди си доџм! Врџи огџнат и запрѣче кравуџу, па си дојџди доџма да виџдиш какџо је дошлџ! На савиџџтине, на заџуљџтине, па саџмо врѣви РКЕ—КОКЕ, РКЕ—КОКЕ. А јѣдно па дџма ДУМ—ДУМ—ЕЈ! ДУМ—ДУМ—ЕЈ! Пк. Товѣ је билџо ка је прѣви—пџт дошлѣ плек—муџика, а Бѣлџи јџш несџ билџи виџѣли тоџа џудо.

По прѣви пџт дошлџ свирџџије у Бѣлу с гајџе и с тупџни. Два брата билџи овџарѣ, па јѣдџн ишћл из сѣло и окал од јѣдно брџо другоџога брата којџи је бил на појџату на другоџо брџо: Запрѣтај кравуџу и врџи огџнат, па дојџди да виџдиш квџо је дошлџ у сѣло. А он озџоре изокџл: Квџо је дошлџ, бре?! — Нѣкакџо на савиџџтине, на завиџџтине, па саџмо дџма РКЕ—КОКЕ! РКЕ—КОКЕ! РКЕ—КОКЕ! А јѣдно пак дџма ТРУМ—ЕЈ! ТРУМ—ЕЈ! ТРУМ—ЕЈ! ВЛк.

У БЕЛУ — је по вагџн кџмпирје једџн чџвџк вадџл. И џма стџка, а раџа се и жџто, и неје тџлко лџше за живџт, ама се свџ ишегџвају сас Белџи. Зав.

— трч—трч, па клџс морџза; трч—трч, па клџс морџза. Рџдне си се текџ, џбавџ текџ ко шџе ви прџчам, на свџку четвџрту гџдину. Пк.

Ударџ ли на Гџлогџзу...! Текџ џим једџн, Жџка Милџнџков, сџ у Пџрот рабџти, нешта саставџл, џма ако сам га чџл, не знам да ти га кажем. Пк.

БѐРОВИЦА

Бѐровска џрда! Они, Бѐровчање, не кажу “вурда” како ни остџли, па џи текџ ишегџвамо. Км.

Гџре, у Бѐровиџу, свџ је слџтко —и слива, и јџбалка, и јџгне, и кокџшка. Неје џсто да ли јџгне пасџ у Новџмџлско, у Бџбину бџру, џко је тџмо земљџта дебџла, или пасџ цвџтну трџву на неџоју чџку у Бѐровиџу. Бер. Растџрен ко Бѐровска реџџја и ко присџјанска девџђна. ЦД.

БЛАТО

Блатџ рџгатџ, а Кџстур —златџ. Кс/Гра.

Пџцџтата лџју, па лџју. Ако су Блачање, дајте џи, ако су Кџстурџи, лџјте џи. Бла.

Че му даџу Дџгу—рџдин за мирџз. Кс/БЧ/Гњ.

БРЛОГ

БРЛОГ —ко брлџг! Там лисџце жџве, и смрџи. ДД.

— не каже S, а каже га Дџђинџи. Брлог каже ЈѐЛОВИЧАНИН а Јелџвица Јелџвчанин. Брл.

Брлџжање крџџжање, у лулџ мџсло сабџрају. Дој.

Кокџшка лежџла у пџлог, у павитљџк, и Кџжљинџто, а зџјак ишџл у нџшџто да једџ зџље. Па ка се врџл квџчкаџта џу немџла, па се он скџта на пџлогат, лџгне на јџџтата. А мџј тетџн види зџјакџтога кудџ је отишџл, па полџк, полџк, прџде му блиска и убџје га. А џн је из Дџђинџи па раскаже на Дођинчање. И сџ ни се онџ смејџ кудџ ни виде: На пџлџси ви лежџ зџјџџи па извџде пџличи. Брл.

НИ —џмамо Дџду—Раџу на Ковачџво, а Јелџвџчање Бабу—Вџлу, па смџ на по тџва сватџџна сас џџ, џко местџта несу нџблиза. Брл.

— смо пџпамџтни од Брлџжање. Ни си нџђи мијџмо у тџја вџду, а онџџу

пију! Текá ни се смеју Доћинчање што рекáта прво мињује крз Доћинци, па пóсле крз Брлòг. Брл/Дој.

По двајесе клáса моруза стáне у кáпу. Тòлко њим рòдно пољето! ВРж.

Тé какò је билò! На свињарá женá изнела на попá на Задушницу да чита пòменик, ама погрешила па изнела списак од свињете. А пòпат бил мáлко пинул, па не приметил каквò чита, и ка почéле женéте да се смеју, видел да не чита пòменик за мртви човéци, нéго за живи кòји кòлко свиње искáрује. ВРж.

У Брлòг не помáга ни бòг. Брц.

Умирál Брлòжанин, бил млòго бòлан а живил у град. Па рекъл: Сáмо да ми је да отидем у Брлòг да ми Мòмко заплетé чарáпок óдма би оздравел. Брл. (Сујеверје).

ВЕЛИКА ЛУКАЊА

Белци рекли: Бика че кòлемо ка се ви Лукáнци отсэлите! Товá је рекъл бш Давид Мишáрин. Ама умрé Давид, а ми смо јòш тóва. ВЛк.

Гостушање кáжу ЧЕ ЛИ ИДЕМО, а ми текá не кáжемо. Ми кáжемо ЧЕ ИДЕМО ЛИ. Гостушање кáжу ДЕЧИЈА, а ми кáжемо и ДЕЧИЈА и ДЕЧИШТА, све равнò. ВЛк.

Дојди (ми) деда—Стојáне (нá—госје), че закòлем усрано слéже! Пк.

Еј Лукáнци, и ви ли сте мòмци, окрпени свé сас белí кòнци. Пк.

Закрпе га сас белí кòнци, пá се загрне сас калут, па излэзне у селò. И свáћи се прáви пòпаметан од друћити и сáмо се распрáвљају и кáрају. Пк.

Има текá да се разредимо, да се разреди нáрод. Свé се óтсели одòвде, не сáмо на Лукáњу нéго и из цёлјат Висòк. ВЛк.

Имам си закáчушку гòре. Ли сам гòре рòден, одрáсал, Лукáња си ми нá—срце лежи. ВЛк/Пир.

Кòј гòд се нéје померáл из нáше селò, он је пòзатворен, он пò не прíма нáмерника у кóћу. Истина је што кáжу за нáс да несмò млòго (добрí) за човéка кòји налúта, когá пút и невòља нанесу. ВЛк.

Лукáнско детé, Љуба Тáсин ка је бил мáлечкв, ровáло, и тражило од мáј-ћу си шћембé. Ка клáли свињу, ублажило му се дрòб, а онò га окáло “шћембé”. Тражило дрòб, не умејáло дрúгако да га кáже, а нáрод óколо почел да се смеје и да га обрта на дрúго. Мајhá му се засрамíла, билò стýдно текá да тражи, па онá: Сине, дрòб! А он: Нáне, шћембé! И текá

млого пути, пропадла женá у—земи. И това дова́те Завојци, па се текá ишегавају сас нас. ВЛк.

ЛУКА́НЦИ —кр́пени с бели́ ко́нци, и недокр́пени, него како—да́—је. Пк.
 — ма́лко како затéсају у гóвор, а ми не затéсамо. ДД.
 — онí ка́же ЧЕЛÁ, а ми ка́жемо ПЧЕЛÁ како што ка́же цéл свéт. Брл.
 — пога́нци; вртилешник. Пк/Гос/Бе.
 — су били́ посиротíња оди нас. Па дево́јне на́ше ди́рају лукра́нска мом-
 четíја: Еј, Лука́нци, и ви́ ли сте момци́ / Окр́пени свé сас бели́ ко́нци?!
 Гос.

Лука́ња си је текá од памтивéк. Имá да прца́ваш за ле́б, а нéма ти ни́кој
 ле́б даде́. И глас́ ако ти зна́је, и кум́ да си не́кому у Лука́њу, па́ те нéма
 пу́ште унут́ра. То́ва што ти је Заво́јац казува́л не́је лб́жá, патíл је при
 нас. ВЛк.

Лука́њац се погаца́л да íде у на́дницу. И га́зда му дава́л пóвише него
 што је тра́жил. Давáл му двана́јес ди́нара, а Лука́нацат тра́жил ба́нку,
 и накра́ј рекв́л: Бо́ље да си ми даде́ш ба́нчицуту, не трéбу ми тво́ји
 двана́јес ди́нара. ВЛк.

Мéн си ми је го́ре било́ добрé, имáл са́м си све. Не ва́ља да се чо́век чéсто
 сéли и чéсто жéни. Го́ре ми је душáта. ВЛк/Пир. (Деда Стоја́н Гоши́ћ,
 80 година, силом пресе́љен у Пирот, због потапа́ња села).

МИ ЛУКА́НЦИ —ка́жемо МИ́ СМО, и ка́жемо БРУ́КАЈУ ГА. А Пв́клеша́ње
 ка́жу НИ́ СМО, и ка́жу ГАЛÁТЕ ГА. ВЛк.

— не уме́јемо да се договáрамо како́ наро́д. Да су Пв́клеша́ње онí би се
 догово́рили одма, и одма би га урабóтили. ВЛк.

Ми несмо́ зна́ли за бо́ље, па се несмо́ сели́ли. Да је било́ рáт, па би нéшта
 оста́ло од на́ше селó. И да је запáлено, па́ би нéшта оста́ло. Ова́ка,
 не оста́њује ни́шта. ВЛк. (Коментар у вези са пресе́љењем села због
 потапа́ња).

Оту́ка сам поте́кал, ту́ва ми је срце́то, живóтат. ВЛк.

САМО —лука́нши́ гóс да неси́. Бе.

— немóј Лука́нцу гóс да си! Гла́дан че оста́неш, гла́дан че си отíдеш.
 Гос.

Сас стра́ за брану́ (да че се гра́ди), па једно́ несмо́ ве́рували. Али, готóво,
 са́ си растури́мо и ку́нете, ка́рају ни да се одма сéлимо. ВЛк.

Сви́ су у на́ше селó мора́ли да до́јду, óсам сéла. По једн́ одбо́рник — за
 по́рез, за при́рез, за по́пашу. Па шко́ла, мили́ција, за́друга, амбула́нта,
 по́шта, све при нас. Са́мо цр́ква у Бéлу, та́мо смо ишли́ у цр́кву. ВЛк.

Ту́в је гне́здо гне́зди́л, ту́в му је добрó. ВЛк.

У Лука́њу си че́рку не да́вај, са́мо лука́нши́ гóс да неси́. Зав.

Шегá сас Лукáнци, кóј какó се нóси. Дóјду на Мíтровден или на Спáсовден, ка сла́вимо. Дошли бајáђи у трговíју, па га мóра ука́раш у кућу. Теквí су Лукáнци. Зав.

ВЕЛИКИ СУВОДОЛ

За Белáву смо, за пáшу, сас Сводóлци рáтували, за пáшу за стóку. И не вóлимо се млóго сáс нíи. Ста.

На по нý с дру́ђе Сводóлће дошлé у нáше селó, и свé су добрé домаћице. БЧ. Ни ПРÍЧАМО, а Станичéњци па ВРÉВЕ. ВСв.

Сводóлци — Чукарци. Кс.

ВЕЛИКО СЕЛО

Ја признáвам да је Ржána подобро село од мóј Голéми Чíвлик, ама јá си пóвише вóлим мóј Голéми Чíвлик. ВС.

ВИСОК

Ако је Јордáн, из Дóђинци је. Ако је Лúта, или Дéла, из Рсовци је. Ако је Чáла, из Гостушу је. Ако је Вúка, он је из Тóпли Дóл. Ста.

Висóк, па Висóк! Кóсимо, плáстимо, стóку чу́вамо, дрва бéремо, тóва рабóтимо. Рс.

ВИСОЧАНАЦ —врзáл козу за спúштену рáмпу да му не побéгне док отрчи лéб да си кúпи. А ка се врне, вíди козу́ту какó висí на вёр на рáмпу́ту. Пир.

— ка се наједé, он лéгне с глáву надóле, да не гладнéје. Пир.

— сáмо узне грóз, тури га у úста цéл, и промбкне га, па пóсле сáмо исврлíи грождíњето. Брц.

Глúпав ко Висóчанац. Брц/Пир.

Грóзје крáли Висóчање, па једн окáл друђíти: Ајде, бре, помóгнете ми да ћу искубéм! Он мислíл онó се грóзје бéре сас—свé ћíжу. Брл.

Дóђинчање сарéле, Рсóвчање тупанци́је, Ржáнци погáнци, Пбклешање срнарé Гостушање челиковци, Покревенíчање вурдáре. Пк.

Затрéше се сéла по Висóк. У нáше селó сáмо још неколкó оцáка пúше. ВРж. Лбже ко Висóчанац. Пир.

Појáте нéма, пцéта нéма, нáрод нéма. Дивé свíње све упропастíше. Див-љач, курјаци, дивé свíње, лисице, са сáмо тóва íма у Висóк, а нéма нáрод. ВРж.

ВИСОЧКА РЖАНА

А ви пак Ржанци кажете гóсту да поседи на дрвник док рúчате. Дој.
Височка Рогáча, пошта Пíрот. —Текá рекли на једнога да пише на некоју височку девóјку у коју се угледао. ВРЖ.

Дојде Брложанин у Дóшинци, и седу сас домаћинатога да си поорáте на дрвник, а домаћицата избрука домаћинатога: У, што седите тува ко Ржанци, на дрвник?! Штó не покáниш човéка да улéзне у кúћу?! Дошл је у домаћинску кúћу! Брл.

Ишли Ржанци у Пíрот с коњи. Сретну љи Рсовчање, пошли за Пíрот. Једбн Рсовчанин рекбл: Де, ћутете, човéци йду! И они се мáлко пооћутали. Ама ка приметили да су Ржанци, једбн рекбл на шáлу: О, па тоvá не билó човéци, нéго Ржанци?! Брл.

Јован Мánчић, лúксузно кúче! Тóв ка су по рáтат пцéта пописували, па на Јована кúче миникá текá пописали, и сá ни се текá Јелóвичање смеју. ВРЖ.

РЖАЊЦИ —и Óдоровчање, тóв су тóлко измéшане вамилије да свáћи йма рóднине у óбата сéла. ВРЖ.

— кáру другáта сéла да им прáве пúтове. Нáши су мáлко какó сéбични, саможиви. ВРЖ.

— Пéчени погáнци (Рс); — пeчи—погáнци (ВРЖ/Рос).

Товá нејé човéк, товá је Ржáнац. Рс/Рос/Јел.

У Ржáну несó човéци. Поседи гóсту на дрвник док рúчамо. Дој.

ВОЈНЕГОВАЦ

Заштó нáјубавете из вáше селó, и тов (тéја) што су нáјубаве у свáта сéла, дбóде у нáше селó за којé кáжеш да је нáјлоше?! Текá јá једáмпут заклопи једнога Сúковца, и он више не млцну. Вој.

КОКОРЊАК —Кољй—пиле! Кокорњак — Кољй—пиле! Пет.

— Свлáчиште — Црна дрма, Јáрчиште! Пет. Нéма кво да ни кáжу Смрдáнци, па ни текá кáжу, ишегáвају ни што тáја мéста текá óкамо. Вој.

Нáјвише ни ишегáвају Смрдáнци, текá понéкоји, загулени, ама сам забоварио какó бéше. Вој.

Нáшата водá од Врелó, йма млéго креч у нý, онá је затупена! Затóва из нáше селó не мóже да излéзне пáметан човéк, па цáбе и тй учипш шкóлу како што су љу цáбе учили и тйја преди тéбе. Вој.

Ни ишегавамо Јалботину, Беровицу, Цервдел, а нас ишегавају Смрдан и пољската села, највише Алачевци. А Суково ретко—ретко. Вој.

Ќјдинсће овце, оскубене овце. Златановсће овце, оскубене овце. Венеговсће овце, оскубене овце. Све оскубене през марту. Сук.

У Војнеговци само зајек да се помоча, па те ти калиште, нема мињување. Сук/Пир.

Црна грма, Јарчиште! И Кољи— пиле, дүшу му! Пет.

ВРАНИШТЕ

У Враниште нигде ништа нема. Гњ.

ГЊИЛАН

Неје куче залајало ни петјл запојал у това село веч толће године. Това више село неје. БЧ. (О садашњем, већ прилично урбанизованом, селу поред Пирота).

ГОСТУША

БАЈЕ МАНДО, БАЈЕ МАНДО, БАЈЕ —Мандо (Па) — ај—Бóже! Ај—Бóже!
Ај—Ај! Зав.

— Ћико, баје Ћико! Зав.

Баје Мандо, неж бата оправља свадбуту, а мене да купе капу па че дојдем! Зав. Текá једн одговарал на брата си ка му окал да слази у село, жене га, свирће дошле. Затóва ни ишегавају БАЈЕ МАНДО, БАЈЕ МАНДО!
Гос.

Билá сүша, па немáло ни берећет ни травá. Па се једн Гостушанац жалил на Височанца: Ѐма—нема, йма—нема, али у Орлво дүпе, йч! А они ймају место које текá зову. Брл.

Богатáш снау узимáл. Старити син излезне па избóка: Лёко! Ооој Лёкооо—оо! Јёла, бре, дóма, дёда че те жéнии—ии! А он му одóкне: Не мóже ли това без мене да прóјдее—се?! Брл.

ГОСТУШАЊЕ —говедйја, Гостушање говедйја; Топлодóлци бел босйљак, Топлодóлци бел босйљак! ТД.

— говоре протворено оди Лукáнци и оди Топлодóлци, а и од свáта другáта села, и другáко га некако наглашáву па нйм—се смеју Лукáнци. Лукáнци кáжу КАО и кáжу МАТИ, али пóчесто кáжу МАЈБА, и кáжу МИ. А Тóпли Дóл кáже МАТИ и кáже ТОЈ. Текá смо нйм се смејали. Гос.

Гостушанин окал од брдо на другóга овчара који је бил далéко: Најли ми овцутууу—уу! — Каквааа овцааа—аа?! — Бела, подбчкава, има дбмгу од леву страну, (па се види) ка трчиии—ии! Зав.

ГОСТУШАЊЕ —врзували пилишта за квачку да и орблат не однесé. А орбл долетéи па увати квачку, и све однесé заједно. ВЛк.

— кажу ЧЕ ЛИ, а Дóбинчање ЧЕ ЛАЈЕ. Пк.

— попушање (ВЛк); — попушање, гостушће цеплénће, гостушће талпе. Кп/Нш.

— шишáли квачку да виде кудé сису пилиштата. ВЛк.

ГОСТУШКА —овца, она је најбоља у све óвце. Имáла је по тринајес ребра, а све друђе óколо по дванајес. И Гостуша је продавала жито на свáта сéла óколо — на Дóбинчање, Брлóжање, на Топлодóлци, на Завóјци, на Бэлци, кóј дóјде. После вóде однэсеше зéмљу, премíше кáмик и нáше селó осиромашé. Гсс.

— цеплénка (Пир); — цеплénка, гостушка талпа. Нш/ДД/Пир.

ЕЈ —бре, бáје, кудé си пошвл?! — У Вагул! Тáмо има плас сéно како стóг!

— Па подобркни га, бáје. Тáмо има брус ко острило. Ста.

— дóдсее—се! Отселисте ли овцетéс—се?! — Отселоóо—оо! — А кúтричии—ии?! — Турíмо и при лéбат, ама нým дупетíјата обрнумо кам лéбат да га не једууу—уу! ВЛк.

— чýчо, слэзни од стóгат, па áј да пíнемо! — О, јá пí нéкња, на Велигден, па ми јóш мрчи́ у—главу. Зав/Пир.

Зацепен ко гостушка талпа. (цеплénка). Пк.

Íма ли да видиш тéлетоóо—оо?! —Оо— тцх!Оо—тцх! — Нáшето тéле асли́ вáшето ждрéбéс—се! — Премíташ сее—се! Зав.

Имáли смо шуму, и добри́ волóве, па кáрамо прекó—зиму дрва у град. И грацáње прво нас траже, од нас да кúпе. Óкају: Гостушће талпе! Гостушће талпе! Гостушће цеплénће! Затóва што смо цепíли дебéла дрва нá—длго. Цéпена дрва, ўбава дрва, и текá ни је остáло прекóр — Талпе, Цеп.

Ишбл Гостушанин у Гнилен да кúпи пијанлбк за свáдбу. Ка стíгал, гáзда-та пéкал реñију. Засéдне Гостушанинат сас гáздуту уз казán, и кóлко натечé он тóлко испијé. Јéдва нáтекло да му напíне балóнат. Плáти и пóјде си, ама си не допíл, па по пúт, до Нишóр, све испијé, цéл балóн, и пá се врне да му га напíне. По пúт пíл, пíл, нíшта не остáло. Зав/Кп.

Каквó íма у селóо—оо?! — Бум—трас, бум— трас, бум—трас! Дој. Текá óче да кáже: свíрће дошлé.

Квó онé разбíрају, тéја булулéјштине, тéја Гостушанће?! Зав.

Козáр из Гостушу мамíл кóзе: Туп—туп, ко—ко! Туп—туп, ко—ко! Туп—туп, ко—ко! Млóго и ўбаво мамíл, ама не стéле да дóјду. Зав.

МИ —кажемо МИ, а Дѳинчање НИ, или НИЈЕ каже понёкој пѳстар. Гос.
— орати́мо ЧЕ ЛИ ИДЕ, ЧЕ ЛИ РОДИ, а Луканци су ни за то́ва исмејавали. Гос.

Моја баба кад види синове, не дава главу да вој ви́де, ни чара́пок не сту́ра преди њи́. А у Госту́шу и у мој То́пли Дѳл, са́ у овѳва вре́ме, све се измеша́ло, и же́не, и му́жје, и деца́, и ста́рци, и не зна́је се ни каквѳ рабо́те ни које́ чијѳ је. ТД/ВЛк.

На́не, ма́јхо, па овѳ ли је све Срби́ја?! Тека́ рекѳл Госту́шанин ка излѳзал прѳви—пут на Покри́штити́и крс и ка прѳви—пут виде́л Пи́рот. Нш.

НА́НЂЕ, ТА́ТЂЕ —бели брѳвене́ци! Тека́ Госту́шанка рекла́ ка у обу́ли у бели брѳвене́ци, а зашто́ су у обува́ли, не мо́г ти ка́жем. ТД/ВЛк.

— На́нђе, та́тђе! Бели брѳвене́ци! Зав.

О, бајѳоо—оо! Кум—ку́м! Кум ти ѳка ДОБРОЈУ́ТРООО—ОО, бреее—ее! — Кажѳ мууу— уу БО́Г МУ ПОМО́ГААЛ! Беее—ее! Зав.

Проклѳта да сам и заврзана! Отидо́ у Нишѳѳр, у богáто село́, цѳвик да се накѳсам! Ми у на́шу сирѳти́њу, у Госту́шу млекѳ смо је́ли, То́ва рекла́ Госту́шанка, мла́да неѳста, ка је пошла́ при ма́јћу на́—госје. Гос.

Та́ја је Госту́шанка, та́лпа глѳпава?! Дој/Пир.

У Госту́шу во́л—да неси́/У Завѳј ко́њ—да неси́. ВЛк.

Црнѳ бичѳ не́кој доѳел из Ба́рје Чѳвлик у госту́шњи савáт. А не́кој па́к бил полѳáк, па ви́ди бичѳѳ у гради́не, у штѳту, и помисли́л да је ме́чка, па рекѳл на бра́та си: Брже ба́јо да ви́диш ме́чку. И зѳѳру се још чѳѳѳци, и по́чну да га го́не, и обикѳле га. Па по́младити, ти́ја што је бил полѳáк, ка́же на по́старѳѳга: Жѳ́жни га, ба́јо! То́ва је сака́л да му ка́же да га бѳдне с мо́ткѳ. Ста.

Че ли идеш?! Че ли мо́жеш?! Ка сти́гнемо или срѳгнемо Госту́шање, тека́—и ишега́вамо. Пк.

Че́ ли једе́те копа́ве?! Тека́ ишега́вамо Госту́шање. А ако́ неси́ зна́л да ти ка́жем, копа́ва је је́дна траѳа из пѳанину, из—земи се ва́ди то́ва што се једе́. Има́ у мѳго́ у госту́шко, па и тека́ ишега́вамо, не́мају кво да је́ду него копа́ве. ВЛк.

ГРАД

А́јде, Бо́же, помо́гни! Што је лѳко на на́с, да бу́де те́шко на гра́тѳѳе го́спо—ђе. СГл. (Клетѳа у облику молитѳе, али и шала пред почетак тешкога посла).

Ако ѳн не́је побѳгал из село́, побѳгал је башта́ му или де́да му. Какво се пак то́лко прáви голѳм граца́нин. Км.

А́ле граца́ѳе, са́мо пла́чку глѳдају! Пет.

АМА —ка се опћнак поципѣли, онó је мýка големá. ПРЖ.

— кóмпирете млóго скýпи?! — Какó да несý скýпи ка ћи из—земи вáдимо,
а ви ћи у тањир тýрате?! РС.

Бáба си ми је оратíла још у детíнство да сам јá рóдена за град и да ми
је пíсано у град да жíвим. И тé, текá испáде, сá сам грацáнка, и мóгу
да се чíкам сас свáку од тéја што су се у град родíле. Гнј/Пир.

Бодéш с рéч ко грацáнин, ко лóзје да сáдиш. ПРЖ.

Варошáнка íде, пíје, нíкад кући нíје, а селáнка рáди, не бóји се глáди.
Сук/Пир.

ВАРОШАЊЕ —бéле, бéле, али трí—дни лéб—не јéле, а селáнка дрýса,
дрýса, ал úвечер млекó кýса. Вој.

— дíгну глáве ко глáдне крáве, а варошање ко јýнци. Подобрí су се-
лáнше и селáци. Бер. (Бóље смо си нí селáнше и селáци. РС)

Вóли да се вóзи ко грацкó детé на рáстоку. ПРЖ.

Глáву дíсају ко да су бóга за брадýту уватíли. Глéдај, у! Качемáци кркају,
с белíло се тркају! Текá ми кáжемо за Пирочáње. Гос.

Глúпав ко грацáнин. ВРЖ/Дој/Рос.

Гóре—дóле, грацкó се бре. Сук/Вој.

Госпóдни жíви, селáчћи се влáда. СГл.

Грацкó детé, нејé га нагазíла овцá, нејé га закачíла сас рóг козá, нејé
га чýшнула свинá, нејé га рíтнула крáва, нејé пáдло од коњá, нејé га
гонíло кýче, не знáје кво је мáчка; а селáчко детé свé му прошлó крз
руће, крз глáву. ПРЖ.

Грацáнка, глoцáнка! Нéче да íде нí у њóното нí у мóјето селó. Големá
гóспођа, у Покревенíк се родíла?! Ста.

ГРАЦАЊЕ —на селáци у торбý глéдају (Цр); — онí, сáмо да му дáваш
(ВС).

ГРАЦАЊЕ СУ —теквí! Ка дóјде селáк у град, почéша ли се, онí мíсле
нéшта њим нóси да њим дaдé (ДЦ); — преварé (Цр/Бер/Вој).

Грацáње, шúгави зáјеци, нéма нíшта оди њí. Нí селáци смо бóље. Гњ.

Грацунлíја?! Тóв све глéда да те превáри и дá ти се потемíва. Вој.

Дошлó грацкó детé у селó, па овцý видéло, па почéло да óка: Мáма, пáс!
РС.

Заврта мáлко ка орати затóва штó—је у град живíло. Чин.

ЗАШТÓ —је лúкат скýп? — Па на мóјту женý цéло лéто дупéто нагóр, а
на твóјту надóл! Ете заштó! ВСв.

— нíша пáда у град да растý будáле?! Штó не пáдне у пóље да растé
берећét?! ВСв.

И уши да нeма, и очи да нeма, и нос да нeма, само у град да је. Км.
Идем да се купем у купатило! —Ти си па у Смиловци, у Чералeјину
падини, све ишла да се купеш у купатило. Пир. (Муж жени, рођеној на
селу).

Из наше село све големци, па свото ђубре запослише у град, да се не сне-
бивају по путштата, да не смитају на народ да си мож работе работи.
БЧ.

Избелел, избелел, изгубил румен. Господин станул, па изгубил убавилото.
Трњ.

Изела два мeника и одма станула грацанка. Ста/Пир.

Ја појдо из село смoљава. Несъм за тог човека, а мора госпођа да будем.
Па се после поуреди и понаучи све како требе. Пет/Пир.

Јевтино, а они траже појевтино. Да га расипем на—земи, па и цабе да
њим га дадем, нече га ни саберу. Лук седење је лутрија! Гра.

Једна сeљанка се погосподила, па отишла на пијац да купује. А башта
вој, сeљак, продавал кокoшку. Она приде и пита га: Лeле чиле, је ли
то к—и—кош?! А он ђу испцује, и рече: Марш, ало једна! Ка ли дојде,
ка ли заборава кво је кокoшка?! Брл.

Ка орати, малко заврта грацни. Крши ко куче у морузу. Вој.

Качемаци кркау, с бeлило се тркау. Кр.

Кoј лизне на тањир, тија се не врча у село. Тека је од ко је век и свет.
Вој.

Крши ко куче у морузу, станул господин голем?! Рс.

Кбв си ми грацанин ка ти перјата на дупето још несу увенула?! ВЛк/Ста.
Моја жена по асвалт бди, по рудину више не иде. Голема госпођа?! Пир.
Неје га нагазила овца, ни је ојагнил и задојил јагне; неје овцу ни стрй-
гал, ни млзал, ни пасал, ни крмил, ни драл, ни лечил, па како може
да знаје кво је овца?! ПРж.

Овцетe дбшчу од жегу, а оно каже: Мама, хоће ли да умру?! Рс.

Она рекла че попрже попошће, а он разбрал КОКОШЋЕ, па—му вода почела
тече на—уста. Он мислил да се на село једу само печене кокoшке. Б.

Оно је бeља ка се опбнак поципели, па не знајеш да ли да викаш, да ли
да се смејеш. Изв.

ОЧЕ —козу да млузу а да не виде куде (она) пасе (ТД); — само да продава
на пијац, да не работи, стоку да не чува, а оно тека не може (Ста.)

ПРАВИ СЕ НА ГРАЦАНИНА, А НА —дупето му перо виси. Пн.
— пукакат му овс расте. Бс/Рс.

С кордeљ се чeша, а на кoрзо иде. Пир/Кр.

Сади у меџу ко граџанин. ПРЖ.

Сва се сѣла свлѣкоше у градове, са нѣма више господа. Држ.

СВЕ —му мерѣше, мерѣше, мршти се. Ама, ка му принѣсоше млѣко и мѣсо, нѣма да му мерѣше на бвце. Кр.

— што је на селѣ нѣспособно запослѣше га у граџ. И кудѣ че теквѣ бѣде радник?! Једна му ногѣ у селѣ, друга у граџ, а не работи ни там ни там. (Ни там, ни овѣм). БЧ.

Свѣзело се на грѣчку сѣрење на Гостушу или из Церѣвдел, и бѣма граџанка станѣло, и бѣма бѣче да је исто како граџанѣ, да нејѣ како нас. Нш.

Селѣ валѣ, у граџ живѣ. Кѣлко да је лѣше, бар нѣма граџ да те тлѣ. ВЛк.

СЕЉАЦИ —ранѣ граџанѣ. Граџанѣ на сѣљаци из торбѣ глѣдају. Пр.

— смо, исто смо калиште газѣли! — Немѣј ти мѣне, бре, “ИСТО КАЛИШТЕ”?! Тѣ си тамѣ бѣтао, а ја живим бѣде! ВЈ/Пир. (Разговор некадашњих школских другѣва).

Трѣи ко граџкѣ детѣ да се укаѣи на растоку. МЈ.

У СЕЛО НѣМА —кво да се пѣзиш и од кога да се пѣзиш. Лопѣвити су у граџ. ВСв.

— пѣта. У селѣ се не пѣта ни за брѣшно, ни за мѣз, па ѣу не бѣкамо ПѣТА него БѣНИЦѣ. У граџ се за свѣ пѣта, па ѣу затѣва текѣ бѣкају. Чин.

ГРАѢШНИЦѣ

ГраѢшница је закопана сас-свѣ. Закопѣше ни Завѣјци, па сѣ и Пѣрот сас фѣбриѣте и сас кѣѣе, све у нашу имѣвину, на најбѣљу зѣмљу. Нам остѣде плѣнина. Гра. (У вѣзи са прѣсѣлавањѣм Завѣја и ширѣњѣм Пѣрѣта на рачун ѣихѣвог атара).

Оно из ГраѢшницу ел водѣ ел винѣ, другѣ нѣма! Свѣта су сѣла млѣла овѣмо, при нас, а и грѣзѣ и винѣ при нас ѣма кѣлко бѣчѣ! Гра.

ГРАѢШТЕ

Чинѣгловчанин Чинѣгловчанина нѣче да уврѣди. А ни, Зѣганѣчањѣ, ни че си бѣи повѣдимо, текѣв смо нѣрод, лѣш, заѣулен! Грш.

ДОЈКИНЦИ

Абѣсинѣја је Арѣиѣе наше! Ај д—ѣдемо у Абѣсинѣју! Дѣда је текѣ волѣл да кѣже ка пѣјдемо дрѣва да рѣжемо. Дој.

- Бимо, клепамо, бимо—клепамо, Калићин зельаник направимо. Дој.
 Да—миђи (дадем). Тека кажу Доћинчаје, а у Брлог и у Височку Ржану каже
 се: Да њу дадем. Брл. (Да јој дам; — да им дам).
- Че си подручкујем тиће од коњатога! Тека се смејемо на Доћинчање, за-
 това што ка појду рано у град, они једу на коњити, не слазе. А може да
 се каже и ПОДРУЧКУЈЕ и ДОРУЧКУЈЕ, и једно и друго, све је једно.
 Брл.
- Дете вржу Доћинчање за метлу, па текá мету. Бајађим текá билó. Брл.
 ДОЋИНЧАЊЕ —кажу: Ишли ћи! Текá њим се смејемо. ВРЖ.
 — не мóж и разбóреш! ЧЕ ЛАЈЕ СЕ, ЧЕ ЛАЈЕ СЕ а НИ а НИ а НИ!
 Они тóја реч употребљава. ВЛк.
- Дошла невестата из Дбнђини. Рос.
- Дунђајте, дунђајте кóмпирје гóсје, љуштени и нељуштени, а има још у
 Душћино грмје, големí ко кóнсће главе, а рíбе ко рукавице. Брл.
- ДУЊЊАЈТЕ ГÓСЈЕ —једте, пијте, љуштени и нељуштени, па ка дојду
 мужјети, че има још нешта! Текá и канила домаћицата, а гóсјети се
 погледали и одма помислили на онуја рабóту. Брл/Рс.
 — дунђете, у Душћино грмје има кóмпирје ко кóнсће главе, а у Жуберну
 раци ко рукавице, а у рекуту рíбе ко буаљће. Дунђајте, дунђајте, па
 кá дојду мужјети (од појату), че ви пуца дупе од месо. Сл.
 — па ка дојду мужјети, че има још нешто. Дој. Доћинци слави Гми-
 тровдбн, гóсје дошли, а мóжје се још несóу врну́ли од појату, па и жéне
 текá каниле.
- Дбнђи—дбнђи, гóсје! Дбнђи, дбнђи, гóсје! У Душћино грмје кóмпирје
 како кóнсће главе, а у Жуберну рíбе ко буаљће. Дој. Текá су ни Росо-
 мачанчета, деца, ка смо били у школу, подирала, па су ни дóшу јела.
- Ишбл Доћинчанин у Пирот, па ка ишли прéz—гору, другáр му каже: Ајде
 да ручамо! А овíја му одговори: А, ја јáдо тиће од коњатога! ВРЖ.
- Једбн Доћинчанин, Кáмен Гáнин, уврже се у цедило па ујáши коњá.
 Срétну га па га пíтају зашто цедило не тóри на коњатога на самáрат,
 а он њим казáл да нече да мóчи коњатога да му не бóде пóтешко. А
 јашил га узбрó! Брл.
- Јеште, јеште кóмпирје, у Душћино грмје има млóго кóмпирје, љуштени и
 нељуштенији; рíбе ко буаљће, раци ко рукавице. ВРЖ.
- Лéле, лéле, каквó врéме дојде, плéвја паде, котлé стрóши, Áнта умрé,
 момбк млóго једé! Текá се једнá од Калићини набпáко жалíла, па се
 сá текá смеју на Доћинчање. ВРЖ.
- Лáје се, идó на појату! Текá Доћинчање кажу, а ми се смејемо. ВЛк.
- На једну се залепíла морóзница за црeпњу. Почудíла се квó да прáви,
 па љу уврже у цедило и сас—свé црeпњу однесé на њíву. Брл.

Нема по сећајиви мџје него у Дѳинци. Оно њим се навата тигѳц на дрѳетс па се не стѳра. ВРж.

Ни који смо остали немамо куде. А младити што не ѳду, што се не расвѳте? Који су будале нек сви рѳдома окапу у Дѳинци, или (онија) који немају куде да бѳгају. Дој.

Па се бата сѳти како да се затремо! Ни немамо рану ни за једнѳти волѳве, а он се сѳти та купи још двоји! ВРж. (О Дојкинчанима).

Пѳкли Дѳинчање баницу, ама ка да ѳу заклопе, оно мачѳ улѳзло, несѳ га видѳли. Па ка опечѳ зѳљаникат и тѳре га ѳвечер на паралију, ка поглѳдају, оно преко зѳљаникат мачѳ се опѳкло. Па ѳи се са смејѳмо ка ѳи видѳмо: Дѳинчаје мачѳ пѳчу за вѳчѳру. Брл.

При нас је пѳблаго и млекѳ, и мѳсо, и свѳ, него при пољѳити. Дој/Брл.

Свлѳкли се на грѳчку сѳрење из Дѳинци одозѳре у Пѳрот, и са грацање. Грацање, ама из кошѳ. У кошѳ ѳи донѳли одозѳре. Пир.

Сѳло Чѳекавци, дамѳи да ти кажем! Това су Дѳинци. ВРж/Рс.

Дѳинци, Јѳловица и Брлѳг, ка се неѳкој изненади кажс: А нанѳ?! А Ржанци кажу: А мале?! А кажу и: А нанѳ?! ВРж.

Чѳе дѳка је чорбата од кордѳл?! Тека се ми с Дѳинчање ишегавамо. ВЛк.

Чѳелаје и Чѳека је Дѳинчанин. Кажу: Чѳе дѳка он је пѳдобар од мѳне, те каквѳ је напрајл?! А на детѳе се радују: Мѳде! Мѳде! Пк.

Чѳе лаје се! Чѳе дѳка! Чѳе дѳка сам ја тека неѳкња бил. ВРж.

ДОБРИ ДО

ДА НЕСИ ВОЛ У —Добродѳл. Рс.

— Добродѳл, а несѳ коњ у Покревѳник, да несѳ магаре у Рсавци. Пк.

ДОБРОДОЛАЦ —коња ујашил, и у цѳдѳло се уврзѳл — на коњаѳтога млѳго да не натежи. Пк.

— ли је, ѳдма га бесѳ! (Шала на рачун доброг пријатѳља, овчара).

ДОБРОДОЛЦИ —и Нишѳрци, надисали кѳлци. ДД/Пир.

— надисали кѳлци, да убију Бѳлци ко тѳлци. Брл.

— плѳту чѳучѳлѳе на ждрѳбѳ. По тѳва чѳе познајѳш одѳка је ждрѳбѳто. ВЛк.

— праве од три бѳѳе две вретѳна. Јѳдну бѳуку за науку, а две бѳѳе — две вретѳна. Гра/Пир.

Јѳдна се ожѳнила у Добродѳл, па ка у питаѳли кудѳ се ожѳнила, она ѳим рекла: Па у Добродѳл, у пољѳто. ВЛк.

Јѳутеница, и тѳ ли си јѳло, Добродѳле, и тѳ ли се сѳло. Гра/Пк.

Смѳтан ко Добродѳлац. Гра.

ДРЖИНА

Држинци дрва режу, и крадну по дворове, све гледају да нешто дрпну.

Станиченци крадну по гњилска лозја, ка појду на пијац, сас това су се прочули. А Рагодештање крадну по град, по дућање. Гњ.

И Држинци, и Станиченци, су Албанци — и једни и друђи воле да се тепају. Ама каква разлика има меци њи?! И Држинац, и Станичењац, крадну ка иду у град да има квó да продају. Ама Станичењац крадне и ка се врта из град, пушта га низ Нишаву, и чека га доле на њињат мós дома да си га носе. Пир.

Запел ко Држинац у цркву (у Смрдан), први да се комка. Вој/Пет.

Какво је исто при Држинци и Станиченци? Албанци су у једнити и друђити — карају се, бију се, тепају се! Ама има и разлика: Држинац си носе дом, па макар и украд, а Станичењац одома крадне па продава или раздава! Кр.

Сви не може коди "Национал" (у Пирот) да буду. Овдева је подобро у Држину, на отрадију. Држ.

Тија неје воду видел, у суво се село родио. Да га бутнеш у вѝр, че се удави. ПРж.

Трвоњ на шију сећира на рамо, и ногаре, това Држинац у град пошбл ручбк да искара. ПРж. (за ручбк. НМл).

У Држину не знаје пешћи да оди, а у Церевдел коло води. Држ.

ЗАБРЋЕ

Тија (па) Чедеваца! Текá смо у наше село окали онџа вамѝлије, а несу малко, што су се доселиле из Забрџе, и не кажу ДѐКА ЧЕ? него кажу ЧЕ ДѐКА? Народ си говор лбоко не преправља. Ко.

У Забрџе женá сас кобилку, па чбк на бунарџи. Сл/ВРж.

ЗАВОЈ

А—нано! А—нано! А—нано! Текá ни Завојци јаучемо кад смо у невољу. Зав.

Били два Завојца, па отѝду на море. Па помладијат рекбл на постаротога: Бате, бате, гле колко су сиромá, нѝма у квó да се облечу! А онó се народ сунчал и купал. Гра.

Ви Завојци да урамѝте кучкуту што сте у цркву уведѝли. Она ви је спасѝла од сиротињу и направѝла на грацање. Гос/Пир.

Воду че куса ко чорбу, на камик че лежи ко гуштер, ама не мрда из Завој.
Пир.

Грмело, а некој рекъл: Еј, бате, бате, па(к) се зарати! Гра.

Дáдо му на рáлник оцúтра! Текá се мí ишегáвамо сас Завојци. Оче да кáже нејé га наранил на врéме, нéго сáмо пред орање, а онó ослабéло па му волат лéгне у бразду. ВЛк.

Еј, немóј га врчаш! Не смéјеш га искáрујеш из канцелáрију, тоvá је Завој-
јац! Текá једн рекъл на једнога Вáцића из óпштину, а тíја Вáцић је бíл у óпштинуту како завојски минíстар, он ћи је преселáвал и давáл ним држáвне пáре, ка ћи бéше потопíло језеро. Пир.

Епá! Онó свé што се пáметно родíло у Завој се родíло?! Гра. (Иронично).

ЗАВОЈАЦ —кад пóјде на орање, сéдне и вóзи се узбрдо, а женúту натовáри сас семéто. Па га пíтају: ЗАШТÓ? А он ним кáже: Јá че брем, онá че вóди! Пок.

— лежи на камик па си му добрó па си му мéко па си му пóмекó нéго на слáмарицу. Ста.

— први пут у град видéл сíјалицу на улицу, па óкне: Лéле нáне, глéде кудé су слнцéто за врцу врзáли! Пк/Пир.

Завојска цеплénка! Пир.

ЗАВОЈЦИ —óкају: Тáтће—нáнће! Тáтће—нáнће! Затóва—и óкамо Татавéј-
ци. ВЛк.

— смо звáли: ЛЕЧАРÉ, једу лéчу на плóчу! А онí нас: ВУРЦАРÉ, једу вúрду на грóнћу! И подирали смо се: ...ém му домáњу! Текá нí ни поúјемо. А онí нас: ...ém га кóј га íма! Текá онí нас поúју. И несмó се лúтили, текá смо се шалили. Пок.

ЗАВОЈЦИ СУ —лечарé! Једу лéчу на плóчу! ВЛк/Гос/Кп.

— млóго убави игробрци, тáм и стáрци убаво íграју. Пок.

Завојци, Татавéјци, а—нáнће, а—тáтће; тáтће—нáнће, тáтће—нáнће! ВЛк / Гос.

Ја колкó је дíгла глáву?! Е, смбкно завојска! Нш.

Каквó је това: две глáве íма, а ни једнá не мíсли; шес нође íма, а сáмо чéтри оде? Товá је Завојац на магáре, ка пóјде у град, или се из град врта. Пок. (Облик загонетке).

Ко гуштер Завојац че седí (на камик), али нéче да рабóти. Гра.

Нáнће—Вóшће, ама је кура́вла! Íма магáринé, ишчулило! Íма пет óвце!
Кура́вла! Стáну кура́вла, нóси дрва у Пíрот! Тува чéркуту да си жéниш!
ВЛк. (Иронија).

Огулише ми грбíну ко на завојско магáре. Брл.

Пачавре завојсхе, мрш! Мрш, губаре завојсхи! Татабице ви појеле све, а са сте па(к) господа?! Све ми имањицето уарасте! Гра.

Поп рекъл на Покриштинчѝи крс: Кво че венчавам при вас у Завој?! Кучѝе ли че венчавам?! И на по това са изводе да смо куче уводѝли у цркву, кучку, па ни је затова потопѝла реката. НЗв.

Татавѝдци, загулени, сиротиња! Па с бели конци закрпени! ВЛк.

Ти за—војка ли се?! —Не, ја сам за Ранка! Гра. (Двосмислица).

Уводѝли Завојци кучку у цркву, па и је затова вода потопѝла. ВЛк.

Упрѝгал Завојца јаѝи волове, и насрѝд се на колата струката преѝинула?! ВЛк.

ЗАСКОВЦИ

Засковачко село у два реда, одалеко ко варош изгледа. ТД/Гра.

ЗАСКОВЦИ —бременѝко село, низ сваку реку по ногавица (оди бременѝци). Зав.

— малѝчко село, ама при ѝи одѝ кѝе нема кудѝ да се бре. Нш.

При нас нема кудѝ одѝ кѝе да се бре! Тека се једѝн Засковчанин валѝл да ѝим је селото млого густо. ТД. (Иронично).

Толко ѝим селото густо, свињу да закољеш, први комѝѝја нема да чује. Тм.

Топлодолац сам, та несѝм Засковчанин?! ТД/Гос.

Црновршанка питала једну бабу за Засковци, момѝе вој се отуд допаѝло: Ај, бабо, какво је това село Засковци?! А бабата вој рекла: Това је, сѝне, бременѝко село — што глеѝала бременѝци, што глеѝала Засковци! ТД.

ИЗВОР

Гази (рекуту) ко Изворац, на тѝсното. ПРж.

И за потпѝр да је, ама из Извѝр да је! Тека кажу наше девојѝе, Ѓсовчанѝе. Рс. (Похвала).

Їде направо ко Извѝрац ка гази рекуту сас кола. Кр.

Извѝрац је това: да ти мињује сваѝи дѝн преко ѝѝву, а да му ти ни јѝдампѝт не мѝнеш! ПРж.

ИЗВОРЦИ —газе на тѝсно, а на широко рѝпају (у рекуту)! Оно си је и текá како што ни се смеју Ржанци и Трѝанци. Изв.

— су гадове какви се не рацају (на друго мѝсто). ВС.

Нема—нема, па ваде некога Извóрца из реку́ту сас ко́ла и сас во́лове. Не умéју ни реку́ту да прео́де. ПРЖ.

У Извóр се има оже́ним и за потпóр, а у Крупи́ц ни за колб́ц! Изв.

ЈАЛБОТИНА

Јалбóчанка ка нéгде оти́де, не казу́је се да је из Јалботину, срамóта њу, нéго да је из Гóрњо Су́ково. А нигде нéма Гóрњо Су́ково. Сук.

Јалбóчање, каквó да ти казу́јем: тужбе, пáрнице, сýд, кара́ње. Ти́ђе њи видиш низ нáше селó, тé ти њи, пóјде цýмла. Вој.

Кад се напи́јем во́ду на Гáвраницу, ко́ња би (пóсле) изéл óд—глади. Јал.

Ови́ја се па замлáчује ко да је Јалбóчанин. Вој.

Свé њим ижлáци ко пустиња́ци. Сук.

ЈЕЛÓВИЦА

Еј, у Малó равни́ште! Ка види́м Јелóвичанина, а ја му текá подóкнем, потсéтим га. ВРЖ.

Јед́н оту́д реку́, јед́н одову́д реку́, држу́ се за ру́ће, мóро игра́ју, нéма кúде, па прескáчају реку́ту чás там, чás овáм, ама сáмо ка је рекáта плиткa. ВРЖ.

ЈЕЛÓВИЧАЊЕ —они́ се не бр́иче, па њи óкамо пóпови. ВРЖ.

— се сели́ли у Банáт, у Стáрчево, па нос́или сéдмото дете́ у ко́ш, зáједно сас прашч́ината. Брл.

Јелóвичко Равни́ште —душовади́ште! ВРЖ.

Кузу́м да си подја́шимо! Текá се сме́јемо на Јелóвичање. Они́ ка се врта́ју из гра́д, па текá кáжу. А при нáс се не кáже КУЗУ́М него БЕЛТ́И. Брл.

Малó равни́ште?! Врзáли стóвну сас коно́пац, па се коно́пацат оти́не, па стóвната летéла, одри́пувала, а косáчат лелекáл: А, лéле, нáне! А, лéле, нáне! А кá пáдла у реку́ту, а он реќл: — А нáне лесе—еé! и сéдал да се одмóри од јáд. ВРЖ.

На Јелóвичанина не трéбе ни́шта пóвише да работи́ш, узни́ сврдел па му на вратáта откуде́ дýва кривб́цат провр́ти рупу, и кривб́цат че га исéли. ВРЖ.

Њи́ното селó нејé ко трéбе: нéчисто, кúће се растрéсле, а и нáрод там текб́в ко селóто. Дој.

Окају га Равниште, а да пуштиш празну торбу, че се разваља. ВРж.

Отиде Ржанац да купи дрва у Јеловицу. Бил голем куп дрва, а он купи све, и све натовари и одвезе на једна кола. А Јеловичање се зачуде како може толко дрва на једна кола, па га питају да ли су свата дрва за њега, и да ли че мож колата и волóвети да издржу толко терет до Ржану. ВРж.

Равниште, па се завалило надóле?! Ама, па равниште?! ВРж.

Разваља се празно цедило у Равниште! Тóлко равнó?! ВРж.

У ЈЕЛÓВИЦУ —дрóнци што ћи нигде нéма. ВРж.

— је билá најсиромаштија у Висóкат, а са се оправише, и са излéзоше бóљи од нас, зарадују у Шумското. ВРж.

— кажу: Да њу однесóш (крóшњуту). У Брлóг кажу: Да ћу однесóш (крóшњуту)! Јел.

У Јеловичко има Мáло равниште. У Мáло равниште месáл с цедило врзују да га мож најду куде га остáве. ВРж.

КАМИК

Из Кáмик ли, из Бéровицу ли, једн отишл у Београд, па ка се врнул, казувал: Ѐжа врз ржу, ржа врз ржу, а одозóre ижлé! НМл.

Јá сам двáјес и три гóдине живил у Кáмик, а са сам близа седамдесé. Тóва што сам тáмо запамтил и са пáмтим. А овéја четиресе гóдине у град ко да су ми крз маглу прошлé. Км/Пир.

Кáмичанка продавáла петлá и тражила стопáре. Текá се окáле педесé пáре, а не знам зашто. А Јеврéјин вој давáл три грóша, шејесé пáре. И нејé му га продáла, не знáла кóлко грóш врéди. При.

Кáмичка Дáбулица! Нíти је разбирáло, нíти че разбéре! При.

Кáмичће дáбулице, каквó па онé траже?! Бер/ЦД.

Присјанци су се потсмевáли на нас Кáмичање: цáнђерице, дáбулице! Ѐмамо мéсто Дáбулица и рмамо вамíлију Цáнђерица, па њим тóва смéшно. Будáле! Км.

КОПРÍВШТИЦА

Питали Покрíштичанина зашто слáве Свету—Трóјицу, а он рекбл да не знаје. Па му пóсле казáli: Па затóва што сáмо тíја дбн у гóдину у вáше селó сáнце грéје! Нш.

ПОКРÍШТИЧАЊЕ —горíшчање, гóне врáne па се рáne! Пок.

— О, онí су Студéнци! Тáмо сáнце мáлко грéје. ВЛк.

— они су (нам) потчињени малко, Студенци! Они су из поголему планину, па мора малко да ћуту! Ор.
 — су Студенци, текá и окамо. Тамо је увек студенó, и там прво падне снег, па после пада на друга места. Зимата тамо почиња и отуде си оти́де. ВЛк.

КОСТУР

КОСТУР — костура, Блато растура, а Чивлик — злато. Рас.

— костурко, Блато рогáто, Понóр — злато. Пн.

Нáјлоше селó бѣше Кóстур. А сá се оправѣше, пúт направѣше крзи—селó, а и вóду увѣдоше. БЧ.

Че мý дадý Чићер за мирáз?! А Чићер је рúдина, утрина, голó место у Кóстурско. Бла/Пир.

КРУПАЦ

За колѣц да је, ама из Крупѣц да је! ПРж. Já сам тóва овáка разбрáла: да не иде добрá девојђа из селóто, да си је дóма, бли́за, тáмо се научѣла. И за колѣц да је, ама из Крупѣц да је! Текá кáжу девојђете у Висóк, бче да побегну од мýкуту у пóљето. ВРж/Рс.

Једнá реклá: Из Крупѣц сам побегла да не íдем на појáту и на ливáду. Трњ.

Кóј се не мóже ожéни, у Крупѣц се мóже ожéни. Тáмо íма за свáкога, селó големó па íма и за богáтога, и за úбавога, и за áлтавога. Трњ.

Којé се не мóже ожéни за Ржáнца, че да иде за Крупчáнца или Држинца, или у пóлошата сéла. ПРж.

Крупчáнац нéма штó да украдне у извóрщи двóр, па си врљи кáпуту, па се прекáчи преко дýвар да ћу украдне. НМл.

КРУПЧÁЊЕ — они́ без гáче íграју. ВС.

— Цíгање! Текá оратѣла једнá млада невéста ка ћу повéли из Крупѣц у Суково, текá ћу кáрали да орати. Ама баштá њóј дóчул, па ка се врну јутрадѣн нá—госје, не давáл на сватнѣната рећѣју. А давáл рећѣју сáмо на Цíгање што свирѣли. Увредѣл се! Сук/Пир.

КРУПѣЦ — íма једну маалу́ на гóрњити крај, па ћи óкају Рóпочање. Па кáжу: у, Рóпочање дошли! Трњ.

— је сиромáшко селó, али је на згóдно место — и до планину, и до пóље, и до реку, и на пúт. Кр.

Оженѣла би се и за колѣц, ама да је из Крупѣц! Брл.

Тáмо се сáмо бвзѣкају, товá је бвзѣк селó! Бс.

У Крупџц магаришта, а у Одоровци коњи. Крупџчко све уз брег, а у Одоровци је послобжно место. ВО—Д.

У КРУПЉЦ ПА —да је и за колџц (Рс); — макар и за колџц (ВРж).

КУСА ВРАНА

Ајде да идемо на Крндџк да поиграмо малко! Текá се смејемо на Кусуврџнци ка дџду на Свети—Илију на Крндџк, у наше место на сабр. ЦД.

За Петрџдан Кусуврџнац си добди дџма из Америку, а Синоглавац за Прџсвету.

КЛИСУРЦИ, КЛИСУРЦИ —кошуље—њим до ...ци! ЦД/Пир.

— све њим големџ —ајд бџље да га не казујем! Ста.

КУСА ВРАНО, МОЈА ЛЈУТА РАНО —моје Ливађе, моје глођиње бџлађе, моје Гарџње, моје ладџиње, моји шџпци ранозрџнци! Текá се Кусуврџнац, ка отџде нá—страну, вали сас Кусу Врџну, а куди Драговџту. ЦД.

— Моји шџпци разнџзрџнци, моје крушџе дџгодрџше, моје Гарџње, моје ладџиње! Текá викала нџкоја Кусуврџнка ка се ожџнила у полџето. При.

Рџвнул бџк у кошџ, клисурска цеплџнка! ЦД.

Шџто—чу јá за тџбе да слушам, магаре јџдно кусуврџнско?! Пир.

МАЛА ЛУКАЊА

МАЛУКАЊЦИ —големџ погџнци. Зав.

— су се нáјвише у нáшјат Висџк окол мџце карџли и тужевџџли. ВЛк.

У Малу Лукању и (у) Голџму Лукању, себџчни чџвџци. Ка му рабџтиш че те рџни бескџзно. А ка му не рабџтиш, ка дџдџеш ко нáмерник, ништа ти не дџва па кџлко да си гџџдан — џма да мрџш џд—гџлади. Душу нџмају. Зав.

МАЛИ СУВОДџЛ

Маласџлци вџле да се издџјају, не мџшају се с друђи ка су нџгде нáстрану, нџго све нџкако у грџпице. Па смо и звџли Качџци, Шџвтари. А у наше сџлџ нџма тџј, ни се мџшамо. ВСв.

Нџ јџ џкамо Маласџлци, а онџ нáс Сводџлци или Голџмосџлци. ВСв.

У наше сџлџ нџма домађин без лџзје. МСв.

НИШОР

Нишорска млада невеста из Гостушу, ка пошла при мајћу и башту на—
госје, жалила се ка мињувала низ Лукању како је отишла у богато село
ама цвик куса, а у Гостушу сиротиња ама су млеко јели. ВЛк.

Нишорци —дрвена кола, катран, чивије, па у Бањицу се пѐру. Добде у
нашу реку да се окупу, немају воду. Гра.

Проклета да сам и заврзана, у Нишор отидо, у богато село, у добру јжу
и богат дом, млеко да не видим, цвик само да кусам. Кп.

У Добри—Дол да неси вол, а у Нишор невеста! По цел месец не пѐру, па
све зберу, па по цел дн пѐру у Добродолску реку, па после муж напред
носи, невеста по њега, душа вој испадла ко куче! Гра.

У НИШОР НА — РУКУ СВАКОМУ СЕЋИРЧЕ, КО ДА —је пошл некому
главу да сече; че главе да сече. ВЛк.

НОВА МАЛА

Има голем шљам у Нову Малу! Збрало се народ од разна села, па не
знајеш које је полоше. Трњ.

Новомалће циги—миги, за работу ич не брѝги, качемака крка, с белило
се трка. Пир.

У Нову Малу нема моја и твоја врс које неје пијаница. Они се диче с
това. Помреше од пијанку. ПРж.

ОБРЕНОВАЦ

Нити се придава, нити се смаљева, нити се па мути нашто врело. А и
водата је убава, нема нигде подобра да се најде. Об.

ОРЕОВИЦА

Двнѝска субота! Пошл на пазар с празни дисази, а има се врне сас два—
струка лук да му види пут капут. Ишл на пазар само колко да си иде
у град. Соп.

Карају се настрашно како жене у Ореовицу. Соп/Кп.

ОРЕОВЧАЊЕ, ГОРЕОВЧАЊЕ —Гоне врәне, па се ране! Сопочање, Лопочање,
куд се ставе, тув се даве; Станичењци — Куме, брате, богат човек,
сламна му кућа, ћермидна му кочина. Соп/Гњ.

— Сопочање, Лопочање, Враништанци лове врәне па се ране. Ста.

— Станичењци, Голопичање, Враништанци лове врәне па се ране. Соп.

Ореовчаје су сви добри дунђери. Једнојздруго, па се научили сви, и нема кућа која нема мајстора — и да ти отеша камик, и да сида, и дрво да одела, и све. Познава му око све, сваку мајсторију. Соп.

ОРЉА

Из Орљу се свезал на гручку сирење, па са господин из град. Цр.
 Орља, па јџ, Турци јџ, Пајџ! Текá је некако Пајџ, паланачко село, ама до нас, добило име, ама не знам причуту, само толко знам. Орљ.
 Орљанци поганци, (Ба)зовичање ровичање, бију врáne па се ране. Текá смо се ко деца ка смо ишли у школу, подирали. (Базовичање/Зовичање).
 Орљ.
 У Орљу лисица пошту носи, а курјак ... Цр.

ОСМАКОВО

У Пирот смо ишли, ама ретко, далеко да се иде пешћи. По пе—шес саата, па и повеше, смо пешћи ишли на некоју суботу или на Цветницу, или на вашар. Појдемо у мрак, врнемо се у мрак, све пешћи. Ос.
 Чапин мос у Станичењско, преко Нишаву, тамо су нашта села мињувала за у Пирот. Ос.

СТУД—ДРУМ

Благ зајек у воденицу! —Текá ни се смеју Алачевци. Гледал ли је он зајекатога из рупу, башта ли му низ рупу гледал ка су га јели, текá ни се некако смеју Алачевци, ама ја сам заборавил како беше. Вој.
 Кому перица у двор расте, с њега се не закачај, с њега немај рабóту. МЈ.
 Овова ти неје шумак, него село! ВС. Текá рече једно момче из Пољску Ржану на једнога Смрданца ка стигомо, а он се направи да га не чује.
 Оратили су ми да отуд друм ни зајек неје благ, а са сам се уверил да и човек неје добар. МЈ. (Малојовановчанин Војнеговчанину, познанику, у шали).
 Отуд друм ни зајек неје благ. ВЈ/МЈ.
 Шумкари! —тека окамо Смрданци, Венеговчање, Држинци, свити тја отуд—друм. Они су ко дивји, див народ, у шуму живе. ПРж.

ПАКЛЕШТИЦА

Бунда из Турску, он из Пклешницу, све из увоз?! Брл./Пир. (подсмех).

Е, бреее—ее! Има ли ђи на Приђини кобилата?! — Те јууу—уу! Те јууу у Лелчу на водутууу—уу! Брл.

Једна Пбклешанка се оженила у Дођинци, па овака оратила: у Дођинци што је месо (месо), па и оно некако мереше на дивљо, неје благо. А у Пбклешницу све благо. А и млеко оди краве у Пбклешницу ко да је овчо, толко је благо и убаво. Дој/Пир.

Когá видиш на пут да се заноси и заоди, и не питуј га одека је — он је из Пбклешницу. Брл/Пир.

Леска! Лештаци! —тека се некако смеју на Пбклешање, ама не знам како бш беше. Гос.

Мијавци ни зову Рсовчање, што кажемо МИ, а они кажу НИ. Пк.

Муж копал морузу, а жена му донесе ручк, па га окне: — Ај да једемо док је жешко! А он вој љутило одговорил: Мани се, бре, жено, од једене, не видиш ли да сам се бш са закопал. Брл.

Они кажу ЖИЛЕТКА, а ми не кажемо. ВЛк/Гос.

ПБКЛЕШАЊЕ —кажу: Овам, че те одерем! ка се љуће по стоку, или по човека. И кажу: Ми идемо! Ми дојдемо! Ми отидемо! А Дођинчаје речи говоре: Ни дојдемо! Ни смо дошли! Ё—ђи! Те—ђи, йду! Краву зову Шока, или Шунга. А кад вол или овца крене на—страну куде у овчар не оправља, на пашу или на пут, они окају: Овам, че те оланзим! Пк.

— мешају НИ и МИ затов што се мешају и сас нас, ама и сас—горњата села, а ми кажемо само МИ. ВЛк.

ПБКЛЕШАЊЕ, СРНАРЕ! —Пбклешање у литаци како змије у лештаци! ВЛк.

— Тека смо и подирали ка смо ишли у школу, тека смо њим врчали ка они нас ишегавају. ВЛк.

ПБКЛЕШИЦА —Боље су живили од нас. Сас њи смо се слагали. Сас Гостушање се несмо слагали због сават. У Белу смо ишли у цркву. ВЛк. — је убаво и приљубно село, када стран улезне па погледа село то и види се сас народ. Пк.

Пбклешни свирције ка свире како да кажу: Ми идемо преко двор, па у Громшин двор! А белци: Варите ли морузу? Варимо морузу! Варите ли морузу? Варимо морузу! Пк/ВЛк.

Турчин бројил стоку за порез, на сават. Здумали се Пбклешни овчаре да га утепају, да њим не броји стоку. И он приметил, и почел да бега сас коњатога. Приметил какво че буде, па побегал у шуму. А једн козар га видел од—страну како бега, па не смејал да каже ЧОВЕК, или да каже ТУРЧИН, него изокал: Доле побеге срната! Доле побеге срната! И они се сете, и стигну га, увате, и утепају. Затова и са зову СРНАРЕ.

Гос.

ЧЕ—НО БУДЕ и КАГА —тека орате Пбклекшање. Зав.

ПАСЈАЧ

Пбсјач је била поголем, а Сина Главá је била помалечка. А сад је Сина Главá поголема, има шејесе куће, а Пбсјач има само још двајесе, ако је њино место подобро. Све отишло у град. СГл.

ПБСЈАЧ КАЖЕ —ЋИ а Сина Главá меша ЋИ и И. Пс.

— ЋИ па им се шегујемо, а ни кажемо, ни Синоглавци кажемо И. СГл.

Пбсјач, село у рупу. А наше село на високо, Београд че видиш. СГл.

ПБСЈАЧАЈЕ ТАВРАЛИЈЕ —гоје гусче за зимусче. Рас.

— Тавре гусче за зимусче, товар вар, товар дрва на пазар, торба брашно од пазар, под самар. Рас/При.

ПБСЈАЧАЈЕ ТАВРАЛИЈЕ ТОВАР — вар, торба брашно од пазар под самар. Км/При.

— дрва на самар товар брашно под самар (Кад се врчају из град). Кс.

Сви слазе надоле, кам град, ама си ја мој Пбсјач не давам. Пс.

ПЕТРОВАЦ

Чурков—дол, Срижебина, душу му; Чурков—дол, Стрижебина, душу му!
Вој.

Смрданци, они су малко загулени. Водата ли ћи прáји да су теквија, не могу да знам?! Км.

Товá су много шегобивљиви човéци. Кудé ни виде, одма óкају: Кољипиле, Кокорњак! Вој.

ПІРОТ

Ѐди снао у ржу, наклáди кавторат, разгрéј мánцуту, постави сòвру, вилице и ложице. . . — Али, мама, ја вас ништа не разумем, идем да питам мужа шта сте рекли! Гра/Пир. Текá ми је казувала једна из Крагујевац, ка се оженила па дошла, млада невеста, у Пірот, и свекрвуту ништа неје могла да разбéре, па је све морала уз мýжа да иде да—вој каже какво је свекрвата рекла.

Јатаган—малá и Бериловачка капија, шићерна кутија, у њу девојчетија како лучетија. Дóлна малá, зинуло како ала, у њу девојчетија како змичетија, а у Зевници девојчетија сас големí језици, Јатаган—малá. . . Пир. (Девојачка међусобна задиркивања у Пироту, по махалама).

- Калé—капíја, шићерна кутíја, у њу девојчетíја како лучетíја. Пир.
 Којé је прекó Голéми мóс, товá човéк нéје. Гра. (На рачун Пазара, дела
 Пирота на левој обали Нишаве).
- Свáка маалá у Пíрот имáла је рáзличит гóвор ка сам јá билé детé. Пир.
 Тијабáрско зевзé—кóрзо! Текá смо се ни од Калé смејáле на Тијабáрће и
 на Тијабáрци, али се несó лóтили. Пир.
- У ПíРОТ —ка пóјдемо, па ка се приближимо, онó ми мéћик замерíше
 још од Берíловци. Рос.
 — нéма кóћа без прекóр. Пир.
- Чијá си ти девојчице? —На Ђóку из Пíрот! Пир. (Уинат мајци и тетки,
 које су је училие како да говори међу својима у Београду).

ПЛÁНИНА

- Билó по селáта па се свлéкло у грáд. Нејé билó сас лóђе нéго сас стóку,
 па не знáје квó је човечáнство. Пир.
- Вí сте, брé, гóре, дивáль нáрод, у плáнину жíвите! —Али тí знáјеш да у
 шóму гугóтће и гугутáри жíве и поју, а у равницу гáврање и сврáће
 крештó! Кра/ВЛк.
- Док бéјоше гóре децá у плáнину на глáд и мóку, бéјоше здрáва и úбава, а
 са овдé сáта, ама цáбе. ЦД/Пир.
- Заузéмо се сас вршу, не мóж да постíгнемо жíто да си кóпимо. Кр/Пир.
 (На рачун Висока).
- Ја вíдим да си планинкá! —Има ли да ми пíше на челó?! Кс, Пс.
- Кáд си жíве лóуди, сóде се жíви. И у плáнину се жíви. Тм.
- Мáјна ми је знáла каквó је плáнина, па ме нéје давáла. А јá се залетé
 по úбаво момчé, па из пóље дојдó у плáнину. Дóма сам све ббса ишла,
 нíгде кáмчек да нагáзим, а овáмо стóрам опбнциити сáмо кад лéгнем да
 спíм. Овдé је рáвно сáмо у сббуту! ВС. Једнá из Бáрје Чíвлик отишла
 у Басáру, па текá оратíла.
- Мáни ју! Óко се не мóж наплíни на тóја женó. Кóлко ти íмаш бче и онó
 да íма, а јучéр се доселíло из планинéте. ДД/Гра.
- Морóзу пíне сáне набрá, телé за нí врзá; телé се разјéло па до класбк
 изéло. ВРж/Пир. (На рачун Брлога, Дојкинца, Јеловице, Росомача).
- Планинскó селó, нéма квó да вíдиш — óвце, понéкоје говéдо, понéкоја
 козá, кóчишта, и кóрјаци. Нитí íмају кудé да сéју и да сáде, нитí па
 нéшта бéру. Пир.
- Планинхéте че познáјеш по забрáцувањето. Шамíјата је пóнагоре, челóто
 се вíди. А нí из пóље се позаћурлимо, па се челóто пóмалко вíди. Вој.

Планину валѝ, у поље живѝ. Мѡж да бѹде ѹбаво и у планину, ама ка несѝ глѡдан. Гос.

При нас у планину чѡвѡци су пѡдобри, па су и зѡјѡци пѡблађи. ЦД.

С градине се заватѝмо у град пипѡр не купѝмо, сас врѝшу се заузѡмо, не мѡж жѝто да кѹпѝмо. Текѡ је све при нас, у планину, у Брлѡг. Брл/Пир.

Тѹја што су одозгѡре из селѡта слѡзли у град не знају којѡ њѝм је нѡга лѡва а којѡ дѡсна, а нѝ смо у град писмени. Пир.

У ПЛѦНИНУ —девојђе ѹбаве, здраве, црвене, ветар и дувѡл, под бѹку живѝле, па ка слѡзну у град, не знајѡш којѡ је пѡубаво, да им се не нагледаш. СГл/БЧ.

— се ишчупѝл и тѡмо си му добрѡ. Вој.

ПОКРОВЕНѝК

А онѝ, Покрѝштичање, су нас зѡвали вурдарѡ ка и нѝ ѡкамо студѡнци. Пок.

Ај ч—ѝмо да се бујѡјѡмо! текѡ Покревѡниччање кѡжу, све заврзано орѡте. ВЛк.

Дѡнђеле, дѡнђеле, крѹпна, ѹбава, свончарѝца, а он чѡпѡрак. Пок.

Дѡвели смо невѡсту ѹбаву и јѡку ко свончарѝцу! Текѡ се повалил једѡн Покревѡниччанин, и сѡ тѹја женѹ ѡкају Лѹбуѝна свончарѝца. Зав/Пир.

Нѡма нѝкаква рѡзлика у гѡвор меѹ Покрѝштицу и нас. Пок.

Нѡси шѡјкаѹ ко Покревѡниччанин. ВЛк.

Ѡче и вѹрду на грѡнђу. Зав/ВЛк.

ПОКРЕВЕНѝЧАЊЕ ВУРДАРЕ —Завѡјѡци лечарѡ. Арчи се лѡчата, ама се вѹрдата пѡ арчи! Текѡ се валил Покревѡниччанин, и текѡ се бранил од завѡјѡско шегување. ВЛк.

— Покревѡниччко мѡко сѝрење, тоѡ је вѹрда при нас. ДД/Зав.

ПОКРЕВЕНѝЧАЊЕ —једѹ вѹрду на грѡнђу, па се вѡлс: Арчи се лѡчата, ама се вѹрдата пѡ арчи! Зав.

— несѹ имѡли вѡду, па су затѡва од стѡку сѡмо кѡзе чувѡли. Пир.

— ѡче вѹрду на грѡнђу, и преко пѝту погѡчу. Зав.

— се нам смејѹ лечарѡ, а Завѡјѡци њѝм — вурдарѡ. Једѹ лѡчу једнѝ, једѹ вѹрду дрѹђи. Једѹ Покревѡниччање вѹрду на грѡнђу, ѡче да кѡже млѡго једѹ, на кѹп голѡми. Зав.

Покревѡниччко мѡко сѝрење, тоѡ је вѹрда. Онѝ сѝрење не умѡју да прѡве. Зав.

ПОЉЕ

Глупав ко да је из Пољеџо. ВРж.

Да несџм у поље женá / Ни кобила у Висоџ/Ни магаре у Висоџ/Ни женá
у Забрђе/Мџра јáдна сас кобиљку / Па чџк на бунарџти / За воду. ВРж.

И слепџц дá—је, ама пољџц дá—је. Рос.

ПОЉЦА НЕ ПУШТАЈ —на дрвниџ (Бс); у браниште, а планинцá у áмбар
(Кр).

— у—гору, планинцá на камáру, а Цџганина у плџвњу. При.

Пољџи, гољџи / Вџну прџсе / Дрџнци нџсе. Рос.

Пољџц лџ—је, мољџц лџ—је / У кућу да—тџ—не улази. Рс.

Сáмо ако можџш, у поље живџи. Рос.

У Пољеџо стџскају ка причају, па како—на бџгарџи иде. ЦД.

ПОЉСКА РЖАНА

Висџћи брег, с кордеље се грџју! Гра.

Ржанци ймају говџда без рџгове! Онџ до воденицу и од воденицу све на
грџину нџсе! Држ.

Све што је добрџ, онџ се у нáше селџ џжени. ПРж.

Ўз—воду су се жениле сирџтинџе девџђе, или које су под ману. ПРж.

ПОНОР

Онџ су Понџрци у рáтат, а и пџсле, џим се мáлко узимáло у тџшџете
гџдине, ранили Мáли и Голџми Суводџл. Онџ су ни ранили! МСв.

Понџрци су врзани за нџкакву кáпарицу, ама не знáм како бџше! Кс.

Штџ се ви млáтите кад сте свџ сџљáци! Сáмо сам јá из Понџр, нáјблиза
до град! Текá, баџи, рекџл нџкој Понџрац којџ живџи у град, а Понџр је
од град нáјдалеко у тáја сџла. Пир.

ПРИСЈАН

Áјде да йдемо у Чурков—дол, да сџчџмо печурџе с трвџњ. Км/ЦД.

Запџл ко Присјáнац уз Божурáто (ка се врча из град). Држ.

Йзлетџе бџлá из бревџнџк, па џтиде у Чурков—дол. Км.

Присјанска ређија! Растури га ко присјанску ређију. Држ.

Присјанци су чивијари и врдала́ме. Присјанац је ма́зан док му не даде́ш то́ва што му трéбе, а по́сле му не трéбеш никакв́в. ЦД.

Ра́стурено (детéто) ко присјанска ређија. Вој.

У ва́шето селó, у Присјан, има по́више и ша́шави. Те́, и по то́ва сте по́добри од на́ше селó. Км. (Утук на утук).

Ца́нђерице, тека́ смо и зва́ли, зато́ва што се обрчају и—тека́, и—тека́. А онí су на́с зва́ли дабулице, зато́ва што има́мо ме́сто које тека́ зове́мо. Км.

РАГОДЕШ

РАГОДЕШТАНИН —во́ли да пи́је, да би́је, па и да уби́је. На сва́ку пéту го́дин по једно́га уте́пају у то́ва селó. Тм.

— се она́јце ко да че́ка мр́шу. Прочу́ли се у гра́д бе́јоше, кра́дну. Пир.

— укрáл од Јевре́јина ко́жу испред ду́ћан, кудé је висéла. Стурíл ђу од куку́ ка се га́здата замаја́л, свви́је ђу, унесé у ду́ћан и продаде́ ђу на Јевре́јинатога. Ама, ка чул Јевре́јинат из које́ је селó, врне му ђу. Не́чу ти ни главурéтинуту, па му и њу вр́ли. А Ра́годештанинат узне и ко́жуту и главурéтинуту и штúкне у пи́јац, у на́род, да га га́здата не прона́јде. Ка по́сле, га́здата ви́ди да му преди ду́ћинат не́ма једна́ ко́жа и сéти се чи́ју му је ко́жу Ра́годештанинат продава́л, и чи́ју му је ко́жу он врну́л. Пир.

Ра́годештање су голе́ми лопови, а о́че и наси́лицу. Кудé каквó ви́де кра́дну, оти́мају, ни́кој њим ни́шта не мо́же. При њí никаква вла́с не сме́је мло́го да йде, онí су самовла́сни. Пир.

РАСНИЦА

Расни́ца пани́ца, Чивлик ложи́ца, Бла́то рогáто, а Ко́стур зла́то. Кс.

РОПОТ

РОПОТ —је са́ селó, селó! Све́ йтри, све́ нарипа́ли од в́рат те набра́ли в́лну. ВРж.

— у Бугарску, глупаво не́какво селó, ка́жу, има. Једб́н чо́век нату́ра ја́јца у ца́кове, па ђи врже на ко́на, па постéгне да ца́ковети не па́дну. Ама по́јде из ца́ковети не́што во́дно ка врзува́л, па му једб́н рече: Штó ти ца́ковети течу́?! А он му одговóри: Какó течу́ ка сам—ђи врза́л?! ВРж.

РОСОМАЧ

Ајде, заглецује се како росомачко дете у кола. ВРж.

Албанци! Ни њи текá óкамо, а они нам: Двнће гóсје! Двнће гóсје! Дој.
(Пецкање између дојкиначких и росомачких ученика).

Бог ли га знаје каквó смо се шегувáли једни на друђи, свáкако. Рос.

Глунав ко Росомáчанин. ВРж.

Забаталисте ни ко Росомáчање Прéсвету. ВРж.

ЗАГЛЕЦУЈЕ СЕ КО РОСОМАЧКО ДЕТЕ у — сáгњишта кола (Сл); — кола
и ко ржáнско дете и сáне (ВРж).

Купи́л Росомáчанин бици́клу па њу затвори́л у плéвњу сéно да једе, а унел
њој и вóду да пије. После се његовата жена жалíла на седéнђу: Нáшјат
коњ Велоципéт ништа не једе и не пије. Големé си пáре дáдомо, ама
че цркне. ВРж.

РОСОМАЧАЊЕ —звáли смо и Албанци, како мáлко пóнастрáњичави
(дóјду). ВРж.

— кáжу: Че кá—че íдемо! ВРж.

— óбично се óкају: Бáлесе—есе! ВРж.

— пржопогáнци! Рос/Пир.

Че́да Ђáта из Росомáч, стану́л пóдовицир па дош́вл. Билó Велигден, па
пита́л: фáла бóгу на óво јáје, перáшка ли се зовéше?! Брл.

ЋСОВЦИ

Ај, Цуре, кудé да вржем магáрето? Текá си Висóчанин питувáл жену́ пред
нáрод, па му се смејáли. Ћсовчанин бил. Тм.

Ако се зададéш низ Кóстол, че чу́јеш тупáн како тупа. Онó лéте, које мле-
кáр, које у печáлбу. А сви па који су остáли за нíкакву се рáботу не
вáчају, сáмо тупају и íграју усред—плáдне и усред—лéто. Брл.

Бáте, бáте, има ли јóш од морóзниципу?! Текá задíрају Ћсовчање, текá
сам чу́л. Гра.

Гóре, у Ћсавци, жéне заповéдају. Онé крштéвају. Јá сам гóре зéт, па зна́м.
Тм.

Дáла сам ти белу—маз ко табáк, а врну́ла си ми модру́ ко да си чарáпцити
пра́ла у њу! Текá се једнá Ћсовчанка карáла сас комши́ку. Брл.

Дедá Тáско на човéка укра́л волóве и у пећíну њи затвори́л, и они́ тáмо
скапáли. И одáл се на цркве да му бóг опрóсти. Те кóлко су пóбожни?!
ВРж.

Еј, гóre у Зацџци дол! ВРж.

Збóгом Бијничка јудино, ја óдо! Текá је Јордán Билник, ка је пошбл у рат, рекбл, текá се опростил од Билничку рудино, тáмо је овчарувáл. И мислил да нéма да се врне, а врнул се, и још га текá óкају затóва што текá замлцкује. Рс.

Какó се смејеш ко рсовска цеплénка! Пир.

Лáлинци из Рсавци пóла јајце свáдбу прајили. ВРж.

Нí смо ни, Рсовчање, звáли тупанцијe. Збéру се на пýт, па билó да је прáзник, билó да је дéлник, зимá или лéто, рáбота или нерáбота, свáко довáтило тупán па тупа. Пк.

Óкни га Мýте! Ако ћутí, Дéла је! Брл.

РСОВЧАЊЕ —дрсовчање, дрсу кучку за опáшку (Рс); — пцéта за опáшке (Рс).

РСОВЧАЊЕ СУ —млóго игробрци билí. ВРж.

— тупанцијe, а Ржáнци гáздалије. ВРж.

Тáм те женá срéтне, и íма све да ти испрíча — и какó је, и штó је, и каквó рáботи, и кудé је пошлá, áко ћу не познáваш. Тм.

У РСАВЦИ —Кáлинци, у Ржáну Цáлинци, у Слáвињу Котóлинци. ВРж. (Кáла, дем. од Кáмен, а Цáла, дем. од Стáмен).

— свáко узéло тупán па тупа, све тупанцијe. Свíре, и тупају, и íграју усрéd жéтву. Затóва и óкају тупанцијe. Пк.

У Рсбвчање íмаше гáјдаре, а íмаше и тупанцијe Цíгáње. ВРж.

РУДИЊЕ

Бéга ко рудинсћí зáјек. Тм.

Пéчено ко рудинскó говéдо. Тм.

Рудинскó лубенчé, мáлечко! Вр.

Скрца ко рудинскó кóло. Тм/Пир.

СЕЛÓ

Билí смо сиротíња у селó, ама смо билí пóдобри од друђи. Пк.

Бóље је да умрем јá, нéго да умре мојe селó. ВЛк. (У вези са потапањем села због вештачког језера).

Вали га, кудí га, селáк си је селáк, селáк че си и остáне. Пир.

Вéч се нáрод у селó почéл препрáвља у гóвор. Дој.

Вóл! Вóл! Сéлско говéдо, јóш не упрéзано у рáботу. Пир.

Горе му ливаде, горе му њиве, горе му градине! А онó овáмо дошло, у
бѣшчу грацкú кућу направило, у град живи! Пир.

Госта из селó карали да си нође опере па да спи, а би ништа не чинил,
немáл гáче. ЦД/Пир.

Да те несбм узел, још би те лајала пцета по селó. Пир. (Жени).

Дивó дошло, дивó остáло. Гњ/Пир.

Друкше се живи у град, друкше у селó. Б.

Зева ко селáк на пијац. Пир.

Земља се бми, остаде сáмо кáмик. Че мóра да се селимо куде лéb има.
Пок.

Кад отидеш из нáше селó, има звоне да лúпају, сáмо да се спáсимо од тебе.
Пет.

Каквó си дó—са у школу научил?! — Торбáн —тојáган! — Епá, сá че будеш
пак овчарáн. Пк. (Из приче).

Квв си ми грацáнин ка ти перјата на дупето још несó увенúла?! Пир.

Мáјку ти селáчку! Каквó ти знáјеш, селáнко ти једна! — А тí си пак
шугав грацáнин! Пир. (Свађа мужа и жене).

На пúпакат му овбс растé, не видиш—ли?! Пир.

Нáм је то драго мéсто, тúва смó се родили. ВЛк.

Не држи ме у град. Ја сам свађи—дбн у селó. БЧ.

Некада несмó имáли куде у град да пренóчимо кадá дóјдемо. А сá, свá
ни се родá из селó отселила, па ка отидемо горе у селó, нéма куде да
сврнемо. Гос.

Нема си га бóље, нéма бóља ранá него при нас у селó. Сиротинска —
лúтачко, слáначко, ћиселшко, лéb да ти се приједé. Чин.

Нéчу се селим у град да смрадим град. Јá сам се тúва навикал, сас стóку,
сас појату. ВЛк.

Њему се мили, па мáни се! Тáмо се родил. Пир.

Оди пúсте големé зграде, не могоá да видим Београд. Синú Главу си ми
пóзгодно, пóдобро. СГл.

Одрáсли смó на њиву, и не мóжемо без њиву. Нéшто трéбе, нéшто не трéбе,
ама смó си текá научили, да си сáднемо, да си кóпнемо. НМл.

Он ни изнóси текá селóто, ишегáва се сас нас. ВЛк.

Онó, свé што се родило у Чиниглавци да се врне, да дóјде, имáло би да
се поједемо живи, бóље што се нáрод иселáва. Сáмо да нејé пак млого
како сá што је, па опустéше и сéла, и имбвина. Чин.

Прозéва се ко селáк на пијац. Пир.

- С магаре дошл у град, а са не може с воз да се отсели. Пир.
- С теквѣ сѣљандуре ја не разговарам. Пир.
- Са селó пу́сто, са усрѣд селó травá растѣ, травá за коси́дбу. Сл.
- Сама дупе друсала, сама кашу кусала, сама работила, сама јела. Км.
- Сва́ко селó има ра́злику у гóвор и у обичаји. И сва́кому се ч́ини да су у његово селó и гóвор, и но́шња, и обичаји, и човѣци, најубави. Чин.
- Свѣ да сам, сѣља́к да несб́м. Кр.
- Свлѣкал се на грúчку сирење из селó у град, па ни у град граца́нин ни у селó сѣља́к. Пир.
- Селó од селó, ра́зни гóвори. ВЛк.
- Сѣлска двѣска! Пир. (На рачун лепе младе сѣљанке).
- Сѣља́к, и кад пр́дне на́криво — трчи́ при до́ктура. А ни граца́ње по не умѣјемо да си упáзимо здрав́је. Пир.
- Сѣља́ка мо́же са́мо ћи́ша да помóгне, а дру́ђи му све узима́ју и одно́се. Вој.
- Сѣљанду́ра јѣдна, она́ ли че ме учи́ како́ се деца́ чува́ју?! Пир.
- Сѣља́нка, ка се ди́гне од руч́к, она́ леб, троши́це, збѣре па и ло́пне на́—земи, а вароша́нка и прибѣре нагóре па и оста́ви на́—страну. Зв—Б.
- Сѣљаци́ несú граца́ње. Ако́ су у град дошли́, они́ су на си́лу граца́ње, калѣмени граца́ње. Пир.
- Сѣљачѣтине се довлѣкле са́мо да ни мб́шкају град, да ни оста́ве ћубре па да си оти́ду. Пир. (На рачун сѣљака који до́ђу на пазар).
- Сипа́л у рука́тку па но́си?! Сѣља́к, да има́ квó да једѣ. Пир.
- Та́м сам се роди́л, та́м си ми свѣ по́знато. ВС.
- Тре́бе да се ко́си, тре́бе да се снóси. Не мо́гу ви́ше да сам сѣља́к, нѣма ко́ј да ми помóгне, остаре́л сам. Орљ.
- У Госту́шу нѣма ни́шта но́во, та́мо су ста́рци. Ова́мо је но́вото, у град, при вас, кудѣ су младѣти. Гос/Пир.
- Учи́л три́јесе го́дине у селó бвде да бла́ју, ама онѣ научѣле њѣга па са́ у град па́мет прода́ва. БЧ.
- Што несб́м оста́л та́м да живим, свѣт да глѣдам, не́го се направѣ на цеплѣнку па се до́ма врну́, у селó, кудѣ су оста́ле са́мо још будале́ и ста́рци?! ДД.

СИЊА ГЛАВА

Ај кúце! Ај лале! Ни текá тавримо Синоглавци. Пс.

Да измру и тија старци што су гóре, у Сину Главу, че остане село пу́сто.
СГл.

Дојди, бре, дојди ми, бре, свате на Свету Пресвету, кучка јаре одојила,
неје јаре ко јаре, него ко звишче, неје лóј ко лóј, него ко говно лóј. При.
Које кућу заправило, које стан купи́ло, сэле се сви из село, опусте Сина
Глава. СГл.

Мен ми је село прирасло за—срце и од моје село ме никој не мо́ж одвоји.
СГл.

Ој мори, Пéro, куде су коњини? — Ене ћи у букарини сас самарини. Рас.
Селска будала! Селска вѣшка! Синоглавско говедо! Оно че ми па тува
суди?! Пир.

Синоглавка видела вóз па си пита́ла му́жа: Ај, Владо, каквó је онава што
се по поље́то влачи?! Гредá ли је? — Горска мéчка! — А зашто рудца?!
— Па децáта ћу гáчкају. При.

СИНОГЛАВЦИ —говóре пóвише како бабу́шничката сéла. Они́ кажу: вúна,
и, ју, им, нóјан, чорáпе, соплéл се, мого́ре, крпéљ, да не заkáше, врта се,
жури се, мáти му, солту́, детево, компирí, волóвити, јагњишта, трла,
маљица, кромиди лóк, а на дете кажу КУ́ЦЕ и ЛА́ЛЕ. Пбсјач више
говóри како пíротската сéла, па каже: врта се, вáрка се, мајна ми,
сблат, дете́но, компирé, волóвете, трла́к, маљ, црвeни лóк, вйна, ћи,
ћу, нóн, саплéл се, магáре, серуша, омáшљак, да не заkáса. А и једни
и дру́ђи кажу: мајћи си, свай, снай, рекó, јулар, јегá, врвина, звиска,
трлица, вурда. А Кóстур каже: волóвити, свиска, јагáнци. Кс/Пс/СГл.
— дигноглавци, дигну рње, па у трње. При.
— иако су повисоко́, кажу: Че идемо гóре, у Пбсјач. Пс.

Синоглавче, дигноглавче, дигло рње, па у трње; искарáло погáнца, изéло
си мудáнца. Рас.

Сина Главо, некултурно сéло; ој мори Пéro, куд је магаринáта?! (Графит
на згради у Расници, на путу према Сињој Глави).

СОПОТ

Кад ишли Станичeнци у Сопот на славу, Сопочање се уплашили од млóго
гóсје па се чудили каквó да пра́је: Мале! Мале! Што—су—(си) гóсје уз
Обóпоље и уз Пелиновицу?! Брзо метéте гóвното и сéјте брашно, а у
Тáсфинити бунáр че заврти́мо качема́кат. Ста.

Сопот је шегобивљиво село, а Тeмска не. Сопочање су пркосни. Нeма гóре
од Сопочање. Сопочанин је добар док не излeзне одозгóре и док те не
нáчне. А пóсле — да ти не казујем, сáм че си видиш. Ор.

Сопочанин у—јесен из печалбу иде, цигаре му, облечен, и одма те пита бч ли да се бијеш. А у—пролет ка појде на печалбу, ниско гледа, нема цигаре, облекал дрбнци. Ста.

СОПОЧАЊЕ —вреве исто како и Орёовица, малко има разлика. А поголемá разлика је међу нас и друга села. Ор.

— лопочање, куд се ставе, тув се даве. Ор.

У Сопот лелечу: Мале! Мале! А текá кáжу и кад се нешто чуде. Ста.

СТАНИЧЕЊЕ

Гнилчање тражили да се менају сас Станичењци сас селáта. Станичењци ка појду у град на пијац, они мину крз гнилска лозја, па наберу грбзје да има квó да продавају на пијац у Пирот. Гњ.

Кумовéти ишли те рипáли у влуту од Белáву? А онó билá маглá! Рипáли у маглуту, мислили влна, а рипáли од Црвёну стёну, па ка видели да се не врту који су рипáли, манули да рипају. Соп.

Ој васуље, и тí ли си јело, Станичење, и тí ли си селó! Цр.

Работни, не умéју да стáну. Ама и за крацу несó лоши. Соп/Ор.

Слámња нйм кóчина, а на кóчину — катáнац. Соп.

СТАНИЧЕЊЦИ —áјде да рипáмо, влна је на Белáву! И нарипáли у провалију, А онó не било влна, него маглá. (Станичењци). Соп.

— богáти. Сваћи мине поред náши Младёнови, отрља се. Затóва су богáти. Соп. (Младёнови, најбогатија фaмилија у пиротском крају из Сопота).

— вреве, а при нас се орати. Гњ.

— кáжу: Сас кугá вреви?! Гњ.

— Куме, брате, богáт човек, заузёл се, слámња му кућа, ћеремидна му кóчина. Без три волá два пáра волóве, ка крáвата нажмикне на телёто да лёгне, да се и она одмóри. Соп.

— ни óкају: Куме! Куме! Соп.

— Њи зовéмо: Куме! Не знам зашто, али и текá зовéмо. Тм.

Штó је у Станичење пругата крива?! Да види машиновóђата послéдњити вагóн, да му га Станичењци не украду. Соп/Гњ/Ста.

СУКОВО

Бóже ме сачувај од совисћи мезелбци, сукóвсћи музаверлбци и нисћи курварлбци! Текá често оратеше Коста Ђурица, тргóвац из Пирот. Гра.

Јá сам по грацанин од тебе. Моју плу́нку, ка плу́нем, ветар че однесе до “Национал”, усрéd Пирот, а тí из твоје Сукóво пёшћи не мóж за три саата да стигнеш до Пирот. Гра. (Пироћанцу, досељеном из Сукова).

Селó од селó има рáзлика у гóвор, и у понáшање, и у свé, па че га óдма познајéш да—ли—је из Влáси, или из Јáлбогину, или из Војнéговци, или је Ачáчвац. Јá си нáши Сýковци óдма познајém у нáрод. Áко сá не познавам младíти, ама познавам да су Сýковци. Сук.

Сýково, Војнéговци, Смрдáн — отúд прúгу ни зáјек нејé блáг. МЈ.

У Сýково у жéне ка улéзнеш, какó овбн у óвце — óдма се размрkáју. ПРж.

Черко, черко, што у Сýково, черко, немá ли за тебе мéсто, чéре, отúд прúгу ни зáјек да нејé тáмо! Текá једнá думáла, а да—ли—је истина, да—ли—је шегá, не мóгу ти речém. Кр.

ТОПЛИ ДО

Áјде Топлодóлци! Ѐдете у Завóј дá—си набéрете кóпци! Зав/Гра.

Гостúшање говедíја, Гостúшање говедíја, Топлодóлци бéл босíљак, Топлодóлци бéл босíљак. Утркљу се говедíја, утркљу се говедíја, па посéру бéл босíљак, па посéру бéл босíљак. Текá је Јенáчко Лáлинсчи, Гостúшанин, испојáл усрéd Тóпли Дол ú—оро, да одбрáни гостúшка момчeтíја сас којá су се на орóто ишегáвала топлодóлска момчeтíја. Девóјће из Тóпли Дол су волéле нáша момчeтíја, мí смо билí богáто селó, а ималé су тéтће у нáше селó па су доодíле нá—госје. А нáша момчeтíја несú знáла óро да игрáју затóв што у селó нéма куде óро да се íгра, па су и затóв исмејáвали. А Јенáчко је шíл по топлодóлсче кúће, и свí су га познавáли и пóштували, а знáл је и úбаво да игрáје, и úбаво да појé, па је затóв текá тáм и смејáл да отпојé. Ка је отпојáл пéсмуту како у Топлодóлци поју, онí се свí рáдували, ама ка у наставíл и завршíл, онí се сви ошутáли ко úсрани, ама мý нíшта несú реклí. Гос. (Петар Пејчић, 85.год).

Ми речéмо ТОЈ, ми текá врéвимо. А овáмо у Лукáњу ТОВА. Ѐвек сам пазíла да не грéшим. ТД/ВЛк.

МОЈ ТÓПЛИ ДÓЛЕ, МОЈ КОВАНИ ДОЛЕ, МОЈИ ГНИЛÍ — шíпци. ДД.
— шíпци, мојé трнíнће блáђе, мој дебéли лáде, мојá лáдна вóдо. Дој.
— шíпци, мојí прозорíти кáмење; куде сам отишлá, у Градбшницу, под прáскову да спíм! Нéкоја од Брáнкови из Тóпли—Дол, па се ожeнíла у Градбшницу, и текá се жалíла. Нш.

МОЈ ТÓПЛИ ДÓЛЕ, МОЈ ЦАРИГРАДЕ, МОЈ КОВАНИ ДÓЛЕ — мојé трнíнће блáђе, мојí шíпци гнилí, мојí вéнци црвенí, мојí прозорíти кáмење, мојé сeнће дебелé, мојé вóде студенé, мојá дебéла лáдовíно, у Градбшницу сам отишлá под прáскову да спíм! Нéкоја си Топлодóлка, од Брáнкови, ожeнíла се нéкада—си у Градбшницу, и текá тугувáла. Пок.

- МОЈ ТÓПЛИ ДÓЛЕ, МОЈ ЦАРИГРАДЕ — Мој Ковáni дóле, моји шипци гнили́, ка оти́дем у Ковáni—дол, па ка наби́јем колбц у гузбц, па ка лéгнем, па спíм ко у лју́лху. Дој.
- моји гнили́ шипци, моји црвени́ вéнци, моји прозорíти ка́мење. Дој.
- МОЈ ТÓПЛИ ДÓЛЕ —моје во́де студенé, моје сéнће дебелé! ВЛк.
- моји вéнци црвени́ моји гнили́ шипци! Брл/Дој.
- ОЈ —Ковáni дóле, ој кóзе моје виторóђе, ој моји шипци гнили́! Гра.
- Тóпли Дóле, и тí ли си селó, лју́теницо, и тí ли—си јéло! Гра.
- Тој кóмпират! Текá се шегу́јемо на Топлодóлци, они текá кáжу. А ми кáжемо: Тíја крóмпир. Зав.
- ТОПЛОДÓЛКА —рáсла у Ковáni—дол, там кóзе чувáла. Па се ожени́ла у Гни́лен, па лóзје копáла и тугувáла: Мој Тóпли Дóле, мој Цариграде, мој Ковáni дóле, моји гнили́ шипци... Онí њóј пóдобри од грóзјех. Грóзје сáка рáботу, знóј, а шипци не тра́же рáботу. Гос.
- се ожени́ла у Црнóклиште, па ровáла: Мој Тóпли Дóле, мој Цариграде, мој Ковáni дóле, моји гнили́ шипци! Тм.
- ТОПЛОДÓЛЦИ —ЗАРÉВАЈУ мору́зу, а ми у ЗАГРТАМО. Зав.
- мнóго исмејáвају нáше селó, Засковци, али исмејáвамо и ми Топлодóлци. Лóше њим, и пóретће су, шáрће на чарáпци, блу́зе, цéпмери, мáраме. Нóсе плéтене кáпе, а понéкад и плéтено прóслуче, а при нáс је товá срамотá. Пртени́це њим црвени́чкаве, а у Засковци је товá срамотá, при нáс су црнé. Свé се служе с магáрци, а ми нáјвише с ко́њи. Зовéмо и Ђућуковци, а не знáм заштó. Зс/Пир.

ТРНСКИ ÓДОРОВЦИ

Ка се нéкој Божíл сели́л из Трнсчи́ Óдоровци у Жељушу, у Трнсчи́ Óдоровци молíтву вари́ли. Једнó селó ослободíл, дрúго зацрни́л. А несу пóдобри ни тíја што су тáм остáли. Грш.

ЅУШТÍЦА

- За два д́вна с коњá не мóж селóто да преóдиш. Соп.
- Кљештíца, селó на рíдове. Од—íжу на— íжу, два—д́вна с коњá да га обикóлиш. Поопозна́ју се Петрóвдан ка слáве, па се до дру́жи Петрóвдан пак заборáве. Ру/Пир.
- Боштíчање смо исмејáвали: голéм брíч íмају на панталóне, гóрди су, úбаво се обла́че, кáжу ВЕЛÍМ, згра́бе понéкоју девојху па у свé изáпу, изáпу, ка пóјду из нáше селó од свáдбу. Зс.
- У Ђуштíцу расту́рено селó, па се не мóже ви́де. Сáмо се ви́де на Петрóвдан па на Петрóвдан, ка слáви цéло селó. Тм.

ЦЕРÉВДЕЛ

АЈД —тиће да апнемо од коњиви! ЦЕ/Км.

—ч—идемо ли у Голорéбру. Км. (Еротска двосмислица и топоним).

Буковци! Ђа—ђа—ђа, изврну пустиња́та! Км. (Подражавање преноса терета коњима).

Довели га из бедуту одозго́ре, из Церéвдел, из угљари́, хумурци́је, па дошло у Сину́ Гла́ву да се наједé бани́це. СГл.

Занóси се ко церéвска са́гнушта. Држ.

Коњéтеее! Овцéтеее! Кудé сууу?! — Еј љиии у Дебéли десел! Церевци текá о́кају, па све нéкако задáвено о́рате. Км.

Мојé Гаринé мојé ладовинé. Км.

Нóси белé чарапчéтине, асли́ ко Церéвац. НМл.

У Држину не зна́је да игра, а у Церéвдел ко́ло во́ди. Држ.

Церéвдел ка́же ЂИ, а Сина́ Гла́ва и Пбсјач ка́жу и И и ЂИ, кој ка́ко, мéшају. Ама па́к пóвише ка́жу И. Км.

ЦЕРÉВЦИ —крз Држину ода́вна, му́ж и женá од Цáлини, ми́нува́ли, па били́ глáдни, па њим дáла једнá Држинка да јéдну. А кад си пóјду, она́ њим ка́же: — Еве зелјинé ћиселó, понéсете си дóма да јéднете, добрó је! А женáта одговори́ла: Што—чé—су ни ти́ја ћиселъаци, једу́ мпóго лéб?! Држ.

— се врчáли с ко́ла из водени́цу, па о́кали од Свети—Или́ју да женáта ту́ри котлé за качемáк, да грéје во́ду. Па пóсле, ка се поприбли́жили, ка наблизíли, о́кали да спу́шта котлéто пóниско да се водáта пóбрже грéје, че дóјде бра́шно за качемáк. Км.

— су бédни. Они́ су угљари́, хумурци́је, лéб нéмају. СГл.

Церéвштина се нéкаква дотрéсла. Тра́жи нéшта да му дадéмо да једé, а ни́ га знам, ни́ га познáвам. Вој.

ЦЕРÓВА

А мéн срамотá да врéвим, па си пóвише ћутим. Испрáљају ме ка погрéшим, и текá сам почéла да врéвим ка́ко се врéви у Церóву. ЈИ—З/Цер.

Свé сам од моју́ мáтер запамти́ла, свé што ме учи́ла. И што је она́ спре-мáла мéн се чини́ најбо́ље. Ка дојдó у Церóву, па врéвим са жéне, па ка́жем: Мојá мáјка ка́же...! А женé ми у селó ка́жу: Штó се мајки́шеш, штó си не врéвиш ка́ко ми, па да ка́жеш МА́ТИ. Цер. Јаловик Извор.

У Церóву су ишла́ децá у шкóлу из Шугрин, Мирковци, Базóвик, и несóу сс била́ ни́ти су се изазивáла. Цер.

ЦРНИ ВЪР

Што идеш у Црни Вър?! —За некога је може би и Црни Вър, а за мене ј Бели Вр! Текá њим реклá једна млада невеста која се там оженила.
ТД.

ЦРНОКЛИШТЕ

По ратат, једна из Црноклиште заволела једнога из град и решила да га узима. А баба си љу раздумувала: Не иди! Куде, черко, у град че идеш?! Тамо се купује маз на тањирчек, и док дојдеш дома тањират га изедe. Тамо млекó нема, а овде ти котленка зад врата висí. Цр/Пир.

Црноклиште у два и три рeда, па помáло на варош изгледа! Текá је појал Влада Куза из наше селó. Цр/Пир.

ЧИНÍГЛАВЦИ

Поделимо се деца из селó у две групе. Подберу се Басарци од једну страну, а ни остáли од другу, па се бијемо, па ка победимо, радос големá. Али су почесто они нас били. Текá смо се у селó били ка смо били деца малечка и ка смо се врчáли из школу. Чин.

В а м њ и ј е

Грујинити, они су се силома женили. Дој.

Дембалeјини?! Требе да се пообрнеш ка ти нешта каже, да видиш одкуде снце грeје. Пир.

Дeк чеш тамо черко?! Кућа му се на четри колца љуља. ВЛк.

Златановци млого рабте. Они мисле овíја свет њим че остáне. Држ.

Имам осамдесe године, ама још оди—детe памтим да су у Антинци све карáње и тужбе. Гра.

Искотили се млого, па притиснули и њиве, и ливаде, и браништа, и сeлско. Мука големá оди—њí.Сук.

Јаничови су се с коњи бавили. Јаничови с убаво ранили коњи и убави су им били. А били су и писмени, и богáти, и трговци, и први људи у наше селó. Ру.

Палисветови, гáдна сeмка! Какви су добри, свет би запалили! Пир.

ПРИ ЊИ —је јајце увек сас две жлчe. Вој.

— у тóлко голему вамилију, човeка не мoж да одбереш. А тóлко и има

да само њи слушамо и ка смо у селó, и ка смо у—поље, и ка—смо у
гóру, ама све шунтаво, ништа не мoж да одбeреш. ВЛк.

Сóколове из нáше селó, гáзде, жéне њим úбаве, а пóсле децá глúпава ко
телчúна. ПРж/Пир.

Тé товá су Шевуљини! Свињете њим добрe, и женeте њим добрe, а од
мужјe ништа нeмају. Ста/Соп.

Ткачeви из Извóри! Тóв су карáктерни лúди, и врeдни, и пíсмени, ПРж.
Тóв су, цeлата вамíлија, млóго зáвидни лúди. Пир.

Узбрљиво ко баштú си, сeмка проклeта! А и дeдата нејe бíл дóбар. Зав.
Цáјини су това, мáни! Кад вíде да је човeк проглецáл, натíскају га
одозгóр. Гра.

Цáјино, гáздинско, голeмó! Ѐма и квó да украднeш, йма и квó да остáне.
Гра.

Шумáнова сeктра, млóго опóрита! Свe што рeчú, свe лóше рeчú. Гра.

Д о ш л њ а ц и и д р у г о с е л ц и

Бóже, за квó смо лúђе, не знáм?! Ми старíти обичамо свáкога да дочeкамо
сac добрú рeч. Па ако йма квó да му дадeш, че му дадeш, а ако нeмаш,
немóј. Пк.

Дошлó, али —дошлáк. Рос.

Какó се вáле, какó се смејú једнí на дрúђи, онó йма селó до селó рáзлика.
Пок.

Мојe је нáјбоље, а тí што оратиш не чúјем га! Текá се кáже нeкому ка
нeшто зáпне, а нејe добрó тóв што је запeл. Пк.

Нáјгоре је ка је нáрод збирутáк. Нíкога не мoж да оцeниш квó че напрáј,
какó че постúпи. БЧ.

Нeка је ко шебeк, ама да је нáш човeк! ВЛк.

Пóјде ли у пúт наш човeк, понeсe си сíренце, грбзице, шушпицу понeкоју,
и нíгде ништа не купúје. По тóва се познáвамо ка йдемо на странe, у
пúт нeгде, или у печáлбу, по тóва знáмо да смо Пирочáње. Км.

У мојe врeме мíну мóда на бíјењето. А ка сам бíл момчe, кад гóд дóјду
другосeлци, не мoж си отíду непрeмeњени. Разбпнемо жицу високó,
скóро до колeно, дóле на мослeто, на пúтат. Па ка и појúримо, онí
налeтú. Па и сac дрвја, сac мóтћe, бíјeмо, и úбаво им се отeпамо. Дој.

ТУМАЧЕЊЕ НЕПОЗНАТИХ РЕЧИ

(Пиротски полуглас (b) унет је у азбучни ред на крају азбуке, а африката s (дз) испред З. Таква пракса у оба случаја одговара старословенској азбуци, а и поступку који је применио Александар Белић, у свом чувеном делу "Дијалекти источне и јужне Србије". Глаголи се наводе у облику трећег лица презента, а кад је то изричито наведено, реч је протумачена другим глаголским обликом, нпр. перфектом).

А...а...везн.час...час...

Ѐбетар. Ни абетар не́ма—не мари

Аб́р м вест; предмет као поздрав

Аздиса́л, -а, -о перф.осилио се

Ајва́н м магарац

Ајду́к м (ајдукуља) лопов

Ајла́з м покварењак

Ајманá ж готован

Ајманíше се несвр. живети без напора и бриге

Ѐјта ж глупо и сметено створење

Ѐјтав, -а, -о прид. приглуп; сметен

Ѐка несвр. луња

Ала(в)óјда ж неодговоран и преврљив човек

Алаву́жда ж врдалама, преварант, чанколиз

Аламу́ња ж покварењак

Алапа́чес, -та, -то прид. блебетав

Ѐли несвр. мазити, попуштати некоме због превелике љубави према њему

Ѐлишта мн. ж догодовштине; брука, срамота, оно што је недолично учињено

Ѐлтавштина ж пеј. накарада; несретња́к

Ѐљтов / а́љћав, -а, -о прид. аљкав

Ами́н м прави тренутак

Арни́ше се свр. отарасити се чега

Ашља́к м скитница; курва(р); особа без морала

Ашља́клбк ж скитање; курвање

Бађи́ / бађи́м(ка) прил.бајаги

Ба́ја м старији брат, девер, зет, старији човек уопште

Баксу́з(ин) м својеглав човек, онај који се свему и без разлога одупире

Баксузéс, -та, -то прид. ћудљивог понашања, склон пркосу

Ба́ле м вок. брате!

- Баљизга / брљезга несвр. баљезгати
 Бансов м (дебели) нерадник
 Б(л)анта несвр. говорити недолично
 Барапштина ж скитање, нерад
 Бајна м старији брат, девер, рођак
 Бачује несвр. живети на бачији; пеј.
 извући велике батине
 Баштинија ж очевина
 Бебетарка ж пеј. већ одрасла девој-
 чница, а још се игра луткама—бебама
 Бедотија ж (велика) беда
 Белка ж име белог женског створења
 жене, кучке, овце и сл.)
 Белоклепав, беломуав, -а, -о, прид.
 светлокоса особа беле пути
 Белото. Гледа с белото—гледа са
 мржњом, беоначом
 Белћи(м)/белћимка прид. ваљда
 Берија ж галама, свађа
 Бесказно прид. неисказано много;
 јако добро
 Беслемé с шиљеже у тову
 Бесник м напрасит и зао човек
 Бестрага ж неповрат
 Бесуља ж зла жена; курва
 Бесује се несвр. спаривати се (кучка,
 али и курва)
 Билмес м нерадан и прљав човек;
 јак и глуп човек
 Бије—клепа, бије—клепа несвр. ра-
 дити тежак посао без знања и умеш-
 ности
 Бирибиле с напредак; смишљен и
 користан посао
 Бицман(ин) м мн. бицмање, својег-
 лав човек велике и неистрошене сна-
 ге
 Блазнибула ж сабласно створење
 Блајало с фиг. тупо створење
 Блантав, -а, -о прид. приглуп,
 незаинтересован; брљив
 Блесавићк, -ка, -ко прид. ћакнут
 Блешча м блесавко
 Блска се несвр. радити неразумно;
 бавити се узалудним послом
 Блешти бл(е)шти несвр. блистати
 Бљувотина ж бесмислица, оговара-
 ње, лаж; оно што је изблувано
 Бљувоч м пеј. неукусно јело, оно што
 изазива повраћање
 Богатéје несвр. богатити се, стицати
 Богови́т, -а, -о, прид. боговски, врло
 повољан
 Бож(номá) прид. тобож, бајаги
 Бојлија м склон тучи
 Бокче с, зб. бокчетија, божје дете
 Брбара несвр. прегурати по туђим
 стварима (или храни, па је тако за-
 гадити)
 Бржиње / бржење. У бржиње --у
 брзини; површно
 Брзга несвр. хитати се; брзо (и
 површно) радити
 Брзгав, -а, -о прид. пргав, жустар
 Бритварка ж она која (јој) је украла
 бритву
 Брчкољ м јад, брига; наборани део.
 Бэре чужди брчкољи—брине туђе
 бриге
 Буав, -а, -о прид. набухао, трапавог
 хода
 Буаљна в. дунђајте гóсје
 Букáр м пеј. Онај ко живи у буковој
 шуми
 Булулэјштина ж, пеј. од булулеја,
 сова

Буни несвр. збуњивати

Бурсат, -а, -о прид. великог, грубог и нескладног тела. Бурсата жена—мушобања

Бвзѝк—село с село у коме мушкарци опсценим покретима на јавном месту понижавају жене или једни друге

Бвзѝка несвр. изненадним опсценим додиром изазвати (супротни) пол

Бѣклица ж буклија; пеј. глупа глава

Бѣшкалѣк м издвајање свога дела у заједничком домаћинству

Ваздѝже се свр. успети се уздићи стицањем, и сл.

Валња ж похвала; хвалисање

Валинка ж (наизглед неприметна) мана

Вантáзија ж ћакнута особа неуљудног понашања

Вапирѝља ж вампирица; зла жена

Велѝм 1 лј през. говорити, велити

Вѣсне се (ѝ—свет) свр. отићи далеко у свет, изгубити се за дуже време

Ветрѝје несвр. беснети

Вештегáр м вештица; зла жена; она која прави мађије

Вислѣ с откинута рачваста гранчица са воћем или грођѝем

Висѝљћа ж оно што виси, висуљак; сасушени измет или блато на длакама или концима

Влáсан, -на, -но прид. има власти; поседује нешто

Влáчи рѣчће несвр. трпети оговарање због неморала и сл.

Влáчи се несвр. скитати се; курвати се

Влашинѝц м, Влашинка ж, становник села Власи

Воловѝдица ж спаривање говеда

Вѝрта (некога) несвр. слати некога да ради нешто без потребе и тако га понижавати

Врљонѝг, -а, -о, пред. у ходу избапује стопала у страну

Врндѝ несвр. окретати се као чигра; правити се важан; беснети (жена)

Врт—мрт, врт—мрт несвр. врдати; да ли хоће или неће

Вртѝ (некога) несвр. кињити; (силом) обављати коитус

Врти—сѝчи, врти—сѝчи несвр. покушавати на све начине успети у намери

Вртикáјца ж превртљива жена; оговарача

Вртилешник м глодар сличан мишу али мањи од њега, живи у шуми и једе лешнике

Вртоломá ж превртљив, површан и људљив човек

Вртѝнка ж курва

Врѝчка се несвр. вредно обављати разноврсне послове; изазивати заводљивим покретима (жена)

Врѝчна ж окретна жена; жена заводљивих покрета

Врѝчне се свр. нагло се окренути; потрчати

Вѝчка ж, мн. вѝчће, осушен плод воћке

Вуждѝ—вуждѝ несвр. покушавати успети галамом и на друге начине у својој намери

Вѝждало с (покладна) бакља од трешњине коре или гумених отпадака; играчка од канапа и круга

Вуска га / вузга га несвр. правити
некоме смицалицу

Вуња́ра ж превртљивац

Вурда́р м онај који прави (или једе)
вурду

Вута́рка ж дугачка сукња, фута

Вџшља м, вџшна ж, вашљивко

Гадно́тија (гадно́тиска) ж гад над
гатовима; оно што изазива гађење

Гајдарџија м фиг. онај који се лако
љути, дури

Главу́рџина ж део коже скинут са
главе при дрању

Гледџ м зеница ока; спољни из-
глед онога ко се лепо обукао

Гле́тав, -а, -о пред. тастаст, недопе-
чен; лењ

Глне свр. прогутати; прождрати

Глотни́ца ж циција; нерадан и
неумешан човек који стално тражи
од других да би имао; чопор глад-
них вукова

Глоца́нка ж она која је гладна на
оглодава да би се најела (жена)

Глупарија ж бесмислени поступци

Гми́чка / жми́чка несвр. одавати
карактеристичан звук при гажењу
када је вода у обући

Гму́рча м пеј. слинавко

Гња́са несвр. ударати обореног ко-
ленима и песницама, "месити га"

Гњџне свр. нагазити неочекивано
(и јако) у рупу

Гњи́дџ, гњи́деж м гнездо гњида (у
коси)

Гове́цина ж говеђе месо; говеђа жи-
ла; говеђа болест; лењост

Го́лемџ м личност на положају

Го́лка ж сиромашна девојка или же-
на која нема шта да обуче

Голодџ(к)а ж в.голка

Голои́гра м онај који не уме да
стекне па се доказује играњем; пука
сиротиња

Гољџ м пуки сиромаш, одрпанко

Горчу́љақ м, мн.горчуљаци, горчи-
на, јад; напитақ од горких трава

Гоштџ́ва несвр. гостовати; дочеки-
вати госте; говорити некоме да
поједе оно што се не једе

Грозá ж одватност

Гро́нћа ж гроздасти висуљақ плодо-
ва на откинутој гранчици; гомили-
ца

Грбе́не с прљаве лажи, клевета

Гру́ва несвр. ударати јако (врата,
човека у леђа и сл.)

Гуза ж гузица; прождрљива жена

Гузурљив/гозурљив, -а, -о прид. Не-
маран, лењ, воли да седи и дрема

Гузџ м гузица

Гусе! ж вок. гуско! (женском детету)

Гџзга се несвр. оклевати; дотерива-
ти се без журбе

Дабу́лица ж микротопоним у атару
Камика

Даве́ре, далавере прил. заиста, ама
баш

Да—мџу/да—ђуим —да им (Дој)

Дасџ́з м угурсуз над угурсузима

Дџоше́ (нешто) свр.денути, затурити

Дџкне свр. навалити жестоко (на
посао, свађу, тучу, игру); напасти
некога без разлога

Деџи-акблија ж жена која по навички свакога саветује као да је недорастао

Деџинџи господар м онај ко се радо игра са децом (а занемарује озбиљне послове)

Делник м радни дан

Дџа се (на грбзје) несвр. уображено се понашати

Дџра ж траг

Дџда ж старија сестра, рођака, јетрва; алапача; вулва

Дџвџи се свр. покорити се нечијем захтеву; препустити се, пристати на спаривање (девојка, жена)

Дџемчес, -та, -то прид. кратконог а широк човек (или во)

Дџкладџ свр. додати још мало да ватра плане; наговорити већ љутитог да се свађа, туче

Дџлњак м човек, или ветар, из низије

Дџмања ж пеј. домаћица

Дџмишљар м духовит, виспрен човек

Дџпитује се несвр. саветовати се са људима од поверења; договарати се

Дџр/дџри/дџрим/дџримка везн. (све) до, чак

Дџристрашан, -на, -но прид. врло велики, застрашујуће величине

Дџстигом (га бџје) прил. удара га сустижући, у трку

Дџстрашнџе свр. уплашити се од нечега, испунити се страхом

Дџтепа свр. дотући

Дџтресџ се свр.фиг. и пеј. доћи непозван, нежељен

Дођисне (некому) свр. фиг. досадити, доћи некоме до грла

Доучује се несвр. тражити савете од паметнијих и поверљивих пред важну одлуку

Драмлија ж, драмка ж, драмсџз м, тврдица најгорег типа; врло лош човек

Дрвендџљ м пеј. (зао, тврдоглав и) стар, мршав и висок човек, као суво дрво

Дрџзгаво/дрџскаво прил. плачљиво и уплашено се понашати и говорити

Дрџшља м шмокљан; упркос узрасту недорастао

Дрџмчи/дрџнчи (некога) несвр. изазивати без разлога, цвелити

Дрџдање с прерада дроњака за ткање поњава; баљезгање

Дрџндара—дрџндара! узв. подржавање лупања; ж. лупетање, баљезгање

Дрџнка несвр. звецкати; фиг. зановетати

Дрџнка ж. Вати си дрџнкуту —иде куда науми

Дрџнкало с фиг. брбљивац; оговарача

Дрџнкаше вој кантуту —ухватила је у неверству па то огласила лупањем у канту

Дрџоби несвр. мрвити; причати којешта дуго и без престанка

Дрџљна ж курва

Дрџљча м одрпанко

Дрџпља/дрџшља м онај ко немарно хода по благу па је често порскан блатом

Дрџсне свр. ујести (као пас); јако увредити; жестоко се одупрети речима

Дрџтљак м пеј. јако стара особа

Дрчник м халапљив и безобзиран
човек при јелу и пићу

Дршка ж фиг. додатак истини са
намером да се она извитопери и
злоупотреби

Дујовит, -та, -то прид. срдљив

Дума несвр. казивати. Ни дума
ни врѐви—упорно и непријатељски
ћутати

Дунћа несвр. пеј. (халапљиво) јести

Дурли—капа м срдљивко

Дутка ж уврнута замисао. Дунуло
вој дутћеге — ушле јој муве у главу,
ћудљиво се понаша

Душовадитште с место где, због оштре
узбрдице, душа излази

Душовадник м убојица, крвопија

Дь м дах; душа; непријатан мирис

Дѐнћеле! ускл. бесмислена реч за
изазивање Дојкинчана исмејавањем
њиховог говора

Дѐри несвр. пеј. гази по дубоком
блату или преко воде

Дѐкѐш/ћѐкѐш! ускл. коњу, да се
смири

Дѐбриштѐрка ж прљава жена; ого-
варача; кучка на дѐбришту

Дѐбрѐше се свр. олењити се, запу-
стити се, почети смрдети

Дѐкѐш бацко! ускл. овну, да се
смири

Дѐрлије ж мн. Дѐвају га дѐрлијете
— изненада мењати понашање и
расположење

Дѐрунтѐја ж гужва; граја; свађа

Дѐвѐнћало с брбљивац; клеветник

Дѐвоѐк м оно што је (као) сажвака-
но; фиг. закржљало чељаде

Дѐшће клѐтве — љуте клѐтве

Живује си несвр. слагати се, догова-
рати се и међусобно помагати

Жилѐтка/цилѐтка, прѐслук ж/м прс-
лук

Жичка ж жица; конац; порекло

Жлтна ж пеј. болешљива жена; она
која је бледа у лицу

Жмукав, -а, -о прид. полузатворе-
них (и крмеливих) очију; прљав,
лењ и неумивен

Жоља м жгољавко, мршавко

Жубѐрна ж поток у атару Дојкинаца

Жѐпајау се 3 лм през.свр. изненада
се жестоко посвађати, потући

Жѐжне/жѐзне (некога) свр. јако боц-
нути (тољагом, штапом, увредом)

Зѐри се несвр. зверати, гледати
ошамућено, чудити се

Звизѐрка, Звѐска ж двиска

Звончѐрица ж најбоља овца која
носи звонац

Зѐмбав, -а, -о прид. трапав, тешко
хода

Зѐпа несвр. тешко и бучно ходати

Зулупѐња ж велика будала, кретен

Забѐре свр.фиг. почети чинити на-
гло и јако (рад, свађу, тучу, и сл.)

Заблесѐвен, -а, -о прид. замајан,
залућен

Зѐбра—ѐбра свр. почети жестоко
набеђивати некога ко није крив

Завѐрка се свр. почети журити

Завезѐ се свр. фиг. застранити у при-
чању, размишљању и сл.

Зѐвише прил. сувише, (некоме) у
вишку

Завѐрта/завѐрча (пару) несвр.умети
зарађивати и штѐдети

- Завутњак м замлата (на женски начин)
- Завутне се свр. рећи (намерно) наивно нешто како би се извукла информација коју друга страна крије. Завутује се по девојчетија — задиркује девојке а ожењен
- Заглавља несвр. фиг. спаривати се (жена)
- Загњезди се свр. пеј. и фиг. сести као квочка на полог и не померати се
- Загњетé се свр. и пеј. сакрити се, завући се
- Загомилља несвр. досађивати гунђањем
- Загуљбтина ж угурсуз; тешко решив проблем
- Задавља се (ка орати) несвр. пеј. замуцкивати
- Задлби се, заглоби се свр. пеј. и фиг. јако се заљубити
- Задоваља се несвр. фиг. наслађивати се туђом невољом
- Задомрчкана овца ж овца код које је изазван полини жар присуством овна
- Задорица ж задевало, онај ко пецка
- Задржна жена (кобила) — лепа, снажна, млада, здрава, пожељна жена
- Задрнчује се несвр. пецкањем задиркивати час једног час другог
- Зáјде свр. фиг. изгубити од бриге или ударца свест
- Заједé свр. пеј. и фиг. почети мржњу према неком
- Заједица ж онај који заједа, кињи; крвник; садиста
- Зáјми се свр. узајмити; помоћи, учинити услугу
- Зáјнат (ин) м угурсуз
- Закарује се несвр. покушавати почети свађу
- Закасбтина ж тешка невоља; досадан човек
- Закачља се несвр. заподевати свађу
- Закачущка несвр. разлог због чега се нешто чини; узрок свађе, нерашчишћени рачуни
- Заклоп м реза, засун. Под заклоп — закључано
- Заковрне свр. ослабити; изгубити свест од слабости или ударца
- Закокрдавéје/закрдавéје свр. закржљати
- Закомлцује несвр. замуцкивати, збунити се у току разговора
- Заклопан сас—све —сатрт, у великој беди
- Заламач м човек који настоји да стекне што веће богатство, пре свега земље
- Залебеди се свр. лебдети у ходу изнад земље због поноса и уображености
- Залитач м трчкарало, слушче
- Залуавштина ж пеј. велика будала
- Залупен, -на, -но прид. ћакнут; тврдоглав
- Залбже (некога) свр. привући ситним поклонима, обећањима, лажима; замајати
- Залбмњак м рђав човек; авет, зао дух
- Залопује се несвр. прскати се блатом (нехотице); замлаћивати се; говорити погане и зле речи
- Замине (некога) свр.фиг. постати гори од лошег примера

- Замлътнак м онај који прелази границу пристојности; будала, замлата
- Замлзло га — ударило га (у главу), занело га
- Замбтри свр. запазити, уочити; преузети од некога знање
- Заонде се свр. почети чинити нешто па се занети, заборавити
- Заорати свр. почети говорити; запиткивати
- Заплъсне се свр. рећи нешто недолжно као наивчина са намером да би се увредила друга страна или сазнало шта крије
- Запне (дупе) свр. пеј. и фиг. потрудити се па стећи
- Запења̀ви (уста) свр.фиг. јако се наљутити и развикати
- Запопу̀зне (некога) свр. напасти речима жестоко и без разлога
- Запрџак м кепец; онај ко је закржљао или недорастао
- Запуца свр.фиг. почети жестоко грдити или тући некога
- Зарабља несвр. заровљавати
- Зарга (сас мџје) свр. почети се вуцарати, курвати (жена)
- Зарипује и-онде несвр. заскакати и обављати коитус (мушкарац)
- Затира се несвр. сатирати се неумешним радом и лошим економицањем
- Зати́ча (некога) несвр. затицати; претицати некога, одузимати му првенство; потчињавати некога
- Зати́цнак м будала која жели да причајући остави повољан утисак, а испада још глупља
- Затра́кан, -а, -о прид. ђакнут; глуп
- Затрљује несвр. брисати траг, мењати исказ да би се избегле последице
- Заћитен, -а, -о прид. фиг. ударен, ђакнут
- Заубави га свр. ирон. учинити лоше уместо доброг
- Зацџпује се несвр. фиг. млатити се; говорити о оном што није могуће
- Зачџкољ м задевало, цепидлака, изазивач
- Зачџкује се несвр. фиг. задиркивати са злом намером, изазивати
- Зашамáди (некога) свр. ошамутити (јаким ударцем, и сл.)
- Збор м разговор
- Збу́та се свр. почети се гурати у уском простору
- Зве свр. позвати на свадбу, славу и сл.
- Згáн м пеј. мноштво, руља
- Згаца̀ње с угађање, дворцење
- Зглашава несвр. усаглашавати (звонце и сл.).
- Згребáште свр. унаказити гребанем
- Здумају се 3 лмн през.свр.договорити се
- Зџвало с дете које дуго и без разлога плаче; размажена жена која плаче и виче и не уме да престане
- Зевзе́—корзб с пеј. шеталиште за будале (задиркивање момака и девојака)
- Златка ж мило чељаде; лепотица
- Злињује несвр. чинити зло себи и другима, беснети
- Злоду́шан, -на, -но, прид. осветољубив
- Зна́воран, -на, -но прид. пун знања

Иде му од бременџи не свр. знати једино зло чинити (и обављати спаривање)

Иде му по колетџијата не свр. умети угађати, повлађивати (неком)

Идијотштино (идијотска) ж идиоте над идиотима

Изалтави се свр. изобличити се

Избиколџ м курва

Извача свр. похватати

Извезе се (из дрџете) свр. удебљати преко мере

Изветреје свр. фиг. излапати

Изврџа свр. испуцати (гранчица, стакло, кост)

Изврџа се свр. фиг. изгаламити се

Изврџи свр. извући узицу

Изврџе свр. скинути терет развезивањем; ударити некога конопцем, штапом

Изврндџи (некога) свр. ударити некога изненада и јако по туру

Изврндџи се свр. леђи (ничиче) и тао ленствовати

Извурџи се свр. изобличити се због преједања (стока, човек)

Извурџи се свр. покрити се одједном оспама

Изгалџи се свр. изгрдити једног или више људи па уђутати

Изгњаса (некога) свр. добро истући (обореног) песницама и коленима

Изгорџац м погорџац

Изгрми свр. фиг. посвађати се бучно и изненада

Изгустџа се свр. прерано се полно исцрпсти

Издџа се не свр. правити се важан

Издрџа свр. истући некога песницама и коленима

Издџа се свр. одати се, изрећи се

Издџни (опџници, кожу) свр. избушити рупице; фиг. претући

Изђџбра свр. добро истући, казнити

Измџкне свр. фиг. украсти; добро ударити некога по дужини

Изорџати свр. изговорити кратко и у љутџи разлоге неслагања

Изровџе свр. одједном јако рикнути (магарац, говече); заридати

Изровџи (бџи) свр. избуљити очи од мржње, беса, узбуђења

Икан, -а, -о прид. (дуго) грђен и понижаван; без кривице крив

Илала м узвик чуђења на крају нечијег казивања; крај погрешног пута или посла. Докарџл до илала — стигао до краја, не може даље

Илбина ж себичност; подваљивање

Искарџа свр. фиг. заслужити, зарадити

Искарџа — укарџа свр. зарађивати и одмах све трошити на курве и провод

Искџица свр. истуцати; претући

Искџти се свр. намножити се много (као стока)

Исперџаши свр. фиг. удаљити (се) без приговора

Испџствује свр. однеговати (усџе, стоку)

Испишџи свр. цикнути

Исперџпује (некога) свр. фиг. рећи све у лице бе увијања, изгрдити

Испџчи се свр. фиг. ставити себе у центар пажње, направити се важан

- Испу(в)а свр.фиг. ослободити се нежељеног
- Испуца се свр.фиг. прерано се полно испрписти због претераног општења
- Испѣшка свр. пеј. најурити (из куће и сл.)
- Истрѣбе свр. устрѣбати
- Ишѣилчи свр. искилавити
- Исцѣкли свр. уцаклити, не скидати очи са некога или нечега
- Ишаран, -а, -о прид. довитљив, лукав; трезвен
- Ишѣмби свр. пеј. распорити утробу
- Ишчѣнчи свр. извитоперити увртањем (уста, руку, тело); извадити из зглоба
- Ишчѣпи свр. изобличити увртањем, извући из зглоба (удове)
- Ишчѣпи очи свр.фиг. гледати похлепно или са мржњом; погледати искоса у знак неслагања
- Ишчѣка—начѣка свр. зарађивати и одмах све трошити на курве и провод
- Ишчѣли свр. наћулити уши
- Ишчѣчкује несвр. цепидлачити, тражити мане или разлоге за свађу
- Јаа и маа несвр. фиг. чинити све од себе да се нешто постигне или одбрани
- Јајчѣр м ситан лопов, крадљивац јаја
- Јабсти се свр.фиг. пети се на пенис
- Јѣза ж стрепња. Једѣ га јѣза — стрепети, очекивати велику невољу
- Једно прил. донекле. Једно несмо верували — донекле и нисмо веровали
- Једно—прѣз—друго прил. врло брзо, једно за другим
- Једномѣн прил. сваки час, често; опет
- Једноничи несвр. гладовати као на дан Једнонице, први дан великог поста
- Једнуш—другош бр. једном—двапут
- Јѣка—јѣк прил. сасвим сагласни
- Кабав, -а, -о прид. болешљив; слабе телесне грађе
- Кадилница ж фиг. (смрдљива) гузица
- ка(ј)ил. Нејѣ каил — невољно, нехотице, није томе рад
- Какалѣшка ж окласак (кукурузног клипа)
- Како—дѣ—је прил. макар како, површно
- Калакѣтра ж фиг. неморална (и ружна) жена; лош човек
- Кѣлпи (некога) несвр. окривљавати без разлога, кудити, омаловажавати
- Кандѣше свр. пристати под притиском околности
- Кѣпарица ж капара
- Кѣра—вѣра несвр. покушавати на разне начине; све налазити своје место
- Карѣз, гарѣз/гарѣз м мржња; дуреве. Држѣ гарѣз — злопамтило је
- Каразлија, гарезлија м онај ко се са мном свађао па се нешто дури
- Карамѣн м фиг. зао човек, крвопија
- Катраница ж фиг. прљавица жена
- Квѣсне свр. пеј. седети као остављени предмет
- Клѣшнав, -а, -о прид. прљав и дроњав

- Кленсá ж шала; спрдња; човек као негативан узор. Кленъо клэнсави — грозото над грозотама
- Клѣпа несвр.фиг. безуспешно саветовати својеглавог
- Клѣчка се (с некого) несвр. спрдати се
- Кливу́н м клинасти комад измета
- Кли́пав, -а, -о прид. лоше обувен, развезаних узица на обући па му клепеће обућа
- Кли́пша/кли́пча м лоше обувен; лоше хода, трапаво
- Кли́ска несвр. трчкарати за неким
- Клб́бук м фиг. клопка, замка, смицилица
- Клоца́ти (деца́та) несвр. учити (децу) безобразлицима и бесрамном понашању
- Клца несвр. туцати; потуцати се; ходати или трчати узалуд
- Клѣсна ж пеј. ситно, неугледно и лоше обучено женско челаде
- Кљопѣше свр. понашати се горди и глупо као ћуран
- Кѡва(та) ж фиг. (та) глава
- Козинѣвка ж торба, или поњава, од кострети
- Кокá везн. као да
- Кокѡлán м, коколáна ж, особа са избуљеним очима; онај који похлепно гледа
- Кокѡна ж (тупа и) уображена лепо обучена, најчешће имућна, жена
- Кѡкри (некого) несвр. дворити
- Кѡмка се несвр. узимати причешће; фиг. само пробати храну
- Кѡнопчи́ја/кѡнакчи́ја м ужар
- Коња́че ти једна! — коњино једна! (Човеку, коњу, крави)
- Копáва ж биљка са сувата са подземним стаблом које се једе
- Копилáча, копилáрка ж она која је родила копиле
- Копилдáк м пеј. копиле; фиг. незрела особа
- Кордѣљ м крута стабљика једногдишње биљке; окласак кукуруза
- Корка́р ме — гади ми се, изазива ме на повраћање својим изгледом, мирисом
- Косту́ра ж ножић са лучним делом сечива; пеј. туп (и стар) нож
- Котѣ с нејако младунче; маче. Нѣма ни детѣ ни котѣ — нема код куће коме да се радује
- Котлáјна ж мали когао, котлић
- Крастѣње с фиг. грдња
- Кра́ти несвр. скраћивати; фиг. прекинути са брбљањем
- Крату́на ж лејка; посуда од лејке за захватање воде
- Крив, -а, -о прид. хром, шепав
- Кривѣц м ослабљена кошава, дува претежно у планинском делу, а правац јој зависи од рељефа
- Крка несвр. пеј. и фиг. јести и пити у сласт преко мере; зановетати; крчати (прева)
- Крлѣшка/крљѣшка ж повијена лотра за превоз терета на двоколицама
- Крља се (ка ђди) несвр. фиг. правити се важан љуљањем у ходу
- Крне свр. јако и изненада ударити некога; пући изненада (дрво)
- Крѡс—прсти прил. површно, кроз прсте

Крџти несвр. успоравати ход, ићи полако

Кртáр м човек који (воли да) хвата и убија кртице

Крџи ка брати несвр. говорити извештачено, језиком који није народан

Крштéва несвр. фиг. одлучивати без договараја; давати "памет" некоме грдњом или батинама

Кугá ген. зам. који

Кузúm речца зашто не би

Куклárка ж пеј. она која се још игра луткама (као) недорасла

Кули́за ж превртљивац, лицемер

Куња́је несвр. куњати; тихо трпети своју невољу, болест

Кура́вла ж пеј. (имитирање Рома:) важна личност

Кусур — грозница ж ирон. измишљена болест лажних болесника

Кутáшка ж (дечја) игра скривалица

Квга́/кага́/кига́ прил. када

Кб́лав, -а, -о прид. оштећених прстију или шака; неспособан за ручне радове

Кб́свет м брига; настојање да се буде као и други. Неје кб́светан — све му једно, глупо се понаша; хакнут

Кб́ч м вулгарна и саблажњива гордост

Лáбав у устáта —не може да сачува тајну, брбљив

Лáбавшк, -ка, -ко прид. не воли баш много да ради

Лáдовање с сеновито место; уживање у хладу

Лáје се речца карактеристична за говор Дојкинца; значи ПА ЕТО

Лáндра се несвр. бесциљно лутати, скитарати

Лáпав, -а, -о прид. брбљив, не мисли када говори

Лáпáча ж алапача, оговарача

Лебéди се несвр. ходати нежно, опрезно, гордо, као да се ногама не додирује земља

Левóше (нeштa) свр. шатр. украсти

Лéкне се/лeцне се свр. макнути се, уклонити се

Лензéње с подругљив окамењени осмех кретена полуотвореним устима; пеј. претерано весело смејање

Лéпне/лeпне свр. залепити бацајем (блато и сл); фиг. ударити некоме шамар

Лечáр м пеј. онај који једе лећу (дакле сиромах)

Ли речца је ли, да ли, зар не

Лiврес, -та, -то прид. бистроок, промућуран, радознао

Ли́жо прил. непотпуно, непријатно због нечијег отсуства

Лiсковница/ли́сковача/ли́сковина ж обрштена грана лисника

Литáк м дуга женска хаљина опшивена жутим ширитима, била у моди у Високу између два рата

Личéње с сличност

Локмáш м безочно халапљив човек; изелица, чанколиз

Лопатáра ж пеј. језичара

Лб́гче несвр. локати као пас; фиг. јести халапљиво

Лб́снорáнац м чиновник, нерадник, онај ко лако долази до хлеба

Лб́жéјчи прил. вр. сад. лагати

Лбјзна (лбјосана) ж лажљивица над лажљивицама

Лбапавина м киша са снегом; фиг. лажов, преварант, клеветник

Лбиће, мн од лбига ж, слине, бале

Лбиќша (лбигави) м слинавко

Лбопав, -а, -о прид. фиг. некарактеран, брбљив

Лбопша м онај који се лако при ходу прља блатом

Лбутачк, -ка, -ко прид. пргав, жесток

Магарине с пеј. магарац

Маждрак м нешто погано; погана храна која се у свађи препоручује другој страни у сукобу

Мазан, -а, -о прид. умилат; лицемеран. Мазна заглавка —лицемер

Мазница ж очешљана и уређена коса

Мазуљна ж (жена) лицемер

Мајкише се несвр. истицати (жена) стално своју мајку као пример за углед

Мале-мале! ускл. види-види!

Малозман, -а, -о прид. незајажљив у стицању и отимању земље

Маломозан, -а, -о/маломозгав, -а, -о прид. шупљоглав

Маљуган м пеј. дете; кепец

Манда (некога) несвр. пеј. слати некога да без потребе иде час тамо час овамо

Масленица ж пеј. и фиг. прљава жена

Матрак м погана реч нејасног значења. За каквв че си ми па ти матрак? = шта ћеш ми ти?

Машка ж, погодна прилика. Че ми дојдеш на машку — осветићу ти се кад—тад

Месá вој се ви́де — види се голотиња којом изазива мушкарце

Месáљ м платно за покривање теста и хлеба

Мећик м, мн, мећици, комадић киселог теста пржен у врелом уљу

Мећишар м слабић, попустљива и безвољна особа

Мешá, мешанија ж удео; право на заједничко коришћење (воденице, земље); уска сарадња између домаћинстава

Мијав/мицав, -а, -о прид. болешљив, у распадању; кратковид, болесних очију

Ми́зес, -та, -то прид. витка (девојка) малих и лепих уста

Ми́рне свр. успокојити се, не бити више изложен бригама и невољама

Младу́нка ж пеј. млада женска особа

Млэсне/млэсне свр. силовито ударити у главу (кост, и сл); јако заболети глава

Мња́ -мња́! ускл. подражавање гласног жвакања, брбљања, баљезгања

Модрелáн м плавоок човек; пеј. болешљив човек поплавио у лицу

Момбк м, момковица ж, слуга (у млађим годинама)

Мори́ло с самоубиство; помор

Мра́ка (некога) несвр. јако грдити и понижавати речима

Мрдогу́за ж вртирепка; курва, заводница

- Мрждав, -а, -о прид. ружан
- Мрсник м безобразник, онај који говори без стида погане речи
- Мршљакáр и пеј. онај ко воли месо (и једе га као пас лешину)
- Мрштав / мрљав, мрцав, -а, -о прид. слабог апетита, пробирач
- Мршт(ов)ит, -а, -о прид. зловољан
- Мујар м пеј. превртљивац; човек преосетљив на увреде (као говече на муве)
- Мујакét прид. предузимљив, вредан
- Муљча м пеј. мулац, глупак
- Муња (некога) несвр. мувати, малтретирати, бесмислено слати час тамо час овамо
- Мурдаран, -а, -о прид. поган, безобразан, говори безобразлуке и чини срамне покрете
- Мурдари несвр. врећати поганим речима и покретима
- Мутљавина ж фиг. покварењак
- Мушно говéдо с говече оболело од уједа (голубачке) мушице с пролећа; пеј. инација
- На-пути прил. каткад, понекад
- Наáli се свр. навићи се на испуњавање (недоличних) жеља
- Набéре (некому) свр. накупити много једа, горчине према некоме
- Навáкше свр. надокнадити
- Навáча се несвр. прихватати се одговорног задатка
- Навиглавица ж својглав човек
- Навiкњује несвр. (имати навику) говорити плачним гласом и жалити се
- Навлáчљив, -а, -о прид. немаран, оставља предмете било где; лоше обучен, дроњав, прљав
- Навре свр. навући (чарапу и сл.)
- Навузга се свр. пеј. препити
- Нагбзга се свр. једва успети спремити се (и поћи)
- Надалé (окање) свр. навалити викаати
- Надéва се (женá) несвр. пеј. навлачити се на пенис
- Надiгне се свр. поћи негде (далеко)
- Надiгну́т, -а, -о прид. говори високим гласом; склон свађи; уображен
- Надидáва несвр. давати више од осталих, додавати преко мере у инат
- Надóкљив, -а, -о, надóкњичав, -а, -о прид. громко говорити, бити склон свађи
- Надóкује несвр. говорити прегласно; гушити гласове других и наметати своје мишљење
- Надорáти свр. надмашити у говору
- Надúрли се свр. надурити се
- Назóрљив, -а, -о прид. пргав; прек
- Најадóви свр. налутити
- Најтрпљив, -а, -о прид. највише може да поднесе, истрпи
- Накаже (некому) свр. рећи много непријатности некоме без обзира на прилику и истину
- Накапе (некому) свр. накупити много једа, горчине према некоме
- Накокоши се, накокори се свр. фиг. уобразити се
- Накокри (некога) свр. подворити
- Налáје (некога) свр. пеј. рећи некоме (ко се не брани) много поганих речи

- Налѣже свр. напричати много лажи, клеветати
- Налѣвчи се свр. пеј. препити
- Намаже (некој) свр.пеј. и фиг. утећи (из страха или стида)
- Намери́сује (некога) несвр.фиг. осећати, погађати нечију намеру
- Намѣтен/несмѣтен, -а, -о прид. ђакнут
- Намодрѣје свр. поплавити од подлива крви
- Наму́рли се свр. намрштити се (као небо пред кишу), бити јако љут
- Напенџоши се свр.пеј. нагиздати се и дићи нос
- Напечѣ (некога) свр. принудити некога под великим притиском
- Напиља́сје несвр. стално трљати нос некоме због ситне или измишљене кривице
- На́пне га́јде свр. надурити се
- Напни́вѣшка ж фиг. уображена особа која нема чиме да се поноси
- Напумпа (некога) свр. фиг. клеветанџем подстаћи некога на свађу или тучу
- Напуљѣзга (некога) свр. наклеветати и тако подстаћи на свађу и тучу
- Напу́рли се/ наду́рли се свр. надури се
- Напогребѣ (некога) свр. прогонити некога, узети некога на зуб
- Наподлѣпи (некога) свр. прогонити, кињити
- Напождѣпи (некога) свр.напасти силовито, жестоко и без разлога
- Напорѣ свр. пробушити шилом, убосати
- Напочѣпи свр. намрзнати, узети на зуб
- На́род—не́народ ... — свеједно што је присутан народ ...
- Насвѣтка се свр.фиг. препити (па засветлити очима)
- Насѣлица ж притисак, отимачина, насиље
- Насѣтује се несвр. пеј. задовољавати своју незајажљивост грабежом, отимачином
- Насметѣ се свр. збунити се; изненада доћи у безизлаз
- На(с)мѣтен, -а, -о прид. ђакнут
- Насно́ван у петнајесе - врло висок, мршав и погрбљен
- Настѣњичав, -а, -о прид. ђудљив
- На́тлап(иц)а ж неумерен човек при раду (јелу, пићу, у љубави, свађи, тучи)
- Натовáри (некоју сас некога) свр.фиг. оклеветати да одржава интимне односе са неком особом (из родбине)
- Натресѣ се свр.фиг. обући се (много и) без укуса
- Натреска се свр.фиг. опити се
- Натрѣгнут, -а, -о прид. ђакнут; ђудљив
- Натрѣша се несвр. наметати се; надносити се над неком, претити
- Натрѣскује се несвр. кочоперити се, упињати се свим силама да се учини више него што се може
- Нату́рљив, -а, -о прид. наметљив, јако наваљује
- Начегáри (некога) свр. добро изгредити, притегнути негога
- Начѣпен, -а, -о прид. пеј. својеглав, навалио на једну страну

Начисто прил. сасвим

Начучури се свр. склупчати се; стајати преко нечега као клупко; напушити

Наца̀тњичав / наца̀пњичав, -а, -о прид. неодмерених покрета, груб, пргав, жесток

Наца̀ца се свр. напрати се па се осилити

Нашевељ-надевељ иде несвр. пеј ићи пијано, лево-десно

Набакáрљив, -а, -о прид. немаран

Невељ, -а, -о прид. није како треба, не ваља, не одговара

Невелит, -а, -о прид. (никако) не одговара, (ни мало) не ваља

Невеселија м невесео човек, склон потиштености

Недодрмав, -а, -о прид. површан, лоше урађен, није како ваља

Недодршко м нестрпљивко; онај који није у стању да сачува тајну

Недбáвштина ж пеј.слаб, немоћан, болешљив човек; болест, немоћ

Незаситњак м ненасит и грабљив човек

Незатóпен, -а, -о прид. сув дрвени и од дуга направљени суд када не држи воду; пеј. (човек) склон пијанству

Не́ма-не́ма, па везн. повремено

Нема́ј(те)-куде с безизлаз, диктат околности супротан потребама

Не́праница ж, мн. непранице, прлав комад веша

Нич прил. од ни-ич, нимало

Ни́ша се несвр. њихати се

Њó(ј) ањ/њо(ј) ањ/њ он/њоњ зам. њен

Њува се/шну́ва се несвр. тумарати; кришом слушати, шуњајући се, туђе разговоре

Њуњав, -а, -о прид. срамежљив, неумешан, збуњен

Њура/њу́рча м угурсуз; туњавко

Њуравица ж својеглава, ћутљива и зла жена

Њуравчина ж онај ко ћути, непријатељски гледа и смишља неко зло

Њури́ несвр. ћутати оборене главе, смишљати зло и гледати непријатељски

Обидб́к м пробање (на укус)

Обивáрак м попарен тврди хлеб уз додатак соли и алеве паприке)

Обика́ља несвр. (за)обилазити, тумарати околу

Оби́ча несвр. радо прихватати (и волети некого); волети нешто

Обла́жи свр. омастити; запрљати масним

Обра́зи се свр. уобразити се

Обри́ча несвр. обећавати

Обрш́нина ж образ; достојанство

Обво́љи свр. савладати, победити, наметнути некоме своју предност

Овр́та несвр. ударати некого немилосрдно; радити тешке физичке послове (мотиком, секиром и сл.)

Овртоглавѐје свр. пошашавити

Огла́ша сѐ несвр. јављати се повремено

Огрбáвчи/огрб́и свр. претући, огрбавити (некого)

Одвр́та (кљч) несвр. пеј. окретати леђа правити се важан

Одвр́ти опаш свр. понашати се уображено

- Одгáла несвр. откривати срамотне делове тела, непријатне податке и сл.,
- Одгња́са свр. добро истући обореног песницама и коленима
- Одј́иви свр. поживети ваљано; проживети живот
- Одметé свр. обрисати, помести, скинути (као) метлом
- Однѐсен, -а, -о прид. фиг. сувише несташан (као дете); на своју руку
- Однóшљив, -а, -о прид. расипнички троши имовину домаћинства
- Одóкне (некому) свр. одазвати се на дозивање
- Óдома прил. од куће
- Одрóчљив, -а, -о прид. тешко прихвата. Нејé одрóчљива — лако прихвата љубавне понуде
- Одб́ишиња несвр. одисати, имати луфта
- Óжми се свр. почети дремати
- Озвѐри се свр. чудом се чудити; унезверити се
- Ойште/войште с дрвена гредица која повезује рало са јармом
- Óка-мра́ка несвр. грдити некога без престанка
- Ока́ње с вика, грдња; дозивање
- Окла́пина ж оно што се добије на туђи рачун (храна, пиће, иметак)
- Окрíви (некога) свр. повредити некоме ногу
- Окрíдак м крњав зуб; стар човек, креатура
- Óлани! ускл. Аман! Побогу!
- Ола́ни (некога) свр. крвнички ударити
- Óмајат си нóси - носи своју ману са собом и не може да је се ослободи (краде и сл)
- Ома́шљак м дрво, мотка и сл. чиме може да се замахне на некога
- Оме́ра несвр. намеравати учинити зло (ударати, истући и сл)
- Онóде се (женá) несвр. спаривати се; курвати се
- Онју́ри се свр. ћутањем и ћудљивим понашањем показивати непријатељско расположење
- Опа́да (некога) несвр. оговарати
- Оплѐшти се/оплѐшти се свр. открити (полу)голу стражњицу и сл.; скинути се готово го
- Опла́ши се свр. уплашити се
- Опóрит, -а, -о прид. својеглав, тежак за сарадњу, склон свађи и тучи
- Оправíја ж расплет; оно што омогућава решавање проблема (договор, савет, алат, документ)
- Оправљ́а (нешто или некога) несвр. поправљати, усаглашавати, водити ток (свадбе, посла и сл.); обављати коитус
- Опри́ча (некога) свр. испричати све редом
- Опрлена пѐрја му пра́ча несвр. позивати на сукоб, "бацати рукавицу"
- Опу́ли се свр. преморити се од тешког терета или рада (као магарац)
- Опб́ићује (некога) несвр. пањкати
- Óрав, -а, -о прид. широке руке, лако помаже друге материјално
- Оратацíка ж говорљива жена; алапача
- Ораспíја ж демонска жена; курва

- Орѣбри (некога) свр. ударити шибом или батином преко ребара
- Орлеца несвр. пеј. скитати; курвати се
- Орѣти свр. учинити ређим (усеве, чорбу)
- Осѣм/сем везн. осим ако
- Осѣм иде несвр. ићи мимо света, упркос. Осем свет—мимо других, чудног понашања
- Осетан, -а, -о прид. осетљив, увиђаван
- Осѣча, усѣча несвр. осећати; препознавати по мирису
- Осило с гнездо оса; фиг. место свађе, туче, злих људи
- Откани се свр. одустати од нечега, оставити некога
- Откршује несвр. фиг. трапаво и уображено подражавање говора учених
- Отод м одлазак. Дава му отод - истерује га
- Отпадлица ж клетвена реч за руку или ногу
- Отпѣре/отпорѣ (кожу некому) свр. "скинути кожу" некоме од батина
- Отрадија ж чистина, брисани простор
- Отранчи (нешто) свр. штрчати нешто (грба, стомак, пенис, држалица секире)
- Отрѣби свр. очистити од вашака, нечистоће и сл
- Отрѣша несвр. фиг. уклањати се како се не би сметало другима
- Отрљује се (на другога) несвр. фиг. пребацити кривицу на другога
- Отрѣши се (некој) свр. направити велике трошкове (свадба и сл)
- Отсуче (некому) свр. одбрусити увредљиво
- Отуши (некому) свр. премлатити некога и тако изравнати рачуне са њим
- Очепило га перф. фиг. ушао неки ђаво у њега па ради упркос и чини зло
- Очѣпљак м угурсуз; особењак
- Ош—еднуш / још једнуш — још једном
- Пајсторђиња ж пасторка
- Палаврѣтина ж пеј. опајдара
- Палашче с, дем од палаш, мали ловачки пас
- Пали -гаси м/ж онај који, по својој жељи и погребима да се игра са људима, подстиче или смирује сукобе
- Пандало ж штета; велико узнемирење, збрка
- Паралија ж ниска, покретна и најчешће четвороугаона трпеза
- Патравшк, -ка, -ко прид. шепав (помало)
- Патрика ж патријарх. И владѣће, и патриће — сви црквени великодостојници
- Пачавра ж крпа за брисање пода у пећи за печење хлеба; крпа уопште; жена језичара
- Пашитно говѣдо с пеј. човек без обавеза (као говече на пашњаку), нерадник
- Пенѣос м уображеност
- Пестил ж танка скрама сасушеног сока шљива на дасци за сушење
- Петленко, петличко м фиг. кочоперан и свадљив човек малога раста
- Печѣ—поганац м пеј. онај који једе печене мишеве

- Пи(ж)ља м дете; кепец
- Пија(н)лѣк м (алкохолно) пиће
- Пипка ж масован помор живине
- Пип(к)ав, -а, -о прид. слаб као болесна кокошка, спор у рукама, невешт
- Писак м, писка ж, врисак, јаук
- Пишна ж она која се упишавала
- Пласти сено несвр. сакупљати сено у навилјке и пластове
- Плевњар м, пеј. од плевња ж, шупа за плеву; врло лоша кућа плетара
- Плитачк, -ка, -ко прид. фиг. пригласити
- Плстица ж смотуљак прљаве и неочешлане косе
- Пљанка несвр. бељезгати; лагати, клеветати
- Пљаскало с блебетало, човек који се не стиди да било шта каже
- Пљисне / плѣсне / плѣсне (прѣз—уста) свр. ударити шаком преко уста
- Плѣчас / плѣчас / плѣчес, -та, -то прид. плочаст
- Поаљен, -а, -о прид. размажен. Поаљен, па оаљен — јако размажен
- Поашљачи се свр. постати нерадник, скитница, курвар
- Побелѣњак м чељаде беле пути; пеј. блед човек болесног изгледа
- Повали—вечѣра ж хвалисавац
- Повачкује несвр. красти
- Поврча/поврѣта реч несвр. бранити се окретањем умесних приговора на свађу
- По(д)вуцкује несвр. ћутањем, покретима и понашањем изражавати љутину и најављивати свађу
- Подѣва се несвр. почињати попуштати
- Подбѣва си шегу несвр. подсмевати се
- Подбркне свр. увући руку дубоко (у сено, вуну, жени под сукњу и сл.)
- Подбѣцкује несвр. подстрекавати
- Подвѣра се несвр. фиг. улагивати се
- Подгѣзи (некога) свр. понизити родитеље (и сл) неуказивањем дужног поштовања
- Подѣва (некога) несвр. подстицати на свађу
- Поджѣцне (некога) свр. фиг. убости језиком; подстаћи на тучу
- Подиграва се (с некога) несвр. доводити некога у смешну ситуацију
- Подлипи се (с некога) свр. Удружити се са недораслима (децом и сл.) па чинити несташлуке, али и штету
- Пѣдлитан, -а, -о прид. полетан
- Пѣднѣси (некога) несвр. фиг. подстицати некога да прави штету и сл.
- Пѣднѣшка ж папучица на разбоју
- Пѣдѣкне свр. подвикнути некоме да ућути; позвати некога гласније
- Пѣдонѣде (некога) свр. подстаћи (на свађу, тучу, зло)
- Пѣдор/пѣдир м изазивање, омаловажавање
- Пѣдѣчкава (овца) прид. има пеге испод очију
- Пѣдсмѣвка/пѣдсмѣвка ж блага шала; подсмех
- Пѣдѣзне се свр. удружити се без много размишљања са лошим друговима и чинити оно што и они

- Пожелезѝ свр. оковати, прекрити
гвожђем
- Пождѝпају се несвр. посвађати се
изненада јако и кратко па се брзо
помирѝти, и опет тако
- Позаздравѝје свр. завенути (рана);
почети се опорављати (болесник)
- Позамѝне свр. суфѝм. проћи
- Позасмрѝдује несвр. заударати по-
мало на измет
- Позађурли се свр. везати мараму та-
ко да се чело што мање види
- Покѝани се свр. понудити сам себе
храном, послужити се при јелу и
пићу
- Политѝкаш м политѝкант
- Пољѝц м, мн пољѝци, онај ко живи
у равници, ратарском реону
- Померемѝти се свр. поблесавити
- Помијѝак, помијѝрник м посуда за
спљачине; фиг. спљачине; пеј. уста
- Помијѝарка ж брбљива и некаактер-
на жена; кучка која једе кришом до-
мађинову храну
- Помѝне свр. поднети оскудицу и
патњу, проћи кроз живот па макар
како
- Помодрѝје свр. поплавити од подли-
ва крви због батинања
- Помѝчко м пеј. упишанко
- Помрѝдује / помрѝцује / помрѝчкује не-
свр. фиг. избегавати обавезу, разјаш-
њење и сл.
- Понадвѝор(ка) м/ж вршење нужде (на-
пољу)
- Пѝнапред прил. ближе почетку,
мало више напред; ранијих година
- Понаруѝча се свр. добро се најѝсти
- Понастрањѝчав, -а, -о прид. своје-
глав
- Пѝндрек. Увѝати пѝндрѝка свр. не
моћи се смирити
- Поомѝје се свр. умити се (површно)
- Поопознѝју се 3 л мн през.свр. ближе
се међусобно упознати
- Попѝшка/попуѝшка ж (још зелена) ма-
хуна паприке
- Попрѝди несвр.фиг. љутити се краће
време па се умирѝти
- Попрегѝне свр. прогутати понеку
увреду, одмах не реаговати жесто-
ко
- Поприврѝлачѝк, -чка, -чко прид.
прѝгавији него што је пожељно
- Попрѝлѝскује/попрѝлѝшкује несвр.
почесто (и помало) лагати
- Порѝта—порѝта, па свр. бунити се
извесно време па се смирити
- Поселѝрѝрка, помалѝрѝрка ж жена која
иде од куће до куће, а не гледа свој
дом
- Пѝскраја прил. мало више у страну,
не баш на удару
- Посметѝ се свр. заплести се, збунити
се
- Посмѝта несвр. ометати, збуњивати
- Посутѝкује (некому) несвр. често др-
жати придикѝ понеком без разлога
- Пѝтам(о)/пѝтамѝе прил. мало даље
- Потѝса се несвр. вредно обављати
своје (домаће) послове
- Потѝбује (некога) несвр. подстица-
ти (глупог, наивног) да се јуначи,
хвали, прави штету, како би се по-
казао да је будала
- По(с)тѝскује се несвр. снебивати се,
понизно се држати, не имати хра-
брости

Потклађује несвр. подстицати (ва-
тру, сукоб, свађу); пањкати, огова-
рати

Потпór м подупирач

Потр́иса / потр́ипа (некога) несвр.
потресати, узнемиравати

Потсмíшка ж потсмех

Поту́ли се свр. ићи право и подму-
кло ка циљу оборене главе

Потшегúје се свр. подсмевати се

Потб́пчује/потб́пкује несвр. нестрп-
љиво тапкати у месту; понижавати
важнијег од себе (родитеље и сл)

Потш́бкује се (с некога) несвр. под-
стицати некога да испадне будала,
да се глуно понаша

Поћу́ткује несвр. нерадо одговарати

Поускратбн, -а, -о прид. краћи; фиг.
глушњи

Поципéли се свр. понашати се као
соројевић, опанак као ципела

Пра́ви си ћев (жена, муж) несвр. за-
довољавати своје (полне) потребе на
недопустив начин

Пра́ча абрóви несвр. слати (лоше) ве-
сти; фиг. прегити некоме преко дру-
гих

Пра́чћи, -ка, -ко прид. из села Праче

Прдн́а ж прдеж; фиг. неозбиљан раз-
говор, неодређен договор

Пребалалíка свр. претурити (неко-
ме) све да би се нашло нешто дра-
гоцено и приграбило

Превр́љује га на несвр. пребацивати
кривицу на другога

Прегл́(т)не свр. прогутати (увреду)

Прегова́ра (некога) несвр. оговарати

Преду́ма (некога) свр. наговорити
некога да одустане

Прејéбушка ж безочна превара

Прека́рано прил. превише

Прека́рује бројани́це несвр. фиг. ра-
дити јалов посао, дангубити

Преќлúнди се/ преќлúнци се свр.
оборити нос, главу, погрбити се (од
срдитости, болести, старости)

Преко́р м надимак, подругљиво име

Преќрш́њачи свр. премлатити неко-
га, пребити му кичму

Преќу́тује несвр. пренети сакривено
на сигурније место

Премл́цкује / премб́цкује / пре-
мљáцкује несвр.фиг. пренемагати
се; гласно жвакати

Прелáти несвр. прелетати

Препéре се свр. опрати се у више
вода; опрати свој веш

Препра́чује (некога) несвр. понижа-
вати некога слањем тамо-овамо,
увек на погрешну страну

Прерéпчи (некога) свр. ударити
(шибом, батином и сл) по дужини

Прескака́ла мн с догодовштине; пр-
љаве тајне

Претéгљи свр.фиг. приграбити; пре-
вући (уз велики напор) на своју
страну

Претра́скује несвр. оговарати

Претр́гне се свр. преморити се од
посла, прерано оронути

Претру́си се свр. узнемирити се,
претерано се забринути

Претр́чује / претр́чкује (сас орату)
несвр. фиг. непромишљено иступати

Прећу́тује несвр. не враћати злу реч

Прожопога́нац м пеј. онај ко (наво-
дно) пржи и једе мишевеве

Привредан, -а, -о прид. уме да стиче

Придава несвр. додавати; расти; на-
долазити (вода)

Прикажљив, -а, -о, привитан, -а, -о
прид. уме да одржава добре односе
са родбином, пријатељима, са сви-
ма

Прикуткује/прикљта несвр. штитити
своје, приклањати себи

Приљубан, -а, -о прид. лако при-
хвата и угошћује намернике

Пририпа (некому) бубуљачка свр.
фиг. супротно разуму и вољи покре-
не се зло у човеку

Прири́та (некој) свр. почети ритати
од неспокојства (глади, жеђи, бола,
беса); чинити последње трзаје пред
смрт

Присакује несвр. мољакати, просја-
чити

Прислџанчи (нешто) свр. прислонити
(површно); фиг. не саградити зграду
како треба

Присмеје се свр. почети се ругати;
придружити се онима који се неко-
ме ругају

При́тр(е)н, -а, -о прид. сажалив,
пресетљив; пргав

Притужљив, -а, -о сажалив

Пришџва несвр. фиг. ругати се, или
клеветати, изопачавајем истине

Прљ м кратка дрвена воденичарева
полуга којом помера горњи камен
и вреће, и којом сабија брашно

Проср́та се несвр. фиг. претерано
омршавити (због болести); провиде-
ти се

Прозна́је свр. почети схватати (дете)

Прозорџити каменење мн м стене у ви-
ду окана, прозора

Прокáра (нешто) свр.фиг. појести,
попити, упропастити

Прокóпше (некој) свр.развити се; ус-
пети, унапредити

Промóча свр. измокрити; фиг. упро-
пастити иметак на пиће

Промóкне свр. провући се; провући
нешто

Пронóси (некога) несвр.фиг. ширити
лош глас о некоме, клеветати

Прóпушка ж опростај, гледање кроз
прсте

Просерџ—сúкало с брљива и брбљи-
ва жена

Прóстачк, -а, -о прид. припрост,
неписмен, није путовао

Простџра (некога) несвр. фиг. бру-
кати и понижавати пред другима

Протџса се несвр. показивати пол-
ну жељу протезањем у присуству су-
протног пола

Протурњак м расипник, изелица

Прочúди свр. унезверити; учинити
чудаком; зачудити; пренеразити

Пр́тка ж прдеж, ветар

Пршка-пршка несвр. фиг. не радити
како ваља; чепкати (као кокошка)

Пузља м пеј. болешљив, глуп, не-
умешан или кратковид човек

Пуна ж детињаст, неодговоран чо-
век

Пу́нав, -а, -о прид. закржљао због
неухрањености, великог трбуха (сто-
мака, човек)

Пупу́нћа ж мали врх (прибадаче,
плетене капе и сл). На пупу́нћуту
пупуњ́кат —вршић на лоптастом
завршетку плетене капе (и сл)

Пуравџник м пеј. представник вла-
сти, важна личност

- Пустинџак м човек без иметка и родбине; напуштено имање (кућа, одећа умрлог)
- Пустобд(ац) м скитница; запуштен човек без игде икога
- Пустосвџатица ж нерадник; садруг беспосличара
- Пџнџа несвр. пањкати, клеветати
- Пџшник м смрдљивко, онај ко безгласно пушта ветрове
- Раатлџк, раат м фиг. живот без обавеза
- Равња се (с некога) несвр. упоређивати се
- Радетан, -а, -о прид. радан, вредан
- Разалџњак/разалџњак м нерадан и неодговоран човек
- Разварди (џи) свр. спречити настављање свађе, туче и сл.
- Разваџује несвр. раздваја сукобљене да се не свађају или туку
- Развџаншџк, -а, -о прид. расејан, несабран; склон трошењу
- Разветрује се свр. разбеснети се (најчешће: жена)
- Развлџбина ж немарно обучена особа
- Разврза (некому) орату свр. почети причати дуго и редом; фиг. вређати бујицом поганих речи
- Разврџи се (пџпак) свр. почети трпети јаке болове у стомаку
- Разврџтена гузица ж курва; расипник
- Разврџи раџоту свр. започети велики посао
- Разговоран, -а, -о прид. фиг. питањак, укусан
- Раздава влашће патће несвр. хвалити се врло наивно; лагати
- Раздрџе се свр. брџљати; зановетати
- Разламаџује се / разнемаџује се несвр. оклевати; радити да прође време
- Разлаџи се (некој) несвр. наметати се другима трчкарањем, ужурбаним радом, галамом, смехом, давањем (неумесних) савета
- Разлетџи се (окољ некога) свр. растрчати се око некога да му се угоди
- Размиџа несвр. фиг. метлом помести пут којим треба да прође жељно чекана личност
- Разџка се свр. развикати се
- Ранџч м хранитељ (ирон.)
- Ранџње с фиг. говорити некоме да једе поган
- Расвиџи се свр. почети се понашати као свиња, примитивно и силицџски
- Расврџује се свр. фиг. разбаџивати предмете
- Расџпе (некога) свр. фиг. ударити некога тако јако да изгуби свест
- Расипџ—дом м расипник
- Расклџпи се свр. отворити се
- Раскрџти (џи) свр. развојити оне који се туку прса у прса
- Распеџави се свр. разбеснети се без разлога на јаке од себе)
- Расправан, -а, -о прид. погодан за разговор и договор
- Распраџује несвр. слати на разне стране
- Растока ж срчаница (на рабаџијским колима)

- Раствури—кућа м расипник, онај који растаче дом
 Расцрви се свр. заруменити се (од студени, здравља, младости)
 Раћијица ж, дем. од раћија ж, ракија
 Рашчепене нође мн ж рахитичне ноге
 Рашчепљак м фиг. дете које јако и без разлога плаче; курва
 Рашчепуља ж курва
 Рашчовечњак м подмукао и бестидан човек
 Рашчоврка свр. провртети рупу (на глави, леду и сл.)
 Рѣбне/рѣпне (некога) свр. ударити јако попречно шибом и сл.
 Резил/резилѣк м брука; силовање
 Репѣр(ч)и се/ропѣр(ч)и се несвр. кочоперити се, наметати се
 Рѣпчи се несвр. бранити се без чиниеница, галамом
 Рѣтко—рѣтко прил. врло ретко
 Рѣчка ж, хипокор. од реч, реч; пословица; пеј. гласина
 Речлија м фиг. и пеј. језичара
 Рид м коса; истакуто место у пределу
 Рича несвр. казивати
 Рицо горило ж риџа горила
 Ркавица ж брљива особа; брљиво понашање
 Рмба несвр. ринтати
 Рљавица ж фиг. и пеј. особа која личи на слинаву овцу са црвима у носу
 Рње мн од рњића ж ноздрва. Дија рње - прави се важан
 Ровне свр. рикнути (бик, крава, магарац); фиг. заурлати (човек)
 Рогач. Појде на рогач - поћи све наопако, на свађу
 Рогача ж брљива жена. Височка рогача - игра речи на рачун Височана и Височке Ржане, где се иначе налази пошта
 Рбгуша ж фиг. уображена жена
 Рубовита жена ж пожељна жена за љубавну игру; демонска жена
 Рули несвр. пеј. скитати (као живинче)
 Руцне свр. заридати јако (као говече)
 Рчне свр.фиг. јако увредити
 Рцав, -а, -о прид. фиг. нечист, лењ
 Ршум м гужва; свађа, туча
 Сабѣн, -на, -но прид. пеј. идентичан, баш као
 Саѣр/сеѣр м згражавање; брука
 Самовласан, -а, -о прид. својглав
 Самоглаван / шамоглаван, -а, -о прид. својглав, намћораст; ћакнут
 Сапѣрл, перѣ. од сѣпре, задржати, зауставити
 Сарѣла ж болест са гнојним ранама(?); онај који је покривен гнојним ранама
 Сасуѣе/свсуѣе свр. пеј. непотребно терати (и због тога намучити) велики број људи или стоке
 Сваѣти свр. схватити у чему је трик
 Сватнића, мн од сват м, рођаци на основу женидбе-удадбе, пријатељи
 Свѣтка ж искра; светло
 Сврѣти—шушљак м пеј. велика будала (која чак не уме ни да помете)

- Севтелише свр. почети први пут користити
- Сѣдак м, сѣтка ж кратак одмор у току посла
- Сѣкне свр. повући се (вода, течност); смањити ниво (течност, зрневље, брашно); ослабити (бол, притисак)
- Сенћар м пеј. ладолеж, нерадник
- Сен(а)џив, -а, -о прид. са много трине и сена на себи
- Серсѣм—пустања ж необуздана и свадљива жена
- Сѣкне свр. цикути
- Силина ж жестина; фиг. бес, хистерија
- Синор м атар села
- Скаже (некому) свр. рећи бујицу увреда
- Скапоше се свр. пеј. фиг. сести и не мицати се
- Скапча (скапани) м лењивац (над лењивцима), јако запуштена и прљава особа
- Скацује се / скацује се несвр. задржавати се, остати спокојан негде. Не скацује се - не задржавати се, не имати мира због хладноће, дима, оса, звери, лоших комшија; не моћи опстати
- Скљѣшти се свр. пеј. стиснути се (од мршавости, болести, бриге, зле нарави)
- Скљока се свр. пасти (као) тесто, пихтије
- Скокотљив, -а, -о прид. фиг. шкрт
- Скоро—скоро прил. ускоро, врло брзо
- Скотна, -о прид. бременита (животиња)
- Скрап м, скрапа ж велика, длакава и врло отровна гусеница; фиг. себичњак, циција
- Скрчља м пеј. шкртица, циција
- Скукуљи се свр. склупчати се (од мршавости, немоћи, страха)
- Скркче (некога) несвр. копкати нешто некога да каже или учинити
- Слабује несвр. бити болешљив
- Сламњи, -а, -о прид. од сламе; покривен сламом
- Сланопачав, -а, -о прид. фиг. оседео (као да га је попарила слана)
- С(и)леже с, мн слежина, шилеже
- Слѣпча м фиг. будала, ћорав код очију
- Слѣжан, -а, -о прид. равнији, са мање нагиба, погодан за саобраћај и пољске радове (земљиште)
- Слоша се / слошаје се (некому) свр. смучити се, изненада се погоршати (здравље)
- Слунча (слунчави) м замлата (над замлатама); скитница (над скитницама)
- Смаанисује (некога) несвр. омаловажавати, стално налазити некоме мане
- Смаљева се несвр. копнити, смањивати се
- Сметеник/сметењак м, пеј. фиг. човек неодређеног карактера и особина
- Смита несвр.фиг. грабити, сакупљати као метлом
- Смблоса аор. затурити, упропастити
- Смрадља м, смрадла/смрадна ж, фиг. нечиста (и неспособна) особа

- Смрданац м, Смрданка ж стано-
вник Смрдана, данашњег Петровца
- Смрдљивка ж фиг. нечиста жена
- Смрдољак м измет, комад измета;
хаљине упрљане изметом
- Смут м свађа, сукобљавање; под-
стицање на зло оговарањем; ства-
рање несигурности, узнемирења
- Смбкља(н) м, смбкна ж, пеј неуре-
дно одевена и прљава особа; фиг.
шепртља
- Смбкне се свр. спасти (одећа, теле-
сна тежина)
- Смбциња несвр. пеј. фиг. трабити,
красти
- Сниже се свр. фиг. пасти као трска
- Соббри свр. оборити (у рвању)
- Сокују се 3 л мн през. свађати се
- Сбли несвр. фиг. дуго некога, кроз
грдњу, саветовати или омаловажа-
вати
- Сонџује (некога) несвр. пеј. врши-
ти притисак на некога да промени
мишљење; наговарати
- Соплјтка/саплјтка ж фиг. замка (за
некога), ометање
- Сбче се 3 л мн през. суочити се да
би се видело ко лаже
- Спечѐ се свр. пеј. омршавити
- Сплјта се несвр. пеј. скитати
- Спорѐди се несвр. упоређивати се;
усагласити се
- Спрндѐсан/смандрѐсан, -а, -о прид.
поцепан, неугледно одевен
- Спроведѐ се несвр. ирон. лоше се
провести
- Сра—моча фиг. аор. рећи у дугој
свађи некоме најпоганије речи
- Срабѐти свр. завршити (сав) посао
- Срдља м, срдља ж, особа која се че-
сто дури
- Срмá ж врста јела, сарма
- Српка учест. сркати
- Срчка се свр. споречкати се (са не-
ким)
- Стánка ж застој. Нѐма стánку —не
стајати, непрекидно нешто чинити
- Становбн камик м камен станац
- Староврѐмщи, -ка, -ко прид. из ста-
рог времена, као некад, као наши
стари
- Стег м дисциплина, усмеравање ка
раду и одговорности
- Стјжа ж сустизање
- Стјска ка орáти несвр. изговарати
тврдо и затворено
- Стран (човѐк) м странац; неко ко
није из куће и фамилије
- Странство с иностранство; стран-
ствовање
- Страч м на брзину склепана кући-
ца; заветрина за пса у облику кући-
це
- Страшно чүдо! — Чүдна ми чүда!
- Стрѐшен, -а, -о прид. фиг. врло ду-
ховит
- Струкá ж једна од двеју редица на
запрежним саоницама
- Стүкне се свр. одустати од намере,
повући се
- Стүне (некому) свр. поступити изне-
нада по својој ћуди
- Сүва несвр. пеј. давати кришом;
подмићивати
- Сүвачѐк, -ка, -ко прид. сувоњав
- Сүде се несвр. суочавају се (на суду,
или било где)

- Суноч прил. целе ноћи
- Супурди́сује несвр. омаловажавати, сузбијати
- Сурту́к м, мн сурту́ци, (жена́) ски-тница; курва, курвар
- Сб́зли се свр. јако се наљути
- Свсипу́је се несвр. трошити немиле-це снагу, здравље (у скитњи, пијан-ству, бризи, раду)
- Свсб́ка свр. напујдати једно на дру-го (псе, људе)
- Тавра́ ж свечане хаљине; кицошење
- Та́ври (не́кога) несвр. фиг. ругати се
- Таврогу́за ж каћиперка
- Тага́(ј)/тегај/тбг(а) прил. тада
- Та́чи (не́кога) несвр. сматрати, ува-жавати; пеј. давати усиљено некоме предности
- Та́чи се несвр. такмичити се; наме-тати се другима
- Тваса́л, -а, -о перф. од тваше, стасао (тесто); готов је (човек); припремио се за смрт
- Те́гли (не́кога) срце несвр. имати воље за, бити јако заинтересован
- Темеру́тин м својеглав (и лењ) чо-век са ким је тешко договорити се
- Терсенé прил. упркос; набусито; м особенак, намћор
- Тескоча́ ж мали животни простор
- Тесни́к м теснац, сужени пролаз; место погодно да се постави клопка
- Тешкоду́п(ав), -а, -о прид. дебелогуз (и лењ); слабо игра у колу
- Ти́пбц м бот. тврдача, Нардус стрикта
- Ти́ће / ти́ћем(а) / ти́ћемка́ прил. и везн. тек; одједном
- Ти́ча се несвр. типати се
- Ти́цне се (у-главу) свр. фиг. зами-слити се о свом понашању
- Ти́чник/ти́љчњак м туч; фиг. пенис
- Тб́лчничбк (чове́к) м курвар
- Тмо́ла/тмола́/мола́ ж влажан и уста-јао мирис (на плесни); тамни слој од влаге и плесни преко дрвених и других предмета
- Товари́ја ж фиг. пеј. гузица
- То́гова, ген. од зам. тија, тај
- Топрв(а)/допрв(а) прил. тек сада, прекрасно
- Трај́и (не́кога) несвр. трпети, подно-сити (некога)
- Тра́ка несвр. оговарати (пеј)
- Тралала́ј м, од ускл. тра-ла-ла, фиг. површна и нестабилна особа која же-ли да живи без обавеза
- Тра́нћа несвр. пеј. оговарати, гово-рити измишљотине
- Тра́нћало с блебетало; оговарач
- Тре́па несвр. истући
- Тро́мча м тром човек, спор при раду и у ходу
- Тро́па несвр. куцати мало јаче (на врата и сл.); фиг. пеј. причати глу-пости
- Тро́пало с особа која се не стиди да било шта каже било коме и у било којој прилици, не мислећи
- Тро́пне свр. пеј. фиг. нехотице изва-лити неку глупост
- Тре м трска; трстик
- Труби́ несвр. ридати; нарицати
- Трупу́љес/трупелја́с/трутунёс, -та, -то прид. дебео, кратконог и кратко-врат човек

Трúтне се/трúсне се свр. ударити се о земљу од беса

Тукне се свр. одједном појурити ка некоме (пас); одмах послушати трчећи човек)

Тулпузúна (муж) ж глупак

Тура пóд—нође несвр.фиг. бити незахвалан; понизити некога

Турило му кáпу о(до)згóре — горе је од свега, најгоре је по злу

Ту́та ж, тутавко м, неспрењаковић, онај који је спор и невешт, тупавко

Ту́тав/ту́пав, -а, -о прид. приглуп и невешт

Тутка га несвр. гурати некога у сукоб (као што се пујда пас)

Тутма́к м својеглав човек кратке памети

Тутњи́ несвр. фиг. непрекидно трчкарати због посла

Тв́нкоко́жес, -та, -то прид. преосетљив; сујетан; шкрт

Тс/ти́ће прил. тек; онда, тада; одједном

Тевли́ја м веселе нарави; фиг. припит човек

Телесту́ра ж пеј. нерадник; превртљивац

Тесхи́мна невеста ж она која је невина ушла у брак

Тивка́ несвр. кевтати; фиг. узалуд галамити

Тила́ ж кила. Але и ћиле — килави и невоспитани

Тилча́ м килавко; неспособњаковић

Тим(к)а́ несвр. магати; позивати махањем

Типнуше ми слезе свр.фиг. одједном засузах, заплаках

Титка́ ж кита; фиг. пеј. срамота за коју сви знају, која се трпи јавно

Топша́ (топшави) м пеј. онај ко не гледа где гази па тако прави штету

Тула́вка ж фиг. клопка, замка. Скроји́л му тула́вку - наместио му клопку

Тулум. За кѡв че си ми тулум? - шта ћеш ми?

Уáлен, -а, -о прид. размажен (дете); упитомљен (животиња); угнут (чело, посуда и сл.)

Уáра свр. похарати; потрошити улудо

Убрка́ се (с пáмет) свр. изгубити оријентацију, збунити се

Увртéл се у (деца́, ра́боту, калиште, тéсто) свр. заглибити се; замазати се; имати много посла и сл.

Угрéва несвр. покушавати изазвати свађу лутитим држањем и понашањем

Удрамéни/удра́ми/удремéни се свр. умирити се, смирити се

Удрва́нци се свр. укрутити се (као дрво); срдито се понашати

Удржи́ свр. издржати, одолети; поднети коитус (жена)

Ужди́ва несвр. пеј. лутњом, галамом и на друге начине покушавати остварити своју намеру или забашурити своју кривицу

Узвэ́ри (некога) свр. изазвати чуђење; осрамотити се

Уздíса се несвр. хвалити се, гордо се држати

Уйдау се 3 л мн през. несвр. фиг. стално се свађати; мрзети се

Уџка (некога) свр. сломити достојанство и самопоуздање некоме сталном грдњом и омаловажавањем

Ўјет, -а, -о прид. везаног језика, као да га нешто ујело за језик

Укалдише се свр. спасити се беде, зла; курталисати се

Укарају се свр. 3 л мн. през. почети се изненада жестоко свађати

Уклал се перф. удебљати (као свиња у тову пред клање)

Уклџан, -а, -о прид. сломљен као личност понижењима или патњама

Укокобли се свр. избечити очи на некога

Укоп м сахрана

Укрека се сврх. фиг. почети викати без разлога

Ўлав, -а, -о прид. неумешан, глуп, није у стању да било шта уради како ваља

Улило му—се (у—главу) перф. нешто наопако схватити и не бити способан променити мишљење

Улџти се свр. почети блештати

Уљопа свр.фиг. извређати некога лажним оптужбама

Умалејало му—се перф. постати незајажљив

Умодри (некога) свр. претући некога толико да поплави од подлива крви

Умргуљћа/умрдуљћа ж она која гримасом понижава неког од присутних

Умрџује се / умрѓује се / умрђује се несвр. кривљити се (презриво)

Умбшка се свр. запрљати се; фиг. обрукати се (у моралном смислу)

Ўбка се свр. почети викати (без посебног разлога)

Ўстри се свр. наоштрити се, јако се наљутити

Ўчљив, -а, -о прид. онај ко говори директно, у очи, најчешће грубо и неучтиво

Ўпџри се (у некога) свр. усмерити се ка неком и упорно га кињити и понижавати

Ўпџтли се свр. почети се копочерити (и вређати јаке и старије)

Ўпџрчи се свр. жестоко и без основа грдити некога, и не попуштати

Ўплатка (некога) свр. лажним оптужбама и великом виком натерати некога да ућути

Ўплауџа се свр. почети губити дах (од дугог трчања, умора, страха, стида)

Ўредник м уредан и дисциплинован човек

Ўрињује се несвр. пеј. уклањати се

Ўсџча несвр. брзо осетити и реаговати (на мирисе, звук, умор, иронију); фиг. страховати од трошкова

Ўсметџе се свр. збунити се, не умети изаћи из невоље

Ўсмр(а)џује се несвр. често се прљати изметом (или пуштати ветрове)

Ўспалџе свр. успалити се, добити јак импулс за спаривањем (жена)

Ўсра ж она која се усрала; фиг. прљава и неопрана жена

Ўстресџе се свр. уздрхтати, стрести се (од гађења, стида, хладноће)

Ўстрџџљ прил. супротно, упркос; преко свега

Ўсукал се перф. фиг. имати више посла него што може да се заврши

Усу́не се свр. ући непозван, као лопов

Уте́пљак м (као да је) полумртва особа, без воље за живот, лења, болесна или немоћна; фиг. шaljивција

Утла́пи се несвр. навалити чинити нешто без обзира на противразлоге

Уто́к (пра́ви сас не́кога) м уска сарадња између рођака, комшија, пријатеља

Ут́ркла се свр. уштркљати се, разобадати се (говече)

Ут́не се, усмради се свр. пустити ветрове (безгласно)

Уце́ни (не́кога) свр. погодити слугу на одређено време

Уц́кли се свр. почети гледати нетремице у некога или нешто

Уче́сти свр. почети чинити сувише често

Учу́рише свр. под притиском патње, болести или брига попустити физички и психички

Учу́ди се несвр. пеј. наћи се у чуду

Ца́лав, -а, -о прид. приглуп, није у стању да гледа своја посла и брине своје бриге

Цве́ли (не́кога) несвр. жалостити, изазивати некога да плаче

Цвет м фиг.вулва (девојке, младе жене)

Цврч́и несвр. цвркутати (птица); кричати (жена, дете)

Цеп(л)е́нка ж цепаница; фиг. неотесанко, простак, будала

Ци́нцарка ж фиг. глава

Цо́дне свр. убоности злом речи

Црвени́ло с руменило (лица); способност за стид

Црв́иво дупе с фиг. лопов; курва

Црвљо́ше свр. учрвљати

Црева́р м, цреварка ж, пеј. погрдан назива за градску сиротињу (и остале грађане) јер једу црева и друге изнутрице, што је сељацима испод части

Црнголе́ја ж пеј. особа црне пути

Црнка ж пеј. ругање прој жени

Црца(ва) несвр. цркатати (као стока); фиг. живети јако лоше и патити се

Чавчи, -а, -о прид. чавкин

Ча́миш м празноглава и ћакнута жена

Ча́ља се несвр. изазивати некога поддражавањем

Чапу́рес, -та, -то прид. фиг. склон свађи и непогодан за сарадњу (човек)

Час—по—час прил. покаткад

Че́пав, -а, -о прид.фиг. склон свађи и дреци (човек)

Чепе́рко м патуљак, човек ситнога раста

Черка́на ж пеј. ћерка; женско створење

Че́рчица ж, дем. од черка, ћерка

Четво́рица—пети́на - четворо-петоро

Че́шћи/пче́шћи, -ка, -ко прид. псећи; фиг. пун патње (живот)

Чи́весан/ч́весан, -а, -о прид. савестан, при чистој свести. Нејé (од ч́весан (СГл) - није како ваља

Чивија́р м онај ко на штету других стиче; шкртица

Чивто́сује несвр. ударати (копитама); фиг. подмукло понизити некога

- или подвалити некоме
- Чџика се несвр. такмичити се
- Чџисто прил. никако; скоро, готово
- Човечанство с достојанство, образ
- Човече м пеј. безначајна, ситна, ружна и прљава особа
- Чокóја м богаташ; властелин (утицај румунског језика?)
- Чорапес, -та, -то прид. широких уста као отвор на чарапама
- Чóрне свр. понапити се
- Чувáтелан, -а, -о прид. чуваран
- Чукарбџ м фиг. пеј. онај који живи на чуки, брду
- Чўпес, -та, -то прид. чулав, неочешљан
- Чурљавина ж облак прашине или дима; пеј. туча, батинање
- Чурудџше свр. пеј. побудалити, покварити се, оболети (човек)
- Чутура ж пеј. празна (и ружна) глава
- Чутурес, -та, -то прид. пране и ружне главе
- Чучўљ м креста; китица на плетеној дечјој капи; фиг. оно што срамоту чини још већом
- Џабала ж свађа, галама; туча. Ишлó џабала — тукли се
- Џав—дав—дав! ускл. пеј. подсмех празном причању
- Џака/џакóбли несвр. галамити без зле намере
- Џамличе несвр. досађивати сталним преклињањем да се нешто удели
- Џангазá прид. ђудљив, жесток (човек)
- Џапа се несвр. пеј. бранити се виком и без основа, необудљиво
- Џарка несвр. бости (останом, коцем, језиком)
- Џеврљат, -а, -о прид. брљив, неваспитан
- Џенабџт прид. зао, рђав (човек)
- Џенабџтин м, џенабетина ж, зао човек, рђа
- Џеремóтина ж пеј. курва; рђава жена
- Џитне (нешто) свр. фиг. грубо се отарасити некога
- Џува ж зорт, присила, батинање. Дава му џуву несвр. принуђивати силом да се неко усмери у добром правцу
- Џумбуш м весеље; пеј. свађа, туча, гужва
- Џумла ж гужва; бучна група веселих (и припитих)
- Џавла ж лоша и нечиста жена
- Џант(р)ав, -а, -о прид. пеј. искривљеног тела, лица
- Џаргав, -а, -о (у лицé) прид. са (жућкастим) пегама на лицу (човек)
- Џáтри—шáтри / пáтри—пáтри несвр. тешко ходати и при том вући ноге, ићи као пловка
- Шашардџсал перф. омамљен, изненада пошашавио
- Шашармá ж празноглав и ветропираст човек (или жена)
- Шáшла/шáшна ж непромишљена и нестална жена
- Шашлáма ж неодмерен и неуравнотежен човек
- Шáшља м нестабилан (и ђакнут) човек

Шеврда несвр. ходати пијано, лево— десно; фиг. не држати реч

Шегобівљив, -а, -о прид. склон ру- гању

Широчѣк, -ка, -ко прид. фиг. склон лаком трошењу новца и сл.

Широкопѣри се несвр. кочоперити се (као петао на кокошки)

Шлѡва/шлѡвѣ/шѡва несвр. пеј. гута- ти халапљиво, без жвакања

Шлѡами несвр. пеј. говорити бесми- слице и гадости; грабити безобзир- но

Шлѡпча/шлѡпча м онај ко није до- бро повезао обућу; онај ко се лако испрска блатом (пеј)

Шлѣпи (некога) свр. пеј. ударити шамар

Шмѡгна ж пеј. превртљива жена

Шњувало с пеј. онај ко се свуда шу- ња; лош карактер

Шѡврт м празноглава и ѣакнута же- на

Шѡка несвр. пеј. одржавати односе ван брака

Шомѡта несвр. пеј. недолично гово- рити; претеривати у причању и из- мишљању

Шѡндрав, -а, -о прид. пеј. извитопе- рен, ѣакнут

Шопѣлѡа несвр. врскати, тешко из- говарати неке гласове

Штом, почѣм/почѡм везн. пошто; како

Што-лѡ... , што-лѡ... везн. што... што...

Шпиртѡше се свр. фиг. омршавити, изгледати као извађен из шпириту- са

Штрк м, мн. штрци, рода

Штѡрча м праноглавац

Шћембѡн, шћембѡл м пеј. човек ве- ликог стомака; лењивац

Шѡтна ж шугава жена; пеј. бедница

Шуклѡк и—боклѡк м смеће, оно пре- остало, што не вреди; пеј. група љу- ди без вредности

Шумѡк м шумарак; ниска или ретка шума; шума уопште

Шумкѡр м пеј. онај из шуме, пла- нине

Шунѣла! ускл. тишина!

Шѡшљав, -а, -о прид. пеј. прљавог карактера

Шушмѡш м заједничка (прљава) тај- на. Шушмѡш си имају — имају неку своју заједничку љубавну, лоповску, и сл.) тајну

Шушулѡче несвр. сашаптавати се; оговарати шапћући

Шчѡве/сачѡве/сачѡвај 2 лј импер. од сачува. Бѡже—шчѡве — Сачувај Бѡже!

Шѡкнут, -а, -о прид. ѣакнут

Шѡшка несвр. оговарати шапћући

